

SKUTKY APOŠTOLŮ

Ellen G. Whiteová

Obsah

Úvod.....	4	30. Povolán na vyšší stupeň.....	104
1. Jaký záměr má Bůh se svou církví?.....	5	31. Poselství přijato.....	109
2. Výchova dvanácti učedníků.....	8	32. Štědrá církev.....	113
3. Velké poslání.....	11	33. Práce v nesnadných podmínkách.....	117
4. Letnice.....	14	34. Posvěcená služba.....	121
5. Dar Ducha.....	18	35. Spása Židům.....	125
6. U chrámových dveří.....	21	36. Odpadnutí v Galacii.....	128
7. Varování před pokrytectvím.....	25	37. Pavlova poslední cesta do Jeruzaléma.....	130
8. Před veleradou.....	28	38. Pavel uvězněn.....	134
9. Sedm diákonů.....	31	39. Soud v Cezareji.....	140
10. První křesťanský mučedník.....	34	40. Pavel se odvolává k císaři.....	143
11. Evangelium v Samaří.....	36	41. „Téměř bys mne k tomu naklonil“.....	145
12. Z pronásledovatele učedníkem.....	39	42. Plavba a ztroskotání lodi.....	147
13. Dny příprav.....	43	43. V Římě.....	150
14. Hledač pravdy.....	46	44. Císařův dům.....	155
15. Vysvobozen z vězení.....	50	45. Listy z Říma.....	158
16. Poselství evangelia v Antiochii.....	54	46. Na svobodě.....	163
17. Hlasatelé evangelia.....	58	47. Naposled ve vězení.....	165
18. Působení mezi pohany.....	62	48. Pavel před Neronem.....	166
19. Žid a pohan.....	66	49. Pavlův poslední list.....	168
20. Povyšování kříže.....	70	50. Odsouzen na smrt.....	172
21. Ve vzdálených zemích.....	73	51. Věrný pastýř.....	174
22. Tessalonika.....	76	52. Pevně až do konce.....	179
23. Berea a Athény.....	79	53. Milovaný Jan.....	182
24. Korint.....	83	54. Věrný svědek.....	185
25. Listy Tessalonickým.....	87	55. Proměněn milostí.....	189
26. Apollos v Korintu.....	92	56. Patmos.....	192
27. Efez.....	96	57. Zjevení.....	195
28. Dny nesnází a zkoušek.....	99	58. Církev vítězná.....	200
29. Varovné poselství.....	101		

Název anglického originálu: *THE ACTS OF THE APOSTLES* (1911) – AA

Úvod

Pátá kniha Nového zákona je známa od nejstarších dob pod názvem Skutky apoštolů. V knize samé však tento název není obsažen. Jeden z nejstarších rukopisů, codex Sinaiticus, uvádí jako její název prosté slovo Skutky bez zmínky o apoštolech. Byl pro to dobrý důvod. Skutky měly být víc než stručné vylíčení života a působení dvanácti učedníků, měly poskytnout mnohem více než vylíčení hlavních událostí ze života čtyř hlavních postav, Petra, Jakuba, Jana a Pavla. *AA.v.1*

Knihu Skutky napsal „milovaný lékař“ Lukáš, obrácený pohan, pro veškerou církev, pro Židy i pohany. Popisuje sice události, které se staly v době o málo delší třiceti let, je však plna důležitých poučení pro církev ve všech dobách. V knize Skutky Bůh jasně ukazuje, že křesťan může i dnes pocítit přítomnost téhož Ducha, jenž přišel s takovou mocí o letnicích a roznítil poselství evangelia v plamen. I dnešní učedníci mohou konat skutky Ducha svatého, jež konal Petr a Pavel a Jakub a další. *AA.v.2*

Kniha Skutky končí náhle a neočekávaně. To není náhodné. Záměrně se tím naznačuje, že vyprávění není ukončeno a že skutky Boží skrze Ducha najdou své pokračování v křesťanech – každé další pokolení přidá krásnou a mocnou kapitolu ke kapitole předchozí. Skutky zaznamenané v této pozoruhodné knize jsou v nejvlastnějším smyslu skutky Ducha, neboť za dob apoštolů se jako rádce a pomocník předních křesťanů objevoval Duch svatý. O letnicích vstoupil Duch do učedníků, když se modlili, a ti pak hlásali mocně evangelium. Sedm mužů, kteří byli vybráni jako osvědčení, byli „*plni Ducha a moudrosti*“ (Sk 6,3). Byl to Duch svatý, jenž způsobil povolání Saula (Sk 9,17), přijetí pohanů do církve (10,44-47), oddělení Barnabáše a Saula k misijnímu dílu (13,2-4), jenž se projevil v radě Jeruzaléma (15,18) a za Pavlových misijních cest (16,6.7). Jindy, když církev strádala od Římanů a Židů, byl to Duch, jenž podepřel věřící a uchránil je před zblouděním. *AA.v.3*

Skutky apoštolů jsou jednou z posledních knih, které E. G. Whiteová napsala. Byla vydána několik let před její smrtí. Je to jedno z nejosvícenějších děl, jež vyšla z jejího plodného pera. Každý čtenář v něm najde světlo pro svou křesťanskou víru. Poselství, které kniha přináší, je určeno pro současnou dobu, a jeho závažnost se zračí v úsilí, s nímž se spisovatelka snaží ukázat, že v dvacátém století dojde k udělení duchovní moci, jež bude větší, než byla duchovní moc udělená o letnicích. Dílo evangelia neskončí menším projevem moci Ducha svatého, než k jakému došlo na jeho počátku. *AA.vi.1*

Aby se čtenář mohl zúčastnit tohoto líčení slavných událostí rané církve a aby byl současně uchráněn před šalbou a klamem nepřítelů duší, o to se modlí a to si ze srdce přejí *AA.vi.2*

VYDAVATELÉ.

1. Jaký záměr má Bůh se svou církví?

Církev je nástroj, který Bůh ustanovil ke spáse lidstva. Byla zřízena ke službě a jejím posláním je přinášet světu evangelium. Od počátku bylo v plánu Božím, aby jeho církev ohráždila světu jeho plnost a výtečnost. Členové církve, jež Bůh povolal ze tmy do svého podivuhodného světla, mají zvěstovat jeho slávu. Církev je místem, v němž se uchovává bohatství milosti Kristovy; a skrze církev se nakonec ve své plnosti projeví láska Boží i „*vládám a vrchnostem na nebesích*“ (Ef 3,10).

AA 9.1

Mnohá a podivuhodná jsou zaslíbení zaznamenaná v Písmu, jež se týkají církve. „*Dům můj dům modlitby slouti bude u všech národů.*“ (Iz 56,7) „*Obdařím je i okolí pahrbku svého požehnáním a ssílati budu déšť časem svým; dešťové požehnání budou bývati.*“ „*Vzbudím jim výstřelek k slávě, a nebudou více mříti hladem v té zemi, aniž ponesou více potupy od pohanů. I zvědí, že já Hospodin Bůh jejich jsem s nimi, a oni lid můj, dům Izraelský, praví Panovník Hospodin. Vy pak ovce mé, ovce pastvy mé, jste vy lidé, a já Bůh váš, praví Panovník Hospodin.*“ (Ez 34,26.29-31) AA 9.2

„*Vy svědkové moji jste, praví Hospodin, a služebník můj, kteréhož jsem vyvolil, tak že můžete věděti, a mně věřiti, i rozuměti, že já jsem, a že přede mnou nebyl zformován Bůh silný, aniž po mně bude. Já, já jsem Hospodin, a žádného není kromě mne spasitele. Já oznamuji, i vysvobozuji, jakž předpovídám, a ne někdo mezi vámi z cizích bohů, a vy mi toho svědkové jste.*“ „*Já Hospodin povolal jsem tě v spravedlnosti, a ujal jsem tě za ruku tvou, protože ostríhati tě budu, a dám tě v smlouvu lidu, a za světlo národům, abys otvíral oči slepé, a vyvodil z žaláře vězně, a z vězení ty, kteříž sedí ve tmách.*“ (Iz 43,10-12; 42,6.7) AA 10.1

„*V čas milosti vyslyším tě, a ve dni spasení spomohu tobě. Nadto ostríhati tě budu, a dám tě v smlouvu lidu, abys utvrdil zemi, a v dědictví uvedl dědictví zpuštěná, abys řekl vězňům: Vyjděte, a těm, kteříž jsou ve tmách: Zjevte se. I budou se pásti podle cest, a na všech místech vysokých bude pastva jejich. Nebudou lačněti ani žízni, nebude na ně bít horko ani slunce, nebo slitovník jejich zprovodí je, a podle pramenů vod povede je. Přes to způsobím na všech horách svých cesty, a silnice mé vyvýšeny budou...*“ AA 10.2

Prozpěvujte nebesa, a plesej země, a zvučně prokřikujte hory, neboť jest potěšil Hospodin lidu svého, a nad chudými svými slitoval se. Ale řekl Sión: Opustil mě Hospodin, a Pán zapomenul se na mne. I zdaliž se může zapomenouti žena nad nemluvnátkem svým, aby se neslitovala nad plodem života svého? A byť se pak ony zapomněly, já však nezapomenu se na tě. Aj, na dlaních vyryl jsem tě, zdi tvé jsou vždycky přede mnou.“ (Iz 49,8-16) AA 11.1

Církev je pevnost Boží, útočištné město Boží, které Bůh udržuje v odbojném světě. Každé zrazení církve je zradou na tom, jenž vykoupil lidstvo krví svého jednorozeného Syna. Od počátku tvoří věrné duše církev na zemi. V každé době měl Pán své strážce, kteří vydávali věrné svědectví pokolení, v němž žili. Tito strážcové přinášeli výstražná poselství a když byli vyzváni, aby ustali, převzali dílo jiní. Bůh vstoupil s těmito svědky ve smluvní vztah, a tím spojil církev na zemi s církví na nebesích. Posílá své anděly, aby sloužili jeho církvi a brány pekla nemohou přemoci jeho lid. AA 11.2

Bůh podporuje svou církev v dobách pronásledování, zápasů a temna. Ani mráček na ni nezapadne bez Božího opatření. Jediný protivník, jehož by nepředvídal, nepovstane, aby mařil jeho dílo. Vše se uskutečňuje tak, jak Bůh předpověděl. Bůh neponechává svou církev opuštěnou, nýbrž naznačuje v prorockých prohlášeních, co se stane, a způsobuje to, co Duch Boží vnukává prorokům, aby předpovídali. Všechny úmysly Boží budou uskutečněny. Zákon Boží je spjat s trůnem Božím a žádná zlá moc jej nemůže zničit. Bůh vnukává pravdu a střeží ji a pravda zvítězí přes všechna protiventství. AA 11.3

Ve staletích duchovního temna byla církev Boží jako město postavené na hoře. Skrze jednotlivá pokolení lidí v něm bylo po staletí rozvíjeno čisté učení nebes. I když se může zdát slabá a nedokonalá, je církev jedinou věcí, již Bůh věnuje ve zvláštním smyslu svou nejvyšší pozornost. Církev je jevištěm milosti Boží, na němž Bůh s radostí zjevuje svou moc, aby přetvářel srdce. AA 12.1

„*Jak,*“ tázal se Ježíš, „*máme přirovnati království Boží, nebo jakým podobenstvím je vyložíme?*“ (Mk 4,30) Ježíš nemohl použít k přirovnání žádného království světa. V lidské společnosti nenašel nic, k čemu by království Boží mohl přirovnat. Pozemská království jsou založena na nadvládě tělesné moci; z Kristova království však jsou všechny zbraně a všechny donucovací prostředky vypovězeny. Toto království má pozvednout a zušlechtit lidstvo. Církev Boží je místem svatého života, je naplněna rozmanitými dary a nadána Duchem svatým. Její členové mají nacházet své štěstí v blahu těch, jimž pomáhají a jež oblažují. AA 12.2

Podivuhodné je dílo, jež chce Pán vykonat skrze svou církev, aby jeho jméno mohlo být oslaveno. Obraz tohoto díla podává Ezechielovo vidění požehnané řeky: „*Vody tyto vycházejí od Gali-leje a sstupující po rovině, vejdou do moře, a kdy do moře vpadnou, opraví se vody. I stane se, že každý živočich, kterýž se plazí, všudy, kamžkoli přijdou potokové, ožive... Při potoku pak poroste na břehu jeho po obou stranách všelijaké dříví ovoce nesoucí, jehož list neprší, aniž ovoce jeho přestává, v měsících svých nese prvotiny; nebo vody jeho z svatyně vycházejí, protože ovoce jeho jest ku pokrmu, a listí jeho k lékařství.*“ (Ez 47,8-12) AA 13.1

Od počátku působil Bůh skrze svůj lid, aby poskytl světu požehnání. Pro staré Egyptany učinil Bůh z Josefa pramen života. Josefova poctivost a bezúhonnost uchránila život celého tohoto národa. Skrze Daniela zachránil Bůh život všem mudrcům Babylóna. A tyto případy vysvobození jsou příkladným poučením; znázorňují duchovní požehnání, jež se světu nabízejí spojením s Bohem, kterého Josef a Daniel vzývali. Každý, v jehož srdci přebývá Kristus, každý, kdo chce zjevit světu lásku Boží, je spolupracovníkem Božím v díle pro blaho lidstva. Takový přijímá od Spasitele milost, aby ji uděloval jiným, a z celé jeho bytosti vychází proud duchovního života. AA 13.2

Bůh si vybral Izraele, aby skrze něj zjevil lidstvu svou povahu. Přál si, aby Izrael byl světu studnicí spásy. Izraeli bylo svěřeno nebeské poselství, zjevení vůle Boží. Za raných časů Izraele pozbyli národové světa pro svou zkaženost poznání Boha. Kdysi Boha znali, ale protože „*ho nevelebili jako Boha, ani mu neprojevali vděčnost, zplaněli v marných myšlenkách, a jejich nechápavý rozum byl zatemněn*“ (Ř 1,21). Přesto je Bůh ve svém milosrdenství nevyhladil. Chtěl jim dát příležitost, aby se s ním znovu seznámili skrze jím vyvolený národ. Učením o obětní službě měl být Kristus vyvýšen přede všemi národy, a ti, kdož k němu budou vzhlížet, nezahynou. Kristus byl základem života Židů. Celá soustava předobrazů a symbolů byla zhuštěným proroktím evangelia, byla darem, jenž zahrnoval zaslíbení o vykoupení. AA 14.1

Avšak lid Izraele zapomněl na to, že se mu dostalo vysoké výsady být zástupcem Božím. Izraelští zapomněli na Boha a neplnili své svaté poslání. Požehnání, jichž se jim dostalo, nepřinášela světu požehnání. Všechny své výsady využívali ke své vlastní slávě. Uzavírali se před světem, aby se vyhnuli pokušení. Bůh nařídil, aby omezili své styky s modloslužebníky, aby se tím uchránili přejímání zvyklostí pohanů, ale Izraelští použili těchto omezení k tomu, že mezi sebou a všemi ostatními národy vystavěli dělící zeď. Oloupili Boha o službu, kterou od nich požadoval, připravili své bližní o náboženské vedení a o svatý příklad. AA 14.2

Kněží a představení se upnuli k obřadnictví. Uspokojovalo je zákonné náboženství, a proto nemohli podat druhým živé pravdy nebes. Mysleli si, že na všechno vystačí s vlastní spravedlností, a nechťeli, aby do jejich náboženství vstoupil nějaký nový prvek. Dobro, jež Bůh prokazoval lidem, nepřijímali jako něco, co je nezávislé na nich, nýbrž jako něco, co je spjato s jejich vlastními zásluhami za vykonané dobré skutky. víra, která působí skrze lásku a očišťuje duši, se nemohla sloučit s náboženstvím farizeů, které sestávalo z obřadů a řídilo se předpisy, jež vydali lidé. AA 15.1

Bůh pravil o Izraeli: „*Já jsem tě vysadil vinným kmenem výborným, všecku napořád semenem čistotným; kterakž jsi mi proměnila se v plané réví cizího kmene?*“ (Jr 2,21) „*Izrael jest vinný kmen prázdný, ovoce skládá sobě.*“ (Oz 10,1) „*Nyní tedy, obyvatelé Jeruzalémští a muži Judští, sudte medle mezi mnou a vinicí mou. Což ještě činěno býti mělo vinici mé, ješto bych ji neučinil? Proč, když jsem očekával, aby nesla hrozný, plodila plané víno?*“ AA 15.2

A protože oznámím vám, co já učiním vinici své: Odejmu plot její, a přijde na spuštění; rozbořím hradbu její, i přijde na pošlapání. Zapustím ji, nebude řezána, ani konána, i vzroste na ní bodláč a trní; oblakům také zapovím, aby nevydávaly více na ni deště. Vinice zajisté Hospodina zástupů dům Izraelský jest, a muži Judští révové milí jemu. Očekával pak soudu, a aj, nátisk; sprave-

dlnosti , a aj, křik. “ (Iz 5,3-7) „Neduživých neposilujete, a nemocné nehojíte, a zlámané neuvazujete, a zaplašené zase nepřivodíte, a zahynulé nehledáte, ale přísně a tvrdě panujete nad nimi. “ (Ez 34,4) ^{AA 15.3}

Židovští vůdcové si o sobě mysleli, že jsou natolik moudří, že jim není třeba poučení, že jsou naprosto spravedliví, takže jim není třeba spásy, že se jim dostává tak velkých poct, že jim není třeba cti, jež přichází od Krista. Spasitel se od nich odvrátil, aby svěřil jiným výsady, jichž zneužili, a dílo, jímž pohrdli. Sláva Boží musí být zjevena, slovo Boží musí být utvrzeno. Na světě musí být ustaveno Kristovo království. Spása Boží musí být zvěstována městům na poušti; a učedníci byli povoláni k tomu, aby vykonali dílo, které židovští vůdcové nedokázali vykonat. ^{AA 16.1}

2. Výchova dvanácti učedníků

K provedení svého díla si Kristus nezvolil ani učenost nebo výřečnost židovské velerady, ani moc Říma. Mistr si nevybral židovské učitele, pyšné a samolibé, nýbrž skromné, neučené muže, aby hlásali pravdy, jež měly pohnout světem. Tyto muže chtěl vycvičit a vychovat, aby z nich byli vůdci jeho církve. Oni pak měli vychovávat druhé a vysílat je s poselstvím evangelia. Aby se jejich dílo mohlo setkat s úspěchem, dostane se jim moci Ducha svatého. Evangelium mělo být hlášáno mocí Boží a ne za pomoci lidské síly nebo moudrosti. *AA 17.1*

Tři a půl roku vyučoval učedníky největší Učitel, jakého kdy svět poznal. Osobním stykem a svou společností je Kristus vychovával pro svou službu. Každý den s ním chodívali a mluvili s ním, naslouchali jeho slovům, jimiž poskytoval útěchu a radost unaveným a obtíženým, a viděli projevy jeho moci, jimiž prospíval nemocným a trpícím. Někdy je poučoval, sedě mezi nimi na horském úbočí; jindy jim zjevoval tajemství království Božího, když seděli u jezera nebo kráčeli cestou. Kdekoli se vyskytla srdce ochotná přijmout božské poselství, odhaloval pravdy o cestě spasení. Nerozkazoval učedníkům, aby činili to či ono, ale pravil: „Následujte mne!“ Bral je s sebou na svých cestách venkovem a městy, aby viděli, jak učí lid. Putovali s ním z místa na místo. Sdíleli s ním jeho skromný pokrm a jako on mívali někdy hlad a bývali často znaveni. Pobývali s ním v rušných ulicích, na břehu jezera, na poušti. Viděli ho v každé životní situaci. *AA 17.2*

Pověření dvanácti učedníků bylo prvním krokem k ustavení církve, která po Kristově odchodu měla pokračovat v jeho díle na zemi. O tomto pověření praví Písmo: „*Vstoupil na horu, a povolal k sobě těch, kterýchž se jemu vidělo; i přišli k němu. I ustanovil jich dvanácte, aby s ním byli, a aby je poslal kázat.*“ (Mk 3,13.14) *AA 18.1*

Jak dojemný to výjev! Hle, Majestát nebes – a kolem něho dvanáct učedníků, které si vyvolil! Chystá se určit je k jejich dílu. Těmito chabými nástroji hodlá svým slovem a svým Duchem nabídnout spasení všem. *AA 18.2*

S radostí a s potěšením patřil Bůh a andělé na tento výjev. Otec věděl, že z těchto mužů bude vyzařovat světlo nebes, že slova, jimiž budou svědčit o jeho Synu, budou zaznívat z pokolení na pokolení až do konce času. *AA 18.3*

Učedníci se měli vydat do světa jako svědkové Kristovi, aby hlásali všem lidem, co viděli a co o Kristu slyšeli. Jejich poslání bylo největším posláním, k jakému kdy byli lidé povoláni, pouze poslání samého Krista bylo důležitější. Měli se stát spolupracovníky Božími na díle spásy lidstva. Jako ve Starém zákoně vystupuje dvanáct patriarchů jako zástupců Izraele, tak dvanáct apoštolů vystupuje jako zástupci církve evangelia. *AA 19.1*

Za svého pozemského působení začal Kristus strhávat zeď dělicí Židy a pohany a kázal spasení všemu lidstvu. Ačkoli byl Židem, stýkal se se Samaritány, neuznáváje farizejské zvyky, které Židé zachovávali ve styku s tímto opovrhovaným národem. Spával pod jejich krovy, jídal u jejich stolů a učil v jejich osadách. *AA 19.2*

Spasitel chtěl ukázat svým učedníkům pravdu o stržení „zdi, která byla přehradou“ mezi Izraelem a druhými národy, pravdu o tom, že „*pohané jsou spoludědici*“ se Židy a „*spolupodílňiky slibu v Kristu Ježíši skrze evangelium*“ (Ef 2,14; 3,6). Tato pravda byla zčásti odhalena už tehdy, když odměnil víru setníka v Kafarnau a také když kázal evangelium obyvatelům Sicharu. Ještě více byla tato pravda odhalena u příležitosti Kristovy návštěvy ve Fénicii, když uzdravil dceru kananejské ženy. Tyto zážitky pomohly učedníkům pochopit, že mezi těmi, jež mnozí pokládali za nehodné spasení, jsou takoví, kteří prahnou po světle pravdy. *AA 19.3*

Tak se Kristus snažil vštípit učedníkům pravdu, že v království Božím není územních hranic, společenských tříd, nadřazených kast, že musejí jít s poselstvím Spasitelovy lásky ke všem národům. Teprve později si však plně uvědomili to, že Bůh „*učinil z jednoho všecken lidský rod, aby bydlil na celém povrchu zemském, a určil období a hranice jejich přebývání, aby hledali Boha, zda-li by ho snad tápáním vytyšili a našli, vždyť on není daleko od žádného z nás*“ (Sk 17,26.27). *AA 20.1*

Tito první učedníci byli naprosto rozliční. Měli se stát učiteli světa a přitom měli velmi rozdílné povahy. Aby se tito mužové, tak různí ve svých povahových rysech a životních zvycích, mohli s úspěchem zhodnotit svého díla, k němuž byli povoláni, bylo třeba, aby získali stejné myšlení a citění a aby jednali stejně. Kristovým cílem bylo dosáhnout této jednoty. Proto se snažil o to, aby je přivedl v jednotu s sebou. toto své úsilí, které pro to vynakládal, vyjádřil ve své modlitbě k svému Otci: „*At' všichni jsou jedno; jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak at' také oni jsou v nás*“, „*aby svět poznal, že jsi ty mě poslal a žeš je miloval, jako jsi miloval mne.*“ (J 17,21.23) Kristus se za ně stále modlil, aby byli posvěceni skrze pravdu; a modlil se s jistotou, protože věděl, že všemohoucí rozkaz o tom byl vydán, než byl učiněn svět. Věděl, že evangelium o království bude kázáno všem národům jako svědectví; věděl, že pravda vyzbrojená všemohoucností Ducha svatého zvítězí v boji se zlem a že zkrvavená korouhev zavlaje jednoho dne vítězně nad hlavami jeho následovníků. AA 20.2

Když se Kristovo působení na zemi chýlilo ke konci a když si začal uvědomovat, že brzy bude muset opustit své učedníky, aby pokračovali v díle bez jeho osobního dohledu, snažil se je povzbudit a připravit je na budoucnost. Neklamal je falešnými nadějemi. Jako v otevřené knize četl, co se stane. Věděl, že zakrátko bude od nich odloučen a že je zanechá jako ovce mezi vlky. Věděl, že budou vystaveni pronásledování, že budou vypovězeni ze synagóg a uvrženi do vězení. Věděl, že někteří z nich přijdou o život za to, že vydávají o něm svědectví jako o Mesiáši. A něco z toho jim pověděl. Když mluvil o jejich budoucnosti, mluvil prostě a jasně, aby si pak v nastávajících zkouškách mohli připomenout jeho slova a čerpat z nich sílu pro víru v něho jako ve Vykupitele. AA 21.1

Říkal jim také slova naděje a povzbuzení. „*Vaše srdce at' se nechvěje!*“ pravil. „*Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků. Kdyby tomu tak nebylo, což bych vám byl řekl, že vám jdu připravit místo? Jdu-li vám připravit místo, vrátím se a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde já jsem. Cestu, kam jdu, znáte.*“ (J 14,1-4) Pro vás jsem přišel na svět; pro vás jsem pracoval. Až odejdu, budu stále o vás starostlivě pečovat. Přišel jsem na svět, abych se vám zjevil, abyste uvěřili. Jdu ke svému a vašemu Otci, abych spolu s ním pracoval pro vás. AA 21.2

„*Vpravdě, vpravdě vám pravím: Kdo věří ve mne, i on sám bude činiti skutky, které já činím, ano ještě větší bude činiti; neboť já jdu k Otci.*“ (J 14,12) Tím Kristus nemyslel, že učedníci budou vynakládat větší úsilí, než vynakládal on, nýbrž že jejich dílo bude mít větší rozsah. Neměl na mysli pouze konání divů, nýbrž všechno, co bude konáno pod vedením Ducha svatého. „*Až přijde Přímluvce,*“ pravil, „*kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, jenž od Otce vychází, ten bude svědčiti o mně. I vy budete svědčiti, poněvadž jste se mnou od začátku.*“ (J 15,26.27) AA 22.1

Tato slova se vyplnila přímo podivuhodně. Po vylití Ducha svatého naplnila učedníky láska ke Kristu a k těm, za něž zemřel, že srdce lidí se obměkčovala pod vlivem jejich slov a modliteb. Mluvíli v moci Ducha a touto mocí byly obráceny tisíce lidí. AA 22.2

Jako Kristovi zástupci měli apoštolové zapůsobit na svět výrazným dojmem. Jejich vliv nebude menší proto, že to jsou prostí muži, nýbrž právě naopak; jejich vliv se tím zvýší, neboť mysl jejich posluchačů nebude upoutána k nim, nýbrž ke Spasiteli, jenž, ač neviděn, bude stále působit s nimi. Pozoruhodné učení apoštolů, jejich slova, jimiž budou dodávat odvahu a vzbuzovat víru, přesvědčí každého, že jejich skutky nevycházejí z nich, nýbrž z moci Kristovy. Sami se pokoří a prohlásí, že ten, jehož Židé ukřižovali, je Kníže života, Syn živého Boha, a že v jeho jménu konají skutky, které on konal. AA 22.3

V rozmluvě se svými učedníky, v níž se s nimi loučil večer před svým ukřižováním, nezmínil se Spasitel o utrpení, které prožil a které ho ještě očekává. Nemluvil o ponížení, jemuž bude vystaven, ale snažil se přivést jim na mysl to, co bude posilovat jejich víru, a vedl je k tomu, aby se těšili na radosti, jež očekávají vítěze. Těšilo ho vědomí, že mohl vykonat a ještě vykoná pro své následovníky více, než slíbil, že z něho vytéká láska a soucit, jež očišťují chrám duše a vytvářejí v lidech jeho povahu, že jeho pravda vyzbrojená mocí Ducha začne dobývat svět, aby zvítězila. AA 23.1

„*To jsem vám mluvil,*“ pravil, „*abyste ve mně měli pokoj. Ve světě budete mít soužení. Ale buďte zmužilí. Já jsem zvítězil nad světem.*“ (J 16,33) Kristus neklesl, ani nepozbyl odvahy a učedníci měli projevovat víru stejně vytrvalou. Měli pracovat tak, jak pracoval on, a spoléhat přitom na jeho sílu. I když se jim do cesty postaví zdánlivé nemožnosti, budou muset jít s jeho milostí vpřed, nezoufat si a neztrácet naději. AA 23.2

Kristus dokončil dílo, jež mu bylo uloženo vykonat. Vybral si ty, kdož měli pokračovat v jeho díle mezi lidmi. A Kristus pravil: „*Došel jsem v nich slávy, již nejsou ve světě, ale oni jsou ve světě; já jdu k tobě. Otče svatý, zachovej je v mém jménu, jež jsi mi dal, aby byli jedno jako my.*“ „*Prosím nejen z tyto, nýbrž i za ty, kteří pro jejich slovo věří ve mne: ať všichni jsou jedno; ... já v nich a ty ve mně —, ať jsou dokonale uvedení v jednotu, aby svět poznal, že jsi ty mě poslal a žeš je miloval, jako jsi miloval mne.*“ (J 17,10.11.20-23) AA 24.1

3. Velké poslání

Po smrti Kristově ztratili učedníci takřka všechnu odvalu. Jejich Mistr byl zavržen, odsouzen a ukřižován. Kněží a přední mužové posměšně prohlašovali: „*Jině zachránil, sám sebe nemůže zachránit. Je prý to izraelský král! Ať nyní sestoupí s kříže, a my v něj uvěříme!*“ (Mt 27,42) Učedníkům zapadlo slunce naděje a v jejich srdcích se rozhostila pustá noc. Často si opakovali slova: „*My jsme doufali, že on je ten, který má vykoupiti Izraele.*“ (L 24,21) Opuštění a s bolestí v srdci vzpomínali na jeho slova: „*Činí-li toto lidé, dokud jsou stromy zelené, co se bude dít, až budou suché?*“ (L 23,31) AA 25.1

Ježíš se několikrát pokusil odhalit svým učedníkům budoucnost; ti se však vážně nezamýšleli nad tím, co jim říkal. Právě proto byla jeho smrt pro ně překvapením; a později, když vzpomínali na minulost a poznali, jaké následky měla jejich nevíra, velice se pro to rmoutili. Když byl Kristus ukřižován, nevěřili, že vstane z mrtvých. Kristus jasně prohlásil, že vstane z mrtvých třetího dne; učedníci však nepochopili, co tím myslí. Tato jejich nechápavost způsobila, že po Kristově smrti upadli do naprosté beznaděje. Pociťovali trpké zklamání. Jejich víra nepronikla stínem, kterým satan zastřel jejich obzor. Zdálo se jim, že všechno je temné a tajemné. Kdyby byli uvěřili slovům Spasitelovým, jakého jen zármutku by byli bývali ušetřeni! AA 25.2

Sklíčení malomyslností, žalem a zoufalstvím, shromáždili se učedníci v síni nad přízemím, zavřeli dveře a zamkli je z obavy, že by je mohl stihnout osud jejich milovaného Učitele. A právě zde se jim Spasitel zjevil po svém zmrtvýchvstání. AA 26.1

Čtyřicet dní prodléval Kristus na zemi a připravoval učedníky na dílo, jež je očekávalo, a vysvětloval jim to, co až dosud nebyli schopni pochopit. Mluvil o proroctví, která se týkala jeho příchodu, jeho zavržení Židy a jeho smrti, a dokázal, že se tato proroctví splnila do všech podrobností. Řekl jim, že splnění proroctví mají pokládat za ujištění o moci, která je bude provázet při jejich budoucím působení. „*Pak jim otevřel rozum,*“ čteme v Písmu, „*aby chápali Písma, a řekl jim: Tak je psáno, že Kristus musí trpět a vstáti z mrtvých třetího dne a že je nutno kázat v jeho jménu pokání na odpuštění hříchů mezi všemi národy, počínajíc Jeruzalémem.*“ A k tomu dodal: „*Vy jste svědky těch věcí.*“ (L 24,45-48) AA 26.2

V těchto dnech, které Kristus strávil se svými učedníky, získali učedníci novou zkušenost. Když slyšeli, jak jejich milovaný Mistr vysvětluje Písmo ve světle všeho toho, co se událo, jejich víra v něho se dokonale upevnila. Dospěli k bodu, kdy mohli říci: „*Vím, komu jsem uvěřil.*“ (2 Tm 1,12) Začali si uvědomovat povahu a rozsah svého díla, začali chápat, že mají světu zvěstovat pravdy, jež jim byly svěřeny. Události z Kristova života, jeho smrt a zmrtvýchvstání, proroctví mluvící o těchto událostech, tajemství vykupitelského plánu, Ježíšovu moc odpouštět hříchy, všechny tyto věci, jichž byli svědky, měli oznámit světu. Měli hlásat evangelium pokoje a spásy skrze pokání a moc Spasitelovu. AA 27.1

Dříve než vystoupil na nebesa, dal Kristus svým učedníkům tento úkol. Řekl jim, že mají být vykonavateli vůle, v níž odkazuje světu poklady věčného života. Vy jste byli svědky toho, že můj život byl obětí za svět, pravil jim. Viděli jste, co jsem vykonal pro Izrael. A ačkoli můj lid nechce přijít ke mně, aby získal život, ačkoli kněží a přední mužové způsobili mi to, co osnovali, ačkoli mě zavrhl, dostane se jim ještě další příležitosti, aby přijali Syna Božího. Viděli jste, že jsem ochotně přijal každého, kdo ke mně přišel s vyznáním svých hříchů. Toho, kdo ke mně přijde, neodmítnu. Vám, svým učedníkům, svěřuji toto poselství milosti. Má být hlášáno jak Židům, tak pohanům, nejprve Izraeli a pak všem národům, lidem všech jazyků. Všichni, kdož uvěří, mají být shromážděni v jednu církev. AA 27.2

Příkaz hlásat evangelium je založením misie Kristova království. Učedníci měli opravdově usilovat o duše, pozvání milosti měli odevzdat všem. Neměli čekat, až lidé přijdou za nimi, měli sami jít se svým poselstvím k lidem. AA 28.1

Učedníci měli konat své dílo ve jménu Kristově. Každé jejich slovo a každý jejich čin měl přivádět pozornost ke jménu Kristovu, jež má onu životní sílu, jíž mohou být hříšníci spaseni. Jejich

víra se měla upírat k tomu, jenž je zdrojem milosti a síly. V jeho jménu měli předkládat jejich prosby otci a budou vyslyšeni. Měli křtít ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého. Kristovo jméno mělo být jejich heslem, jejich odznakem, jejich jednotící páskou, váhou pro jejich jednání a zdrojem jejich úspěchu. Nic nebude uznáváno v Kristově království, co nenese jeho jméno a nápis. AA 28.2

Když Kristus pravil učedníkům: Vyjděte v mém jménu s shromáždíte v církvi všechny, kdož věří, řekl jim tím jasně, jak je nutné zůstat prostým. Čím méně okázalosti a přepychu, tím větší bude jejich vliv na konání dobra. Učedníci měli mluvit právě tak prostě, jak mluvil Kristus. Měli vštěpovat v mysl svých posluchačů to, co je učil Kristus. AA 28.3

Kristus neřikal svým učedníkům, že jejich dílo bude snadné. Ukázal jim, jak početní spřeženci zla vystoupí proti nim. Budou muset bojovat „s démonskými vládami a vrchnostmi, s vládci světa nynější temnosti, s duchovými silami zla v oblasti nebeské“ (Ef 6,12). Nebudou však ponecháni, aby bojovali sami. Kristus je ujistil, že bude s nimi, a že je bude chránit štít Všemohoucího, půjdou-li vpřed ve víře. Vybídl je, aby byli stateční a silní, neboť v jejich řadách bude ten, jenž je mocnější než andělé – Velitel nebeských vojsk. Učinil vše, aby mohli vykonat své dílo, a vzal na sebe odpovědnost za jeho úspěch. Dokud budou poslušni jeho slova a pracovat ve spojení s ním, nemohou nezměť. Jděte ke všem národům, vyzval je. Jděte do nejvzdálenějších konců obydleného světa a buďte jisti, že i tam budu s vámi. Pracujte ve víře a s důvěrou, neboť nikdy nepřijde doba, kdy bych vás opustil. Budu s vámi stále, budu vám pomáhat ve vykonávání vašich povinností, povedu vás, budu vás potěšovat a posvěcovat, budu vás podporovat a dám vám schopnost mluvit tak, že obrátíte pozornost druhých k nebi. AA 29.1

Kristova oběť za lidstvo byla úplná a dokonalá. Podmínka usmíření byla splněna. Dílo, pro něž přišel na tento svět, bylo vykonáno. Získal království. Vybojoval je proti satanovi a stal se dědicem všech věcí. Nyní byl na cestě k trůnu Božímu, kde bude oslaven nebeskými zástupy. Nadán bezmeznou mocí, dal svým učedníkům příkaz: „*Jděte tedy, získávejte všechny národy za učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého, učte je, aby zachovávali všecko, co jsem vám nařídil. Hle, já jsem s vámi po všechny dni až do skonání tohoto věku.*“ (Mt 28,19.20) AA 29.2

Dříve než opustil své učedníky, vysvětlil jim Kristus ještě jednou srozumitelně povahu svého království. Připomněl jim to, co jim už o tom řekl dříve. Prohlásil, že není jeho úmyslem zřídit na tomto světě časné království. Nebyl ustanoven, aby vládl jako pozemský král na Davidově trůně. Když se ho učedníci zeptali: „*Pane, zdali chceš v tento čas nově zřizovat Izraelovi království?*“, Kristus odpověděl: „*Není vaše věc znáti časy nebo doby, které Otec určil v své vlastní síle.*“ (Sk 1,6.7) Nebylo zapotřebí, aby viděli do budoucnosti více, než jak jim ji ukázal svými zjeveními. Jejich úkolem bylo hlásat poselství evangelia. AA 30.1

Učedníci budou zakrátko připraveni o Kristovu viditelnou přítomnost, budou však vybaveni novou mocí. Dostane se jim Ducha svatého v jeho plnosti, jenž je vyznačí pro jejich dílo. „*Hle,*“ pravil Spasitel, „*sesílám na vás, co můj Otec slíbil; čekejte v městě, dokud nebudete přioděni mocí z výsosti.*“ (L 24,49) „*Jan křtil vodou, ale vy budete pokřtěni Duchem svatým za málo dnů potom.*“ „*Přijmete moc, až Duch svatý na vás přijde, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celé Judeji i Samarii a až na konec země.*“ (Sk 1,5.8) AA 30.2

Spasitel věděl, že žádný důkaz, byť sebekrásnější, neobměkčí tvrdá srdce a neprolomí kůru světskosti a sobectví. Věděl, že jeho učedníkům se musí dostat nebeského nadání, že evangelium bude působivé jen tehdy, bude-li hlášáno vřelými srdci a ústy, jež se stanou výmluvnými živou ználostí tohoto, jenž je cesta, pravda a život. Dílo svěřené učedníkům bude vyžadovat velkých schopností, neboť proti nim stál hluboký a silný příval zla. Mocností tmy velí ostražitý a odhodlaný vůdce a následovníci Kristovi mohou bojovat za pravdu jen s pomocí, kterou jim poskytne Bůh ve svém Duchu. AA 31.1

Kristus řekl svým učedníkům, že své dílo mají začít v Jeruzalémě. Toto město bylo jevištěm jeho úžasné oběti za lidstvo. Tam, oděn v lidskou přirozenost, chodil a mluvil s lidmi a jen nemnozí poznali, jak blízko bylo nebe zemi. Tam byl odsouzen a ukřižován. V Jeruzalémě bylo mnoho takových, kdož tajně věřili, že Ježíš Nazaretský je Mesiášem, bylo tam i mnoho takových, kdož se cítili oklamáni kněžími a předními muži. Těm musí být zvěstováno evangelium. Ti musí být voláni k pokání. Těm musí být objasněna podivuhodná pravda, že jedině skrze Krista možno dosáhnout od-

puštění hříchů. A protože v té době byl celý Jeruzalém vzrušen otřesnými událostmi posledních několika týdnů, vyvolá tam kázání učedníků nejhlubší dojem. *AA 31.2*

Za svého působení vštěpoval Ježíš učedníkům neustále to, že v jeho práci na vysvobození světa z otroctví hříchu musejí být jedno s ním. Když vyslal dvanáct učedníků a později sedmdesát, aby hlásali království Boží, učil je, že je jejich povinností, aby sdělovali druhým to, co je učil. Celým svým dílem je vychovával, aby pracovali jako jednotlivci a jejich působení se rozšíří, jak poroste jejich počet, až dosáhne nejzazších končin země. Posledním poučením, které dal svým následovníkům, bylo, aby pro svět zachovávali ve víře radostnou zvěst o spasení. *AA 32.1*

Když Kristu nastal čas, aby vystoupil ke svému Otci, zavedl učedníky k Betanii. Tam se zastavil a učedníci se shromáždili kolem něho. S rozpjatýma rukama, jimiž jim žehnal, jakoby je ujišťoval o tom, že bude o ně stále pečovat a ochraňovat je, zvolna vystupoval a vzdaloval se od nich. *„I stalo se, když jim žehnal, bral se od nich, a nesen jest do nebe.“ (L 24,51) AA 32.2*

Zatímco učedníci hleděli vzhůru, aby ještě naposled zahlédli svého Pána vystupujícího k nebi, byl Ježíš přijat jásajícími zástupy nebeských andělů. Andělé ho doprovázeli do nebeských dvorů za zpěvu vítězné písně: *„Království země, zpívejte Bohu, žalmy zpívejte Pánu, tomu, kterýž se vznáší nad nebem nebes starodávních... Dejte čest síly Bohu, jehož důstojnost (jest) nad Izraelem, a velikomocnost jeho (jest) na oblacích.“ (Ž 68,33-35) AA 32.3*

Učedníci stále ještě hleděli v zadumání k nebi, když *„hle, dva muži v bílých rouchách stáli u nich a řekli: Galilejští, proč stojíte a hledíte do nebe? Tento Ježíš, vzatý od vás do nebe, přijde týmž způsobem, jak jste jej spatřili odcházeti do nebe“ (Sk 1,10.11). AA 33.1*

Zaslíbení druhého Kristova příchodu mělo být stále udržováno v čerstvé paměti jeho učedníků. Týž Ježíš, jehož viděli vystupovat na nebesa, opět přijde, aby vzal k sobě ty, kdož se zde dole odvzdávají jeho službě. Týž hlas, který jim pravil: *„Aj, já s vámi jsem po všechny dny, až do skonání světa“*, přivítá je u sebe v nebeském království. *AA 33.2*

Jako v předobrazné službě odkládal velekněz své velekněžské roucho a sloužil v bílém lněném šatě obyčejného kněze, tak Kristus odložil své královské roucho a oděl se lidskou podobou a přinesl obět', sám jsa knězem i obětí. Jako velekněz, když vykonal službu ve svatyni svatých, vyšel k čekajícímu shromáždění ve svém velekněžském rouše, tak Kristus přijde po druhé, oděn v běloskvoucí roucho tak jasně bílé, *„jak by je žádný bělič na zemi nedovedl vyběliti“ (Mk 9,3)*. Přijde ve své vlastní slávě a ve slávě svého Otce a všechny andělské zástupy ho budou doprovázet na jeho cestě. *AA 33.3*

Tak se vyplní zaslíbení, které dal Kristus svým učedníkům: *„Vrátím se a vezmu vás k sobě.“ (J 14,3)* Ty, kdož ho milovali a čekali na něho, bude korunovat slávou, ctí a nesmrtelností. Spravedliví mrtví vyjdou ze svých hrobů a ti, kdož jsou naživu, budou s nimi uchvázeni, aby uvítali Pána v povětří. Uslyší hlas Ježíšův, sladší než všechna hudba, kterou kdy slyšelo ucho smrtelníka, a hlas jim řekne: *Váš boj je skončen. „Pojďte vy, kterým můj Otec požehnal; přijměte jako dědičný úděl království připravené pro vás od založení světa.“ (Mt 25,34). AA 34.1*

Právem se učedníci mohli radovat v naději na příchod svého Pána! *AA 34.2*

4. Letnice

Když se učedníci vrátili z Olivetské hory do Jeruzaléma, lidé si je prohlíželi a očekávali, že uvidí na jejich tvářích výraz zármutku, bezradnosti a poraženectví; viděli však na nich radost a vítě-zoslávu. Učedníci se už nermoutili nad zklamanými nadějemi. Viděli Spasitele, jenž vstal z mrtvých, a slova zaslíbení, jež jim dal při loučení, jim zněla stále v uších. *AA 35.1*

Uposlechli Kristova příkazu a čekali v Jeruzalémě na splnění Otcova zaslíbení – vylití Ducha. Nečekali nečinně. Písmo praví, že byli „*stále ve svatyni*“ a „*velebili Boha*“ (L 24,53). Také se spolu scházeli, aby se ve jménu Ježíšově modlili k Otci. Věděli, že mají v nebi Zástupce, Přímlovce u trůnu Božího. V posvátné bázni a úctě se skláněli v modlitbě a opakovali si ujištění: „*Budete-li Otce o něco prositi, dá vám to v mém jménu. Dosud jste za nic neprosili v mém jménu; prostě, a dostane se vám, aby byla vaše radost dovršena.*“ (J 16,23.24) Výše a stále výše napřahovali ruku víry s tímto pádným důkazem: „*Je to Kristus, jenž umřel, nadto z mrtvých vstal a jest na pravici Boží, jenž se nás ujímá.*“ (Ř 8,34) *AA 35.2*

Když učedníci čekali, až se zaslíbení vyplní, pokořili se v opravdové lítosti a vyznali svou nevěru. Když si nyní připomínali slova, která k nim Kristus pronesl před svou smrtí, začali lépe rozumět jejich významu. Pravdy, které jim vyprchaly z paměti, se jim znovu vynořovaly v mysli a jeden je připomínal druhému. Vyčítali si, že Spasiteli nerozuměli. V myslích se jim jako pásmo promítal výjev za výjevem z jeho podivuhodného života. Když přemítali o jeho čistém, svatém životě, cítili, že žádná námaha nebude příliš těžká, žádná oběť příliš velká, jen když budou moci za svého života podat svědectví o kráse Kristovy povahy. Ach, kdyby jen mohli znovu prožít poslední tři roky, pomysleli si, jak jinak by jednali! Kdyby jen mohli znovu spatřit Mistra, jak by se snažili mu ukázat, jak hluboce ho milují a jak upřímně litují, že ho kdy zarmoutili slovem nebo skutkem nevěry! Utěšovalo je však pomyšlení, že jim bylo odpuštěno. A rozhodli se, že svou nevěru pokud jen lze odpýkají tím, že se budou před světem ke Kristu statečně hlásit. *AA 36.1*

Učedníci se s opravdovou vážností modlili, aby jim byla dána schopnost jednat s lidmi a promlouvat k nim v běžném styku taková slova, jež přivedou hříšníky ke Kristu. Zapomněli na všechny rozpory, na touhu po nadvládě a semkli se v křesťanském společenství. Přibližovali se stále víc a více Bohu a přitom si uvědomovali, jaké výsady se jim dostalo, když jim bylo dopřáno stýkat se tak úzce s Kristem. Smutek zaplavoval jejich srdce při pomyšlení, jak často ho zarmoutili svou nechápavostí, svým neporozuměním tomu, čemu se je pro jejich dobro pokoušel naučit. *AA 37.1*

Tyto dny přípravy byly dny hlubokého zpytování srdce. Učedníci pociťovali svůj duchovní nedostatek a prosili Pána o svaté pomazání, jež by jim dalo schopnost pracovat na záchraně duší. Neprosili o požehnání jen pro sebe. Leželo na nich břímě záchrany lidí. Uvědomovali si, že evangelium musí být přineseno světu, a žádali, aby se jim dostalo moci, kterou jim Kristus přislíbil. *AA 37.2*

Za časů patriarchů se vliv Ducha svatého často projevil význačným způsobem, neprojevil se však nikdy ve své plnosti. Nyní, poslušni slova Spasitelova, prosili učedníci snažně o tento dar a na nebesích je Kristus podporoval svou přímlovou. Prosil o dar Ducha, aby ho mohl vylít na svůj lid. *AA 37.3*

„*Když se dovršoval den letnic, byli všichni pohromadě. Najednou se ozval z nebe zvuk, jako když se žene prudký vítr, a naplnil celý dům, kde seděli.*“ (Sk 2,1.2) *AA 37.4*

Duch sestoupil na čekající a modlící se učedníky v takové plnosti, že naplnil všechna srdce. Věčný se projevil v moci své církvi. Bylo to, jakoby po staletí byl tento vliv zadržován a jakoby nyní se nebe zaradovalo, že může vylít na církve bohatství milosti Ducha. A pod vlivem Ducha nastalo pokání a vyznávání hříchů, do něhož se mísilo díkůvzdání za odpuštění hříchů. Byly slyšet chvalozpěvy a prorocká slova. Celé nebe se sklonilo, aby vidělo a obdivovalo moudrost bezmezné, nekonečné lásky. Jati údivem apoštolové zvolali: „*V tom je láska.*“ S dychtivostí přijali udělený dar. A co se pak stalo? Meč Ducha, čerstvě nabroušený mocí a zakalený blesky nebes, proťal nevěru. Tisíce lidí bylo obráceno v jediném dni. *AA 38.1*

„*Jest vám prospěšno, abych odešel,*“ pravil kdysi Kristus svým učedníkům, „*kdybych neodesel, Přímlovce by k vám jistě nepřišel. Jestliže však půjdu, pošlu jej k vám.*“ „*Až přijde on, Duch*

svatý, uvede vás do celé pravdy; neboť nebude mluvit sám za sebe, nýbrž bude mluvit, co slyší, a oznámí vám, co má přijíti.“ (J 16,7.13) AA 38.2

Kristovo nanebevstoupení bylo znamením, že jeho následovníkům se dostane zaslíbeného požehnání. Na ně museli čekat, než zahájí své dílo. Když Kristus vešel nebeskou branou, byl dosazen jásajícími anděly na trůn. Jakmile skončil tento slavnostní obřad, sestoupil Duch svatý na učedníky v hojných proudech, a Kristus byl v pravdě oslaven, a to slávou, kterou měl u Otce od věčnosti. Vylití Ducha o letnicích bylo sdělením nebes, že Vykupitel byl slavnostně dosazen na trůn. Podle svého zaslíbení poslal pak svým následovníkům Ducha svatého z nebe jako znamení, že přijal jako kněz a král všechnu moc na nebi a na zemi a že je pomazaným svého lidu. AA 38.3

„I objevily se jim jazyky, jež se dělily jako plameny, na každém z nich se usadil jeden. A všichni byli naplněni Duchem svatým, i počali mluvit jinými jazyky, jak Duch jim dával vyjadřovati se.“ (Sk 2,3.4) Duch svatý přijal podobu ohnivých jazyků a spočinul na shromážděných. Byl to symbol daru, jenž byl učedníkům tehdy udělen a jenž jim umožnil, aby plynne mluvili jazyky, jež do té doby neznali. Zjevení ohně bylo symbolem vřelosti a zanícenosti, s níž budou apoštolové pracovat, a mocí, jež bude provázet jejich dílo. AA 39.1

„V Jeruzalémě zrovna pobývali zbožní Židé ze všech národů pod nebem.“ (Sk 2,5) Tehdy byli Židé rozptýleni téměř po celé obydlené zemi a ve vyhnanství se naučili mluvit různými jazyky. Mnozí z těch Židů dleli právě v Jeruzalémě, kde se účastnili náboženských slavností, jež se tam konaly. Byly mezi nimi zastoupeny všechny známé jazyky. Různost jazyků by byla pro hlásání evangelia velkou překážkou, proto Bůh zázračným způsobem odstranil tento nedostatek apoštolů. Duch svatý učinil pro ně to, co by sami nedokázali zvládnout za celý život. Nyní mohli hlásat pravdy evangelia v cizích zemích, neboť ovládli jazyky těch, pro něž pracovali. Tento zázračný dar byl pro svět přesvědčivým důkazem, že jejich poslání má pečeť nebes. Od té chvíle byla řeč apoštolů čistá, prostá a přesná, ať mluvili svým mateřským jazykem, nebo cizí řečí. AA 39.2

„Když se ozval ten hlas, sběhl se zástup a byli překvapeni, poněvadž každý je slyšel mluvit svou vlastní řečí. Žasli a divili se: Což nejsou Galilejští všichni tito, kteří mluví? Jak to, že každý z nás slyší svou vlastní řeč, v níž jsme se zrodili?“ (Sk 2,6-8) AA 40.1

Kněží a přední mužové se velice rozzuřili, když viděli tento podivuhodný projev, neodvážili se však projevit svou zlobu z obavy, aby proti sobě nepopudili lid. Připravili Nazaretského o život; nyní tu však jsou jeho služebníci, nevzdělaní Galilejští, a vypravují všemi jazyky, jimiž se tehdy mluvilo, události z jeho života a z jeho působení. Kněží se rozhodli, že zázračnou moc učedníků vyloží nějakou přirozenou příčinou, a prohlásili, že učedníci se opili nemírným požitím nového vína, připraveného pro svátky. Někteří z prostých lidí, kteří to slyšeli, uvěřili tomuto tvrzení, avšak rozumnější věděli, že tomu tak není. Ti pak, kteří rozuměli cizím jazykům, dosvědčovali, jak dokonale mluví učedníci těmito jazyky. AA 40.2

Na obvinění kněží odpověděl Petr a ukázal, že tento jev je vyplněním Joelova proroctví, v němž Joel předpověděl, že taková moc přijde na lidi, jež je vybaví pro zvláštní dílo. *„Židé a všichni obyvatelé Jeruzaléma“* pravil. *„Vysvětlím vám to, vnímejte pozorně mou řeč! Tito lidé jistě nejsou opilí, jak se domníváte. Vždyť je teprve devět hodin ráno. Ale stalo se, co bylo řečeno prorokem Joelem: V posledních dnech, praví Bůh, vyleji část svého Ducha na všechny lidi; prorokovati budou vaši synové a vaše dcery; vaši jinoši budou míti vidění, vaši starci budou snít sny; i na své otroky a otrokyně v oněch dnech vyleji svého Ducha, a budou prorokovati.“* (Sk 2,14-18) AA 41.1

Jasnými a pádnými slovy podal pak Petr svědectví o smrti a zmrtvýchvstání Krista: *„Izraelští, slyšte tato slova! Ježíše Nazaretského, muže osvědčeného před vámi od Boha mocnými činy, divy a znameními, jež skrze něj Bůh činil mezi vámi, jak sami víte, – toho ... jste rukou bezbožníků dali přibít na kříž a zahubili; ale Bůh jej vzkřísil, zrušil bolesti smrti, poněvadž nebylo možno, aby si ho udržela.“* (Sk 2,22-24) AA 41.2

Petr se nezmínil o Kristově učení, aby tím dokázal své tvrzení, protože věděl, že jeho posluchači jsou proti tomuto učení zaujati a že zmínka o něm by neměla účinku. Proto k nim promluvil o Davidovi, jehož Židé pokládali za jednoho z patriarchů svého národa. *„David,“* prohlásil, *„o něm praví: Viděl jsem před sebou Pána stále, neboť je mi po pravici, abych nebyl zviklán. Proto se zara-*

dovalo mé srdce a zaplesal můj jazyk, i mé tělo přebývatí bude v naději, poněvadž nenecháš mou duši v podsvětí, nedopustíš, aby tvůj svatý zakusil zetlení ...“ AA 41.3

„Bratři, smím k vám upřímně promluvit o patriarchovi Davidovi? Ten skončil a byl pohřben, a jeho hrob je mezi námi až po tyto dni.“ „Promluvil o vzkříšení Kristově, že nebyl zanechán v podsvětí ani jeho tělo nezakusilo zetlení. Tohoto Ježíše Bůh vzkřísil; my všichni jsme toho svědky.“ (Sk 2,25-27.29.31.32) AA 42.1

Toto vystoupení vzbuzuje neobyčejnou pozornost. Ze všech stran přicházejí lidé, aby si poslechli svědectví učedníků o pravdě, která je v Ježíši. Shlukují se, tlačí se do chrámu. Tam jsou kněží a přední mužové; jejich tváře jsou stále zachmuřeny zlobou, jejich srdce jsou naplněna neutuchající nenávistí ke Kristu, jejich ruce jsou potřísněny prolitou krví ukřižovaného Vykupitele světa. Domnívali se, že najdou apoštoly zastrašené spáchanou vraždou a skličené, shledávají však, že v nich není ani stopy strachu a že naplnění Duchem neohroženě hlásají božství Ježíše Nazaretského. Slyší, jak směle prohlašují, že ten, jenž byl krátce před tím ponižován, zesměšňován, týrán surovým rukama a nakonec ukřižován, je Kníže života, vyvýšený nyní po pravici Boží. AA 42.2

Někteří z těch, kdož naslouchali apoštolům, se činně účastnili na odsouzení a smrti Kristově. Jejich hlasy se přidaly k hlasům lůzy volající po Kristově ukřižování. Když Ježíš a Barabáš stáli před nimi v soudní síni a Pilát se zeptal: *„Koho chcete, abych vám propustil?“*, volali: *„Tohohle ne, nýbrž Barabáše.“* (Mt 27,17; J 18,40) Když jim Pilát vydal Krista se slovy: *„Vezměte si jej a ukřižujte; já na něm viny nenalézám;“* „jsem nevinný touto krví,“ křičeli: *„Jeho krev na nás a na naše děti!“* (J 19, 6; Mt 27,24.25) AA 42.3

Nyní slyšeli, jak učedníci prohlašují, že to byl Syn Boží, kterého ukřižovali. Kněží a přední mužové se zachvěli. Prohlášení zapůsobilo na lidi přesvědčivě a vyvolalo v nich úzkost. *„Pocítili bodnutí v srdci a řekli Petrovi a ostatním učedníkům: Co máme činiti, bratři?“* (Sk 2,37) Mezi těmi, kdož naslouchali učedníkům, byli zbožní Židé, kteří upřímně věřili. Moc, která provázela slova mluvčího, je přesvědčila, že Ježíš byl vskutku Mesiášem. AA 43.1

„Petr jim odpověděl: Čiňte pokání, dej se každý pokřtiti na jméno Ježíše Krista, a přijmete dar Duchů svatých. Vám zajisté byl dán tento slib a vašim dětem a všem, kteří jsou vzdáleni, všem, které by povolal náš Pán Bůh.“ (Sk 2,38.39) AA 43.2

Těm, kteří nabývali přesvědčení, Petr zdůraznil, že dosud zavrhovali Krista proto, že je kněží a přední mužové oklamali, a že kdyby se k těmto mužům dále obraceli o radu a čekali, že tito uznají Krista, dříve než se tak odváží učinit sami, nikdy Krista nepřijmou. Tito zámožní mužové hlásali si ce zbožnost, avšak dychtili po pozemském bohatství a po světské slávě. Nebyli ochotni jít ke Kristu, aby se jim dostalo světla. AA 43.3

Písma, která Kristus vysvětloval učedníkům, vystoupila nyní před nimi vlivem nebeského osvětlení v lesku dokonalé pravdy. Závoj, který jim bránil vidět do konce to, co se pak uskutečnilo, byl nyní stržen a učedníci začali dokonale a jasně chápat cíl Kristova poslání a povahu jeho království. Dokázali mluvit o Spasiteli přesvědčivě a když svým posluchačům objasnili plán vykoupení, mnozí z nich uvěřili. Z jejich mysli se vytratily tradice a pověry, vštěpované jim kněžími, a zakotvilo v nich učení Spasitelovo. AA 44.1

„Někteří tedy přijali jeho slovo, dali se pokřtiti, a v onen den se k nim přidalo na tři tisíce duší.“ (Sk 2,41) AA 44.2

Židovští vůdcové předpokládali, že dílo Kristovo skončí s jeho smrtí; místo toho však přihlíželi podivuhodným výjevům, k nimž došlo o letnicích. slyšeli, jak učedníci, nadáni mocí a silou dotud neznámou, káží o Kristu a jak znamení a divy potvrzují jejich slova. V Jeruzalémě, jenž byl baštou židovství, vyznalo tisíce lidí svou víru v Ježíše Nazaretského jako v Mesiáše. AA 44.3

Velká žeň duší učedníky překvapila a naplnila je radostí. Nepokládali tuto zázračnou žeň za výsledek svého vlastního úsilí; uvědomovali si, že sklízají plody práce jiných. Již od Adamova pádu svěřoval Kristus vyvoleným služebníkům símě svého slova, aby je zasévali do lidských srdcí. Za svého života na této zemi zasal Kristus sám semeno pravdy a zavlažil je svou vlastní krví. Obrácení na víru, k němuž došlo o letnicích, bylo výsledkem této setby, bylo sklizní Kristovy práce a zjevilo moc jeho učení. AA 44.4

Zaujetí, které odolalo tak mnoha důkazům, by neodstranily jen důkazy apoštolů, jakkoli byly jasné a přesvědčivé. Duch svatý však zaséval jejich důkazy do srdcí lidí s božskou mocí. slova apoštolů byla jako ostré šípy Všemohoucího a přesvědčovala lidi, jak strašně se provinili, když zavrhlí a ukřižovali Pána slávy. *AA 45.1*

Kristus vychovával učedníky, aby cítili potřebu Ducha. Poučení Duchem jim dalo konečnou způsobilost, aby mohli zahájit své dílo. Již nebyli nevědomí a nevzdělaní. Již nebyli skupinkou nezávislých jedinců nebo nejednotných a svářících se mužů. jejich naděje se již neupíraly k dosažení světské velikosti. Nyní byli „jednomyslní“, byli „jednoho srdce a jedné duše“ (Sk 2,46; 4,32). Všechno jejich myšlení vyplňoval Kristus, jejich cílem bylo rozšíření jeho království. Myšlením a povahou se přiblížili myšlení a povaze svého Mistra a lidé „je poznávali, že bývali s Ježíšem“ (Sk 4,13). *AA 45.2*

Letnice jim přinesly nebeské osvětlení. Pravdy, jež nemohli pochopit, když byl Kristus mezi nimi, se jim nyní objasnily. S vírou a jistotou, již předtím neznali, přijímali učení Písma svatého. Již nepochybovali, že Kristus je Synem Božím. Již věděli, že Kristus, ač oděn lidskou podobou, je vskutku Mesiášem a své poznání hlásali světu s vírou, která přinášela přesvědčení, že je s nimi Bůh. *AA 45.3*

Mohli jméno Ježíšovo vyslovovat s jistotou; neboť zda nebyl jejich Přítelem a starším Bratrem? Dostali se do těsného společenství s Kristem a zasedli s ním na nebeská místa. Jak vřelými a zápalnými slovy odívali své myšlenky, když o něm podávali svědectví! Jejich srdce přetékala dobročinností tak velikou, tak hlubokou a obětavou, že je pudila jít až na konec světa, aby tam svědčili o moci Kristově. Byli plni touhy pokračovat v díle, jež začal Ježíš. Uvědomili si velikost svého závazku vůči nebi a cítili odpovědnost za své dílo. Posílení darem Ducha svatého vyšli naplnění horlivostí, aby rozšířili vítězství kříže. Duch je oživoval a mluvil skrze ně. Pokoj Kristův zářil z jejich tváří. Zasněžili své životy službě Kristu a i jejich tváře svědčily o jejich odevzdanosti. *AA 46.1*

5. Dar Ducha

Když Kristus dal svým učedníkům zaslíbení, že se jim dostane Ducha, blížil se konci svého působení na zemi. Stál už ve stínu kříže s plným vědomím břemene hříchu, jež na něm spočine jako na tom, jenž snímá hříchy. Dříve než položil svůj život jako smírčí oběť, dal svým učedníkům poučení o nejdůležitějším a nejdokonalejším daru, který udělí svým následovníkům, o daru, který jim přinese na dosah nezměrné zdroje jeho milosti. „*Já budu prositi Otce,“* pravil, „*a on vám dá jiného Přímluvce, aby s vámi byl na věky, ducha pravdy. Svět ho nemůže postihnouti, poněvadž ho nezří a nepoznává. Vy jej znáte, poněvadž přebývá s vámi a bude ve vás.*“ (J 14,16.17) Spasitel tím měl na mysli dobu, kdy Duch svatý přijde, aby konal mocné dílo jako zástupce. Zlu, které se nahromadilo za staletí, bude čelit božská moc Ducha svatého. AA 47.1

Jaký následek mělo vyhlášení Ducha o letnicích? Radostná zvěst o vzkříšeném Spasiteli se dostala do nejzazších končin obydleného světa. Když učedníci ohlásili poselství o spásné milosti, moc tohoto poselství zapůsobila na lidská srdce. A do církve proudili obrácení ze všech stran. Odpadlíci byli znovu obráceni na víru. Hříšníci spolu s věřícími začali hledat perlu nezměrné ceny. Někteří z těch, kdož byli nejzarputilejšími odpůrci evangelia, se stali jeho obhájci a obránci. Splnilo se proroctví: „*A bude nejnestatečnější z nich... podobný Davidovi, a dům Davidův... podobný andělu Hospodinovu.*“ (Za 12,8) Každý křesťan spatřoval ve svém bratru zjevení božské lásky a blahovůle. Všichni měli jen jeden zájem, jemuž ustoupilo všechno ostatní. Věřící začali usilovat o to, aby nabyli Kristovy povahy a začali pracovat na rozšíření Kristova království. AA 48.1

„*Apoštolové pak velkou mocí dávali svědectví o vzkříšení Pána Ježíše, a na všech na nich byla veliká milost.*“ (Sk 4,33) Jejich působení vedlo k tomu, že k církvi se připojili vyvolení mužové, kteří když přijali slovo pravdy, zasvětili své životy poslání poskytovat druhým naději, jež naplnila jejich srdce pokojem a radostí. Nedali se odradit nebo zastrašit hrozbami. Skrze ně mluvil Pán, a jak chodili z místa na místo, dostávalo se chudým zjevení evangelia a divů božské milosti. AA 48.2

Tak mocně může Bůh zapůsobit, když se lidé poddají vedení jeho Ducha. AA 49.1

Zaslíbení Ducha svatého není určeno jen lidem určitého věku nebo určité rasy. Kristus prohlásil, že božský vliv jeho Ducha bude působit na jeho následovníky až do konce. Od oněch památných letnic až po současnou dobu je Utěšitel poslán ke všem, kdož se plně oddali Pánu a jeho službě. Ke všem, kdož přijímají Krista za svého osobního Spasitele, přichází Duch svatý jako rádce, posvětitel, vůdce a svědek. Čím blíže krácejí věřící s Bohem, tím jasněji a mocněji svědčí o lásce svého Vykupitele a o jeho spásné milosti. Za dlouhých staletí pronásledování a zkoušek se vyskytli mužové a ženy, kteří za svého života pocítili ve značné míře přítomnost Ducha; ti pak byli ostatním na světě jako znamení a div. Před anděly a lidmi zjevovali přetvářející moc vykupitelské lásky. AA 49.2

Ti, kdož byli o letnicích nadáni mocí shůry, nebyli tím osvobozeni od dalšího pokušení a dalších zkoušek. Když podávali své svědectví o pravdě a spravedlnosti, byli znovu a znovu napadáni nepřítelem vší pravdy, který se pokoušel připravit je o jejich křesťanské zážitky. Byli nuceni nasadit do boje všechny své síly, jichž se jim dostalo od Boha, aby dosáhli úrovně mužů a žen v Kristu Ježíši. Denně se modlili o novou milost, aby se směli přiblížit vyšší a stále vyšší dokonalosti. Vliv Ducha svatého způsobil, že i ti nejslabší se vírou v Boha naučili rozmnožovat schopnosti jim svěřené a stávali se posvěcenějšími, čistšími a ušlechtilějšími. Když se v pokoře poddávali přetvářejícímu vlivu Ducha svatého, přijímali z plnosti Boží a měnili se k božskému obrazu. AA 49.3

Čas, který od té doby uplynul, naprosto nic nezměnil na zaslíbení, jež dal Kristus učedníkům, když se s nimi loučil, že totiž pošle Ducha svatého jako svého zástupce. Není to způsobeno nějakým omezením ze strany Boha, že bohatství milosti Boží neplyne proudem na zem na lidi. Jestliže zaslíbení se nevyplňuje tak, jak by mělo, je to proto, že si lidé zaslíbení neváží tak, jak by měli. Kdyby po něm všichni toužili, byli by všichni naplněni Duchem. Kde lidé málo dbají na potřebu Ducha svatého, tam se objevuje duchovní vyprahlost, duchovní tma, duchovní úpadek a smrt. Kde se mysl zabývá věcmi méně významnými, tam se nedostává božské moci, jež je nezbytná pro vzrůst a roz-

květ církve a jež přináší s sebou všechna ostatní požehnání, až se nabízí v neomezeném množství. AA 50.1

Jestliže toto je prostředek, jímž přijímáme sílu, proč tedy nelačníme a neprahneme po daru Ducha? Proč o něm nehovoříme, proč se za něj nemodlíme, proč o něm nekážeme? Pán dává Ducha svatého raději těm, kdož mu slouží, tak jako rodiče mají poskytovat vše dobré svým dětem. O každodenní křest Ducha by se měl každý obracet k Bohu svou modlitbou. Křesťané ve sdruženích by se měli scházet a prosit o zvláštní pomoc, o nebeské osvětlení, aby se dozvěděli, jak postupovat a jednat moudře. Zejména by se měli modlit, aby Bůh pokřtil své vyvolené vyslance do misijních polí hojnou měrou svého Ducha. to, že Duch provází pracovníky Boží, dodává zvěstování pravdy takovou moc, jíž mu nemůže dát všechna čest a sláva světa. AA 50.2

V zasvěceném pracovníku pro dílo Boží, ať působí na kterémkoli místě, přebývá Duch svatý. Slova, která Kristus pravil učedníkům, pronesl i k nám. Utěšitel je stejně náš jako jejich. Duch dává sílu, která bojující a zápasící duši pomáhá v každé nouzi, vyvolané nenávisí světa a zaviněné vlastními nedostatky nebo chybami. V starostech a utrpení, když vyhlídky se zdají temné a budoucnost nejistá, kdy se cítíme bezmocní a osamoceni – v takových okamžicích přináší Duch svatý útěchu srdci jako odpověď na modlitbu víry. AA 51.1

Není rozhodujícím důkazem, že člověk je křesťanem, protože za určitých mimořádných okolností projevuje duchovní zanícení. Svatost není zanícení; svatost je naprostá oddanost vůli Boží, což znamená žít podle každého slova, které vychází z úst Božích, činit vůli našeho nebeského Otce, důvěřovat Bohu ve zkouškách, v dobách zlých právě tak jako v dobách dobrých, kráčet ve víře, spoléhat na Boha s naprostou důvěrou a odpočívat v jeho lásce. AA 51.2

Není nám zapotřebí, abychom dovedli přesně vypovědět, co je Duch svatý. Kristus nám říká, že Duch je Utěšitel, „*Duch pravdy, jenž vychází od Otce*“ (J 15,26). O Duchu svatém se jasně říká, že v zasvěcování lidí do vši pravdy „*nebude mluvit sám ze sebe*“ (J 16,13). AA 51.3

Povaha Ducha svatého je tajemstvím. Lidé je nedovedou vysvětlit, protože jim je Pán nezjevil. Lidé s podivínskými nápady mohou snést dohromady všechny zmínky o něm, které jsou obsaženy v Písmu svatém, a po svém je domyslet, avšak přijetí těchto názorů církev neposílí. O takových tajemstvích, jež jsou pro lidský rozum příliš hluboká, je nejlépe mlčet. AA 52.1

Působení Ducha svatého je jasně popsáno v těchto Kristových slovech: „*Až přijde, usvědčí svět z hříchu, ze spravedlnosti a ze soudu.*“ (J 16,8) Je to Duch svatý, jenž usvědčuje z hříchu. Zapůsobili na hříšníka oživující vliv Ducha, bude přiveden k pokání a k poznání, jak je důležité být poslušen božských požadavků. AA 52.2

Kajícímu hříšníku, lačnícímu a prahnoucímu po spravedlnosti, zjevuje Duch svatý Beránka Božího, jenž snímá hřích světa. „*Vezme z mého a oznámí vám to,*“ pravil Kristus. „*Naučí vás všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.*“ (J 16,14; 14,26) AA 52.3

Duch je dáván jako obnovující síla, která uskutečňuje spasení, dosažené smrtí našeho Vykupitele. Duch se stále snaží upoutávat pozornost lidí na velkou oběť, jež byla přinesena na kříži na Golgotě, snaží se odhalit světu lásku Boží a otevřít přesvědčené duši drahocenné věci Písma. AA 52.4

Duch svatý usvědčí z hříchu, ukáže myslí pravou spravedlnost a pak odvrátí její náklonnosti od věcí tohoto světa a naplní duši touhou po svatosti. „*Uvede vás do celé pravdy*“ (J 16,13), prohlásil Spasitel. Je-li člověk ochoten dát se přetvořit, dochází k posvěcení celé bytosti. Duch vezme z věcí Božích a vtiskne je duši. Jeho mocí se cesta životem stane tak jasnou, že nikdo na ní nemusí zbloudit. AA 52.5

Od začátku působí Bůh svým Duchem svatým skrze lidské nástroje, aby uskutečnil svůj záměr s padlým lidstvem. To se projevilo v životech patriarchů. Také církvi na poušti, v době Mojžíšově, dal Bůh „*Ducha svého dobrého k vyučování jich*“ (Neh 9,20). A za dob apoštolů vykonal Bůh mocné věci pro svou církev skrze nástroje Ducha svatého. Táž síla, která pomáhala patriarchům, která dala Kálefovi a Jozuemu víru a odvahu a která přinesla dílu apoštolské církve úspěch, pomáhá věrným dítkám Božím v každé době. Byla to moc Ducha svatého, která v dobách temna pomohla valdenským připravit cestu k reformaci. A byla to táž moc, která přinesla zdar snahám ušlechtilých mužů a žen, kteří razili cestu k založení moderních misíí a k přeložení Bible do jazyků a nářečí všech národů. AA 53.1

I dnes používá Bůh své církve, aby seznámil lidi se svými úmysly. Hlasatelé kříže chodí dnes od města k městu, z kraje do kraje, aby připravili cestu pro druhý příchod Kristův. Korouhev zákona Božího se pozvedá. Duch Všemohoucího působí na srdce lidí a ti, kdož se podřídí jeho vlivu, stávají se svědky Boha a jeho pravdy. Můžeme najít na mnoha místech posvěcené muže a ženy, kteří sdělují druhým světlo, které jim osvítilo cestu spasení skrze Krista. A když dávají svému světlu stále zářit, jako to činili ti, kteří byli pokřtěni Duchem o letnicích, dostává se jim stále víc a více z moci Ducha. Tak má být země osvětlena slávou Boží. AA 53.2

Naproti tomu jsou lidé, kteří, místo aby moudře užívali současných možností, čekají nečinně, až přijde nějaký zvláštní okamžik duchovního hnutí, který značně posílí jejich schopnost osvěcovat druhé. Zanedbávají současné povinnosti a výsady a nechávají své světlo hořet matně, a přitom čekají na okamžik, kdy bez jakéhokoli vlastního přičinění budou obdařeni zvláštním požehnáním, které je promění a vybaví schopnostmi pro službu. AA 54.1

Je pravda, že v době poslední, až se dílo Boží na zemi přiblíží svému závěru, bude opravdové úsilí vynaložené posvěcenými věřícími pod vedením Ducha svatého provázeno zvláštními známkami božské přízně. Podobenstvím raného a pozdního deště, jenž ve východních zemích padá v době setí a v době žní, předpověděli židovští proroci, že církvi Boží se dostane duchovní milosti v mimořádné míře. Vylití Ducha za dnů apoštolů bylo začátkem raného deště a slavný byl jeho účinek. Až do konce času bude Duch přebývat v pravé církvi. AA 54.2

Době před ukončením žní na zemi je však zaslíbeno zvláštní udělení duchovní milosti, která má připravit církev na příchod Syna člověka. Toto vylití Ducha je zpodobeno padáním pozdního deště; a právě o tuto rozmnoženou moc mají křesťané vysílat své prosby k Pánu žní „*v čas příhodný*“. Na to „*způsobí Hospodin pršku a dá vám déšť hojný*“. „*Sešle vám déšť hojný, podzimní i jarní*.“ (Za 10,1; Jl 2,23) AA 55.1

Nejsou-li však členové církve Boží nyní v živém spojení se Zdrojem vši duchovní síly, nebudou pro dobu žní připraveni. Neudržují-li své lampy tak, aby byly v pořádku a stále hořely, nedostane se jim zvýšené milosti v dobách, kdy jim jí bude zvlášť zapotřebí. AA 55.2

Jen ti, kteří dostávají stále novou a novou milost, budou mít dost síly pro svou denní potřebu a pro to, aby mohli této síly použít. Nečekají, až přijde doba, kdy zvláštním darem duchovní moci nabudou zázračné schopnosti získávat duše, nýbrž nabízejí se denně Bohu, aby jich použil jako prostředků pro své cíle. Denně se zdokonalují pro vykonávání služby v dosahu své působnosti. Denně vydávají svědectví o Mistru, ať jsou kdekoli, ve skromném okruhu působnosti, ve vlastní rodině, nebo při veřejné činnosti. AA 55.3

Posvěcenému pracovníku poskytuje podivuhodnou útěchu vědomí, že i Kristus za svého života na zemi prosil svého Otce každý den o nový dar žádoucí milosti; a po takovém obcování s Bohem se vydával, aby posiloval druhé a žehnal jim. Popatřete na Syna Božího sklánějícího se v modlitbě k svému Otcí! Ač je Synem Božím, posiluje svou víru modlitbou a z obcování s nebem sbírá v sobě sílu, aby mohl odporovat zlu a sloužit lidem. Jako starší bratr lidského rodu zná potřeby těch, kdož žijí ve světě hříchu a pokušení uprostřed lidských slabostí, a stále mu chtějí sloužit. Ví, že poslové, jež vysílá, jsou lidé slabí a bloudící; avšak těm, kdož se plně oddají jeho službě, slibuje božskou pomoc. Jeho vlastní příklad dává jistotu, že opravdová, vytrvalá modlitba k Bohu ve víře – ve víře, která vede k úplné závislosti na Bohu a k bezvýhradné oddanosti dílu Božímu – přinese člověku pomoc Ducha svatého v boji s hříchem. AA 56.1

Každý pracovník, který následuje Kristova příkladu, bude připraven, aby mohl přijmout a použít moc, již Bůh zaslíbil své církvi pro přípravu žní na zemi. Když se hlasatelé evangelia ráno co ráno sklánějí před Pánem a obnovují svůj slavnostní slib zasvěcení, posílá jim Bůh svého Ducha s jeho oživující, posvěcující mocí. Když se pak vydávají za svými každodenními povinnostmi, mají jistotu, že neviditelná přítomnost Ducha svatého jim dodá schopnosti, aby mohli působit na díle Božím. AA 56.2

6. U chrámových dveří

Učedníci Kristovi si plně uvědomovali své nedostatky a svou neschopnost, a v pokoře a v prosbě spojili svou slabost s Kristovou silou, svou nevědomost s jeho moudrostí, svou nehodnost s jeho spravedlností, svou chudobu s jeho nevyčerpatelným bohatstvím. Takto posílení a vybavení vydali se bez váhání, aby sloužili Mistru. *AA 57.1*

Nedlouho po vylití Ducha svatého, jakmile skončili své vroucné modlitby, odebral se Petr a Jan do chrámu na bohoslužby. U brány zvané „krásné dveře“ spatřili mrzáka, muže čtyřicetiletého, který v životě nepoznal nic než bolest a churavost. Tento nešťastník dávno toužil uvidět Ježíše, aby mohl být uzdraven; byl však takřka nemohoucí a žil daleko od míst, kde působil veliký Lékař. Na jeho prosby ho několik jeho přátel konečně doneslo k chrámovým dveřím; když se tam však dostal, dozvěděl se, že ten, v něhož skládal své naděje, zemřel krutou smrtí. *AA 57.2*

Jeho zklamání vzbudilo soucit těch, kteří věděli, jak dlouho toužebně doufal, že ho Ježíš uzdraví a kteří ho denně přinášeli do chrámu, aby ho kolemjdoucí mohli ze soucitu obdarovat něžnou maličkostí a zmírnili tak jeho bídu. Když Petr a Jan procházeli kolem něho, požádal je o almužnu. Učedníci na něho pohlédli se soucitem a Petr pravil: „*Pohleď na nás!*“ On se na ně zahleděl a očekával, že od nich něco dostane. Petr však řekl: „*Stříbra ani zlata nemám.*“ (Sk 3,4.5) Když Petr přiznal, že je chudý, objevil se na tváři mrzákově výraz zklamání. Jeho tvář se však rozjasnila a vzplála nadějí, když apoštol řekl: „*Ale co mám, to ti dám; ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod’.*“ (Sk 3,6) *AA 58.1*

„*Chopil jej za pravou ruku a zdvíhal jej. Hned se mu zpevnily nohy a klouby, i vyskočil, postavil se a chodil; vešel pak s nimi do svatyně, chodil sem tam, skákal a chválil Boha. Všechn lid jej viděl, jak chodí a chválí Boha. Poznali ho, že je to ten, který sedal jako almužník u ,krásných dveří‘ svatyně, a byli plni leknutí a úžasu z toho, co se s ním stalo.*“ (Sk 3,7-10) *AA 58.2*

A poněvadž se uzdravený „držel Petra a Jana, sběhl se k nim uleknut všechen lid do sloupův, jmenovaného „Sloupův Šalamounovo““ (Sk 3,11). Každý se divil, že učedníci mohou konat divy podobné těm, jež konal Ježíš. Vidí muže, který byl čtyřicet let bezmocným mrzákem, jak se raduje, že nyní může používat svých údů a že necítí bolest, a jak je šťastný ve víře v Ježíše. *AA 58.3*

Když si učedníci povšimli, že jsou lidé užaslí, Petr se jich zeptal. „*Co se tomu divíte? Co na nás tak upřeně hledíte, jako bychom my vlastní mocí nebo zbožností byli způsobili, že on chodí?*“ (Sk 3,12) A ujistil je, že k uzdravení došlo ve jménu a skrze zásluhy Ježíše Nazaretského, kterého Bůh vzkřísil z mrtvých. „*Skrze víru v jeho jméno,*“ pravil apoštol, „*tohoto člověka, kterého vidíte a znáte, učinilo silným jeho jméno, a víra, kterou on dává, mu vrátila toto plné zdraví před tváří všech vás.*“ (Sk 3,16) *AA 59.1*

Apoštolové mluvili otevřeně o tom, že se Židé dopustili velkého hříchu, když zavrhlí a vydali na smrt Knižete života; dbali však toho, aby své posluchače nedohnali k zoufalství. „*Vy jste se odřekli muže svatého a spravedlivého,*“ pravil Petr, „*a vyprosili jste si milost pro lupiče; Vůdce k životu jste dali zabít, ale Bůh jej vzkřísil z mrtvých, čehož my jsme svědky.*“ „*Já ovšem vím, bratří, že jste to udělali z nevědomosti, jako vaši přední mužové. Bůh však takto splnil, co předpověděl ústy všech proroků, že totiž jeho Kristus musí trpět.*“ (Sk 3,14.15.17.18) Prohlásil, že Duch svatý je vyzyvák, aby činili pokání a obrátili se, a ujistil je, že je jen jedna naděje na spasení, a to skrze milost toho, jehož ukřižovali. Jedině vírou v něho mohou jim být odpuštěny hříchy. *AA 59.2*

„*Čiňte tedy pokání a obraťte se,*“ zvolal, „*aby vaše hříchy byly smazány, aby vám nastaly doby oddechu před tváří Páně.*“ (Sk 3,19) *AA 59.3*

„*Vy jste synové proroků a synové smlouvy, kterou Bůh smluvil s vašimi praotci, když řekl Abrahámovi: V tvém potomstvu budou žehnány všechny rodiny země. Pro vás především vzkřísil Bůh svého služebníka a poslal jej, aby vám žehnal tím, že se každý z vás odvrátí od svých špatností.*“ (Sk 3,25.26). *AA 60.1*

Tak učedníci kázali o Kristově zmrtvýchvstání. Mnozí z těch, kdož kázání poslouchali, čekali na toto svědectví, a když je vyslechli, uvěřili. V mysli se jim vybavovala slova, která hlásal Kristus;

a přidávali se k řadám těch, kdož přijali evangelium. Sémě, které Spasitel zasil, vzešlo a přinášelo plody. *AA 60.2*

Když učedníci mluvili k lidu, „*přikvapili na ně kněží, vojenský představený chrámu a saduceové, které mrzelo, že učili lid a zvěštovali vzkříšení z mrtvých v Ježíšovi*“ (Sk 4,1.2). *AA 60.3*

Po Kristově zmrtvýchvstání rozšířili totiž kněží lživou zprávu, že Ježíšovo tělo ukradli učedníci, když římská stráž spala. Neudivuje proto, že nesli s nelibostí, když se dozvěděli, že Petr a Jan káží o zmrtvýchvstání toho, jehož zavraždili. Velmi pobouřeni byli zvláště saduceové. Cítili, že nauka, kterou vyznávají, je ohrožena, a že je v sázce jejich vážnost. *AA 60.4*

Obrácených na novou víru rychle přibývalo a jak farizeům, tak saduceům bylo jasné, že nezabrání-li se těmto novým učitelům v jejich činnosti, bude jejich vlastní vliv ohrožen více, než když byl Ježíš na zemi. Proto vojenský představený chrámu za pomoci několika saduceů zatkl Petra a Jana a vsadil je do vězení, protože toho dne bylo už pozdě, aby je vyslechl. *AA 60.5*

Nepřátelé učedníků nemohli odolat přesvědčení, že Kristus vstal z mrtvých. Důkazy o tom byly příliš jasné, než aby se o nich dalo pochybovat. Přesto se zatvrdili ve svých srdcích a odmítli kát se ze strašného činu, který spáchali tím, že Ježíše ukřižovali. Bohatých důkazů se dostalo židovským vládcům o tom, že apoštolové mluví a jednají pod božským vnuknutím, avšak vytrvale odolávali poselství pravdy. Kristus nepřišel na zemi tak, jak očekávali a ačkoli občas uvěřili, že je Synem Božím, potlačili toto přesvědčení a ukřižovali ho. Ve svém milosrdenství jim Bůh poskytoval stále další důkazy a nyní jim dal novou příležitost, aby se obrátili k němu. Poslal učedníky, aby jim řekli, že zabili Knížete života, a znovu je vyzval, aby se káli z tohoto strašného činu. Židovští učitelé si však byli tak jisti, že jsou v právu, že odmítli připustit, že ti, kteří je obviňují z ukřižování Krista, mluví z příkazu Ducha svatého. *AA 61.1*

Kněží stáli vždy proti Kristu a každý další projevený odpor je v jejich postoji ještě zatvrzoval. Jejich zatvrzelost se stále stupňovala. Nebylo to proto, že by se nemohli podrobit; mohli se poddat, ale nechtěli. Nebylo to jen proto, že byli vinni a zasloužili si smrt, nebylo to jen proto, že zabili Syna Božího a tím se připravili o spásu; bylo to proto, že se zatvrdili v odporu vůči Bohu. Tvrdostí odmítali světlo a přesvědčování Ducha. Působil v nich vliv, který ovládá neposlušné děti, a ten je vedl až k tomu, že se nesprávně chovali k mužům, skrze něž působil Bůh. Zhoubnost jejich vzpoury se stupňovala každým dalším projevem odporu proti Bohu a proti poselství, jež dal Bůh hlásat svým služebníkům. Tím, že odmítali činit pokání, obnovovali židovští vůdcové každý den svou vzpouru a připravovali se sklidit to, co zaseli. *AA 61.2*

Hněv Boží se obrací proti nekajícím hříšníkům ne pro hříchy, kterých se dopustili, ale proto, že setrvávají v odporu, když byli vyzváni k pokání, a že pokračují v páchání hříchů navzdory světlu, jehož se jim dostává. Kdyby se židovští vůdcové byli podrobili přesvědčující moci Ducha svatého, bylo by jim bývalo odpuštěno; rozhodli se však, že neustoupí. Právě tak se hříšník, který setrvává v odporu, dostává tam, kde ho Duch svatý už nemůže ovlivňovat. *AA 62.1*

Den po uzdravení mrzáka sešel se Annáš, Kaifáš a další chrámoví hodnostáři k výsledku a dali si předvést vězně. Právě v této místnosti a před některými z těchto mužů zapřel Petr hanebně svého Pána. To mu také vstoupilo na mysl, když nyní sám stanul před soudem. Nyní měl příležitost, aby napravil svou tehdejší zbabělost. *AA 62.2*

Vyslychající, kteří si vzpomněli, jakou úlohu hrál Petr při výsledku svého Mistra, si představovali, že ho nyní zastraší pohrůzkou uvěznění a smrti. Avšak Petr, který byl přiveden před vele-radu k výsledku, už dávno nebyl tím Petrem, který zapřel Krista v jeho nejtěžší hodině. Po svém poklesku se velice změnil. Už nebyl unáhlený a sebejistý, pyšný a vychloubačný, byl skromný a přestal spoléhat na sebe. Byl naplněn Duchem svatým a byl odhodlán, že s pomocí této síly vymaže skvrnu, kterou způsobil svým poklesem, a že oslaví jméno, jež kdysi zapřel. *AA 62.3*

Až do této chvíle se kněží vyhýbali jakékoli zmínce o ukřižování a zmrtvýchvstání Ježíše. Aby však dosáhli svého, museli se nyní zeptat obviněných, jakým způsobem vyléčili nemocného. „*Jakou mocí a jakým jménem jste to učinili?*“ tázali se. *AA 63.1*

Se svatou odvahou a v moci Ducha prohlásil Petr nebojácně: „*Budiž vám všem a veškerému izraelskému lidu známo, že ve jménu Ježíše Krista Nazaretského, kterého jste vy ukřižovali, kterého však Bůh vzkřísil z mrtvých, tento člověk stojí před vámi zdravý. To je ten kámen, kterým jste vy*

stavitelé pohrdli, a který se stal kamenem úhelným. V nikom jiném není spásy. Není jiného jména pod nebem daného lidem, v kterém bychom měli být spaseni.“ (Sk 4,10-12) AA 63.2

Tato smělá obhajoba židovské vůdce ohromila a poděsila. Předpokládali, že učedníci budou ustrašení a bezradní, až budou předvedeni před veleradu. Místo toho však mluvili tak, jak mluvil Kristus, s přesvědčivostí, která umlčela jejich odpůrce. Ani stopy po strachu nebylo v hlasu Petrově, když prohlašoval o Kristu: *„To je ten kámen, kterým jste vy stavitelé pohrdli, a který se stal kamenem úhelným.*“ AA 63.3

Petr použil v řeči obrazu, který kněží dobře znali. Proroci mluvili o zavrženém kameni; a sám Kristus, když jednou mluvil ke kněžím a starším, pravil: *„Nikdy jste nečtli v Písmech: Kámen, kterým stavitelé pohrdli, ten se stal kamenem úhelným. Od Pána se jím stal a v našich očích jest užasem? Proto vám pravím: Vám bude království Boží odňato a dáno národu, který dává jeho plody. A kdo na ten kámen padne, roztrhne se, a na koho on padne, rozdrtí jej.*“ (Mt 21,42-44) AA 64.1

Když kněží naslouchali nebojácným slovům apoštolů, *„poznávali je, že bývali s Ježíšem“* (Sk 4,13). AA 64.2

O učednících po proměnění Krista je psáno, že v závěru tohoto podivuhodného výjevu *„ne spatřili nikoho než jediného Ježíše“* (Mt 17,8). *„Jediného Ježíše“* – v těchto slovech je obsaženo tajemství života a moci, jímž se vyznačují dějiny rané církve. Když učedníci slyšeli slova Kristova poprvé, pocítili, že ho potřebují. Hledali Krista, našli ho a následovali ho. Byli s ním v chrámě, seděli s ním za stolem, chodili s ním po svazích hor a po polích. Byli jako žáci s učitelem a každý den přijímali od něho učení věčné pravdy. AA 64.3

Po Spasitelově nanebevstoupení zůstal v učednících pocit božské přítomnosti, vědomí lásky a světla. Byl to pocit, jakoby byl Ježíš s nimi osobně přítomen. Ježíš, Spasitel, jenž s nimi chodil, mluvil s nimi a modlil se s nimi, jenž do jejich srdcí vyléval naději a útěchu, byl jim vzat do nebe s poselstvím pokoje na svých rtech. V okamžiku, kdy vstupoval do andělského vozu, donesla se k nim jeho slova: *„Hle, já jsem s vámi po všechny dni až do skonání tohoto věku.*“ (Mt 28,20) Ježíš vystoupil do nebe v lidské podobě. Věděli, že je před trůnem Božím a že je stále jejich Přitelem a Spasitelem, že jeho zájem o ně se nezměnil a že provždy bude cítit s trpícím lidstvem. Věděli, že klade před Boha zásluhu, které získal svou krví, ukazuje své probité ruce a nohy jako připomínku ceny, kterou zaplatil za své vykoupení; a toto pomyšlení je sílilo, aby snesli pro něho všechno utrpení. Jejich spojení s ním bylo nyní silnější, než když byl s nimi na zemi osobně. Světlo, láska a moc Krista, jenž dlel v nich, zářila z nich tak, že lidé, patřící na ně, užasli. AA 65.1

Kristus zpečetil slova, jež Petr pronesl na jeho obhajobu. Jako nesporný svědek stál vedle učedníka muže, který byl tak zázračně uzdraven. Vzezření tohoto muže, jenž byl před několika hodinami bezmocným mrzákem a nyní zářil zdravím, bylo pádným svědectvím pravdivosti Petrových slov. Kněží a přední mužové nepronesli jediného slova. Nemohli vyvrátit Petrovo tvrzení; přesto však zůstali rozhodnutí učinit přítrž dalšímu učitelskému působení učedníků. AA 65.2

Největší Kristův zázrak – vzkříšení Lazara – utvrdil v kněžích odhodlání sprovodit ze světa Ježíše a jeho podivuhodné skutky, které podrývaly jejich vliv na lid. Proto ho ukřižovali; nyní však se jim dostalo přesvědčivého důkazu o tom, že nezastavili konání zázraků v jeho jménu, ani hlásání pravdy, již učil. Již uzdravení mrzáka a kázání apoštolů naplnilo Jeruzalém vzrušením. AA 66.1

Aby zakryli svůj zmatek, nařídili kněží a přední mužové, aby apoštoly odvedli, aby se mohli poradit mezi sebou. Shodli se v tom, že by nemělo cenu popírat, že muž byl uzdraven. Byli by šťastni, kdyby zázrak mohli vysvětlit nějakou lží; to však bylo nemožné, neboť zázrak se stal za denního světla před mnoha lidmi a další tisíce lidí se o něm dozvěděli. Cítili, že činnosti učedníků musí být učiněna přítrž, nebo Ježíš získá mnoho následovníků. Sami pak upadnou v nemilost, neboť budou obviněni z vraždy Syna Božího. AA 66.2

Přesto však, že chtěli učedníky zahubit, neodvážili se kněží učinit nic víc, než že jim pohrozili nejprísrnějším trestem, budou-li dále mluvit nebo konat ve jménu Ježíšově. Předvolali je znovu před veleradu a přikázali jim, aby už ve jménu Ježíšově nekázali a neučili. Petr a Jan však odpověděli: *„Sami rozsudte, zdali je spravedlivé před Bohem, abychom vás poslouchali více než Boha; vždyť my nemůžeme nemluvit o tom, co jsme viděli a slyšeli.*“ (Sk 4,19.20) AA 66.3

Kněží by byli rádi potrestali tyto muže za jejich neochvějnou věrnost jejich svatému povolání, obávali se však hněvu lidu, „*protože všichni velebili Boha pro to, co se stalo*“ (Sk 4,21). A tak s novými pohružkami a příkazy propustili apoštoly na svobodu. AA 67.1

Zatím co Petr a Jan byli ve vězení, neustávali se ostatní učedníci modlit za své bratry, znajíce zlobu Židů a obávající se, že by mohlo znovu dojít k ukrutnostem, jaké byly spáchány na Kristu. Když byli apoštolové propuštěni na svobodu, vyhledali ostatní učedníky a zpravili je o tom, jak dopadl výsledek. Velká byla radost věřících. Společně zvolali k Bohu: „*Panovníče, ty jsi stvořil nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich; ty jsi ústy svého služebníka Davida, našeho Otce, Duchem svatým řekl: Proč se rozzuřili pohané a národy obmýšlely marné plány? Králové země se dostavili a vládcové se srotili proti Pánu a proti Kristu. Opravdu se srotili v tomto městě proti tvému svatému služebníku Ježíšovi, jež jsi pomazáním posvětil, Herodes a Pontský Pilát s pohany a s izraelským lidem, aby provedli, co tvá ruka a vůle předem určila.*“ AA 67.2

Pohled' tedy, Pane, na jejich hrozby a dej svým služebníkům, aby směle mluvili tvé slovo; vztahuj ruku, aby se dala uzdravování, znamení a divy jménem tvého svatého služebníka Ježíše.“ (Sk 4,24-30) AA 67.3

Učedníci se modlili, aby se jim dostalo více síly pro jejich činnost, neboť viděli, že se setkají s tímž rozhodným odporem, jemuž čelil Kristus, když žil na zemi. Když jejich společné modlitby stoupaly ve víře k nebi, přišla odpověď. Místo, na němž se shromáždili, se zachvělo a do nich znovu vstoupil Duch svatý. Nabyli odvahy a znovu vyšli, aby hlásali slovo Boží v Jeruzalémě. „*Velkou mocí dávali pak apoštolové svědectví o vzkříšení Pána Ježíše*“ (Sk 4,33) a Bůh zázračně požehnal jejich snahám. AA 67.4

Zásada, za níž učedníci tak srdnatě vystoupili, kdy na příkaz, aby už nemluvili ve jménu Ježíšově, prohlásili: „*Sami rozsud'te, zdali je spravedlivé před Bohem, abychom vás poslouchali více než Boha*“, je táž zásada, za níž bojovali stoupenci evangelia za dnů reformace. Když se v roce 1529 shromáždila německá knížata na římském sněmu ve Špýru, byl jim předložen výnos, jímž císař omezuje náboženskou svobodu a zakazuje veškeré další šíření reformovaného učení. Zdálo se, že nastává konec nadějím světa. Podřídí se knížata císařovu výnosu? Mělo být světlo evangelia odepřeno lidem žijícím dosud ve tmě? Rozhodovalo se o nejdůležitějších otázkách pro svět. Ti, kdož přijali reformovanou víru, se sešli a jejich jednomyslné rozhodnutí znělo: „Odmítněme tento výnos. V otázkách svědomí nerozhoduje většina.“ (Merle d'Aubigné: *Dějiny reformace*, kniha 13, kapitola 5) AA 68.1

I my v dnešní době musíme tuto zásadu pevně hájit. Korouhev pravdy a náboženské svobody, kterou zdvihli zakladatelé evangelijní církve a kterou vysoko třímali svědkové Boží v následujících staletích, byla v tomto posledním boji vtisknuta do našich rukou. Odpovědnost za tento velký dar spočívá na těch, jež Bůh požehnal poznáním svého slova. Toto slovo máme přijímat jako nejvyšší moc. Máme uznávat lidskou vládu jako zařízení z božského ustanovení a máme učit, že poslouchat ji v mezích její zákonné působnosti je svatou povinností. Jestliže však její požadavky jsou v rozporu s požadavky Božími, pak musíme uposlechnout Boha spíše než lidi. Slovo Boží musí být uznáváno nad všemi lidskými zákony. „Tak praví Pán“ musí stát před „Tak praví církev“ nebo „Tak praví stát“. Koruna Kristova musí být vyzdvižena nad koruny pozemských vládců. AA 68.2

Nevyžaduje se od nás, abychom neposlouchali nadřízené úřady. Svá slova, ať je pronášíme nebo píšeme, máme pečlivě vážit, abychom se nevyjádřili tak, co by mohlo vzbudit dojem, že jsme proti zákonu a pořádku. Nemáme mluvit nebo činit nic, co by mohlo zbytečně uzavřít cestu. Máme kráčet vpřed ve jménu Kristově a hájit pravdy nám svěřené. Zakazují-li nám lidé, abychom konali toto dílo, pak můžeme říci, jako pravili apoštolové: „*Sami rozsud'te, zdali je spravedlivé před Bohem, abychom vás poslouchali více než Boha; vždyť my nemůžeme nemluvit o tom, co jsme viděli a slyšeli.*“ AA 69.1

7. Varování před pokrytectvím

Když učedníci hlásali pravdy evangelia v Jeruzalémě, Bůh dosvědčoval jejich slova a mnoho lidí uvěřilo. Mnohé z těchto prvních věřících odtrhla horlivost a fanatičnost Židů od rodin a přátel a bylo třeba obstarat jim potravu a přístřeší. AA 70.1

Písmo praví: „*Nebylo mezi nimi nuzných.*“ (Sk 4,34) a líčí, jak bylo o uspokojení potřeb postaráno. Ti z věřících, kteří měli peníze a majetek, s radostí je obětovali, aby odpomohli nouzi. Prodali své domy nebo své pozemky, přinesli peníze a položili je k nohám apoštolů. „*A bylo rozdáváno každému, jak kdo potřeboval.*“ (Sk 4,35) AA 70.2

Tato štědlost věřících byla důsledkem vylití Ducha. Ti, kdož byli obráceni na evangelium, byli „*jednoho srdce a jedné duše*“ (Sk 4,32). Všichni měli jeden společný zájem – zájem o úspěch poslání, jež jim bylo svěřeno; chamtivost a žádostivost neměly místa v jejich životě. Jejich láska k bratřím a k věci, jíž se zasvětili, převyšovala jejich lásku k penězům a majetku. Jejich skutky byly důkazem toho, že lidským duším přikládají větší cenu než pozemskému bohatství. AA 70.3

Tak tomu bude vždy, kdy se Duch svatý zmocní života. Ti, kdož mají srdce naplněno láskou Kristovou, budou následovat příkladu toho, jenž se pro nás stal chudým, abychom se my skrze jeho chudobu mohli stát bohatými. Peníze, čas, vliv – všechny dary, které přijímají z ruky Boží, budou pokládat jen za prostředky k šíření díla evangelia. Tak tomu bylo v rané církvi; a když se dnes v církvi ukáže, že se její členové moci Ducha odvracejí od světských věcí a že s radostí přinášejí oběti, aby jejich bližní mohli uslyšet evangelium, zapůsobí hlásané pravdy mocným dojmem na posluchače. AA 71.1

V příkrém rozporu s příkladnou dobročinností, již projevili věřící, bylo počínání Ananiáše a Zafiry, jejichž skutek, popsáný v Písmě, zanechal temnou skvrnu v dějinách rané církve. Jako jiní měli i tito domnělí učedníci výsadní možnost slyšet evangelium hlásané apoštoly. Byli s ostatními věřícími u toho, když se po modlitbě apoštolů „*zatřáslo místo, kde byli shromážděni; a všichni byli naplněni Duchem svatým*“ (Sk 4,31). Na všechny přítomné dolehlo hluboké přesvědčení a pod přímým vlivem Ducha Božího učinil Ananiáš a Zafira slib, že odevzdají Pánu výtěžek prodeje jistého majetku. AA 71.2

Později však Ananiáš a Zafira zarmoutili Ducha svatého tím, že podlehlí lakomství. Začali litovat svého slibu a záhy pozbyli blahodárného vlivu požehnání, jenž jim vlil do srdce touhu vykonat pro věc Kristovu něco velkého. Usoudili, že se unáhlili a že by měli své rozhodnutí znovu uvážit. Přemýšleli o věci a rozhodli se, že svůj slib nesplní. viděli však, že ti, kdož se vzdali svých majetků, aby ukojili potřeby svých chudších bratří, požívají mezi věřícími velké vážnosti. Obávali se, že by upadli do hanby, kdyby se jejich bratři dozvěděli, že ze sobectví odepřeli dát to, co Bohu slavnostně slíbili, a proto se po zralé úvaze rozhodli, že prodají svůj majetek a že budou předstírat, jako by odevzdali celý výnos do společné pokladny, ve skutečnosti však si ponechají velký jeho díl pro sebe. Tak si zajistí živobytí ze společné pokladny a současně dosáhnou vysoké vážnosti u svých bratří. AA 72.1

Bůh však nenávidí pokrytectví a faleš. Ananiáš a Zafira svým počínáním podvedli Boha; obelhali Ducha svatého a za jejich hřích je stihl rychlý a strašný trest. Když Ananiáš přišel se svým darem, Petr řekl: „*Ananiáši, proč naplnil satan tvé srdce, abys obelhal Ducha svatého a ubral něco z ceny za pole? Což nezůstávalo stále tvým, a když bylo prodáno, zdaž nebylo v tvé moci? Cože sis usmyslil v duši tento čin? Neselhal jsi lidem, nýbrž Bohu.*“ (Sk 5,3.4) AA 72.2

„*Když Ananiáš slyšel tato slova, padl a zemřel. Na všechny, kteří to slyšeli, padl veliký strach.*“ (Sk 5,5). AA 73.1

„*Což nezůstávalo stále tvým?*“ zeptal se ho Petr. Na Ananiáše nebyl vykonáván žádný nátlak, aby své vlastnictví obětoval pro společné dobro. Jednal z vlastní vůle. Pokoušeje se však podvést učedníky, zalhal Všemohoucímu. AA 73.2

„*Uplynuly asi tři hodiny, když vešla jeho žena, nevědouc, co se stalo. Petr ji oslovil: Pověz mi, dali jste to pole za tolik a tolik? Odpověděla: Ano, za tolik. Petr jí řekl: Proč jste se smluvili, abyste*

pokoušeli Ducha Páně? Hle, kroky těch, kteří tvého muže pochovali, je slyšeti za dveřmi. Vynesou i tebe. I padla mu náhle k nohám a zemřela. Když mladí muži vešli, našli ji mrtvou, i vynesli a pochovali ji k jejímu muži. Celé církve a všech, kteří to slyšeli, se zmocnil veliký strach.“ (Sk 5,7-11)

AA 73.3

Nekonečná moudrost viděla, že je nutný takový mimořádný projev hněvu Božího, aby se mladá církev mravně nerozložila. Počet jejích členů rychle vzrůstal. Církev by se octla v nebezpečí, kdyby se k ní při tomto rychlém přírůstku obrácených připojovali takoví, kteří by jen předstírali, že slouží Bohu, avšak uctívali by mamon. Tento trest svědčí o tom, že lidé nemohou oklamat Boha, že Bůh odhalí skrytý hřích a že se nedá podvést. Trest byl míněn jako výstraha církvi, měl ji vést k tomu, aby se střežila předstírání a pokrytectví, a aby se varovala olupovat Boha. AA 73.4

Netoliko pro ranou církev, ale pro všechna budoucí pokolení byl dán jako varování tento příklad, jak Bůh nenávidí lakomství, klam a pokrytectví. Ananiáš a Zafira propadli nejprve lakomství. Touha ponechat si část toho, co slíbili Pánu, je zavedla k podvodu a k pokrytectví. AA 74.1

Hlásání evangelia činí Bůh závislým na práci a darech svých dítek. Dobrovolné oběti a desátky jsou podporou Pánova díla. Z prostředků svěřených člověku požaduje Bůh jistou část – desetinu. Každému ponechává na vůli, aby řekl, chce-li nebo nechce-li dát více než to. Jestliže však na srdce zapůsobí vliv Ducha svatého a je dán slib, že bude odevzdána určitá částka, pak ten, kdo slib učiní, nemá už práva na posvěcenou částku. Sliby toho druhu dané člověku jsou pokládány za závazné; a jsou snad takové sliby závaznější než sliby dané Bohu? Jsou sliby souzené soudem svědomí méně závazné než sliby dané formou písemných dohod mezi lidmi? AA 74.2

Když božské světlo pronikne do srdce s nezvyklou jasností a mocí, opouští je navyklé sobectví a objevuje se ochota dát něco pro věc Boží. Ať si však nikdo nemyslí, že mu bude možno splnit učiněný slib, aniž by proti tomu nezakročil satan. Satan nese s nelibostí, když vidí, že se na zemi buduje království Vykupitelovo. Našeptává, že bylo přislíbeno příliš mnoho, že by to mohlo ohrozit snahy o získání majetku nebo vyplnění tužeb členů rodiny. AA 74.3

Bůh požehná lidem na majetku a činí tak proto, aby mohli dávat na šíření jeho věci. Bůh posílá sluneční svit a déšť. Dává růst rostlinám. Poskytuje zdraví a schopnost získat obživu. Všechna naše požehnání přicházejí z jeho štědré ruky. Na oplátku chce, aby muži a ženy projevovali svou vděčnost tím, že mu vrátí část nabytého v podobě desátků a obětí – v obětech jako projev díků, v dobrovolných obětech a v obětech jako usmíření za hřích. Kdyby do pokladny plynuly prostředky podle tohoto plánu nebem ustanoveného – desátky ze všech příjmů a dobrovolné dary – bylo by hojnost prostředků pro šíření díla Páně. AA 75.1

Avšak srdce lidská se sobectvím zatvrzují a jako Ananiáš a Zafira jsou lidé pokoušeni, aby si podrželi část svého příspěvku a přitom předstírali, že plní požadavky Boží. Mnozí vydávají plnými hrstmi peníze na uspokojení svých zálib. Muži i ženy si hledí svých zábav a hoví svým choutkám, a Bohu přinášejí jen neradi skoupé dary. Zapomínají na to, že jednoho dne bude Bůh požadovat přesné zúčtování, jak bylo naloženo s jeho statky a že nepřijme almužnu, kterou vkládají do pokladny, jako nepřijal oběť Ananiáše a Zafiry. AA 75.2

Přísným potrestáním, jež stihlo tyto křivopřísežníky, nás chce Bůh poučit také o tom, v jaké nenávisti a ošklivosti má všechno pokrytectví a klam. Předstírajíce, že dali všechno, obelhali Ananiáš a Zafira Ducha svatého, a proto ztratili tento život i život příští. Týž Bůh, jenž je takto ztrestal, odsuzuje i dnes všechnu lež a všechnen klam. Prolhaná ústa jsou mu ohavností. Bůh praví, že do svatého města „*nevejde nic nečistého, nikdo, kdo se dopouští ohavností a lži*“ (Zj 21,27). Držme se pravdomluvnosti pevnou a jistou rukou. Učiňme ji neoddelitelnou částí života. Zahrávat si s pravdou podle libovůle a nedbat jí, když se to hodí našim sobeckým plánům, znamená ztroskotání ve víře. „*Stůjte tedy opásání na svých bocích pravdou.*“ (Ef 6,14) Ten, kdo mluví lež, prodává svou duši lacino. Může se zdát, že mu lež slouží v nouzi. Může se zdát, že tak dosahuje v životě úspěchů, jichž by nedosáhl čestným jednáním; dospěje však nakonec tak daleko, že nebude moci věřit nikomu. Sám jsa lhářem, nebude mít důvěru k slovům druhých. AA 75.3

V případě Ananiáše a Zafiry byl hřích oklamání Boha potrestán vzápětí. Týž hřích byl často páchan v dalších dějinách církve a mnozí jej páchají i dnes. I když však není provázen viditelným projevem nelibosti Boží, je i dnes v očích Božích neméně odporný, než byl v době apoštolů.

Dostalo se nám výstrahy; Bůh jasně projevil svou ošklivost nad tímto hříchem; a všichni, kdož propadli pokrytectví a lakomství, si mohou být jisti, že tím hubí své duše. *AA 76.1*

8. Před veleradou

Byl to kříž, tento nástroj hanby a muk, jenž přinesl světu naději a spásu. Učedníci byli jen prostí lidé, nevládli majetkem a jejich jedinou zbraní bylo slovo Boží; přesto se vydali v moci Kristově, aby šířili podivuhodnou výpověď o jeslích a kříži a vítězili nad vším odporem. Nedostalo se jim světských poct a uznání, byli to hrdinové víry. Z jejich úst vyšla slova božské výmluvnosti, jež otřásla světem. AA 77.1

V Jeruzalémě, kde se projevovala největší zaujatost a kde obíhaly nejzmatenější představy o tom, jenž byl ukřižován jako zlosyn, hlásali učedníci dále s neohrožeností slova života a vyprávěli Židům o díle a poslání Kristově, o jeho ukřižování, zmrtvýchvstání a nanebevstoupení. Kněží a přední mužové s úžasem naslouchali jasnému a smělému svědectví apoštolů. Moc vzkříšeného Spasitele přešla na učedníky a jejich působení bylo provázeno znameními a divy, takže denně rostl počet věřících. Na ulice, kterými měli učedníci procházet, pokládali lidé své nemocné „na ložích a nosítkách, aby, když Petr přicházel, aspoň jeho stín na některého z nich padl“ (Sk 5,15). Také sem přiváděli takové, jež trápili nečistí duchové. Kolem nich se shromažďovaly zástupy lidí a ti, kteří byli uzdraveni, provolávali slávu Bohu a velebili jméno Vykupitelovo. AA 77.2

Kněží a přední mužové viděli, že Kristu je vzdávána větší chvála než jim, že je nad ně vyvyšován. Když saduceové, kteří nevěřili v zmrtvýchvstání, slyšeli vykládat apoštoly, že Kristus vstal z mrtvých, velice se rozzuřili, neboť si uvědomili, že bude-li apoštolům dovoleno kázat o vzkříšeném Spasiteli a konat divy v jeho jménu, zavrhnou všichni jejich učení, podle něhož není žádného vzkříšení, a že sekta saduceů záhy zanikne. Farizeové byli zase rozezlení, když poznali, že učení učedníků v podstatě podkopává židovské obřadnictví a hlásá, že obětní služba je neúčinná. AA 78.1

Veškeré snahy potlačit toto nové učení byly až dosud marné; nyní se však saduceové a farizeové rozhodli, že působení učedníků musí být učiněn konec, neboť jejich učení je viní ze smrti Ježíšovy. Popuzení kněží se násilím zmocnili Petra a Jana a uvrhli je do vězení. AA 78.2

Vůdcové židovského národa naprosto selhali při plnění záměru, který měl Bůh se svým vyvoleným národem. Ti, z nichž Pán učinil strážce pravdy, se zpronevěřili svému poslání, a Bůh si vyvolil jiné, aby vykonali jeho dílo. Ve své zaslepenosti dali teď tyto vůdcové průchod svému – jak to nazývali – spravedlivému hněvu proti těm, kteří neuznávali jejich hláсанé učení. Nechtěli ani připustit možnost, že sami správně nepochopili slovo nebo že si Písmo nesprávně vykládají a nesprávně je používají. Jednali jako lidé, kteří pozbyli rozumu. Jakým právem, ptali se, předkládají ti-to učitelé, z nichž někteří jsou pouhými rybáři, názory, jež odporují naukám, které vštěpujeme lidu? Rozhodli se, že potlačí hlásání takových názorů, a uvěznili ty, kdož je rozšiřovali. AA 78.3

Toto jednání učedníky nezastrašilo, ani nezlomilo. Duch svatý jim připomenul slova, jež pravil Kristus: „*Služebník není víc než jeho pán. Když pronásledovali mne, i vás budou pronásledovati. Když zachovali mé slovo, budou zachovávat i také vaše. Ale to všechno vám učiní pro mé jméno, poněvadž neznají toho, který mě poslal.*“ „*Budou vás vylučovati ze synagóg; ano blíží se hodina, že, kdo vás zabije, bude si mysliti, že tím prokazuje službu Bohu.*“ „*To jsem vám mluvil, abyste si, až se přiblíží hodina toho, vzpomněli na to, že jsem vám to řekl.*“ (J 15,20.21; 16,2.4) AA 79.1

Bůh nebes, mocný Vládce vesmíru, vzal věc uvěznění učedníků do svých rukou, neboť lidé bojovali proti jeho dílu. Anděl Páně otevřel v noci dveře vězení a pravil učedníkům: „*Jděte, postavte se v svatyni a mluďte lidu všechna slova tohoto života.*“ (Sk 5,20) Tento rozkaz byl pravým opáskem příkazu, který vydali židovští vůdcové. Řekli však apoštolové, že tak nemohou učinit, dokud se nezeptají úřadů a nedostanou od nich povolení? Ne; Bůh pravil: „*Jděte,*“ a oni uposlechli. „*Vešli na úsvitě do svatyně a učili.*“ (Sk 5,21) AA 79.2

Když se Petr a Jan objevili mezi věřícími a vyprávěli, jak je anděl provedl skupinou vojáků střežících vězení, a že jim přikázal, aby pokračovali v přerušném díle, bratři užasli a zaradovali se. AA 80.1

Velekněz a ti, kteří byli s ním, zatím „*svolali radu a všechny starší synů Izraelských*“ (Sk 5,21). Kněží a přední mužové se rozhodli, že obviní učedníky z buřičství, že je obžalují z vraždy Ananiáše a Safíry a ze spiknutí, jehož cílem je zbavit kněží jejich moci. Doufali, že tím poštvou proti

učedníkům lůzu, která se pak sama chopí věci a naloží s učedníky tak, jak naložila s Ježíšem. Byli si vědomi toho, že mnozí z těch, kteří nepřijali učení Kristovo, jsou již unaveni svévolnou vládou židovských úřadů a uvítali by nějakou změnu. Kněží se obávali, že kdyby tito nespokojenci přijali pravdy hlásané apoštoly a uznali Ježíše za Mesiáše, obrátil by se hněv všeho lidu proti náboženským vůdcům, kteří by byli voláni k odpovědnosti za smrt Kristovu. Rozhodli se, že podniknou rázná opatření, aby tomu zabránili. *AA 80.2*

Poslali do žaláře, aby před ně předvedli vězně. Velké však bylo jejich podivení, když jim přinesli zprávu, že dveře žaláře byly shledány pevně uzamčené a strážé stály před nimi, že však vězně nikde nenašli. *AA 81.1*

Záhy došla překvapující zpráva: „*Hle, ti muži, které jste uvrhli do vazby, stojí ve svatyni a učí lid.*“ Proto se tam vydal velitel s biřící a přivedl je, „*ale ne násilně, neboť se báli lidu, že by byli ka-menováni*“ (Sk 5,25.26). *AA 81.2*

Ačkoli byli apoštolové zázračně vysvobozeni z vězení, nebyli chráněni před výsledkem a potrestáním. Kristus kdysi pravil, když byl ještě s nimi: „*Samí se mějte na pozoru! Budou vás vydávati radám.*“ (Mk 13,9) Bůh jim poslal anděla, který je vysvobodil, a tím jim dal znamení své lásky a ujištění, že je s nimi. Nyní bylo na nich, aby trpěli pro toho, jehož evangelium hlásali. *AA 81.3*

V dějinách proroků a apoštolů je mnoho ušlechtilých příkladů oddanosti Bohu. Svědkové Kristovi raději trpěli žalářování, muka, a dokonce smrt, než by byli přestoupili příkazy Boží. Chování Petra a Jana, jak zaznamenáno, bylo tak hrdinné, že nemá obdoby za celou dobu hlásání evangelia. Když stanuli podruhé před muži, kteří usilovali o jejich záhuby, nebyl z jejich slov nebo chování patrný ani strach, ani zaváhání. A když velekněz pravil: „*Přísně jsme vám přikázali, abyste neučili v tomto jménu, a hle, vy jste celý Jeruzalém naplnili svým učením a chcete na nás uvaliti krev toho Člověka.*“ Petr odpověděl: „*Více sluší poslouchati Boha než lidi.*“ (Sk 5,28.29) Byl to anděl z nebe, kdo je vysvobodil z vězení a přikázal jim učit ve svatyni. Tím, že se podřídili jeho příkazu, uposlechli božský rozkaz a v jeho plnění budou muset pokračovat, ať je to stojí cokoli. *AA 81.4*

Pak Duch seslal na učedníky vnuknutí, z obviněných se stali žalobci a obvinili z vraždy Krista ty, kdož seděli v radě. „*Bůh našich praotců vzkřísil Ježíše,*“ prohlásil Petr, „*jehož jste vy pověsili na kříž a popravili. Toho Bůh povýšil na svou pravici jako Vůdce a Spasitele, aby dal Izraelovi pokání a odpuštění hříchů. My pak jsme svědky těchto činů a také Duch svatý, ježž Bůh dal těm, kteří ho poslouchají.*“ (Sk 5,30-32) *AA 82.1*

Tato slova rozzuřila Židy tak, že se rozhodli vzít právo do svých rukou a bez dalšího soudu a bez schválení římských úřadů vězně popravit. Provinili se již krví Kristovou a nyní dychtili poskvrnit své ruce krví jeho učedníků. *AA 82.2*

V radě však zasedal muž, který ve slovech učedníků poznal hlas Boží. Byl to Gamaliel, farizeus velmi vážený u lidí, vzdělaný a vysoce postavený. Svým bystrým rozumem pochopil, že násilnost, kterou kněží zamýšlejí provést, by měla strašné následky. Než promluvil ke shromážděným, požádal, aby vězně vyvedli. Dobře věděl, s kým bude muset jednat; věděl, že vrahové Kristovi nezaváhají před ničím, chtějí-li provést svůj záměr. *AA 82.3*

Pak promluvil velmi rozvážně a klidně. Pravil: „*Izraelští, rozmyslete si, co máte učiniti s těmito lidmi. Před nedávnem povstal Teudas a říkal, že jest něco velkého; přidalo se k němu asi čtyři sta mužů, ale byl zabit, a všichni, kdož se ho přidrželi, byli rozptýleni a zničeni. Potom povstal Judas Galilejský v době soupisu a strhl za sebou lid; ale i on zahynul, a všichni, kdož se ho přidrželi, byli rozprášeni. Pro tentokrát vám pravím: Nechte tyto lidi a pusťte je; je-li tento úmysl anebo tento čin jen z lidí, bude zmařen; je-li však od Boha, nebudete ho moci zmařiti – aby nebylo o vás shledáno, že chcete bojovati proti Bohu!*“ (Sk 5,35-39) *AA 83.1*

Kněží viděli, že tyto názory jsou rozumné, a museli s Gamalielou souhlasit. Své zaujetí a svou nenávist mohli však jen stěží potlačit. Velmi neradi učedníky propustili, když je dali předtím zmrskat a když jim znovu pohrozili ztrátou životů, budou-li dále kázat ve jménu Ježíšově. A učedníci odešli z rady a „*radovali se, že byli uznáni za hodné, aby byli potupeni pro to jméno. Nepřestávali pak každý den ve svatyni a po domech učit a kázat evangelium Krista Ježíše*“ (Sk 5, 41.42). *AA 83.2*

Krátce před svým ukřižováním zanechal Kristus svým učedníkům odkaz pokoje. „*Zanechávám vám pokoj,*“ pravil, „*svůj pokoj vám dávám; nedávám vám pokoj, jako dává svět. Ať se*

vaše srdce nechvěje a neděsí.“ (J 14,27) Tento pokoj není pokojem, který získáme, když se shodneme se světem. Kristus nevykoupil pokoj tím, že se smířil se zlem. Pokoj, který Kristus zůstavil svým učedníkům, je spíše vnitřní než vnější a neopustí jeho svědky ani v bojích a v protivenství. AA 84.1

Kristus pravil o sobě: *„Nemyslete si, že jsem přišel uvést pokoj na zemi; nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč.“* (Mt 10,34) Ač byl Knížetem pokoje, stal se příčinou rozkolu. Přišel, aby ohlásil radostnou zvěst a vzbudil naději a radost v lidských srdcích, a přitom nastolil spor, který zasáhl hluboko do lidských srdcí a vyvolal v nich velké vášně. A Kristus upozorňuje své následovníky: *„Ve světě budete mít soužení.“ „Lidé na vás vztáhnou ruce, budou vás pronásledovati, vydávati do synagóg a do vězení; budete předváděni před krále a vladaře pro mé jméno.“ „Budete zrazováni také od vlastních rodičů, bratrů, příbuzných a přátel; některé z vás usmrtí.“* (J 16,33; L 21,12.16) AA 84.2

Toto proroctví se podivuhodně vyplnilo. Následovníci Ježíšovi zakusili všechny urážky, výčitky a krutosti, jež umí satan vzbudit v lidských srdcích. A proroctví se znovu podivuhodně projeví, neboť lidské srdce má k zákonu Božímu stále nepřátelský vztah a nepodřizuje se jeho přikázáním. Svět není dnes ve větším souladu s Kristovými zásadami, než byl za dnů apoštolů. Táž nenávist, která vedla k volání „Ukřižuj, ukřižuj ho!“, táž nenávist, která vedla k pronásledování učedníků, se stále projevuje v neposlušných. Týž duch, který v temném středověku posílal muže a ženy do vězení, do vyhnanství a na smrt, který vymýšlel vybrané způsoby mučení inkvizice, který zosnoval a uskutečnil krveprolití o svatém Bartoloměji a který zapálil ohně ve Smithfieldu, působí stále zhoubně v neobrozených srdcích. Dějiny pravdy jsou vždy dějinami boje mezi pravdou a lží. Hlásání evangelia v tomto světě vždy naráželo na odpor a bylo spojeno s nebezpečím, újmami a utrpením. AA 84.3

V čem byla síla těch, kdož v minulosti trpěli pronásledováním pro Krista? Byla to jednota s Bohem, jednota s Duchem svatým, jednota s Kristem. Tupení a pronásledování odloučilo mnohé od pozemských přátel, neodloučilo je však od lásky Kristovy. Duši zmítanou bouří miluje Spasitel nejvíce tehdy, když trpí pro pravdu. *„Já jej budu milovati a zjeví se mu.“* (J 14,21) Když pro pravdu stane věřící před pozemským soudem, stojí mu Kristus po boku. Je-li uzavřen ve zdech žaláře, Kristus se mu zjeví a potěší jeho srdce svou láskou. Zmírá-li pro Krista, Spasitel mu řekne: Tělo mohou usmrtit, duši však ranit nemohou. *„Bud'te zmužilí. Já jsem zvítězil nad světem.“ „Nebojž se, nebo jsem já s tebou; nestrachuj se, nebo já jsem Bůh tvůj. Posilním tě, a pomáhati budu tobě, a podpírati tě budu pravici spravedlnosti své.“* (J 16,33; Iz 41,10) AA 85.1

„Ti, kteříž doufají v Hospodina, podobni jsou k hoře Siónu, kteráž se nepohybuje, ale na věky zůstává. Okolo Jeruzaléma jsou hory, Hospodin jest vůkol lidu svého, od tohoto času až na věky.“ „Od lsti a násilí vysvobodí duši jejich, neboť jest drahá krev jejich před očima jeho.“ (Ž 125,2-2; 72,14) AA 86.1

„Hospodin zástupů chrániti bude lidu svého; ... vysvobodí je v ten den Hospodin Bůh jejich, jakožto stádce lid svůj, a vystaveno bude kamení pěkně tesané místo korouhví v zemi jeho.“ (Za 9,15.16) AA 86.2

9. Sedm diákonů

„V těch dnech, kdy se učedníci množili, povstal repot Hellenistů (Hellenisté je název pro Řeky z pozdní doby a pak i pro Židy zrozené a vychovávané v oblasti řecké kultury.) proti Židům, že jejich vdovy jsou zanedbávány při denní stravovací službě.“ (Sk 6,1) AA 87.1

Raná církev sestávala z mnoha tříd, z lidí různých národností. V době vylití Ducha svatého o letnicích *„pobývali v Jeruzalémě zbožní Židé ze všech národů pod nebem“* (Sk 2,5). Mezi těmi, kdož byli židovské víry, bylo nemnoho Řeků, všeobecně nazývaných Hellenisté; mezi nimi a palestinskými Židy panovala delší dobu vzájemná nedůvěra, ba přímo nepřátelství. AA 87.2

Srdce těch, kdož se působením apoštolů obrátili, byla poddajná a jednotná vlivem křesťanské lásky. Přes dřívější zaujetí žil jeden každý z nich v souladu s druhými. Satan viděl, že dokud potrvá tato shoda, nebude moci zastavit šíření evangelia pravdy, a proto se pokusil využít starého způsobu myšlení lidí a doufal, že by tím mohl zasít do církve sémě neshody. AA 87.3

A tak se stalo, že se v době, kdy se počet učedníků rozmnožil, podařilo nepříteli vyvolat podezíravost u těch nemnohých, kteří již dříve nevražili na své souvěrce a hledali jen samé chyby u jejich duchovních vůdců, a tak *„povstal repot Hellenistů proti Židům“*. Příčinou nespokojenosti se stalo údajně opomíjení řeckých vdov při denním rozdělování podpory. Taková nerovnost by se nersrovnávala s duchem evangelia; satanovi se však podařilo vzbudit podezření. Nezbyvalo nic jiného než učinit okamžité opatření, aby se odstranila každá příčina k nespokojenosti, jinak bude nepřítelova snaha rozštěpit věřící korunována úspěchem. AA 88.1

Učedníci Ježíšovi dospěli ve svém životě k rozhodující chvíli. Za moudrého řízení apoštolů, kteří pracovali jednotně s pomocí Ducha svatého, se dílo svěčené hlasatelů evangelia rychle rozvíjelo. Církev se neustále rozšiřovala a jak rostl počet jejich členů, zvyšovala se beztak již těžká odpovědnost těch, kdož ji vedli. Jediný člověk, ba ani skupina mužů nestačila již na toto břímě, aniž by ohrozila budoucí zdar církve. Ukázala se potřeba dále rozdělit odpovědnost, kterou v prvních dnech bytí církve neslo několik mužů. Apoštolové budou muset učinit důležitý krok ke zlepšení pořádku v církvi tím, že některé z povinností, jež zatím nesou sami, vloží na jiné. AA 88.2

Apoštolové svolali shromáždění věřících a vedení Duchem svatým předložili na něm plán dokonalejší organizace všech výkonných složek církve. Přišel čas, prohlásili apoštolové, kdy duchovní vůdcové, kteří mají dohled nad církví, by měli být zproštěni úkolu rozdělovat podporu chudým a podobných břemen, aby se uvolnili a mohli se věnovat hlásání evangelia. *„Vyhleďte, bratři,“* pravili, *„ze sebe sedm mužů osvědčených, kteří jsou plni Ducha a moudrosti, a ustanovíme je k této potřebě; my pak se dále věnujeme cele modlitbě a službě slova.“* (Sk 6,3.4) Shromáždění věřících uposlechl této rady a po modlitbě a vkládání rukou vybrali sedm mužů a slavnostně je určili, aby vykonávali povinnosti diákonů. AA 89.1

Ustanovení těchto sedmi mužů, kteří se ujali dohledu nad zvláštními úseky práce, se projevilo v církvi velmi blahodárně. Tito pověřeni mužové pečlivě zvažovali potřeby jednotlivců s ohledem na celkový finanční stav církve a svým prozíravým vedením a svým dobrým příkladem byli významnou pomocí vedení církve pro sloučení různých zájmů církve v jednotný celek. AA 89.2

Toto opatření bylo v souladu se záměrem Božím a projevilo se v krátké době jako užitečné. *„Boží slovo se šířilo, počet učedníků v Jeruzalémě se značně množil, i hojný zástup kněží se stal poslušným víry.“* (Sk 6,7) Tato žeň duší nastala jednak proto, že apoštolové měli ke své práci více času; jednak proto, že zvolených sedm diákonů projevilo velkou horlivost a úsilí. Tím, že byli určeni k zvláštnímu úkolu dozírat na péči o chudé, nebyli tito učitelé zbaveni možnosti učit víře. Právě naopak; protože měli velké schopnosti vést druhé k pravdě, účastnili se této práce s velkou opravdovostí a s úspěchem. AA 89.3

První církvi bylo svěřeno dílo, jež se stále rozrůstalo, a to zakládat střediska světla a požehnání všude tam, kde byli poctiví lidé, ochotní oddat se službě Boží. Hlásání evangelia se mělo rozšířit po celém světě a poslové kříže se nemohli nadíti, že splní své důležité poslání, nezůstanou-li jednotní v křesťanském společenství, aby tak zjevovali světu, že jsou jedno s Kristem v Bohu. Což se jejich

božský Vůdce nemodlil k Otci: „*Zachovej je v svém jménu, jež jsi mi dal, aby byli jedno jako my*“? A neřekl o svých učednících: „*Svět je nenávidí, poněvadž nejsou ze světa*“? což neprosil Otce, aby byli „*dokonale uvedeni v jednotu, aby svět poznal, že jsi ty mě poslal*“? (J 17,11.14.23.21) Jejich duchovní život a síla byly závislé na těsném spojení s tím, jenž je povolal kázat evangelium. AA 90.1

Jedině tehdy, jsou-li spojení s Kristem, mohou učedníci doufat, že se jim dostane podpory od Ducha svatého a pomoci nebeských andělů. Pomocí těchto božských sil mohou před světem vystupovat jako jednotná fronta a zvítězit v boji, který budou neustále muset vést s mocnostmi temna. Budou-li nadále pracovat v jednotě, půjdou nebeští poslové před nimi a budou jim razit cestu; lidská srdce budou připravena pro přijetí pravdy a mnozí budou získáni pro Krista. Dokud zůstanou jednotní, bude církev „*krásná jako měsíc, čistá jako slunce, hrozná jako vojsko s praporce*“ (Pís 6,9). Nic nezadrží její postup. Církev půjde od vítězství k vítězství a slavně splní své božské poslání, jímž je hlásání evangelia světu. AA 90.2

Organizace církve v Jeruzalémě měla být vzorem pro organizaci církví všude, kde poslové pravdy obrátí duše k evangeliu. Ti, jimž byla svěřena odpovědnost za celkovou činnost církve, neměli panovat nad dědictvím Božím, nýbrž měli jako moudří pastýři pást stáde Boží a být vzorem stádcí (podle 1 Pt 5,2.3); a diákonové měli být muži osvědčení, „*plni Ducha a moudrosti*“ (Sk 6,3). Tito mužové měli ve svém postavení společně hájit právo a spravedlnost a hájit je pevně a rozhodně. Tak budou mít jednotící vliv na celou církev. AA 91.1

Když se později v různých částech světa mnohé skupiny věřících začaly sdružovat v církve, byla její organizace dále zdokonalována, aby zůstal zachován pořádek a soulad. Každý člen byl vyzván, aby pracoval podle svých sil a schopností. Každý měl moudře užívat darů, jež mu byly svěřeny. Některé nadal Duch svatý zvláštními dary – nejprve apoštoly, za druhé proroky, za třetí učitele, pak je nadal mocnými činy, schopností uzdravovat, svěřil jim pomocné služby, správy, rozličnost jazyků (podle 1 K 12,28). Všichni tito různí pracovníci měli však pracovat ve vzájemném souladu. AA 91.2

„*Jsou rozdíly v darech milosti, ale Duch je týž. Jsou rozdíly v službách, ale Pán je týž. Jsou rozdíly v působení, ale Bůh, který tak všechno ve všech působí, je týž. Každému je dán projev Ducha k obecnému užitku. Jednomu je Duchem dáno slovo moudrosti, druhému slovo poznání podle téhož Ducha, jinému víra v témž Duchu, jinému dary uzdravování v jednom Duchu, jinému působení mocných činů, jinému proroctví, jinému rozlišování druhů, jinému rozmanité druhy ‚jazyků‘, jinému tlumočení ‚jazyků‘. V tom ve všem působí jeden a týž Duch a přiděluje každému zvlášť, jak chce. Jako tělo jest jedno a má mnoho údů, všechny údy těla pak jsou jedním tělem, ač je jich mnoho, tak je i s Kristem.*“ (1 K 12,4-12) AA 92.1

Velká je zodpovědnost těch, kdož jsou povoláni, aby vedli církve Boží na zemi. Za dnů Boží vlády, kdy Mojžíš nesl sám břemeno tak těžké, že by pod ním záhy klesl, dostal radu od Jetra, aby odpovědnost moudře rozdělil. „*Stůj ty za lid před Bohem,*“ poradil mu Jetro, a „*donášej věci ne-nesnadné k Bohu. A vysvětluj jim řády a zákony, a oznamuj jim cestu, po níž by šli, a co by dělali měli.*“ Dále mu Jetro radil, aby ustanovil „*knížata nad tisíci, setníky, padesátníky a desátníky*“. Měl k tomu vybrat „*muže statečné, bohabojné, muže pravdomluvné, kteříž v nenávisti mají lakomství*“. Ti pak „*ať soudí lid každého času*“ (Ex 18,19-22) a ulehčí Mojžíšovi v jeho velké odpovědnosti tím, že mu ušetří řešení mnoha záležitostí menšího významu, jež by mohli moudře rozhodnout zasvěcení pomocníci. AA 92.2

Ti, jež prozíratelnost Boží postavila na vedoucí odpovědná místa v církvi, by měli svůj čas a své schopnosti věnovat řešení závažnějších věcí, jež vyžadují zvláštní znalosti a přehled. Neodpovídá pořádku Božímu, aby takoví mužové byli voláni k vyřizování nezávažných záležitostí, jež mohou druzí vyřídit právě tak dobře. „*Což bude většího, vynesou na tebe,*“ navrhoval Jetro Mojžíšovi, „*a menší pře sami nechť soudí; a tak lehčeji bude tobě, když jiní ponesou břímě s tebou. Jestliže to učí-níš a rozkážeš Bůh, budeš moci trvati; také i všecken lid tento navracovati se bude k místům svým pokojně.*“ (Ex 18,22.23) AA 93.1

Podle tohoto návrhu „*vybral Mojžíš muže statečné ze všeho Izraele, a ustanovil je hejtmany nad lidem, knížata nad tisíci, setníky, padesátníky a desátníky, kteříž soudili lid každého času. Ne-nesnadnější věci vznášeli na Mojžíše, všechny pak menší pře sami soudili.*“ (Ex 18,25.26) AA 93.2

Když pak později ustanovil Mojžíš sedmdesát starších, aby se s ním podíleli na odpovědnosti za vedení, vybral si velmi pečlivě za své pomocníky muže těšící se vážnosti, muže se zdravým úsudkem a velkou zkušeností. Při jejich ustanovování uvedl Mojžíš některé z vlastností, které musí mít muž, aby byl moudrým vůdcem v církvi. „*Vyslychejte pře mezi bratřími svými,*“ pravil Mojžíš, „*a sudte spravedlivě mezi mužem a bratrem jeho, i mezi příchozím jeho. Nebudete přijímati osoby v soudu; jakž malého, tak i velikého slyšeti budete, nebudete se báti žádného, nebo Boží soud jest.*“ (Dt 1,16.17) *AA 94.1*

Král David dal ku konci svého panování důležitý pokyn těm, kdož v jeho době nesli břímě díla Božího. Shromáždil do Jeruzaléma „*všecka knížata izraelská, knížata jednoho každého pokolení, a knížata houfů sloužících králi, i hejtmany a setníky, i úředníky nade vším statkem a jměním královým i synů jeho s komorníky, i se všemi vzácnými a udatnými lidmi,*“ oslovil je staříčkový král „*při přítomnosti všeho Izraele, shromáždění Hospodinova*“ a slavnostně jim uložil: „*Zachovávejte a dotazujte se na všechna přikázání Hospodina Boha svého.*“ (1 Pa 28,1.8) *AA 94.2*

Šalomounovi, jenž byl povolán, aby zastával vysoce odpovědné postavení, dal David zvláštní radu: „*Šalomoune, synu můj, znej Boha otce svého, a služ jemu celým srdcem a myslí ochotnou, nebo všechna srdce zpytuje Hospodin a všeliká myslí tanutí zná. Budeš-li ho hledati, nalezneš jej, pakli ho opustíš, zavrže tě na věky. A tak vizíš, že tě Hospodin zvolil; ... posilniž se a dělej.*“ (1 Pa 28,9.10) *AA 95.1*

Tytéž zásady slušnosti a spravedlnosti, jimiž se měli řídit vůdcové lidu Božího v době Mojžíšově a Davidově, měly také platit pro ty, jimž byl svěřen dohled na nově utvořenou církev Boží k hlásání evangelia. Při zavádění organizace ve všech církvích a při ustanovování vhodných mužů na vedoucí místa dodržovali apoštolové zásady vysoké úrovně řízení, vytyčené v Písmech Starého zákona. Trvali na tom, že ten, kdo je povolán na zodpovědné místo v církvi, „*musí být bezúhonný – vždyť je Božím správcem –, ne osobitý, popudlivý, piják, násilník, zisťný, ale pohostinný, milovník dobra, počestný, spravedlivý, zbožný, zdrženlivý, dbalý slova podle spolehlivého učení, aby byl schopen jednak povzbuzovati lidi ve zdravé nauce, jednak usvědčovati odpůrce*“ (Tt 1,7-9). *AA 95.2*

Pořádek zachovávaný v rané křesťanské církvi jim umožňoval, že postupovali pevně vpřed jako dobře vycvičené vojsko oděné zbrojí Boží. Skupiny věřících, ač byly rozptýlené na rozlehlém území, byly jako údy jednoho těla; všechny pracovaly jednotně ve vzájemné shodě. Vznikly-li v místní církvi neshody, jako později v Antiochii a jinde, a nemohli-li se věřící mezi sebou shodnout, nesměly se takové spory stát příčinou rozkolu v církvi, nýbrž byly předneseny na všeobecném shromáždění celé obce věřících, které tvořili určení zástupci různých místních církví a v němž hlavní odpovědná místa měli apoštolové a starší. Tak se svorným jednáním všech čelilo úsilí satana, který napadal odlehlé církve, a mařily se tak plány nepřítelů na rozštěpení a zničení církví. *AA 95.3*

„*Bůh není původ neřádu, ale pokoje, jako i ve všech shromážděních svatých.*“ (1 K 14,33) Bůh vyžaduje, aby i dnes, ne méně než tehdy, byl zachováván pořádek a řád v řízení církevních záležitostí. Žádá, aby jeho dílo bylo konáno s dokonalostí a přesností, aby mu mohl vtisknout pečeť své libosti. Křesťan má být ve shodě s křesťanem, sbor se sborem; lidský nástroj má spolupracovat s božským, každá složka má být podřízena Duchu svatému a všichni v jednotě mají hlásat světu radostnou zvěst o milosti Boží. *AA 96.1*

10. První křesťanský mučedník

Štěpán, přední ze sedmi diákonů, byl mužem velmi zbožným a hluboce věřícím. Ačkoli byl rodem Žid, mluvil řecky a dobře znal mravy a zvyky Řeků. Proto si našel možnost kázat evangelium v synagógách řeckých Židů. Velice se zasazoval pro věc Kristovu a směle hlásal svou víru. Učení rabíni a znalci zákona s ním zahájili veřejnou rozpravu v naději, že nad ním snadno zvítězí, avšak „*nemohli odolat moudrosti a Duchu, v němž mluvil*“ (Sk 6,10). Štěpán mluvil nejen v moci Ducha svatého, ale bylo patrné, že se dobře vyzná v proroctvích a že je zběhlý ve všech otázkách zákona. Obratně hájil pravdy, jež zastával, a dokonale potřel své protivníky. Na něm se vyplnilo zaslíbení: „*Uložte si tedy v duši, že si nemusíte předem promýšleti svou obranu. Vždyť já vám dám slova a moudrost, které nebudou moci odolati ani odmlouvati žádní vaši odpůrci.*“ (L 21,14.15) AA 97.1

Když kněží a přední mužové poznali, jaká moc provází kázání Štěpánovo, zrodila se v nich velká nenávist. Místo, aby uvážili důkazy, které uváděl, rozhodli se, že umlčí jeho hlas tím, že ho usmrtí. Již v několika případech podplatili římské úřady, aby nepozastavovaly přípravy, kdy Židé vzali právo do vlastních rukou a podle svého národního zvyku zajatce vyslechli, odsoudili a popravili. Štěpánovi nepřátelé proto nepochybovali o tom, že i tentokrát tak mohou postupovat, aniž se sami dostanou do nebezpečí. Rozhodli se, že se toho odváží, a proto Štěpána jali a přivedli před radu k výslechu. AA 98.1

Z okolních zemi byli pozváni učení Židé, aby vyvrátili důkazy, jež zajatý hlásá. dostavil se také Saul z Tarsu, který sehrál hlavní roli ve Štěpánově výslechu. Vynaložil všechnu svou výřečnost a použil rabínské logiky, aby přesvědčil lid, že Štěpán hlásá klamné a nebezpečné učení; ve Štěpánovi však měl protivníka jež dobře porozuměl Božímu úmyslu, aby se evangelium rozšířilo mezi ostatní národy. AA 98.2

Protože se kněžím a předním mužům nepodařilo dosáhnout převahy nad moudrostí Štěpánovou a jeho jasným rozumem, rozhodli se, že z něho udělají výstražný příklad; ukojí tak svou pomstychtivost a nenávist a současně vzbudí v lidech strach, čímž zabrání tomu, aby další přijali jeho víru. Najali svědky, kteří falešně svědčili, že ho slyšeli, jak se rouhá chrámu a zákonu. „*Slychali jsme ho říkati,*“ prohlásili svědci, „*že tenhle Ježíš Nazaretský zruší toto místo a přemění řády, jež nám dal Mojžíš.*“ (Sk 6,14) AA 98.3

Když Štěpán stanul tváří v tvář soudcům, aby se zodpovídal z nařčení, že se dopustil rouhání, rozzářila se jeho tvář posvátným leskem a „*všichni, kteří seděli ve veleradě, na něj hleděli a viděli, že jeho tvář je jako tvář anděla*“ (Sk 6,15). Mnozí z těch, kteří to uzřeli, se zachvěli a zakryli své tváře, avšak předních mužů se to nedotklo. Jejich tvrdošijností, nevěrou a zaujetím to neotřásl. AA 99.1

Na otázku, zda je pravdivé nařčení proti němu, zahájil Štěpán svou obhajobu jasným a zvukným hlasem, který se rozlehl celou radní síní. Ve svém projevu, jemuž všichni naslouchali jako očarování, vyložil dějiny vyvoleného národa Božího. Prokázal, že dokonale zná židovské zřízení a jeho duchovní smysl, jak ho zjevil Kristus. Uvedl slova Mojžíšova, jež předpovídala příchod Mesiáše: „*Proroka z prostředku tvého, z bratrů tvých, jako já jsem, vzbudí tobě Hospodin Bůh tvůj; jeho poslouchati budete.*“ (Dt 18,15) Vyznal svou věrnost Bohu a židovské víře a ukázal, že zákon, v němž Židé vidí svou spásu, nemůže spasit Izrael před modlářstvím. Ukázal, že Ježíš Kristus je spjat s celými židovskými dějinami. Poukázal na stavbu chrámu Šalomounova a na to, co o něm řekl Šalomoun a Izaiáš: „*Svrchovaný nebydlí v příbytcích udělaných rukama, jak praví prorok: Nebe jest mi trůnem, země podnoží mých nohou. Jaký dům mi vystavíte? praví Pán; Které jest místo mého spočinutí? Což neudělala má ruka všechno to?*“ (Sk 7,48-50) AA 99.2

Když Štěpán dospěl ve své řeči k tomuto místu, ozvaly se v sále projevy pobouření. Když vyložil, jak je Kristus spjat s proroctvími, a když mluvil o chrámě, roztrhl kněz své roucho, předstíraje tím, že ho jala hrůza. Tento čin byl pro Štěpána znamením, že jeho hlas bude brzy navždy umlčen. Viděl, jaký odpor vyvolala jeho slova, a věděl, že vydává své poslední svědectví. Ačkoli byl teprve uprostřed svého kázání, učinil náhlý závěr. AA 100.1

Přestal mluvit o dějinách židovského národa, obrátil se k rozzuřeným soudcům a zvolal: „*Vy tvrdošíjní, neobřezaní v srdcích a v sluchu, vy stále vzdorujete Duchu svatému, – jak vaši praotcové, tak i vy. Kterého z proroků nepronásledovali vaši praotcové? Pobili ty, kteří předem zvěstovali příchod Spravedlivého. Jeho zrádci a vrahy jste se nyní stali vy, – vy, kteří jste zákon z rozkazu andělů přijali, ale nezachovali.*“ (Sk 7,51-53) AA 100.2

Po těchto slovech byli kněží a přední mužové vztekem bez sebe. Počínajíce si spíše jako dravá zvěř, než jako lidské bytosti, vrhli se na Štěpána se skřípěním zubů. V jejich krutých tvářích viděl zajatec, jaký osud ho čeká, avšak nezakolísal. Ztratil strach ze smrti. Rozzuření kněží a popuzená lůza ho neděsili. Výjev, který se před ním odehrával, zmizel mu z očí. Uzřel bránu nebeskou doširoka otevřenou, a když nahlédl dovnitř, spatřil slávu trůnu Božího a uviděl Krista, jenž jakoby právě vstal ze svého trůnu a stál připraven přijmout svého služebníka. Vítězoslavně Štěpán zvolal: „*Hle, vidím nebesa otevřená a Syna člověka stojícího po pravici Boží.*“ (Sk 7,56) AA 100.3

Jeho líčení slavného výjevu, který se objevil před jeho zrakem, bylo více, než mohli jeho pronásledovatelé snést. Zacpali si uši, aby neslyšeli jeho slova, a s hlasitým pokřikem se na něho zuřivě vrhli a „*vyhnali jej z města*“. „*A kamenovali Štěpána, který volal o pomoc: Pane Ježíši, přijmi mého ducha! Pak poklekl a vzkřikl hlasitě: Pane, nepočítej jim tento hřích! Po tom slově zesnul.*“ (Sk 7,57-60) AA 101.1

Zákonný rozsudek nebyl nad Štěpánem vyneset. Římské úřady byly podplaceny velkými částkami peněz, aby případ nevyšetřovaly. AA 101.2

Mučednická smrt Štěpánova velice zapůsobila na všechny, kdož byli jejími svědky. Vzpomínka na pečeť Boží na jeho tváři, vzpomínka na jeho slova, která se dotkla srdcí všech, kdož je vyslechli, vtiskla se do paměti diváků a dosvědčovala pravdu toho, co hlásal. Jeho smrt byla bolestnou zkouškou pro církev, vedla však k přesvědčení Saula, který nemohl vymazat ze své paměti víru a pevnost mučedníka a slávu, která spočinula na jeho tváři. AA 101.3

Při Štěpánově výslechu a při jeho smrti se zdálo, jakoby Saul propadl fanatickému šílenství. Později ho zlobilo jeho vlastní tajné přesvědčení, že Štěpán byl poctěn Bohem právě ve chvíli, kdy ho lid zneuctil. Saul pak dál pronásledoval církev Boží, stíhal její členy, zatýkal je v jejich domovech a vydával je kněžím a předním mužům, aby je uvěznil a usmrtil. Pronásledoval je tak horlivě, že to mezi křesťany v Jeruzalémě vyvolávalo strach a hrůzu. Římské úřady nevyvíjely žádné zvláštní úsilí, aby zastavily tuto činnost a tajně pomáhaly Židům v páchání krutostí, aby si je usmířily a naklonily. AA 101.4

Po smrti Štěpánově byl Saul zvolen za člena velerady v uznání zásluh, které při té příležitosti získal. Stal se z něho na čas mocný nástroj v rukou satanových, kterého satan použil ve své vzpouře proti Synu Božímu. Zakrátko se však tento neúprosný pronásledovatel stane budovatelem církve, kterou nyní hubí. Ten, jenž je mocnější než satan, si vyvolil Saula, aby zaujal místo umučeného Štěpána a aby hlásal o Kristovi a trpěl pro jeho jméno a aby široko daleko šířil zvěst o spasení skrze jeho krev. AA 102.1

11. Evangelium v Samaří

Po Štěpánově smrti začali být věřící v Jeruzalémě tak nelítostně pronásledováni, že „*všichni se rozprchli po zemi Judské a Samarské*“, „*Saul pak hubil církev, vnikal do domů, odvlékal muže a ženy a vydával je do vězení*“ (Sk 8,1.3). O horlivosti, kterou osvědčil v této kruté činnosti, později pravil: „*Já jsem pokládal za svou povinnost podniknout všechno možné proti jménu Ježíše Nazaretského a učinil jsem to v Jeruzalémě. Zavřel jsem mnoho svatých do vězení ... Po všech synagógách často jsem je tresty nutil, aby se rouhali, v nesmírné zuřivosti proti nim jsem je pronásledoval až i ve vzdálených městech.*“ Že Štěpán nebyl jediný, kdo přišel o život, je zřejmé z vlastních slov Saulových: „*A když měli být popravováni, hlasoval jsem pro to.*“ (Sk 26,9-11) AA 103.1

V této době plně nebezpečí vystoupil Nikodém a nebojácně se vyznal ze své víry v ukřižovaného Spasitele. Nikodém byl členem velerady a byl jako mnozí jiní uchvácen učením Ježíšovým. Když viděl Kristovy podivuhodné skutky, zmocnilo se jeho mysli pevné přesvědčení, že je to ten Poslaný od Boha. Byl příliš hrdý, než aby se veřejně vyznal ze svého vztahu ke Galilejskému Učiteli, a proto vyhledal Ježíše tajně, aby s ním promluvil. V oné rozmluvě mu Ježíš objasnil plán spasení a své poslání na světě, avšak Nikodém stále ještě váhal. Ukryl pravdu ve svém srdci, a po tři léta přinášela tato pravda zdánlivě málo ovoce. I když se však Nikodém veřejně nepřihlásil ke Kristu, zmařil ve veleradě několikrát plány kněží na jeho zahubení. Když pak byl Kristus vyvýšen na kříži, vzpomněl si Nikodém na slova, která k němu Kristus pronesl v nočním rozhovoru na hoře Olivetské: „*Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka*“, a poznal v Ježíši Vykupitele světa. AA 104.1

Spolu s Josefem z Arimatie nesl Nikodém náklady spojené s pohřbením Ježíšovým. Učedníci se tehdy báli projevit se veřejně jako Kristovi následovníci, ale Nikodém a Josef jim přišli směle na pomoc. Pomoc těchto bohatých a vážených mužů přišla v této hodině tmy velmi vhod. Mohli pro svého mrtvého Mistra učinit to, co chudým učedníkům nebylo možno učinit. A jejich bohatství a vliv je ve velké míře ochránily před zlobou kněží a předních mužů. AA 104.2

Když se nyní Židé pokusili zničit mladou církev, vystoupil Nikodém na její obranu. Už nebyl opatrnický a váhavý jako dříve, nyní posiloval učedníky ve víře a užil svého jmění, aby pomohl církvi v Jeruzalémě a podpořil dílo evangelia. Ti, kdož ho dříve měli v úctě a vážnosti, se mu nyní vysmívali a pronásledovali ho. Nikodém zchudl na pozemských statcích, avšak v obraně své víry se tím nedal zvíkat. AA 105.1

Pronásledování, jemuž byla vystavena církev v Jeruzalémě, ještě více podnítilo úsilí na dílu evangelia. Hlásání slova Božího bylo provázeno takovým úspěchem, že vzniklo nebezpečí, že učedníci zůstanou v Jeruzalémě zbytečně dlouho a zapomenou na Spasitelův příkaz, aby šli do celého světa. Zapomínali na to, že síla k odporování zlému se nejlépe nabývá při výbojných činech, a začali si myslet, že není nic důležitějšího než chránit církev v Jeruzalémě před útoky nepřítele. Místo, aby učili nově obrácené, aby přinášeli evangelium těm, kdož je ještě neslyšeli, ocitali se v nebezpečí, že si budou počínat jako všichni, kteří jsou spokojeni s tím, čeho už dosáhli. Proto Bůh dopustil pronásledování, které na ně přišlo, aby rozptýlil své zástupce po cizích zemích, kde mohli pracovat pro druhé. vyhnání z Jeruzaléma, odešli věřící na všechny strany a všude „*zvěštovali slovo evangelia*“ (Sk 8,4) AA 105.2

Mezi těmi, kterým Spasitel přikázal: „*Jděte tedy, získávejte všechny národy za učedníky*“ (Mt 28,19), bylo mnoho takových, kteří vyšli ze skromných poměrů, muži a ženy, kteří se naučili milovat svého Pána a kteří se rozhodli následovat jeho příkladu nesobecké služby. Těmto prostým lidem byl svěřen vzácný úkol, též úkol jako učedníkům, kteří bývali se Spasitelem za jeho působení na zemi. Měli přinášet světu radostnou zvěst o spáse skrze Krista. AA 105.3

Když pro pronásledování museli odejít ze země, vydali se do ciziny plni misionářské horlivosti. Uvědomovali si odpovědnost svého poslání. Věděli, že mají ve svých rukou chléb života pro toužící svět a láska Kristova je pudila, aby lámali tento chléb všem, kdož byli potřební. Pán působil skrze ně. Kamkoli přišli, tam byli choří uzdravováni a chudým bylo zvěstováno evangelium. AA 106.1

Filip, jeden ze sedmi diákonů, byl mezi těmi, kdož byli vypuzeni z Jeruzaléma. „*Sestoupil do hlavního města samarského a kázal jim Krista. Zástupy hromadně věnovaly pozornost tomu, co Filip mluvil, když slyšely a viděly znamení, která činil. Neboť z mnohých, kteří byli posedlí, vycházeli nečistí duchové ...; mnozí ranění mrtvicí a chromí byli uzdraveni. V celém tom městě nastala veliká radost.*“ (Sk 8,5-8) AA 106.2

Poselství, které přinesl Kristus Samaritance, s nímž mluvil u Jákobovy studně, přineslo plody. Když žena vyslechla slova Kristova, spěchala do města a řekla lidem: „*Pojďte se podívat na člověka, který mi řekl všechno, co jsem učinila. Snad je to Kristus?*“ I šli s ní, slyšeli Ježíše a uvěřili v něho. Protože chtěli slyšet více, prosili ho, aby u nich zůstal. Ježíš u nich pobyl dva dny „*a ještě více jich uvěřilo pro jeho řeč*“ (J 4,29.41). AA 106.3

A tak, když byli učedníci Kristovi vypuzeni z Jeruzaléma, našli někteří z nich bezpečné útočiště v Samaří. Samaritáni uvítali tyto posly evangelia a obrácení Židé sklízeli vzácnou žně mezi těmi, kdož byli kdysi jejich úhlavními nepřáteli. AA 106.4

Filipovo působení v Samaří bylo provázeno velkým zdarem a rozradostněn takovým úspěchem poslal Filip do Jeruzaléma pro pomoc. Nyní apoštolové plně pochopili význam Kristových slov: „*Budete mi svědky v Jeruzalémě a v celé Judei i Samarii a až na konec země.*“ (Sk 1,8) AA 107.1

Když byl Filip ještě v Samaří, dostal pokyn od nebeského posla, aby šel „*k jihu na cestu, jež vede z Jeruzaléma do Gazy... I vstal a šel.*“ (Sk 8,26.27) Uposlechl bez námitek a bez zdráhání, neboť se naučil plnit vůli Boží. AA 107.2

„*A hle, jakýsi Etiop, mocný dvořan etiopské královny Kandaky, který byl správcem celého jejího pokladu, byl přišel, aby vykonal bohoslužbu v Jeruzalémě, a nyní se vracel. Seděl na svém voze a četl proroka Izaiáše.*“ (Sk 8,27.28) Tento muž z Etiopie zastával vysoké postavení a měl velký vliv. Bůh viděl, že kdyby byl obrácen, šířil by mezi dalšími světlo, jehož se mu dostalo a svým velkým vlivem by prospěl evangeliu. Andělé Boží navštěvovali tohoto hledače pravdy, který byl přitahován ke Spasiteli. Pomocí Ducha svatého způsobil Pán, že se setkal s tím, kdo ho může přivést ke světlu. AA 107.3

Filip dostal pokyn, aby šel k etiopskému dvořanovi a vysvětlil mu proroctví, v němž si četl. „*Přistup,*“ pravil Duch, „*a přidruž se k tomu vozu.*“ Když Filip přišel k dvořanovi, zeptal se ho: „*Zdali pak rozumíš tomu, co čteš?*“ On odpověděl: „*Jak bych mohl, nebude-li mi někdo vůdcem?*“ A pozval Filipa, aby vstoupil a usedl s ním. Spis, v němž si četl, bylo proroctví Izaiášovo o Kristu: „*Jako ovce na porážku byl veden a jako beránek před tím, jenž jej stříhal, bez hlasu, tak neotvíral svých úst. Ponížením byl soud nad ním zrušen; kdo vypoví jeho rod? Jeho život jest vzat od země.*“ (Sk 8,30-33) AA 107.4

„*O kom to mluví prorok?*“ zeptal se dvořan. „*Sám o sobě či o někom jiném?*“ A Filip mu odhalil velkou pravdu o vykoupení. „*Začal od toho Písma a vypravoval mu zvěst o Ježíšovi.*“ (Sk 8,34. 35) AA 108.1

Dvořan planul zájmem, když mu bylo Písmo vysvětlováno; a když učedník skončil, byl ochoten přijmout podávané světlo. Ve svém vysokém postavení nespatoval překážku, proč by měl evangelium odmítat. „*Jak jeli cestou dál, přišli k jakési vodě; i řekl dvořan: Hle voda! Co brání, abych nebyl pokřtěn? Filip mu řekl: Věříš-li z celého srdce svého? On odpověděl: Věřím, že Ježíš jest Syn Boží. I poručil, aby se vůz zastavil, oba sestoupili do vody, Filip i dvořan, a pokřtil je.*“ (Sk 8,36-38) AA 108.2

„*Když pak vystoupili z vody, Duch Páně uchopil Filipa a dvořan ho již neviděl. Jel tedy svou cestou a radoval se. Filip pak se octl v Azotu. Procházel všemi městy a kázal evangelium, až přišel do Cezareje.*“ (Sk 8,39.40) AA 108.3

Tento etiopský dvořan je představitelem velké třídy lidí, kterým je třeba poučení od takových misionářů, jakým byl Filip – od mužů, kteří jsou poslušni hlasu Božího a jdou tam, kam je posílá. Je mnoho takových, kteří čtou v Písmu a nemohou porozumět jeho správnému smyslu. Na celém světě vzhlízejí muži a ženy toužebně k nebi. Modlitby, slzy a přání vycházejí z duší toužících po světle, po milosti, po Duchu svatém. Mnozí stojí již na prahu království a čekají jen, aby byli uvedeni. AA 109.1

K jednomu takovému, jenž hledal světlo a rád by přijal evangelium, přivedl anděl Filipa. I dnes řídí andělé kroky těch, kteří poskytnou Duchu svatému možnost, aby posvětil jejich jazyky a

zjemnil a zušlechtil jejich srdce. Anděl, který byl vyslán za Filipem, mohl sám prokázat službu dvořanovi, avšak to neodpovídá Božímu způsobu působení. Podle Božího plánu mají lidé sami působit na své bližní. AA 109.2

V plnění úkolu, který byl uložen prvním učedníkům, se podílejí věřící v každé době. Každému, kdo přijímá evangelium, se dostává svaté pravdy, aby jí oznamoval světu. Věrné dítky Boží jsou vždy činnými misionáři, kteří věnují své možnosti slávě jména Božího a moudře užívají svých schopností pro službu Boží. AA 109.3

Nesobecká činnost křesťanů v minulosti má být pro nás vzorem a podnětem. Členové církve Boží mají horlivě konat dobro, mají se zříci světské ctižádosti a mají kráčet ve šlépějích toho, jenž konal dobro, kudy chodil. Se srdcem plným účasti a lásky mají sloužit těm, kdož potřebují pomoci, a seznamovat hříšníky s láskou Spasitelovou. Takové dílo vyžaduje namáhavého úsilí, přináší však bohatou odměnu. Ti, kdož se tomuto dílu cílevědomě věnují, uvidí, jak duše přicházejí ke Spasiteli, neboť vlivu, jenž provází provádění božského příkazu, nelze odolat. AA 109.4

Odpovědnost za plnění tohoto příkazu spočívá ne toliko na posvěceném kazateli. Každý, kdo přijímá Krista, je povolán, aby pracoval pro spásu svého bližního. „*Duch a nevěsta praví: Přijď! Kdo to slyšíš, řekni také: Přijď!*“ (Zj 22,17) Takto zvát je úkolem celé církve. Každý, kdo pozvání uslyší, má toto poselství rozhlašovat přes hory a doly a volat: „Přijď!“ AA 110.1

Je velkou chybou se domnívat, že práce na záchraně duší je úkolem toliko kazatele. Prostému věřícímu, kterému Pán vinice svěřuje úkol, by se mělo dostat povzbuzení od těch, jimž Pán ukládá větší zodpovědnost. Ti, kdož stojí v čele církve Boží, by si měli uvědomit, že Spasitelův příkaz je určen všem, kteří věří v jeho jméno. Bůh posílá na svou vinici mnohé, kteří nejsou ustanoveni kazateli vkládáním rukou. AA 110.2

Jsou sta, ba tisíce takových, kteří slyšeli poselství spásy, a zůstávají nečinně stát na tržišti, zatímco by mohli pomáhat v některém oboru činné služby. Takovým Kristus praví: „*Co tu stojíte celý den nečinně?*“ a vyzývá je: „*Odejděte i vy do mé vinice.*“ (Mt 20,6.7) Proč mnozí neuposlechnou této výzvy? Je to snad proto, že se domnívají, že tak nemusí činit, protože nestojí na kazatelně? Dejme takovým na srozuměnou, že i mimo kazatelnu je mnoho práce, kterou by mohly vykonávat tisíce posvěcených laických kazatelů. AA 110.3

Dlouho již Bůh čeká na to, až celou církev prostoupí duch služby tak, že každý její člen bude pro něho pracovat podle svých schopností. Až všichni členové církve Boží budou konat dílo, jež jim bylo uloženo, všude kde je toho zapotřebí, ať doma nebo za hranicemi, a tak plnit příkaz evangelia, pak bude celý svět záhy vyburcován a Pán Ježíš se vrátí na tuto zemi s mocí a s velkou slávou. „*To-to evangelium o království bude kázáno na celém světě na svědectví všem pohanům, a tehdy přijde konec.*“ (Mt 24,14) AA 111.1

12. Z pronásledovatele učedníkem

Úspěch, který provázel hlásání evangelia, velice znepokojoval židovské vůdce. Nejznámější z nich byl Saul z Tarsu, rodem římský občan, avšak původem Žid. Saul byl vychován v Jeruzalémě nejznamenitějšími rabíny. Byl „*Žid a syn židovských rodičů, „z národa izraelského, z kmene Benjaminova, „co se zákona týče byl farizeus, co se horlivosti týče, pronásledovatel církve, co se týče spravedlnosti, jež záleží v plnění zákona,*“ nedalo se mu nic vytknout. (Fp 3,5.6) Rabíni v něm viděli mladého muže s velkou budoucností a vkládali v něho velké naděje jako ve schopného a horlivého obhájce starobylé víry. Jeho povýšení na člena velerady mu zajistilo vlivné postavení. AA 112.1

Saul se význačným způsobem podílel na výslechu a odsouzení Štěpána. Zřejmé důkazy o tom, že s mučedníkem byl Bůh, vedly Saula k tomu, že začal pochybovat, je-li jeho boj proti následovníkům Ježíšovým spravedlivý. Událost ho velice vzrušila. Ve svém znepokojení se obrátil na ty, v jejichž moudrost a úsudek měl naprostou důvěru. Vývody kněží a předních mužů ho nakonec přesvědčily, že Štěpán byl rouhač, že Kristus, kterého umučený učedník hlásal, byl podvodník, a že ti, kdož zastávají svatý úřad, jsou v právu. AA 112.2

K tomuto závěru došel Saul až po velkém vnitřním boji. Jeho vychování a předsudky, úcta k jeho dřívějším učitelům a pocit uspokojení, že je vážený mezi lidem, nakonec převážily a Saul se vzeprél hlasu svědomí a odmítl milost Boží. Utvrdil se v tom, že kněží a zákoníci jsou v právu, a postavil se ostře proti učením, které hlásali učedníci Ježíšovi. Na jeho zásah byli svatí mužové a ženy vláčeni před soudy, jež některé z nich poslaly do vězení nebo i na smrt jen proto, že věřili v Ježíše. Jeho činnost působila nově organizované církvi jen zármutek a žal a donutila mnohé, že hledali záchranu v útěku. AA 113.1

Ti, jež toto pronásledování vypudilo z Jeruzaléma, „*prošli zemí a zvěštovali slovo evangelia*“ (Sk 8, 4). Mezi městy, která navštívili, byl i Damašek, kde nová víra získala mnoho stoupenců. AA 113.2

Kněží a přední mužové doufali, že kacířství by mohlo být potlačeno, budou-li ostražiti a budou-li je přísně stíhat. Nyní viděli, že budou muset provést i na jiných místech rozhodná opatření, která podnikli proti novému učení v Jeruzalémě. K provedení zvláštních opatření, která se rozhodli učinit v Damašku, nabídl své služby Saul. Sotř „*hrozbami a proléváním krve proti učedníkům Páně,*“ „*šel k veleknězovi a vyžádal si od něho dopisy k synagógám v Damašku, aby, najde-li tam nějaké přívržence toho náboženství, muže i ženy, přivedl je spoutané do Jeruzaléma*“ (Sk 9,1.2). „*S plnou mocí a se schválením velekněží*“ (Sk 26,12) vydal se Saul z Tarsu, v plné své mužné síle a zapálený scestnou horlivostí, na onu památnou cestu, která svými podivuhodnými událostmi změnila celý další běh jeho života. AA 113.3

Když se unavení poutníci v poslední den své cesty v poledne blížili Damašku, objevily se před jejich zraky rozlehlé lány úrodných polí, krásné zahrady a bohaté ovocné sady zavlažované svěžími potoky stékajícími z okolních hor. Po dlouhé cestě pustinami byl pohled na takovou krajinu vskutku utěšený. Když Saul se svými průvodci zíral s obdivem na úrodnou nížinu a na krásné město v něm ležící, „*spatřil světlo s nebe*“, které – jak později vypravoval – „*nad jas sluneční ozářilo mne i ty, kdož se mnou cestovali*“ (Sk 26,13). Záře byla tak oslňující, že oko smrtelníka je nemohlo snést. Oslepen a rozrušen padl Saul k zemi. AA 114.1

Světlo ho obklopilo a Saul „*slyšel hlas, který... mluvil hebrejsky*“; hlas mu pravil: „*Saule, Saule, proč mě pronásleduješ?*“ Saul se zeptal: „*Kdo jsi, Pane?*“ Pán odpověděl: „*Jsem Ježíš, jehož pronásleduješ. Zle se ti vyplatí, vyhazovati proti bodcům.*“ (Sk 26,14.15) AA 114.2

Plní strachu a téměř oslepení silnou září, uslyšeli Saulovi společníci hlas, neviděli však nikoho, kdo by mluvil. Saul rozuměl slovům, jež byla pronesena a byl mu jasně zjeven ten, jenž promluvil – totiž Syn Boží. V oslavené bytosti, jež stála před ním, poznal Ukřižovaného. Do duše ohromeného Žida se obraz Spasitelovy tváře vryl navždy. Vyřčená slova mu strašnou silou vnikla do srdce. Do jeho zatemnělé mysli pronikl paprsek světla a odhalil mu, jak nevědomý a bludný byl jeho dosavadní život a jak mu je nyní zapotřebí osvětlení Duchem svatým. AA 115.1

Saul pochopil, že vlastně koná dílo satanovo, když pronásleduje Ježíšovy následovníky. Pochopil, že jeho chápání práva a povinnosti vycházelo z jeho bezvýhradné důvěry v kněží a přední muže. Uvěřil jim, když mu namluvili, že řeči o zmrtvýchvstání jsou jen lstivým výmyslem učedníků. Nyní, když se mu zjevil sám Ježíš, nabyl Saul přesvědčení, že tvrzení učedníků je pravdivé. AA 115.2

V této chvíli nebeského osvětlení jednala Saulova mysl s podivuhodnou rychlostí. Proroctví znamenáná v Písmu svatém se mu rázem objasnila. Poznal, že zavržení Ježíše Židy, jeho ukřižování, zmrtvýchvstání a nanebevstoupení bylo proroky předpověděno a že tato proroctví jsou důkazem, že Ježíš byl zaslíbeným Mesiášem. V Saulově mysli se vybavilo kázání, které měl Štěpán před svou mučednickou smrtí, a Saul si uvědomil, že mučedník vskutku užíval „*slávu Boží*“, když pravil: „*Hle, vidím nebesa otevřená a Syna člověka stojícího po pravici Boží.*“ (Sk 7,55.56) Kněží tehdy prohlásili, že tato slova jsou rouháním, avšak Saul nyní věděl, že byla pravdivá. AA 115.3

Jaké to odhalení bylo toto všechno pro Saula! Nyní věděl s určitostí, že zaslíbený Mesiáš přišel na tuto zemi jako Ježíš Nazaretský a že ho zavrhli a ukřižovali ti, jež přišel spasit. Věděl také, že Spasitel vstal jako vítěz z hrobky a vstoupil na nebesa. V této chvíli božského osvětlení si Saul s hrůzou vzpomněl, že Štěpán, který podal svědectví o ukřižovaném a vzkříšeném Spasiteli, byl jeho přičiněním usmrčen, a že později jeho zásahem přišlo mnoho dalších následovníků Ježíšových při krutém pronásledování o život. AA 116.1

Spasitel promluvil k Saulovi skrze Štěpána, jehož jasné výroky byly nevyvratitelné. Vzdělaný Žid poznal, že tvář mučedníka ohrážela světlo Kristovy slávy, takže se zdála „*jako tvář anděla*“ (Sk 6,15). Byl svědkem toho, jak byl Štěpán trpělivý a shovívavý ke svým nepřátelům a jak jim odpouštěl. Viděl také statečnost a radostnou odevzdanost mnohých, které vydal na mučení a trýznění. Viděl takové, kteří s radostí obětovali za svou víru i svůj život. AA 116.2

Všechny tyto otázky se v Saulovi hlasitě ozývaly a někdy v něm vyvolávaly takřka nepřekonatelné přesvědčení, že Ježíš byl zaslíbeným Mesiášem. Tehdy Saul bojoval celé noci proti tomuto přesvědčení a vždy nakonec zůstal při své víře, že Ježíš nebyl Mesiášem a že jeho následovníci jsou oklamanými pobloudilci. AA 116.3

Nyní však k Saulovi promluvil Kristus svým vlastním hlasem, řka: „*Saule, Saule, proč mě pronásleduješ?*“ A na otázku: „*Kdo jsi, Pane?*“ odpověděl týž hlas: „*Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ.*“ Kristus se zde ztotožňuje se svým lidem. Tím, že pronásledoval následovníky Ježíšovy, stavěl se Saul přímo proti Pánu nebes. Když je falešně obviňoval a svědčil proti nim, pak falešně obviňoval Spasitele světa a falešně svědčil proti němu. AA 117.1

Ani nejmenší pochybnost neměl Saul o tom, že ten, jenž k němu promluvil, je Ježíš Nazaretský, dlouho očekávaný Mesiáš. Útěcha a Vysvoboditel Izraele. „*Třesa se a boje se,*“ zeptal se: „*Pane, co chceš, abych činil?*“ A Pán k němu: „*Vstaň, jdi do města, a bude ti řečeno, co máš činit.*“ (Sk 9,6) AA 117.2

Když záře pominula a Saul vstal ze země, zjistil, že nic nevidí. Záře Kristovy slávy byla příliš silná pro oči smrtelníka; a když ustala, viděl jen temnou noc. Domníval se, že tato slepota je trestem od Boha za jeho kruté pronásledování stoupenců Ježíšových. Ve strašné temnotě začal tápat kolem sebe a jeho průvodci v hrůze a úžasu „*vzali jej tedy za ruku a zavedli do Damašku*“ (Sk 9,8). AA 117.3

Ještě za jitra toho památného dne, když se blížil Damašku, měl Saul pocit uspokojení, že ve leknež v něho vkládá takovou důvěru. Byla mu svěřena velká a těžká odpovědnost. Byl pověřen, aby hájil zájmy židovského náboženství tím, že zastaví šíření nové víry v Damašku. Byl rozhodnut, že své poslání splní s úspěchem a nemohl se už dočkat toho, co ho očekává. AA 117.4

Jak se však jeho vstup do města lišil od jeho očekávání! Raněn slepotou, bezmocný, mučený výčitkami svědomí, nevěda, jaký další soud ho stihne, vyhledal příbytek učedníka Judy, kde v klidu a samotě měl hojnost příležitosti k přemýšlení a modlení. AA 118.1

Po tři dny Saul „*neviděl, nejedl ani nepil*“ (Sk 9,9). Tyto dny, v nichž jeho duše prožívala smrtelný zápas, mu připadaly jako léta. Znovu a znovu si s úzkostí vybavoval svůj podíl, který měl na Štěpánově umučení. S hrůzou přemýšlel o tom, jak se provinil, když připustil, aby ho ovládla zloba a zaujatost kněží a předních mužů, přesto že viděl, že tvář Štěpánova je osvětlena nebeskou září. Sklíčen a zlomen na duchu vzpomínal, kolikrát zavíral oči a zacpával si uši, aby neviděl a neslyšel nejpádňější svědectví, a pak dále nelítostně pronásledoval věřící v Ježíše Nazaretského. AA 118.2

Tyto dny přísného sebezpytování a pokory strávil v naprosté osamělosti. Věřící, kteří se dozvěděli o účelu Saulova příchodu do Damašku, se obávali, že Saul možná vše jen předstírá, aby je tím pak snáze oklamal; proto se ho stranili a necítili s ním. Saul se nechtěl setkat s neobrácenými Židy, s nimiž se původně zamýšlel spojit, aby společně pronásledovali věřící; věděl, že by ho ani nechtěli vyslechnout. Tak se zdálo, že s ním necítí nikdo. Jeho jediná naděje na pomoc byla v milosrdném Bohu a Saul se ho ve své sklíčenosti začal dovolávat. AA 118.3

V dlouhých hodinách, kdy byl sám jen s Bohem, vybavoval si Saul mnohá místa Písma, která mluví o prvním příchodu Kristově. Pečlivě se probíral proroctvími, která mu oživovala v paměti přesvědčení, jež se ho zmocňovalo. Když přemýšlel o tom, co tato prorocství znamenají, divil se, jak byl dříve nechápavý a jak nechápaví byli všichni Židé, jejichž zaslepenost je dovedla k tomu, že zavrhnuli Ježíše jako zaslíbeného Mesiáše. Jeho mysl byla osvěcena a vše se mu nyní zdálo jasné. Pochopil, že jeho dosavadní zaujatost a nevěra zastíraly jeho duchovní vnímavost a bránily mu, aby v Ježíši Nazaretském poznal Mesiáše, o němž se mluví v proroctvích. AA 119.1

Když se Saul zcela poddal přesvědčující moci Ducha svatého, poznal, jakých omylů se ve svém životě dopustil, a pochopil požadavky zákona Božího. Ten, jenž býval pyšným farizeem a věřil, že ho ospravedlňují jeho dobré skutky, se nyní skláněl před Bohem s pokorou a prostotou dítěte, přiznávaje svou vlastní nehodnost a dovolávaje se zásluh ukřižovaného a vzkříšeného Spasitele. Saul zatoužil být v plném souladu s Otcem a Synem a začít s nimi obcovat; jeho touha po odpuštění a přijetí byla tak silná, že se začal vroucně modlit k trůnu milosti. AA 119.2

Modlitby kajícího farizea nezůstaly bez ohlasu. Jeho nejvnitřnější myšlenky a hnutí jeho srdce se změnily vlivem božské milosti. Jeho ušlechtlejší schopnosti začaly být v souladu s věčnými úmysly Božími. Kristus a jeho spravedlnost se Saulovi stali dražšími než celý svět. AA 120.1

Obrácení Saulovo je pádným důkazem zázračné moci Ducha svatého usvědčovat lidi z hříchu. Před tím Saul opravdu věřil, že Ježíš Nazaretský pošlapával zákon Boží a učil své učedníky, že již neplatí. Po svém obrácení však uznával Ježíše jako toho, jenž přišel na svět, aby obhájil zákon svého Otce. Nabyl přesvědčení, že od Ježíše pochází celý židovský obětní systém. Pochopil, že ukřižováním se předobraz setkal se skutečností, že Ježíš naplnil prorocství Starého zákona, týkající se Vykupitele Izraele. AA 120.2

Záznam o Saulově obrácení nám poskytuje důležité zásady, kterých bychom měli být vždy pamětliví. Saul byl přiveden ke Kristu. Stal se tím, jehož si Kristus vyhlédl pro nejdůležitější dílo, stal se tím, jenž byl Kristu „*vyvoleným nástrojem*“ (Sk 9,15); Pán mu však hned nesdělil, jaké dílo mu hodlá svěřit. Zarazil ho na jeho dráze a přesvědčil ho o hříchu; když se však Saul zeptal „*Pane, co chceš, abych činil?*“ (Sk 9,6) odkázal ho Spasitel na svou církev, kde se mu dostane poznání, jaké úmysly s ním má vůle Boží. AA 120.3

Podivuhodné světlo, jež osvítilo Saulovu temnotu, bylo dílem Božím; avšak zbyla ještě práce, kterou museli pro Saula vykonat učedníci. Kristus vykonal své dílo, zjevil se mu a přesvědčil ho; nyní byl kající připraven, aby se dal poučit od těch, jež Bůh ustanovil, aby učili jeho pravdě. AA 121.1

Když se Saul o samotě v domě Judově modlil a úpěnlivě prosil, zjevil se Pán ve vidění jednomu učedníku v Damašku, jménem Ananiáš, a pravil mu, že Saul z Tarsu se modlí a potřebuje pomoc. „*Vstaň a jdi do ulice, které se říká Rovná,*“ pravil nebeský posel, „*a vyhledej v domě Judově Saula, jménem Tarského. Zrovna se modlí, a uviděl muže, jménem Ananiáše, jak k němu vchází a skládá na něj ruce, aby zase nabyl zraku.*“ (Sk 9,11.12) AA 121.2

Ananiáš stěží věřil vlastnímu sluchu, když slyšel andělova slova, neboť zprávy o Saulově krutém pronásledování svatých v Jeruzalémě se již roznesly široko daleko. Odvážil se namítnout: „*Pane, slyšel jsem od mnohých o tomto muži, co zlého učinil svatým v Jeruzalémě. I zde má od velekněží plnou moc spoutati všechny, kdož vzývají tvé jméno.*“ Rozkaz však byl nesmlouvavý: „*Jen jdi, neboť on mi je vyvoleným nástrojem, aby vnesl mé jméno před pohany, krále i syny izraelské.*“ (Sk 9,13-15) AA 121.3

Poslušen příkazu anděla, vyhledal Ananiáš muže, který ještě nedávno chrlil hrozby proti všem, kdož uvěřili v jméno Ježíšovo; a vloze své ruce na hlavu kajícího, pravil: „*Bratře Saule, Pán mě poslal, Ježíš, jenž se ti zjevil na cestě, po které jsi krácel, abys zase nabyl zraku a byl naplněn Duchem svatým.*“ AA 121.4

Hned jako by mu šupiny spadly s očí, nabyl zraku, povstal, byl pokřtěn, přijal pokrm a posilnil se.“ (Sk 9,17.18) AA 122.1

Tak Ježíš posvětil moc své organizované církve a připojil Saula ke svým ustanoveným nástrojům na zemi. Kristus má nyní církev, která je jako jeho zástupce na zemi, a jí přísluší úkol ukazovat kajícímu hříšníku cestu života. AA 122.2

Mnozí si myslí, že za své světlo a poznání vděčí jen Kristu a nikoli jeho uznávaným následovníkům na zemi. Ježíš je přítel hříšníků a jejich bída se dotýká jeho srdce. Má všechnu moc, jak na nebi, tak na zemi; dbá všech prostředků, jež ustanovil pro osvětlení a spásu lidí, a odkazuje hříšníky na církev, kterou učinil prostředníkem, jež přináší světlo světu. AA 122.3

Když se Saulovi, zbloudilému a slepě zaujatému, zjevil Kristus, kterého pronásledoval, dostalo se mu hned přímého spojení s církví, jež je světlem světa. Ananiáš představuje v tomto případě Krista a představuje také Kristovy učedníky na zemi, kteří jsou ustanoveni, aby jednali na místě Krista. Namísto Krista dotýká se Ananiáš očí Saulových, aby mohly opět prohlédnout. Namísto Krista vkládá na něho ruce a když se modlí v Kristově jménu, dostává se Saulovi Ducha svatého. Vše se děje ve jménu a v moci Kristově. Kristus je zdroj; církev je prostředníkem obcování. AA 122.4

13. Dny příprav

Po svém pokřtění ukončil Pavel půst a „*po několik dní zůstal s učedníky v Damašku a hned po synagógách kázal o Ježíšovi, že je Syn Boží*“ (Sk 9,19.20). Směle hlásal, že Ježíš Nazaretský je dlouho očekávaný Mesiáš, který „*zemřel za naše hříchy podle Písem, ... byl pohřben ... a vzkříšen třetího dne*“, a pak ho vidělo dvanáct učedníků a jiní. „*A naposledy ze všech,*“ pravil Pavel dále, „*zjevil se i mně jakoby nedonošenému dítěti mezi apoštoly.*“ (1 K 15,3.4.8) Jeho tvrzení dokládáné důkazy z proroctví bylo tak pádné a jeho úsilí bylo tak zřejmě provázeno mocí Boží, že Židé užasli a nebyli schopni na to co říci. AA 123.1

Zpráva o Pavlově obrácení byla pro Židy velkým překvapením. Ten, jenž přijel do Damašku „*s plnou mocí a se schválením velekněží*“ (Sk 26,12), aby zatýkal a stíhal věřící, kázal nyní evangelium o ukřižovaném a vzkříšeném Spasiteli, posiloval ty, kdož již byli učedníky a stále přiváděl nové obrácené k víře, již byl donedávna tak velkým odpůrcem. AA 123.2

Pavel byl dosud znám jako horlivý obránce židovského náboženství a jako neúnavný pronásledovatel stoupenců Ježíšových. Byl odvážný, samostatný a vytrvalý, pro své vlohly a vzdělání se mohl uplatnit takřka na každém místě. Uměl všechno velmi jasně zdůvodnit a svým sřizavým vtípem dovedl protivníka přivést do nezáviděníhodného postavení. A nyní Židé viděli, že tento mladý muž s neobyčejně slibnou budoucností se spojuje s těmi, jež dosud pronásledoval, a neohroženě káže ve jménu Ježíšově. AA 124.1

Velitel, který padne v boji, je ztrátou pro své vojsko, jeho smrt však nerozmnoží síly protivníkovy. Připojí-li se však vynikající osobnost k protivné straně, pak jsou nejen ztraceny jeho služby, ale ti, k nimž se přidá, získávají rozhodující výhodu. Saul z Tarsu mohl být na své cestě do Damašku prostě Pánem potrestán smrtí a moc pronásledovatelů by tím byla značně oslabena. Bůh však ve své prozívatelnosti nejen ušetřil Saulův život, nýbrž ho obrátil a přivedl tohoto bojovníka z tábora nepřítele na stranu Kristovu. Výmluvný řečník a přísný kritik Pavel se svým pevným odhodláním a se svou nezkrotnou odvahou měl právě ty vlastnosti, jež mladá církev potřebovala. AA 124.2

Když Pavel kázal o Kristu v Damašku, užasli všichni, kdož ho slyšeli a pravili: „*Což to není ten, jenž v Jeruzalémě řádl mezi vyznavači toho jména? I sem přece přišel jen proto, aby je poutal a odváděl k velekněžím!*“ Pavel prohlašoval, že změnil víru ne z náhlého popudu nebo z poblouznění, nýbrž že byl k této změně přiveden přesvědčivým důkazem. Ve svém výkladu evangelia se snažil objasňovat proroctví, mluvící o prvním příchodu Kristově. Ukazoval, že tato proroctví se do písmene vyplnila v Ježíši z Nazareta. Základem jeho víry bylo neomylné slovo proroctví. AA 124.3

Pavel neustával vyzývat své posluchače, „*aby se káli, obraceli k Bohu a konali důstojné skutky pokání,*“ a „*počínal si tím mocněji a uváděl do úzkých Židy, kteří bydlili v Damašku, svými důkazy, že Ježíš je Kristus*“ (Sk 26,20; 9,22). Mnozí však zatvrdili svá srdce a odmítali uposlechnout jeho poselství. Jejich úžas nad jeho obrácením se brzy změnil v silnou nenávist, tak silnou, jakou nenáviděli Ježíše. AA 125.1

Odpor rostl a mohutněl tak, že Pavel nemohl ve své činnosti v Damašku pokračovat. Posel z nebe mu přikázal, aby odtud na čas odešel a šel „*do Arábie*“ (Ga 1,17), kde našel bezpečné útočiště. AA 125.2

Tam, v samotě pouště, měl Pavel dost příležitosti k nerušenému přemýšlení a rozjímání. V klidu přehlížel svou minulost a kál se za ní. Hledal Boha celým svým srdcem a neustal, dokud si nebyl zcela jist, že jeho pokání bylo přijato a že hřích mu byl odpuštěn. toužil po ujištění, že Ježíš bude s ním při jeho dalším působení. Zbavil se zaujatosti, oprostil se od tradic, jež dosud utvářely jeho život, a přijal poučení ze Zdroje pravdy. Ježíš s ním obcoval, utvrzoval ho ve víře a obdařoval ho bohatstvím moudrosti a milosti. AA 125.3

Dojde-li ke spojení mysli člověka s myslí Boží, smrtelného s Nesmrtelným, je účinek takového spojení na tělo a mysl a duši nad všechny představy. Z takového spojení vzniká nejvyšší vzdělání. To je Boží metoda rozvoje. „*Přivýkejž s ním choditi*“ (Jb 22,21), tak zní poselství Boží lidstvu. AA 126.1

Svatý úkol, který byl Pavlovi uložen v rozhovoru s Ananiášem, pociťoval Pavel s čím dál větší odpovědností. Když na slova „*Bratře Saule, nabud' zraku!*“ se Pavel poprvé zahleděl do tváře tohoto zbožného muže, pravil mu Ananiáš vnuknutím Ducha svatého: „*Bůh našich praotců tě předem určil, abys poznal jeho vůli, spatřil Spravedlivého a uslyšel z jeho úst hlas, poněvadž mu máš býti přede všemi lidmi svědkem toho, co jsi viděl a slyšel. Proč nyní váháš? Vstaň, dej se pokřtíti, obmyj své hříchy a vyzývej jeho jméno.*“ (Sk 22,13-16) ^{AA 126,2}

Tato slova se shodovala se slovy samého Ježíše, jenž pravil Saulovi, když ho zastavil na cestě do Damašku: „*Zjevil jsem se ti proto, abych tě předem připravil za služebníka a za svědka toho, co jsi na mně viděl a proč se ti ještě dám spatřiti; vytrhávám tě z lidu i z pohanů, k nimž tě posílám otvírat jim oči, aby se obrátili ode tmy ke světlu, od moci satanovy k Bohu, aby se jim dostalo odpuštění hříchů a dědičného podílu mezi těmi, kteří jsou posvěceni vírou ve mne.*“ (Sk 26,16-18) ^{AA 126,3}

Když o těchto věcech Pavel přemítal, začal lépe a lépe rozumět smyslu toho, že byl „*povoláný za apoštola Krista Ježíše vůli Boží*“ (1 K 1,1). Byl „*ustanovený ne od lidí ani skrze člověka, nýbrž skrze Ježíše Krista a Boha Otce*“ (Ga 1,1). Velikost díla, jež ho čekalo, vedla ho k hlubokému studiu Písma svatého, aby mohl kázat evangelium „*ne nějakou slovní moudrostí, aby kříž Kristův nebyl zbaven svého obsahu,*“ „*nýbrž v důkazu Ducha a moci,*“ aby víra všech, kdož uslyší, „*nebyla založena na lidské moudrosti, nýbrž na Boží moci*“ (1 K 1,17; 2,4.5). ^{AA 127,1}

Když Pavel bádá v Písmech, poznal, že v průběhu věků bylo povoláno „*ne mnoho moudrých v lidských očích, ne mnoho mocných, ne mnoho urozených; ale Bůh vyvolil to, co je u světa ,pošetilé‘, aby zahanbil ,moudré‘, a co jest u světa ,slabé‘, vyvolil Bůh, aby zahanbil, co je ,silné‘, a co jest u světa ,neurozené‘, pohrdané, vyvolil Bůh, ano to, čeho není, aby zmařil, co jest, tak aby se nikdo nemohl chlubit před Bohem*“ (1 K 1,26-29). A tak, když posuzoval moudrost světa ve světle kříže, rozhodl se Pavel „*nevědět ... o ničem, leč o Ježíši Kristu, a to Kristu ukřižovaném*“ (1 K 2,2). ^{AA 127,2}

Po celou dobu svého dalšího působení nezapomínal Pavel na Zdroj své moudrosti a síly. Uplynou léta a uslyšíme ho, jak prohlašuje: „*Pro mne život je Kristus.*“ (Fp 1,21) K tomu prohlásí: „*Ještě i dnes pokládám všechno za ztrátu, když to srovnávám s nesmírným pokladem poznání Krista Ježíše, svého Pána, pro něhož jsem se všeho zřekl, ... abych získal Krista a abych byl znovu nalezen v něm; vždyť nemám vlastní spravedlnosti ze zákona, ale mám spravedlnost skrze víru v Krista, spravedlnost z Boha založenou na víře; chci poznati jeho a moc jeho vzkříšení a účast v jeho utrpení.*“ (Fp 3,8-10) ^{AA 128,1}

Z Arábie se Pavel „*vrátil do Damašku*“ (Ga 1,17) a „*směle mluvil v Ježíšově jménu*“ (Sk 9,29). Židé nemohli odporovat pádnosti jeho důkazů a uradili se, „*že ho zahubí*“. Dali pečlivě střežit brány města dnem i nocí, aby mu znemožnili uprchnout. V této těžké chvíli se učedníci obrátili o pomoc k Bohu a nakonec „*jej v noci vzali, vysadili otvorem ve zdi a spustili v koši*“ (Sk 9,23.25). ^{AA 128,2}

Po svém útěku z Damašku odebral se Pavel do Jeruzaléma. Tehdy uplynula již tři léta od jeho obrácení. Hlavním účelem jeho návštěvy Jeruzaléma bylo, jak později řekl, „*seznámit se s Petrem*“ (Ga 1,18). Když přibyl do města, kde byl dříve znám jako „*Saul pronásledovatel*“, „*pokoušel se přidružit k učedníkům; ale všichni se ho báli, poněvadž nevěřili, že je učedníkem*“. Bylo jim zatěžko uvěřit, že tak fanatický farizeus, který se tolik zasazoval o zničení církve, by se mohl stát upřímným následovníkem Ježíšovým. „*Barnabáš však se ho ujal, přivedl jej k apoštolům a vypravoval jim, jak na cestě uviděl Pána a ten k němu promluvil, a jak v Damašku směle mluvil v Ježíšově jménu.*“ (Sk 9,26.27) ^{AA 128,3}

Když to učedníci uslyšeli, přijali Pavla mezi sebe jako svého. Záhy se dostatečně přesvědčili o ryzosti jeho křesťanství. Budoucí apoštol pohanů se nyní dostal do města, kde žilo mnoho jeho bývalých přátel a těmto židovským vůdcům chtěl Pavel objasnit prorocství týkající se Mesiáše, jež se splnila příchodem Spasitele. Pavel si byl jist, že tito učitelé Izraele, s nimiž se dříve tak dobře znal, jsou právě tak upřímní a čestní, jako je on. Špatně však odhadl ducha svých židovských bratrů a jeho naděje na jejich rychlé obrácení se změnily v trpké zklamání. Ačkoli „*mluvil směle ve jménu Páně, rozmlouval a přel se s Hellenisty*“, zdráhali se ti, kdož stále v čele židovské církve, uvěřit a „*pokoušeli se jej zahubit*“ (Sk 9,29). To Pavla velmi zarmucovalo. Byl by rád obětoval svůj život,

kdyby tím mohl přivést některé k poznání pravdy. Se studem vzpomínal své účasti na umučení Štěpána. V touze vymazat skvrnu, která zůstala na tom, jenž byl falešně obviněn, snažil se Pavel obhájit pravdu, za níž dal Štěpán svůj život. *AA 129.1*

Pavel se modlil v chrámě za ty, kdož odmítali uvěřit, když jak později sám uváděl – upadl do vytržení; zjevil se před ním nebeský posel a pravil: „*Pospěš, rychle odejdi z Jeruzaléma, poněvadž tu nepřijmou tvého svědectví o mně.*“ (Sk 22,18) *AA 130.1*

Pavel by byl rád zůstal v Jeruzalémě, aby tu mohl čelit odporu. Zdálo se mu, že útěk je zbabělostí, když by mohl zůstat, aby přesvědčil některé tvrdošíjné Židy o pravdě poselství evangelia, i kdyby ho další pobyt v tomto městě měl stát život. A tak odpověděl: „*Pane, oni vědí, že jsem věznil ty, kteří v tebe uvěřili, a bil je v synagógách. A když byla prolévána krev tvého svědka Štěpána, i já jsem při tom stál, schvaloval jsem to a hlídal pláště těch, kteří jej zabijeli.*“ Nebylo však ve shodě s úmyslem Božím, aby služebník Boží vydával zbytečně v šanc svůj život; proto nebeský posel řekl: „*Jdi, neboť já tě pošlu daleko k pohanům.*“ (Sk 22,19-21) *AA 130.2*

Když bratří uslyšeli o tomto vidění, uspíšili tajný útěk Pavlův z Jeruzaléma z obavy, aby nebyl zavražděn. „*Odvedli jej do Cezareje a vypravili do Tarsu.*“ (Sk 9,30) Po Pavlově odchodu ustal načas násilný odpor Židů, církve prožívala období klidu, v němž mnozí rozmnožili počet věřících. *AA 130.3*

14. Hledač pravdy

Za svého působení navštívil apoštol Petr věřící v Lyddě. Tam uzdravil Eneáše, který byl po osm let upoután mrtvicí na lůžko. „*Eneáši, Ježíš Kristus tě uzdravuje,*“ pravil apoštol; „*Vstaň a ustel si!*“ „*Hned vstal. A všichni obyvatelé Lyddy a Saronu jej viděli a obrátili se k Pánu.*“ (Sk 9,34.35) AA 131.1

V Joppě, ležící nedaleko Lyddy, žila žena jménem Tabita (v řečtině Dorkas), která byla známá a oblíbená pro své dobré skutky. Byla učednicí Ježíšovou a její život byl vyplněn skutky milosrdenství. Věděla, kdo potřebuje teplé oblečení a komu je třeba soucitu a ochotně pomáhala chudým a souženým. Používala více svých hbitých prstů než jazyka. AA 131.2

„*Právě v těch dnech se rozstonala a umřela.*“ Církev v Joppě těžce pociťovala ztrátu, kterou utrpěla jejím odchodem. Když věřící slyšeli, že v Lyddě je Petr, poslali za ním posla s prosbou, aby nemeškal a přišel k nim. „*Petr vstal a šel s nimi. Když tam došel, zavedli jej do horní komnaty, i přistoupily k němu všechny vdovy s pláčem a ukazovaly košile a pláště, které jim dělala Dorkas, dokud byla s nimi.*“ (Sk 9,39) Protože Dorkas prokazovala celý život jen dobrodiní, není divu, že tak truchlily a skrápěly mrtvou horkými slzami. AA 131.3

Srdce apoštolovo bylo jato soucitem, když spatřil jejich žal. Pak přikázal, aby naříkající odešli z místnosti, poklekl a modlil se vroucně k Bohu, aby Dorkas vrátil život a zdraví. Obrátil se k tělu mrtvé a řekl: „*Tabito, povstaň! Ona otevřela oči, a když uviděla Petra, posadila se.*“ (Sk 9,40) Dorkas byla církvi velmi užitečná a Bůh uznal za dobré vrátit jí ze země nepřítele, aby svou obratností a čínorodostí mohla být dále požehnáním pro druhé a také aby tímto projevem své moci posílil dílo Kristovo. AA 132.1

Ještě když pobýval v Joppě, byl Petr povolán Bohem, aby přinesl evangelium Korneliovi do Cezareje. AA 132.2

Kornelius byl římský setník. Byl zámožný, vznešeného původu a zastával vysoké a čestné postavení. Ač se narodil jako pohan a měl pohanské vychování a vzdělání, nabyt stykem s Židy známosti o Bohu a začal ho věrně uctívat, dokazuje upřímnost své víry soucitem s chudými. Byl znám široko daleko pro svou dobročinnost a svým spravedlivým životem si vysloužil dobrou pověst mezi Židy i mezi pohany. Jeho vliv byl blahodárný pro všechny, s nimiž přišel do styku. Písmo svaté o něm mluví, že to byl „*člověk zbožný a bohabojný s celým svým domem, štědrý v almužnách lidu a vytrvalý na modlitbách k Bohu*“ (Sk 10,2). AA 132.3

Kornelius věřil v Boha jako ve Stvořitele nebe a země, uctíval ho, uznával jeho moc a vyhledával jeho rady ve všech životních otázkách. Byl věrný Hospodinu ve svém životě v rodině i při výkonu svých úředních povinností. Postavil Bohu oltář ve svém domově, neboť se neodvažoval cokoli počít nebo rozhodnout bez pomoci Boží. AA 133.1

Ačkoli Kornelius věřil proroctvím a očekával příchod Mesiáše, nevěděl o evangeliu, jež se projevilo v životě a smrti Kristově. Nepatřil k židovské církvi, rabíni ho totiž pokládali za pohana a nečistého. Avšak Svatý Strážce, který řekl o Abrahámovi: „*Znám jej*“ (Gn 18,19), znal také Kornelia a poslal mu poselství přímo z nebe. AA 133.2

Anděl se zjevil Korneliovi, když se právě modlil. Když setník slyšel, že ho někdo oslovil jménem, dostal strach; věděl však, že posel přišel od Boha, a řekl: „*Co jest, Pane?*“ Anděl odpověděl: „*Tvé prosby a tvé almužny vstoupily před Boha, aby se na ně rozpomněl. Pošli nyní někoho do Joppy a pozvi jakéhosi Šimona, řečeného Petr; je hostem jakéhosi koželuha Šimona, který má dům u moře.*“ (Sk 10,4-6) AA 133.3

Přesné znění těchto příkazů, v nichž bylo uvedeno i povolání muže, u něhož Petr bydlil, svědčí o tom, že nebesa vědí, jak kdo žije a čím se kdo zabývá v každém okamžiku svého života. Bohu je známo, jak žije a co dělá prostý dělník i král na trůně. AA 133.4

„*Pošli někoho do Joppy a pozvi Šimona.*“ Tím dal Bůh důkaz, že dbá služby evangelia a své organizované církve. Andělu nebylo uloženo, aby sám vyprávěl Korneliovi o ukřižování. Tím, jenž

mu bude vyprávět o ukřižovaném a vzkříšeném Spasiteli, bude člověk, který stejně jako sám setník podléhá lidským slabostem a pokušením. AA 134.1

Za své zástupce mezi lidmi nevolí Bůh nepadlé anděly, nýbrž lidské bytosti, které trpí stejnými vášněmi jako ti, jež usilují spasit. Kristus vzal na sebe lidskou podobu, aby se mohl přiblížit člověka. Bylo třeba, aby přišel božský Spasitel jako člověk, aby přinesl světu spásu. A mužům a ženám je svěřován svatý úkol, aby hlásali „*o nevystižitelném bohatství Kristově*“ (Ef 3,8). AA 134.2

Ve své moudrosti přivádí Pán ty, kdož hledají pravdu, do styku s jejich bližními, kteří pravdu znají. Je v záměru nebes, aby ti, jimž se dostává světla, sdělovali toto světlo těm, kdož jsou ve tmě. Lidský prvek, čerpající svou dílu z velkého Zdroje moudrosti, se stává nástrojem, prostředkem, skrze nějž působí evangelium svou přetvářející mocí na mysl a na srdce. AA 134.3

Kornelius s radostí uposlechl příkazu, jehož se mu dostalo ve vidění. Když anděl odešel, setník „*zavolal dva z čeledi a zbožného vojáka, kteří se s ním stále stýkali, vypravoval jim všechno a poslal je do Joppy*“ (Sk 10,7.8). AA 134.4

Anděl se po rozhovoru s Korneliem odebral k Petrovi do Joppy. Petr se právě modlil na ploché střeše svého bytu. Z Písma se dovídáme, že „*zlačněl a chtěl něco sníst. Zatím co mu chystali jídlo, upadl do vytržení*.“ (Sk 10,10) Petr nelačněl jen po jídle k ukojení tělesného hladu. Když ze střechy domu shlížel na město Joppu a jeho okolí, lačněl po spasení svých rodáků. Pocítil toužebné přání ukázat jim z Písma prorocství, jež naznačují utrpení a smrt Kristovu. AA 135.1

Ve vidění Petr „*viděl otevřené nebe a jakousi nádobu sestupující jako veliké prostěradlo za čtyři rohy spouštěné na zemi. V ní byli čtvernožci všech druhů, plazi zemští a ptáci nebeští. Ozval se hlas k němu: Vstaň, Petře, zabij a pojez! Petr odpověděl: Nikterak, Pane! Nikdy jsem nejedl nic po-skvrněného a nečistého! Hlas se k němu ozval ještě po druhé: Co Bůh očistil, nepokládej ty za nečisté! To se stalo třikrát a pak najednou byla nádoba vyzdvižena do nebe*.“ (Sk 10,11-16) AA 135.2

Toto vidění bylo pro Petra pokáráním a poučením. Zjevilo mu záměr Boží, aby smrtí Kristovou se dědici požehnání spásy stali vedle Židů i pohané. Až do té chvíle žádný z učedníků nekázal evangelium pohanům. V jejich myslích byla stále představa dělicí zdi, jež byla stržena smrtí Kristovou, a tak působili jen mezi Židy, neboť si mysleli, že požehnání evangelia se na pohany nevztahuje. Nyní chtěl Pán poučit Petra o tom, že božský plán se vztahuje na celý svět. AA 135.3

Mnozí z pohanů s velkým zájmem naslouchali kázání Petrovi i kázání dalších apoštolů, také mnozí z řeckých Židů uvěřili v Krista; obrácení Korneliovo však mělo mít pro pohany největší význam. AA 136.1

Nastal čas, aby Kristova církev vstoupila do úplně nové fáze činnosti. Dveře, jež mnozí z obrácených Židů uzavřeli před pohany, měly být nyní otevřeny dokořán. A pohané, kteří přijali evangelium, měli být pokládáni za rovnocenné židovským učedníkům, aniž museli podstupovat obřad obřízky. AA 136.2

Jak obezřele Pán postupoval, aby překonal zaujetí proti pohanům, které se tak pevně zakořenilo v Petrově mysli vlivem jeho židovské výchovy! Viděním prostěradla a jeho obsahu chtěl Pán zbavit mysl apoštolovu této zaujatosti a vštípit ji důležitou pravdu, že v nebi se nečiní rozdíl v osobách, že Žid i pohan jsou v očích Božích stejně vzácní, že skrze Krista se i pohané mohou těšit požehnání a výsadám evangelia. AA 136.3

Zatímco Petr hloubal o významu vidění, přišli do Joppy mužové, které vyslal Kornelius, a postavili se před dveřmi do jeho domu. Tu mu Duch pravil: „*Hle, tři muži tě hledají. Vstaň, sestup a bez jakýchkoli rozpadů jdi s nimi; neboť já jsem je poslal*.“ (Sk 10,20) AA 136.4

Pro Petra to byl příkaz, který ho podroboval zkoušce. Petr jen s nechutí se podjal povinnosti, jež mu byla uložena, neuposlechnout se však neodvážil. Sestoupil k mužům, které k němu poslal Kornelius, a řekl jim: „*Hle, já jsem ten, kterého hledáte. Jaká jest příčina, pro kterou jste zde?*“ Řekli mu o svém pozoruhodném úkolu toto: „*Četař Kornelius, muž spravedlivý a bohabojný, který se těší výborné pověsti u veškerého židovského lidu, dostal pokyn od svatého anděla, aby tě pozval do svého domu a poslechl, co mu máš říci*.“ (Sk 10,21.22) AA 137.1

Poslušen pokynů, které právě dostal od Boha, přislíbil apoštol poslům, že s nimi půjde. Příštího rána se vypravil do Cezareje, doprovázen šesti ze svých bratří. Ti měli být svědky všeho, co řekne

nebo učiní, až navštíví pohany, neboť Petr věděl, že bude pohnán k zodpovědnosti za tak zjevné porušování židovského učení. *AA 137.2*

Když Petr vstoupil do pohanova domu, nepřivítal ho Kornelius jako obyčejného návštěvníka, nýbrž jako někoho, kdo je ctěn nebesy a poslán k němu od Boha. Je zvykem ve východních zemích, že lidé se klanějí před knížetem nebo jiným vysokým hodnostářem, děti pak se klanějí před svými rodiči; Kornelius však padl k nohám apoštola a hluboce se mu poklonil na důkaz své úcty k tomu, jenž byl poslán Bohem, aby ho učil. Petr se vyděsil, zvedl setníka ze země a pravil: „*Vstaň! Vždyť i já jsem jen člověk!*“ (Sk 10,26) *AA 137.3*

V době, kdy Korneliovi poslové vyřizovali Petrovi svůj vzkaz, setník „*svolal své příbuzné a nejbližší přátele*“, aby spolu s ním mohli vyslechnout kázání evangelia. Když pak Petr přišel, našel u Kornelia velkou skupinu lidí, kteří s dychtivostí čekali, aby si poslechli jeho slova. *AA 138.1*

K těmto shromážděným promluvil Petr nejprve o obyčeji Židů, kteří pokládali za nezákonné, aby se Židé společensky stýkali s pohany, neboť takový styk je obřadním znečištěním. „*Víte,*“ pravil, „*jak nezákonné jest pro Žida přidružovati se k cizinci nebo navštěvovati jej. Ale mně Bůh ukázal, abych žádného člověka nepokládal za poskvrněného nebo nečistého. Proto jsem také bez odmluvy přišel, když jsem byl pozván. Nyní se ptám, z jakého důvodu jste mě pozvali.*“ (Sk 10,28.29) *AA 138.2*

Kornelius tedy vyprávěl svůj zážitek, uvedl slova andělova a nakonec řekl: „*Hned jsem tedy pro tebe poslal, a ty jsi laskavě přišel. Nyní pak my všichni jsme tu před Bohem, abychom uslyšeli, co ti bylo nařízeno od Pána.*“ *AA 138.3*

Petr na to řekl: „*Opravdu chápu, že Bůh nečiní rozdílu v lidech, nýbrž každý, kdo se ho bojí a koná spravedlnost, je mu v každém národě vítán.*“ (Sk 10,33-35) *AA 138.4*

Potom tomuto shromáždění pozorných posluchačů kázal apoštol o Kristu – o jeho životě a dílech, jak byl zrazen a ukřižován, o jeho zmrtvýchvstání a nanebevstoupení a o jeho díle v nebi, kde působí jako zástupce a prostředník člověka. Když Petr ukázal shromážděným Ježíše jako jedinou naději hříšníků, pochopil sám lépe smysl vidění, kterého se mu dostalo, a jeho srdce plálo duchem pravdy, kterou hlásal. *AA 138.5*

Náhle bylo kázání přerušeno sestoupením Ducha svatého. „*Ještě když Petr tato slova promlouval, padl Duch svatý na všechny, kteří slyšeli tuto řeč. Věřící ze Židovstva, kteří přišli s Petrem, užasli, že dar Ducha svatého jest vylit i na pohany, neboť je slyšeli mluvit jazyky a velebiti Boha.*“ *AA 139.1*

Petr se otázel: „*Může někdo zabrániti, aby nebyli vodou pokřtěni ti, kdož přijali Ducha svatého jako my?*“ (Sk 10,44-47) A rozkázal, aby byli pokřtěni ve jménu Páně. *AA 139.2*

Tak bylo evangelium přineseno těm, kteří byli hosty a cizinci a kteří se tím stali spoluobčany svatých a členy rodiny Boží. Obrácení Kornelia a jeho rodiny bylo prvním plodem nastávající sklizně. Z této rodiny se pak šířilo dílo milosti po celém pohanském městě. *AA 139.3*

I dnes Bůh vyhledává vhodné lidi mezi vysoce postavenými i mezi chudáky. Je mnoho takových jako Kornelius, které chce Pán spojit se svým dílem na světě. Jsou na straně lidu Božího, avšak svazky, které je poutají ke světu, je pevně drží. Je jim zapotřebí duchovní odvahy, aby se postavili za Krista. Pro takové lidi, kteří jsou v tak velkém nebezpečí, protože mají odpovědnost a styky, nutno vynaložit zvláštní péči. *AA 139.4*

Bůh hledá opravdové, skromné pracovníky, kteří by mohli přinést evangelium příslušníkům vyšších tříd. Je možno konat divy v obrácení, divy, jaké se ještě nestaly. I největší muži této země se nevymykají moci Boha konajícího divy. Až se ti, kdož pracují s Bohem, chopí příležitosti a budou své povinnosti plnit důsledně a věrně, pak Bůh obrátí muže, kteří zastávají odpovědná místa, muže vzdělané a vlivné. Mocí Ducha svatého přijmou pak mnozí božské zásady. Obrácení k pravdě stanou se v rukách Božích nástroji k šíření světla. Ponesou zvláštní břímě za další příslušníky své třídy. Zsvětí dílu Páně čas i peníze a církvi se tak dostane nové posily. *AA 140.1*

Protože Kornelius žil v poslušnosti všech pokynů, jichž se mu dostalo, řídil Bůh události tak, že se mu dostalo více pravdy. Byl vyslán posel z nebeských dvorů k římskému úředníku a k Petrovi, aby se Kornelius mohl dostat do styku s někým, kdo ho může přivést k většímu světlu. *AA 140.2*

V našem světě je mnoho takových, kteří jsou království Božímu blíže, než tušíme. V tomto ponurém, hříšném světě má Pán mnoho vzácných klenotů, jimž by rád poslal své posly. Všude jsou li-

dé, kteří se postaví za Krista. Mnozí z nich dají moudrosti Boží přednost před všemi světskými možnostmi a stanou se věrnými světloňoši. Puze láskou Kristovou budou působit na druhé, aby přišli ke Kristu. AA 140.3

Když se bratři v Judsku doslechli, že Petr navštívil dům pohana a kázal tam shromážděným, byli překvapeni a dotčeni. Obávali se, že takové počínání, jež se jim zdálo opovážlivým, naruší účinek jeho učení. Když se pak s Petrem setkali, ostře mu vyčetli: „*Vešel jsi k lidem neobřezaným a jedl jsi s nimi.*“ (Sk 11,3) AA 141.1

Petr jim všechno vypověděl. Vyprávěl jim o svém vidění a hájil se tím, že je pokládal za napomenutí, aby již nedbal obřadního rozdílu mezi obřezanými a neobřezanými a nepovažoval pohany za nečisté. Řekl jim o tom, že dostal příkaz, aby šel k pohanům, pověděl jim o tom, jak přišli poslové, jak se vydal do Cezareje a jak se setkal s Korneliem. Vyprávěl jim, o čem mluvil se setníkem a jak mu setník líčil své vidění, v němž dostal rozkaz, aby poslal pro Petra. AA 141.2

„*Když jsem pak počal mluvit,*“ vyprávěl Petr o svém zážitku, „*padl Duch svatý na ně jako na nás na počátku. Vzpomněl jsem si na výrok Páně, jak řekl: Jan křtil vodou, vy však budete pokřtěni Duchem svatým. Jestliže tedy Bůh dal stejný dar jim jako nám, když uvěřili v Pána Ježíše Krista, kdo jsem já, abych směl překážeti Bohu?*“ (Sk 11,16.17) AA 141.3

Když to bratři vyslechli, zmlkli. Přesvědčili se, že Petr svým činem plnil plán Boží a že jejich zaujatost a výlučnost je v naprostém rozporu s duchem evangelia. Velebili Boha a řekli si: „*Tak tedy i pohanům dal Bůh pokání k životu.*“ (Sk 11,18) AA 142.1

Tím byly předsudky bez jakýchkoli rozmíšek zlomeny, skončila výlučnost, která se utvořila na základě mnohaletých zvyklostí, a otevřela se cesta k hlásání evangelia mezi pohany. AA 142.2

15. Vysvobozen z vězení

„*V tom čase král Herodes vztáhl ruce, aby ublížil některým z církve.*“ (Sk 12,1) Vláda nad Judskem byla tehdy v rukou Herodesa Agrippy, který byl poddán římskému císaři Klaudiovi. Herodes také zastával postavení tetrarchy neboli správce Galileje. Přijal židovskou víru a byl navenek velmi horlivý v provádění obřadů podle židovského zákona. Toužil získat přízeň Židů a doufal, že si tím zajistí své úřední postavení a pocty; proto plnil jejich přání a pronásledoval Kristovu církev, ničil domy a majetek věřících a vsazoval do vězení vedoucí představitele církve. Uvrhl do žaláře Janova bratra Jakuba a poslal kata, aby ho popravil mečem, tak jako jiný Herodes dal připravit o hlavu pro-roka Jana. Když viděl, že jeho činy se Židům zamlouvají, dal uvěznit také Petra. *AA 143.1*

Bylo to o svátku přesnic, kdy došlo k těmto ukrutnostem. Židé oslavovali své vysvobození z Egypta a projevovali velkou horlivost pro zákon Boží, a současně přestupovali všechny zásady tohoto zákona tím, že pronásledovali a vraždili věřící v Krista. *AA 144.1*

Jakubova smrt způsobila velký zármutek a zděšení mezi věřícími. Když pak byl uvězněn i Petr, začala se celá církev postit a modlit se. *AA 144.2*

Tím, že dal popravit Jakuba, získal Herodes sympatie Židů, i když mnozí z nich želeli, že poprava byla vykonána tajně, a tvrdili, že veřejná poprava by byla více zastrašila věřící a ty, kdož jsou jim nakloněni. Proto dal Herodes Petra v žaláři dobře střežit a chtěl uspořádáním jeho veřejné popravy Židy ještě více uspokojit. Vyskytly se však hlasy, které soudily, že by nebylo vhodné dát starého apoštola popravit před očima všech lidí, shromážděných v Jeruzalémě. Byly obavy, že pohled na apoštola vedeného na popravu by mohl vzbudit soucit davů. *AA 144.3*

Kněží a starší měli také obavy, aby Petr nepronесl další z oněch působivých výzev, které vyvolaly v lidech zájem, aby přemýšleli o životě a povaze Ježíšově, a které nemohli potlačit, i když použili všech svých důkazů. Petrova horlivost při hájení Kristova díla přivedla mnohé k tomu, že začali věřit evangeliu, a přední mužové se obávali, že kdyby byla Petrovi poskytnuta příležitost hájit svou víru před davy, které přišly do města k bohoslužbám, mohli by lidé požadovat na králi, aby ho dal propustit na svobodu. *AA 144.4*

Vykonání Petrovy popravy bylo pod různými záminkami odloženo až po skončení slavnosti přesnic a členové církve měli dost času k důkladnému zpytování a k opravdové modlitbě. Modlili se za Petra bez ustání, neboť cítili, že dílo se nemůže bez něho obejít. Uvědomovali si, že dospěli tam, kdy bez zvláštní pomoci Boží bude Kristova církev zahubena. *AA 145.1*

Zbožní ze všech národů přicházeli zatím do chrámu, který byl zasvěcen uctívání Boha. Chrám se těpytil zlatem a drahými kameny, úchvatný byl pohled na jeho krásu a velkolepost. Hospodin však v tomto nádherném paláci již nepřebýval. Izrael jako národ se od Boha odloučil. Když se Kristus před koncem svého působení na zemi zadíval naposledy na vnitřek chrámu, pravil: „*Hle, váš dům vám jest zanechán opuštěný.*“ (Mt 23,38) Do té chvíle nazýval Ježíš chrám domem svého Otce; když však Syn Boží vyšel z jeho stěn, opustila přítomnost Boží navždy chrám, vystavěný k jeho slávě. *AA 145.2*

Konečně byl určen den Petrovy popravy, ale modlitby věřících nepřestávaly stoupat k nebesům; a zatímco věřící vysílali k nebi horoucí prosby o pomoc, bděli nad uvězněným apoštolem andělé Boží. *AA 145.3*

Maje na paměti dřívější úniky apoštolů z vězení, učinil nyní Herodes přísnější bezpečnostní opatření. Aby se vyloučila jakákoli možnost úniku, byl Petr dán pod dohled šestnácti vojáků, kteří ho z různých míst pozorovali dnem i nocí. Ve své cele byl Petr s dvěma vojáky, připoután dvěma řetězy tak, že každý řetěz byl připevněn k zápěstí jednoho z vojáků. Nemohl se tudíž bez jejich vědomí ani pohnout. Dveře žaláře byly nedobytně uzamčeny, před nimi stála silná stráž, takže každá vyhlídka na záchranu nebo útěk s lidskou pomocí byla marná. Když však člověk nestačí svými silami, zasáhne Bůh. *AA 145.4*

Petr byl uvězněn v kobce vytesané ve skále; dveře kobky byly pevně uzamčeny a vojáci na stráži byli odpovědní za to, že vězeň neuprchne. Závory, zámky a římská stráž sice vyloučily všech-

ny možnosti, že by mohl člověk zasáhnout ku pomoci, avšak zvýšily jen slávu Boží, když byl Petr vysvobozen. Herodes zdvihl ruku proti Všemohoucímu, a proto se mu mělo dostat naprosté porážky. Projevem své moci chystal se Bůh zachránit vzácný život, který Židé hodlali utratit. AA 146.1

Nastala poslední noc před stanovenou popravou. Z nebe je vyslán mocný anděl, aby Petra zachránil. Pevná brána, za níž je zavřen svatý Boží, se otevírá bez zásahu lidských rukou. Anděl Nejvyššího prochází a brána se za ním neslyšně zavírá. Vstupuje do kobky, kde Petr leží a spí klidným spánkem naprosté odevzdanosti. AA 146.2

Světlo obklopující anděla osvětluje celu, apoštola však neprobouzí. Teprve když ucítí dotyk andělovy ruky a slyší jeho hlas: „Rychle vstaň!“, Petr procitá a vidí, že jeho cela je osvětlena nebeským světlem a že vedle něho stojí anděl velké slávy. Bez váhání uposlechne rozkazu, který mu byl dán, a když vstává a zvedne ruce, sotva si uvědomuje, že ze zápěstí mu spadly řetězy. AA 146.3

Pak ho hlas nebeského posla vyzval: „Opásej se a obuj si sandály!“ a Petr opět bez přemýšlení uposlechne. Nemůže odvrátit svůj užaslý pohled od svého návštěvníka a myslí si, že sní nebo má vidění. Slyší další příkaz anděla. „Oblec si plášť a pojď za mnou!“ Obvykle hovorný kráčí Petr němý úžasem za andělem ke dveřím. Překročí strážu a přistupují ke dveřím zabezpečeným pevnou závorou, jež se samy od sebe otvírají a hned za nimi opět zavírají. Strážu v kobce i před kobkou zůstávájí bez pohnutí na svých místech. AA 147.1

Přicházejí ke druhým dveřím, před nimiž i za nimiž stojí rovněž stráž. Otvírají se právě tak jako první bez skřípání v závěsech a bez řinčení železných závor. Když jimi projdou, dveře se opět nehučně zavrou. Tak projdou i třetí branou a ocitají se na ulici. Nepadne ani slovo, není slyšet ani zvuk kroků. Anděl kráčí vpředu, obklopen světlem oslnivě jasným, a Petr, zmatený a stále se domnívající, že se mu všechno jen zdá, kráčí za svým vysvoboditelem. Tak projdou ulicí a pak anděl náhle mizí, splnil své poslání. AA 147.2

Nebeské světlo pohaslo a Petrovi se zdálo, že se octl v hluboké tmě; když si však jeho oči na tmu přivykly, zdálo se mu, že se tma postupně ztrácí a Petr poznal, že je sám na pusté ulici, a pocítil chladný noční vánek na svých spáncích. Nyní si uvědomil, že je na svobodě, ve známé mu části města; poznal místo, které často navštěvoval a které měl nazítří projít naposled. AA 147.3

Pokusil se vzpomenout si na události několika posledních chvil. Vybavil si v paměti, jak usnul spoutaný mezi dvěma vojáky, když si předtím vyzul sandály a svlékl plášť. Podíval se na sebe a viděl, že je obutý a oděný. Jeho zápěstí, oteklá po těžkých okovech, byla zbavena pout. Poznal, že jeho vysvobození není klam, ani sen nebo vidění, nýbrž blažená skutečnost. Ráno měl být vyveden na smrt; avšak hle, anděl ho vysvobodil z vězení a zachránil před smrtí. A když se Petr vzpamatoval, řekl: „Nyní vím opravdu, že Pán poslal svého anděla a vysvobodil mě z ruky Herodesovy a ze všeho, co židovský lid čekal.“ (Sk 12,11) AA 148.1

Apoštol se hned vydal k domu, kde byli shromážděni jeho bratři, kteří se právě v té chvíli za něho modlili. „Když zatloukl na dvířka u brány, vyšla služka, jménem Rodé, poslechnout; poznala Petrův hlas a v radosti neotevřela bránu, nýbrž vběhla oznámit, že Petr stojí před branou. Ale oni jí řekli: Blázníš! Ona však tvrdila, že je tomu tak. Odpověděli: Jest to jeho anděl.“ (Sk 12,13-16) AA 148.2

„Když Petr nepřestával tlouci, otevřeli, uviděli jej a užasli. Pokynul jim rukou, aby ztichli, a vypravoval jim, jak jej Pán vyvedl z vězení.“ „Potom odešel a odebral se na jiné místo.“ (Sk 12,16.17) Radost a vděk naplnily srdce věřících, protože Bůh slyšel a vyslyšel jejich prosby a vysvobodil Petra z rukou Herodesových. AA 148.3

Ráno se shromáždilo velké množství lidí, aby přihlíželi popravě apoštolově. Herodes poslal vojáky do vězení pro Petra, kterého měli přivést za velkého vojenského doprovodu, aby jednak zabránili jeho možnému útěku, jednak aby zastrašili ty, kdož s Petrem cítili, a ukázali královu moc. AA 149.1

Když strážci stojící přede dveřmi zjistili, že Petr unikl, přepadla je hrůza. Bylo jim výslovně řečeno, že ručí za život vězně svými životy; právě proto byli mimořádně bdělí. Když vojáci přišli pro Petra, stály strážu před dveřmi žaláře, závory byly spuštěny a pevně uzamčeny, řetězy byly upevněny k zápěstí dvou vojáků – avšak vězeň tam nebyl. AA 149.2

Když podali zprávu o Petrově zmizení Herodesovi, rozčílil se a zuřil. Obvinil vězeňské strážce ze zrady a nařídil, aby je popravili. Herodes věděl, že Petra nezachránila lidská moc, nechtěl však uznat, že jeho záměr zmařila božská moc a postavil se opovážlivě proti Bohu. *AA 149.3*

Zanedlouho po Petrově vysvobození ze žaláře odebral se Herodes do Cezareje. Tam uspořádal velkou slavnost, aby vzbudil obdiv a sklidil chválu lidu. Na slavnost se dostavili milovníci zábav z celého kraje, hodovalo se na ní a pilo hojně vína. S velkou okázalostí a obřadností se objevil Herodes před hosty a měl k nim vybroušený projev. Byl oblečen v roucho zářící stříbrem a zlatem; sluneční paprsky se obrazy v třpytivých záhybech jeho roucha a oslňovaly oči přihlížejících. Byl na něho skvělý pohled. Jeho nádherný zjev a působivost jeho vybrané řeči celé shromáždění uchvátily. Smysly lidí byly hodováním a pitím vína otupeny. Herodesova nádhera, jeho vystupování a jeho skvělá řeč je nadchly. Plni nadšení mu pochlebovali a tvrdili mu, že žádný smrtelník nemůže tak vypadat a vládnout takovou výřečností. Pak prohlásili, že ho vždy ctíli jako vládce, od nynějška ho však budou uctívat jako boha. *AA 149.4*

Někteří z těch, kteří nyní oslavovali tohoto bídného hříšníka, před několika lety zběsile volali: „Pryč s Ježíšem! Ukřižuj ho! Ukřižuj ho!“ Židé odmítli přijmout Krista, jehož roucho, hrubé a často zašpiněné prachem cest, zahalovalo srdce božské lásky. Jejich oči nemohly poznat pod skrovným zjevem Pána života a slávy, i když se Kristova moc před nimi projevila skutky, jež nemohl vykonat pouhý člověk. Zato však byli ochotni uctívat jako boha nadutého krále, jehož nádherné roucho pokryté stříbrem a zlatem zakrývalo zkažené, kruté srdce. *AA 150.1*

Herodes si byl vědom toho, že si nezaslouží chválu a projevy oddanosti, jež mu lid vzdal, přesto přijal modlářské zbožnění lidu, jako by mu příslušelo. Jeho srdce naplnil vítězoslavný pocit a jeho tvář zazářila pýchou a uspokojením, když slyšel volání: „*To je hlas Boží, ne lidský!*“ (Sk 12,22) *AA 151.1*

Náhle však se s ním stala strašná změna. Jeho tvář zbledla jako smrt a zkřivila se bolestí. Velké krůpěje potu mu vyvstaly na celém těle. Stál chvíli zrůzněný bolestí a hrůzou; pak obrátil svou zsinalou tvář ke svým zděšeným přátelům a zvolal dutým, zoufalým hlasem: Ten, jehož jste povýšili na boha, je stižen smrtí. *AA 151.2*

Trpě nejkrutějšími mukami byl odnesen z místa prostopášnosti a nádhery. Ještě před chvílí s pýchou přijímal chválu a uctívání velkého zástupu lidí; nyní si však uvědomoval, že je v rukou Panovníka, jenž je mocnější než on. Přepadly ho výčitky svědomí; vzpomněl si, jak nemilosrdně pronásledoval následovníky Kristovy; vzpomněl si na svůj krutý rozkaz, aby byl popraven nevinný Jakub, a na svůj úmysl dát popraviti apoštola Petra; vzpomněl si, jak se ve svém zklamání a vzteku nespravedlivě pomstil strážcům vězení. Cítil, že se nyní on, nelítostný pronásledovatel, octl v rukou Boha. Nenacházel úlevu ve svých bolestech a duševních mukách, a ani v ní nedoufal. *AA 151.3*

Herodes znal zákon Boží, který praví: „*Nebudeš mítí bohů jiných přede mnou.*“ (Ex 20,3) a věděl, že když souhlasil, aby ho lid uctíval jako boha, že tím naplnil míru svých nepravostí a přivolal na sebe spravedlivý hněv Hospodina. *AA 151.4*

Týž anděl, který přišel z nebeských dvorů, aby zachránil Petra, byl poslem hněvu a soudu nad Herodesem. Anděl se dotkl Petra, aby ho probudil ze spánku; zcela jinak se dotkl bezbožného krále; svým dotykem srazil jeho pýchu a vykonal na něm trest Všemohoucího. Herodes zemřel za velkých muk tělesných i duševních, zasažen soudem Božím. *AA 152.1*

Tento projev božské spravedlnosti zapůsobil mocným dojmem na lid. Zvěst o tom, že Kristův apoštol byl zázračně vysvobozen z vězení a před smrtí, zatímco jeho pronásledovatel byl stižen kletbou Boží, rozšířila se po všech zemích a stala se příčinou, která přivedla mnohé k víře v Krista. *AA 152.2*

To, co zažil Filip, který byl poslán nebeským andělem, aby šel tam, kde se setkal s někým, jenž hledal pravdu, to, co zažil Kornelius, kterého navštívil anděl s poselstvím od Boha, to, co zažil Petr, jenž uvězněný a odsouzený k smrti byl vyveden andělem do bezpečí – to vše ukazuje, jak těsné je spojení mezi nebesy a zemí. *AA 152.3*

Tomu, jenž pracuje ve službě Bohu, dodá záznam o těchto návštěvách andělů sílu a odvahu. I dnes, právě tak, jako za dnů apoštolů, procházejí nebeští poslové křížem kráží zemí a snaží se potěšit zarmoucené, chránit kající a získat srdce lidí pro Krista. Nemůžeme je spatřit na vlastní oči; přesto jsou s námi, aby nás vedli, poučovali a ochraňovali. *AA 152.4*

Nebe se přibližuje zemi oním tajemným žebříkem, jehož základna je pevně zapuštěna v zemi, zatímco jeho horní konec dosahuje k trůnu Věčného. Po tomto zářícím žebříku neustále vystupují a sestupují andělé a přinášejí prosby potřebných a zkoušených k nebeskému Otci a dětem člověka – sí požeňování a naději, povzbuzení a pomoc. Tito andělé světla vytvářejí nebeské ovzduší kolem člověka a pozdvihují nás k neviditelnému a věčnému. Svými očima je vidět nemůžeme, pouze duchovním zrakem můžeme poznat nebeské věci. Pouze duchovním sluchem můžeme zachytit souzvuk nebeských hlasů. *AA 153.1*

„*Vojensky se klade anděl Hospodinův okolo těch, kteříž se ho bojí, a zastává jich.*“ (Ž 34,7) Bůh ukládá svým andělům, aby střežili jeho vyvolené před pohromami, aby je uchránili „*nakažení morního, vlekoucího se v mrákotě*“ a „*povětrí morního, v polední čas hubícího*“ (Ž 91,6). Znovu a znovu mluví andělé s lidmi, jako člověk mluví s přítelem, a vodí je na bezpečná místa. Znovu a znovu posilují povzbudivá slova andělů umdlévajícího ducha věrných, povznášejí jejich mysl nad věci pozemské a způsobují, že vírou patří na bílá roucha, koruny, vítězné palmové ratolesti, které dostanou ti, kdož zvítězí, až budou stát kolem velkého bílého trůnu. *AA 153.2*

Je úkolem andělů, aby se přibližovali ke zkoušeným, trpícím a pokoušeným. Andělé pracují bez únavy pro ty, pro něž zemřel Kristus. Když jsou hříšníci přivedeni k tomu, aby se oddali Spasiteli, přinášejí andělé zprávu o tom na nebesa a v nebeských zástupech zavládne velká radost. „*Bude radost v nebi z jednoho hříšníka kajícího větší než z devětadevadesáti spravedlivých, kteří nepotřebují pokání.*“ (L 15,7) Nebesům se podává zpráva o každém našem úspěšném úsilí o rozptýlení tmy a o šíření známosti Krista. Když je takový skutek oznamován Otci, radují se všichni nebešťané. *AA 153.3*

Knížata a mocnosti nebeské sledují boj, který vedou služebníci Boží za okolností, které by je mohly odradit. Když se však křesťané, shromáždění pod korouhví svého Vykupitele, pozvednou k opravdovému boji za víru, dosáhnou nových vítězství a získají nové pocty. Všichni nebeští andělé jsou pohotová, aby posloužili pokornému, věřícímu lidu Božímu; a když armáda pracovníků Páně zde dole zapěje své chvalozpěvy, připojí se k ní sbor na nebesích, aby spolu vzdali chválu Bohu a jeho Synu. *AA 154.1*

Je nám třeba, abychom lépe než dosud porozuměli poslání andělů. Bylo by dobře mít na paměti, že s každým věrným dítkem Božím spolupracují nebeské bytosti. Neviditelné armády světla a moci jsou při pokorných a ponížených, kteří věří v zaslíbení Boží a doufají v ně. Cherubíni a Serafíni a andělé vynikající silou stojí při pravici Boží, „*všichni... služební duchové, kteří bývají posíláni na pomoc těm, kdo mají obdržeti dědictví spásy*“ (Žd 1,14). *AA 154.2*

16. Poselství evangelia v Antiochii

Když učedníci prchli před pronásledováním z Jeruzaléma, začalo se poselství evangelia rychle šířit v krajích ležících za hranicemi Palestiny; a v důležitých střediscích vzniklo mnoho malých skupin věřících. Někteří z učedníků „*se rozešli až do Fénicie, Cypru a Antiochie... a zvěstovali evangelium*“ (Sk 11,19.20). Jejich působení se zpravidla omezovalo na Židy a Hellenisty (řecké Židy), kteří v té době tvořili velké kolonie téměř ve všech městech světa. *AA 155.1*

Mezi místy, v nichž podle Písma bylo evangelium s radostí přijímáno, byla Antiochie, v té době hlavní město Sýrie. Rozsáhlý obchod, který kvetl v tomto lidnatém středisku, přiváděl do města mnoho lidí různých národností. Vedle toho byla Antiochie proslulá jako místo odpočinku pro milovníky pohodlí a zábavy, protože měla zdravou polohu a překrásné okolí a byla známá jako bohaté město, kde žijí lidé vzdělaní a jemných mravů. Za dnů apoštolů se Antiochie stala městem přepychu a neřesti. *AA 155.2*

Evangelium učili v Antiochii veřejně někteří učedníci, kteří sem přišli z Cypru a z Cyreny a „*zvěstovali Pána Ježíše*“. „*Pomoc Boží pak byla s nimi*“ a jejich opravdové úsilí bylo korunováno úspěchem. „*Velký počet uvěřil a obrátil se k Pánu.*“ (Sk 11,21) *AA 156.1*

„*Zpráva o tom se donesla k sluchu církve v Jeruzalémě, i poslali Barnabáše do Antiochie.*“ Když Barnabáš přišel na své nové působiště a viděl, jak velké dílo bylo božskou milostí již vykonáno, „*zaradoval se a povzbuzoval všechny, aby setrvali v úmyslu svého srdce k Pánu*“ (Sk 11,22.23). *AA 156.2*

Barnabášovo působení v Antiochii bylo bohatě požehnáno a počet tamních věřících se velmi rozmnožil. Když se dílo rozšířilo, pocítil Barnabáš potřebu vhodné pomoci, aby využil možnosti, již mu otevřela Boží prozřetelnost; odebral se proto do Tarsu, aby vyhledal Pavla, jenž před nějakým časem odešel z Jeruzaléma a nyní působil v končinách „*Syrských a Cilických*“, „*káže evangelium víry, kterou kdysi pustošil*“ (Ga 1,21.23). Barnabášovi se podařilo Pavla najít a přemluvit ho, aby se s ním vrátil jako jeho společník v díle. *AA 156.3*

V Antiochii, která byla velmi lidnatá, našel Pavel výborné působiště. Jeho vzdělání, moudrost a zanícení měly velký vliv na obyvatele a návštěvníky tohoto kulturního města; byl právě tou pomocí, jakou Barnabáš potřeboval. Celý rok působili oba učedníci věrně pospolu a přinesli mnohým spásné poznání Ježíše Nazaretského, Vykupitele světa. *AA 156.4*

Zde v Antiochii byli učedníci poprvé nazváni křesťany. Toto pojmenování dostali proto, že hlavním předmětem jejich kázání, jejich učení i jejich rozmluv byl Kristus. Stále znovu vyprávěli o událostech, které se staly za Kristova působení na zemi, kde se jeho učedníci těšili jeho osobní přítomností. Nyní se bez umdlení zabývali jeho učením a jeho divy v uzdravování. S chvějícím se hlasem a se slzami v očích mluvili o jeho smrtelném zápase v zahradě, o jeho zrazení, soudu a ukřižování, o jeho trpělivosti a pokoře, s jakou snášel urážky a mučení, jež mu připravili jeho nepřátelé, a o jeho božském soucitu, s nímž se modlil za ty, kdož ho pronásledovali. Jeho vzkříšení a nanebevstoupení a jeho dílo, jež koná na nebesích jako Přímluvce za padlé lidstvo, byly náměty, jimiž se s radostí obírali. Právem je mohli pohané nazývat křesťany, neboť kázali Krista a své modlitby posílali Bohu skrze něho. *AA 157.1*

Sám Bůh jim dal jméno křesťané. Je to královské jméno a přísluší všem, kdož se připojují ke Kristu. O tomto jménu napsal později Jakub: „*Neutiskují vás boháči svou mocí? Nevláčejí vás po soudech? Nevydávají v posměch krásné jméno, jímž jste byli nazváni?*“ (Jk 2,6.7) A Petr prohlásil: „*Trpí-li kdo jako křesťan, nestyd' se, ale oslavuj Boha tímto jménem.*“ „*Tupí-li vás lidé pro jméno Kristovo, jste blaženi, protože na vás spočívá Duch slávy a Duch Boží.*“ (1 Pt 4,16.14) *AA 157.2*

Věřící v Antiochii poznali, že Bůh v nich vyvolává „*i vůli i čin pro dobré rozhodnutí*“ (Fp 2,13). Žili však mezi lidmi, kteří se jen málo zajímali o věci věčné ceny, a proto se snažili vzbudit pozornost aspoň těch poctivých a těm poskytnout svědectví o tom, jehož milovali a jemuž sloužili. Během svého pokorného působení se naučili spoléhat se na moc Ducha svatého, aby učinil účinným slovo života. A tak při různých příležitostech přinášeli denně svědectví o své víře v Krista. *AA 158.1*

Příklad následovníků Kristových v Antiochii by měl být podnětem pro všechny věřící, kteří žijí ve velkých městech dnešního světa. Odpovídá sice pořádku Božímu, aby vyvolení pracovníci, kteří mají posvěcení a nadání, byli posíláni do důležitých středisek, aby tam veřejně působili, avšak je také úmyslem Božím, aby členové církve, žijící v těchto městech, užívali svých vloh, jimiž je Bůh nadal, a pracovali pro duše. Jsou připravena hojná požehnání pro ty, kdož se plně oddají službě Boží. Když takoví pracovníci budou usilovat, aby získali duše pro Ježíše, poznají, že mnozí z těch, na které dosud nic nemohlo zapůsobit, jsou ochotni poskytnout sluch rozumnému osobnímu přesvědčování. *AA 158.2*

Věc Boží na zemi potřebuje dnes živé zástupce pravdy Bible. Ustanovení kazatelé nestačí sami na úkol přesvědčit obyvatele velkých měst. Bůh povolává nejen kazatele, ale také lékaře, ošetřovatele, evangelisty a jiné posvěcené členy církve rozličného nadání, kteří znají slovo Boží a kteří poznali moc milosti Boží, aby uvažovali o tom, jak je městům zapotřebí varování. Čas rychle chvátá a je ještě mnoho co vykonat. Je nutno uvést v činnost všechny prostředky, aby se dosavadní výsledky mohly zlepšit. *AA 158.3*

Společná práce s Barnabášem v Antiochii posílila Pavla v jeho přesvědčení, že Bůh ho povolal, aby vykonal zvláštní dílo v pohanském světě. V době jeho obrácení mu Pán řekl, že ho pošle sloužit mezi pohany, „*otvírat jim oči, aby se obrátili ode tmy ke světlu, od moci satanovy k Bohu, aby se jim dostalo odpuštění hříchů a dědičného podílu mezi těmi, kteří jsou posvěceni vírou ve mne*“ (Sk 26,18). Anděl, který se zjevil Ananiášovi, pravil o Pavlovi: „*On mi je vyvoleným nástrojem, aby vnesl mé jméno před pohany, krále i syny izraelské.*“ (Sk 9,15) A Pavel sám, když se už jako křesťan modlil v chrámě v Jeruzalémě, byl navštíven nebeským andělem, který ho vyzval: „*Jdi, neboť já tě pošlu daleko k pohanům.*“ (Sk 22,21) *AA 159.1*

Tak Pán sdělil Pavlovi jeho pověření, aby vstoupil do velkého pole misijní práce v pohanském světě. Aby ho připravil na tuto rozsáhlou a obtížnou činnost, přivedl ho Bůh do těsného spojení se sebou a otevřel před jeho okouzleným zrakem obraz krásy a slávy nebes. Pavlovi bylo uloženo, aby hlásal „*tajemství, které bylo od věčných časů zamlčeno*“ (Ř 16,25), – „*tajemství Boží vůle*“ (Ef 1,9), „*teré nebylo známým učiněno synům lidským v jiných pokoleních tak, jako nyní bylo Duchem zjeveno jeho svatým apoštolům a prorokům, totiž že pohané jsou spoludědici, jedním tělem a spolupodílníky slibu v Kristu Ježíši skrze evangelium, jehož,*“ prohlašuje Pavel, „*jsem já se stal vykonavatelem... Ač jsem méně než nejnepatrnější ze všech svatých,*“ praví Pavel dále, „*byla mi dána tato milost, zvěstovati pohanům evangelium o nevystižitelném bohatství Kristově a přinésti jim světlo o tom, jaká je nová správa tajemství skrytého od věků v Bohu, který stvořil všecko, aby nyní byla andělským vládám a vrchnostem na nebesích skrze církev zjevnou učiněna přerozmanitá moudrost Boží podle odvěkého stanovení, které skutkem učinil v Kristu Ježíši, našem Pánu.*“ (Ef 3,5-11) *AA 159.2*

Bůh pak hojně požehnal Pavlovi a Barnabášovi v práci, kterou vykonali za rok, strávený mezi věřícími v Antiochii. Dosud však ani jeden ani druhý nebyl formálně ustanoven do kazatelského úřadu. Nyní dospěli ve svém křesťanském životě k místu, kdy Bůh jim mohl svěřit provedení obtížného misijního úkolu, k jehož splnění budou potřebovat vší podpory, kterou jim bude moci poskytnout církev. *AA 160.1*

„*V Antiochii byli v tamější církvi proroci a učitelé, Barnabáš, Šimon jmenovaný Niger – Černý, Lucius z Cyrény, Manahen ... a Saul. Když konali službu Pánu a postili se, řekl Duch svatý: Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, ke kterému jsem je povolal.*“ (Sk 13,1.2) Dříve než byli vysláni jako misionáři mezi pohany, byli tito apoštolové slavnostně zasvěceni Bohu postem, modlitbou a vkládáním rukou. Tím byli zmocněni církvi, aby nejen učili pravdě, nýbrž také prováděli obřad křtu a zakládali církevní sbory, jsouce k tomu vybaveni plnou církevní mocí. *AA 160.2*

Křesťanská církev vstupovala v té době do významné epochy. Hlásání poselství evangelia mezi pohany bude nyní umocněno a církev bude pak posílena velkou žní duší. Apoštolové, kteří byli ustanoveni k vykonání této práce, narazí na podezírání, zaujatost a revnivost. Jejich učení, jež boří „*zed', která byla přehradou*“ (Ef 2,14), tak dlouho rozdělující židovský a pohanský svět, bude jistě důvodem, že budou nařčeni z kacířství, a jejich zmocnění, jehož se jim dostalo jako kazatelům evangelia, bude jistě napadnuto a znevaženo mnohými žárlivými Židy. Bůh předvídal obtíže, kterým jeho služebníci budou muset čelit, a aby jejich dílo nebylo ohroženo, přikázal církvi ve zjevení,

aby je veřejně pro toto dílo oddělila. Jejich pověření bylo tedy veřejným uznáním jejich božského ustanovení přinášet pohanům radostnou zvěst evangelia. AA 161.1

Jak Pavel, tak Barnabáš již dostali své pověření od samého Boha a obřad vkládání rukou jim nepřinesl novou milost nebo nové schopnosti. Byl uznanou formou dosazení do úřadu a uznáním moci, spojené s tímto úřadem. Církev jím vtiskovala svou pečeť na dílo Boží. AA 161.2

Pro Židy měla tato forma svůj význam. Když židovský otec žehnal svým dětem, kladl své ruce nábožně na jejich hlavy. Když nějaké zvíře bylo vybráno k oběti, kladl ten, jenž byl nadán kněžskou mocí, svou ruku na hlavu oběti. A když služebníci církve věřících v Antiochii vkládali své ruce na Pavla a Barnabáše, prosili tímto činem Boha, aby obdařil svým požehnáním vyvolené apoštoly v jejich povolání k zvláštnímu dílu, k němuž byli určeni. AA 162.1

V pozdějších dobách byl obřad vkládání rukou velmi zneužíván, úkonu byl připisován neodůvodněný význam, mělo se za to, že na ty, kdož dostanou takové požehnání, přechází ihned moc, která jim tím okamžitě dodá schopnosti pro jakýkoli duchovní úřad. O oddělení apoštola Pavla a Barnabáše se však nikde nepraví, že by je pouhý úkon vkládání rukou nadal nějakou schopností. V Písmu je jen prostý záznam o jejich ustanovení a o významu, jež mělo pro jejich budoucí práci. AA 162.2

Vše, co se událo kolem oddělení Pavla a Barnabáše Duchem svatým pro určitý obor služby, jasně ukazuje, že Pán působí ve své organizované církvi skrze povolané nástroje. Několik let před tím, když sám Spasitel poprvé zjevil Pavlovi, jaké s ním jsou božské záměry, dostal se Pavel hned poté do spojení s členy nově organizované církve v Damašku. Kromě toho se církev v tomto městě dozvěděla o tom, co sám zažil obrácený farizeus. A nyní, když božský příkaz tehdy vydaný měl být dokonale splněn, tu Duch svatý, dosvědčující znovu, že Pavel je vyvoleným nástrojem k tomu, aby přinesl evangelium pohanům, uložil církvi, aby Pavla a jeho spolupracovníky ustanovila. Když vedoucí církve v Antiochii „*konali bohoslužbu Pánu a postili se, řekl Duch svatý: Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, ke kterému jsem je povolal.*“ (Sk 13,2) AA 162.3

Bůh učinil svou církev na zemi prostředníkem světla a skrze ni oznamuje své úmysly a svou vůli. Žádnému ze svých služebníků nedává Bůh poznání, které by se nekrylo s poznáním církve samé, nebo by je potíralo. Ani neposkytuje jedinci známost své vůle pro celou církev, aniž by církev – Kristovu organizaci – s ní neseznámil. Ve své prozřetelnosti přivádí Bůh své služebníky do těsného spojení se svou církví, aby méně věřili v sebe, zato však více důvěřovali druhým, jež řídí, aby prováděli jeho dílo. AA 163.1

Vždy byli a jsou v církvi takoví, kteří stále usilují o možnost samostatného jednání. Takoví nejsou s to pochopit, že nezávislost ducha snadno člověka svede k tomu, že začne příliš spoléhat na sebe a věřit více svému vlastnímu úsudku, než aby si vážil rady a vysoce si cenil úsudku svých bratří, zejména těch, jež Bůh ustanovil do úřadu, aby vedli jeho lid. Bůh vybavil svou církev zvláštní autoritou a mocí, kterou nikdo není oprávněn znevažovat nebo jí nedbat, neboť ten, kdo tak činí, pohrdá hlasem Božím. AA 163.2

Ti, kdož jsou náchylní považovat svůj vlastní úsudek za směrodatný, jsou ve vážném nebezpečí. Je satanovým dobře promyšleným úsilím oddělit takové od těch, kdož jsou zprostředkovateli světla a skrze něž Bůh vybudoval a rozšířil své dílo na zemi. Nedbat těch, jež Bůh ustanovil, aby nesli hlavní odpovědnost za šíření pravdy, nebo jimi pohrdat, znamená odmítat prostředky, jež Bůh určil k pomoci, povzbuzení a posílení svého lidu. Přehlíží-li takové pracovník v díle Božím a myslí-li, že své světlo může přijímat toliko přímo od Boha a ne skrze prostředníky, dostává se do takového postavení, v němž může být snadno nepřítelem podveden a přemožen. Pán ve své moudrosti zařídil, že těsnými vztahy, jež mají všichni věřící udržovat, bude křesťan spojen s křesťanem a sbor se sborem. To umožní lidskému činiteli spolupracovat s božským. Každý prostředník bude podřízen Duchu svatému a všichni věřící se spojí v organizovaném a dobře řízeném úsilí, aby ohlásili světu radostnou zvěst o milosti Boží. AA 164.1

Pavel pokládal své formální ustanovení za znamení začátku nové a důležité epochy ve svém životním díle. Tento okamžik prohlásil později za začátek svého apoštolského úřadu v křesťanské církvi. AA 164.2

Zatímco v Antiochii zářilo jasně světlo evangelia, pokračovali apoštolové, kteří zůstali v Jeruzalémě, ve svém důležitém díle. Každý rok, v době svátků, přicházelo do Jeruzaléma mnoho Židů

ze všech zemí, aby se pomodlili v chrámě. Mezi těmito poutníky se našli i muži velice zbožní, kteří opravdově hloubali v proroctvích. Ti očekávali příchod zaslíbeného Mesiáše, naděje Izraele, a toužili po něm. Když bylo v Jeruzalémě plno těchto cizinců, kázali apoštolové s neochvějnou odvahou o Kristu, ačkoli si byli vědomi toho, že tím dávají své životy ustavičně v sázku. Duch Boží vtiskl jejich dílu svou pečeť a bylo mnoho takových, kteří se obrátili na víru. A ti pak, když se navrátili do svých domovů v různých částech světa, rozsévali símě pravdy mezi národy a mezi lidmi všech vrstev společnosti. *AA 165.1*

Mezi apoštoly, kteří se věnovali tomuto dílu, vynikli Petr, Jakub a Jan; byli pevně přesvědčeni, že je Bůh ustanovil k tomu, aby hlásali Krista mezi svými krajany ve vlasti. Pracovali věrně a moudře, vydávající svědectví o tom, co viděli a slyšeli, a odvolávající se na „*pevnější prorocké slovo*“ (2 Pt 1,19), snažili se přesvědčit „*celý izraelský národ, že ... tohoto Ježíše, kterého*“ Židé „*ukřižovali, ... učinil Bůh Pánem a Kristem*“ (Sk 2,36). *AA 165.2*

17. Hlasatelé evangelia

Po svém pověření bratřími v Antiochii, „*vyslání Duchem svatým, odešli*“ Pavel a Barnabáš „*do Seleucie a odtud se odplavili na Cypr*“ (Sk 13,4). Tak apoštolové zahájili svou první misijní cestu. AA 166.1

Cypr byl jedním z míst, kam se utekli věřící z Jeruzaléma před pronásledováním, které vypuklo po smrti Štěpánově. Z Cypru pak přišli někteří do Antiochie, kde „*zvěstovali ... evangelium Pána Ježíše*“ (Sk 11,20). Barnabáš sám byl „*rodem z Cypru*“ (Sk 4,36) a nyní tedy on a Pavel, doprovázeni Janem Markem, příbuzným Barnabášovým, navštívili tento ostrov. AA 166.2

Markova matka byla obrácena na křesťanské náboženství a její dům v Jeruzalémě se stal pro učedníky útočištěm. Tam si byli vždycky jisti, že jsou vítáni a že tam najdou chvíli odpočinku. Když jednou navštívili apoštolové dům jeho matky, navrhl Marek Pavlovi a Barnabášovi, že by je na jejich misijní cestě rád doprovázel. Cítil ve svém srdci působení milosti Boží a zatoužil věnovat se plně dílu hlásání evangelia. AA 166.3

Když apoštolové přibyli do Salaminy, „*zvěstovali slovo Boží v židovských synagógách... A když prošli celý ostrov až do Páfu, našli jednoho kouzelníka, lživého proroka, Žida, který se jmenoval Berjezus a byl v průvodu místodržitele Sergia Pavla, muže rozumného. Ten si povolal Barnabáše a Saula a žádal slyšet slovo Boží. Proti nim se postavil Elymas kouzelník – tak se totiž překládá jeho jméno – a snažil se odvrátiti místodržitele od víry.*“ (Sk 13,5-8) AA 167.1

Satan bez boje nepřipustí, aby se na zemi budovalo království Boží. Síly zla neustávají bojovat s těmi, kdož jsou ustanovenými nástroji k šíření evangelia, zvláště pak jsou tyto mocnosti temna činné, když je pravda zvěstována mužům váženým, mužům ryzí poctivosti. Tak tomu bylo, když Sergius Pavel, místodržitel Cypru, naslouchal kázání evangelia. Místodržitel poslal pro apoštoly, aby se poučil o poselství, které přišli hlásat; avšak síly zla, působící skrze kouzelníka Elymase, se pokusily odvrátit ho zhoubným našeptáváním od víry, a tím zmařit záměr Boží. AA 167.2

Tímto způsobem působí padlý nepřítel, aby udržel ve svých řadách vlivné muže, kteří by mohli účinně prospět věci Boží, kdyby byli obráceni na víru. Věrný pracovník evangelia se však nemusí obávat, že bude nepřítelem poražen, neboť je jeho výsadou, že je nadán mocí shůry, aby odolal každému satanskému vlivu. AA 167.3

Ačkoli na něho satan zle dotíral, měl Pavel odvahu osopit se na toho, skrze něhož nepřítel působil. „*Naplněn Duchem svatým*“, apoštol „*se na něj zahleděl a řekl: Člověče plný klamu a všelike zločinnosti, synu d'áblův, nepříteli každé spravedlnosti, což nepřestaneš podvracetí přímé cesty Páně? Hle, nyní jest ruka Páně proti tobě, oslepneš a neuvidíš nějaký čas slunce. Najednou na něj padla mlha a tma, takže odcházel a tápal, aby ho někdo vzal za ruku. Když místodržitel uviděl, co se stalo, uvěřil, užaslý nad učením Páně.*“ (Sk 13,9-12) AA 168.1

Kouzelník zavíral oči před důkazy pravdy evangelia a Pán mu ve spravedlivém hněvu zavřel oči, aby neviděl denní světlo. Tato slepota nebyla trvalá, nýbrž jen dočasná a měla ho napomenout, aby se kál a žádal odpuštění od Boha, jehož tak ohavně urazil. Situace, v níž se ocitl, způsobila, že jeho klamně našeptávání proti Kristově učení bylo neúčinné. To, že byl nucen tápat kolem sebe v slepotě, dokázalo všem, že divy konané apoštoly, jež Elymas označoval za triky, byly vykonány mocí Boží. Místodržitel, který se přesvědčil o pravdě učení, hlášeného apoštoly, přijal evangelium. AA 168.2

Elymas nebyl sice vzdělaný, ale výborně se hodil k provádění díla satanova. Ti, kdož hlásají pravdu Boží, setkávají se s prohnáním nepřitelem v mnoha rozmanitých podobách. Někdy se s ním setkávají v osobě vzdělaného člověka, častěji však v osobě člověka nevědomého, kterého si satan vycvičil za nástroj ke svádění duší. Je pak povinností služebníka Kristova, aby stál věrně na svém místě, v báni a v síle moci Boží. Tak může rozvrátit vojska satanova a zvítězit ve jménu Páně. AA 169.1

Pavel pak se svým doprovodem pokračoval v cestě do města Perge v Pamfylii. Jejich putování bylo strastiplné, setkávali se s nesnázemi, strádali nedostatkem a nebezpečí na ně číhalo na všech stranách. Ve vesnicích a městech, jimiž procházeli, na opuštěných cestách, všude byli obklopeni ne-

bezpečím zjevným i skrytým. Pavel a Barnabáš se však už naučili spoléhat se na to, že moc Boží je vysvobodí. Jejich srdce planula horoucí láskou ke ztraceným duším. Jako věrní pastýři, hledající ztracené ovce, nemysleli na vlastní klid a pohodlí. Zapomínali na sebe, neklesali, když měli hlad a žízeň nebo když jim byla zima. Měli na mysli jediný cíl – spásu těch, kdož zabloudili daleko od ovčince. AA 169.2

A tehdy Marek, přemožen strachem, ztratil odvahu a načas zakolísal ve svém úmyslu oddat se z plna srdce dílu Páně. Nebyl zvyklý překonávat obtíže, sklíčilo ho nebezpečí a strádání. Jeho práce byla provázena úspěchem, když působil za příznivých okolností; nyní však, kdy se tak často setkali s odporem a nástrahami, nedovedl snášet obtíže jako dobrý voják kříže. Musel se teprve naučit směřle čelit nebezpečí, pronásledování a nepřátelství. Když pak apoštolové postoupili na své cestě dále a setkali se s ještě většími těžkostmi, propadl Marek zcela strachu, ztratil všechnu odvahu, odmítl jít dál a vrátil se do Jeruzaléma. AA 169.3

Pro toto zběhnutí upadl Marek u Pavla na nějakou dobu v nemilost, ba Pavel ho za to přísně kritizoval. Barnabáš však Marka omlouval jeho nezkušeností. Byl by rád, aby Marek nezanechal svého působení, neboť poznal, že má schopnosti a že by z něho byl užitečný služebník Kristův. Jeho přání se později bohatě vyplnilo, neboť Marek se v dalších letech bezvýhradně oddal Pánu a hlásal poselství evangelia na obtížných místech. S požehnáním Božím a s moudrou výchovou, kterou mu poskytl Barnabáš, stal se z Marka zdatný pracovník. AA 170.1

Pavel se později s Markem usmířil a přijal ho za spolupracovníka. Doporučil ho také Kolooským jako někoho, kdo je spolupracovníkem „*pro království Boží*“ a kdo se mu stal „*potěchou*“ (Ko 4,11). Znovu pak, krátce před svou smrtí, mluvil Pavel o Markovi, že „*jeho služba mu bude velmi užitečná*“ (2 Tm 4,11). AA 170.2

Když je Marek opustil, navštívil Pavel a Barnabáš město Antiochii v Pizidii. Byla právě sobota; i vešli do židovské synagógy a usedli tam. Po přečtení zákona a proroků poslali k nim představení synagógy a řekli: „*Bratři, máte-li nějaké slovo povzbuzení k lidu, mluvte!*“ Když byli takto vyzváni, aby promluvili, povstal Pavel, pokynul rukou a promluvil: „*Izraelští a lidé bohabojní, slyšte!*“ A pronesl podivuhodnou řeč. Vyprávěl o tom, jak Pán jednal se Židy od chvíle jejich vysvobození z egyptského otroctví, jak jim byl zaslíben Spasitel ze semene Davidova, a směle prohlásil, že „*z jeho potomstva podle svého slibu Bůh přivedl Izraelovi Ježíše jako Spasitele, před jehož vstupem Jan předem kázal křest pokání všemu izraelskému lidu. Když pak Jan končil svůj běh, řekl: Za koho mě pokládáte? Já jím nejsem, ale hle, za mnou přichází někdo, jemuž nejsem hoden rozvázati sandály na nohou.*“ (Sk 13,15-25) Tak s mocí kázal Pavel o Ježíši jako o Spasiteli lidstva, jako o Mesiáši z proroctví. AA 170.3

Když učinil toto prohlášení, Pavel pravil: „*Bratři, synové z rodu Abraháмова, a vy zde, kteří se bojíte Boha, nám bylo posláno slovo té spásy. Obyvatelé Jeruzaléma a jejich přední mužové ho arci nepoznali a splnili na soudu hlasy prorocké čtené každou sobotu.*“ (Sk 13,26-28) AA 171.1

Bez váhání pověděl Pavel nepokrytou pravdu o tom, jak židovští vůdci zavrhli Spasitele. „*Ačkoli nenalezli důvodu k smrti,*“ prohlásil, „*požádali Piláta, aby jej zahubil. Když pak dokonali všecko, co o něm bylo psáno, sňali jej s kříže a položili do hrobu. Bůh však jej vzkřísil z mrtvých, a on byl viděn po několik dní těmi, kdož s ním přišli z Galileje do Jeruzaléma, a ti jsou nyní jeho svědky před lidem.*“ (Sk 13,28-31) AA 171.2

„*My pak vám hlásáme evangelium,*“ pravil apoštol dále, „*že Bůh nám dětem splnil slib daný praotcům a vzkřísil Ježíše, jak je také psáno v druhém žalmu: Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplo-dil. Že pak jej vzkřísil z mrtvých, aby se již nenavrátil do zániku, to vyslovil takto: Dám vám po-svátné záruky Davidovy. Proto praví v jiném žalmu: Nedopustíš, aby tvůj zbožný zažil zánik. David totiž, když svému pokolení posloužil vůlí Boží, zesnul, byl položen vedle svých předků a zažil zánik. Ten však, jež Bůh vzkřísil, zániku nezažil.*“ (Sk 13,32-37) AA 172.1

A pak, když tak jasně promluvil o vyplnění známých proroctví o Mesiáši, kázal jim Pavel pokání a odpuštění hříchů skrze zásluhy Ježíše, jejich Spasitele. „*Budiž vám tedy, bratři, známo,*“ pravil, „*že se vám zvěstuje odpuštění hříchů skrze něj a že i ode všeho, od čeho jste zákonem Mojžíšovým nemohli býti ospravedlněni, jím bude ospravedlněn každý věřící.*“ (Sk 13,38.39) AA 172.2

Slova, jež Pavel pronesl, byla provázena Duchem Božím, a dotkla se srdcí posluchačů. Tím, že se apoštol dovolával proroctví Starého zákona a prohlásil, že se vyplnila v životě a působení Ježíše Nazaretského, byli mnozí, kdož toužili po příchodu zaslíbeného Mesiáše, přesvědčeni. A jeho ujištění, že evangelium spásy je určeno pro Židy i pro pohany, přineslo naději a radost těm, kdož původem nepatřili k dítkám Abrahámovým. AA 172.3

„Když Pavel a Barnabáš vycházeli ze synagógy, prosili je pohané, aby k nim také příští sobotu promluvili o těchto věcech.“ Když pak shromáždění skončilo, *„mnoho Židů a bohobojných obrátcených“,* kteří přijali evangelium toho dne jim zvěstované, *„šli za Pavlem a Barnabášem, a ti k nim mluvili a přemlouvali je, aby setrvali v Boží milosti“* (Sk 13,42.43). AA 173.1

Zájem, který v pizidské Antiochii vzbudil Pavlův projev, přivedl příští sobotu do synagógy *„skoro celé město, aby slyšeli slovo Boží. Když Židé viděli zástupy, byli naplněni závistí a odmouvali rouhavě řečem Pavlovým“* (Sk 13,44.45). AA 173.2

„Ale Pavel a Barnabáš směle mluvili: Vám muselo býti napřed mluveno slovo Boží; ale poněvadž je odmítáte a nepokládáte se za hodné věčného života, hle, obracíme se k pohanům. Neboť tak nám nařídil Pán: Ustanovil jsem tě za světlo pohanů, aby ses stal spásou až na konec země.“ (Sk 13,46.47) AA 173.3

„Když to slyšeli pohané, radovali se, velebili slovo Páně a uvěřili všichni, kteří byli určeni k věčnému životu.“ Převelice se zaradovali, že Kristus je uznává za dítky Boží a s vděčností v srdci naslouchali kázanému slovu. Ti, kdož uvěřili, horlivě sdělovali poselství evangelia druhým a tak *„slovo Páně se roznášelo po celé krajině“* (Sk 13,48.49). AA 173.4

Již před staletími byla taková žeň pohanů vyličena perem, jež psalo pod vnuknutím, avšak těmto proroctvím nebylo dobře porozuměno. Tak Ozeáš kdysi pravil: *„Bude počet synů Izraelských jako písku mořského, kterýž ani změřen, ani sečten býti nemůže. A stane se, že místo toho, kdež řečeno jim bylo: Nejste vy lid můj, řečeno jim bude: Synové Boha silného a živého jste.“* A dále Ozeáš řekl: *„Rozseji ho sobě na zemi, a smiluji se nad tím, kdo obdržel milost; a řeknu těm, kdo nejsou mým lidem: Lid můj jsi ty, a on dí: Bože můj.“* (Oz 1,10; 2,23) AA 174.1

Sám Spasitel, když působil na zemi, předpověděl šíření evangelia mezi pohany. V podobenství o vinici řekl zatvrzelým Židům: *„Vám bude království Boží odňato a dáno národu, který dává jeho plody.“* A po svém vzkříšení přikázal svým učedníkům, aby šli *„do celého světa“* a učili *„všecky národy“*. Neměli nikoho nechat bez výstrahy, nýbrž měli kázat evangelium *„veškerému tvorstvu“* (Mt 21,43; 28,19; Mk 16,15). AA 174.2

I když působili v pizidské Antiochii mezi pohany, nepřestali Pavel a Barnabáš pracovat pro Židy všude, kde se vyskytla příznivá půda, aby je Židé vyslechli. V Soluni, v Korintu, v Efezu a v jiných významných střediscích, tam všude hlásal později Pavel a jeho druzi evangelium Židům i pohanům. Jejich hlavní úsilí však od té doby směřovalo k zřízení království Božího v pohanských oblastech, mezi lidem, který o pravém Bohu a jeho Synu věděl jen málo nebo vůbec nic. AA 174.3

Srdce Pavla a jeho spolupracovníků bila za ty, kdož *„byli bez Krista, a odloučení od společnosti izraelské a neúčastní úmluv zaslíbených, neměli naděje a byli bez Boha ve světě“*. Díky neúnavnému působení apoštolů mezi pohany se *„cizinci a přistěhovalci“,* kteří *„kdysi byli vzdáleni“*, dozvěděli, že skrze víru v usmiřující oběť Kristovu se z nich mohou stát *„spoluobčané svatých a členové Boží domácnosti“* (Ef 2,12.13.19). AA 175.1

S rostoucí vírou pracoval Pavel bez ustání na zřízení království Božího mezi těmi, jež učitelé v Izraeli pomíjeli. Ustavičně vyzvedal Krista Ježíše na *„Krále králů a Pána pánů“* (1 Tm 6,15) a napomínal věřící, aby byli *„zakořeneň a vybudováni na něm a utvrzeni ve víře“* (Ko 2,7). AA 175.2

Pro ty, kdož věří, je Kristus bezpečným základem. Na tomto živém kameni mohou stavět Židé i pohané. Je dost velký pro všechny a dost pevný, aby unesl tíhu a břímě celého světa. To poznal jasně sám Pavel. Na konci svého působení, když se obrátil ke skupině obrátcených pohanů, kteří zůstali pevní ve své lásce k pravdě evangelia, apoštol napsal: *„Jste vybudováni na základě apoštolů a proroků, při čemž je Kristus Ježíš úhelným kamenem.“* (Ef 2,19.20) AA 175.3

Když se v Pizidii rozšířilo poselství evangelia, nevěřící Židé z Antiochie ve své slepé zaujatosti *„poštvali zbožné vznešené ženy a přední muže z města, nastrojili pronásledování proti Pavlovi a Barnabášovi a vyhnali je“* z této oblasti. (Sk 13,50) AA 176.1

Tímto jednáním nebyli apoštolové zstrašeni; byli pamětliví slov svého Mistra: „*Blaženi jste, kdykoli vás budou tupiti a pronásledovati a lživě proti vám mluvíti všechno zlé pro mne. Radujte se a jásejte, poněvadž hojná jest vaše odplata v nebi, neboť tak pronásledovali proroky před vámi.*“ (Mt 5,11.12) AA 176.2

Evangelium se šířilo a apoštolové se plným právem cítili povzbuzení. Jejich působení mezi obyvateli Antiochie v Pizidii bylo velice požehnané a věřící, které tam zanechali, aby zatím sami pokračovali v práci, „*byli naplněni radostí a Duchem svatým*“ (Sk 13,52). AA 176.3

18. Působení mezi pohany

Z Antiochie v Pizidii se Pavel a Barnabáš odebrali do Ikonie. Také tam, jako v Antiochii, zahájili své působení v židovské synagóze. Měli pronikavý úspěch; „*uvěřil četný zástup jak ze Židů, tak i z Řeků.*“ Avšak v Ikonii, jako v ostatních místech, kde působili, nevěřící Židé „*pobouřili a rozezlili mysli pohanů proti bratřím*“ (Sk 14,1.2). AA 177.1

Apoštolové se však nedali odvrátit od svého poslání, neboť mnozí z posluchačů přijali evangelium o Kristu. Přes odpor, závist a zaujetí pokračovali ve svém díle, „*mluvili směle o Pánu*“ a Bůh „*ověřoval slovo své milosti a dával jim možnost, že se dála znamení a divy jejich rukama*“ (Sk 14,3). Tyto důkazy božského schválení měly velký vliv na ty, jejichž mysli se neuzavíraly přesvědčením, a počet obrácených rostl. AA 177.2

Rostoucí obliba poselství, které apoštolové hlásali, vyvolala závist a nenávist u nevěřících Židů, kteří se proto rozhodli, že působení Pavla a Barnabáše učiní rychlý konec. Nepravdivými a přehnanými zprávami postrašili úřady, že je nebezpečí, že celé město povstane. Udávali, že k apoštolům se připojilo velké množství lidí, a tvrdili, že sledují tajné a nebezpečné cíle. AA 178.1

Kvůli takovým obviněním byli apoštolové opětovně voláni před úřady. Jejich obhajoba byla však tak jasná a moudrá a jejich tvrzení o tom, čemu učí, bylo tak klidné a srozumitelné, že to mluvilo silně v jejich prospěch. Ačkoli úřady byly proti nim falešnými udáními, jež jim došla, zaujaty, neodvážily se je odsoudit. Mohly jen uznat, že učení Pavla a Barnabáše má za cíl učinit z lidí řádné občany, zachovávající zákony, a že mravy a pořádek ve městě by se pozvedly, kdyby pravdy, jimž apoštolové učí, byly přijaty. AA 178.2

Odpor, kterému učedníci museli čelit, způsobil, že poselství pravdy se ve veřejnosti velice rozšířilo; Židé poznali, že jejich úsilí zmařit dílo nových učitelů má právě opačný výsledek a že vyznavačů nové víry přibývá. „*Obyvatelstvo v městě se rozdvojilo: jedni byli na straně Židů, druhí na straně apoštolů.*“ (Sk 14,4) AA 178.3

Židovští vůdcové byli tímto obratem věcí vztekem bez sebe a rozhodli se, že dosáhnou svého cíle násilím. Podnítli nejnižší vášně nevědomé a nemyslicí lůzy a podařilo se jim vyvolat povstání, které označili za následek učení učedníků. Doufali, že tímto lživým obviněním získají pomoc úřadů k provedení svých plánů. Rozhodli se, že apoštolům neposkytnou možnost obhájit se a že poštvou lůzu, aby Pavla a Barnabáše ukamenovala, čímž bude učiněn konec jejich činnosti. AA 178.4

Apoštolové měli přátele mezi věřícími, a ti je zpravili o plánech záštiplných Židů a naléhali na ně, aby se zbytečně nevystavovali nebezpečí, hrozící jim od rozběsněné lůzy, ale aby raději prchli, a tím si zachránili život. Pavel a Barnabáš opustili proto v tajnosti Ikonii a nechali tam věřící, aby prozatím pokračovali v díle sami. Neopouštěli však Ikonii navždy; měli v úmyslu vrátit se tam, až rozruch pomine, a dokonat započaté dílo. AA 179.1

V každé době a v každé zemi jsou povolávání Boží poslové, aby se střetli s rozhořčeným odporem těch, kteří se po vlastní úvaze rozhodli odmítnout světlo z nebes. Často se nepřátelům evangelia zdánlivě daří překrucováním a klamem zavřít dveře, jimiž by poslové Boží mohli vejít k lidem. Tyto dveře však nemohou zůstat zavřeny navždy a často, když se služebníci Boží vrátí, aby pokračovali ve své práci, zasáhne Pán mocně na jejich pomoc a umožní jim, aby vystavěli pomníky k slávě jeho jména. AA 179.2

Když prchli před pronásledováním z Ikonie, odebrali se apoštolové do Lystry a Derbe v Lykonnii. Tato města obývali hlavně pohané, pověřiví lidé, avšak mezi nimi byli také nemnozí, kteří by rádi slyšeli a přijali evangelium. Apoštolové se rozhodli, že budou působit v těchto městech a v okolních krajích, a doufali, že zde budou bezpečni před pronásledováním ze strany Židů a že se zde nesetkají s židovskými předsudky. AA 179.3

V Lystře nebyla židovská synagóga, ačkoli v městě žilo několik Židů. Mnozí z obyvatel Lystry chodili na bohoslužby do chrámu zasvěcenému Jupiterovi. Když Pavel a Barnabáš přišli do města, svolali k sobě jeho obyvatele a vysvětlili jim prosté pravdy evangelia. Mnozí z posluchačů se pak snažili spojit toto učení se svou pověřivou vírou v uctívání Jupitera. AA 180.1

Apoštolové vynaložili všechno úsilí, aby poskytli těmto modloslužebníkům známost o Bohu Stvořiteli a o jeho Synu, Spasiteli lidstva. Nejprve obrátili jejich pozornost na podivuhodná díla Boží – slunce, měsíc, hvězdy, pravidelné střídání ročních období, mohutné hory se zasněženými vrcholy, majestátní stromy a jiné divy přírody, v nichž se projevuje to, co přesahuje lidské chápání. Poukazovali na tato díla Všemohoucího a vedli pohany k zamyšlení o velkém Vládcí vesmíru. AA 180.2

Když objasnili tyto základní pravdy o Stvořiteli, vypravovali apoštolové obyvatelům Lystry o Synu Božím, který přišel z nebe na náš svět, protože miloval děti člověka. Mluvili o jeho životě a jeho působení, o jeho zavržení těmi, jež přišel spasit, o jeho odsouzení a ukřižování, o jeho vzkříšení a vstoupení na nebesa, aby tam působil jako přímluvce za člověka. Tak v Duchu a v moci Boží kázal Pavel a Barnabáš evangelium v Lystře. AA 180.3

Jednou vyprávěl Pavel lidu o tom, jak Kristus uzdravoval nemocné a soužené; přitom uviděl mezi svými posluchači mrzáka, jehož oči byly upřeny na něho a jenž hltal jeho slova a věřil jim. Pavel byl jat soucitem k postiženému, v němž poznal toho, jenž „*má dost víry, aby byl zachráněn*“. Před shromážděnými modloslužebníky přikázal Pavel mrzákovi, aby se postavil na nohy. Do té doby mohl nebohy pouze sedět, uposlechl však ihned Pavlova příkazu a poprvé ve svém životě se postavil na nohy. Síla se dostavila s vírou a ten, jenž byl mrzákem, „*vyskočil a chodil*“ (Sk 14,9.10). AA 181.1

„*Když zástupy uviděly, co Pavel učinil, vzkřikly hlasitě lykaonsky: Bohové se připodobnili lidem a sestoupili k nám.*“ (Sk 14,11) Toto prohlášení odpovídalo jedné jejich tradici, podle níž bohové někdy navštěvovali zemi. Nazvali Barnabáše Jupiterem, otcem bohů, a to pro jeho velebný zjev, důstojné chování, laskavost a dobrotu, zračící se v jeho tváři. Pavla pak pokládali za Merkura, „*poněvadž on byl hlavním mluvčím*“ (Sk 14,12), poněvadž byl opravdový, činorodý a výřečný ve svém varování a napomínání. AA 181.2

Obyvatelé Lystry jim chtěli projevit svou vděčnost, přemluvili kněze Jupiterova, aby prokázal apoštolům poctu, a kněz „*přivedl býky a přinesl věnce k branám a chtěl se zástupy obětovati*“ (Sk 14,13). Pavel a Barnabáš, kteří zatím vyhledali ústraní, aby si odpočinuli, o těchto přípravách nevěděli. Záhy však vzbudila jejich pozornost hudba a nadšené volání velkého zástupu, který přišel k domu, do něhož se uchýlili. AA 181.3

Když apoštolové zjistili, jaká je příčina této návštěvy a všeobecného rozruchu jí provázejícího, „*roztrhli svá roucha a vskočili do zástupu*“ v naději, že zabrání dalšímu jejich počínání. Silným, pronikavým hlasem, který přehlušil volání davu, vyžádal si Pavel pozornost zástupu, a když hluk ustal, řekl: „*Lidé, co to děláte? Vždyť i my jsme lidé, stejně jako vy utrpením podrobení; kážeme vám evangelium, abyste se odvrátili od těchto marností k živému Bohu, který učinil nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, který v minulých pokoleních dovolil národům chodit po jejich cestách, ač se nenechal bez osvědčení, neboť činil dobro, dával vám s nebe deště a úrodné časy, sytil vás pokrmem a srdce vaše radostí.*“ (Sk 14,14-17) AA 182.1

Přesto, že apoštolové rozhodně popřeli, že jsou božského původu, a přesto, že Pavel se ze všech sil snažil obrátit myslí lidí k pravému Bohu jako jediné bytosti hodné uctívání, bylo téměř nemožné odvrátit pohany od jejich úmyslu. Tak pevná byla jejich víra, že tito mužové jsou opravdu bohové, a tak velké bylo jejich nadšení, že se zpěchovali přiznat svůj omyl. V Písmu se praví, že jen „*stěží se apoštolům podařilo upokojit zástupy*“ (Sk 14,18). AA 182.2

Lystřané vycházeli z toho, že na vlastní oči viděli zázračnou moc, kterou apoštolové projevili. Viděli mrzáka, který předtím nemohl chodit, jak se pak těší dokonalému zdraví a síle. Teprve když je Pavel přemluvil a když jim podal důkladné vysvětlení o svém a Barnabášově poslání, které mají jako zástupci Boha nebes a jeho Syna, velikého Lékaře, vzdal se lid svého úmyslu. AA 182.3

Působení Pavla a Barnabáše v Lystře ukončila náhle nevraživost některých Židů z Antiochie a z Ikonie, kteří se dozvěděli o úspěšné práci apoštolů mezi obyvateli Lystry a rozhodli se, že půjdou za nimi a budou je stíhat. Když přišli do Lystry, začali v lidech vyvolávat nenávisť, již byli sami ovládání. Překrucovali slova apoštolů a pomlouvali je, a brzo se jim podařilo přesvědčit ty, kdož ještě před krátkou dobou pokládali Pavla a Barnabáše za božské bytosti, že ve skutečnosti jsou apoštolové horší než vrazi a že zasluhují smrt. AA 183.1

Zklamání, které Lystřané prožili, když jim bylo zabráněno, aby obětovali k slávě apoštolů, připravilo půdu pro to, že nyní se obrátili proti Pavlovi a Barnabášovi s nenávistí právě tak silnou, jak silné bylo předtím jejich nadšení, s nímž je slavili jako bohy. Podníceni Židy, chystali se udeřit na apoštoly mocí. Židé jim přikázali, aby nedovolili Pavlovi promluvit, a tvrdili jim, že kdyby ho nechali mluvit, že by všechny očaroval. AA 183.2

Krátce na to se vražedné plány nepřátel evangelia uskutečnily. Lystřané se nechali ovlivnit zlem, popadla je satanská zběsilost, zmocnili se Pavla a začali ho bez lítosti kamenovat. Apoštol už myslel, že přišel jeho konec. V mysli se mu živě vybavila mučednická smrt Štěpánova a jeho vlastní úloha, kterou při tom hrál. Zhmožděn po ranách omdlel bolestí a padl k zemi; rozzuření Lystřané si „myslili, že je mrtev, a vyvlekli jej za město“ (Sk 14,19). AA 183.3

V této těžké hodině zkoušky zůstal hlouček Lystřanů, kteří byli Pavlovým a Barnabášovým úsilím obráceni na víru Ježíšovu, Pavlovi věrný a oddaný. Bláhový odpor a kruté pronásledování, které vůči nim vyvíjeli jejich nepřátelé, jen utvrdilo ve víře tyto věrné bratry; a nyní tváří v tvář nebezpečí a posměchu projeví svou oddanost tím, že v žalu obstoupili tělo toho, o němž mysleli, že je mrtev. AA 184.1

Jaké bylo jejich překvapení, když uprostřed jejich nářku apoštol náhle zvedl hlavu, vstal a velebil Boha! Toto neočekávané uzdravení služebníka Božího pokládali věřící za div božské moci. Zdálo se jim, že nebesa tím dávají svou pečeť na jejich změnu víry. Radovali se nevýslovným štěstím a s posílenou vírou chválili Boha. AA 184.2

Mezi těmi, kteří byli obráceni v Lystře a kteří na vlastní oči viděli Pavlovo utrpení, byl muž, který se později stal vynikajícím pracovníkem pro Krista a sdílel s apoštoly radosti a strasti průkopnické práce v těžkých podmínkách. Byl to ještě mladý muž a jmenoval se Timoteus. Když byl Pavel vlečen z města, byl tento mladý učedník mezi těmi, kdož obklopili jeho zdánlivě neživé tělo a kdož pak viděli, jak vstal, pohmožděný a zakrvácený, ale chválící Boha, že směl trpět pro Krista. AA 184.3

Nazítří po kamenování Pavla odebrali se apoštolové do Derby, kde jejich působení bylo pozhnané a mnoho lidí bylo přivedeno k tomu, že přijali Krista jako Spasitele. „*Když onomu městu kázali evangelium a získali mnoho lidí za učedníky*“, nepomýšlel ani Pavel, ani Barnabáš na to, aby začali působit na jiném místě, dokud neutvrdí ve víře obrácené v těch místech, kde dříve působili a kde je načas museli nechat, aby tam pracovali sami. A tak, nedbajíce nebezpečí, „*vrátili se do Lystry, Ikonie a Antiochie, utvrzovali duše učedníků a povzbuzovali je, aby setrvali ve víře*“ (Sk 14,21.22). Mnozí přijali radostnou zvěst evangelia, a tím se vystavili tupení a útlaču. Takové se apoštolové snažili upevnit ve víře, aby vykonané dílo nezaniklo. AA 185.1

Aby nově obráceným pomohli v duchovním růstu, postarali se apoštolové o důležitou věc, totiž o zavedení církevního pořádku. Na všech místech v Lykaonii a Pizidii, kde byli věřící, byly řádně ustaveny církevní sbory. V každém sboru byli ustanoveni úředníci a byl zaveden vhodný řád a systém k správě všech záležitostí týkajících se duchovního blaha věřících. AA 185.2

To odpovídalo plánu evangelia, podle něhož měli být všichni věřící spojeni v jednom společenství a podle něhož Pavel po celou dobu své činnosti svědomitě pracoval. Ti, kdož jeho působením na nějakém místě přijali Krista za Spasitele, byli ve vhodnou dobu organizováni v církev. Stalo se tak, i když počet věřících byl nevelký. Křesťané se tak učili pomáhat jeden druhému, majíce na paměti zaslíbení: „*Kde jsou dva nebo tři shromážděni v mém jménu, tam jsem s nimi.*“ (Mt 18,20) AA 185.3

A Pavel nezapomínal na sbory, takto ustavené. Starost o tyto sbory spočívala na něm jako stále rostoucí břímě. I když šlo o malou skupinku věřících, byla nicméně předmětem jeho stálé péče. Bděl starostlivě nad malými sbory u vědomí, že potřebují obzvláštní péče, aby jejich členové byli pevně utvrzeni v pravdě a aby se jim dostalo poučení, že se mají opravdově a nesobecky starat o ty, kdož žijí kolem nich. AA 186.1

V celé své misionářské činnosti snažil se Pavel a Barnabáš následovat Kristova příkladu ochoty, obětavosti a věrné a opravdové práce pro lidi. Stále bdělí, horliví, neúnavní, nedbajíce vlastních zájmů nebo osobního pohodlí, ale se zbožnou touhou a s neutuchající činnostností zasévali sémě pravdy. A jak zasévali sémě, nezapomínali apoštolové poskytnout každému, koho evangelium za-

ujalo, praktické poučení nezměrné ceny. Jejich opravdovost a bázeň Boží trvale zapůsobily na mysl nových učedníků, takže si navždy vštípili důležitost a význam evangelia. *AA 186.2*

Když obrátili na víru muže slibné a schopné, jakým byl například Timoteus, snažili se jim Pavel a Barnabáš ukázat, jak je nutná práce na vinici. A když pak apoštolové odešli na jiné působiště, víra těchto mužů neochabla, nýbrž se spíše upevnila. Byli správně vychováni v duchu Páně a dostalo se jim poučení o tom, jak pracovat nezištně, opravdově a vytrvale pro spásu svých bližních. Tato svědomitá výchova nově obrácených byla důležitou složkou podivuhodného úspěchu, jenž provázel Pavla a Barnabáše, když kázali evangelium v pohanských zemích. *AA 186.3*

První misijní cesta se rychle chýlila ke konci. Když poručili nově organizované sbory Pánu, šli apoštolové do Pamfylie, a když „*promluvili slovo Páně v Perze, sestoupili do Atalie a odtud odpluli do Antiochie*“ (Sk 14,24.25). *AA 187.1*

19. Žid a pohan

Když Pavel a Barnabáš přibyli do Antiochie v Sýrii, odkud byli vysláni na svou misijní cestu, svolali hned shromáždění věřících a vyprávěli jim, „*co všechno s nimi Bůh učinil, a že otevřel pohanům dveře víry*“ (Sk 14,27). Sbor v Antiochii byl velký a počet jeho členů stále rostl. Byl střediskem misijní činnosti a patřil k nejdůležitějším skupinám křesťanských věřících. Jeho členy byli příslušníci různých tříd společnosti, Židé i pohané. AA 188.1

Zatímco apoštolové spolu s učedníky a laickými členy vyvíjeli v Antiochii opravdové úsilí, aby získali četné duše pro Krista, rozvířovali někteří židovští věřící z Judska „z sekty farizejské“ otázku, která záhy vedla ke vzniku velké rúznice v církvi a ohromila věřící pohany. S velkou přesvědčivostí tvrdili tito židovští učitelé, že má-li být kdo spasen, musí být obřezán a musí zachovávat celý obřadní zákon. AA 188.2

Pavel a Barnabáš okamžitě zasáhli proti tomuto falešnému učení a postavili se proti tomu, aby obřízka byla u pohanů zavedena. Naproti tomu se mnozí věřící Židé v Antiochii vyslovili pro názor bratří, kteří přišli před krátkou dobou z Judska. AA 189.1

Všeobecně se obráceným Židům nechtělo postupovat tak rychle, jak připravila cestu prozřetelnost Boží. Z výsledků působení apoštolů mezi pohany bylo zřejmo, že obrácených z pohanů bude více než obrácených Židů. Židé se obávali, že by národní zvláštnosti Židů, jimiž se dosud odlišují od ostatních národů, mohly zaniknout u těch, kdož přijmou poselství evangelia, kdyby pohanům nebylo uloženo jako podmínka přijetí do církve zachovávání obřadů podle jejich zákona a podřízení se jeho příkazům. AA 189.2

Židé se vždy pyšili tím, že jejich bohoslužby byly ustanoveny Bohem, a mnozí z těch, kdož byli obráceni na víru Kristovu, měli za to, že je nepravděpodobné, že by Bůh, jenž jasně určil židovský způsob bohoslužby, schválil kdy změnu některého ze svých nařízení. Naléhali, aby židovské zákony a obřady byly vtěleny do obřadů křesťanského náboženství. Dosud nepochopili, že všechny smířící oběti byly jen symbolem smrti Syna Božího, že smrtí Kristovou se symbol změnil ve skutečnost a že od té chvíle nejsou zvyky a obřady zachovávané od doby Mojžíšovy závazné. AA 189.3

Před svým obrácením se Pavel cítil „*bez výtky*“, „*co se týče spravedlnosti, jež záleží v plnění zákona*“ (Fp 3,6). Když se však změnil v srdci, nabyl jasně ponětí o poslání Spasitele jako Vykupitele celého lidstva, pohanů stejně jako Židů, a poznal rozdíl mezi živou vírou a bezduchým obřadnictvím. Ve světle evangelia nabyly staré zvyky a obřady uložené Izraeli nového, hlubšího významu. To, co naznačovaly, se stalo skutečností, a ti, kdož žili podle ustanovení evangelia, nemuseli je už zachovávat. Desatero přikázání, nezměnitelný zákon Boží, však Pavel nadále zachovával a hájil v duchu i v liteře. AA 190.1

V církvi v Antiochii se o otázce obřízky vedly četné rozpravy a spory. Poněvadž se členové církve obávali, aby stálé spory mezi nimi nevyústily v roztržku a rozdělení církve, rozhodli se dokonce vyslat Pavla a Barnabáše s několika odpovědnými církevními činiteli do Jeruzaléma, aby otázku předložili apoštolům a starším. Tam se měli setkat se zástupci různých sborů a s těmi, kdož přijdou do Jeruzaléma, aby se zúčastnili příštích svátků. Zatím se zastaví všechny rozpravy o sporné otázce, dokud všeobecně rada neučiní konečné rozhodnutí. Toto rozhodnutí pak bude přijato všemi sbory v celé zemi. AA 190.2

Cestou do Jeruzaléma navštěvovali apoštolové věřící v městech, jimiž procházeli, a povzbuzovali je vyprávěním o tom, co zažili při konání díla Božího a při obracení pohanů. AA 190.3

V Jeruzalémě se vyslanci z Antiochie setkali s bratřími z různých sborů, kteří se sem dostavili na všeobecné shromáždění, a vyprávěli jim o tom, jakým úspěchem bylo provázeno jejich působení mezi pohany. Pak vylíčili, jaký zmatek nastal, když několik obrácených farizeů, kteří přišli do Antiochie, prohlásilo, že má-li se obráceným pohanům dostat spásy, musejí být obřezáni a musejí zachovávat zákon Mojžíšův. AA 191.1

O této otázce se ve shromáždění živě rokovalo. S otázkou obřízky byly těsně spjaty některé jiné otázky, jež vyžadovaly pečlivého zvážení. Jednou z nich byla otázka, jak nakládat s masem, jež

bylo obětováno modlám. Mnozí z obrácených pohanů žili totiž mezi nevědomými a pověřivými lidmi, kteří často přinášeli oběti modlám. Kněží těchto pohanských modloslužeb prodávali ve velkém oběti, jež jim byly přineseny, a Židé se obávali, že by obrácení pohané mohli přivést křesťanství do špatného světla, kdyby kupovali to, co bylo obětováno modlám, neboť by tím do jisté míry schvalovali modloslužebné zvyky. AA 191.2

Kromě toho byli pohané zvyklí pojídat maso ze zvířat zardoušených, kdežto Židé se řídili božským pokynem, aby zvlášť dbali toho, aby tělo zvířete vykrvácelo, když bylo zabíjeno pro pokrm; jinak maso nelze považovat za nezávadné. Bůh dal Židům tyto předpisy proto, aby je zachoval při zdraví. Požívání krve pokládali Židé za hřích. Měli za to, že krev je život a že prolévání krve je důsledek hříchu. AA 191.3

Naproti tomu pohané zachycovali krev, která vytékala z obětního zvířete, a používali ji k přípravě pokrmů. Židé nemohli uvěřit tomu, že by měli změnit zvyky, jež přijali podle zvláštního pokynu Božího. Kdyby proto za těchto okolností náhodou jedl Žid a pohan za jedním stolem, byl by Žid uražen a pohoršen jednáním pohana. AA 192.1

Pohané a zvláště Řekové, byli bezuzdně požitkářští, a bylo nebezpečí, že někteří z nich, kteří se dosud neobrátili v srdci, se přihlásí k víře, aniž se zřeknou svých zlovyků. Židovští křesťané nemohli strpět nemravnosti, jež pohané za nemravnosti ani nepovažovali. Proto měli Židé za to, že by bylo nanejvýš vhodné, aby obřízka a zachovávání zákona o obřadech byly obráceným pohanům uloženy jako zkouška jejich upřímnosti a zbožnosti. Domnívali se, že tím by se zabránilo tomu, aby do církve vstupovali takoví, kteří přijímají víru, aniž se obrátí v srdci, a kteří by později mohli přivést církev do hanby svou nemravností a prostopášností. AA 192.2

Při řešení hlavní otázky se vyskytlo tolik různých hledisek, že se zdálo, že shromáždění stojí před nepřekonatelnými těžkostmi. Avšak Duch svatý vlastně již vyřešil tuto otázku, na níž závisel zdar křesťanské církve, a možná sama její existence. AA 192.3

Po mnohých sporech povstal Petr a řekl jim: „*Bratři, vy víte, že si odedávna Bůh mezi vámi mě vyvolil, aby mými ústy pohané uslyšeli slovo evangelia a uvěřili.*“ (Sk 15,7) Prohlásil, že Duch svatý už rozhodl o sporné otázce, což dovodil z toho, že sestoupil na neobřezané pohany se stejnou mocí jako na obřezané Židy. Znovu vyprávěl o svém vidění, v němž mu Bůh ukázal prostěradlo, na kterém byli čtvernožci všech druhů, a přikázal mu, aby zabíjel a jedl. Když se zdráhal a tvrdil, že nikdy nejedl nic poskvrněného nebo nečistého, dostal odpověď: „*Co Bůh očistil, nepokládej ty za nečisté!*“ (Sk 10,15) AA 192.4

Petr pak podal jasný výklad tohoto pokynu, kterého se mu dostalo těsně před tím, než byl vyvolán, aby šel ke Korneliovi a poučil ho o víře Kristově. Toto poselství svědčí o tom, že Bůh nevidí rozdílů v lidech, nýbrž přijímá a uznává všechny, kdož se ho bojí. Petr pak vyprávěl o svém překvapení, které zažil, když mluvil slova pravdy ke shromážděným v domě Korneliově a když byl svědkem toho, jak Duch svatý padl na jeho posluchače, na pohany jako na Židy. Totéž světlo a tatáž sláva, jež se obírála v tvářích obřezaných Židů, zářila také v tvářích neobřezaných pohanů. Byla to výstraha Boží, aby Petr nepokládal někoho za podřadnějšího než druhého, neboť krev Kristova může očistit od vší nečistoty. AA 193.1

Kdysi již Petr vyprávěl svým bratřím o obrácení Kornelia a jeho přátel a o svém přátelství s nimi. Když jim tehdy vypravoval, jak Duch svatý sestoupil na pohany, pravil: „*Jestliže tedy Bůh dal stejný dar jim jako nám, když uvěřili v Pána Ježíše Krista, kdo jsem já, abych směl překážeti Bohu?*“ (Sk 11,17) Nyní s touž vroucností a s týmž důrazem pravil: „*Bůh, znatel srdcí, jim vydal svědectví tím, že jim dal Ducha svatého jako nám a nečinil žádného rozdílu mezi námi a mezi nimi, nýbrž vírou očistil jejich srdce. Proč tedy nyní pokoušíte Boha a vkládáte na šíji učedníků jeho, které ani naši praotcové ani my jsme nedovedli snést?*“ (Sk 15,8-10) Tímto jhem nebyl míněn zákon desatera přikázání, jak tvrdí mnozí, kteří popírají závaznost požadavků zákona; Petr se zde dotýkal zákona o obřadech, který se Kristovým ukřižováním stal neplatným. AA 193.2

Petrův projev připravil shromáždění na to, že mohlo trpělivě vyslechnout Pavla a Barnabáše, kteří pověděli o svých zkušenostech z práce mezi pohany. „*Celý zástup umlkl a poslouchal, jak Barnabáš a Pavel vypravovali, jak veliká znamení a divy Bůh skrze ně učinil mezi pohany.*“ (Sk 15,12) AA 194.1

Také Jakub přednesl své přesvědčivé svědectví a pravil, že je úmyslem Božím obdařovat pohany týmiž výsadami a požehnáními, jakými obdařuje Židy. *AA 194.2*

Duch svatý uznal za dobré, aby zákon o obřadech nebyl ukládán obráceným pohanům a apoštolové se v názoru na tuto věc shodovali s rozhodnutím Ducha Božího. Jakub, který radě předsedal, nakonec uzavřel: „*Proto já soudím, abychom nekladli překážky těm, kteří se z pohanů obracejí k Bohu.*“ (Sk 15,18) *AA 194.3*

Tím rozprava skončila. Tento případ vyvrací učení římskokatolické církve, že Petr byl hlavou církve. Ti, kdož jako papežové tvrdili, že jsou jeho nástupci, nemají v Písmu svatém pro své domnělé právo žádný podklad. Nic v Petrově životě nepotvrzuje názor, že byl povýšen nad své bratry jako zástupce Nejvyššího. Kdyby ti, kdož byli prohlášeni za nástupce Petrovy, byli následovali jeho příkladu, byli by se spokojili tím, že by zůstali rovni svým bratřím. *AA 194.4*

Zdá se, že v uvedeném příkladě byl vybrán Jakub za toho, jenž oznámil rozhodnutí, k němuž rada dospěla. Byl to jeho výrok, že zákon o obřadech a zvláště příkaz o obřízce by neměl být pohanům ukládán, ba ani doporučován. Jakub chtěl vstřípnout v mysl svých bratří to, že obrácení k Bohu znamená pro pohany velkou změnu v jejich životě, a že je třeba přistupovat k nim šetrně a neznepokojovat je složitými a spornými otázkami podřadného významu, aby se tím neodradili od následování Krista. *AA 195.1*

Obrácení pohané se však musí vzdát všech zvyků, jež jsou neslučitelné s křesťanskými zásadami. Apoštolové a starší proto souhlasili s tím, aby byl pohanům zaslán list s poučením, aby nepožívali masa obětovaného modlám, krve, masa zvířat zadávaných a aby se zdrželi smilstva. Měli být také ujištěni, že ti, kdož jim prohlašovali, že obřízka je závazná, neměli od apoštolů zmocnění, aby tak činili. *AA 195.2*

Pavel a Barnabáš jim byli doporučeni jako mužové, kteří dali v sázku své životy pro Pána. S těmito dvěma apoštoly byli posláni také Judas a Sílas, aby pohanům ústně sdělili toto rozhodnutí rady: „*Jest rozhodnutí Ducha svatého a naše, aby vám nebylo ukládáno žádné další břímě kromě těchto nezbytných příkazů: Zdržovati se masa ze zvířat obětovaných modlám, požívání krve a masa zvířat udušených a necudností. toho se střeďte, a dobře se vám povede.*“ (Sk 15,28.29) Tito čtyři služebníci Boží byli posláni do Antiochie s listem a poselstvím, jež mělo ukončit všechny spory; neboť to byl hlas nejvyšší moci na zemi. *AA 195.3*

Koncil, který o tomto případě rozhodl, sestával z apoštolů, z učitelů, kteří vynikli při zakládání křesťanských sborů, a z volených zástupců z různých míst. Jednání se zúčastnili starší z Jeruzaléma a zástupci z Antiochie. Byly na něm zastoupeny nejvlivnější sbory. Koncil jednal podle hlasů osvíceného úsudku a s důstojností církve, založené božskou vůlí. Výsledkem úvah bylo, že všichni uznali, že danou otázku zodpověděl sám Bůh tím, že vylil na pohany Ducha svatého; všichni si uvědomili, že jejich úkolem je následovat vedení Ducha. *AA 196.1*

K hlasování o předložené otázce nebyli povoláni všichni křesťané. „Apoštolové a starší“, vlivní a uvážliví mužové, se uradili a vydali rozhodnutí, jež pak přijaly všechny křesťanské sbory. Ne všechny však byly s rozhodnutím spokojeny; utvořila se skupina ctižádostivých a sebevědomých bratří, kteří s ním nesouhlasili. Tito mužové se opovážili konat dílo na vlastní odpovědnost. Neustále reptali a kritizovali, navrhovali své plány a snažili se mařit dílo mužů, jež Bůh ustanovil, aby učili evangelium. Od prvopočátku se církev střetávala s takovými překážkami a bude se s nimi potýkat až do konce času. *AA 196.2*

Jeruzalém byl hlavním městem Židů, a právě tam se projevovala největší výlučnost a největší náboženský fanatismus. Židovští křesťané, kteří žili v Jeruzalémě a měli stále na očích jeruzalémský chrám, se přirozeně v mysli obírali zvláštními výsadami Židů jako národa. Když poznali, že křesťanská církev se uchyluje od židovských obřadů a tradic, a když pochopili, že zvláštní posvátnost, již se vyznačovaly židovské zvyky, se brzy ztratí ve světle nové víry, rozzlobili se mnozí na Pavla jako na toho, jež tuto změnu z valné části způsobil. Ani učedníci nebyli všichni ochotni přijmout rozhodnutí koncilu. Někteří horlili pro zákon o obřadech a odsuzovali Pavla, protože se domnívali, že jeho zásady o závaznosti židovského zákona jsou nedůsledné. *AA 197.1*

Velkodušné a prozíravé rozhodnutí všeobecné rady vzbudilo důvěru pohanů, kteří se stali věřícími, a prospělo věci Boží. Církev v Antiochii uvítala Judu a Sílu, zvláštní vyslance, kteří se sem

vrátili s apoštoly ze shromáždění v Jeruzalémě. „*Judas a Silas, kteří sami byli také proroky, povzbudili a utvrdili bratři.*“ Tito zbožní mužové pobýli v Antiochii nějaký čas. Také „*Pavel a Barnabáš zůstali v Antiochii, učili a kázali slovo evangelia Páně s mnohými jinými*“ (Sk 15,32-35).

AA 197.2

Když Petr navštívil později Antiochii, získal si důvěru mnohých svým moudrým jednáním s obrácenými pohany. Po nějakou dobu si počínal podle světla, jehož se mu dostalo z nebe. Přemohl svou přirozenou zaujatost natolik, že usedal s obrácenými pohany za jeden stůl. Když však přišlo z Jeruzaléma několik Židů, kteří horlili pro zákon o obřadech, změnil Petr nerozvázně své chování k obráceným pohanům. Mnozí Židé „*s ním upadli do pokrytectví..., dokonce i Barnabáš byl stržen jejich pokrytectvím*“ (Ga 2,13). Tento projev slabosti u těch, kteří byli ctěni a milováni jako vůdcové, zapůsobil nanejvýš bolestně na mysli obrácených pohanů. Církvi hrozil rozkol. Pavel, který viděl, jak zhoubný vliv má na církev dvojaké počínání Petrovo, však Petra veřejně pokáral tím, že odhalil jeho pravé smýšlení. Před církví se Petra zeptal: „*Žiješ-li ty, ač jsi Žid, pohansky, a ne židovsky, jak můžeš nutiti pohany, aby zachovávali židovské zvyky?*“ (Ga 2,14) AA 197.3

Petr poznal, že podlehl bludu, a hned se jal, seč byl, napravovat zlo, které způsobil. Bůh, jenž zná konec od začátku, dopustil, aby Petr ukázal tuto povahovou slabost, aby zkoušený apoštol poznal, že v něm není nic, nač by mohl být pyšný. I nejlepší mužové se zmýlí ve smýšlení, jsou-li ponecháni sami sobě. Bůh také věděl, že v budoucnu propadnou mnozí klamu natolik, že budou žádat pro Petra a jeho následovníky přednostní práva, jež náleží toliko Bohu. A tento záznam o apoštolově slabosti měl být trvalým důkazem jeho omylnosti a je důkazem toho, že Petr nikterak nepřevyšoval ostatní apoštoly. AA 198.1

Případ tohoto uchýlení od správných zásad je vážnou výstrahou pro ty, kdož zastávají významná místa v díle Božím, aby neslevovali v poctivosti, ale pevně se drželi zásad. Čím větší odpovědnost je vložena na člověka, čím větší má moc nařizovat a řídit, tím větší škodu může napáchat, nekráčí-li pevně cestou Páně a nejedná-li v souladu s rozhodnutími, jež byla učiněna na společné poradě věřících. AA 199.1

Není to divné, že se Petr mohl přetvařovat, že mohl obcházet zásady evangelia, ať už ze strachu z lidí nebo aby získal vážnost? A to všechno po svých nezdarech, po svém pádu, a po své nápravě, po svém tak dlouhém působení, po svém těsném společenství s Kristem, při své zkušenosti, jak Spasitel žil podle správných zásad, po všem poučení, jehož se mu dostalo, při všech darech, při všem poznání a vlivu, jež nabyt kázáním slova? Není to podivné, že zakolísal ve svém přesvědčení, co je správné? Kéž by Bůh dal, aby si každý uvědomil svou bezmocnost a neschopnost vést svou loď přímo a bezpečně do přístavu! AA 199.2

Pavel byl při svém působení často nucen jednat o své újmě. Bůh mu dal zvláštní poučení a Pavel se neodvážil smlouvat, když šlo o zásady. Někdy bylo břímě těžké, avšak Pavel stál pevně na straně práva. Uvědomoval si, že církev se nikdy nesmí dostat pod lidskou moc. Tradice lidí a jejich zásady nesmějí nahrazovat zjevené pravdy. Šíření evangelia nesmí být bržděno zaujatostí nebo názory lidí, ať zastávají v církvi sebevyšší postavení. AA 199.3

Pavel zasvětil sebe a všechny své síly službě Boží. Přijal pravdy evangelia přímo z nebe a po celou dobu svého působení udržoval nejtěsnější styk s nebesy. Bůh ho poučil o tom, že se nemají ukládat zbytečná břemena nežidovským křesťanům; když pak židovští věřící vnesli do církve v Antiochii otázku obřízky, znal Pavel smýšlení Ducha Božího o takovém učení a zaujal pevné a nesmlouvavé stanovisko, které oprostilo církev od židovských zvyků a obřadů. AA 200.1

Přesto, že Pavel byl osobně poučován od Boha, neměl přemrštěné představy o odpovědnosti jednotlivce. Ačkoli čekal od Boha přímé řízení, uznával vždy ochotně autoritu společenství věřících, sdružených v církvi. Cítil, že je mu třeba rady, a když se vyskytly důležité problémy, rád je předkládal církvi a spolu se svými bratřími pak prosil Boha o moudrost, aby učinili správné rozhodnutí. Dokonce i „*duchové proroků*“, prohlásil, „*se podřizují prorokům. Bůh není Bohem zmatku, nýbrž Bohem míru, jako v každé církvi svatých*“ (1 K 14,32.33). Učil, stejně jako Petr, že všichni, kdož jsou spojeni v církvi, mají projevodat „*poddanost jedni druhým*“ (1 Pt 5,5). AA 200.2

20. Povyšování kříže

Když nějaký čas působil v Antiochii, navrhl Pavel svým spolupracovníkům, aby se vypravili na další misijní cestu. „*Vraťme se,*“ řekl Barnabášovi, „*a podívejme se na bratři ve všech městech, ve kterých jsme kázali slovo evangelia Páně, jak se mají.*“ (Sk 15,36) AA 201.1

Pavel i Barnabáš s láskou vzpomínali na ty, kdož před nedávnem přijali jejich zásluhou poselství evangelia, a toužili je znovu uvidět. Pavel byl vždy tak starostlivý. I když byl na misii ve vzdálených zemích, daleko od míst své dřívější činnosti, měl stále starost o tyto obrácené a nabádal je, aby zůstali věrnými a zdokonalovali „*své posvěcení v bázni Boží*“ (2 K 7,1). Neustále se snažil jim pomáhat, aby se z nich stali křesťané silní ve víře, planoucí horlivostí, celým srdcem zasvěcení Bohu a šíření jeho království. AA 201.2

Barnabáš chtěl jít s Pavlem, přál si však, aby vzal s sebou Marka, který se opět rozhodl věnovat se hlásání evangelia. Pavel však měl proti tomu námitky. „*Měl za to, aby... s sebou nebrali*“ toho, jenž je na jejich první misijní cestě opustil ve chvíli nouze. Nechtěl omluvit slabost, již Marek projevil tím, že zběhl z díla a dal přednost bezpečí a pohodlí domova. Soudil, že někdo s tak malou oddaností se nehodí pro dílo, jež vyžaduje trpělivost, sebezapření, statečnost, oddanost, víru, obětavost, a – je-li to zapotřebí – i ochotu obětovat sám život. Rozpor mezi nimi byl tak příkrý, že se Pavel s Barnabášem kvůli tomu rozešel; Barnabáš, věren svému přesvědčení, vzal s sebou Marka. Tak „*Barnabáš přibral Marka a plavil se na Cypr, Pavel pak si zvolil Sílu a odešel, poručen byv od bratří do milosti Páně*“ (Sk 15,38-40). AA 202.1

Pavel a Sílas procestovali Sýrii a Cilicii, kde utvrzovali církve, až konečně přibyli do Derby a Lystry v Lykaonii. Právě v Lystře byl Pavel kdysi kamenován, a přesto ho znovu nacházíme tam, kde mu tehdy hrozilo nebezpečí. Chtěl vědět, jak ti, kdož jeho zásluhou přijali evangelium, obstáli ve zkouškách. Nebyl zklamán, neboť shledal, že věřící v Lystře zůstali věrni navzdory lítému odporu. AA 202.2

Tam se Pavel opět shledal s Timoteem, který byl svědkem toho, jak ho v závěru jeho první návštěvy v Lystře kamenovali. Dojem, jenž tento výjev v mysli Timoteově vyvolal, se během doby ještě prohluboval, až Timoteus nabyl přesvědčení, že je jeho povinností věnovat se plně dílu evangelia. Jeho srdce se spojilo se srdcem Pavlovým a Timoteus zatoužil stát se apoštolovým pomocníkem, až se k tomu naskytne příležitost. AA 202.3

Sílas, Pavlův druh v šíření evangelia, byl sice zkušený pracovník, obdařený duchem prorockým, avšak práce bylo tak mnoho, že bylo nutno vychovat k činné službě více pracovníků. V Timoteovi poznal Pavel muže, jenž si váží posvátné práce služebníka evangelia, jenž se neleká vyhlídky na utrpení a pronásledování a jenž se chce dát poučit. Přesto se apoštol neodvažoval převzít odpovědnost za východu nezkušeného mladého Timotea k hlásání evangelia, dříve než se seznámí s jeho povahou a jeho předchozím životem. AA 203.1

Timoteův otec byl Řek a jeho matka Židovka. Již jako dítě znal Timoteus Písmo. Když žil v domě svých rodičů, poznal zbožnost zdravou a rozumnou. Víra jeho matky a babičky v svaté slovo Boží mu stále připomínala, že je požehnáním konat vůli Boží. Slovo Boží bylo předpisem, podle něhož tyto dvě bohabojné ženy vychovávaly malého Timotea. Duchovní síla, kterou získal jejich výchovou, zachovala ho čistým v projevu a neposkrvněným zlými vlivy, jimiž byl obklopen. Tak spolupracovali jeho domácí učitelé s Bohem, aby byl připraven snášet břímě. AA 203.2

Pavel poznal, že Timoteus je věrný, vytrvalý a upřímný a zvolil si ho za druhá v práci a na cesty. Ti, kdož Timotea vychovávali v jeho dětství, byli za to odměněni tím, že viděli, jak se jejich milované dítě stalo blízkým druhem velkého apoštola. Timoteus byl ještě mládencem, když ho Bůh vyvolil za učitele; ale jeho zásady byly díky jeho rané výchově tak pevné, že mohl zaujmout místo Pavlova pomocníka. A ač mlád, nesl svou odpovědnost s křesťanskou pokorou. AA 203.3

Z obezřetlosti Pavel moudře poradil Timoteovi, aby se dal obřezat; ne proto, že by to vyžadoval Bůh, nýbrž proto, aby se tím odstranil důvod k námitce, kterou by Židé mohli mít proti Timoteově práci. Při svém poslání bude muset Pavel putovat z města do města, do mnoha zemí a často bude

kázat o Kristu v židovských synagógách nebo na jiných místech, kde se shromáždí lidé. Kdyby vyšlo najevo, že jeden z jeho spolupracovníků je neobřezaný, mohla by jeho dílo ohrozit zaujatost a fanatičnost Židů. apoštol všude narážel na rozhodný odpor a všude se setkával s krutým pronásledováním. chtěl přinést svým židovským bratřím i pohanům známost evangelia, a proto vyvíjel veškeré úsilí, samozřejmě vždy v souladu s vírou, aby odstranil každou záminku k odporu. Přestože nyní učinil tak velký ústupek židovské zaujatosti, věřil a učil, že otázka obřízky je naprosto podružná, že neznamená nic, kdežto evangelium Kristovo je všechno. *AA 204.1*

Pavel v lásce přilnul k Timoteovi, „*svému pravému synovi ve víře*“ (1 Tm 1,2). Veliký apoštol často zkoušel mladšího učedníka z biblických dějin a když putovali z místa na místo, učil ho svědomitě, jak úspěšně pracovat. Jak Pavel, tak Sílás se v něm snažili prohloubit už vyvolaný pocit svatosti a vážnosti díla šíření evangelia. *AA 204.2*

Ve své činnosti obracel se Timoteus stále o radu a poučení k Pavlovi. Nikdy nejednal z náhlého popudu, vždy se rozhodoval s rozmyslem a po klidném uvážení a při každém kroku si kladl otázku: Je to cesta Páně? Duch svatý v něm našel toho, jehož je možno utvářet a upravit na chrám, v němž bude přebývat božská přítomnost. *AA 205.1*

Jestliže se učení Bible přeneso do každodenního života, má hluboký a trvalý vliv na povahu. A takové učení Timoteus šířil a uváděl v život. Neměl zvlášť skvělé vlohy, avšak jeho činnost měla velkou cenu, protože užíval schopností daných mu Bohem k službě Mistrově. Věděl, co je zbožnost, a to ho odlišovalo od ostatních věřících a dodávalo mu vážnosti a vlivu. *AA 205.2*

Ti, kdož pracují pro duše lidí, musejí nabýt hlubšího, dokonalejšího a jasnějšího poznání Boha, jež je možno nabýt obyčejným úsilím. Musejí dát všechny své síly do služeb Mistrových. Mají vysoké a svaté povolání a získají-li duše za svou mzdu, musejí se pevně přimknout k Bohu a denně přijímat milost a sílu ze Zdroje všeho požehnání. „*Zjevila se milost Boží spasitelná všem lidem a vychovává nás, abychom se odřekli bezbožnosti a světské žádostivosti a žili rozvážně, spravedlivě a zbožně v tomto nynějším světě, když čekáme na splnění blažené naděje a na zjevení slávy velikého Boha a našeho Spasitele Krista Ježíše, jenž sebe vydal za nás, aby nás vykoupil ze vši nepravosti a očistil si lid jako svůj vyvolený majetek, horlivý k dobrým skutkům.*“ (Tt 2,11-14) *AA 205.3*

Než se vydali do nové oblasti, navštívil Pavel se svými druhy sbory, jež byly založeny v Pizidii a v okolních územích. „*Když procházeli městy, odevzdávali jim ustanovení usnesená od apoštolů a presbyterů v Jeruzalémě, aby je zachovávali, a církve se utvrzovaly ve víře a denně se množily počtem.*“ (Sk 16,4.5) *AA 205.4*

Apoštol Pavel pociťoval hlubokou odpovědnost za ty, kdož byli obráceni jeho přičiněním. Toužil po tom, aby byli především věrní, „*abych se vámi mohl pochlubit v den Kristův,*“ pravil, „*že jsem neběžel na prázdno ani na prázdno nelopotil*“ (Fp 2,16). Chvěl se, jak dopadne jeho působení. Měl pocit, že by mohla být ohrožena i jeho vlastní spása, kdyby nesplnil svou povinnost a kdyby s ním církev přestala spolupracovat na záchraně duší. Věděl, že jen samo kázání nepostačí k tomu, aby se vychovali věřící k dalšímu šíření slova Božího. Věděl, že „*naučením za naučením, zprávou za zprávou, trošku odtud, trošku od onud*“ (podle Iz 28,10) se musejí naučit, jak postoupit dále v díle Kristově. *AA 206.1*

Je všeobecný zákon, že kdykoli kdo neužije sil, jichž se mu dostalo od Boha, ztratí je; tyto síly upadají a zmizí. Pravda, kterou se nežije, která není dále sdělována, ztrácí svou životodárnou sílu, svou léčivou moc. Proto se Pavel obával, že se mu nepodaří učinit každého dokonalým v Kristu. Pavlova naděje na nebe pohasla, když začal hloubat o tom, že by se mu nemuselo podařit dát církvi božský ráz, že by ji místo toho vtiskl lidský ráz. Jeho znalost, jeho výřečnost, jeho zázraky, jeho vidění věčných věcí, když byl uchvácen do třetího nebe – to vše nic nepomůže, jestliže ti, pro něž pracuje, ztratí pro svou nevěru milost Boží. A proto mluveným slovem i listy zapřísahal ty, kdož přijali Krista, aby žili takovým životem, aby mohli zůstat „*bez úhony a upřímní, Božími dětmi bez vady uprostřed pokolení zkřiveného a zmateného, ... jako hvězdy ve světě, držíce se pevně slova života*“ (Fp 2,15.16). *AA 206.2*

Každý věrný služebník Boží cítí, že je na něm velká odpovědnost za duchovní pokrok věřících, svěřených jeho péči, a toužebně si přeje, aby byli Božími spolupracovníky. Uvědomuje si, že na správném vykonání díla, jež mu světil Bůh, závisí ve velké míře zdar církve. Opravdově a neúnavně

se snaží vyvolat ve věřících touhu, aby získávali věřící pro Krista, protože si je vědom toho, že každý nový člen církve představuje další nástroj, jímž se pak vyplňuje plán vykoupení. AA 207.1

Když navštívili sbory v Pizidii a v sousedních krajích, prošli Pavel a Silas s Timoteem „*Frygií a krajinou Galatskou*“ (Sk 16,6), kde horlivě hlásali radostnou zvěst o spáse. Galatští se oddávali uctívání model; když však vyslechli kázání apoštolů, zaradovali se z poselství, jež jim slibovalo vysvobození z otroctví hříchu. Pavel s jeho druhi hlásali učení o ospravedlnění vírou v usmiřující oběť Kristovu. V jejich podání byl Kristus tím, jenž viděl bezmocnost padlého lidstva a přišel, aby je vykoupil životem v poslušnosti zákona Božího a podstoupením trestu za neposlušnost. A ve světle kříže začali mnozí, kteří dosud o pravém Bohu nic nevěděli, chápat velikost lásky Otcovy. AA 207.2

Tak se Galatští seznámili se základními pravdami o Bohu, našem Otci, a o Pánu Ježíši Kristu, „*který se vydal za naše hříchy, aby nás vysvobodil z tohoto přítomného zlého světa podle vůle našeho Boha a Otce*“. „*Ze zvěsti o víře*“ dostalo se jim Ducha Božího a stali se „*syny Božími skrze víru v Krista*“ (Ga 1,3.4; 3,2.26). AA 208.1

Když byl mezi Galatskými, žil Pavel tak, že později mohl říci: „*Prosím vás o to, staňte se tím, čím jsem já*.“ (Ga 4,12) Jeho rty se dotkly žhavého uhlíku z oltáře, což mu umožnilo povznést se nad tělesné slabosti a představit Ježíše jako jedinou naději hříšníka. Ti, kdož ho slyšeli, poznali, že byl s Ježíšem. Nadán mocí shůry, uměl duchovní věci měřit duchovně a bořit pevnosti satanovy. Když líčil lásku Boží, jak se projevila v obětování jednorozeného Syna Božího, byla srdce jeho posluchačů podmaněna a mnozí se začali ptát: Co musím učinit, abych byl spasen? AA 208.2

Takovým způsobem hlásal apoštol evangelium po celou dobu svého působení mezi pohany. Stále jim poukazoval na kříž na Golgotě. „*Nekážeme se*“, prohlásil v posledních letech svého života, „*ale Krista Ježíše, jakožto Pána; sami jsme jen vaši služebníci pro Krista. Neboť Bůh, který řekl: Ze tmy zazáří světlo, zazářil v našich srdcích, aby osvětlil lidi poznáním Boží slávy na tváři Kristově*.“ (2 K 4,5.6) AA 208.3

Posvěcení poslové, kteří v prvních dobách křesťanství přinášeli hynoucímu světu radostnou zvěst o spáse, nepřipustili, aby ani jediná myšlenka na vlastní vyvýšení zkreslila jejich podání Krista, jejich vylíčení Ukřižovaného. Nebážíli po moci, ani po vyniknutí. Sami skryti ve Spasiteli, vyhledávali velký plán spasení a život Krista, Tvůrce a Dověritele tohoto plánu. Kristus, jenž se nemění, jenž byl včera, jakým je dnes a jakým bude vždycky, byl náplní jejich učení. AA 209.1

Kdyby ti, kdož dnes učí slovu Božímu, pozvedli Kristův kříž výše a ještě výše, pak jejich působení by přineslo mnohem lepší výsledky. Kdyby hříšníci mohli být přivedeni k tomu, aby jednou opravdově vzhledli ke kříži, kdyby se jim mohlo dostat úplného pohledu na ukřižovaného Spasitele, pak by si uvědomili hloubku lásky Boží a uvědomili by si také hříšnost přestoupení. AA 209.2

Kristova smrt je důkazem velké lásky Boží k lidem. Je pro nás příslibem spásy. Odejmout křesťanu kříž by bylo jako vymazat slunce z nebe. Kříž nás přibližuje Bohu, usmiřuje nás s ním. S něhou otcovské lásky sleduje Bůh utrpení, jež podstoupil jeho Syn, aby spasil lidstvo před věčnou smrtí, a přijímá nás ve svém Milovaném. AA 209.3

Bez kříže by člověk nemohl být spojen s Otcem. V kříži je všechna naše naděje. Z něho vyzařuje světlo Spasitelovy lásky, a když hříšník u paty kříže vzhlíží k tomu, jenž zemřel, aby ho spasil, může se radovat, neboť jeho hříchy jsou mu odpuštěny. Když klečí pod křížem, dosahuje nejvyššího míst, jehož člověk může dosáhnout. AA 209.4

Skrze kříž poznáváme, že nebeský Otec nás miluje láskou, jež je nekonečná. Můžeme se pak divit, že Pavel řekl: „*Mně... nejde o to, abych se mohl chlubit – leda křížem našeho Pána Ježíše Krista*“? (Ga 6,14) Je také naší výsadou chlubit se křížem, oddat se cele tomu, jenž dal sebe za nás. Tehdy, když světlo, jež proudí z Golgoty, září v naší tváři, můžeme začít zjevovat toto světlo těm, kdož žijí ve tmě. AA 210.1

21. Ve vzdálených zemích

Přišel čas, aby evangelium bylo hlášáno i za hranicemi Malé Asie. Před Pavlem a jeho druhy stál úkol přepravit se do Evropy. V Troadě, na pobřeží Středozemního moře, „*spatřil Pavel v noci vidění: nějaký macedonský muž stál a prosil ho: Přejdi do Macedonie a pomoz nám.*“ (Sk 16,9) AA 211.1

Volání bylo naléhavé a nepřipouštělo odkladu. „*Když spatřil to vidění,*“ vypravuje Lukáš, který provázel Pavla, Sílu a Timotea na cestě do Evropy, „*hned jsme se snažili vydati na cestu do Macedonie, poněvadž jsme byli přesvědčeni, že nás Bůh volá, abychom jim zvěstovali evangelium. Vypluli jsme z Troady a přímo jsme se brali na Samotraku, druhého dne do Neapole (tj. Neapolis v Macedonii), odtud do Filip, což jest přední město té krajiny Macedonské a kolonie.*“ (Sk 16,10.12) AA 211.2

„*V sobotní den,*“ vypráví Lukáš dále, „*jsme vyšli za bránu k řece, kde jsme mysleli, že je modlitebna, usedli jsme a hovořili s ženami, jež se tam sešly. Poslouchala nás jedna žena jménem Lydia, prodavačka purpuru z města Tyatiry, žena bohabojná; té Pán otevřel srdce.*“ (Sk 16,13.14) Lydia s radostí přijala pravdu. S celou rodinou byla obrácena na víru a pokřtěna. Pak požádala apoštoly, aby se usadili v jejím domě. AA 212.1

Když pak jednou poslové kříže vyšli, aby učili, následovala je jakási žena, ovládaná věsteckým duchem, a volala: „*Tito lidé jsou služebníci Boha nejvyššího a zvěstují vám cestu spásy.*“ To činila po mnoho dní. (Sk 16,17) AA 212.2

Tato žena byla zvláštním nástrojem satanovým a svým věštěním přinášela svým pánům mnoho užitku. Její vliv pomáhal upevňovat modloslužebnictví. Satan si byl vědom toho, že jeho království je ohrožováno, a uchýlil se k tomuto způsobu, aby čelil dílu Božímu; doufal totiž, že se mu podaří smísit své klamy s pravdami, jimž učí ti, kdož hlásají poselství evangelia. Pochvalné řeči oné ženy byly urážkou věci pravdy, odváděly mysl lidí od učení apoštolů a zneuctívaly evangelium, neboť vyvolávaly v mnohých domněnku, že ti, kdož k nim mluví v Duchu a moci Boží, jsou ovládáni tímž duchem jako tato vyslankyně satanova. AA 212.3

Po nějakou dobu to apoštolové snášeli; posléze však vnuknutím Ducha svatého přikázal Pavel zlému duchu, aby ženu opustil. Žena okamžitě zmlkla a její mlčení bylo důkazem, že apoštolové jsou služebníci Boží, že démon v nich poznal Boží služebníky a že uposlechl jejich rozkazu. AA 212.4

Žena, jež byla zbavena zlého ducha a opět nabyla zdravého rozumu, se rozhodla, že se stane následovnicí Kristovou. Tu se její páni polekali, že přijdou o výdělky. Poznali, že s jejím předpovídaním a s jejími věštbami už je konec, že přijdou o svůj zdroj příjmů, bude-li apoštolům dále dovozeno konat dílo evangelia. AA 213.1

Ve městě žilo mnoho dalších lidí, kterým satanské klamy vynášely zisky, a ti, obávající se vlivu moci, jež mohla tak účinně překazit jejich dílo, spustili mocný pokřik proti služebníkům Božím. Přivedli apoštoly před soudce a obvinili je: „*Tito lidé znepokojují naše město; jsou to Židé a hlásají zvyky, které my, jako Římané, nesmíme přijímati ani činiti.*“ (Sk 16,20.21) AA 213.2

Dav se rozběsnil a postavil se proti učedníkům. Do čela se dostala lůza za podpory soudu, který dal z apoštolů strhnout svrchní šat a přikázal, aby je zmrskali. „*Když pak jim vysázeli mnoho ran, uvrhli je do vězení a poručili strážci, aby je bedlivě hlídali. Ten, když dostal takový rozkaz, uvrhl je do vnitřního vězení a pro jistotu jim zapjal nohy do klády.*“ (Sk 16,23.24) AA 213.3

Apoštolové trpěli hroznými mukami pro bolestivou polohu, v níž je zanechali, avšak nereptali. Naopak, v naprosté tmě a v pusté kobce se navzájem povzbuzovali slovy modlitby a velebili Boha, že je uznal hodnými, aby pro něho trpěli ponížení. Jejich srdce planula hlubokou a opravdovou láskou pro věc Vykupitelovu. Pavel při tom vzpomněl na to, jak se sám účastnil pronásledování učedníků Kristových, a radoval se, že se mu otevřely oči a srdce, aby poznal a pocítil moc vznešených pravd, jimiž kdysi opovrhoval. AA 213.4

S úžasem naslouchali ostatní vězňové modlitbám a zpěvu, vycházejícím z nejhlubšího vězení. Byli zvyklí, že odtamtud se ozývaly výkřiky a sténání, proklínání a zlořečení, jež rušilo noční klid; ještě nikdy však neslyšeli, že by z oné tmavé cely vycházely modlitby a chvalozpěvy. Strážci a věz-

ňové se divili a ptali se jeden druhého, kdo jsou ti mužové, kteří – ač v zimě, o hladu s v mukách – se mohou radovat. AA 214.1

Zatím se soudcové vraceli do svých domovů s pocitem uspokojení, že rychlým a rozhodným opatřením potlačili bouři. Cestou však slyšeli další podrobnosti o povaze a o činnosti mužů, které odsoudili k zmrskání a k uvěznění. Uviděli ženu, jež byla vysvobozena z vlivu satanova, a byli překvapeni, jak se změnila v tváři a v chování. V minulosti působila v městě mnoho zmatků; nyní však byla tichá a pokojná. Když si soudcové uvědomili, že se vši pravděpodobností vynesli přísný trest podle římského práva nad dvěma nevinnými muži, horšili se na sebe a rozhodli se, že hned ráno přikáží, aby apoštolové byli tajně propuštěni a vyvedeni z města, kde budou v bezpečí před násilím ze strany lůzy. AA 214.2

Zatímco lidé projevovali krutost a mstivost nebo trestuhodně nedbali zodpovědnosti, jež na ně byla vložena, Bůh nezapomínal být milostiv ke svým služebníkům. Celé nebe projevovalo zájem o muže, kteří trpěli pro Krista. Byli vysláni andělé, aby navštívili vězení. Pod jejich kroky se třásla země. Pevně uzavřené dveře do žaláře se do široka rozevřely; z rukou a nohou vězňů spadly řetězy a okovy a vězení zaplavilo zářivé světlo. AA 215.1

Žalárník užasl, když slyšel modlitby a zpěv uvězněných apoštolů. Když je přivedli do vězení, viděl jejich opuchlé, krvácející rány a sám nařídil, aby jim vsadili nohy do klády. Očekával, že uslyší jejich žalostné sténání a proklínání, místo toho však slyšel radostný zpěv a chvalořečení. Tyto zvuky ukolébaly žalárníka v spánek, z něhož ho probudilo zemětřesení a otřásání zdí žaláře. AA 215.2

Polekán vyskočil a ke svému zděšení uviděl, že všechny žalární dveře jsou otevřeny. Zmocnila se ho hrůza, že vězni uprchli. Vzpomněl si, s jakým důrazným příkazem byli Pavel a Sílás svěřeni předešlého večera jeho péči a uvědomil si, že ho čeká smrt jako trest za jeho zdánlivou neposlušnost. Ve svém zoufalství cítil, že by bylo lepší zemřít vlastní rukou než podstoupit potupnou smrt na popravišti. Vytáhl svůj meč a chystal se, že se usmrtí, když v tom slyšel Pavlův hlas, jenž ho povzbudil slovy: „*Nečiň si nic zlého! My jsme tu všichni.*“ (Sk 16,29) Všichni vězňové byli na svých místech zadrženi mocí Boží, projevenou prostřednictvím jednoho vězně. AA 215.3

Přísnost, s jakou žalárník jednal s apoštoly, nevzbudila v nich zášť proti němu. Pavel a Sílás měli Ducha Kristova, ne ducha pomsty. V jejich srdcích, naplněných láskou Spasitelovou, nebylo místa pro nenávist k jejich pronásledovatelům. AA 216.1

Žalárník pustil svůj meč, dal si přinést světlo a spěchal do vnitřního žaláře. Chtěl vidět, jací jsou ti mužové, kteří mu takovou laskavostí oplatili krutost, s jakou s nimi zacházel. Když přišel na místo, kde byli apoštolové vězněni, vrhl se jim k nohám a prosil je o odpuštění. Pak je vyvedl na dvůr a zeptal se jich: „*Páni, co mám činiti, abych byl spasen?*“ (Sk 16,30) AA 216.2

Když viděl hněv Boží, jenž se projevil zemětřesením, žalárník se roztřásl; při pomyšlení, že vězňové uprchli, chtěl se usmrtit vlastní rukou; všechny tyto věci se mu však nyní zdály nepodstatnými v porovnání s novým, zvláštním strachem, který se zmocnil jeho mysli, a v porovnání s touhou dosáhnout takového klidu a vyrovnanosti, jakou projevili apoštolové v utrpení a soužení. Viděl v jejich tvářích nebeské světlo; věděl, že Bůh zasáhl podivuhodným způsobem, aby zachránil jejich životy; a v mysli se mu zvláštní silou vybavovala slova posedlé ženy: „*Tito lidé jsou služebníci Boha nejvyššího a zvěstují vám cestu spásy.*“ AA 216.3

V hluboké pokoře žádal apoštoly, aby mu ukázali cestu života. „*Uvěř v Pána Ježíše, a budeš spasen ty i tvůj dům,*“ odpověděli; a „*mluvili slovo Boží k němu i ke všem, kdož byli v jeho domě.*“ (Sk 16,31.32) Žalárník pak vymyl apoštolům rány a posloužil jim, poté se dal pokřtít s celou svou domácností. Posvěcující vliv se rozšířil na obyvatele věznice a mysli všech ochotně přijímaly pravdy, jež apoštolové hlásali. Nabyli přesvědčení, že je z vězení zázračně vysvobodil Bůh, jemuž tito mužové sloužili. AA 217.1

Obyvatelé Filip byli zemětřesením velice postrašeni, a když ráno vyprávěli vězeňští strážci soudcům, co se v noci událo, polekali se soudcové a poslali biřice, aby apoštoly pustili na svobodu. Pavel však pravil: „*Zbičovali nás veřejně a bez soudu, nás, římské občany, vsadili nás do žaláře, a nyní nás chtějí tajně vykázati? To ne, ať sami přijdou a vyvedou nás!*“ (Sk 16,37) AA 217.2

Apoštolové byli římskými občany a bylo protizákonné, aby byl Říman zbičován, leda by spáchal nejohavnější zločin, nebo aby byl zbaven svobody bez řádného soudu. Pavel a Sílás byli ve-

řejně uvrženi do žaláře a nyní odmítli, aby byli propuštěni tajně, aniž soud podal řádné vysvětlení.

AA 217.3

Když tato odpověď byla tlumočena soudcům, dostali strach, že apoštolové by si mohli stěžovat u císaře. Proto se hned odebrali do vězení a omluvili se Pavlovi a Sílovi za nespravedlnost a násilí na nich spáchané, sami je vyvedli ze žaláře a prosili je, aby odešli z města. Soudci se obávali vlivu apoštolů na lid, ale měli také strach z moci, která zasáhla ve prospěch těchto nevinných mužů. AA 217.4

Apoštolové se řídili poučením, jež jim dal Kristus, a nevnucovali svou přítomnost tam, kde nebyla žádoucí. „*Vyšli tedy z vězení a šli k Lydii, uviděli bratří, povzbudili je a odešli.*“ (Sk 16,40) AA 218.1

Svou činnost ve Filipech nepokládali apoštolové za marnou. Setkali se tam s velkým odporem a pronásledováním, avšak zásah Prozířetelnosti a obrácení žalárníka a jeho rodiny je více než odškodnilo za potupu a utrpení, jež je tam potkalo. Zpráva o jejich nespravedlivém uvěznění a zázračném vysvobození se rozšířila po celém kraji a upozornila na dílo apoštolů velké množství lidí, kteří by se o něm jinak nedověděli. AA 218.2

Výsledkem Pavlova působení ve Filipech bylo založení církve, jejíž členů stále přibývalo. Horlivost a oddanost Pavlova a především jeho ochota snášet utrpení pro Krista měly na obrácené hluboký a trvalý vliv. Ti pak vysoce oceňovali vzácné pravdy, pro něž apoštolové tolik obětovali, a celým srdcem se oddali věci svého Vykupitele. AA 218.3

Že členové tohoto sboru nebyli ušetřeni pronásledování, vyplývá z listu, který jim Pavel zaslal. Pavel v něm píše: „*Vám se dostalo té milosti pro Krista: nejen v něj věřit, ale i pro něj trpět – to je pro vás týž zápas, jaký jste viděli při mně.*“ Jejich pevnost ve víře byla však taková, že jim Pavel mohl napsat: „*Děkuji svému Bohu při každé vzpomínce na vás a vždycky se v každé své modlitbě za všechny vás s radostí modlím pro vaše účastenství v evangeliu od prvního dne až podnes.*“ (Fp 1,29.30.3.4.5) AA 218.4

Strašný je boj, který se vede mezi silami dobra a silami zla v důležitých střediscích, kam jsou povoláváni poslové pravdy, aby tam působili. „*Váš zápas není zápas s krví a s tělem,*“ prohlašuje Pavel, „*nýbrž s démonskými vládami a vrchnostmi, s vládci světa nynější temnoty.*“ (Ef 6,12) Až do konce času potrvá boj mezi církví Boží a těmi, kdož jsou pod vládou zlých andělů. AA 219.1

První křesťané se často museli postavit proti mocnostem tmy a tváří v tvář. Překrucováním pravdy a pronásledováním se nepřítel snažil odvrátit je od pravé víry. V naší době, kdy se rychle blíží konec všech věcí na zemi, vynakládá satan zoufalé úsilí, aby dostal svět do svých tenat. Vymýšlí si mnohé věci, aby jimi zaujal mysl lidí a odvrátil jejich pozornost od pravdy, jež jsou podstatné pro spásu. V každém městě pracují jeho nástroje a horlivě zakládají skupiny, jež jsou proti zákonu Božímu. Arcipodvodník zasívá prvky zmatku a vzpoury a rozdmýchává v lidech horlivost pro falešné cíle. AA 219.2

Bezbožnost se rozmohla do takového stupně, jaký dosud nebyl zaznamenán; přesto mnozí hlasatelé evangelia volají: „Jen klid, nehrozí žádné nebezpečí.“ Věrní poslové Boží by však měli vytrvale pokračovat ve svém díle. Oděni nebeskou zbrojí měli by nebojácně a vítězně postupovat vpřed a neustávat ve svém boji, dokud všechny duše v jejich dosahu nepřijmou poselství pravdy pro tuto dobu. AA 220.1

22. Tessalonika

Když odešli z Filip, vydali se Pavel a Sílás na cestu do Tessaloniky. Tam se jim dostalo pocty, že mohli promluvit k velkému shromáždění v židovské synagóze. Na jejich zevnějšku byly stopy po hanebném jednání, jemuž byli před krátkou dobou vystaveni, a proto museli vysvětlit, co se stalo. Učinili tak, aniž se sami vynášeli, nýbrž při tom velebili toho, jenž způsobil jejich vysvobození. AA 221.1

Ve svém kázání Tessalonickým odvolal se Pavel na proroctví Starého zákona, jež se týkají Mesiáše. Kristus sám otevřel mysli svých učedníků, aby tato proroctví pochopili; „*počal od Mojžíše a ode všech proroků a vykládal jim ve všech Písmech, co se ho týkalo*“ (L 24,27). Když Petr kázal o Kristu, používal důkazů ze Starého zákona. Štěpán si počínal právě tak. A také Pavel se ve svých kázáních dovolával Písem, jež předpovídala narození, utrpení, smrt, zmrtvýchvstání a nanebevstoupení Krista. Svědectvím, jež bylo vnuknuto Mojžíšovi a prorokům, přesvědčivě dokázal, že Ježíš z Nazareta je Mesiáš, a ukázal, že to byl hlas Kristův, který od dnů Adamových promlouval skrze patriarchy a proroky. AA 221.2

O příchodu Zaslíbeného mluví svědectví jasně a podrobně. Již Adamovi se dostalo zaslíbení, že přijde Vykupitel. Rozsudek vynesený nad satanem: „*Nepřátelství položím mezi tebou a mezi ženou, i mezi semenem tvým a semenem jejím; ono potře tobě hlavu, a ty potřeš jemu patu.*“ (Gn 3,15) byl pro naše prarodiče zaslíbením, že skrze Krista přijde vykoupení. AA 222.1

Abrahámovi bylo dáno zaslíbení, že z jeho pokolení vyjde Spasitel světa: „*Požehnání budou v semeni tvém všickni národové země.*“ „*Nepraví se ‚v potomstvu‘, jako o mnohých, ale jako o jednom ‚v semeni tvém‘, a to je Kristus.*“ (Gn 22,18; Ga 3,16) AA 222.2

Mojžíš, když se blížil konci svého poslání vůdce a učitele Izraele, prorokoval před shromážděnými zástupy Izraelských, že přijde Mesiáš: „*Proroka z prostředku tvého, z bratří tvých, jako já jsem, vzbudí tobě Hospodin Bůh tvůj; jeho poslouchati budete.*“ Pak Mojžíš ujistil Izraelské, že mu to zjevil sám Bůh, když pobýval na hoře Oreb, těmito slovy: „*Proroka vzbudím jim z prostředku bratří jejich, jako jsi ty, a položím slova má v ústa jeho, a bude jim mluvit všecko, což mu přikáži.*“ (Dt 18,15.18) AA 222.3

Mesiáš měl být z královského rodu, neboť v proroctví, jež pronesl Jákob, Pán pravil: „*Nebude odjata berla od Judy, ani vydavatel zákona od noh jeho, dokudž nepřijde Sílo; a k němu se shromáždí národové.*“ (Gn 49,10) AA 223.1

Izaiáš prorokoval: „*Vyjdeť Proutek z pařezu Izai, a Výstřelek z kořenů jeho vyroste, a ovoce ponese.*“ „*Nakloňte ucha svého, a pojděte ke mně, poslechněte a buďte živa duše vaše; učiním zajisté s vámi smlouvu věčnou, milosrdenství Davidova přepevná. Aj, za svědka národům dal jsem jej, za vůdce a učitele národům. Aj, národu, k němužs se neznal, povoláš, a národové, kteříž tě neznali, k tobě se sběhnou, pro Hospodina Boha tvého, a Svatého Izraelského, nebo tě oslaví.*“ (Iz 11,1; 55,3-5) AA 223.2

Také Jeremiáš podal svědectví o přicházejícím Vykupiteli jako Knížeti z rodu Davidova: „*Aj, dnové jdou, dí Hospodin, v nichž vzbudím Davidovi Výstřelek spravedlivý, i kralovati bude Král, a šťastně se jemu povede, soud zajisté a spravedlnost na zemi konati bude. Za dnů jeho spasen bude Juda, a Izrael bydliti bude bezpečně, a toť jest jméno jeho, kterýmž ho nazývati bude: Hospodin spravedlnost naše.*“ A dále pravil: „*Takto praví Hospodin: Nebudeť vypleněn muž z rodu Davidova, ješto by neseďel na stolici domu Judského. Z kněží také Levitských nebude vypleněn muž od tváři mé, ješto by neobětoval zápalu, a zapaloval suchou obět', a obětoval obět' po všechny dny.*“ (Jr 23,5.6; 33,17.18) AA 223.3

Dokonce i místo, kde se Mesiáš narodí, bylo předpověděno: „*Ty Betléme Efrata, jakžkoli jsi nejmenší mezi tisíci Judskými, z tebe mi vyjde ten, kterýž má býti Panovníkem v Izraeli, a jehož vychodové jsou od starodávna, ode dnů věčných.*“ (Mich 5,2) AA 223.4

Dílo, jež bude Spasitel konat na zemi, bylo dobře popsáno: „*Na něm odpočine Duch Hospodinův, Duch moudrosti a rozumnosti, Duch rady a síly, Duch umění a bázně Hospodinovy. A bude stížitelný v bázni Hospodinově.*“ Ten, jenž byl takto pomazán, přijde, aby „*kázal evangelium tichým,*

... uvázal rány zkroušených srdcem, vyhlásil jatým svobodu, a vězňům otevření žaláře, vyhlásil léto milostivé Hospodinovo, a den pomsty Boha našeho, aby těšil všechny kvílící, aby způsobil radost kvílícím Siónským, a dal jim okrasu místo popela, olej veselí místo smutku, oděv chvály místo ducha sevřeného. I nazváni budou stromové spravedlnosti, štípení Hospodinovo, aby oslavován byl.“ (Iz 11,2.3; 61,1-3) AA 224.1

„Aj služebník můj, na kteréhož se zpodepru, vyvolený můj, jehož libuje duše má. Ducha svého dám jemu, onť soud národům vynášeti bude. Nebude křičeti, ani se vyvyšovati, ani slyšán bude vně hlas jeho. Trtiny nalomené nedolomí, a lnu kouřícího se neuhasí, ale soud podle pravdy vynášeti bude. Nebude neochotný, ani přísný, dokudž soudu na zemi nevykoná, a učení jeho ostrovové očekávají budou.“ (Iz 42,1-4) AA 224.2

S přesvědčivostí Pavel dokazoval z Písma Starého zákona, že „Kristus musil trpěti a vstáti z mrtvých“ (Sk 17,3). A Micheáš, což neprorokoval: „Nechat' bijí holi v líce soudce Izraelského“? (Mich 5,1) A což Zaslíbený neprorokoval sám o sobě skrze Izaiáše: „Těla svého nastavuji bijícím a líce svého rvoucím mne, tváří své neskrývám od pohanění a plivání“? (Iz 50,6) Skrze žalmistu Kristus předpověděl, jak s ním budou lidé jednat: „Já jsem... útržka lidská a povrhel vůbec. Všichni, kteříž mne vidí, posmívají se mi, ošklebují se, a hlavami potřásají, říkajíce: Spustiltě se na Hospodina, nechat' ho vysvobodí; nechat' jej vytrhne, poněvadž se mu v něm zalíbilo.“ „Mohl bych sčísti všechny kosti své, oni pak hledí na mne, a dívají se mi. Dělí mezi sebou roucha má a o můj oděv mečí los.“ „Cizí učiněn jsem bratřím svým, a cizozemec synům matky své. Proto že horlivost domu tvého snědla mne, a hanění hanějících tě na mne připadla.“ „Pohanění potřeło srdce mé, pročez jsem byl v žalosti. Očekával jsem, zdali by mne kdo politoval, ale žádného nebylo, zdali by kdo potěšiti chtěli, ale nedočkal jsem.“ (Ž 22,7-9.18.19; 69,9.10.21) AA 225.1

Jak jasná a jednoznačná byla Izaiášova prorocství o Kristově utrpení a smrti! „Kdo uvěřil kázání našemu?“ ptá se prorok, „a rámě Hospodinovo komu jest zjeveno? Nebo před ním vyrostl jako Proutek, a jako Kořen z země vyprahlé, nemají podoby ani krásy. Vidělit' jsme jej, ale nic nebylo viděti toho, proč bychom ho žádostiví byli. Nejpohrdanější zajisté a nejopovrženější byl z lidí, Muž bolesti a kterýž zkusil nemoci, a jako ukryvající tvář svou; nejpohrdanější, pročez jsme ho za nic nevážili.“ AA 225.2

Ještote on nemoci naše vzal, a bolesti naše vlastní on nesl, my však domnívali jsme se, že jest raněn, a ubit od Boha, i strápen. On pak raněn jest pro přestoupení naše; kázeň pokoje našeho na něj vzložena, a zsinalostí jeho lékařství nám způsobeno. AA 226.1

Všickni my jako ovce zbloudili jsme, jeden každý na cestu svou obrátili jsme se, a Hospodin uvalil na něj nepravosti všech nás. Pokutován jest i strápen, však neotevřel úst svých. Jako beránek k zabiti veden byl, a jako ovce před těmi, kdož je stříhou, oněměl, aniž otevřel úst svých. Z úzkosti a z soudu vyňat jest, a protož rod jeho kdo vypraví, ačkoli vyťat jest z země živých, a zraněn pro přestoupení lidu mého?“ (Iz 53,1-8) AA 226.2

I způsob jeho smrti byl naznačen symboly. Jako byl na poušti vyvýšen měděný had, tak bude vyvýšen přicházející Vykupitel, „aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl věčný život“ (J 3,16). AA 226.3

„A dí-li kdo jemu: Jaké to máš rány na rukou svých? I odpoví: Jimiž jsem zbit v domě těch, kteříž mne milují.“ (Za 13,6) AA 226.4

„Vydal bezbožným hrob jeho a bohatému, aby byl usmrcen, ješto však nepravosti neučinil, aniž jest nalezena lest v ústech jeho. Taktě se líbilo Hospodinu jej stírati, a nemoci trápati.“ (Iz 53,9.10) AA 226.5

Avšak ten, jenž měl zemřít rukama bezbožníků, měl znovu vstát jako vítěz nad hříchem a nad hrobem. Vnuknutím Všemohoucího svědčil sladký pěvec Izraele o slavném zmrtvýchvstání. „Tělo mé,“ volá s radostí, „v bezpečnosti přebývatí bude. Nebo nenecháš duše mé v pekle (v hrobě), aniž dopustíš svatému svému viděti porušení.“ (Ž 16,9.10) AA 227.1

Pavel ukázal, jak úzce spojil Bůh obětní službu s prorocstvími týkajícími se toho, jenž měl být „jako beránek k zabiti veden“. Mesiáš měl položit svůj život „v oběť za hřích“. Prorok Izaiáš, který viděl přes staletí výjev Spasitelovy smírcí oběti, svědčil, že Beránek Boží „vylil na smrt duši svou, a s přestupníky počten jest. Onť sám nesl hřích mnohých, a přestupníků zástupcem byl“ (Iz 53,7.10.12). AA 227.2

Spasitel, o němž mluví prorocství, měl tedy přijít ne jako pozemský král, aby osvobodil židovský národ od utlačovatelů, nýbrž jako prostý člověk, aby žil v chudobě a ponížení a aby nakonec byl vydán posměchu, zavržen a zabit. Spasitel, jenž byl předpověděn v Písmech Starého zákona, se měl sám obětovat za padlé lidstvo, aby tak splnil požadavek přestoupeného zákona. V něm se symbolické oběti setkají s tím, jehož tyto symboly představovaly, a jeho smrt na kříži dodá smyslu celé židovské bohoslužbě. *AA 227.3*

Pavel vyprávěl Židům v Tessalonice o tom, jak dříve horlil pro zákon o obřadech a co podivuhodného zažil před branami Damašku. Před svým obrácením věřil v dědičnou zbožnost. Jeho víra nebyla zakotvena v Kristu, věřil ve vnější formy, v obřady. Jeho horlivost pro zákon byla odtržena od víry v Krista, a proto byla bezcenná. Pyšnil se tím, že žije čistým životem podle zákona, a přitom zavrhoval toho, jenž dává zákonu platnost. *AA 228.1*

Všechno se však změnilo v okamžiku, kdy se obrátil. Ježíš Nazaretský, kterého pronásledoval v jeho svatých, zjevil se před ním jako zaslíbený Mesiáš. Pronásledovatel v něm poznal Syna Božího, poznal v něm toho, jenž podle prorocství přišel na zemi a jehož život odpovídal do všech podrobností líčení svatých Písem. *AA 228.2*

Když se svatou odvahou hlásal Pavel evangelium v synagóze v Tessalonice, osvítil příval světla pravý význam zvyků a obřadů spjatých s chrámovou službou. Pavel povznášel mysl posluchačů za službu zde na zemi a za Kristovo působení v nebeské svatyni, a zaváděl je až do doby, kdy Kristus dokončí své dílo prostředníka a vrátí se v moci a slávě, a založí své království na zemi. Pavel věřil v druhý příchod Kristův; přednášel pravdy o této události tak jasně a přesvědčivě, že hluboký dojem z mysli mnohých posluchačů už nikdy nevymizel. *AA 228.3*

Po tři soboty kázal Pavel Tessalonickým o životě, smrti, zmrtvýchvstání, o působení a budoucí slávě Krista, „*Beránka, toho zabitého od počátku světa*“ (Zj 13,8), opíraje se přitom o Písma. Vy-zvedal Krista a poukazoval na to, že správné pochopení jeho služby je klíčem, jenž otvírá Písma Starého zákona a umožňuje přístup k jejich bohatým pokladům. *AA 229.1*

Protože pravdy evangelia byly v Tessalonice takto hlášány s velkou přesvědčivostí, zaujaly velké množství lidí. „*Někteří z nich uvěřili a přidružili se k Pavlovi a Sílovi, a četný zástup bohabojných Řeků i nemálo předních žen.*“ (Sk 17,4) *AA 229.2*

Stejně jako v místech, která navštívili již dříve, setkali se apoštolové i zde s rozhodným odporem. Židé, kteří neuvěřili, „*pocítili závist*“ (Sk 17,5). Tito Židé se tehdy netěšili přízni římských úřadů, protože krátce předtím vyvolali v Římě vzpuru. Římské úřady se na ně dívaly s nedůvěrou a omezovaly jejich svobodu. Nyní si Židé mysleli, že mají příležitost využít okolností a znovu získat přízeň Římanů a současně uvrhnout v nemilost apoštoly a obrácené na křesťanství. *AA 229.3*

Začali tím, že si přibrali „*několik ničemných mužů z tržiště*“ a s jejich pomocí se jim podařilo vzbouřit celé město. „*Vrhli se na dům Jazonův*“ v naději, že tam najdou apoštoly; nenašli tam však ani Pavla, ani Sílu. „*Když jich nenalezli*“, vyvlekli ničemníci ve své zběsilosti „*Jazona a několik bratří před městské úřady a křičeli: Tito lidé, kteří zpřevraceli celý svět, přišli také sem, a Jazon je hostí. Oni všichni jednají proti nařízením císařovým, protože jiného prohlašují za krále, totiž Ježíše.*“ (Sk 17,6-7) *AA 229.4*

Když Pavel a Sílas nebyli nalezeni, propustily městské úřady obviněné věřící na záruku na svobodu, aby zachovaly klid v městě. Obávající se dalších násilností, „*vypravili bratří hned v noci Pavla a Sílu do Bereje*“ (Sk 17,10). *AA 230.1*

Ti, kteří dnes učí nevídaným pravdám, se nemají dát odradit, když se někdy setkají s nepřívětivým přijetím, a to i u těch, kdož se vydávají za křesťany; vždyť s takovým přijetím se setkal i Pavel a jeho spolupracovníci u lidí, mezi nimiž pracovali. Poslové kříže se musejí obrnit bdělostí a modlitbou, musejí kráčet vpřed ve víře a s odvahou a pracovat vždy ve jménu Ježíšově. Musejí vyvyšovat Krista jako prostředníka člověka v nebeské svatyni, jemuž byly určeny všechny oběti podle ustanovení Starého zákona a skrze jehož usmírující oběť mohou přestupníci zákona Božího nalézt klid a odpuštění. *AA 230.2*

23. Berea a Athény

V Bereji našel Pavel Židy, kteří byli ochotni zkoumat pravdy, jimž učil. Lukáš o nich napsal: *„Byli to lidé ušlechtlejší než v Tessalonice, přijali slovo s veškerou ochotou a denně zkoumali Písmo, zdali se věci tak mají. Mnozí pak z nich uvěřili, i z řeckých žen vznešených, i mužů nemálo.“* (Sk 17,11.12) AA 231.1

Berejští nebyli zaujati, netrpěli předsudky. Byli ochotni uvažovat o pravdivosti učení, jež apoštolové hlásali. Zkoumali Bibli, ne ze zvědavosti, ale aby se dozvěděli, co bylo napsáno o zaslíbeném Mesiáši. Každý den hledali v Písmě svatém a když srovnávali Písmo s Písmem, stáli při nich nebeští andělé, osvětlovali jejich mysli a působili na jejich srdce. AA 231.2

Všude, kde jsou hlášány pravdy evangelia, jsou ti, kdož opravdově touží po pravdě, přiváděni k tomu, aby pilně četli v Písmu. Kdyby ti, jimž v posledních dnech dějin této země jsou hlášány tyto jasné pravdy, následovali příkladu Berejských a každodenně zkoumali Písmo a srovnávali přinášovaná jim poselství se slovem Božím, bylo by dnes mnoho oddaných předpisům zákona Božího tam, kde jich je jen poměrně málo. Mnozí se však zdráhají začít zkoumat Písmo, jsou-li jim hlášány nevídané pravdy Bible. I když nemohou vyvrátit jasné učení Písma, projevují krajní odpor k tomu, že by se měli zabývat poskytnutými důkazy. Mnozí mají za to, že na tom nezáleží, přijmou-li nebo nepřijmou-li nové světlo, i kdyby toto učení bylo opravdu správné, a lpějí raději na příjemných lžích, jichž nepřítel užívá, aby zmátl lidi. Tak je jejich mysl zaslepována bludem, tak se sami oddělují od nebe. AA 232.1

Každý bude souzen podle množství světla, jehož se mu dostalo. Pán vysílá své posly s poselstvím spásy a ty, kdož je slyší, bude činit odpovědnými za to, jak se slovy jeho poslů naložili. Ti, kdož upřímně hledají pravdu, budou pečlivě zkoumat ve světle slova Božího učení, jež je jim předkládáno. AA 232.2

Nevěřící Židé z Tessaloniky, kteří žárlili na apoštoly a nenáviděli je a kteří se neuspokojili tím, že je vyhnali ze svého města, sledovali je až do Bereje a rozdmýchali proti nim nenávist nižších vrstev lidu. Z obavy, že by se Pavel mohl stát obětí násilnosti, kdyby zůstal v Bereji, poslali ho bratří do Athén v doprovodu několika Berejských, kteří přijali víru nedlouho předtím. AA 232.3

Tak byli učitelé pravdy pronásledováni od města k městu. Nepřátelé Kristovi nemohli zabránit šíření evangelia, avšak ztěžovali seč mohli apoštolům jejich dílo. Přes všecken odpor a protivenství postupoval Pavel neochvějně vpřed, odhodlán provést úmysl Boží, jenž mu byl odhalen ve vidění v Jeruzalémě: *„Já tě pošlu daleko k pohanům.“* (Sk 22,21) AA 233.1

Spěšný odchod z Bereje připravil Pavla o možnost navštívit bratří v Tessalonice, jak původně zamýšlel. AA 233.2

Když dorazil do Athén, poslal apoštol bratří z Bereje zpátky s poselstvím pro sílu a Timotea, aby hned přišli za ním. Timoteus přišel do Bereje před Pavlovým odchodem a zůstal tam se Sílou, aby pokračovali v díle, jež tak zdárně započalo, a aby učili nově obrácené zásadám víry. AA 233.3

Athény byly střediskem pohanství. Tam se Pavel nesetkal s nevědomým prostým lidem, jaký žil v Lystře, nýbrž s lidem proslulým svou inteligencí a svým vzděláním. Všude byly sochy jejich bohů a uctívaných hrdinů, známých z dějin a z básní, a nádherné stavby a malby, jež zobrazovaly národní slávu a jež lid uctíval jako pohanská božstva. Krása a skvělost umění okouzlovala smysly lidí. Na každém kroku se zvedaly mohutné stavby svatyní a chrámů, vystavěné za nezměrné náklady. Sochy, svatyně a desky byly postaveny jako památníky vojenských vítězství a činů slavných mužů. To vše činilo z Athén obrovskou uměleckou galerii. AA 233.4

Když Pavel pohlédl na krásu a velkolepost, která ho v Athénách obklopovala, a poznal, že celé město holduje modloslužbě, zachvátila ho horlivost pro Boha, jehož viděl na všech stranách zneužívána, a pocítil v srdci lítost nad Athénany, kteří přes svou vzdělanost a kulturu nevěděli nic o pravém Bohu. AA 234.1

Apoštol nesvedlo to, co viděl v tomto středisku vědy. Byl duchovně tak zaujat nebeskými věcmi, že radost a sláva těchto pokladů, jež nepominou, zcela zastínila okázalost a nádheru, jíž byl

obklopen, takže v jeho očích byla bezcenná. Když spatřil velkolepost Athén a poznal, jak svůdnou moc má na milovníky umění a věd, uvědomil si, jak důležitá práce ho čeká. AA 234.2

V tomto velkém městě, kde Bůh nebyl uctíván, byl Pavel skličován pocitem samoty a zatoužil po účasti a pomoci slavných spolupracovníků. Cítil se naprosto opuštěný, protože tu neměl lidské přátele. Ve své epištole k Tessalonickým vyjádřil své pocity slovy: „*Athénách pozůstali my sami.*“ (1 Te 3,1) Překážky zdánlivě nepřekonatelné vršily se mu v cestu a zdálo se mu, že je beznadějně pokoušet se získat srdce lidí. AA 234.3

Čekal na Sílu a Timotea, avšak přitom nezahálel. „*Rozmlouval se Židy a bohobojnými muži v synagóze a na náměstí denně s lidmi, kteří byli právě přítomni.*“ (Sk 17,17) Jeho hlavním úkolem v Athénách však bylo přinášet zvěst o spáse těm, kdož neměli jasné ponětí o Bohu a o jeho úmyslu s padlým lidstvem. Brzy se apoštol setká s pohanstvím v jeho nejlstivější a nejlákavější podobě. AA 234.4

Velcí mužové athénští se záhy dozvěděli, že v jejich městě dlí prostý učitel, který káže lidu nové a divné učení. Několik těchto mužů vyhledalo Pavla a začali s ním rozmlouvat. Zakrátko se kolem nich shromáždil zástup posluchačů. Někteří se chystali zesměšnit apoštola jako někoho, kdo je svým společenským postavením i svým vzděláním hluboko pod nimi, a říkali si s úšklebkem: „*Co asi chce tento mluvka říci?*“ A druzí proto, „*že hlásal Ježíše a vzkříšení,*“ říkali: „*Zdá se, že je to hlasatel cizích božstev.*“ (Sk 17,18) AA 235.1

Mezi těmi, kteří rozmlouvali s Pavlem na tržišti, byli „*někteří z epikurejských a stoických filosofů*“ (Sk 17,18); ti i všichni ostatní, kteří přišli s Pavlem do styku, však brzy poznali, že má větší vědomosti než oni sami. Jeho rozumová síla si vynutila úctu učenců a jeho vážné a srozumitelné dokazování a přesvědčivost jeho projevů upoutaly pozornost všech posluchačů. Ti, kdož mu naslouchali, poznali, že nemluví poprvé, nýbrž že umí vystupovat před příslušníky všech tříd s přesvědčujícími důkazy pro učení, jež hlásá. Tak neohroženě čelil apoštol svým odpůrcům jejich vlastními prostředky, používaje svou logiku proti jejich logice, svou filosofii, svou výmluvnost proti jejich výmluvnosti. AA 235.2

Jeho pohanští protivníci ho upozornili na osud Sokrata, jenž byl odsouzen k smrti proto, že hlásal cizí bohy; radili Pavlovi, aby neuváděl svůj život v nebezpečí stejným způsobem. Apoštolovy projevy však upoutávaly pozornost lidí a jeho pravá moudrost vzbuzovala jejich úctu a obdiv. Moudrost, ani posměšky filosofů Pavla neumlčely, a když se filosofové přesvědčili, že Pavel je odhodlán splnit své poslání mezi nimi za každou cenu, rozhodli se, že ho vyslechnou. AA 236.1

Zavedli ho na pahorek boha Área. Bylo to jedno z nejposvátnějších míst v celých Athénách, k němuž všichni vzhlíželi s pověřivou úctou, hraničící až s posvátnou bází, neboť bylo spjato s jistými představami a vzpomínkami. Právě na tomto místě často pečlivě projednávali náboženské problémy muži, kteří se pak s konečnou platností vyjadřovali ke všem důležitějším mravním i občanským otázkám. AA 236.2

Tam, daleko od hluku a shonu živých dopravních cest a od bouřlivých rozprav o všem možném, mohl apoštol mluvit nerušeně. Kolem něho se shromáždili básníci, umělci a filosofové – učenci a mudrci athénští, kteří Pavla oslovili: „*Smíme zvěděti, jaké je to tvé nové učení, o němž mluvíš? Vždyť nám vnášíš do sluchu jakési překvapující věci. Chceme tedy zvěděti, co to má býti.*“ (Sk 17,19.20) AA 236.3

V této chvíli, kdy na něm spočívala svatá odpovědnost, zůstal Pavel klidný a zachoval rozvahu. Měl na srdci důležité poselství a slova, jež vycházela z jeho úst, přesvědčila jeho posluchače, že není prázdným mluvkou. „*Athénané,*“ pravil, „*pozoruji, že jste v každé příčině velcí ctitelé božstev. Když jsem totiž obcházel a prohlížel vaše svatyně, našel jsem i oltář, na kterém je nápis: Neznámému Bohu. Co vy ctíte, ač to neznáte, to já vám zvěstuji.*“ (Sk 17,22.23) I když byli velice vzdělaní a znali mnoho, nevěděli nic o Bohu, jenž stvořil vesmír. Byli však mezi nimi někteří, kdož toužili po větším světle. Toužili přiblížit se Nekonečnému. AA 237.1

Pavel vztáhl ruku k chrámu přeplněnému modlami a vylévaje to, co tížilo jeho srdce, odhalil klamnost náboženství Athénanů. Nejvzdělanější z jeho posluchačů žasli, když naslouchali jeho vývodům. Prokázal, že dobře zná jejich umělecká díla, jejich písemností a jejich náboženství. Ukázal na jejich sochy a modly a prohlásil, že Bůh nemůže být zobrazován výtvoř, jež vymyslí člověk. Takové rytiny nemohou ani v té nejmenší míře znázornit slávu Hospodinovu. Připomněl jim, že ob-

razy a sochy jsou bez života a jsou řízeny lidskou silou; pohybují se, jen když jimi pohybují ruce člověka, a proto ti, kdož je uctívají, jsou nadřazeni předmětům, jež uctívají. AA 237.2

Pavel zavedl mysl svých modlářských posluchačů za hranice jejich falešného náboženství k pravému poznání Boha, jehož nazývali „neznámým Bohem“. Tato bytost, o níž jim nyní hlásal, je nezávislá na lidech a není jí třeba, aby lidské ruce něco přidávaly její moci a slávě. AA 237.3

Lid byl uchvácen Pavlovým přesvědčivým a logickým líčením vlastností pravého Boha, jeho tvůrčí moci a jeho vševědoucí prozíravosti. S opravdovostí a vroucností apoštol prohlásil: „*Běh, jenž učinil vesmír a všechno, co je v něm, protože jest Pánem nebe i země, nebydlí v chrámech udělaných rukama, ani si nedává sloužiti lidskýma rukama, jako by něčeho potřeboval; vždyť on sám dává všem život, dech i všechno.*“ (Sk 17,24.25) Nebesa nejsou dost velká, aby obsáhla Boha, natož pak chrámy, vystavěné lidskýma rukama! AA 238.1

V té době, kdy lidská společnost byla rozdělena na kasty a kdy právo člověka nebylo často uznáváno, pronesl Pavel velkou pravdu o lidském bratrství, když pravil, že Bůh „*učinil z jednoho všechen lidský rod, aby bydlil na celém povrchu zemském*“. V očích Božích jsou si všichni lidé rovni a všechny lidské bytosti jsou svému Stvořiteli povinny svrchovanou poslušností. Pak apoštol ukázal, jak se milost a milosrdenství Boží vine jako zlatá nit ve všem jednání Božím s člověkem. Bůh „*určil nařízená období a hranice jejich přebývání, aby hledali Boha, zdali by ho snad tápáním vytyšili a našli, vždyť on není daleko od žádného z nás*“ (Sk 17,26.27). AA 238.2

Poukázal na to, že mezi nimi žijí ušlechtilí jedinci, a slovy, jež pronesl jeden jejich básník, zobrazil věčného Boha jako Otce, jehož dětmi jsou. „*V něm žijeme, hýbeme se a jsme,*“ pravil. „*Jak i někteří z vašich vlastních básníků pověděli: I my jsme jeho rod. Jsme-li tedy rodem Božím, nesmíme se domnívati, že by božstvo bylo podobno zlatu nebo stříbru nebo kamenu, výrazu lidského umění a výmyslu.*“ (Sk 17,28.29) AA 238.3

„*Ty doby nevědomosti Bůh přehlédl, ale pro přítomnost dává zvěstovati lidem, aby se všichni všudy káli.*“ V dobách temna, jež předcházely příchodu Krista, přehlížel božský Panovník modloslužebnictví pohanů; nyní však skrze svého Syna poslal lidem světlo pravdy a očekává od všech, a to nejen od chudých a prostých, ale i od sebevědomých filosofů a zemských vládců, že se budou kát, aby byli spaseni. „*Poněvadž ustanovil den, kdy hodlá spravedlivě souditi celou zemi Mužem, ježž k tomu určil, když byl všem poskytl možnost víry tím, že jej vzkřísil z mrtvých.*“ Když Pavel promluvil o vzkříšení z mrtvých, jedni se pošklebovali a druzí řekli: „*Poslechneme si tě o tom jindy.*“ (Sk 17,30.31.32) AA 239.1

Tak skončilo působení apoštolovo v Athénách, středisku pohanství, neboť Athéňané svéhlavě lpěli na své modloslužbě a odvrátili se od světla pravého náboženství. Uspokojuje-li lidi plně to, čeho sami dosáhli, lze od nich očekávat jen málo. Athéňané byli pyšní na svou učenost a na to, jak jsou ušlechtilí, a zatím upadali do stále větší zkaženosti a spokojovali se planými tajemstvími modlářství. AA 239.2

Mezi těmi, kdož vyslechli slova Pavlova, byli takoví, jež hláсанé pravdy přesvědčily, nechtěli se však pokořit, aby uznali Boha a přijali plán spasení. Sebevětší výřečnost, sebekrádnější důvody nemohou obrátit hříšníka. Toliko moc Boží může zasít do srdce pravdu. Kdo se umíněně odvrací od této síly, tomu nemůže být pomoheno. Řekové dychtili po vědění, avšak poselství kříže pokládali za bláznovství, proto si svého vědění vážili více než moudrosti, jež přicházela shůry. AA 239.3

V tom, jak byli pyšní na svůj důvtip a na své lidské vědění, můžeme najít důvod, proč se poselství evangelia setkal mezi Athéňany s poměrně malou odezvou. I světově proslulí mudrci, kteří přijdou ke Kristu jako ubozí ztracení hříšníci, nabudou moudrosti ke své spáse; těm však, kdo přicházejí ke Kristu a vynášejí svou vlastní znamenitost a moudrost, se nedostane světla a poznání, jež může dát jen on. AA 240.1

Tak Pavel vystupoval proti pohanství své doby. Jeho působení v Athénách nebylo zcela marné. Poselství evangelia přijal Dionysius, jeden z nejznamenitějších mužů, spolu s dalšími, kteří se přidali k věřícím. AA 240.2

Písmo svaté nám dává nahlédnout do života Athéňanů, kteří přes svou vzdělanost a dokonalost propadli neřestem, abychom pochopili, jak Bůh skrze svého služebníka káral modloslužebnictví a hříchy pyšného samolibého národa. Slova apoštolova a jeho postoj za daných okolností, vylíčené

perem, jež psalo pod vnuknutím Ducha svatého, byly zaznamenány pro všechna příští pokolení jako svědectví o jeho neochvějné víře, o jeho odvaze, již projevil, i když byl sám mezi nepřáteli, a o vítězství, jež dobyl pro křesťanství v samém srdci pohanského světa. AA 240.3

Pavlova slova obsahují cenné poučení pro církev. Jak snadno by byl mohl říci něco, co by bylo mohlo podráždit jeho hrdé posluchače a jeho přivést do nesnází. Kdyby byl ve svém projevu napadl jejich bohy a přední muže města, byl by se vystavil nebezpečí, že ho potká osud Sokratův. Pavel však s ohleduplností, již dává božská láska, jemně odváděl jejich mysl od pohanských božstev tím, že jim zjevoval pravého Boha, jehož neznali. AA 241.1

Dnes se musí pravdy Písma svatého dostat k sluchu velkých mužů světa, aby se mohli rozhodnout pro poslušnost zákonů Božích nebo pro poddanství knížeti zla. Bůh před ně předkládá věčnou pravdu, pravdu, jež je učiní moudrými k spáse, nenutí je však, aby ji přijali. Odvrátí-li se od ní, ponechá je, aby sklízeli plody, jež sami zaseli. AA 241.2

„Slovo o kříži pokládají totiž lidé, kteří jsou odsouzeni k záhubě, za pošetilost, ale nám, kteří jsme určeni k spáse, jest mocí Boží; neboť je psáno: Zničím moudrost moudrých a zmařím rozum rozumných.“ „Bůh vyvolil to, co je u světa pošetilé, aby zahanbil moudré, a co jest u světa slabé, vyvolil Bůh, aby zahanbil, co je silné, a co jest u světa neurozené, pohrdané, vyvolil Bůh, ano to, čeho není, aby zmařil, co jest.“ (1 K 1,18.19.27.28) Mnozí velcí učenci a státníci, nejznamenitější mužové světa se v těchto posledních dnech odvracejí od světla, protože svou vědou Boha nepoznávají. Služebníci Boží však mají využít každé příležitosti, aby těmto mužům sdělili pravdu. Někteří z nich pak uznají svou nevědomost o věcech Božích a usednou jako pokorní učedníci k nohám Ježíše, velikého Učitele. AA 241.3

Aby získal příslušníky vyšších tříd, musí mít pracovník Boží silnou víru. Okolnosti ho mohou odrazovat, avšak i v nejtemnější hodině přichází světlo shůry. Síla těch, kdož milují Boha a slouží mu, se každý den obnovuje. V jejich působení se projeví moudrost Věčného, aby se při provádění úmyslů Božích nezmýlili. Tito pracovníci by se měli držet pevně své víry od začátku do konce a měli by mít na paměti, že světlo pravdy Boží musí zářit ve tmě, jež zahaluje náš svět. Malomyslnost nemá místa ve službě Boží. Víra posvěceného pracovníka musí obstát v každé zkoušce, jež je mu uložena. Bůh může a chce nadat své služebníky silou, již potřebují, a dát jim moudrost, jež je jim třeba pro každý případ. Bůh splní nejvyšší naděje těch, kdož mu věří, ba učiní ještě více. AA 242.1

24. Korint

V prvním století křesťanského věku byl Korint jedním z předních měst, a to nejen Řecka, nýbrž celého světa. Po jeho ulicích spěchali za obchodem a zábavou Řekové, Židé a Římané i návštěvníci přicházející sem ze všech zemí. Bylo to velké obchodní středisko, snadno přístupné ze všech končin římské říše, a proto bylo místem vhodným a důležitým pro to, aby na něm byly založeny památníky na Boha a jeho pravdu. AA 243.1

Mezi Židy, kteří se natrvalo usadili v Korintu, byli také Akvila a Priscilla, kteří prosluli jako opravdoví, horliví pracovníci pro Krista. Když Pavel poznal jejich povahu, „*zůstal u nich*“ (Sk 18,3). AA 243.2

Hned od počátku svého působení v tomto obchodním středisku narážel Pavel při své práci na každém kroku na vážné překážky. Téměř celé město se oddávalo modloslužebnictví. Oblíbenou bohyní byla Venuše a s jejím uctíváním bylo spjato mnoho znemravňujících zvyků a obřadů. Svou nemravností se Korintští stali proslulými i mezi pohany. Zdálo se, že myslí jen na rozkoše a zábavy a o nic jiného se nestarají. AA 243.3

Když hlásal evangelium v Korintu, počínal si apoštol jiným způsobem, než když působil v Athénách. Tam se snažil přizpůsobit své kázání povaze svých posluchačů; na logické tvrzení odpovídal logickým tvrzením, vědeckým vývodům čelil vědeckými vývody, filosofii potíral filosofií. Když pak přemýšlel o svém působení v Athénách a uvědomil si, že jeho učení tam přineslo jen málo plodů, rozhodl se, že v Korintu si bude počínat jinak, aby upoutal pozornost jeho bezstarostných a netečných obyvatel. Rozhodl se, že nebude nic pracně dokazovat, že se nebude pouštět do rozprav, že nebude mezi Korintskými vědět „*o ničem, leč o Ježíši Kristu, a to Kristu ukřižovaném*“. Bude jim kázat „*ne v libivých slovech, nýbrž v důkazu Ducha a moci*“ (1 K 2,2.4). AA 244.1

Ježíš, kterého chtěl Pavel zvěstovat Řekům v Korintu jako Krista, byl Žid nízkého původu, vychovaný v městě, příslovečném pro svou bezbožnost. Byl zavržen svým vlastním národem a nakonec ukřižován jako zlosyn. Řekové byli toho názoru, že lidstvo potřebuje povznést, soudili však, že jedinou cestou k pravému povznesení je studium filosofie a pěstování věd. bude je Pavel moci přesvědčit, že víra v moc tohoto nízkého Žida může povznést a zušlechtit všechny síly lidské bytosti? AA 244.2

Lidem žijícím v dnešní době je kříž Golgoty spjat se svatou památkou. S výjevem ukřižování jsou spjaty blahoslavené představy. Za dnů Pavlových se však lidé dívali na kříž s pocity odporu a hrůzy. Prohlašovat za Spasitele lidstva toho, jež podstoupil smrt na kříži, vzbudí přirozeně posměch a odpor. AA 245.1

Pavel si byl dobře vědom toho, jak jeho poselství přijmou Židé a Řekové v Korintu. „*Kážeme Krista ukřižovaného*,“ pravil a připouštěl, že „*pro Židy je to urážka, pro pohany pošetilost*.“ (1 K 1,23) Mezi jeho židovskými posluchači budou mnozí, kteří se rozlítí, až vyslechnou poselství, které jim hodlal hlásat. Řekové budou soudit, že jeho slova jsou naprosto pošetilá. Budou ho pokládat za slabomyslného, pokusí-li se jim ukázat, že kříž souvisí s povznesením lidstva nebo se spásou člověka. AA 245.2

Pro Pavla však kříž byl vším. Od chvíle, kdy skončil s pronásledováním následovníků ukřižovaného Nazaretského, nepřestal slavit kříž. Dostalo se mu v té době zjevení nekonečné lásky Boží, jež se projevila v smrti Kristově, a toto zjevení způsobilo v jeho životě podivuhodnou změnu, jež všechny jeho úmysly a záměry uvedla v soulad se záměry nebes. Od té doby byl novým člověkem v Kristu. Poznal na vlastní zkušenosti, že pochopí-li hříšník lásku Otcovu, jak se projevila v obětování Syna, a poddá-li se božskému vlivu, změní se v srdci a Kristus je mu od té chvíle vším. AA 245.3

V době svého obrácení pocítil Pavel toužebné přání pomáhat svým bližním, aby poznali v Ježíši Nazaretském Syna živého Boha, který má moc člověka přetvořit a spasit. Od té doby zasvětil celý svůj život úsilí hlásat lásku a moc Ukřižovaného. Jeho velké soucitné srdce bilo pro příslušníky všech tříd společnosti. „*Jsem dlužníkem*,“ pravil, „*Řeků i barbarů, moudrých i nerozumných*.“ (Ř 1,14) Láska k Pánu slávy, kterého kdysi tak krutě stíhal tím, že pronásledoval jeho svaté, byla nyní

zásadou, jež prostupovala jeho jednání, jeho hnací silou. Jestliže někdy ochabovala jeho horlivost v konání povinností, stačil jediný pohled na kříž a na úžasnou lásku, jež se v něm tají, aby se vzpružila jeho mysl a aby pokračoval v cestě sebezapření. AA 246.1

Hleďme, jak apoštol káže v synagóze v Korintu, dotvrzuje své kázání výroky Mojžíše a proroků a přivádí své posluchače do doby příchodu zaslíbeného Mesiáše. Slyšme, jak objasňuje dílo Vykupitele, velkého Velekněze lidstva, jenž obětoval svůj vlastní život, aby dosáhl usmíření za hřích jednou pro vždy a aby se pak ujal svého úřadu v nebeské svatyni. Z Pavlova kázání měli všichni jeho posluchači pochopit, že Mesiáš, po jehož příchodu tak toužili, již přišel, že jeho smrt byla tím, co symbolicky naznačovaly všechny oběti, a že jeho služba ve svatyni na nebesích je tím velkým cílem, který byl v minulosti nastiňován službou židovských kněží, jejímž je vysvětlením. AA 246.2

„Pavel... dosvědčoval Židům, že Ježíš jest Kristus.“ (Sk 18,5) Opíraje se o starozákonní Písma, Pavel ukázal, že podle proroctví i podle všeobecného očekávání Židů měl Mesiáš pocházet z rodu Abraháмова a Davidova; pak popsal původ Ježíšův od patriarchy Abraháma slovy královského žalmisty. Přečetl svědectví proroků o povaze a díle zaslíbeného Mesiáše a o tom, jak bude na zemi přijat a jak s ním bude nakládáno; a pak ukázal, že všechny tyto předpovědi se vyplnily v životě, díle a smrti Ježíše Nazaretského. AA 247.1

Pavel ukázal, že Kristus přišel, aby nabídl spasení nejprve lidu, který čekal na příchod Mesiáše jako na vyvrcholení a slávu svého národního bytí. Tento lid však zavrhl toho, jenž by mu byl dal život, a zvolil si jiného vůdce, jehož vláda končí v smrti. Pavel se snažil vstřípit svým posluchačům, že jen pokání může zachránit židovský národ před hrozící zkázou. Ukázal jim, že neznají význam Písem, jejichž dokonalou znalostí se tak pyšní. Káral je za jejich požitkářství a vytkl jim jejich zálibu v hodnostech, titulech, v okázalosti a jejich nezřízené sobectví. AA 247.2

V moci Ducha vyprávěl pak Pavel o vlastním podivuhodném obrácení a o své víře v Písma Starého zákona, jež se tak dokonale vyplnila v Ježíši Nazaretském. Mluvil vážně a opravdově, takže jeho posluchači museli poznat, že miluje ukřižovaného a zmrtvýchvstalého Spasitele celým svým srdcem. Viděli, že jeho mysl je upnutá ke Kristu, že celým svým životem je svázán se svým Pánem. Tak působivá byla jeho slova, že jen ti, kdož byli naplněni nejzahořklejší nenávistí ke křesťanskému náboženství, je mohli vyslechnout bez pohnutí. AA 247.3

Korinští Židé však zavírali oči před jasnými důkazy, jež jim apoštol předkládal, a odmítali uposlechnout jeho výzvy. Týž duch, který je vedl k tomu, že zavrhli Krista, naplnil je hněvem a nevraživostí vůči jeho služebníku; kdyby mu byl Bůh neposkytl zvláštní ochranu, aby mohl dále hlásat poselství evangelia pohanům, byli by ho připravili o život. AA 248.1

A „když mu odpírali a rouhavě mluvili, vytrásl své roucho a řekl jim: Vaše krev na vaši hlavu! Já jsem čist a od nynějška půjdu k pohanům. Vzdálil se odtud a šel do domu nějakého bohobojného muže jménem Titus Justus, jehož dům sousedil se synagógou.“ (Sk 18,6.7) AA 248.2

Sílas a Timoteus zatím „došli z Macedonie“ (Sk 18,5), aby Pavlovi pomáhali a spolu s ním pracovali pro pohany. Pavel a jeho druzi kázali o Kristu jako Spasiteli padlého lidstva pohanům i Židům. Poslové kříže se varovali používat složitých, těžko pochopitelných důkazů, a místo toho líčili vlastnosti Stvořitele světa, Nejvyššího Vládce vesmíru. Jejich srdce žhoucí láskou k Bohu a k jeho Synu vybízela pohany, aby patřili na nekonečnou oběť, přinesenou pro člověka. Věděli, že spatří-li ti, kdož tak dlouho tápou ve tmě pohanství, světlo rozlévající se z kříže Golgoty, budou přitazeni k Vykupiteli. „*Já pak, až budu vyvýšen ze země,*“ pravil Spasitel, „*všecky lidi potáhnu k sobě.*“ (J 12,32) AA 248.3

Pracovníci evangelia si v Korintu uvědomovali strašné nebezpečí, jež hrozí duším těch, pro něž pracují; a protože cítili svou odpovědnost, seznamovali je s pravdou, jež je v Ježíši. Jasně, prosté a rozhodné bylo jejich poselství – buď vůně života k životu, nebo vůně smrtonosná, jež působí smrt. A nejenom slovy, nýbrž i svým každodenním životem zjevovali evangelium. Andělé jim byli ku pomoci a milost a moc Boží projevila se v obrácení mnohých. „*Představený synagógy Krispus s celým svým domem uvěřil Pánu, i mnozí Korinťané, kteří jej slyšeli, uvěřili a dali se pokřtiti.*“ (Sk 18,8) AA 249.1

Nenávist, kterou Židé stále chovali k apoštolům, se tím ještě zesílila. Obrácení a pokřtění Krispa nepřesvědčilo tyto zaryté protivníky, nýbrž je ještě více popudilo. Nemohli najít důkazy, ji-

miž by vyvrátili Pavlovo hlásání, a proto se uchýlili k podvodu a k zákeřnému napadení. Rouhali se evangeliu a jménu Ježíšovu. Ve své slepé zlobě chápali se každé pomluvy a každého nízkého výmyslu. Protože nemohli popřít, že Kristus konal zázraky, prohlašovali, že je konal mocí satanovou, a opovážlivě tvrdili, že podivuhodné skutky, jež koná Pavel, jsou konány touž mocí. AA 249.2

Pavel měl v Korintu jisté úspěchy, avšak bezbožnost, s níž se v tomto zkaženém městě setkal, ho téměř odrazovala. Zvrhlost, kterou nacházel mezi pohany, a pohrdání a urážky, jichž se mu dostávalo od Židů, mu způsobovaly velkou duševní úzkost. Začal pochybovat, je-li moudré pokoušet se o založení sboru z těch lidí, které tam našel. AA 250.1

Když uvažoval o tom, že by měl odejít z města na nějaké místo, které by slibovalo větší úspěch, a když přemýšlel, chápe-li správně svou povinnost, zjevil se mu ve vidění Pán a pravil: „*Neboj se! Mluv a nemlč, protože já jsem s tebou a nikdo na tebe nebude útočit, aby ti ublížil; mám v tomto městě mnoho lidu.*“ (Sk 18,9) Pavel porozuměl, že je to rozkaz, aby v Korintu zůstal a viděl v tom záruku, že Pán dá vyrůst zaseté setbě. Posílen a povzbuzen pokračoval tam v práci s novou horlivostí a vytrvalostí. AA 250.2

Apoštolovo úsilí se neomezovalo jen na veřejné kázání, protože k mnohým by se tak jeho slova nedonesla. Vynaložil mnoho času na práci dům od domu a účastnil se rozhovorů v úzkém rodinném kruhu. Navštěvoval nemocné a ztrápené, utěšoval sužované a povzbuzoval utlačované. A při všem, co mluvil a konal, velebil jméno Ježíšovo. Tak pracoval, „*v slabosti, ve strachu a v mnohém chvění*“ (1 K 2,3). Strachoval se totiž, aby jeho učení nevzbuzovalo dojem spíše lidského, než božského. AA 250.3

„*Mluvíme o moudrosti, ale jen mezi lidmi nejvyspělejšími,*“ pravil Pavel později; „*není to však moudrost tohoto věku, ani moudrost vládců tohoto věku, propadajících zániku, nýbrž mluvíme o tajemné a skryté moudrosti Boží, kterou Bůh před věky určil k naší slávě; této moudrosti nepoznal žádný z vládců tohoto věku, neboť kdyby ji byli poznali, nebyli by ukřižovali Pána slávy. Tj., o čem je psáno: Co oko nevidalo, ani ucho neslýchalo, co nevstoupilo do lidské mysli, co vše připravil Bůh těm, kteří ho milují. Nám to Bůh zjevil svým Duchem, neboť Duch prozkoumává všechno, i hlubiny Boha. Vždyť u lidí kdo zná nitro lidské, ne-li duch lidský, který je v člověku? Tak ani nitro Boží nezná nikdo, kromě Ducha Božího.*“ AA 250.4

„*My pak jsme přijali ducha ne světa, ale Ducha Božího, abychom chápali, co nám Bůh z milosti udělil. O tom také mluvíme, ale ne slovy, kterým učí lidská moudrost, nýbrž slovy, kterým učí Duch; duchovní věci vykládáme duchovní řečí.*“ (1 K 2,6-13) AA 251.1

Pavel si uvědomoval, že jeho schopnost přesvědčovat není z něho, nýbrž spočívá v přítomnosti Ducha svatého, jehož milostivý vliv naplňoval jeho srdce a každou myšlenku podřizoval Kristu. Mluvil o sobě, když pravil, že „*vždycky nosíme s sebou na svém těle pečeť smrti Ježíšovy, aby i život Ježíšův byl patrný na našem těle*“ (2 K 4,10). V apoštolově učení byl Kristus ústředním motivem. „*Co žije,*“ prohlašoval, „*nejsem již já, ale Kristus žije ve mně.*“ (Ga 2,20) Potlačil svou vlastní osobnost a zjevoval a vyvyšoval Krista. AA 251.2

Pavel byl výmluvný řečník. Před svým obrácením se často pokoušel zapůsobit na své posluchače svým řečnickým umem. Nyní však odložil všechny řečnické obraty. Přestal si libovat v básnických popisech a blouznivých obrazech, jež možná dokáží uspokojit smysly a ukojit představitivost, avšak nedotýkají se každodenního života, a snažil se užívat prostého jazyka, aby jím posluchačům vštípil životně důležité pravdy. Vyumělkované podávání pravdy může sice způsobit citové vytržení, příliš často však pravdy takto hlásané neposkytnou pokrm, který je věřícímu třeba k povzbuzení a posílnění v životním boji. Správná praktická výuka o základních zásadách křesťanství má pomáhat okamžitým potřebám bojujících ve zkouškách, jež právě prožívají. AA 251.3

Pavlovo úsilí v Korintu nezůstalo bez plodů. Mnozí se odvrátili od modloslužebnictví, aby sloužili živému Bohu, a pod Kristovou korouhev se shromáždil velký sbor. Někteří ze spasených patřili dříve k nejzvrhlejším pohanům; stali se památníky milosti Boží a účinnosti Kristovy krve, která očišťuje od hříchu. AA 252.1

Rostoucí úspěch, který měl Pavel při hlásání Krista, popudil nevěřící Židy k rozhodnějšímu odporu. „*Povstali hromadně proti Pavlovi a přivedli jej před soudnou stolicí*“ Gallia, jenž byl tehdy místodržitelem v Achaii. Očekávali, že úřady budou jako dosud vždycky stát na jejich straně, a hla-

sitě a zlobně přednesli svou stížnost na apoštola: „*Tento člověk přemlouvá lidi, aby ctili Boha proti zákonu.*“ (Sk 18,13) AA 252.2

Židovské náboženství bylo pod ochranou římské moci a Pavlovi žalobci si mysleli, že kdyby prosadili své obvinění, že Pavel přestupuje zákony jejich náboženství, že jim ho snad vydají k výslechu a k odsouzení. Doufali, že tak dosáhnou jeho usmrcení. Gallio však byl poctivý muž a nechtěl se stát nástrojem žárlivých, pletichářských Židů. Znechucen jejich pobožnůstkářstvím a samolibostí, nevzal jejich žalobu na vědomí. Když se Pavel hotovil promluvit na svou obranu, řekl mu Gallio, že to není zapotřebí. Pak se obrátil k rozlíceným žalobcům a pravil: „*Kdyby šlo o nějakou křivdu nebo zločin, věnoval bych vám, Židé, pozornost, jak se patří; ale poněvadž jde o spory o pouhé řeči, o jména a o váš vlastní zákon, vyřídte si to sami; já v tom nechci být soudcem.*“ (Sk 18,15.16) A odehnal je od soudné stolice. AA 253.1

S dychtivostí čekali Židé a Řekové, jak Gallio rozhodne. Když rozhodně odmítl zabývat se případem, který nemá význam pro veřejný zájem, Židé se dali na ústup, zmatení a vztekli. Rozhodné jednání místodržitelovo otevřelo oči hlučícímu zástupu lidí, kteří podporovali Židy, a poprvé za dobu, co Pavel působil v Evropě, se dav postavil na jeho stranu. Před zraky místodržitelovými sesypali se na žalobce apoštolovy, aniž místodržitel zasáhl. „*Všichni se chopili představeného synagógy Sostena a bili jej před soudnou stolicí. Gallio si toho pranic nevšímal.*“ (Sk 18,17) Tak křesťanství podivuhodně zvítězilo. AA 253.2

„*Pavel tam pobyl ještě mnoho dní.*“ (Sk 18,18) Kdyby byl apoštol tehdy musel opustit Korint, byli by se obrácení na víru Ježíšovu octli v nebezpečné situaci. Židé by se byli snažili využít získané výhody a byli by usilovali o vyhlazení křesťanství v této krajině. AA 254.1

25. Listy Tessalonickým

Pavel se velice zaradoval, když do Korintu přišel z Macedonie Sílás a Timoteus. Přinesli mu dobré zprávy o víře a lásce těch, kdož přijali pravdu za první návštěvy poslů evangelia v Tessalonice. Pavel vřele miloval tyto věřící, kteří ve zkouškách a v protivenstvích zůstali věrni Bohu. Toužil po tom, aby je mohl osobně navštívit, protože to však nebylo právě možné, napsal jim list. *AA 255.1*

V tomto listě určeném církvi v Tessalonice vyjadřuje apoštol svou vděčnost Bohu za radostnou zprávu o tom, že jejich víra roste. „*Bratři,*“ psal, „*potěšili jsme se z vás a vaší vírou přese všecku svou tíseň a útlak; nyní zas opravdu žijeme, když vy pevně stojíte v Pánu. Jak můžeme Bohu dostatečně děkovati kvůli vám za všecku radost, kterou se z vás radujeme před svým Bohem? Ve dne v noci se úsilně modlíme, abychom zase spatřili vaši tvář a mohli opravit nedostatky vaší víry.*“ (1 Te 3,7-10) *AA 255.2*

„*Děkujeme Bohu stále za vás za všechny; činíme o vás zmínku v svých modlitbách ustavičně, vzpomínáme na vaše dílo víry, na vaši námahu lásky a trpělivost naděje v našeho Pána Ježíše Krista před naším Bohem a Otcem.*“ (1 Te 1,2.3) *AA 256.1*

Mnozí z věřících v Tessalonice se odvrátili „*od model, aby sloužili Bohu živému a pravému.*“ „*Přijali slovo přes mnohou tíseň*“ a jejich srdce se naplnila „*radostí z Ducha svatého*“. Apoštol jim napsal, že svou věrností v následování Pána „*se stali vzorem všem věřícím v Macedonii a Řecku*“. Tato slova uznání byla zasloužená, „*neboť od vás,*“ psal dále, „*se slovo Páně rozezvučelo nejen po Macedonii a Řecku, ale pověst o vaší víře v Boha se rozešla na všech místech*“ (1 Te 1,6-8). *AA 256.2*

Věřící v Tessalonice byli opravdovými misionáři. Jejich srdce planula horlivostí pro Spasitele, jež je vysvobodil ze strachu „*od blížícího se hněvu*“ (1 Te 1,10). Milostí Kristovou nastala v jejich životě podivuhodná proměna a slovo Páně, jež hlásali, bylo provázeno mocí. Pravdy, jež zvěštovali, získávaly srdce lidí a počet věřících se množil. *AA 256.3*

Ve svém prvním listě Tessalonickým psal Pavel o způsobu své práce mezi nimi. Napsal, že se nesnažil získat duše klamem nebo podvodem. „*Byli jsme od samého Boha vyzkoušeni, aby nám bylo svěřeno evangelium, a tak mluvíme, ne jako bychom se nažili zalíbiti lidem, ale Bohu, jenž zkoumá naše srdce. Nepoužili jsme nikdy lichotivých slov, jak sami víte, ani jsme nic nepředstírali, abychom pro sebe něco získali, – Bůh je svědek! Netoužili jsme po slávě u lidí, ani u vás, ani u jiných, ačkoli jsme jako Kristovi apoštolové mohli mít jistou vážnost. Ale my jsme si mezi vámi počínali tak něžně, jako když chůva hýčká své děti; tak nás všechno k vám táhlo, tak jsme si vás oblíbili, že jsme byli ochotni sdílet se s vámi nejen o evangelium Boží, ale i o vlastní duše – tak jste se nám stali milými.*“ (1 Te 2,4-8) *AA 256.4*

„*Vy jste svědky i sám Bůh,*“ psal apoštol dále, „*jak zbožně, spravedlivě a bezvadně jsme se chovali k vám věřícím, jak jsme – vždyť to víte – každého z vás jako otec vlastní děti těšili, přesvědčovali a svědectvím zavazovali, abyste žili život důstojný Boha, jenž vás volá do svého království a do své slávy.*“ (1 Te 2,11.12) *AA 257.1*

„*Proto také i my děkujeme Bohu neustále, že, když jste od nás převzali slovo Boží, jež jste slyšeli, přijali jste je ne jako slovo lidské, nýbrž jako slovo Boží, jímž také vpravdě jest; ono také působí ve vás věřících.*“ „*Kdo je naše naděje, radost a věnec chlouby? Zdali ne také vy před naším Pánem Ježíšem, až přijde. Vy jste naše sláva i radost.*“ (1 Te 2,13.20) *AA 257.2*

Ve svém prvním listě věřícím v Tessalonice se Pavel snažil poučit je o tom, jak je to vpravdě s mrtvými. Psal o těch, kdož zemřeli, jako by usnuli, jako by byli ve stavu bezvědomí: „*Nerad bych vás, bratři, nechal v nejistotě o lidech, kteří zesnuli. Nermuťte se pro ně, jako činí ostatní, kteří nic nevědí o naději. Věříme, že Ježíš umřel a vstal z mrtvých. Tak Bůh skrze Ježíše i ty, kteří zesnuli, s ním přivede... Sám Pán sestoupí s nebe, jakmile zazní výzva, jakmile se ozve hlas archanděla a Boží polnice. Mrtví v Kristu vstanou nejprve, potom my živí, kteří se toho dožíváme, spolu s nimi budeme uchvázeni v oblacích, půjdeme naproti Pánu do vzduchu, a tak budeme trvale s Pánem.*“ (1 Te 4,13-17) *AA 257.3*

Tessaloničtí se s dychtivostí chopili myšlenky, že Kristus přijde, aby proměnil věrné, kteří žijí, a aby je vzal k sobě. Starostlivě střežili život svých přátel, aby nezemřeli a nepřišli tak o požehnání, jehož se jim dostane – jak doufali – při příchodu Pána. Avšak jejich milovaní jeden po druhém od nich odcházeli a Tessaloničtí s úzkostí hleděli naposledy do tváří svých mrtvých a neodvažovali se doufat, že se s nimi setkají v příštím životě. *AA 258.1*

Když byl Pavlův list otevřen a přečten, způsobil ve sboru velkou radost; slova o tom, jak je to opravdu s mrtvými, přinesla sboru útěchu. Pavel ukázal, že až přijde Kristus, nesetkají se živí se svým Pánem dříve než ti, kdož zesnuli v Ježíši. Spící uslyší hlas Archanděla a polnici Boží a mrtví v Kristu vstanou dříve, než se nesmrtelnosti dostane živým. *„Potom my živí, kteří se toho dožíváme, spolu s nimi budeme uchvázeni v oblacích, půjdeme naproti Pánu do vzduchu, a tak budeme trvale s Pánem. Tak se povzbuzujte vespolek těmito slovy.“* (1 Te 4,17.18) *AA 258.2*

Naději a radost, již toto ujištění přineslo mladé církvi v Tessalonice, můžeme stěží pochopit. Všichni uvěřili listu, jenž jim poslal jejich otec v evangeliu, a těžili se z něho a všichni pocítili v srdci lásku k Pavlovi. Pavel jim o těchto věcech řekl již dříve, avšak tehdy se snažili pochopit učení, jež se jim zdálo nové a zvláštní, a proto nepřekvapuje, že některé výroky nezapůsobily na jejich mysl dostatečně silně. Žíznilo však po pravdě a Pavlův list jim dodal novou naději a sílu, pevnější víru a hlubší lásku k tomu, jenž svou smrtí vynesl na světlo život a nesmrtelnost. *AA 259.1*

Nyní se radovali z poznání, že jejich věřící přátelé vstanou z hrobu, aby provždy žili v království Božím. Tma, která zahalovala místo posledního odpočinku mrtvých, byla rozptýlena. Nová krása obestřela křesťanskou víru a poznali novou slávu v životě, smrti a v zmrtvýchvstání Kristově. *AA 259.2*

„Tak Bůh skrze Ježíše i ty, kteří zesnuli, s ním přivede,“ psal Pavel. Mnozí vykládají tuto stať tak, že mrtví budou přivedeni s Kristem z nebe; Pavel tím však myslel, že tak jako byl Kristus vzkříšen z mrtvých, tak Bůh povolá zesnulé svaté z jejich hrobů a vezme je s sebou do nebe. Jak skvostná útěcha! Jak skvělá naděje ne toliko pro církev v Tessalonice, nýbrž pro všechny křesťany, ať žijí kdekoli! *AA 259.3*

Ještě když působil v Tessalonice, vysvětlil Pavel dokonale znamení časů a ukázal, jaké události budou předcházet zjevení Syna člověka v nebeských oblacích, že nepokládal za nutné psát o tom obsírně ve svém listu. Výslovně se však odvolával na své dřívější učení. *„O časích a lhůtách,“* napsal, *„nepotřebujete, aby vám bylo psáno. Vždyť sami přesně víte, že den Páně přichází jako zloděj v noci. Až budou lidé říkati: Je pokoj a je bezpečno, znenadání na ně přikvapí záhuba.“* (1 Te 5,1-3) *AA 259.4*

Jsou dnes na světě mnozí, kdož zavírají oči před znameními, jež dává Kristus, aby upozornil lidi na svůj příchod. Snaží se zapudit všechny obavy, přitom však se znamení konce rychle naplňují a svět spěje k času, kdy Syn člověka se zjeví v nebeských oblacích. Pavel učí, že je hřích nevšímat si znamení, jež předcházejí druhému příchodu Krista. Ti, kdož se tím proviní, nazývá syny noci a tmy. Střízliví a bdělé pak povzbuzuje těmito slovy: *„Ale vy, bratří, nejste ve tmě, aby vás ten den mohl zastihnouti jako zloděj. Vždyť vy všichni jste synové světla a synové dne. Nenáležíme noci ani tmě. Nuže, tedy nespíme jako ti druzí, ale bdíme a budíme střízliví.“* (1 Te 5,4-6) *AA 260.1*

Pro církev v současné době je učení apoštolovo o této věci zvlášť důležité. Na ty, kdož žijí tak blízko velkého konce, by měla zvlášť silně zapůsobit Pavlova slova: *„My, kteří náležíme dni, budme střízliví; oblecme si víru a lásku jako pancíř a naději ve spásu jako přilbu. Bůh nás přece neurčil k hněvu, ale k tomu, abychom nabyli spásy skrze našeho Pána Ježíše Krista, jenž za nás umřel, abychom, ať bdíme, či spíme, spolu s ním žili.“* (1 Te 5,8-10) *AA 260.2*

Bdělý křesťan je křesťan pracující, který horlivě usiluje o to, aby učinil vše, co je v jeho silách, pro pokrok evangelia. Jak roste jeho láska k Vykupiteli, tak také roste jeho láska k bližním. Prochází těžkými zkouškami, jaké podstoupil i jeho Mistr; nepřipustí však, aby protivenstvím zatrpkl nebo se dal připravit o duševní klid. Ví, že zkoušky, ob stojí-li v nich, ho očistí a vytríbí a přiblíží ho ke Kristu. Ti, kdož se podílejí na Kristově utrpení, budou také účastni jeho útěchy a nakonec se budou podílet na jeho slávě. *AA 261.1*

„Prosíme vás, bratří,“ psal Pavel dále ve svém listě Tessalonickém, *„abyste uznávali ty, kteří mezi vámi namáhavě pracují a jsou vašimi představenými v Pánu a napomínají vás. Mějte je ve zvláštní lásce pro jejich práci. A mezi sebou žijte v pokoji.“* (1 Te 5,12.13) *AA 261.2*

Věřící v Tessalonice velmi znepokojovali lidé, kteří mezi ně přicházeli s blouznivými myšlenkami a s blouznivým učením. „*Někteří žili nepořádně, nic nepracovali, ale jen okolo práce chodili.*“ (2 Te 3,11) Sbor byl náležitě spravován, byli ustanoveni úředníci, kteří působili jako kazatelé a jako diákoní. Bylo tam však i několik svévolných a nepoddajných, kteří se nechtěli podříditi těm, kdož zastávali v církvi odpovědná místa. Osobovali si právo nejen na vlastní názor, ale i na veřejné hlásání svých názorů v církvi. Proto Pavel upozornil Tessalonické na to, že jsou povinni úctou a vážností těm, kdož byli vybráni, aby se ujali vedoucích postavení v církvi. AA 261.3

Ve své úzkostlivosti, aby věřící v Tessalonice žili v bázi Boží, obrátil se apoštol na ně s výzvou, aby projevovali praktickou zbožnost v každodenním životě. „*Prosíme,*“ psal jim, „*a napomínáme vás, bratři, v Pánu Ježíši, abyste se podle návodu, jež jste od nás převzali, jak máte žít a Bohu se líbiti a jak již žijete, ještě více v tom rozhojnili. Vždyť víte, jaké příkazy jsme vám dali jménem Pána Ježíše. Neboť to je vůle Boží; vaše posvěcení; zdržujte se necudnosti.*“ „*Neboť Bůh nás nepovolal k nečistotě, ale k posvěcení.*“ (1 Te 4,1-3.7) AA 262.1

Apoštol cítil, že je do značné míry odpovědný za duchovní blaho těch, kteří byli obráceni jeho působením. Přál si, aby směli lépe poznat jediného pravého Boha a Ježíše Krista, jehož poslal na zemi. Za svého působení se často setkal se skupinkami mužů a žen, kteří milovali Ježíše, a skláněl se s nimi v modlitbě a prosil Boha, aby je naučil, jak s ním zůstat v živém spojení. Často se s nimi radil o nejúčinnějších způsobech, jak sdělit druhým světlo pravdy evangelia. A často, když byl odloučen od těch, pro něž takto pracoval, prosil úpěnlivě Boha, aby je ochránil před zlem a pomohl jim, aby se stali opravdovými, činnými misionáři. AA 262.2

Jedním z nejsilnějších důkazů pravého obrácení je láska k Bohu a k člověku. Ti, kdož uznávají Ježíše za svého Vykupitele, pociťují hlubokou a upřímnou lásku k druhým, kteří rovněž vyznávají vzácnou víru. Tak tomu bylo s věřícími v Tessalonice. „*O bratrské lásce,*“ psal apoštol, „*není potřeba vám psáti. Vždyť vy sami jste přímo Bohem poučeni, abyste se vespolek milovali. Ostatně to i činíte všem bratrům v celé Macedonii. ale přece vás, bratři, vybízíme, abyste se v tom ještě rozhojňovali. Zakládejte si na tom, abyste žili klidně. Věnujte se svým věcem. Pracujte svými rukama, jak jsme vám nařídili, abyste žili životem slušným v očích lidí, kteří stojí mimo; a pak budete na všech nezávislí.*“ (1 Te 4,9-12) AA 262.3

„*Kéž vás Pán naplní hojností lásky mezi vámi vespolek a ke všem lidem, jakou i my máme k vám! Kéž posilní vaše srdce a učiní je bezúhonnými v svatosti před našim Bohem a Otcem při příchodu našeho Pána Ježíše se všemi jeho svatými!*“ (1 Te 3,12.13) AA 263.1

„*Vybízíme vás, bratři, napomínejte lidi nespořádané; těšte malomyslné, ujímejte se slabých, ke všem buďte shovívaví. Hleďte, ať nikdo neoplácí nikomu zlo zlem, ale usilujte vždy o dobro mezi sebou a ke všem. Stále se radujte. Bez přestání se modlete. Při všem děkujte Bohu, neboť je to vůle Boží v Kristu pro vás.*“ (1 Te 5,14-18) AA 263.2

Apoštol varoval Tessalonické, aby nepohrdali darem proroctví a slovy „*nepohrdejte proroctvím; zkoušejte všechno, ale držte se jen toho, co je dobré*“ jim přikazoval, aby pečlivě rozlišovali lež od pravdy. Prosil je, aby se zdržovali „*od všelikého zlého zjevu*“ a uzavřel svůj list přáním, aby je Bůh celé posvětil, aby zůstal zachován jejich „*duch úplný a duše i tělo neposkvrněné k příchodu našeho Pána Ježíše Krista*“. „*Věrný jest ten, který vás povolává,*“ „*a on to i učiní.*“ (1 Te 5,23.24) AA 263.3

Poučení o druhém příchodu Kristově, které Pavel poslal Tessalonickým ve svém prvním listě, se dokonale shodovalo s jeho dřívějším učením. Jeho slova si však někteří z bratrů v Tessalonice špatně vyložili. Rozuměli jim tak, že Pavel vyslovuje naději, že se sám dožije Spasitelova příchodu. Tato domněnka zvýšila jejich nadšení a zanícení. Ti, kdož předtím zanedbávali své povinnosti a ne dbali své odpovědnosti, začali nyní ještě svěhlavěji prosazovat své bludné názory. AA 264.1

Ve svém druhém listě se Pavel snažil opravit jejich nesprávné chápání jeho učení a vysvětlit jim svůj pravý postoj. Znovu vyjádřil svou víru v jejich poctivost a svou vděčnost za to, že jejich víra je silná, že se milují navzájem a že milují dílo svého Mistra. Sdělil jim, že je dává ostatním sborům za vzor trpělivé, vytrvalé víry, která statečně odolává pronásledování a protivenstvím, a zavedl jejich mysl do doby druhého příchodu Krista, kdy si lid odpočine od všech svých starostí a zmatků. AA 264.2

„Můžeme se,“ napsal, „vámi chlubit v církvích Božích, chlubit vaší vytrvalostí a vírou ve všech vašich pronásledováních a útiscích, jež snášíte, ... a vám utiskovaným spolu s námi“ je spravedlivé u Boha odplatit „úlevou, až se zjeví Pán Ježíš s nebe se svými mocnými anděly v plameni ohně, aby vykonal trest na těch, kteří neznají Boha, a na těch, kteří odpírají poslušnost evangeliu našeho Pána Ježíše. Ti jako tresty sklídí věčnou záhubu ve vzdálenosti od tváře Páně a od slávy jeho moci... Proto se také stále za vás modlíme, aby vás náš Bůh uznal za hodny svého povolání a svou mocí dovršil každé rozhodnutí k dobrotě a čin víry, takže tím bude ve vás oslaveno jméno našeho Pána Ježíše a vy oslaveni v něm z milosti našeho Boha a Pána Ježíše Krista.“ (2 Te 1,4. 7-9.11.12) AA 264.3

Před příchodem Krista dojde však v náboženském světě k významnému vývoji, který byl předpověděn v proroctví. Apoštol napsal: „Nedejte si tak snadno poplést hlavu a nedejte se vzrušovati nějakým duchem nebo řečí nebo listem domněle od nás, jako by již nastával den Páně. Ať vás nikdo neoklame žádným způsobem. Nepřijde, dokud nenastane napřed odpadnutí, dokud se neobjeví člověk nepravosti, syn zhouby, odpůrce povyšující se nade všechno, co se jmenuje Bůh nebo předmět zbožňování, aby se posadil do chrámu Božího, prohlašuje sebe za Boha.“ (2 Te 2,2-4) AA 265.1

Pavlovým slovům je třeba správně rozumět. Nelze je vykládat tak, že Pavel zvláštním zjevením upozornil Tessalonické na rychlý příchod Kristův. Takový výklad působí zmatek ve víře, neboť zklamání vede často k nevíře. Apoštol proto varuje bratří, aby takové poselství nepřijímali jako poselství poslané od něho, a zdůrazňuje, že nyní povstane papežská moc, kterou tak jasně líčí prorok Daniel, a bude válčit s lidem Božím. dokud tato moc neprovede své zhoubné, rouhavé dílo, bude církev marně čekat na příchod svého Pána. „Nevzpomínáte si,“ ptal se Pavel ve svém listě, „že jsem vám o tom mluvil, ještě když jsem byl u vás?“ (2 Te 2,5) AA 265.2

Strašné jsou zkoušky, které přijdou na pravou církev. Již v době, kdy apoštol psal své listy, začala působit „tajemná síla nepravosti“. Vývoj, k němuž dojde v budoucnosti, bude „– jak satan dovede působiti – samá lživá moc a znamení a div, samý klam nepravosti pro ty, kteří jsou určeni k záhubě“ (2 Te 2,10). AA 266.1

Zvlášť vážné je apoštolovo varování určené těm, kteří odmítnou přijmout „lásku k pravdě“. „Proto,“ napsal o všech, kdož z vlastní vůle pohrdnou poselstvím pravdy, „na ně Bůh posílá působivost bludu, aby uvěřili lži a aby propadli soudu všichni, kteří neuvěřili pravdě, ale našli zálibu v nespravedlnosti.“ (2 Te 2,10.11) Člověk nemůže beztrestně odmítat výstrahy, jež mu Bůh v milosti posílá. Těm, kdož se tvrdošíjně odvracejí od těchto varování, odejme Bůh svého Ducha a ponechá je v klamech, v nichž si libují. AA 266.2

Tak Pavel vyličil neblahé dílo té moci zla, která bude působit po dlouhá staletí temna a pronásledování před druhým příchodem Kristovým. Věřící v Tessalonice uvěřili v okamžité osvobození; nyní se jim dostalo napomenutí, aby se směle a v bázi Boží chopili díla, jež je čeká. Apoštol je vyzval, aby nezanedbávali své povinnosti a neoddávali se čekání v nečinnosti. Po jejich skvělých nádejích na okamžité vysvobození se jim jednotvárnost každodenního života a odpor, jemuž musejí čelit, budou zdát dvojnásobně tíživé. Proto je apoštol napomenul k pevnosti ve víře: AA 266.3

„Stůjte pevně, držte se převzatých návodů, v nichž jste byli vyučeni ať naším slovem, ať listem. Sám pak náš Pán Ježíš Kristus a Bůh náš Otec, jenž vás miloval a dal vám věčnou potěchu a dobrou naději v své milosti, nechť vám potěší srdce a utvrdí vás v každém dobrém činu i slovu.“ „Pán je věrný a on vás utvrdí a zachrání od zlého. spoléháme na vás v Pánu, že činíte a budete činiti to, co vám nařizujeme. Pán sám ráčí řídit vaše srdce k lásce Boží a trpělivosti Kristově.“ (2 Te 2,15-17; 3,3-5) AA 267.1

Věřícím byl dán úkol od Boha. Svým věrným zachováváním pravdy měli ostatním poskytovat světlo, jehož se jim dostalo. Apoštol jim přikázal, aby neochabovali v konání dobra, a poukázal na to, jak byl sám pilný při konání každodenních povinností, při čemž s neochabující horlivostí pracoval pro věc Kristovu. Pokáral ty, kdož se oddávají lenošení a bezúčelně si krátí čas, a nařídil, aby „v klidu pracovali a tak jedli vlastní chléb“. Sboru pak uložil, aby ze svého středu vyloučili každého, kdo soustavně nedbá poučení od služebníků Božích. „Ale,“ napsal apoštol, „nepokládejte ho za nepřítele, nýbrž varujte ho jako bratra.“ (2 Te 3,12.15) AA 267.2

Také tento list zakončil Pavel prosbou, aby pokoj Boží a milost Pána Ježíše Krista jim byly útěchou a podporou v životních strastech a zkouškách. *AA 268.1*

26. Apollos v Korintu

Když Pavel odešel z Korintu, stal se jeho dalším působištěm Efez. Jeho pobyt v Efezu byl nutně krátký, protože apoštol putoval do Jeruzaléma, aby se tam zúčastnil nadcházejících svátků. Rozmlouval se Židy v synagóze a zapůsobil na ně tak příznivým dojmem, že ho prosili, aby zůstal a působil u nich. Nemohl tam však zůstat, protože měl v úmyslu navštívit Jeruzalém, ale přislíbil, že se k nim vrátí, „*bude-li Bůh chtít*“ (Sk 18,21). S Pavlem přišli do Efezu Akvila s Priscillou a ti pak zůstali v Efezu, aby pokračovali v díle, jež Pavel započal. AA 269.1

Právě v té době přišel do Efezu „*jakýsi Žid, jménem Apollos, rodem z Alexandrie, vzdělaný muž, silný v Písmech*“. Poslouchal kázání Jana Křtitele, přijal křest pokání a byl živým důkazem, že dílo prorokovo nebylo marné. Písmo praví o Apollovi, že „*prošel vyučováním v cestě Páně, mluvil s vroucím duchem a učil přesně o Ježíšovi, ale znal jenom křest Janův*“ (Sk 18,24.25). AA 269.2

V Efezu začal Apollos „*směle mluvit v synagóze*“. Mezi jeho posluchači byli Akvila a Priscilla; když poznali, že se mu ještě nedostalo plného světla evangelia, „*vzali jej k sobě a ještě přesněji mu vyložili cestu Boží*“ (Sk 18,26). Díky jejich poučení lépe porozuměl Písmům a stal se jedním z nejschopnějších obhájců křesťanské víry. AA 270.1

Apollos toužil jít do Achaie a bratři v Efezu „*napsali učedníkům, aby jej přijali*“ jako učitele, jenž je v naprosté shodě s církví Kristovou. Vydal se do Korintu, kde působil veřejně i dům od domu a „*vhodně usvědčoval Židy... z Písem, že Ježíš jest Kristus*“ (Sk 18,27.28). Pavel tam kdysi zasel sítě pravdy; Apollos je nyní zavlážil. Úspěch, který provázel Apolla v hlásání evangelia, vedl některé věřící k tomu, že hodnotili jeho dílo výše než dílo Pavlovo. Takové porovnávání člověka s člověkem vneslo do církve ducha stranictví a hrozilo stát se velkou překážkou v pokroku evangelia. AA 270.2

Pavel strávil v Korintu jeden a půl roku a záměrně tam kázal evangelium prostým jazykem. Přišel ke Korintským ne „*s vynikající řečí nebo moudrostí*“, nýbrž se strachem a chvěním a „*v důkazu Ducha a moci*“ zvěstoval „*svědectví o Bohu*“, aby jejich „*víra nebyla založena na lidské moudrosti, nýbrž na Boží moci*“ (1 K 2,1.4.5). AA 270.3

Pavel přizpůsobil svůj způsob učení stavu církve. „*K vám, bratří, jsem nemohl promluvit jako k lidem, kteří jsou plni Ducha,*“ vysvětlil jim později, „*nýbrž jako k lidem tělesným, ano jako k pouhým nemluvnatům v Kristu. Nakrmil jsem vás mlékem, ne pevným pokrmem. Nebyli byste ho snesli, ba ani nyní dosud nemůžete.*“ (1 K 3,1.2) Mnozí věřící v Korintu těžko chápali poučení, jež se jim snažil vštípit. Jejich pokrok v duchovním poznávání neodpovídal jejich výsadám a možnostem. Když už měli být velmi vyspělí v znalosti křesťanství a když už měli být s to porozumět hlubším pravdám a žít podle nich, byli teprve tam, kde byli svého času učedníci, když jim Kristus pravil: „*Mám vám ještě mnoho co říci, ale vy byste to nyní nesnesli.*“ (J 16,12) Žárlivost, podezírání a obviňování způsobily, že srdce mnohých věřících v Korintu se uzavřela plnému působení Ducha svatého, který „*prozkoumává všechno, i hlubiny Boha*“ (1 K 2,10). Jakkoli byli vzdělaní ve světských znalostech, v poznání Krista byli pouhými dětmi. AA 271.1

Pavlovým úkolem bylo poučit věřící v Korintu o základech křesťanské víry. Musel je učít jako ty, kdož nic nevědí o působení božské síly na srdce. V té době nebyli s to pochopit tajemství spasení; neboť „*člověk jako přírodní bytost neuznává věci Ducha Božího – to je mu pošetilostí, nemůže toho poznati, poněvadž to se musí rozsuzovati duchovně*“ (1 K 2,14). Pavel se snažil zasít sémě, jež jiní budou muset zavlážovat. Ti, kdož ho budou následovat, budou muset pokračovat v díle tam, kde přestal, a dávat duchovní světlo a poznání v pravou chvíli, jak jen to církev bude moci snést. AA 271.2

Když apoštol zahájil svou činnost v Korintu, uvědomil si, že velké pravdy, jimž chtěl učit, musí uvést velmi obezřele. Věděl totiž, že mezi jeho posluchači budou takoví, kdož se hrdě hlásí k učení vymyšlenému člověkem, jsou vyznavači falešných bohoslužeb a slepě tápou v naději, že v knize přírody nejdou důkazy, jež by vyvrátily skutečnost duchovního a věčného života, jak ho zjevují Písma. Věděl také, že kritikové se budou pokoušet vyvrátit křesťanský výklad zjeveného slova a že skeptikové se budou na evangelium Kristovo dívat s posměchem a pohrdáním. AA 272.1

Když usiloval o to, aby přivedl duše ke kříži, neodvažoval se Pavel otevřeně kárat ty, kdož se dopouštěli nemravností, ani ukazovat, jak ohavný je jejich hřích v očích svatého Boha. Spíše jim ukazoval, jaký je pravý účel života, a snažil se jim vstípit v mysl učení božského Učitele, jež je pozvedne ze světskosti a hříchu k čistotě a spravedlnosti, přijmou-li je. Zabýval se zvláště praktickou zbožností a svatostí, k níž musí dospět ti, kdož chtějí být hodni místa v království Božím. Toužil zažít, jak světlo evangelia Kristova rozptýlí tmu v jejich mysli, aby mohli pochopit, jak urážlivé jsou v očích Božích jejich nemravnosti. Proto středem jeho učení byl Kristus ukřižovaný. Snažil se jim ukázat, že předmětem jejich nejvážnějšího zkoumání a jejich největší radostí musí být podivuhodná pravda o spasení skrze pokání před Bohem a skrze víru v Pána Ježíše Krista. AA 272.2

Filosof se odvrací od světla spásy, protože boří jeho teorie, na něž je tak hrdý; světský člověk se zdráhá je přijmout, protože by se musel rozloučit se svými pozemskými modlami. Pavel poznal, že lidé musejí dříve poznat povahu Krista, než ho budou moci milovat nebo pohlížet na kříž očima víry. Tu musí začít zkoumání, jež se stane vědou a vítěznou písní vykoupených po celou věčnost. Jen ve světle kříže může být stanovena skutečná cena lidské duše. AA 273.1

Zušlechťující vliv milosti Boží mění přirozenost člověka. Pro člověka smýšlejícího tělesně není nebe žádoucí; jeho přirozené, neposvěcené srdce necítí, že by je přitahovalo toto čisté a svaté místo, a kdyby mu bylo možno tam vstoupit, nenašlo by tam nic, co by mu vyhovovalo. Sklony, jež ovládají přirozené srdce, se musí poddat milosti Kristovou, dříve než je padlý člověk uzpůsoben, aby mohl vstoupit do nebe a těšit se společnosti čistých, svatých andělů. Odvrátí-li se člověk od hříchu a probudí-li se k novému životu v Kristu, naplní jeho srdce božská láska; jeho chápavost se posvěti; bude pít z nevyčerpatelného zdroje radosti a poznání a světlo věčného dne zazáří na jeho cestu, neboť s ním stále bude Světlo života. AA 273.2

Pavel se snažil vstípit v mysl svých bratří v Korintu, že on a kazatelé, kteří pracují s ním, jsou jen lidé, jež pověřil Bůh aby učili pravdě, že všichni pracují na témž díle a že všichni jsou stejně závislí na Bohu, bude-li jejich dílo úspěšné. Spor o osobní zásluhy jednotlivých kazatelů, jenž vznikl v církvi, nevznikl z příkazu Božího, nýbrž byl následkem nepotlačovaných projevů vlastností přirozeného srdce. „Říká-li jeden já jsem Pavlův, druhý já jsem Apollův, není to až příliš lidské? Co je Apollos? Co je Pavel? – Jsou jen pomocníci, skrze něž jste dospěli k víře, a to každý, jen pokud mu to Pán udělil. Já jsem zasadil, Apollos zalil, ale Bůh dal vzrůst; tak ani ten, kdo sází, ani ten, kdo zalévá, není nic, ale Bůh, který dává vzrůst.“ (1 K 3,4-7) AA 273.3

Byl to Pavel, jenž první hlásal evangelium v Korintu a jenž tam založil sbor. K tomuto dílu ho určil Pán. Později tam byli na pokyn Boží přivedeni další pracovníci, aby zaujali své místo. Zaseté sémě musí být zavlažováno a tuto práci měl vykonat Apollos. Následoval Pavla v jeho díle, aby poskytoval další poučení a pomáhal, aby se zaseté sémě rozvíjelo. Našel cestu k srdcím lidí, avšak byl to Bůh, jenž dával vzrůst. Ne lidská, ale božská moc působí změnu povahy. Ani ti, kdo sejí, ani ti, kdo zalévají, nedávají semeni růst; pracují pod vedením Boha jako jím ustanovené nástroje a tak s ním spolupracují na jeho díle. Čest a sláva, kterou přináší úspěch, patří Mistru. AA 274.1

Služebníci Boží nejsou všichni obdařeni týmiž dary, avšak všichni jsou pracovníci Boží. Každý z nich se musí učit od velikého Učitele a pak dál šířit, čemu se naučil. Bůh ukládá každému svému poslu zvláštní dílo. Každému z nich se dostalo jiného daru, všichni však musí pracovat v souladu, řízení posvěcujícím vlivem Ducha svatého. Když pak hlásají evangelium spásy, bude mnoho lidí přesvědčeno a obráceno mocí Boží. Lidský nástroj je přitom skryt s Kristem v Bohu a Kristus se zjevuje jako nejpřednější mezi deseti tisíci, jako nadevše žádoucí. AA 274.2

„Kdo sází a kdo zalévá, jsou si rovni, každému pak se dostane zvláštní mzdy podle zvláštní vykonané práce. Vždyť jsme Boží spolupracovníci, vy jste Boží pole, Boží stavba.“ (1 K 3,8.9) V tomto svém listě přirovnává apoštol církev k obdělávanému poli, na němž hospodáři pracují a starají se o révu, kterou Pán pěstuje; přirovnává je také k stavbě, jež vyrostе ve svatý chrám pro Pána. Bůh je Mistr a každému určuje jeho dílo. Všichni mají pracovat pod jeho dohledem a spoléhat na to, že sám bude konat pro ně a skrze ně. Poskytne jim schopnost a dovednost, a budou-li dbát jeho poučení, bude jejich úsilí korunováno úspěchem. AA 275.1

Služebníci Boží mají pracovat pospolu, počínat si laskavě a zdvořile a předstihovat se „vzájemně v uctivosti“ (Ř 12,10). Není tu místa pro nelaskavou kritiku, pro hanobení práce druhého,

není tu místa pro tvoření zvláštních skupin. Každý, komu Pán svěřuje poselství, má své zvláštní dílo. Každý má svou vlastní osobitost, která nesmí být pohlcena osobitostí někoho druhého. Přitom má každý pracovat v souladu se svými bratřími. Ve své službě mají být služebníci Boží v podstatě zajedno. Žádný z nich nesmí vystupovat jako soudce druhých, mluvit s pohrdáním o svých spolu-pracovnících nebo jednat s nimi jako s podřadnými. Pod vedením Božím má každý konat určené dílo, každý má být ctěn, milován a povzbuzován ostatními pracovníky. společně mají vést dílo k jeho dokonání. AA 275.2

O těchto zásadách se obšírně mluví v Pavlově prvním listu korintské církvi. Apoštol v něm označuje „Kristovy služebníky“ za „správce Božích tajemství“ a o jejich díle píše: „Od správců se vyžaduje jedině, aby každý byl shledán věrným. Mně je maličkostí, abyste mě vy nebo nějaký lidský soud soudili. Já se ani sám nesoudím. Sám si arci nejsem ničeho vědom, ale proto ovšem se nepokládám za spravedlivého; ten, kdo mě posuzuje, jest Pán. Proto nic nesuďte předčasně, než přijde Pán; ten také objasní i skrytá tajemství dosud temná a zjeví plány lidského nitra. Tehdy se každému dostane pochvaly od Boha.“ (1 K 4,1-5) AA 276.1

Žádné lidské bytosti nepřísluší rozsuzovat mezi různými služebníky Božími. Toliko Pán je soudcem skutků člověka a každému dá jeho spravedlivou odměnu. AA 276.2

Apoštol se pak ve svém listě zmiňuje o porovnávání, jež se činí mezi jeho prací a prací Apollovou: „Toto vše jsem obrátil na sebe a na Apolla kvůli vám, bratři, abyste se na nás naučili, co znamená nesoudit o lidech nad to, co je psáno, a aby nikdo nebyl pyšný na jednoho proti druhému. Vždyť kdo tě činí význačným? Máš vůbec něco, co by nebylo přijatým darem? A když jsi jej přijal, proč se chlubiš, jako bys jej nebyl přijal?“ (1 K 4,6.7) AA 276.3

Pavel jasně ukázal církvi nebezpečí a protivenství, jež on a jeho druzi trpělivě snášejí při své práci pro Krista. „Až po tuto chvíli,“ napsal, „máme hlad a žízeň, chodíme skoro nazí, dostáváme rány, nemáme stálého pobytu, lopotíme se prací vlastních rukou; když nás urážejí, žehnáme, když nás pronásledují, trpíme, když pomlouvají, potěšujeme; zacházejí s námi jako se smetím světa, jsme povrhelem pro všechny až po tuto chvíli. Nepiši vám to, abych vás zahanboval, nýbrž jenom vás kárám jako milované děti; neboť, kdybyste měli deset tisíc vychovatelů v křesťanství, otců mnoho nemáte. Vždyť já jsem se stal vaším otcem v Kristu Ježíši skrze evangelium.“ (1 K 4,11-15) AA 277.1

Ten, jenž vysílá pracovníky evangelia jako své posly, je zneuctíván, když se mezi posluchači projeví tak silná oddanost k některému oblíbenému kazateli, že jen s neochotou přijímají práci některého jiného učitele. Pán posílá svým dítkám pomoc, když ji potřebují, ne však vždycky, když ji chtějí, neboť lidé jsou krátkozrací a nemohou posoudit, co je pro ně nejlepší. Stává se zřídka, že kazatel má všechny vlastnosti nutné k tomu, aby zdokonaloval církev podle všech požadavků křesťanství; proto Bůh posílá církvi často jiné kazatele, z nichž každý má některé vlastnosti, jichž se jiným nedostává. AA 277.2

Církev má s vděčností přijímat tyto služebníky Kristovy, jako by přijímala samého Mistra. Měla by se snažit vytěžít všechn možný užitek z poučení, jež jim každý kazatel může poskytnout ze slova Božího. Pravdy, jež jí přinášejí služebníci Boží, by měla přijímat v pokoře a právě tak je hodnotit, avšak žádný kazatel se nesmí stát předmětem zbožňování. AA 278.1

Milostí Kristovou se kazatelé Boží stávají posly světla a požehnání. Jestliže se opravdově a vytrvale modlí, dostane se jim daru Ducha svatého; působí-li pak pro záchranu duší, naplní se jejich srdce horlivostí pro šíření vítězství kříže a dočkají se plodů své práce. Odmítnou-li se vši rozhodností šířit lidskou vědu nebo se sami vyvyšovat, vykonají dílo, jež odolá útokům satanovým. Mnoho duší se obrátí ze tmy ke světlu a mnohé sbory budou ustaveny. Lidé budou obráceni, ne k lidským nástrojům, ale ke Kristu. Vlastní osobnost zůstane potlačena v pozadí, zjeví se jen Kristus, Muž Golgoty. AA 278.2

Ti, kdož dnes pracují pro Krista, mohou projevovat tytéž vynikající vlastnosti, jaké projevovali ti, kteří hlásali evangelium v apoštolské době. Bůh dává dnes svým služebníkům sílu neméně ochotně, jako ji dával Pavlovi a Apollovi, Sílovi a Timoteovi, Petrovi, Jakubovi a Janovi. AA 278.3

Za dnů apoštolů žili zbloudilci, kteří tvrdili, že věří v Krista, odmítali však projevovat úctu jeho poslům. Prohlašovali, že se neřídí podle žádného lidského učitele, nýbrž že se učí přímo od Krista

bez pomoci poslů evangelia. Byli ve svém duchovním životě nezávislí a nechtěli se podřítit hlasu církve. Takoví pak byli ve vážném nebezpečí, že budou svedeni. *AA 278.4*

Bůh posílá do církve jako své ustanovené pomocníky muže rozličných schopností, aby spojenou moudrostí mnohých mohla církev rozpoznat mysl Ducha. Lidé, kteří jednají podle svých vlastních osobitých povahových rysů a nechtějí se podřítit těm, kdož již mají zkušenosti v díle Božím, nebudou s to rozeznat mezi pravdou a lží, protože je zaslepí samolibost. Je nebezpečné, aby takoví byli vybíráni za vedoucí sboru, neboť se pak budou řídit svým vlastním úsudkem a budou jednat podle svých záměrů, nedbajíce názorů svých bratří. Pro nepřítel pak nebude těžké využít pro své cíle takových, kteří řídí věřící podle svého, ač sami na každém kroku potřebují rady a ač se nenaučili pokoře od Krista. *AA 279.1*

Pouhé dojmy nejsou bezpečným vodítkem pro konání povinnosti. Nepřítel často přesvědčuje lidi, aby uvěřili, že je to Bůh, jenž je řídí, avšak ve skutečnosti to jsou pouhá lidská hnutí, jež řídí jejich jednání. budeme-li však bděti a ostražití, a budeme-li se radit se svými bratřími, dá nám Pán poznat svou vůli, neboť zaslíbení zní: „*Hospodin působí to, aby tiší chodili v soudu, a vyučuje tiché cestě své.*“ (Ž 25,9) *AA 279.2*

V rané křesťanské církvi odmítali někteří uznat Pavla a Apolla; měli za to, že jejich vůdcem je Petr. Tvrdili, že Petr byl Kristu nejbližší, když Mistr dlel na zemi, kdežto Pavel byl kdysi pronásledovatelem věřících. Jejich názory a pocity byly vyvolány zaujetím. Nevěděli, co je osvícenost, velkodušnost a laskavost, tedy vlastnosti, které prozrazují, že v srdci přebývá Kristus. *AA 279.3*

Hrozilo nebezpečí, že toto ovzduší stranickosti způsobí křesťanské církvi velké zlo. Proto dal Pán Pavlovi pokyn, aby církev vážně napomenul a slavnostně ji varoval. Těm, kteří říkají: „*Já jsem Pavlův, já Apollův, já Petrův, a já Kristův*“, položil apoštol otázku: „*Což je Kristus rozdělen? Byl snad Pavel za vás ukřižován nebo byli jste pokřtěni ve jméno Pavlovo?*“ „*Ať se tedy nikdo nechlubí lidmi,*“ naléhal Pavel ve svém listě. „*Všecko je vaše: Pavel Apollos, Petr, svět, život, smrt, přítomnost i budoucnost – všecko je vaše, vy jste Kristovi a Kristus je Boží.*“ (1 K 1,12.13; 3,21-23) *AA 280.1*

Pavel a Apollos byli spolu v naprosté shodě. Apollos byl rozčarován a zarmoucen rozkoem v korintské církvi. Nevyužil toho, že mu byla projevována přednost, ani se nezasloužil o to, aby ji vyvolal, nýbrž spěšně opustil Korint. Když ho později Pavel vyzval, aby přišel znovu do Korintu, odmítl ho uposlechnout. Začal tam opět působit až mnohem později, když už církev dosáhla vyššího duchovního stavu. *AA 280.2*

27. Efez

Zatímco Apollos kázal v Korintu, splnil Pavel svůj slib a vrátil se do Efezu. Zastavil se na krátké návštěvě v Jeruzalémě, pobyl nějaký čas v Antiochii, místě svého někdejšího působení. Odtud putoval Malou Asií, „*prošel postupně krajinou Galatskou a Frygií*“ (Sk 18,23), navštívil tam sbory, jež sám založil, a utvrzoval tam víru věřících. AA 281.1

V době apoštolů byla západní část Malé Asie známa jako římská provincie Asie. Její hlavní město Efez bylo velkým obchodním střediskem. Jeho přístav byl plný lodí a jeho ulice se hemžily lidmi ze všech zemí. Tak jako Korint byl i Efez slibným polem pro misijní práci. AA 281.2

Židé, kteří byli v té době již rozptýleni po všech kulturních zemích, všeobecně očekávali příchod Mesiáše. Když kdysi kázal Jan Křtitel, vycházeli mnozí z těchto Židů, kteří byli právě na výročních slavnostech v Jeruzalémě, na břeh Jordánu, aby si ho poslechli. Tam slyšeli, že Ježíš je prohlášován za Zaslíbeného. Zprávy o tom pak roznesli do všech částí světa. Tak Prozřetelnost připravila půdu pro působení apoštolů. AA 281.3

Když přišel Pavel do Efezu, našel tam dvanáct bratří, kteří byli jako Apollos učedníky Jana Křtitele a jako on nabyli známosti o Kristově poslání. Neměli sice takové schopnosti jako Apollos, avšak s touž upřímností a vírou se snažili šířit poznání, jež sami získali. AA 282.1

O poslání Ducha svatého nebylo těmto bratřím známo nic. Když se jich Pavel zeptal, zda-li již přijali Ducha svatého, odpověděli: „*Ne, ani jsme neslyšeli, že by byl Duch svatý.*“ „*Nač jste tedy byli pokřtěni?*“ ptal se jich Pavel a oni odpověděli: „*Na křest Janův.*“ (Sk 19,2.3) AA 282.2

Pak jim apoštol vyložil velké pravdy, jež jsou základem naděje křesťana. Vyprávěl jim o Kristově životě na této zemi a o jeho kruté, potupné smrti. Řekl jim, jak Pán života zlomil závory hrobu a vstal jako vítěz nad smrtí. Opakoval jim příkaz, který dal Spasitel svým učedníkům: „*Byla mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, získávejte všechny národy za učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.*“ (Mt 28,18.19) Řekl jim také o zaslíbení, jež jim Kristus dal, že pošle Utěšitele, jehož mocí se budou díti mocná znamení a divy, a vylíčil jim, jak slavně se toto zaslíbení vyplnilo o letnicích. AA 282.3

S hlubokým zájmem, s povděkem a s radostí vyslechli bratří Pavlova slova. Vírou pochopili podivuhodnou pravdu o Kristově smířčí oběti a přijali ho za svého Vykupitele. Pak byli pokřtěni ve jméno Ježíšovo a když „*na ně Pavel vložil ruce*“ (Sk 19,6), přijali také křest Ducha svatého, jímž se jim dostalo schopnosti mluvit jazyky jiných národů a prorokovat. Tak byli připraveni působit jako misionáři v Efezu a v jeho okolí a také hlásat evangelium v Malé Asii. AA 283.1

Byla to pokora a učenlivost, jež způsobily, že tito mužové nabyli takových znalostí, že se mohli stát misijními pracovníky. Jejich příklad je pro křesťany cenným poučením. Je mnoho takových, kteří dělají ve svém duchovním životě jen malé pokroky, protože jsou příliš samolibí, než aby se stali učedníky. Spokojují se povrchní znalostí slova Božího. Nechtějí nic měnit na své víře a na svých zvycích, a proto se nesnaží dosáhnout většího světla. AA 283.2

Kdyby následovníci Kristovi opravdově hledali poznání, dostali by se na bohatá naleziště pravdy, jež jsou jim dosud zcela neznámá. Toho, kdo se úplně poddá Bohu, povede božská ruka. I když je prostý a zdánlivě bez nadání, uposlechně-li milujícím, věrným srdcem každý pokyn vůle Boží, budou jeho síly očištěny zušlechtěny a jeho schopnosti rozmnoženy. Nashromáždí-li poklady božské moudrosti, bude mu svěřeno svaté poslání; pak se jeho život bude moci stát slávou Boží a požehnáním pro svět. „*Začátek učení tvého osvěcuje, a vyučuje sprostné rozumnosti.*“ (Ž 119,130)

AA 283.3

Dnes žije mnoho takových, kteří nic nevědí o působení Ducha svatého na srdce člověka, jako o něm nic nevěděli věřící v Efezu; a přece slovo Boží učí této pravdě nad jiné jasněji. Zabývali se jí proroci a apoštolové. Sám Kristus nás upozorňuje na růst rostlin, aby znázornil působení svého Ducha při udržování duchovního života. Míza vinné révy, vystupující z kořenů, je rozváděna do větví, kde podmiňuje růst a vytváří květy a plody. Tak i životodárná síla Ducha svatého, vycházející ze Spasitele, proniká duší, oživuje pohnutky a náklonnosti, ba přivádí myšlení k poslušnosti vůle Boží a umožňuje příjemci přinášet vzácné plody svatých skutků. AA 284.1

Původce tohoto duchovního života je neviditelný; a podat přesné vysvětlení, jakým způsobem se tento život udílí a udržuje, přesahuje síly lidské moudrosti. Působení Ducha je však vždy v souladu s psaným slovem. V duchovním světě je tomu právě tak jako ve světě přírody. přirozený život je neustále udržován božskou silou; není ovšem zachováván nějakým přímým divem, nýbrž užitím požehnání, jež máme na dosah. Právě tak je duchovní život udržován používáním těch prostředků, jež poskytuje Prozřetelnost. Chce-li následovník Kristův dospět „*v dokonalé mužnosti, v míře vzrůstu Kristovy plnosti*“ (Ef 4,13), musí jíst chléb života a pít vodu spasení. Musí bdít, modlit se a pracovat a ve všem dbát poučení, jež je obsaženo ve slově Božím. AA 284.2

Ještě jedno poučení pro nás vyplývá ze zážitků obrácených Židů. Když přijali křest z ruky Janovy, nerozuměli plně poslání Ježíše jako toho, jenž snímá hříchy. Podléhali vážným bludům. Když se jim však dostalo jasnějšího světla, přijali s radostí Krista za svého Spasitele, a tento krok vpřed způsobil i změnu v jejich povinnostech. Když přijali čistší víru, změnil se i jejich život. Na znamení této změny a jako potvrzení víry v Krista byli znovu pokřtěni ve jméno Ježíšovo. AA 285.1

Jak bylo jeho zvykem, zahájil Pavel svou činnost v Efezu kázáním v židovské synagóze. Působil tam po tři měsíce a „*směle rozmlouval a snažil se lidi přesvědčiti o království Božím*“ (Sk 19,8). Zpočátku se setkával s příznivým přijetím, avšak zakrátko narazil jako na jiných místech na prudký odpor. „*Někteří se zatvrzovali a neposlouchali, tupili tu cestu Páně před zástupem.*“ (Sk 19,9) A když setrvali v odmítání evangelia, přestal apoštol kázat v synagóze. AA 285.2

Když Pavel pracoval pro své krajany, působil s ním a skrze něho Duch Boží. Důkazy, které Pavel podal, byly dostatečné k tomu, aby přesvědčily všechny, kdož upřímně toužili poznat pravdu. Mnozí se však nechali ovládnout zaujetím a nevírou a odmítli uznat nejpádňější důkazy. Z obavy, aby víra věřících nebyla ohrožena stálým stykem s těmito odpůrci pravdy, oddělil se Pavel od nich, shromáždil učedníky ve zvláštní sbor a pokračoval ve své veřejné učitelské činnosti ve škole filosofa Tyranna, jenž proslul jako učitel. AA 285.3

Pavel viděl, že jsou před ním „*otevřeny veliké dveře k činnosti*“, přesto že tam bylo „*mnoho odpůrců*“ (1 K 16,9). Efez byl nejen nejznamenitějším, ale i nejzkaženějším městem Asie. Jeho početné obyvatelstvo bylo ovládáno pověrami a smyslnými zábavami. Ve stínu jeho chrámů nacházeli útočiště zločinci všeho druhu a bujely tam nejzvrhlejší neřesti. AA 286.1

Efez byl střediskem uctívání Diany. Pověst o velkolepém chrámu „Diany Efezských“ se roznesla po celé Asii, ba po celém světě. Jeho nepřekonatelná nádhera byla pýchou nejen města, ale celého národa. Modla, která byla v chrámu, spadla podle ústního podání s nebe. Byly na ní napsány symbolické znaky, jimž se přičítala velká moc. Byly o tom sepsány celé knihy, v nichž Efežští vysvětlovali význam a užití těchto symbolů. AA 286.2

Mezi těmi, kdož bedlivě zkoumali tyto vzácné knihy, bylo mnoho kouzelníků, kteří měli velký vliv na mysl pověřivých vyznavačů chrámové modly. AA 286.3

Apoštolu Pavlovi se za jeho působení v Efezu dostalo zvláštních znamení božské přízně. Jeho činnost provázela moc Boží a mnozí byli vyléčeni ze svých nemocí. „*Bůh činil neobyčejné mocné činy rukama Pavlovými; lidé si dokonce odnášeli ručníky a zástěry přímo z jeho těla k nemocným, a nemoci se od nich vzdalovaly a zlí duchové vycházeli.*“ (Sk 19,11.12) Tyto projevy nadpřirozené síly byly daleko mocnější, než jaké kdy předtím v Efezu zažili, a byly takového rázu, že je nemohla napodobit obratnost kejklířů, ani kouzla čarodějníků. Protože tyto divy se děly ve jménu Ježíše Nazaretského, měli lidé příležitost poznat, že Bůh nebes je mocnější než kouzelníci, kteří byli vyznavači bohyně Diany. Tak Bůh přímo před očima modloslužebníků vyvýšil svého služebníka vysoko nad nejmocnější a nejoblíbenější kouzelníky. AA 286.4

Avšak ten, jemuž jsou poddáni všichni zlí duchové a jenž dal svým služebníkům moc nad nimi, chystal se ještě více zahanbit ty, kdož pohrdli jeho svatým jménem a zneuctili je, a připravil jim ještě větší porážku. Čarodějnictví bylo sice podle Mojžíšova zákona zapovězeno, avšak odpadlí Židé je čas od času vskrytu provozovali. V době Pavlova pobytu v Efezu byli ve městě „*někteří z potulných židovských zaklínačů*“; když viděli divy, jež Pavel koná, „*pokoušeli se vyslovovati nad lidmi, kteří byli posedlí zlými duchy, jméno Pána Ježíše*“. Pokusilo se o to „*sedm synů jakéhosi židovského velekněze Skevy*“. Vyhledali muže posedlého zlým duchem a řekli mu: „*Zaklínáme tě Ježíšem, kterého Pavel káže.*“ Avšak zlý duch odpověděl: „*Ježíše znám a o Pavlovi vím; ale kdo*

jste vy?“ „A člověka, v kterém byl ten zlý duch, na ně skočil, zvládl oba a tak je zmohl, že nazí a zranění utekli z toho domu.“ (Sk 19,13-16) AA 287.1

Tím byl dán nezvratný důkaz o svatosti jména Kristova a o tom, jak je nebezpečné vzývat je bez víry v božskost Spasitelova poslání. *„Na všechny padl strach a jméno Pána Ježíše bylo zvelebováno.“ (Sk 19,17) AA 288.1*

To, co bylo dosud skryto, vyšlo nyní na světlo. Někteří z věřících se plně nezřekli svých pověr, když přijali křesťanství. Stále ještě užívali čarodějnických způsobů, i když v menší míře. Když se pak přesvědčili o jejich poblouznění, *„mnozí z těch, kteří uvěřili, přišli, dosvědčovali a vypravovali jejich činy“*. Blahodárnost evangelia zapůsobila i na čarodějníky a *„nejedni z těch, kteří tropili takové kouzelné kousky, snesli své knihy a spálili je před očima všech. Když spočítali jejich cenu, shledali, že stály padesát tisíc stříbrných. Tak rostlo a sílilo slovo podle moci Páně.“ (Sk 19,18-20) AA 288.2*

Spálením svých čarodějnických knih obrácení v Efezu prokázali, že si nyní oškliví věci, v nichž si dosud libovali. Bylo to právě čarodějnictví, jímž zvláště uráželi Boha a vydávali své duše v nebezpečí. Když pak projevíli proti čarodějnictví takový odpor, podali tím důkaz o pravém obrácení. AA 288.3

Tyto knihy o předpovídání a věštění obsahovaly pravidla a způsoby styku se zlými duchy. Byly to předpisy o uctívání satana, pokyny, jak ho žádat o pomoc a jak od něho získat zprávy. Kdyby si byli učedníci tyto knihy ponechali, byli by se sami vystavili pokušení; kdyby je byli prodali, byli by tím vystavili pokušení druhé. Zřekli se království tmy a aby zničili jeho moc, nezaváhali před žádnou obětí. Tak pravda zvítězila nad zaujatostí člověka a jeho láskou k penězům. AA 288.4

Tímto projevem moci Kristovy bylo dosaženo velkého vítězství v samém středisku pověry. Vliv této události se rozšířil dále, než si i Pavel uvědomoval. Z Efezu se zvěst o ní roznesla široko daleko a velice podpořila věc Kristovu. Ještě dlouho po tom, kdy apoštol skončil své působení, přetrvávaly tyto události v paměti lidí a pomáhaly získávat duše pro evangelium. AA 289.1

Lidé se všeobecně domnívají, že pohanské pověry zanikly před nástupem kultury dvacátého století. Avšak slovo Boží a vážné svědectví o skutečnostech mluví o tom, že kouzelnictví se v naší době pěstuje právě tak, jako za dnů starodávných čarodějů. Starověké kouzelnictví bylo vlastně to, co dnes známe pod názvem moderní spiritismus. Satan nachází přístup k myslím tisíců lidí tím, že se k nim vkrádá pod maskou zesnulých přátel. Písmo praví, že *„mrtví nevědí nic“ (Kaz 9,5)*. Jejich myšlení, jejich láska, jejich nenávisť, všechno zaniklo. Mrtví neobcují se živými. Satan však, věren své první lsti, využívá klamu, aby ovládl mysl lidí. AA 289.2

Pomocí spiritismu přicházejí mnozí, kteří truchlí po mrtvých, mnozí choří a mnozí zvědavci do styku se zlými duchy. Všichni, kdož se odvažují tak činit, jsou na nebezpečné půdě. Slovo pravdy hlásá, jak na ně pohlíží Bůh. Ve starodávných dobách vynesl Bůh přísný soud nad králem, který poslal pro radu do pohanské věštírny: *„Zdali není Boha v Izraeli, že jdete dotazovati se Belzebuba, boha Akaron? Protož takto praví Hospodin: S ložce, na kterémžs se složil, nesejdeš, ale jistotně umřeš.“ (2 Kr 1,3.4) AA 290.1*

Kouzelníci z pohanských dob mají své protějšky v dnešních spiritistických médiích, v jasnovidcích a věstcích. Tajemné hlasy, které promlouvaly v Endor a v Efezu, svádějí i dnes lidské syny svými lživými slovy. Kdyby mohl být sňat závoj, který máme před očima, spatřili bychom zlé anděly, jak vynakládají všechno své umění, aby klamali a hubili. Kdekoli se vyskytne nějaký vliv, který odvádí lidi od Boha, tam satan projevuje svou čarodějnou moc. Poddají-li se lidé jeho vlivu, očaruje jim mysl a poskvrní duši, dřív než si jeho vliv uvědomí. Napomenutí: *„Neúčastněte se neplodných skutků tmy, ale raději je kárejte.“ (Ef 5,11)*, které dal apoštol církvi v Efezu, byl měl lid Boží dbát i dnes. AA 290.2

28. Dny nesnází a zkoušek

Více než tři roky byl Efez střediskem Pavlovy činnosti. Sbor, který tu byl založen, vzkvétal a z města se šířilo evangelium po celé provincii Asie mezi Židy i mezi pohany. *AA 291.1*

Apoštol zamýšlel již nějaký čas podniknout další misijní cestu. Rozhodl se v duchu, že až projde Macedonií a Achaií, navštíví Jeruzalém; řekl si: „*Až tam pobudu, musím uvidět také Řím.*“ Aby splnil tento svůj záměr, „*poslal dva ze svých pomocníků do Macedonie, totiž Timotea a Erasta*“ (Sk 19,21.11); protože však cítil, že v Efezu je stále třeba jeho přítomnosti, rozhodl se, že tam zůstane až do letnic. Krátce nato se však přihodilo něco, co uspíšilo jeho odjezd. *AA 291.2*

Jednou za rok se v Efezu pořádaly zvláštní obřady na počest bohyně Diany, jež tam vábily velké množství lidí ze všech částí provincie. Po dobu obřadů se konaly slavnosti, jež byly velmi okázalé a velkolepé. *AA 291.3*

Toto období slavností bylo dobou zkoušky pro ty, kdož nově přijali víru. Skupina věřících, kteří se scházeli ve škole Tyranově, nezapadala do slavnostního shromáždění a stala se terčem posměchu, výčitek a urážek. Pavlovo působení zasadilo pohanské bohoslužbě citelnou ránu, počet účastníků národní slavnosti silně poklesl a také nadšení vyznavačů nebylo tak silné, jako dříve. Vliv jeho učení se zdaleka neomezoval jen na obrácené na víru. Mnozí, kteří sice nové učení veřejně nepřijali, byli jím tak osvěceni, že ztratili veškerou víru ve své pohanské bohy. *AA 292.1*

Nespokojenost vznikla ještě z jiné příčiny. V Efezu vzrostl rozsáhlý a výnosný obchod, kvetla tu výroba a prodej oltáříčků a sošek Diany, vyráběných podle oltářů a sochy Diany, jež byly v chrámu. Ti, kdož provozovali tuto živnost, zjistili, že se jejich zisky zmenšují, a připisovali tuto nevídanou změnu Pavlově činnosti. *AA 292.2*

Demetrius, který vyráběl stříbrné oltáře, svolal dělníky a řemeslníky a řekl jim: „*Mužové, víte, že z této práce máme svůj blahobyť; nyní vidíte a slyšíte, že nejen v Efezu, nýbrž skoro po celé Malé Asii tenhle Pavel přemluvil a odvrátil četný zástup; říká, že bohové udělaní rukama nejsou bohové. Njen tento náš obor je ohrožen, že upadne v pohrdání, nýbrž i chrám veliké bohyně Diany se pokládá z a nic a dokonce ona sama má být stržena se své velikosti, kterou uctívá celá Malá Asie a celý svět.*“ Taková slova posluchače velice rozčílila. „*Naplnili se zlostí a křičeli: Veliká je efezská Diana.*“ (Sk 19,25-28) *AA 292.3*

Zpráva o této řeči se rychle rozšířila. „*Celé město se naplnilo zmatkem.*“ (Sk 19,29) Začali hledat Pavla, ale apoštol nebyl k nalezení. Bratří, kteří se dozvěděli o hrozícím nebezpečí, ho rychle odvedli z města. Byli poslání andělé Boží, aby apoštola chránili; ještě nepřišel jeho čas, aby skončil mučednickou smrtí. *AA 293.1*

Když nemohli najít toho, jenž byl příčinou jejich hněvu, zmocnili se lidé „*Macedonce Gaia a Aristarcha, společníků Pavlových cest*“ a s nimi „*se hnali hromadně do divadla*“ (Sk 19,29). *AA 293.2*

Pavel se ukryl nedaleko, a tak se brzy dozvěděl o nebezpečí, jež hrozí jeho milovaným bratřím. Nedbaje vlastního bezpečí, chtěl se hned odebrat do divadla a promluvit k výtržníkům. Avšak „*učedníci mu nedovolili*“ (Sk 19,30). Gaius a Aristarchus nebyli těmi pravými, které dav hledal, a proto nebyly obavy, že by se jim mohlo něco vážného stát. Kdyby však výtržníci spatřili bledou, ustaranou tvář apoštolovu, vzbudily by se v nich nejhorší vášně a pak by nebylo v lidských silách zachránit jeho život. *AA 293.3*

Přesto Pavel dychtil obhájit pravdu před pobouřeným davem, nakonec ho však od toho odradilo varování, které mu vzkázali z divadla. „*Někteří z římských správců nad Malou Asií, kteří mu přáli, k němu poslali a prosili ho, aby se nevydával do divadla.*“ (Sk 19,31) *AA 293.4*

Bouře v divadle stále rostla. „*Každý křičel něco jiného. Shromáždění bylo zmatené, většina nevěděla, proč se sešli.*“ (Sk 19,32) Protože Pavel a někteří z jeho druhů byli židovského původu, chtěli dát Židé jasně najevo, že s ním a s jeho dílem nemají nic společného. Vystrčili proto jednoho ze svého středu, aby to lidu vysvětlil. Vybraným řečníkem byl Alexandr, měditepec, jeden z řemeslníků, o němž později Pavel řekl, že mu způsobil mnoho zlého (viz 2 Tm 4,14). Alexandr byl muž značných schopností a vynaložil všechno své úsilí, aby obrátil hněv lidu výhradně proti Pavlovi a

jeho druhům. Když však lidé poznali, že Alexandr je Žid, odstrčili ho a „*všichni jako jedním hlasem křičeli skoro celé dvě hodiny: Veliká je efezská Diana.*“ (Sk 19,34) AA 294.1

Konečně se vyčerpali, přestali křičet a nastalo na chvíli ticho. Pak vystoupil městský tajemník a promluvil z moci svého úřadu. Prohlásil, že je s davem zajedno a ukázal, že není důvodu k takovému rozruchu. Dovolával se jejich zdravého rozumu. „*Efezané,*“ pravil, „*kdopak by nevěděl, že město Efez je strážcem chrámu veliké Diany a jejího obrazu spadlého s nebe? O tom není sporu. Proto se musíte uklidnit a nečinit nic ukvapeného. Předvedli jste tyto muže, ale oni nejsou ani svatokrádci, ani rouhači proti naší bohyni. Mají-li Demetrius a jeho druhové umělci nějakou žalobu proti někomu, přece zasedají soudní dvory a jsou tu místodržitelé; ať si to vyřídí vzájemnou žalobou. Máte-li nějaký další požadavek, rozřeší se to v zákonném shromáždění. Vždyť jsme v nebezpečnosti, že budeme obviněni ze vzpoury pro dnešní události; není k ní příčiny, a my bychom se nemohli ospravedlnit z tohoto srocení.*“ (Sk 19,35-40) S těmito slovy rozpustil shromáždění. AA 294.2

Ve svém projevu Demetrius řekl: „*Tento náš obor je ohrožen.*“ (Sk 19,27) Tato slova prozrazují pravou příčinu pozdvižení v Efezu, jakož i mnohého pronásledování, jež apoštolové pocítili za svého působení. Demetrius a ostatní řemeslníci pochopili, že hlásání a šíření evangelia ohrožuje výrobu obrazů, jíž se živil. Byl ohrožen zdroj příjmů pohanských kněží a umělců, a proto vyvolali proti Pavlovi tak prudký odpor. AA 295.1

Rozhodnutí městského tajemníka a dalších městských hodnostářů ukázalo lidu, že Pavel se nedopustil žádného nezákonného činu. To bylo další vítězství křesťanství nad bludem a pověrou. Bůh zvolil městského úředníka, aby ospravedlnil jeho apoštola a zadržel vzbouřený dav. Pavlovo srdce se naplnilo vděčností za to, že Bůh mu zachránil život a že při pozdvižení v Efezu nepadlo na křesťanství špatné světlo. AA 295.2

„*Když se hluk utiřil, Pavel si povolal učedníky, povzbudil je, rozloučil se s nimi a odešel na cestu do Macedonie.*“ (Sk 20,1) Na této cestě ho provázeli dva věrní bratři z Efezu, Tychikus a Trofimus. AA 295.3

Pavlova práce v Efezu skončila. Jeho tamější působení bylo obdobím nepřetržité práce, mnohých zkoušek a hlubokých úzkostí. Učil lidi na veřejnosti i dům od domu, poučoval je a zapřísahal. Ustavičně narážel na odpor Židů, kteří využívali každé příležitosti, aby obrátili mínění lidu proti němu. AA 296.1

A tak Pavel čelil odporu, s neutuchající horlivostí šířil evangelium a střežil zájmy mladé církve, a přitom pocíťoval plnou odpovědnost za všechny sbory. AA 296.2

Zprávy o odpadlictví, které se vyskytlo v některých sborech, jež založil, ho velice zarmoutily. Obával se, aby se neukázalo, že jeho snahy byly marné. Mnoho bezesných nocí strávil na modlitbách a v usilovném přemýšlení, když se dozvěděl, jakými způsoby se bojuje proti jeho práci. Když měl příležitost a když toho bylo zapotřebí, psal sborům, káral je, radil, napomínal a povzbuzoval. V těchto listech se nezabýval svými vlastními těžkostmi, přesto však jsou v nich někdy místa, která dávají nahlédnout do jeho činnosti a ukazují, jak trpěl pro věc Kristovu. Bití a vězení, zimu, hlad a žízeň, nebezpečí na zemi i na vodě, ve městech i na poušti, úklady, jež mu připravovali jeho vlastní krajané, pohané i falešní bratři – to všechno snášel pro evangelium. Pomlouvali ho, uráželi ho, učinili z něho „povrhele pro všechny“, zastrášovali ho, pronásledovali ho, ze všech stran na něho doráželi, každou hodinu ho ohrožovali, stále ho vydávali na smrt pro Ježíše. AA 296.3

V neutuchající bouři odporu, za neustálého pokřiku nepřátel a odpadání přátel ztrácel neo-ohrožený apoštol téměř odvahu. Vzpomněl si však na Golgotu a s novou horlivostí dál šířil známost o Ukřižovaném. Kráčel jen krvavou cestou, kterou kráčel před ním Kristus. Netoužil, aby byl zproštěn boje, dokud nesloží svou zbroj k nohám svého Vykupitele. AA 297.1

29. Varovné poselství

První list církvi v Korintu napsal apoštol Pavel v posledních dnech svého pobytu v Efezu. O věřící v Korintu měl Pavel tak hluboký zájem a pečoval o ně s tak neumdlévajícím úsilím jako o žádného jiného. Pracoval mezi nimi jeden a půl roku, ukazoval jim, že ukřižovaný a zmrtvýchvstalý Spasitel je jediným prostředkem spásy, a nabádal je, aby se plně spolehli na přetvářející moc jeho milosti. Než byli do sboru přijati ti, kdož se hlásili ke křesťanství, poučil je svědomitě zvláště o tom, jaké výsady a jaké povinnosti má křesťanský věřící, a ze všech sil jim pomáhal, aby věrně plnili svůj křesťanský slib. *AA 298.1*

Pavel si byl dobře vědom toho, jaké boje musí každá duše svádět s mocnostmi zla, jež neustále dorážejí svými svody a klamy, a neúnavně posiloval a utvrzoval ty, kdož nově přijali víru. snažně je prosil, aby se plně odevzdali Bohu, neboť věděl, že neoddá-li se duše Bohu a nezřekne-li se hříchu, ovládnou ji choutky a vášně a pokušení zmate svědomí. *AA 298.2*

Odevzdání Bohu musí být úplné. Každá slabá, pochybující, zápasící duše, která se plně oddá Pánu, dostane se tím do přímého styku se silami, jež jí umožní zvítězit. Přiblíží se nebi a získá podporu a pomoc andělů milosti v každé zkoušce a v každé nouzi. *AA 299.1*

Členové sboru v Korintu byli obklopeni modlářstvím a nejvábnějšími smyslnostmi. Pokud byl u nich Pavel, měly na ně tyto vlivy jen malý účinek. Pavlova pevná víra, jeho vroucí modlitby, jeho vážná poučení a především jeho zbožný život jim pomohly, že se pro Krista zapřeli a neholdovali hříšným radovánkám. *AA 299.2*

Po Pavlově odchodu se však situace neblaze změnila; koukol zasetý nepřítelem se objevil mezi pšenicí a zakrátko začal nést zlé ovoce. Nastal čas těžké zkoušky pro korintský sbor. Apoštol už s nimi nebyl, aby oživil jejich horlivost a pomohl jim v jejich úsilí žít v souladu s Bohem, a tak mnozí poznenáhlu ztráceli zájem a zlostejněli a přestali se bránit, aby je ovládly přirozené choutky a sklony. Ten, jenž je tak často nabádal, aby se nezpronevěřili vysokým ideálům čistoty a spravedlnosti, už nebyl mezi nimi, a tak nemálo těch, kteří po svém obrácení odložili své zlozvyky, se opět vrátilo k nízkým hříchům pohanství. *AA 299.3*

Pavel napsal sboru a napomenul jeho členy, aby „*se nesměšovali*“ (1 K 5,9) s těmi členy, kteří setrvávají v neřestech; mnozí z věřících však převrátili smysl toho, co apoštol napsal, vyložili si jinak jeho slova a hledali pro sebe omluvu, že se neřídí jeho pokyny. *AA 300.1*

Sbor poslal Pavlovi list, v němž ho žádal, aby jim v různých věcech poradil; v dopise však nebyla zmínka o hanebných hříších, jež se ve sboru vyskytly. Duch svatý však vnukl apoštolovi pocit, že mu pravý stav sboru byl zatajen a že tento list je pokusem vylákat na něm výroky, jichž by pisatelé listu mohli využít ke svým vlastním cílům. *AA 300.2*

V té době přišli do Efezu členové křesťanské rodiny Chloe, která požívala v Korintu velké úcty. Pavel se jich dotázal na poměry v Korintu a dozvěděl se od nich, že tamní sbor je rozštěpen rozkolem. Sváry, které se v něm objevily v době Apollovy návštěvy, nabyly značně na síle. Falešní učitelé začali svádět členy, aby nedbali Pavlových pokynů. Převraceli učení a nařízení evangelia. Mezi těmi, kdož byli dříve horlivými křesťany, se stále více rozmáhalo modloslužebnictví, smyslnost a pýcha. *AA 300.3*

Když se Pavel dozvěděl o tomto stavu věcí, viděl, že skutečnost předstihla jeho nejhorší obavy. Přesto si nepřipouštěl myšlenku, že jeho dílo stihl nezdar. S úzkostí v srdci a v slzách hledal radu u Boha. Byl by se rád hned vypravil do Korintu, kdyby to bylo nejmoudřejší. Věděl však, že jeho práce by tamějším věřícím v tomto jejich stavu neprospěla, a proto poslal Tita, aby připravil půdu pro jeho pozdější návštěvu. Pak odložil všechny osobní pocity o chování těch, kdož projeví takovou zvrácenost, upřel svou mysl k Bohu a napsal sboru v Korintu jeden z nejobsáhlejších, nejpočetnějších a nejsilnějších listů, jaké kdy napsal. *AA 300.4*

S podivuhodnou jasností zodpověděl různé otázky, které mu sbor položil, a stanovil všeobecné zásady, které povznesou sbor na vyšší duchovní úroveň, bude-li jich dbát. Sbor byl v nebezpečí a Pavel nemohl snést pomýšlení, že by neměl v této rozhodné chvíli promluvit jeho členům do srdce.

Věrně je upozornil na nebezpečí, jež jim hrozí, a pokáral je za jejich hříchy. Poukázal jim znovu na Krista a pokusil se v nich rozdmýchat horlivost, aby byli zbožní jako dříve. AA 301.1

Apoštolova velká láska k věřícím v Korintu se projevila už v jeho něze, s jakou pozdravil sbor. Pak se odvolal na to, co zažili, když se odvrátili od modlářství a začali uctívat pravého Boha a sloužit mu. Připomněl jim dary Ducha svatého, jichž se jim dostalo, a ukázal jim, že je jejich výsadou stále pokračovat v křesťanském způsobu života, než dosáhnou čistoty a svatosti Kristovy. „*V něm byli jste obohaceni vším,*“ napsal jim, „*každým slovem i veškerým poznáním, jak mezi vámi bylo utvrzeno svědectví o Kristu, takže nemáte nedostatku v žádném daru milosti a očekáváte zjevení našeho Pána Ježíše Krista. On vás utvrdí až do konce, abyste byli prosti žaloby v den našeho Pána Ježíše Krista.*“ (1 K 1,5-8) AA 301.2

Pavel psal otevřeně o rozporech, jež vznikly ve sboru v Korintu, a napomenul jeho členy, aby od sporů upustili. „*Napomínám vás, bratři,*“ napsal, „*jménem našeho Pána Ježíše Krista, abyste všichni mluvili stejně. Ať mezi vámi není roztržek! Buďte utvrzeni v témž smýšlení a v témž názoru!*“ (1 K 1,10) AA 302.1

Apoštol neváhal zmínit se o tom, jak a od koho se dozvěděl o rozkolu v církvi. „*Přátelé Chloině mi totiž o vás, moji bratři, oznámili, že jsou u vás spory.*“ (1 K 1,11) AA 302.2

Apoštol Pavel byl veden Duchem svatým. Pravdy, kterým učil druhé, přijal „zjevením“; Pán mu ovšem v každé době nesdělával přímo, v jakém stavu je lid Boží. Tentokrát zpravili apoštola o věci ti, kdož měli zájem o blaho sboru v Korintu a viděli, že se do něho vkrádá zlo; apoštol pak z božských zjevení, jichž se mu dříve dostalo, mohl posoudit ráz těchto událostí. Přesto, že mu Pán nedal pro tento případ nové zjevení, přijali jeho poselství jako výraz myslí Kristovy ti, kdož opravdově toužili po světle. Pán mu ukázal obtíže a nebezpečí, jež vyvstanou ve sborech, a když se tato nebezpečí objevila, apoštol poznal, jak jsou zlověstná. Povstal na obranu sboru. Střežil duše jako někdo, jenž musí skládat účty Bohu a zcela jistě si počínal správně a v souladu se svým posláním, když nenechal bez povšimnutí zprávy, jež se týkaly nepořádků a rozkolů mezi nimi. A pokárání, jež jim poslal, bylo jistě napsáno pod vnuknutím Ducha Božího jako kterýkoli z jeho ostatních listů. AA 302.3

Apoštol neučinil jedinou náražku na falešné učitele, kteří usilovali o to, aby zmařili plody jeho práce. Protože sbor ovládla tma a rozkol, vystříhal se moudře takových nárážek, jež by je mohly podráždit, z obavy, aby některé z nich neodvrátily zcela od pravdy. Připomněl jim, jak mezi nimi sám působil jako „moudrý stavitel“, jenž položil základy, na nichž stavěli další. Přitom se však nevyvyšoval, naopak pravil: „*Jsmě Boží spolupracovníci.*“ (1 K 3,9) Netvrdil, že je moudrý sám ze sebe, nýbrž potvrdil, že jen božská moc mu dala schopnost hlásat pravdu způsobem libým Bohu. V jednotě s Kristem, největším ze všech učitelů, byl Pavel schopen šířit poučení božské moudrosti, jež je zapotřebí lidem všech vrstev a jež se hodí pro všechny doby, všude a za všech podmínek. AA 303.1

Jedno z nejvážnějších zel, jež se rozmohly mezi věřícími v Kristu, byl návrat k mnohým zvrhlým zvykům. Jeden z obrácených poklesl tak, že jeho prostopášnictví pohoršovalo i pohany, jejichž mravní úroveň byla nízká. Apoštol žádal církev, aby „*takového člověka*“ od sebe zapudili. „*Což nevíte,*“ napomenul je, „*že kousek kvasu nakvašuje celé těsto? Vyčistěte starý kvas, abyste byli novým těstem; jste přece bez starého kvasu.*“ (1 K 5,6.7) AA 303.2

Ve sboru se vyskytlo ještě jiné vážné zlo, totiž že bratři na sebe u soudu navzájem žalovali. Pro urovnání neshod mezi věřícími bylo dostatek možností. Sám Kristus vydal jasný pokyn, jak takové spory vyřizovat. „*Zhřeší-li tvůj bratr,*“ radil Spasitel, „*jdi a pokárej ho jen mezi čtyřma očima. Poslechně-li tebe, získal jsi svého bratra; když by neuposlechl, vezmi s sebou jednoho nebo dva jiné, aby každá věc byla zjištěna slovem dvou nebo tří svědků. Neposlechně-li jich, pověz církvi; kdyby neposlechl, zacházej s ním jako s pohanem a celníkem. Vpravdě vám pravím: Všecko, co zakázete na zemi, bude zakázáno i v nebi; a všecko, co dovolíte na zemi, bude dovoleno i v nebi.*“ (Mt 18,15-18) AA 304.1

Věřícím v Korintu, kteří zapomněli na tuto jasnou radu, platilo Pavlovo napomenutí a pokárání. „*Má-li kdo,*“ zeptal se jich v listě, „*nějaký spor s druhým, opovází se dovolávati soudu u hříšných místo u svatých? Což nevíte, že svatí budou souditi svět? Je-li soud nad světem ve vašich rukou, nejste hodni souditi maličkosti? Nevíte, že budeme souditi anděly? – natož drobné spory všedního života. Máte-li spory o věci všedního života, ustanovujete za rozhodčí lidi, kteří nemají vý-*

znamu v církvi? To pravím k vašemu zahanbení. což není mezi vámi ani jednoho moudrého muže, který by mohl býti rozhodčím soudcem ve sporu mezi bratřími? Musí se bratr s bratrem vůbec soudit, a ještě k tomu před nevěřícími? Vždyť je pro vás již vůbec újmou, že máte soudní spory mezi sebou. Proč raději netrpíte křivdu? ... Místo toho vy sami křivdíte a ubližujete, a ještě k tomu bratřím. Což nevíte, že nespravedliví nebudou mít dědičného údělu v království Božím?“ (1 K 6,1-9) AA 304.2

Satan se neustále snaží zasévat nedůvěru, nepřátelství a zlobu mezi lid Boží. Často se o nás pokouší pocit, že je zasahováno do našich práv, i když pro takový pocit není žádný skutečný důvod. Ti, kdož milují sebe víc než Krista a jeho věc, budou myslet především na své vlastní zájmy a použijí téměř všech prostředků, aby je hájili a prosazovali. I mnohým z těch, kdož se jeví jako svědomití křesťané, brání pýcha a samolibost, aby osobně zašli za těmi, o nichž soudí, že bloudí, aby s nimi promluvili v duchu Kristově a spolu se pomodlili jeden za druhého. Myslí-li si, že jim bratři křivdí, obrazejí se raději na soud, místo aby se řídili Spasitelovým pravidlem. AA 305.1

Křesťané se nemají obracet na světské soudy k vyřízení sporů, jež mohou vzniknout mezi členy církve. Takové různice mají vyřizovat mezi sebou nebo ve sboru podle Kristova pokynu. I když se stala křivda, strpí následovník tichého a pokorného Ježíše, aby mu bylo ublíženo, než aby před světem odhalil hříchy svých bratří ve víře. AA 305.2

Soudní procesy mezi bratřími jsou hanbou pro věc pravdy. Křesťané, kteří pohánějí druhé křesťany před soud, vystavují církev posměchu nepřátel a zavdávají mocnostem temna důvod k jáso-
sotě. Zasazují Kristu nové rány a veřejně ho zostouzejí. Tím, že nedbají autority církve, dávají najevo, že pohrdají Bohem, jenž propůjčil církvi moc. AA 306.1

V tomto listě Korintským se Pavel snažil ukázat jim moc Kristovu, jež je uchrání před zlem. Věděl, že podrobí-li se uloženým podmínkám, budou silní v síle Mocného. Aby jim pomohl vymanit se z poroby hříchu a upevnit se v křesťanském životě v báni Páně, kladl jim Pavel na srdce požadavky toho, jemuž zasvětili své životy ve chvíli svého obrácení. *„Nejste svým vlastnictvím, byli jste drazé vykoupení. Zvelebujte tedy Boha svým tělem a svým duchem, což obojí náleží Bohu.“* (1 K 6,20) AA 306.2

Apoštol jasně vylíčil, jaké jsou následky, když se člověk odvrátí od života v čistotě a svatosti ke zvrhlým mravům pohanství. *„Neklamte se!“* napsal. *„Lidé necudní, modláři, cizoložníci, ... zloději, lakomci, opilci, utrhači, lupiči nebudou mít údělu v království Božím.“* Prosil je, aby ovládli nízké vášně a ctiče. *„Což nevíte,“* zeptal se jich, *„že vaše tělo je chrámem Ducha svatého ve vás, kterého máte od Boha?“* (1 K 6,9.10.19) AA 306.3

Pavel měl vysoké rozumové schopnosti a projevoval vzácnou schopnost, jež mu umožňovala rychle pochopit a vcítit se, navazovat těsný styk s druhými, probouzet v nich lepší stránky povahy a nadchnout je, aby dychtili po lepším životě. Jeho srdce bylo plné opravdové lásky k věřícím v Korintu. toužil spatřit, kdy se v nich objeví vnitřní zbožnost, jež je posílí, aby nepodlehli pokušení. Věděl, že na křesťanské cestě budou na každém kroku narážet na satanovy úklady a že budou muset každodenně bojovat. Budou muset být na pozoru před nepřítelem, který se kradmo přibližuje, budou muset odrážet nápor starých zvyků a přirozených sklonů, budou muset být stále bdělí a modlit se. Pavel si byl vědom toho, že vyššího křesťanského vzdělání možno nabýt jen za stálého modlení a při ustavičné ostráživosti, a to se jim snažil vštípit v mysl. Byl si však také vědom toho, že v ukřižovaném Kristu se jim nabízí dostatek síly, aby obrátila duši a přetvořila jí tak, aby mohla odolat veškerému pokušení, jež svádí ke zlu. S vírou v Boha, jež je jejich výzbrojí, a se slovem Božím, jež je jejich válečnou zbraní, budou vybaveni vnitřní silou, jež jim umožní odrazit útoky nepřítele. AA 307.1

Věřícím v Korintu bylo zapotřebí hlubších zkušeností ve věcech Božích. Nebylo jim zcela jasné, co to znamená patřit na slávu Boží a změnit se v povaze. Spatřili toliko první paprsky této vycházející slávy. Pavel si přál, aby poznali celou plnost Boží, aby poznali toho, jehož příchod se připravuje jako nástup jitra, aby ho pak dále poznávali, až dospějí k plnému vrcholu dokonalé víry. AA 307.2

30. Povolán na vyšší stupeň

Aby živě zapůsobil na mysl věřících v Korintu a vštípil jim význam přísného sebeovládání, přísné střídmosti a neochabující horlivosti ve službě Kristově, přirovnal Pavel ve svém listě Korintským boj křesťana ke slavným závodům v běhu, které se konaly nedaleko Korintu v určitých časových obdobích. Ze všech her, jež Řekové a Římané pořádali, byly závody v běhu nejstarší a těšily se největší vážnosti. Přihlíželi jim králové, šlechtici a státníci. Účastnili se jich mladí lidé ze vznešených a zámožných rodin, kteří se nezalekli žádné námahy, ani těžkého výcviku, aby získali cenu.

AA 309.1

Závody se řídily přísnými pravidly, proti nimž nebylo odvolání. Ti, kdož chtěli, aby jejich jména byla zařazena mezi uchazeče o cenu, museli se nejprve podrobit přísnému přípravnému výcviku. Škodlivé ukájení choutek nebo hovění požitkům, jež snižují duševní nebo tělesnou sílu, bylo přísně zakázáno. Kdo chtěl mít naději na úspěch v této zkoušce síly a rychlosti, musel mít svaly silné a mrštné a musel dobře ovládat své nervy. Každý pohyb musel být jistý, každý krok rychlý a neúchylný, jeho tělesné síly musely dosahovat vrcholu. AA 309.2

Když se účastníci závodů objevili před čekajícím zástupem, byla ohlášena jejich jména a pak byla oznámena pravidla závodu. Potom začali všichni závodit, přičemž napjatá pozornost diváků v nich vzbuzovala odhodlání zvítězit. Rozhodčí měli svá stanoviště poblíž místa cíle tak, aby mohli sledovat zápas od jeho začátku do konce a přiznat cenu skutečnému vítězi. Dospěl-li někdo k cíli jako první, a nedodržel přitom pravidla, nebyla mu cena udělena. AA 310.1

V těchto závodech podstupovali závodníci velké riziko. Někteří z nich se už nikdy nezotavili z následků strašné fyzické námahy, kterou vynaložili. Nebylo ničím neobvyklým, že se závodníci hroutili na závodní dráze, krvácejíce z úst a z nosu, a někdy závodník klesl mrtev k zemi, když již sahal po vítězství. Avšak ani možnost celoživotních následků nebo dokonce smrti nepokládali závodníci za příliš velké riziko, jež by je mohlo odradit od účasti na závodech, kde vítěznému závodníkovi kynula taková pocta. AA 310.2

Když vítěz dosáhl cíle, zabouřil vzduchem potlesk ohromného množství diváků, rozlehl se až k okolním pahorkům a horám a vrátil se ozvěnou. Před zraky všech diváků odevzdal soudce vítězi symbol vítězství – vavřínový věnec a palmovou ratolest, kterou vítěz bude třítmat ve své pravici. Po celé zemi se na něho pěly chvály, jeho rodičům prokazovali pocty a město, v němž žil, se těšilo velké vážnosti, protože zplodilo tak velkého závodníka. AA 310.3

Pavel použil těchto závodníků jako obrazu boje křesťana a přitom zdůraznil, jak důležitá je pro úspěch v závodě příprava – ukázněnost, střídmost ve stravě, zdrženlivost. „*Každý, kdo chce být zápasníkem,*“ napsal, „*je ve všem zdrženlivý.*“ (1 K 9,25) Závodníci se museli zřít všech požitků, jež by mohly oslabit jejich tělesné síly, a přísným, neustálým výcvikem cvičili své svaly, aby byly silné a odolné tak, aby je pak mohli zatížit do krajnosti, až nadejde den závodu. Oč důležitější je, aby křesťan, jemuž jde o věčné zájmy, podřídil své choutky a vášně rozumu a vůli Boží! Nesmí připustit, aby jeho pozornost rozptylovaly zábavy, radovánky nebo rozmary. Všechny své návyky a sklony musí podřídít nej přísnější kázni. Rozum, osvícený učením slova Božího a vedený Duchem Božím, musí se chopit otěží. AA 311.1

A když se tak stane, musí křesťan vynaložit nejkrajnější úsilí, aby dobyl vítězství. Na závodech v Korintu vynakládali závodníci v závěru závodu poslední síly, aby doběhli s nezměněnou rychlostí. Tak i křesťan, když se blíží cíli, musí vynakládat ještě více horlivosti a rozhodnosti, než když začal žít křesťanský. AA 311.2

Pavel ukazuje rozdíl mezi věncem z vadvnoucího vavřínu, jehož se dostalo vítězi v běžeckém závodě, a korunou věčné slávy, jíž se dostane tomu, kdo vítězně doběhne křesťanský závod. „*Ti to činí,*“ píše Pavel, „*aby dostali pomíjející věnec, my však, abychom dostali nepomíjející.*“ (1 K 9,25) Aby získali pomíjející cenu, nevyhýbali se řečtí zápasníci ani námaze, ani odpírání. My usilujeme o cenu nekonečně hodnotnější, totiž o korunu věčného života. Oč svědomitější musí být proto naše úsilí; oč ochotnější musíme snášet oběti a sebezapření! AA 311.3

V listě Židům je stanoven kýžený cíl, k němuž by měl směřovat křesťanův závod o život věčný: „*Odhoďme všecku přítěž a hřích, snadno nás obklopující, a podstupme vytrvale závodní běh, který je nám určen; hleďme si při tom na Ježíše jako na vůdce a dokonavatele víry.*“ (Žd 12,1.2) Závist, zloba, podezírání, pomlouvání, chamtivost – to jsou břemena, jež musí křesťan odvrhnout, chce-li mít úspěch v běhu o nesmrtelnost. Každý návyk a všechno konání, jež vede k hříchu a zneuctívá Krista, nutno odložit, ať je to jakkoli těžké. Požehnání nebes nemůže spočinout na někom, kdo poručuje věčné zásady práva. Jediný hřích, jemuž hovíme, postačí k tomu, aby zkazil celou povahu a svedl druhé. AA 312.1

„*Svádí-li tě k hříchu ruka,*“ pravil Spasitel, „*usekni ji; je ti lépe, abys zmrzačen vešel do života, než s oběma rukama odešel do pekla, do neuhasínajícího ohně. Svádí-li tě k hříchu noha, usekni ji; je ti lépe, abys vešel do života chromý, než s oběma nohama byl uvržen do pekla.*“ (Mk 9,43-45) Jestliže se má useknout noha nebo ruka nebo vyloupnout oko, aby se zachránilo tělo před smrtí, oč opravdověji musí křesťan usilovat o to, aby odvrhl hřích, který přináší smrt duši! AA 312.2

I když se účastníci tehdejších her podrobili přísné kázni a sebezapření, nebyli si ještě jisti vítězstvím. „*Což nevíte,*“ ptal se Pavel, „*že běžci na závodisti všichni sice běží, ale jen jeden obdrží cenu?*“ (1 K 9,24) Ať se závodníci snažili sebeusilovněji a sebehorlivěji, cena mohla být udělena toliko jednomu z nich. Jen jedna ruka mohla sáhnout po vytouženém věnci. Mnozí vynaložili krajní úsilí, aby získali cenu, avšak když už po ní vztahovali ruku, uchopil o okamžik dříve někdo jiný kýžený poklad. AA 313.1

V zápase křesťanské víry tomu však tak není. Ani jediný, kdo plní podmínky, nebude zklamán na konci zápasu. Ani jediný, kdo je opravdový a vytrvalý, nebude bez úspěchu. Není to závod o rychlost, ani boj o tělesnou převahu. Nejslabší svatý může stejně jako nejsilnější získat korunu věčné slávy. Mohou zvítězit všichni, kdož mocí božské milosti uvedou život v soulad s vůlí Kristovou. Jednání podle zásad založených na slově Božím se příliš často podceňuje, jde-li o nevýznamné věci, jež se v životě vyskytují; příliš často se tomu nevěnuje pozornost. Avšak vzhledem k tomu, co je v sázce, nic není podružné, co by mohlo pomoci nebo uškodit. Každý skutek zatíží váhu, která rozhodne o životním vítězství či porážce. A odměna, již se dostane těm, kdož zvítězí, bude odpovídat úsilí a horlivosti, s níž bojovali. AA 313.2

Apoštol přirovnal sám sebe k muži, který běží v závodě a napíná všechny své síly, aby získal cenu. „*Já tedy běžím,*“ praví, „*ne jak tak neurčitě; zasazuji rány v zápase, ne jako bych bil do vzduchu, ale týráм své tělo a zotročuji je, aby se nestalo, že bych snad jiným kázal, ale sám byl zavržen.*“ (1 K 9,26.27) Aby neběžel jen naprázdno a bez cíle v křesťanském běhu, podrobil se Pavel přísné kázni. Slova „*týráм své tělo*“ znamenají vlastně, že potlačuje přísnou sebekázní žádosti, pudů a vášně. AA 314.1

Pavel se strachoval, aby přesto, že káže druhým, sám nebyl zavržen. Uvědomoval si, že kdyby nežil podle zásad, v něž věřil a jež hlásal, jeho záslužná práce pro druhé by mu nebyla nic platná. Jeho výroky, jeho vliv a sebezapření, s nímž se zříká požitků, musí svědčit o tom, že jeho náboženství není pouhým vyznáním, nýbrž každodenním, živým spojením s Bohem. Měl stále před očima jediný cíl, kterého dychtil dosáhnout – „*spravedlnost z Boha založenou na víře*“ (Fp 3,9). AA 314.2

Pavel věděl, že jeho zápas se zlem neskončí, pokud bude žít. Stále si uvědomoval, jak je nutné dávat na sebe bedlivý pozor, aby světské žádosti nenabýly vrchu nad duchovní horlivostí. Se vši silou neustával bojovat s přirozenými náklonnostmi. Stále měl před očima ideál, o který usiloval, a toho ideálu se snažil dosáhnout poslušností zákona Božího z vlastní vůle. Svá slova, své konání, své city – všechno podřídil vládě Ducha Božího. AA 314.3

Pavel toužil po tom, aby se v životě věřících v Korintu projevil takový upřímný úmysl zvítězit v závodě o věčný život. Věděl, že je nevyhnutelně čeká celoživotní boj, budou-li chtít dosáhnout Kristova ideálu. Prosil je, aby za něj ze všech sil bojovali, aby denně usilovali o zbožnost a mravní dokonalost. Vybízel je, aby odložili všechnu zátěž a viděli před sebou jen cíl, jímž je dokonalost v Kristu. AA 315.1

Pavel připomněl Korintským, co prožil starý Izrael, připomněl jim požehnání, jehož se Izraelským dostalo jako odměny za jejich poslušnost, a soudy, jež je postihly za jejich přestoupení. Připomněl jim podivuhodný způsob, jímž byli Židé vyvedeni z Egypta, kdy jim poskytoval ochranu ob-

lak ve dne a ohnivý sloup v noci. Tak byli bezpečně převedeni přes Rudé moře, kdežto Egypťané, kteří se pokusili překročit Rudé moře stejným způsobem, do jednoho utonuli. Těmito činy Bůh uznal Izraele za svou církev. „*Všichni jedli týž duchovní pokrm a všichni pili týž duchovní nápoj, pili totiž z duchovní skály, která je provázela, a ta skála byla Kristus.*“ (1 K 10,3.4) Po celou dobu svého putování měli Hebrejové Krista za svého vůdce. Skála, do níž udeřil Mojžíš, byla předobrazem Krista, který byl raněn za hříchy lidstva, aby pramen spásy mohl téci všem. AA 315.2

Přes to, že Bůh projevil Hebrejům takovou přízeň, postihly je soudy Boží, protože se u nich projevil chtíč po blahobytu, který opustili v Egyptě, a protože podlehli hříchu a bouřili se. Apoštol nakázal věřícím v Korintu, aby dbali poučení, jež obsahují dějiny Izraele. „*Tyto věci se staly jako výstražný příklad pro nás, abychom nebyli žádostiví zlého, jako oni byli žádostiví.*“ (1 K 10,6) Ukázal jim, jak záliba v nicnedělání a v radovánkách připravila cestu k hříchům, jež vyvolaly příkladnou odvetu Boží. Stalo se to tehdy, když dítky Izraele usedly, aby jedly a pily, když pak vstaly, aby hrály, přičemž zapoměly na bázeň Boží, kterou pociťovaly, když jim byl dáván zákon; a každý si pak udělaly zlaté tele, aby jim představovalo boha, a uctívaly je. A když se pak oddaly bezuzdným hodům spojeným s vzýváním modly Belfegor, tehdy padlo mnoho Hebrejů pro svou nevázanost. Tehdy vzplanul hněv Boží a na příkaz Boží jich zahynulo ranou v jediném dni na „třia-
dvacet tisíc“. AA 315.3

Apoštol zapřísahal Korintské: „*Kdo si myslí, že stojí, hleď, ať nepadne!*“ Kdyby se stali vychloubavými a samolibými, kdyby začali zanedbávat modlitbu a přestali být bdělí, upadli by do hříchu a přivolali by na sebe hněv Boží. Pavel přitom nechtěl, aby propadli malomyslnosti a sklíčenosti. Dal jim ujištění: „*Bůh je věrný, on vás nenechá pokoušeti nad vaši možnost, ale s pokušením dá i východisko, abyste je mohli snést.*“ (1 K 10,12.13) AA 316.1

Pavel žádal své bratří, aby se ptali sami sebe, jaký vliv budou mít jejich slova a jejich skutky na druhé, a aby nečinili nic, ať by to byla věc sebenevinnější, co by se mohlo vykládat tak, jako by schvalovali modloslužbu, nebo co by se mohlo dotknout citů těch, kdož jsou slabí ve víře. „*Proto, ať jíte či pijete, ať cokoli činíte, všecko činite k slávě Boží. Nebud'te kamenem urážky ani Židům, ani Řekům, ani církvi Boží.*“ (1 K 10,31.32) AA 316.2

Apoštolova varovná slova korintskému sboru se hodí pro každou dobu, zvláště pak jsou vhodná pro dobu současnou. Modloslužbou nemyslí Pavel jen klanění se modlám a jejich uctívání, nýbrž i uctívání sebe sama, zálibu v snadném životě, ukájení choutek a holdování vášním. Pouhé vyznání víry v Krista nečiní ještě z člověka křesťana, právě tak jako když se někdo vynáší svou znalostí pravdy. Náboženství, jež hledá jen uspokojení pro oko, ucho a vkus, nebo které souhlasí s ukájením choutek, není náboženstvím Kristovým. AA 317.1

Přirovnáním církve k lidskému tělu znázornil apoštol vhodně úzký a harmonický vztah, jaký by měl být mezi všemi členy Kristovy církve. „*My všichni,*“ napsal, „*jsme byli jedním Duchem pokřtěni v jedno tělo, Židé i Řekové, otroci i svobodní, a všichni jsme byli zapojeni jedním Duchem. Tělo také není jen jeden úd, nýbrž mnohé. Kdyby noha řekla: Poněvadž nejsem ruka, nenáležím k tělu, proto ještě není mimo tělo. Kdyby ucho řeklo: Poněvadž nejsem oko, nenáležím k tělu, proto ještě není mimo tělo. Kdyby celé tělo bylo oko, kde by byl sluch? Kdyby celé bylo sluch, kde by byl čich? Takto však Bůh ustanovil údy a každému z nich jeho místo v těle, jak chtěl. Kdyby všecko bylo jen jeden úd, kam by se podělo tělo? Takto však je sice mnoho údů, ale jedno tělo. Nemůže oko říci ruce: Já tě nepotřebuji, nebo zase hlava nohám; já vás nepotřebuji... Bůh sestrojil tělo tak, že údům odstrčeným dal hojnější vážnost, aby nebylo roztržky v těle, nýbrž aby se údy stejně staraly jeden o druhý. Trpí-li jeden úd, trpí spolu všechny údy. Je-li jeden úd oslavován, radují se spolu všechny údy. Vy jste tělem Kristovým a každý v sobě jeho údem.*“ (1 K 12,13-27) AA 317.2

A pak slovy, jež od toho dne až po naše časy jsou mužům i ženám zdrojem, odkud čerpají povzbuzení a odvahu, vyzvedl Pavel význam té lásky, již by měli chovat následovníci Kristovi: „*Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale neměl lásky, jsem jako řinčící kov a hřmotící zvon. Kdybych měl dar prorocký a věděl všecko tajemství a všecko poznání a měl všecku víru, takže bych hory přenášel, ale neměl lásky, nejsem nic. Kdybych rozdal všecko své jmění a vydal své tělo, abych byl upálen, ale neměl lásky, nic mi to neprospívá.*“ (1 K 13,1-3) AA 318.1

Není pravým učedníkem Kristovým ten, jehož srdce není plné lásky k Bohu a k bližnímu, i když vyznává víru sebehorlivěji. I kdyby měl velkou víru a měl i moc činit divy, bez lásky bude jeho víra bezcenná. I Kdyby byl velmi štědrý, i kdyby rozdal všechny své statky, aby nasýtil chudé, nedojde přízně Boží, učinil-li tak z jiných pohnutek než z pravé lásky. A i kdyby ve své horlivosti podstoupil mučednickou smrt, avšak nebyl k tomu hnán láskou, byl by v očích Božích svedeným nadšencem nebo ctižádostivým pokrytcem. AA 318.2

„Láska je shovívavá, láska je dobrotná, není závistivá, láska se nehonosí, nenadýmá.“ (1 K 13,4) Láska, která se chce podobat lásce Kristově, pokládá pohnutkám a činům druhých nejlepší úmysly. AA 319.1

Zbytečně neodhaluje chyby druhých. Neposkytuje sluchu pomluvám, spíše se snaží připomínat dobré vlastnosti druhých. AA 319.2

Láska *„se neraduje z křivdy, ale má radost z pravdy. Všecko snáší, všemu věří, ve všecko doufá, všecko trpí“*. Taková láska *„nikdy nepadá“* (1 K 13,7.8). Nikdy nemůže ztratit svou cenu; je nebeskou vlastností. Kdo ji má, vejde s ní jako se vzácným pokladem skrze brány města Božího. AA 319.3

„Tak trvá víra, naděje, láska, tato trojice, největší však z nich je láska.“ (1 K 13,13) AA 319.4

Když klesla mravní úroveň věřících v Korintu, vyskytli se mezi nimi takoví, kteří začali neuznávat některé ze základních rysů své víry. Někteří zašli dokonce tak daleko, že popírali učení o zmrtvýchvstání. Pavel vystoupil proti tomu kacířství s velmi jasným svěděním, které poskytlo nevyvratitelný důkaz o Kristově zmrtvýchvstání. Prohlásil, že Kristus po své smrti *„byl vzkříšen třetího dne podle Písem,“* pak *„se zjevil Kefovi, potom dvanácti; pak se zjevil více než pěti stům bratrů najednou, z nichž většina dosud žije, někteří zesnuli. Pak se zjevil Jakubovi, potom všem apoštolům a naposledy ze všech zjevil se i mně“* (1 K 15,4-8). AA 319.5

S přesvědčivostí vyložil Pavel velkou pravdu o zmrtvýchvstání. *„Není-li vzkříšení z mrtvých,“* dovozoval, *„pak ani Kristus nebyl vzkříšen; nebyl-li Kristus vzkříšen, prázdné je naše kázání, prázdná je i vaše víra. Pak tu stojíme jako lživí svědkové o Bohu, protože jsme vydali svědectví proti Bohu, že vzkřísil Krista, kdežto ho nevzkřísil, nevstávají-li tedy mrtví vůbec. Nevstávají-li mrtví, nevstal z mrtvých ani Kristus; nevstal-li pak Kristus, je vaše víra marná, vy jste ještě v svých hříších, a pak jsou ztraceni i ti, kteří zesnuli v Kristu. Nemáme-li v Kristu nic leč pouhou naději v něho v tomto životě, jsme nejnešťastnější ze všech lidí. Ale Kristus vstal z mrtvých, jako první ze zesnulých.“* (1 K 15,13-20) AA 320.1

Apoštol zavedl mysl bratří v Korintu k vítězoslavě úsvitu zmrtvýchvstání, kdy všichni zesnulí svatí budou probuzeni, aby od té chvíle žili věčně u svého Pána. *„Hle,“* prohlásil apoštol, *„pravím vám tajemství: Všichni nezesneme, ale všichni budeme proměněni, rázem, v okamžiku, na poslední znamení polnice. Zazní polnice, a mrtví budou vzkříšeni jako nepomíjející, my pak budeme proměněni. Neboť toto pomíjející tělo musí být oděno v nepomíjejícínost, toto smrtelné oděno v nesmrtelnost. Až toto pomíjející tělo bude oděno nepomíjejícíností a toto smrtelné oděno nesmrtelností, tehdy se splní slovo napsané: Smrt je pohlcena ve vítězství. Smrti, kde je tvé vítězství? Smrti, kde je tvůj osten? ... Díky Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista!“* (1 K 15,51-57) AA 320.2

Slavné je vítězství, které čeká věrné! Apoštol, který si uvědomoval, jaké možnosti mají věřící v Korintu, snažil se ukázat jim to, co povznáší nad sobectví a smyslnost a co zvelebují život nadějí na nesmrtelnost. Se vši vážností je nabádal, aby byli věrní svému vysokému povolání v Kristu. *„Mojí milovaní bratři,“* prosil je, *„staňte se pevnými, nepohnutelnými, rozhojňujte se stále v Božím díle v tom vědomí, že v Pánu vaše práce není marná.“* (1 K 15,58) AA 321.1

Takto apoštol usiloval způsobem co nejrozhodnějším a nejdůraznějším napravit nesprávné a nebezpečné představy a zvyky, jež se rozmáhaly ve sboru v Korintu. Mluvil otevřeně, z jeho slov však vanula láska k jejich duším. V jeho výstrahách a výtkách zasvitlo na ně světlo z trůnu Božího, aby jim zjevilo skryté hříchy, jež poskvňují jejich životy. Jak je jen přijmou? AA 321.2

Když list odeslal, začal se Pavel strachovat, aby to, co napsal, se příliš hluboko nedotklo těch, jimž chtěl učinit dobro, a příliš je to neranilo. Děsil se dalšího odcizení a zatoužil vzít svá slova zpět. Ti, kdož jako apoštol Pavel cítí odpovědnost za sbory nebo zařízení, jež milují, mohou nejlépe pochopit sklíčenost jeho ducha a jeho sebeobviňování. Služebníci Boží, kteří nesou břímě Kristova

díla v dnešní době, zažívají tytéž pocity v práci, v zápase a v úzkostné péči, jež byly údělem velkého apoštola. Zarmoucen rozkolem ve sboru, setkává se s nevděkem a zradou u některých, od nichž očekával účast a podporu, uvědomuje si nebezpečí, jež hrozí sborům, které trpí nepravostí, donucen pokárat je za hříchy pádným a pronikavým svědectvím, pociťoval současně obavy, že snad postupoval příliš přísně. S chvěním a v úzkosti očekával zprávy, jak bylo jeho poselství přijato. *AA 321.3*

31. Poselství přijato

Z Efezu se Pavel vydal na další misijní cestu a doufal, že během ní navštíví znovu místa svého dřívějšího působení v Evropě. Zastavil se na nějaký čas v Troadě „*zvěstovat evangelium Kristovo*“ a našel tam mnohé, kteří byli ochotni vyslechnout jeho poselství. „*Otevřela se mi velká příležitost v Pánu*“, napsal později o své práci v tomto městě. I když však jeho působení v Troadě bylo úspěšné, nemohl se tam dlouho zdržet. Starost o všechny sbory a zvláště o sbor v Korintu ležela mu těžce na srdci. Doufal, že se v Troadě setká s Titem a že se od něho dozví, jak bratři v Korintu přijali rady a výtky, jež jim poslal; dočkal se však zklamání. „*Můj duch nenabyl klidu*“, napsal o tom později, „*protože jsem tam nenalezl svého bratra Tita*.“ (2 K 2,12.13) Proto odešel z Troady, přeplavil se do Macedonie, kde se ve Filipech setkal s Timoteem. AA 323.1

V té době pocítoval Pavel velkou starost o sbor v Korintu, ale přitom doufal v to nejlepší; občas ho však přepadl hluboký smutek při pomýšlení, že by jeho rady a napomenutí mohly být špatně pochopeny. „*Nedostalo se nám žádné tělesné úlevy*“, napsal později, „*ale ve všem jsme měli tíseň; zevně boje, vnitřně strachy. Ale Bůh, který těší ponížené, potěšil i nás příchodem Titovým*.“ (2 K 7,5-6) AA 324.1

Tento věrný posel přinesl radostnou zprávu, že mezi věřícími v Korintu nastala podivuhodná změna. Mnozí z nich přijali poučení obsažené v Pavlově listu a litovali svých hříchů. Jejich chování přestalo být hanbou křesťanství a začalo mít velký vliv na šíření zbožnosti. AA 324.2

Pln radosti poslal apoštol věřícím v Korintu druhý list, v němž vyjádřil, jak je šťasten, že se tak polepšili: „*Jestliže jsem vás v mém listě i zarmoutil, nelituji toho, třeba jsem toho litoval*.“ Když se trápil a strachoval, že pohrdnou jeho slovy, mnohdy litoval, že psal tak rozhodně a přísně. „*Nyní se raduji*“, psal dále, „*ne proto, že jste byli zarmoucení, ale že jste byli zarmoucení ku pokání. Byli jste zarmoucení ve smyslu Božím, a proto jste od nás v ničem neutrpěli škody. Zármutek ve smyslu Božím působí zajisté pokání k spáse, a toho není třeba litovati*.“ Taková lítost, která je vyvolána působením božské milosti na srdce, vede k vyznání a k zřeknutí se hříchu. A jak apoštol prohlásil, takové byly plody, jež se projeví v životě věřících v Korintu. „*Hle, jakou ve vás tento zármutek ve smyslu Božím způsobil rozhodnost, ano, jakou obranu, jaké rozhořčení, jakou bázeň, jakou touhu, jakou horlivost*.“ (2 K 7,8-11) AA 324.3

Po nějakou dobu nesl Pavel na duši břímě starostí o sbory – Břímě tak těžké, že je sotva mohl unést. Lžiučitelé se snažili zmařit jeho vliv na věřící a prosadit své vlastní učení na místo pravdy evangelia. Zmatky a odrazující poměry, jimiž byl Pavel obklopen, se zračí ve slovech: „*Tíseň dolehla na nás nadmíru těžce nad naši sílu, takže jsme docela zoufalí i nad životem*.“ (2 K 1,8) AA 325.1

Nyní však byl odstraněn jeden důvod k starostem. Po zprávě, že jeho list Korintští přijali, dal Pavel najevo svou radost slovy: „*Veleben budiž Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, Otec milosrdenství a Bůh veškeré útěchy, který nás těší v naší veškeré tísní, abychom my také mohli těšiti ty, kteří se octli v rozmanité tísní, útěchou, kterou jsme sami byli potěšeni od Boha. Neboť jak hojně jest utrpení Kristovo na nás přicházející, tak hojná jest naše útěcha skrze Krista. Jsme-li v tísní, děje se to pro vaši útěchu a spásu; dostává-li se nám útěchy, děje se to pro vaši útěchu v trpělivosti, která jest působivá ve snášení týchž utrpení, jež i my trpíme. Máme o vás pevnou naději, poněvadž víme, že jako jste účastni utrpení, tak jste účastni také útěchy*.“ (2 K 1,3-7) AA 325.2

Když vyjadřoval svou radost nad jejich opětným obrácením a nad jejich růstem v milosti, připsal Pavel Bohu všechnu chválu za tuto proměnu srdce a života. „*Bohu budiž dík*“, zvolal, „*jenž nám všude dává triumfovati v Kristu a na každém místě zjevnou činí skrze nás vůni svého poslání. Jsme Kristovou drahou mastí pro Boha, jak mezi těmi, kteří docházejí spásy, tak i mezi těmi, kteří propadají zahynutí*.“ (2 K 2,14.15) Tehdy bylo zvykem, že vojevůdce, který zvítězil ve válce, vedl s sebou při svém návratu zástup zajatců. Při té příležitosti byli ustanoveni nosiči kadidla, a když vojsko s vítězoslávou pochodovalo domů, byla libá vůně kadidla vůní smrti pro zajatce, kteří měli zemřít, protože jim naznačovala, že se blíží chvíle jejich popravy; pro ty zajatce, kteří našli milost u

svých pánů a jejichž životy měly zůstat ušetřeny, byla však vůni života, protože jim napovídala, že jejich svoboda je už nablízku. AA 325.3

Pavla nyní naplnila víra a naděje. Cítil, že satan nezvítězí nad dílem Božím v Korintu, a vděčnost svého srdce vylil slovy chvály. Oslaví se svými spolupracovníky vítězství nad nepřáteli Krista a pravdy tím, že se vydají s novou horlivostí, aby šířili známost o Spasiteli. Jako vůně kadidla se vůně evangelia rozšíří po světě. Těm, kteří přijmou Krista, bude poselství vůni života k životu; těm však, kteří setrvávají v nevěře, bude vůně smrti k smrti. AA 326.1

Když si Pavel uvědomil ohromující velikost díla, zvolal: „*Kdo na to stačí?*“ Kdo má schopnost kázat Krista takovým způsobem, aby nepřátelé Kristovi neměli oprávněný důvod pohrdnout poslem nebo poselstvím, jež přináší? Pavel chtěl vštípit věřícím slavnou odpovědnost za službu evangelia. Jen věrnost v hlásání slova spolu s čistým životem, jenž je v souladu s obsahem kázaného slova, může úsilí služebníků učinit libým Bohu a užitečným pro duše. Kazatelé žijící v současné době, kteří pociťují velikost díla, mohou právem volat s apoštolem: „*Kdo na to stačí?*“ (2 K 2,17). AA 326.2

Byli takoví, kteří obvinili Pavla, že chválil sebe, když psal svůj předchozí list. Apoštol na to narazil ve svém druhém listě, když psal členům sboru, zda takto posuzují jeho pohnutky. „*Což začínáme zase sami sebe doporučovati?*“ tázal se; „*snad nepotřebujeme, jako někteří, doporučovacích listů k vám aneb od vás?*“ (2 K 3,1) Věřící, kteří se přestěhovali na nové místo, odnesli si často s sebou doporučující listy od sboru, k němuž dosud patřili; vedoucí činitelé a zakladatelé těchto sborů však takové doporučení nepotřebovali. Věřící v Korintu, kteří byli přivedeni od modloslužby k víře v evangelium, byli sami doporučením, jež Pavel potřeboval. To, že přijali pravdu a napravili se v životě, bylo výmluvným svědectvím o tom, že věrně pracoval a že je oprávněn radit, kárat a napomínat jako Kristův služebník. AA 327.1

Pavel viděl v bratřích v Korintu svůj doporučující list. „*Naším listem jste vy,*“ psal ve svém listě, „*napsaným na našich srdcích, známým a čteným ode všech lidí; vždyť na vás je patrno, že jste listem Kristovým, k němuž bylo použito mé služby, vepsaným ne inkoustem, nýbrž Duchem Boha živého, a to ne na kamenných deskách, nýbrž na deskách lidských srdcí.*“ (2 K 3,2-3) AA 327.2

Obrácení hříšníků a jejich posvěcení skrze pravdu je nejsilnější důkaz, jaký jen může služebník Boží získat, že ho Bůh povolal ke kazatelskému úřadu. Svědectví o jeho apoštolství je napsáno na srdcích těchto obrácených a projevuje se v jejich změněném životě. V nich nabývá podoby Kristus, naděje slávy. Takovými pečeti své služby je kazatel velmi posilován. AA 328.1

I dnes by měli mít Kristovi služebníci totéž svědectví, jaké sbor v Korintu vydal Pavlově práci. V dnešní době je mnoho kazatelů, přesto však je velký nedostatek schopných, svatých služebníků – mužů, naplněných takovou láskou, jaká přebývala v srdci Kristově. Pýcha, samolibost, láska k světu, hnidopištví, zatrpklost a závist – takové plody přinášejí mnozí, kdož se hlásí k náboženství Kristovu. Svým životem, který se tak ostře liší od života Spasitele, poskytují často smutné svědectví o povaze kazatelovy práce, která je obrátila. AA 328.2

Člověku se nemůže dostat větší cti, než když ho Bůh přijme jako schopného kazatele evangelia. Ti však, jež Pán požehná mocí a úspěchem ve svém díle, se tím nevychloubají. Uznávají, že jsou na Bohu zcela závislí, a uvědomují si, že sami nemají žádnou moc. Říkají, jako říkal Pavel: „*Ne že bychom sami stačili vymyslet něco jako ze sebe, ale naše dostatečnost je z Boha; on nás učínil také dostatečnými jako služebníky nové smlouvy.*“ (2 K 3,5.6) AA 328.3

Věrný služebník koná dílo Mistrovo. Cítí, že je jeho dílo důležité, a uvědomuje si, že jeho vztah k církvi a ke světu je podobný vztahu, který měl Kristus. Pracuje neúnavně, aby přivedl hříšníky k ušlechtlejšímu, vyššímu životu, aby mohli dosáti odměny vítěze. Jeho úst se dotkl žhavý uhl z oltáře a jako jedinou hříšnickou naději vyzvedává Ježíše. Ti, kdo ho slyší, vědí, že se vroucí, účinnou modlitbou přiblížil Bohu. Spočívá na něm Duch svatý, jeho duše cítí životodárný, nebeský oheň a je schopen duchovní věci posuzovat duchovně. Je mu dána moc bořit pevnosti satanovy. Když líčí lásku Boží, srdce se otvírají a mnozí se ptají: „Co musím činit, abych byl spasen?“ AA 328.4

„*Proto, máme-li tuto povinnost služby, podle milosrdenství, kterého se nám dostalo, neztrácíme mysl, nýbrž zřekáme se tajností, za které se lidé stydí, nepočínáme si chytrácky, neprovozujeme lsti s Božím slovem, ale zřetelně mluvíme pravdu a tak se doporučujeme každému lidskému svědomí před Bohem. I naše evangelium je sice zahalené, ale jen pro ty je zahaleno, kteří propadají záhubě;*

v těch bůh tohoto světa oslepil mysl nevěrců, aby do ní nezazářilo osvětlení evangelia v slávě Krista, jenž jest obraz Boží. Neboť nekážeme sebe, ale Krista Ježíše, jakožto Pána; sami jsme jen vaši služebníci pro Krista. Neboť Bůh, který přikázal světlu, aby zazářilo ze tmy, zazářil v našich srdcích, aby osvětlil lidi poznáním Boží slávy na tváři Kristově.“ (2 K 4,1-6) AA 329.1

Tak apoštol velebil milost a milosrdenství Boží, jež se projeví ve svatém úkolu, který mu byl svěřen jako služebníku Kristovu. Hojnou milostí Boží dostalo se jemu a jeho bratřím podpory v nesnázích, v soužení a v nebezpečí. Neměnili svou víru a své učení, aby se přizpůsobili tomu, co chtěli slyšet jejich posluchači, ani nezamlčovali pravdy nutné ke spáse, aby své učení učinili přístupnějším. Přednášeli pravdu prostými a jasnými slovy a modlili se za přesvědčení a obrácení duší. A snažili se, aby jejich skutky byly v souladu s jejich učáním, aby se hlásaná pravda sama doporučovala svědomí každého člověka. AA 330.1

„Tento poklad,“ psal apoštol dále, *„máme v hliněných nádobách, aby bylo patrné, že nesmírná moc je původu Božího a ne z nás.“* (2 K 4,7) Bůh mohl svou pravdu zvěstovat skrze nevinné anděly, to však neodpovídá jeho plánu. Bůh vybírá za nástroje, jež provádějí jeho úmysly, nedokonalé lidské bytosti. Poklad nesmírné ceny vkládá do hliněných nádob. Skrze lidi jsou požehnání Boží sdělována světu. Skrze ně osvětluje sláva Boží tmu hříchu. S láskou slouží hříšným a potřebným a provádějí je ke kříži. A při vši své práci připisují slávu, čest a chválu tomu, jenž je nad vším a nad všemi. AA 330.2

Zmiňuje se o svém případě, Pavel ukázal, že když si zvolil službu Kristovu, nevedly ho k tomu sobecké pohnutky, neboť jeho cesta je poseta zkouškami a pokušením. *„Vším jsme tísnění,“* napsal, *„ale ne vháněni do úzkých; nevíme si rady, ale nejsme zoufalí; jsme pronásledováni, ale nebýváme opuštěni; jsme sráženi, ale ne ničení; vždycky nosíme s sebou na svém těle pečeť smrti Ježíšovy, aby i život Ježíšův byl patrný na našem těle.“* (2 K 4,8-10) AA 330.3

Pavel připomněl svým bratřím, že jako Kristovi poslové jsou on a jeho spolupracovníci v neustálém nebezpečí. Těžkosti, jimž jsou vystaveni, vyčerpávají jejich síly. *„Stále býváme za živa vydáváni na smrt pro Ježíše,“* napsal, *„aby i život Ježíšův byl patrný na našem smrtelném těle. Tak v nás sice je činná smrt, ale ve vás život.“* (2 K 4,11) Trpíce tělesně strádáním a námahou, připodobňovali se tito Kristovi služebníci smrti Kristově. Avšak to, co v nich působilo smrt, přinášelo duchovní život a zdraví Korintským, kteří se vírou v pravdu stávali účastníky věčného života. To by měli mít následovníci Ježíšovi na zřeteli a dbát toho, aby nekonáním povinností a odcizováním nez množovali břímě a zkoušky Kristových pracovníků. AA 331.1

„Poněvadž máme téhož ducha víry,“ psal Pavel dále, *„jak je psáno: Uvěřil jsem, proto jsem promluvil, věříme i my, a proto mluvíme.“* (2 K 4,12.13) Pavel byl plně přesvědčen o správnosti pravdy, jež mu byla svěřena, a nic ho nemohlo svést k tomu, aby slova Božího zneužil nebo aby skryl své přesvědčení. Nechtěl si vykoupit bohatství, poctu nebo snadný život tím, že by se přizpůsobil názorům světa. I když byl ve stálém nebezpečí, že bude umučen pro víru, kterou kázal Korintským, nebyl tím zastrašen, neboť věděl, že ten, jenž zemřel a opět vstal z mrtvých, zvedne také jeho z hrobu a představí Otcí. AA 331.2

„Všecko se děje pro vás,“ napsal, *„aby se milost rozhojnila a tím rozmnožila vděčnost stále většího počtu lidí k slávě Boží.“* (2 K 4,15) Ne pro vlastní povýšení hlásali apoštolové evangelium. Byla to naděje, že zachrání duše, která je přivedla k tomu, že zasvětili své životy tomuto dílu. A tato naděje je udržovala, že neochabovali ve svém úsilí přesto, že jim hrozilo nebezpečí a že pro ně trpěli. AA 332.1

„Proto nikdy,“ psal Pavel dále, *„neztrácíme mysl, ale, i když se náš zevnější člověk ztravuje, ten vnitřní se obnovuje den ze dne.“* (2 K 4,16) Pavel cítil, že nepřítel je silný, avšak i když jeho tělesných sil ubývalo, hlásal dále věrně a neochvějně evangelium Kristovo. Oděn dokonalou výzbrojí Boží, vrhal se tento rek kříže do boje. Radost v jeho hlase prozrazovala, že v boji vítězí. Vzhlížeje k odměně, již se dostane věrným, zvolal vítězně: *„Nynější mírné břímě tísně získává nám nad každou míru závažnou tíhu slávy pro věky, poněvadž my nehledíme na věci viditelné, ale neviditelné; vždyť viditelné věci jsou dočasné, neviditelné však jsou věčné.“* (2 K 4,17.18) AA 332.2

Velmi vážná a tklivá je apoštolova výzva, s níž se obrátil k bratřím v Korintu a v níž je prosil, aby se znovu zamysleli nad neporovnatelnou láskou svého Vykupitele. *„Znáte milost našeho Pána*

Ježíše Krista, “ psal, „že, ač byl bohatý, pro vás se stal chudým, abyste vy zbohatli jeho chudobou.“ (2 K 8,9) Znáte výši, z níž se sklonil, hloubku ponížení, do níž sestoupil. Vstoupil na cestu sebezapření a oběti a nesestoupil z ní, dokud nepoložil svůj život. Nebylo pro něho pokoje mezi trůnem a křížem. AA 332.3

Každou věc vysvětloval Pavel zevrubně proto, aby ti, kdož budou číst jeho list, dokonale pochopili, jak je k nim Spasitel podivuhodně blahovolný. Apoštol vyličil Krista jako rovného s Bohem, s nímž přijímal hold andělů, a popsal jeho pozemskou cestu až do chvíle, kdy dosáhl největších hloubek ponížení. Pavel byl přesvědčen, že podaří-li se mu, aby pochopili úžasnou oběť, již přinesl Majestát nebes, že z jejich života zmizí všechno sobectví. Ukázal jim, jak Syn Boží odložil svou slávu, dobrovolně se podřídil podmínkám lidské přirozenosti, pak se pokořil jako služebník a stal se poslušným až po smrt, „*ano, až po smrt na kříži*“ (Fp 2,8), aby mohl povznést padlé lidstvo ze zkázy k naději, k radosti a k nebi. AA 333.1

Když hloubáme nad božstvím ve světle kříže, poznáváme milosrdenství, lásku a odpuštění a také spravedlnost a nestrannost. Spatřujeme uprostřed trůnu toho, jenž má na rukou, na nohou a v boku známky utrpení, jež vzal na sebe, aby usmířil člověka s Bohem. Spatřujeme Otce, Věčného, jenž přebývá v nepřístupném světle a jenž nás přesto přijímá k sobě pro zásluhy svého Syna. Mrak pomsty, jenž sliboval jen bídu a zoufalství, zjevuje ve světle vyzařujícím z kříže nápis Boží: Žij, hříšníku, žij! Vy, kající, věřící duše, žijte! Já jsem zaplatil výkupné. AA 333.2

Hloubáme-li o Kristu, ocitáme se na pokraji lásky, jež je nezměřitelná. Chceme-li vypovědět o této lásce, nedostává se nám způsobu vyjádření. Uvažujeme-li o Kristově životě na zemi, o jeho oběti za nás, o jeho službě v nebesích, kde se za nás přimlouvá, a o příbytcích, jež chystá pro ty, kdož ho milují, můžeme jen zvolat: „*V tom jest láska, ne že jsme my milovali Boha, nýbrž že si on zamiloval nás a poslal svého Syna jako usmíření za naše hříchy.*“ „*Hleďte, jak velikou lásku nám Otec dal, že se smíme nazývati dětmi Božími.*“ (1 J 4,10; 3,1) AA 333.3

V každém opravdovém učedníku hoří tato láska na oltáři srdce jako svatý oheň. Na této zemi byla láska Boží zjevena skrze Krista a na této zemi mají dítky Boží obrazy tuto lásku svým bezhříšným životem. Tak budou hříšníci přiváděni ke kříži, aby spatřili Beránka Božího. AA 334.1

32. Štědrá církev

Ve svém prvním listě církvi v Korintu poučil Pavel věřící o všeobecných zásadách, jimiž se řídí podporování díla Božího na zemi. Psal o svém apoštolském působení mezi nimi a obrátil se na ně s otázkou: *AA 335.1*

„Kdopak kdy je žoldnéřem na vlastní náklad? Kdo pak sází vinici a nejí z jejích plodů? Nebo kdo pase stádo, ale nejí mléka od stáda? Říkám to jen jako lidské důvody? Což to nepraví i zákon? Vždyť v Mojžíšově zákoně je psáno: Volovi, když mlátí, nezavážeš úst. Stará se tu Bůh jen o voly? Či mluví vesměs pro nás? Pro nás zajisté je psáno, že oráč má orati v naději a mlatec mlátiti v naději, že v tom bude mít podíl.“ (1 K 9,7-10) AA 335.2

„Když jsme my vám rozšévali duchovní pokrm,“ ptal se jich apoštol dále, „je tu něco zvláštního, když my sklízíme váš pokrm tělesný? Jsou-li jiní účastní tohoto práva na vás, proč ne my tím více? Ale my jsme tohoto práva nepoužili, nýbrž snášíme vše možné, jen abychom nekladli nějakou překážku v cestu Kristovu evangelium. Nevíte, že ti, kteří pracují ve svatyni, mají ze svatyně své jídlo, a ti, kteří obsluhují oltář, dostávají svůj díl od oltáře? Tak i Pán nařídil, aby ti, kdo zvěstují evangelium, měli svou obživu z evangelia.“ (1 K 9,11-14) AA 335.3

Zde se apoštol dotkl plánu, který měl Pán s obživou kněží, sloužících v chrámě. Ti, kdož byli odděleni pro tento svatý úřad, dostávali obživu od svých bratří, kterým sloužili duchovním požitkům. *„Ti z potomků Léviho, kteří nastupují na kněžský úřad, mají podle zákona příkaz ukládati desátek lidu.“ (Žd 7,5)* Pán vybral kmen Lévi, aby vykonával svaté služby související s chrámem a kněžstvím. O knězi bylo řečeno: *„Hospodin Bůh tvůj jej vyvolil..., aby stál k službě ve jménu Hospodina.“ (Dt 18,5)* Hospodin požadoval desetinu všech příjmů jako své vlastnictví a zadržení desátku posuzoval jako loupež. *AA 336.1*

Tohoto plánu na podporu služby Boží se Pavel dotkl, když pravil: *„Tak i Pán nařídil, aby ti, kdo zvěstují evangelium, měli svou obživu z evangelia.“* A později napsal v listě Timoteovi: *„Hoden jest dělník své mzdy.“ (1 Tm 5,18) AA 336.2*

Placení desátku však bylo jen částí Božího plánu na vydržování služby Boží. Bůh stanovil četné dary a oběti. Židovský národ byl veden k tomu, aby nešetřil prostředky jak pro podporování věci Boží, tak pro ukájení potřeb nutných. Pro zvláštní příležitosti byly nařízeny dobrovolné oběti. V době žní a vinobraní byly první plody pole – obilí, víno a olej – zasvěceny jako oběť Pánu. Paběrkování bylo ponecháno pro chudé. První výtěžek vlny při střížích ovcí a první zrní z vymláčené pšenice byly odděleny pro Boha. Právě tak prvorozené všech zvířat. Za prvorozeného syna se platilo výkupné. Prvotiny byly předkládány Pánu ve svatostánku a byly určeny k užítku kněžím. *AA 336.3*

Tímto systémem se Pán snažil vštípit Izraeli, že ve všem mu musí být dávana přednost. Izraelští si tím měli stále připomínat, že Bůh je vlastníkem jejich polí, jejich dobytka a drůbeže a že to byl Bůh, jenž jim seslal sluneční svit a déšť, aby vyklíčila a dozrála úroda. Vše, co měli, patřilo Bohu, sami byli jen správci statků Božích. *AA 337.1*

Neodpovídá záměru Božímu, aby křesťané, jimž se dostává daleko větších výsad než židovskému národu, dávali méně štědře, než dávali Židé. *„Od každého, komu bylo mnoho dáno,“* pravil Spasitel, *„bude mnoho vyhledáváno.“ (L 12,48)* Štědrost, jež se požadovala od Hebrejů, sloužila převážně blahu jejich národa; dnes se dílo Boží rozprostírá po celé zemi. Do rukou svých následovníků vkládá Kristus poklady evangelia, a tím na ně vkládá odpovědnost za to, že radostnou zvěst o spáse sdělí světu. Naše povinnosti jsou zajisté daleko větší než povinnosti, jež měl starý Izrael. *AA 337.2*

Jak se dílo Boží bude rozšiřovat, bude se množit stále více volání o pomoc. Aby tomuto volání mohlo být vyhověno, měli by křesťané dbát příkazu: *„Sneste všechny desátky do obilnice, aby byla potrava v domě mém.“ (Mal 3,10)* Kdyby ti, kdož se hlásí ke křesťanství, přinášeli Bohu své desátky a oběti, byla by pokladnice Boží plná. Pak by nebylo třeba uchýlovat se k pořádání výstav, loterií nebo společenských zábav, aby se opatřily prostředky pro podporu evangelia. *AA 338.1*

Lidé jsou pokoušeni, aby svých prostředků užívali k vlastnímu uspokojení, k ukájení choutek, k ozdobě své osoby nebo svého domova. Pro takový účel neváhají mnozí členové sboru vydávat

mnoho peněz, někdy až marnotratně. Jsou-li však požádáni, aby přispěli do pokladnice Páně a podpořili tak dílo Boží na zemi, váhají. Cítí-li, že se tomu nemohou vyhnout, přispějí možná částkou daleko menší, než jakou často vydají za zbytečnost. Projevují tím, že nemají pravou lásku k službě Kristově, ani opravdový zájem o spásu duší. Jaký div, že křesťanský život takových členů je jen zakrnělý a neduživý! AA 338.2

Ten, jehož srdce plane láskou Kristovou, bude pokládat nejen za povinnost, ale i za potěšení pomáhat v pokroku největšímu a nejsvětějšímu dílu, jež bylo svěřeno člověku, dílu šíření bohatství lásky, milosrdenství a pravdy na světě. AA 338.3

Chamtivost svádí lidi k tomu, aby si ponechávali pro uspokojení vlastních choutek prostředky, které právem patří Bohu. Tato vlastnost je dnes Bohu právě tak odporná, jako kdysi, když skrze svého proroka přísně pokáral svůj lid těmito slovy: „*Loupiti-liž má člověk Boha, že vy loupíte mne? Avšak říkáte: V čem tě loupíme? V desátcích a obětech. Naprosto zlořečení jste, proto že mne loupíte, vy pokolení všecko.*“ (Mal 3,8. 9) AA 339.1

Štědrost je vlastnost nebes. Jejím nejvyšším projevem je Kristova oběť na kříži. Za nás dal Otec svého jednorozeného Syna; a Kristus, když dal vše, co měl, dal sebe, aby člověk mohl být spasen. Kříž Golgoty se dovolává dobročinnosti každého následovníka Spasitelova. V kříži se značí zásada dávat, jen dávat. „*Kdo říká, že v něm zůstává, jest povinen žítí také, jak žil on.*“ (1 J 2,6) AA 339.2

Chamtivost je naproti tomu vlastnost satanova. V životě světských lidí se zračí zásada brát, jen brát. Doufají, že tím si zajistí štěstí a snadný život, avšak plodem jejich setby je bída a smrt. AA 339.3

Dokud Bůh nepřestane žehnat svým dítkám, dotud trvá jejich povinnost vracet mu díl, na který má nárok. Měly by nejen odevzdávat Pánu část, jež mu patří, ale měly by také vkládat do jeho pokladnice štědré příspěvky jako projev vděčnosti. S radostí v srdci mají věnovat Stvořiteli první plody svých příjmů – své nejvybranější statky, svou nejlepší a nejsvětější službu. Tím se jim dostane hojného požehnání. Bůh sám způsobí, že jejich duše budou jako zavlažovaná zahrada, již nikdy neschází vody a až bude sklizena poslední velká žeň, budou snopy, které mohou přinášet Místu, odměnou za jejich nesobecké užívání hřivny, jež jim byla propůjčena. AA 339.4

Vybraní poslové Boží, kteří vykonávají misijní práci, by nikdy neměli být nuceni, aby se sami vypravovali do boje, aniž se jim k tomu dostalo účinné a hojné pomoci jejich bratří. Je povinností členů sboru, aby byli štedří k těm, kdož se vzdali svého světského zaměstnání, aby se mohli věnovat službě Kristu. Dostává-li se služebníkům Božím podpory a povzbuzení, postupuje dílo Boží rychle kupředu. Nedostává-li se jim však pro sobectví lidí řádné podpory, jsou oslabeni a jejich užitečná činnost je často vážně ohrožena. AA 340.1

Nelibost Boha vzbuzují ti, kdož tvrdí, že jsou jeho stoupenci, přesto však dovolují, aby jemu zasvěcení pracovníci trpěli nedostatkem životních potřeb, když provádějí misijní činnost. Takoví sobci budou voláni k tomu, aby skládali účty nejen z toho, že zneužili peněz Páně, nýbrž i z toho, že svým jednáním způsobili sklíčenost a bolest srdce věrných služebníků Páně. Ti, kdož jsou povoláni ke službě Pánu a pro splnění této povinnosti se vzdají všeho, aby mohli pracovat ve službě Boží, by měli za svou obětavou snahu dostat mzdu, která by stačila k jejich obživě a k obživě jejich rodin. AA 340.2

V různých oborech světské činnosti, ať jde o práci duševní nebo tělesnou, může zdatný pracovník dosáhnout dobrého výdělku. A není práce, spojená s rozseváním pravdy a přiváděním duší ke Kristu důležitější než kterékoli světské zaměstnání? A nemají proto ti, kdož věrně vykonávají tuto práci, spravedlivý nárok na štědrnou odměnu? Podle toho, jakou cenu přikládáme práci pro duchovní blaho v porovnání s prací pro tělesné blaho, ukazujeme, jak si ceníme nebeského v porovnání s pozemským. AA 341.1

Aby v pokladnici byly prostředky pro podporu kazatelského úřadu a aby bylo možno vyhovět volání o pomoc z misijních polí, je třeba, aby lid Boží dával s radostí a štědrě. Kazatelé mají svatou povinnost dbát, aby sbory nepřestávaly myslet na potřeby díla Božího a aby byly vedeny ke štedrosti. Nehledí-li se na to a přestanou-li sbory přispívat na potřeby druhých, trpí tím dílo Páně a požehnání, jehož by se mělo dostávat věřícím, přestává přicházet. AA 341.2

I velmi chudí by měli přinášet své dary Bohu. Stávají se tím účastníky milosti Kristovy, když si odpírají, aby pomohli těm, kdož jsou ve větší tísní než oni. Dar chudého, plody sebezapření, stoupající k Bohu jako libá vůně kadidla. Každé sebeobětování posiluje dobročinnost v srdci dárce a spojuje

ho úžeji s tím, jenž byl bohatý, avšak zchudl pro nás, abychom se skrze jeho chudobu mohli stát bohatými. AA 341.3

Skutek vdovy, která vhodila dva penízky – všechno, co měla – do pokladnice, je zaznamenán v Písmu pro povzbuzení těch, kdož se sice potýkají s nouzí, ale chtějí pomoci svými dary věci Boží. Ježíš upozornil učedníky na tuto ženu, která dala „celou svou obživu“ (Mk 12,44). Ježíš cenil její dar víc, než velké dary těch, jejichž almužny nevyžadovaly od dárců sebezapření. Ze své hojnosti dávali nepatrnou část. Aby mohla odevzdat svůj dárek, musela si vdova odepřít nejnужnější životní potřeby v důvěře, že Bůh zabezpečí jejich potřeby pro zítřek. Spasitel o ní pravil: „Vpravdě vám pravím, tato chudá vdova vhodila víc než všichni, kteří házeli do pokladnice.“ (Mk 12,43) Tak Ježíš učil, že hodnota daru nezáleží na jeho velikosti, nýbrž na poměru, v jakém je dáván, a na pohnutce, jakou je dárce veden. AA 342.1

Apoštol Pavel se za svého působení ve sborech bez umdlení snažil, aby v srdcích nově obrácených vzbudil touhu učinit pro věc Boží něco velikého. Často je nabádal, aby projevovali štědrost. Když mluvil ke starším z Efezu o své dřívější práci mezi nimi, pravil: „Ukázal jsem vám, že se tak musíme prací ujímati slabých a pamatovali na slova Pána Ježíše, poněvadž on řekl: Blaženější jest dávatí než brátí.“ „Kdo rozsévá skoupě,“ napsal Korintským, „skoupě bude i sklízeti, kdo však rozsévá požehnaně, požehnaně bude také sklízeti. Každý ať dá, jak si umíní v srdci, ne s lítostí nebo z donucení. Vždyť Bůh miluje toho, kdo dává radostně.“ (Sk 20,35; 2 K 9,6.7) AA 342.2

Téměř všichni věřící v Macedonii byli chudí na statky tohoto světa, jejich srdce však překypovala láskou k Bohu a k pravdě Boží a s radostí přispívali na podporu evangelia. Když se ve sborech v pohanských zemích pořádaly všeobecné sbírky na podporu židovských věřících, byla štědrost obrácených v Macedonii dávána ostatním sborům za příklad. V listě, který zaslal věřícím v Korintu, apoštol upozorňoval na „milost Boží, které se dostalo církvím v Macedonii; v mnohých tísnivých zkouškách zakusili hojnost radosti, a jejich hluboká chudoba se rozhojnila v bohatství štědrosti ... Dali podle možnosti, ano nad možnost z vlastního podnětu a naléhavě nás prosili o tuto milost a účast v pomoci svatým.“ (2 K 8,1-4) AA 343.1

Ochota k přinášení obětí, kterou projeví věřící v Macedonii, byla výsledkem zasvěcení srdce. Působením Ducha Božího „dali sami sebe napřed Pánu“ (2 K 8,5) a pak byli ochotni dávat štědře ze svých prostředků na podporu evangelia. Nebylo třeba je pobízet, aby dávali, spíše se těšili z výsady, že si sami odpírají i potřebné věci, aby mohli poskytnout nutnou pomoc druhým. Kdyby je apoštol byl zdržoval, byli by na něho naléhali, aby jejich dar přijal. Ve své upřímnosti a poctivosti a ve své lásce k bratřím si rádi odpírali a tak oplývali plody dobročinnosti. AA 343.2

Když Pavel poslal do Korintu Tita, aby tam posiloval věřící, dal mu k tomu radu, aby tamní sbor vybudoval v štědrou církev, a v osobním listu věřícím je také sám vyzval k štědrosti. „Jako se hojně osvědčujete ve všem,“ psal, „ve víře, v slovu, v poznání, ve vší rozhodnosti a v lásce k nám, osvědčete se také v tomto činu milosti.“ „Proto nyní již to dokončete skutkem; jako jste měli ochotu chtít, tak i dokončete podle toho, co máte. Neboť, kde jest ochota, je vítána podle míry toho, co kdo má; více se nežádá.“ „A Bůh pak je mocen rozhojnití všecku milost na vás, abyste ve všem vždycky měli veškerý dostatek, ano nadbytek, ke každému dobrému skutku; ... budete obohaceni ve všem, abyste mohli upřímně dávatí a tak mým prostřednictvím působiti u lidí vděčnost k Bohu.“ (2 K 8,7.11; 9,8-11) AA 344.1

Nesobecká dobročinnost přinesla rané církvi stálou radost, neboť věřící si uvědomovali, že jejich úsilí napomáhá tomu, aby se poselství evangelia dostalo k těm, kdož žijí ve tmě. Jejich štědrost svědčila o tom, že se jim milosti Boží nedostalo nadarmo. Co může způsobit takovou štědrost, ne-li posvěcení Duchem? V očích věřících i nevěřících to byl div milosti. AA 344.2

Duchovní rozkvět má úzkou souvislost s křesťanskou štědrostí. Následovníci Kristovi by se měli radovat, že se jim dostalo přednosti zjevovat tím, jak žijí, štědrost a dobročinnost svého Vykupitele. Když dávají Pánu, mají jistotu, že jejich poklad vejde před nimi do nebeských dvorů. Chce-li si člověk zabezpečit svůj majetek, nechť jej vloží do rukou, jež nesou známky po ukřižování. Kdo se chce těšit ze svého majetku, nechť ho použije pro dobro potřebných a trpících. Kdo chce rozmnožit svůj majetek, nechť dbá božského příkazu: „Cti Hospodina z statku svého, a z nejpřednějších věcí všech úrod svých. A naplněny budou stodoly tvé hojností, a presové tvoji mstem

oplývati budou.“ (Př 3,9.10) Snaží-li se kdo udržet svůj majetek pro sobecké cíle, je to k jeho věčné ztrátě. Odevzdá-li však svůj poklad Bohu, ponese od toho okamžiku podpis Boží. Tím je jeho poklad zapečetěn neproměnností Boží. AA 344.3

Bůh praví: „*Blaze vám, kteříž sejete na všelikých místech úrodných.*“ (Iz 32,20) Stálé rozdávání darů Božích všude tam, kde věc Boží nebo potřeba lidí vyžaduje naší pomoci, nevede k chudobě. „*Mnohý rozdává štědře, a však přibývá mu více; jiný skoupě drží nad slušnost, ale k chudobě.*“ (Př 11,24) Rozsěvač mnohonásobuje své sémě tím, že je rozhazuje. Tak je tomu i s těmi, kdož věrně rozdělují dary Boží. Tím, že dávají, rozmnožují svá požehnání. „*Dávejte a bude vám dáno,*“ přislubuje Bůh; „*dobrou míru natlačenou, natřesenou a přetékající vám dají do klína.*“ (L 6,38) AA

345.1

33. Práce v nesnadných podmínkách

Pavel sice obráceným zevrubně vysvětlil jasné učení Písma o správné podpoře díla Božího a prohlásil, že jako služebník evangelia má „*práva nepracovati*“ (1 K 9,6) ve světském zaměstnání pro svou obživu, přesto v různých dobách svého působení ve velkých městech si musel řemeslem vydělávat na živobytí. AA 346.1

Židé se na tělesnou práci nedívali jako na něco zvláštního nebo ponižujícího. Mojžíš vedl Hebreje k tomu, aby učili své děti řemeslné práci a pokládalo se za hřích, nechaly-li se děti vyrůstat, aniž poznaly tělesnou činnost. I když dítě mělo být vychováno pro svatý úřad, bylo pokládáno za nezbytné, aby poznalo praktický život. Každý chlapec, ať byl z bohatých nebo chudých rodičů, byl vyučen nějakému řemeslu. Na rodiče, kteří se nepostarali o takový výcvik pro své děti, se dívali jako na ty, kdož nedbají poučení Páně. Podle tohoto obyčeje se Pavel v mládí naučil zhotovovat stany. AA 346.2

Než se stal učedníkem Kristovým, zastával Pavel vysoké postavení a na živobytí si nemusel vydělávat tělesnou prací. Později však, když vydal všechny své prostředky na podporu díla Kristova, vrátil se občas k svému řemeslu, aby se uživil. Činil tak zvláště tehdy, když působil v místech, kde by se jeho pohnutky mohly nesprávně vykládat. AA 347.1

Z Písma se dozvídáme, že to bylo poprvé v Tessalonice, kde Pavel pracoval, aby se uživil, přičemž hlásal slovo. Ve svém listě tamějšímu sboru věřících připomínal, že jim mohl být na obtíž, a dodal: „*Vzpomínáte, bratří, na naši lopotu a námahu. Ve dne i v noci jsme pracovali, abychom nikomu z vás nepadli na obtíž, a tak jsme vám kázali evangelium Boží.*“ (1 Te 2,9) A znovu pak ve svém druhém listě, který jim poslal, napsal, že když žil se svými spolupracovníky mezi nimi, „*chleba darmo od nikoho nejedli*“. Dnem i nocí pracovali, psal, „*abychom nikomu z vás nepřipadli na obtíž. Ne, že bychom k tomu neměli práva, ale abychom se vám dali za vzor, který byste napodobovali*“ (2 Te 3,8.9). AA 347.2

V Tessalonice se Pavel setkal s takovými, kteří odmítali pracovat vlastníma rukama. O tomto druhu lidí později napsal: „*Mezi vámi někteří žijí nepořádně, nic nepracují, ale jen okolo práce chodí. Takovým nařizujeme a takové vybízíme v Pánu Ježíši Kristu, aby v klidu pracovali a tak jedli vlastní chléb.*“ Když působil v Tessalonice, staral se Pavel o to, aby takovým lidem dal správný příklad. „*I když jsme byli u vás,*“ psal, „*to jsme vám nařizovali: kdo nechce pracovati, ať nejí!*“ (2 Te 3,11.12.10) AA 347.3

V každé době se satan snaží mařit úsilí služebníků Božích tím, že zanáší do církve ducha nesnášenlivosti a zaujatosti. Tak tomu bylo za dnů Pavlových a tak tomu bylo i v pozdějších stoletích, v době reformace. Viklef, Luther a mnoho dalších, kteří svým vlivem a svou vírou byli pro svět požehnáním, se střetávali s nástrahami, jimiž se nepřítel pokoušel svést k bludu přílišné horlivce, lidi s nevyrovnanou a neposvěcenou myslí. Svedení učí, že dosažení pravé svatosti povznáší mysl nad všechno světské myšlení a vede člověka k tomu, aby se zcela zdržoval práce. Jiní, kteří přehnaně vykládají určitá místa Písma, učí, že pracovat je hřích, že křesťané by neměli myslet na časné blaho své a svých rodin, nýbrž by měli zasvětit svůj život výhradně duchovním věcem. Učení a příklad apoštola Pavla vyvracejí takové krajní názory. AA 348.1

Když Pavel působil v Tessalonice, nebyl zcela odkázán na práci svých rukou, aby se uživil. V listě, který později poslal věřícím ve Filipech, vzpomínal na své zážitky v Tessalonice a psal s uznáním o darech, jež od nich za svého tamního pobytu dostal: „*I když jsem byl v Tessalonice, více než jednou jste mi poslali, čeho jsem potřeboval.*“ (Fp 4,16) Přesto, že přijal tuto pomoc, dbal toho, aby dával Tessalonickým příklad píce, aby ho nikdo nemohl obviňovat z hrabivosti a také aby těm, kdož měli přehnané názory o tělesné práci, mohl svým počínáním udělit důtku. AA 348.2

Když Pavel navštívil poprvé Korint, ocitl se mezi lidmi, kteří nedůvěřovali pohnutkám cizinců. Řekové žijící na mořském pobřeží byli čilí obchodníci. Tak dlouho se zdokonalovali v nelitostném obchodování, až došli přesvědčení, že zisk je věc bohabojná a že vydělávat peníze, ať způsobem řádným, nebo podvodným, je chvályhodné a žádoucí. Pavel poznal jejich povahové vlastnosti a ne-

chtěl jim poskytovat důvod, aby o něm mohli říkat, že hlásá evangelium proto, aby se sám obohatil. Právem mohl požadovat, aby ho jeho posluchači v Korintu podporovali; rád se však zřekl svého práva, aby jeho užitečné a úspěšné působení nedoznalo újmy nespravedlivým nařčením, že káže evangelium pro zisk. Snažil se odstranit vše, co bylo zavdalo příčinu k nepochopení, aby tím nebyla zmařena působivost jeho poslání. AA 349.1

Krátce po svém příchodu do Korintu našel Pavel „*jakéhosi Žida jménem Akvilu, rozeného v Pontu, který se svou ženou Priscillou nedávno přišel z Itálie*“. Ti uměli „*stejně řemeslo*“ jako on. Vykázání ze země výnosem císaře Klaudia, podle něhož museli všichni Židé odejít ze Říma, přišli Akvila a Priscilla do Korintu, kde se usadili a začali pracovat jako výrobci stanů. Pavel se na ně vyptal a dozvěděl se, že se bojí Boha a že se snaží vyhýbat všem znečišťujícím vlivům, jimiž tu byli obklopeni. „*Navštívil je, ... zůstal u nich a pracovali společně ... Každé soboty rozmlouval v synagóze a snažil se přesvědčovat Židy i Řeky.*“ (Sk 18,2-4) AA 349.2

Později přišli do Korintu Silas a Timoteus a připojili se k Pavlovi. Tito bratři přinesli s sebou příspěvky od sborů v Macedonii pro podporu evangelijní práce. AA 350.1

Ve svém druhém listě, který napsal věřícím v Korintu, když tam založil silný sbor, vzpomínal Pavel na to, jak žil mezi nimi. „*Snad jsem chybil,*“ ptal se jich, „*když jsem se pokořil, abyste vy byli povýšeni, že jsem vám zvěstoval evangelium Boží zadarmo? Jiné církve jsem olupoval, bral jsem od nich plat, abych vám mohl sloužiti; i když jsem byl u vás a měl nedostatek, nikomu jsem nepřipadl na obtíž; neboť, čeho se mi nedostávalo, doplnili bratři přišlí z Macedonie. Vůbec jsem se chránil a budu se chránit býti vám břemenem. Jako že je ve mně pravda Kristova, tato má chloubka nebude umlčena v končinách řeckých.*“ (2 K 11,7-10) AA 350.2

Pak Pavel vysvětluje, proč si tak v Korintu počínal. Bylo to proto, aby nedal podnět k hanobení „*těm, kdo chtějí mít podnět*“ (2 K 11,12). Pracoval na zhotovování stanů a přitom věrně kázal evangelium. Sám praví o své práci: „*Znamení apoštola byla u vás vykonána všechna se všelikou trpělivostí skrze znamení, divy a mocné činy.*“ A k tomu praví: „*V čem jste tedy byli zkráceni v prospěch jiných církví? Leda tím, že jsem já sám vám nepřipadl na obtíž. Odpusťte mi tuto křivdu. Hle, teď již po třetí jsem připraven přijíti k vám. A zas vám nebudu na obtíž. Neboť chci ne vaše peníze, nýbrž vás... Já pak s největší ochotou vynaložím, co mám, ano sám sebe zcela vynaložím pro vaše duše.*“ (2 K 12,12-15) AA 350.3

Za svého dlouhého působení v Efezu, kde po tři roky konal evangelijní činnost v celé této oblasti, živil se Pavel znovu svým řemeslem. V Efezu, stejně jako v Korintu, těšil se apoštol přítomností Akvily a Priscilly, kteří ho doprovázeli při jeho návratu do Asie na konci jeho druhé misijní cesty. AA 351.1

Někteří měli námitky proti tomu, že vykonává tělesnou práci, a tvrdili, že je to neslučitelné s prací kazatele evangelia. Proč má Pavel, kazatel z nepovolanějších, takto spojovat tělesnou práci s kázáním slova? Což není dělník hoden mzdy své? Proč má mařit zhotovováním stanů čas, který by mohl podle všeho využít pro lepší cíle? AA 351.2

Pavel však nepokládal čas takto strávený za ztracený. Když pracoval s Akvilou, byl stále ve spojení s Velikým Učitelem a neztratil žádnou příležitost, aby podal svědectví o Spasiteli a pomohl těm, kdož potřebovali pomoci. Nepřestával usilovat o duchovní poznání. Dával svým spolupracovníkům pokyny v duchovních věcech a přitom byl vzorem píle a dokonalosti. Byl hbitým a obratným pracovníkem, pilným v řemesle, „*vroucím v duchu, sloužícím Pánu*“ (podle Ř 12,11). Když vykonával své řemeslo, přicházel do styku s lidmi, k nimž by jinak neměl přístup. Ukázal svým druhům, že i obratnost v pouhém řemesle je dar od Boha, jenž uštěďruje dar a k tomu moudrost, jak ho správně použít. Učil, že Bůh má být ctěn i při každodenní práci. Jeho těžká práce neubírala nic na síle jeho vzrušenému volání křesťanského kazatele. AA 351.3

Někdy pracoval Pavel ve dne i v noci, nejen pro svou vlastní obživu, ale aby mohl pomoci svým spolupracovníkům. O svůj výdělek se dělil s Lukášem a pomáhal také Timoteovi. Někdy trpěl i hladem, aby mohl zmírnit nouzi druhých. Žil nesobeckým životem. Na konci svého působení, když se loučil v Milétu se staršími z Efezu, mohl při svém projevu zvednout své upracované ruce a říci: „*Po ničím stříbře, zlatě ani šatu jsem nezatoužil. Vy sami víte, že tyto mé ruce posloužily všem mým potřebám i mým druhům. Ukázal jsem vám, že se tak musíme práci ujímati slabých a pama-*

tovati na slova Pána Ježíše, poněvadž on řekl: Blaženější jest dávati než bráti.“ (Sk 20,33-35) AA 352.1

Když služebníci Boží mají pocit, že trpí pro věc Kristovu nesnáze a újmu, nechť se v duchu podívají do dílny, v níž pracoval Pavel. Nechť si přitom uvědomí, že tento vyvolený muž Boží přistíhoval plátno, aby si vydělal na chléb, který si po právu zasloužil svou prací jako apoštol. AA 352.2

Práce je požehnáním, ne kletbou. Zahálka je nepřitelem zbožnosti a zarmucuje Ducha Božího. Stojatá voda je odporná, ale průzračný, čistý proud šíří zdraví a šťastnou pohodu po celém kraji. Pavel věděl, že ti, kdož tělesně nepracují, záhy zeslábnou. Chtěl, aby mladí kazatelé poznali, že budou-li pracovat vlastníma rukama, budou-li používat své svaly a šlachy, stanou se silnými, takže pak snesou námahu a strádání, jež je očekává ve službě evangelia. A uvědomoval si, že jeho učení by ztratilo na životnosti a síle, kdyby všechny části systému řádně nepracovaly. AA 352.3

Lenoši se připravují o neocenitelnou zkušenost, již lze získat jen věrným vykonáváním všedních povinností každodenního života. Ne málo, ale tisíce lidských bytostí žije, jen aby užívaly požehnání, jež jim Bůh ve své dobrotivosti poskytuje. Zapomínají přinášet za to Pánu dary jako projev vděčnosti za bohatství, jež jim svěruje. Zapomínají, že s hřívnou, jež jim byla propůjčena, mají zacházet moudře a že mají vydávat právě tak jako brát. Kdyby porozuměli dílu, které mají činit podle přání Pána jako jeho pomocníci, nevyhýbali by se odpovědnosti. AA 353.1

Užitečnost mladých lidí, kteří cítí, že jsou Bohem povoláni ke kazatelskému úřadu, závisí mnoho na způsobu, jakým přistupují ke své práci. Ti, kdož jsou Bohem vyvoleni k práci kazatele, podají důkaz o svém vysokém poslání a všemi možnými způsoby se budou snažit vycvičit se ve schopné pracovníky. Budou usilovat o to, aby nabyli zkušeností, jež je učiní schopnými plánovat, organizovat a provádět. Až si uvědomí svatost svého povolání, budou se sebekázní stále více připodobňovat svému Mistru a budou zjevovat jeho laskavost, lásku a pravdu. A až dokáží, že vážně usilují o zdokonalení svěřených jim vloh, církev jim moudře pomůže. AA 353.2

Ne všem, kteří cítí, že jsou povoláni ke kazatelské činnosti, se má dostat ujištění, že je a jejich rodiny bude církev hned trvale finančně podporovat. Je nebezpečí, že někteří z těch, kteří mají dosud malé zkušenosti, by se mohli zkazit tímto polichocením a nemoudrým ujištěním, že mohou očekávat plnou podporu, aniž se sami přičiní. Prostředky, určené k šíření díla Božího, by neměli spotřebovat ti, kdož chtějí kázat jen proto, aby mohli dostat podporu a tak uspokojit sobeckou touhu po snadném životě. AA 354.1

Mladí muži, kteří chtějí uplatnit své schopnosti v kazatelské činnosti, najdou užitečné poučení v příkladu, jenž dal Pavel v Tessalonice, v Korintu, v Efezu a na jiných místech. Ačkoli byl výmluvným řečníkem a byl vybrán Bohem, aby konal zvláštní dílo, necítil se povznesený nad tělesnou práci a nikdy neumdllel obětovat se pro věc, již miloval. „*Až po tuto chvíli,*“ psal Korintským, „*máme hlad a žízeň, chodíme skoro nazí, dostáváme rány, nemáme stálého pobytu, lopotíme se prací vlastních rukou; když nás urážejí, žehnáme, když nás pronásledují, trpíme.*“ (1 K 4,11.12) AA 354.2

Ač byl jedním z největších učitelů lidstva, plnil Pavel své nejvšednější povinnosti právě s takovou radostí jako své nejvyšší úkoly. Když toho ve službě pro Pána vyžadovaly okolnosti, sáhl rád ke svému řemeslu. Nicméně byl vždy připraven zanechat své světské práce, aby mohl bojovat s nepřáteli evangelia nebo aby využil příležitosti a získal duše pro Krista. Jeho horlivost a píle zahnbují ty, kdož si libují v zahálce a touží po snadném životě. AA 354.3

Pavel se svým příkladem postavil proti názoru, který tehdy začal v církvi nabývat na vlivu, že totiž evangelium mohou úspěšně hlásat pouze ti, kdož jsou zcela osvobozeni od nutnosti tělesně pracovat. Ukázal názorným způsobem, co mohou vykonat posvěcení členové církve na místech, kde lidé nejsou ještě obeznámeni s pravdami evangelia. Jeho příklad vzbudil v mnoha skromných pracovnících touhu vykonat vše, co mohou, pro pokrok věci Boží, a přitom si práci vydělávat na každodenní živobytí. Akvila a Priscilla nebyli povoláni k tomu, aby věnovali všechn svůj čas výhradně službě evangelia, a přesto Bůh použil těchto pokorných pracovníků k tomu, aby ukázali Apollovi dokonalejší cestu pravdy. Pán používá rozmanité nástroje k provádění svých úmyslů; nemnozí, kteří mají zvláštní vlohy, jsou vybíráni, aby k učení a hlásání evangelia vynaložili veškeré své síly, zatímco mnozí další, jimž se nedostalo posvěcení z lidských rukou, jsou povoláváni, aby splnili důležitou úlohu pro spásu duší. AA 355.1

Velké pole činnosti se otvírá těm pracovníkům evangelia, kteří se živí vlastními silami. Mnozí z nich mohou získat cenné zkušenosti pro kazatelskou činnost, když část svého času věnují tělesné práci, a tak se mohou vyvinout ve zdatné pracovníky pro důležitou službu na místech, kde je jich zapotřebí. AA 355.2

Obětavý služebník Boží, který neúnavně učí a hlásá slovo, má srdce obtíženo těžkým břemenem. Nehledí při své práci na hodiny. Výše mzdy nemá vliv na jeho práci, nepříznivé podmínky ho nemohou odradit od plnění povinností. Z nebe dostal příkaz a k nebi vzhlíží pro svou odměnu, když vykonal dílo, jež mu bylo svěřeno. AA 355.3

Bůh si přeje, aby takoví pracovníci byli zbaveni zbytečných starostí, aby jim bylo možno plně uposlechnout příkazu, který dal Pavel Timoteovi: „*Přemýšlej o těch věcech; věnuj se jim cele.*“ (1 Tm 4,15) Měli by sice dbát toho, aby se dostatečně pohybovali a tak zachovali mysl a tělo při síle, avšak neodpovídá úmyslu Božímu, aby byli nuceni strávit valnou část svého času světským zaměstnáním. AA 356.1

Takoví pracovníci, i když jsou ochotni obětovat vše pro evangelium, nejsou ušetřeni pokušení. Jestliže je spoutává a tíží úzkost a starost, protože církev jim neposkytuje řádnou peněžní podporu, stávají se terčem prudkých útoků pokušitele. Když vidí, že jejich práce je brána na lehkou váhu, zmocňuje se jich sklíčenost. Je sice pravda, že upírají svůj zrak do budoucna, kdy se jim na soudu dostane spravedlivé odměny, a to je posiluje; zatím však musí jejich rodiny jíst a musí mít co na sebe. Kdyby cítili, že jsou zproštěni svého božského úkolu, rádi by začali pracovat svými rukama. Takto si však uvědomují, že jejich čas patří Bohu, i když to nevidí ti, kteří by je měli opatřit dostatečnými prostředky. Povznášejí se nad pokušení, aby se začali obírat něčím, co by je vbrzku zbavilo nedostatku, a neustávají pracovat pro pokrok věci, jež je jim dražší než život. Aby tak mohli činit, jsou někdy nuceni následovat Pavlova příkladu a občas tělesně pracovat, aby mohli pokračovat ve své evangelijní činnosti. Činí tak proto, ne aby sledovali své zájmy, nýbrž zájmy věci Boží na zemi. AA 356.2

Jsou chvíle, kdy se služebník Božímu zdá, že je nemožné, aby vykonal práci, již je nutno vykonat, protože se mu nedostává prostředků, aby mohl pracovat zdatně a důkladně. Někteří se obávají, že s těmi prostředky, jež mají k dispozici, nemohou učinit všechno, co by měli učinit. Přistoupí-li však k dílu s vírou, zjeví se spása Boží a jejich úsilí bude korunováno úspěchem. Ten, jenž přikázal svým následovníkům, aby šli do všech koutů světa, zaopatří každého pracovníka, který poslušen příkazu Božího hlásá poselství Boží. AA 357.1

Při provádění svého díla nezjevuje Pán vždy svým služebníkům všechno. Někdy zkouší víru svého lidu tím, že je postaví do okolností, jež je přinutí, aby kráčeli vpřed ve víře. Často je zavádí do úzkých soutěsek a přikazuje jim, aby šli dále, když už se jim zdá, že jejich nohy se dotýkají vod Jordánu. V takových chvílích, kdy k němu stoupají vroucné modlitby jeho služebníků v opravdové víře, otvírá před nimi Bůh cestu a vyvádí je na širá místa. AA 357.2

Poznají-li poslové Boží odpovědnost, jakou mají k vinici Páně, jež potřebuje jejich pomoci, a pracují-li v duchu Mistrově neúnavně pro obrácení duší, připraví před nimi cestu andělé Boží a najdou se i prostředky nutné k šíření díla. Ti, jimž se dostalo světla, budou vydatně podporovat dílo, jež se koná pro ně. Nenechají bez štědré odpovědi žádné volání o pomoc a Duch Boží zapůsobí na jejich srdce, aby podpořili věc Páně nejen v místě, ale i v jiných krajích. Tak se dostane posily pracovníkům i jinde a dílo Páně bude postupovat vpřed způsobem, jež Pán ustanovil. AA 357.3

34. Posvěcená služba

Svým životem a svým učením poskytuje Kristus dokonalý příklad nesobecké služby, která vychází z Boha. Bůh nežije sám pro sebe. Tím, že stvořil svět a že udržuje všechny věci v chodu, stále slouží jiným. „*Dává svému slunci vycházeti na zlé i na dobré a déšť sesílá na spravedlivé i na nespravedlivé.*“ (Mt 5,45) Tento vzor služby přenesl Otec na svého Syna. Ježíš byl postaven v čelo lidstva, aby svým příkladem učil, co znamená sloužit. Celý jeho život byl podřízen zákonu služby. Poskytoval pomoc všem, sloužil všem. AA 359.1

Znovu a znovu se Ježíš pokoušel, aby si jeho učedníci tuto zásadu osvojili. Když Jakub a Jan žádali, aby se jim dostalo přednostního postavení, řekl Ježíš: „*Kdo by se chtěl mezi vámi státi velikým, buď vaším služebníkem, a kdo by chtěl mezi vámi býti prvním, buď vaším otrokem – jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužiti, nýbrž aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.*“ (Mt 20,26-28) AA 359.2

Po svém nanebevstoupení pokračuje Kristus ve svém díle na zemi skrze vyvolené vyslance, jejichž prostřednictvím promlouvá k dítkám lidským a pomáhá jim v jejich bídě. Vysoká hlava církve dozírá na dílo Boží skrze lidské nástroje, ustanovené Bohem, aby jednali jako jeho zástupci. AA 360.1

Postavení těch, kdož jsou povoláváni Bohem, aby slovem a učením budovali církev Boží, je postavení vysoce odpovědné. Na místě Kristově mají prosit muže a ženy, aby se smířili s Bohem, a toto své poslání mohou splnit jen tehdy, dostane-li se jim moudrosti a síly shůry. AA 360.2

Služebníci Kristovi jsou duchovními strážci lidu, který byl svěřen jejich péči. Jejich úkol je vskutku podobný úkolu strážce. Za starých časů stáli často strážci na hradbách měst, odkud mohli jako z výhodného místa přehlédnout důležité body, jež měly být střeženy, a dát znamení, že se blíží nepřítel. Na jejich věrnosti záviselo bezpečí všech, kdož žili uvnitř hradeb. V určitých časových úsecích museli volat jeden na druhého, aby se přesvědčili, že všichni bdí a jsou na místě. Radostné, nebo výstražné volání postupovalo od jednoho k druhému, každý z nich opakoval volání, až oběhlo celé město. AA 360.3

Každému kazateli Pán praví: „*Tebe, synu člověčí, tebe jsem strážným ustanovil nad domem Izraelským, abys slyše z úst mých slovo, napomínal jich ode mne. Když bych já řekl bezbožnému: Bezbožníče, smrti umřeš, a nemluvil bys, vystříhaje bezbožného od cesty jeho, ten bezbožný pro nepravost svou umře, ale krve jeho z ruky tvé vyhledávati budu. Pakli bys ty vystříhal bezbožného od cesty jeho, tak aby se od ní odvrátil, ... ty duši svou vysvobodíš.*“ (Ez 33,7-9) AA 360.4

Prorokova slova mluví o svaté odpovědnosti těch, kdož jsou ustanoveni strážci církve Boží, správci tajemství Božích. Mají stát jako strážci na hradbách Siónu a varovně se ozývat, když se blíží nepřítel. Duše jsou v nebezpečí, že podlehnou pokušení, a zahynou, neplní-li služebníci Boží své poslání. Jestliže se z nějakého důvodu jejich duchovní smysly otupí, takže nepoznají nebezpečí a jestliže lidské duše zahynou proto, že je nevarovali, pak Bůh bude požadovat z jejich rukou krev těch, kdož zahynuli. AA 361.1

Je výsadou strážců na hradbách Siónu, že mohou žít tak blízko Bohu a že mohou tak vnímat vlivy Ducha Božího, že Bůh může působit skrze ně a oznamovat mužům a ženám nebezpečí, jež jim hrozí, a ukazovat jim bezpečnou cestu. Jejich posláním je věrně upozorňovat duše na nevyhnutelný následek přestoupení a chránit zájmy církve. Ani na okamžik nesmějí polevit ve své bdělosti. Jejich dílo vyžaduje vypětí všech lidských schopností. Jako zvuk polnice mají znít jejich hlasy, nikdy v nich nesmí zaznít jediný kolísavý, nejistý tón. Mají pracovat ne pro mzdu, ale proto, že nemohou jinak, neboť si uvědomují, že je čeká hoře, přestanou-li hlásat evangelium. Jsou vyvoleni Bohem, potvrzení krví posvěcení a jejich posláním je zachraňovat muže a ženy před hroící záhubou. AA 361.2

Kazatel, který je spolupracovníkem Kristovým, hluboce cítí, jak svaté je jeho dílo, a jaké práce a oběti je zapotřebí, aby je splnil s úspěchem. neusiluje o snadný život nebo pohodlí pro sebe. Na sebe zapomíná. Hledá ztracené ovce a vůbec si přitom neuvědomuje, že sám je unavený, že je mu zima a že má hlad. Má před očima jediný cíl – spásu ztracených. AA 362.1

Toho, kdo slouží pod krví zbrocenou korouhví Emanuelovou, čeká dílo, jež vyžaduje hrdinské úsilí a velkou trpělivost. Voják kříže však stane neochvějně v přední řadě probíhajícího boje. Zaútočí-li proti němu nepřítel, obrátí se o pomoc k pevnosti a připomene-li Pánu zaslíbení, obsažená v jeho slově, dostane se mu posily, aby mohl splnit své okamžité povinnosti. Uvědomuje si, jak je mu zapotřebí posily shůry. Vítězství, kterých dosáhl, ho nesvádějí k tomu, aby vynášel sám sebe, nýbrž mají spíše za následek, že se stále více a více opírá o Všemohoucího. Všemohoucí moc, na niž spoléhá, mu umožní, aby poselství o spáse hlásal tak, že zapůsobí na mysl druhých. AA 362.2

Ten, jenž učí slovu, musí sám vědomě a ustavičně žít ve spojení s Bohem modlitbou a hloubáním v Písmě svatém, neboť v tom je zdroj síly. Spojení s Bohem dodá úsilí kazatele sílu, jež je větší než vliv jeho kázání. O tuto sílu se kazatel nesmí nechat připravit. Musí opravdově prosit Boha, aby mu dal sílu a pevnost, aby mohl splnit povinnost a obstát ve zkouškách, a aby dodal jeho ústům živý oheň. Příliš slabě se Kristovi vyslanci přidržují věčných věcí. budou-li lidé chodit s Bohem, ukryje je v skalní rozsedlině. A tam ukrytí, budou moci uzříti Boha, tak jako ho uzřel Mojžíš. Síla a světlo, jež jim Bůh udělí, jim umožní, aby pochopili a vykonali více, než si jen jejich omezený rozum může pomyslit. AA 362.3

Satan dosahuje největších úspěchů, použije-li své lsti proti těm, kteří jsou sklíčení. Hrozí-li kazateli nebezpečí, že by mohl propadnout malomyslnosti, nechť předloží Bohu své starosti. Právě tehdy, když nebesa nad ním byla jako z kovu, věřil Pavel v Boha nejvíce. Více než většina lidí věděl, co znamená utrpení; slyšme však jeho vítězné volání, když se sužován pokušením a zápasy obíracel k nebi: „*Nynější mírné břímě tísně získává nám nad každou míru závažnou tíhu slávy pro věky, poněvadž my nehledíme na věci viditelné, ale neviditelné.*“ (2 K 4,17.18) Pavlovy zraky byly stále upřeny na neviditelné a věčné. Uvědomoval si, že bojuje proti nadpřirozeným mocnostem, vkládal své starosti na Boha, a v tom byla jeho síla. Vzhlížením k tomu, jenž je neviditelný, nabývá duše síly a rozhodnosti a láme se moc, již má svět nad myslí a povahou. AA 363.1

Pastýř duší se má co nejvíce stýkat s lidmi, pro něž pracuje, aby se s nimi mohl seznámit a poznat, jak má své učení přizpůsobit jejich potřebám. Přednáší-li kazatel své kázání, jeho dílo tím teprve začíná. Čeká ho práce s lidmi. Má navštěvovat lidi v jejich domovech, promlouvat s nimi a opravdově a pokorně se s nimi modlit. Jsou rodiny, kterých se nedotknou pravdy slova Božího, dokud služebníci milosti Boží nevejdou do jejich domovů a neukáží jim cestu k nebesům. Srdce těch, kdož konají toto dílo, musí však bít v souzvuku se srdcem Kristovým. AA 363.2

Mnohé z toho je obsaženo v příkazu: „*Vyjdí na cesty a za hradby a přinutí vejít, aby můj dům byl plný.*“ (L 14,23) Nechť kazatelé učí pravdám v rodinách, nechť se více přiblíží těm, pro něž pracují; budou-li takto spolupracovat s Bohem, vyzbrojí je Bůh duchovní silou. Kristus je povede při jejich práci a vloží jim do úst slova, jež zapadnou hluboko do srdcí posluchačů. Každý kazatel má dosáhnout toho, aby mohl říci s Pavlem: „*Nic jsem nezameškal, aby vám nezvěstoval celou vůli Boží.*“ „*Nic z toho, co prospívalo, jsem nezameškal, abych vám nevypravoval a vás neučil veřejně i soukromě, ... abyste se obrátili pokáním k Bohu a uvěřili v našeho Pána Ježíše.*“ (Sk 20,27.20.21)

AA 364.1

Spasitel chodil dům od domu, uzdravoval nemocné, utěšoval zarmoucené, konejšil trpící, uklidňoval zoufalé. Bral do náruče malé děti a žehnal jim a pro unavené matky měl slova naděje a útěchy. S neumdlévající laskavostí a dobrotivostí se věnoval každému případu lidské bídy a lidského utrpení. Pracoval ne pro sebe, ale pro druhé. Byl služebníkem všech. Přinášet naději a sílu všem, se kterými přicházel do styku, mu bylo pokrmem i nápojem. A když lidé naslouchali pravdám, jež vycházely z jeho úst a jež se tak lišily od tradic a učení šířeného rabíny, vzkličila v jejich srdcích naděje. V Kristově učení byla opravdovost, jež dávala jeho slovům přesvědčivost a vštěpovala je do srdcí. AA 364.2

Služebníci Boží by si měli osvojit Kristův způsob práce, aby uměli z pokladnice jeho slova vyňat to, co ukojí duchovní potřeby těch, pro něž pracují. Jen tak mohou splnit své poslání. Týž Duch, který dlel v Kristu, když Kristus dával rady, jež sám stále přijímal, má být zdrojem jejich vědění a tajemstvím jejich síly při konání Spasitelova díla na tomto světě. AA 365.1

Někteří z těch, kdož působí jako kazatelé, nedosahují úspěchu proto, že dílu Páně nevěnují plnou pozornost. Kazatelé by se neměli nechat odvádět žádnými zájmy od velkého díla přivádění duší ke Spasiteli. Rybáři, jež Kristus povolal, zanechali bez váhání svých sítí a následovali ho.

Kazatelé nemohou uspokojivě konat dílo Boží a přitom nést břímě starostí spojených se svým světským zaměstnáním. Takové tříštění zájmů tlumí jejich duchovní vnímavost. Jejich mysl se pak zabývá pozemskými věcmi a služba Kristu ustupuje na druhé místo. Snaží se přizpůsobit svou práci pro věc Boží svým možnostem, místo aby přizpůsobovali možnosti tak, aby mohli dostát požadavkům Božím. *AA 365.2*

Kazatel potřebuje pro své vysoké povolání všechny své síly. Jeho nejlepší schopnosti patří Bohu. Neměl by pracovat v žádném zaměstnání, jež by ho odvádělo od jeho velkého díla. „*Kdo je vojákem,*“ pravil Pavel, „*neplete se do zaměstnání pro živobytí; chce jen vyhověti tomu, kdo jej najal na vojnu.*“ (2 Tm 2,4) Tím apoštol zdůraznil nutnost, aby se kazatel bezvýhradně zasvětil službě Kristově. Kazatel, který se cele zasvětil Bohu, nepřijme zaměstnání, jež by mu bránilo věnovat se plně svatému povolání. Neusiluje o světské pocty, ani o světské bohatství; jeho jediným cílem je hlásat druhým o Spasiteli, jenž se obětoval, aby dal lidem bohatství věčného života. Jeho nejvyšší touhou není hromadit poklady tohoto světa, nýbrž přivádět pozornost lhostejných a nevěrných k věčným věcem. Kdyby byl požádán, aby přijal zaměstnání, jež slibuje slušný výdělek, má na takové pokušení odpověď: „*Co prospívá člověku získati celý svět a zhubiti svou duši?*“ (Mk 8,36) *AA 365.3*

Takovým pokušením lákal Krista satan, přičemž dobře věděl, že kdyby byl Kristus podlehl, svět by byl nebyl vykoupen. V různých formách láká dnes týmž pokušením služebníky Boží a dobře ví, že ti, kdož se dají svěst, se pak zpronevěří svému poslání. *AA 366.1*

Není vůlí Boží, aby jeho služebníci usilovali o zbohatnutí. Psal o tom Pavel Timoteovi: „*Kořenem všeho zlého je láska k penězům; z touhy po nich někteří lidé zbloudili od víry a zapletli se do mnohých strastí. Ale ty, člověče Boží, se toho vystříhej. Usiluj o spravedlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, mírnost.*“ Příkladem i příkazem má vyslanec Kristův „*bohatým v tomto věku nařizovat, ať nejsou domýšliví, ať neskládají naděje ve věc tak nejistou, jako je bohatství, ale na Boha, jenž nám všeho poskytuje bohatě k požitku; ať činí dobro, jsou bohatí krásnými skutky, ať jsou štědrí, sdílní, ať sobě samým shromažďují poklady jako krásný základ pro budoucnost, aby se uchopili skutečného života*“ (1 Tm 6,10.11.17-19). *AA 366.2*

Zkušenosti apoštola Pavla a jeho učení o svatosti kazatelova díla jsou zdrojem pomoci a posily těm, kdož pracují ve službě evangelia. Pavlovo srdce hořelo láskou k hříšníkům a všechny své síly vynaložil pro záchranu duší. Na světě nežil vytrvalejší pracovník, který by si dovedl odepřít více než on. Požehnání, jichž se mu dostalo, měl v tak vysoké vážnosti, že jich užíval k požehnání druhých. Nedal si ujít žádnou příležitost, kdy mohl promluvit o Spasiteli, nebo pomoci těm, kdož pomoc potřebovali. Na místech, jimiž procházel, kázal evangelium Kristovo a zakládal sbory. Kdekoli se mu dostalo sluchu, snažil se čelit zlu a obracet kroky mužů a žen na cestu spravedlnosti. *AA 367.1*

Pavel nezapomínal na sbory, jež založil. Když skončil misijní cestu, vracel se s Barnabášem touž cestou a navštěvoval sbory, jež založili, a přitom z nich vybírali muže, jež by mohli vychovat k spolupráci v hlásání evangelia. *AA 367.2*

Tento rys Pavlovy činnosti skýtá pro dnešní kazatele důležité poučení. Apoštol učinil součástí své práce výchovu mladých mužů pro úřad kazatele. Bral je s sebou na své misijní cesty a tam nabyli zkušenosti, které jim později umožnily vykonávat odpovědné úkoly. Když se pak s nimi rozloučil, neztratil zájem o jejich práci a jeho listy Timoteovi a Titovi jsou svědectvím toho, jak velice si přál, aby měli úspěch. *AA 367.3*

I dnes si zkušené pracovníci počínají správně, když si vychovávají mladší pracovníky a vkládají povinnosti na jejich bedra, a nepokoušejí se nést všechno břímě sami. *AA 368.1*

Pavel nezapomínal na odpovědnost, jež na něm spočívala, jako na služebníku Kristovu, nezapomínal na to, že Bůh ho bude činit odpovědným, zahynou-li duše jeho vinou. „*Stal jsem se služebníkem,*“ pravil o evangeliu, „*podle Božího plánu, jehož provedení mezi vámi mi bylo svěřeno, abych vám plně zjevil slovo Boží, tajemství předtím skryté od věků a pokolení – ale nyní bylo zjevným učiněno jeho svatým. Jim Bůh chtěl ve známost uvést slavné bohatství tohoto tajemství mezi pohany. toto tajemství jest Kristus ve vás, naděje na slávu. Toho my zvěstujeme, napomínajíce každého člověka a učíce každého člověka v plné moudrosti, abychom každého člověka učinili doko-*

nalým v Kristu. O to se zasazují v zápasu podle jeho působivosti, která ve mně mocně působí.“ (Ko 1,25-29) AA 368.2

Tato slova kladou před pracovníka Kristova vysoký cíl. Tohoto cíle však mohou dosáhnout všichni, kdož se podřizují vedení Velikého Učitele a denně se učí ve škole Kristově. Síla Božího příkazu je bezmezná a kazatel, který se ve chvíli velké nouze uchýlí k Pánu, si může být jist, že se mu dostane toho, co pro jeho posluchače bude vůní života k životu. AA 368.3

Pavlovy listy vybízejí, aby služebník evangelia byl příkladem pravd, jimž učí, přičemž *„nikomu neklade do cesty žádné překážky, aby naše služba neupadla v podezření“*. O svém vlastním díle píše ve svém listě věřícím v Korintu: *„Ve všem se prokazujeme jako Boží služebníci, v tísních, v mnohé trpělivosti, v nouzích, v úzkostech, v ranách, v žalářích, ve zmatcích, v námahách, v bezesnosti, v postech, s čistotou, s pomazáním, se shovívavostí, s dobrotou, s Duchem svatým, s nepokryteckou láskou, se slovem pravdy, s mocí Boží, se zbrání spravedlnosti na útok a na obranu, se slávou i s potupou, s pomluvou i s pochvalou, jako ‚svědčové‘, ale přece pravdiví, jako ‚neznámí‘, a přec uznávaní, jako umírající a přece hle – živí, jako trestaní, a přece nepopravení, jako zarmoucení, a přece vždycky se radující, jako chudí, a přece mnohé obohacující.“* (2 K 6,3.4-10) AA 369.1

Titovi napsal: *„Mladší muže stejně napomínej, aby byli počestní; buď jim ve všem vzorem dobrých skutků; ukazuj v učení neporušenost, čestnost; tvé slovo ať je zdravé, povznesené nad každou možnost odsouzení, aby příslušník protivné strany nemohl o vás říkati nic špatného.“* (Tt 2,6-8) AA 369.2

Není nic vzácnějšího v očích Božích nad jeho služebníky, kteří se vydávají na úhory země, aby tam zaseli sémě pravdy a těšili se na žně. Jen Kristus může změřit péči a úzkost svých služebníků, když hledají ztracené. Udílí jim svého Ducha a jejich úsilí pak vede k tomu, že duše se odvracejí od hříchu k spravedlnosti. AA 369.3

Bůh volá muže, kteří jsou ochotni opustit své statky, své zaměstnání, a v případě potřeby i své rodiny, aby se stali jeho misionáři a volání nezůstává bez odezvy. Byli i jsou mužové, kteří pohnuti láskou Kristovou a potřebami ztracených opouštějí pohodlí domova a společnost přátel, ba i ženu a děti, aby se vydali do cizích zemí mezi modloslužebníky a divochy, a tam hlásali poselství milosti. Mnozí přitom přicházejí o život, vyvstávají však druzí, aby pokračovali v díle. Tak věc Kristova postupuje vpřed krok za krokem a čím s námahou zaseté vydává bohatou žně. Poznání Boha se šíří a korouhev kříže je vztyčena v pohanských zemích. AA 370.1

Pro obrácení jediného hříšníka by měl kazatel napnout své síly do krajnosti. Duše, kterou stvořil Bůh a kterou vykoupil Kristus, má velkou cenu, protože má před sebou možnosti; je to duchovnost, jež jí byla dána, schopnosti, jichž může nabýt, bude-li oživena slovem Božím, a nesmrtelnost, již může získat skrze naději, kterou jí dává evangelium. A jestliže Kristus opustil devadesát devět ovcí, aby mohl hledat a spasit jednu ztracenou ovci, máme právo činit méně? Nepracovat tak, jak pracoval Kristus, a neobětovat se tak, jak se on obětoval, což to není zradou svatého poslání, urážkou Boha? AA 370.2

Srdce pravého kazatele je naplněno vřelou touhou zachraňovat duše. Pravý kazatel vynakládá čas a úsilí, neleká se námahy, neboť druzí musejí slyšet pravdy, jež přinesly jeho duši takové štěstí, mír a radost. Má v sobě Ducha Kristova. Bdí nad dušemi jako ten, jenž se za ně musí odpovídat. S očima upřenýma na kříž na Golgotě, patře na vyvýšeného Spasitele, spoléhaje na jeho milost a věře, že s ním bude až do konce jako jeho štít, jeho síla a jeho schopnost, pracuje pro Boha. Zve a prosí, ujišťuje o lásce Boží a tak usiluje získat duše pro Ježíše a v nebi pak je přičten k těm, kdož *„jsou povolání, vyvolení a věrní“* (Zj 17,14). AA 371.1

35. Spása Židům

Po mnoha nevyhnutelných průtazích přibyl Pavel konečně do Korintu, města, kde dříve tak usilovně pracoval a jež mu načas působilo tak velké starosti. Shledal, že mnozí z prvních věřících ho stále milují jako toho, jenž jim první přinesl světlo evangelia. Když se s těmito učedníky pozdravil a přesvědčil se o jejich věrnosti a horlivosti, zaradoval se, že jeho dílo v Korintu nebylo marné. *AA 372.1*

Z korintských věřících, kteří kdysi málem zapomněli na své vysoké povolání v Kristu, se stali opravdoví křesťané. Jejich slova i činy zjevovaly přetvářející moc milosti Boží. Stali se silnou oporou dobra v tomto středisku pohanství a pověry. Ve společnosti svých milovaných druhů a těchto věrných obrácených Korintanů našel znavený a ustaraný duch apoštolův klid a odpočinek. *AA 372.2*

Za svého pobytu v Korintu našel si Pavel čas zamýšlet se nad novými, širšími poli činnosti. Zvláště se v myšlenkách zabýval cestou do Říma. Uvidět, jak křesťanská víra pevně zapouští kořeny ve velkém středisku tehdy známého světa, bylo jedním z jeho nejvroucnějších přání a plánem, jímž se nejvíce obíral. V Římě již byl založen sbor a apoštol toužil zajistit si spolupráci tamějších věřících na díle, jež má být vykonáno v Itálii a v jiných zemích. Aby si připravil půdu pro svou práci mezi těmito bratřími, z nichž mnozí mu byli dosud neznámí, poslal jim list, v němž jim oznámil svůj úmysl navštívit Řím a vyslovil naději, že korouhev kříže bude rozvinuta ve Španělsku. *AA 373.1*

Ve svém listě Římanům vyložil Pavel velké zásady evangelia. Uvedl v něm své stanovisko v otázkách, jež vzrušovaly židovské sbory i sbory v pohanských zemích, a ukázal, že naděje a zaslíbení, které kdysi byly určeny jen Židům, se nyní nabízejí také pohanům. *AA 373.2*

Jasně a pádně podal apoštol učení o ospravedlnění skrze víru v Krista. Věřil, že také jiným sborům by mohlo pomoci poučení, jež poslal křesťanům v Římě; jak nejasně však předvídal dalekosáhlý vliv, jaký budou mít jeho slova! Ve všech následujících věcích zářila velká pravda o ospravedlnění vírou jako mocný maják, aby ukazovala kajícím hříšníkům cestu života. Bylo to toto světlo, jež rozptýlilo tmu, která zahalovala Lutherova ducha, a zjevilo mu moc krve Kristovy očišťovat od hříchu. Totéž světlo vede tisíce duší hříchem obtížených k pravému Zdroji odpuštění a pokoje. Za list, který Pavel poslal sboru v Římě, by měl každý křesťan poděkovat Bohu. *AA 373.3*

V tomto listě psal Pavel otevřeně o břemeni, které vzal na sebe kvůli Židům. Od svého obrácení toužil po tom, aby pomohl svým židovským bratřím dospět k pochopení poselství evangelia. „*Jejich spása,*“ napsal, „*je touhou mého srdce a mou prosbou k Bohu za ně.*“ (Ř 10,1) *AA 374.1*

Nebylo to obyčejné přání, jež apoštol choval. Neustále prosil Boha, aby působil na Izraelské, kteří nepoznali v Ježíši Nazaretském zaslíbeného Mesiáše. „*Mluvím pravdu v Kristu,*“ ujišťoval věřící v Římě, „*mé svědomí mi to dosvědčuje v Duchu svatém, že nosím v srdci veliký zármutek a neustálou bolest. Přál bych si sám býti prokletím vzdálen od Krista místo svých bratří, svých pokrevních příbuzných. Vždyť jsou to Izraelští, jimž náleží synovství, sláva, smlouvy, dar zákona, bohoslužba, sliby, jim náležejí praotcové, a z nich je po stránce tělesné i Kristus – Bůh, který jest nade všechno, budiž veleben na věky.*“ (Ř 9,1-5) *AA 374.2*

Židé byli národ Bohem vyvolený, skrze nějž chtěl Bůh požehnat všemu lidstvu. Z tohoto národa vzbudil Bůh mnoho proroků. Ti předpověděli příchod Vykupitele, jenž bude zavržen a zabit těmi, kteří v něm jako první měli poznat Zaslíbeného. *AA 374.3*

Prorok Izaiáš, když se díval svým prorockým zrakem do příštích staletí a viděl, jak je zavrhován prorok za prorokem a jak je konečně zavržen i Syn Boží, napsal pod vnuknutím Ducha o tom, že Vykupitel bude přijat těmi, kteří se nepočítají mezi dítky Izraele. Pavel se zmiňuje o tomto proroctví a praví: „*Izaiáš se osměluje říci: Dal jsem se naléztí těm, kteří mne nehledali, zjevným jsem se učinil těm, kteří se po mně neptali. O Izraelovi pak praví: Po celý den jsem vztahoval ruce k národu neposlušnému a odmlouvajícimu.*“ (Ř 10,20.21) *AA 375.1*

Ačkoli Izrael zavrhl Syna Božího, Bůh Izraele nezavrhl. Poslyšme, jak to Pavel dokazuje: „*Ptám se tedy: Zavrhl Bůh svůj lid? Naprosto ne! Vždyť i já jsem Izraelský z potomstva Abrahámovy, z kmene Benjaminova. Nezavrhl Bůh svého národa, jež předurčil. Což nevíte, co praví Písmo ve zprávě o Eliášovi, jak se obrací na Boha proti Izraelovi? Eliáš praví: Pane, tvé proroky*

zabili, tvé oltáře rozkopali; zůstal jsem sám jediný, a také o můj život ukládají. Ale co mu praví výrok Boží? Ponechal jsem si sedm tisíc mužů, kteří nesklonili kolena před Bálem. Tak i v přítomném čase zůstal nějaký zbytek podle výběru Boží milosti.“ (Ř 11,1-5) AA 375.2

Izrael klopýtl a padl; to však neznamená, že by nemohl opět vstát. Na otázku: „*Neklopýtli snad proto, aby padli?*“, apoštol odpovídá: „*Naprosto ne! Ale jejich poklesem spása přešla k pohanům, aby v nich byla vzbuzena žárlivost. Jestliže jejich poklesek obohatil svět a jejich úbytek obohatil pohaný, čím víc jejich plnost! Ale vám, pohanům, pravím: Právě proto, že jsem apoštolem pohanů, tím slavněji vykonávám svou službu, zdali bych nějak mohl vzbuditi žárlivost svého pokrevstva a zachrániti aspoň některé z nich. Neboť bylo-li jejich zavržení smířením světa, čím bude jejich přijetí? Jistě životem po zmrtvýchvstání.*“ (Ř 11,11-15) AA 375.3

Bylo úmyslem Božím, aby milost Boží byla zjevena pohanům právě tak jako Izraelitům. To bylo jasně řečeno v prorocích Starého zákona. Apoštol užívá některá z těchto prorocství, aby podepřel své tvrzení. „*Což nemá hrnčír moci nad hlinou,*“ ptá se, „*aby z téže kaše udělal jednu nádobu k čestnému účelu a druhou k nečestnému? Což chce-li Bůh ukázati svůj hněv a uvésti v známost svou moc, a proto s velikou shovívavostí snášel nádoby hněvu určené k záhubě? A také proto, aby v známost uvedl bohatství své slávy na nádobách milosrdenství, které připravil k slávě, totiž na nás, které povolal nejen z Židů, nýbrž i z pohanů? – jak praví u Ozeáše: Nazvu svým národem toho, kdo nebyl mým národem, a nemilovanou nazvu milovanou, a zrovna na místě, kde jim bylo řečeno: Nejste mým lidem, tam budou nazváni syny Boha živého.*“ (Ř 9,21-26) AA 376.1

Přestože se Izrael jako národ neosvědčil, zůstali z něho mnozí, kteří měli být zachráněni. V době před příchodem Spasitele žili věrní mužové a ženy, kteří s radostí přijali poselství Jana Křtitele, a to je přivedlo k tomu, aby znovu hloubali v prorocích o Mesiáši. Když byla založena první křesťanská církev, skládala se z těchto věrných Židů, kteří poznali v Ježiši z Nazareta toho, po jehož příchodu tak toužili. Tyto zbývající má Pavel na mysli, kdy píše: „*Je-li svatý první kus těsta, bude svaté veškeré těsto. Je-li svatý kořen, tedy také větve.*“ (Ř 11,16) AA 376.2

Pavel přirovnává zbývající v Izraeli k šlechtěné olivě, z níž byly některé větve vylomeny. Pohaný pak přirovnává k větvím plané olivy, jež byly naroubovány na šlechtěný kmen. „*Byly-li některé větve vylomeny,*“ píše věřícím z pohanů, „*ty pak, ač jsi byl planou olivou, jsi byl naroubován a stal ses účastným tučnosti olivového kořene, nebud' domýšlivý proti větvím. Jsi-li domýšlivý, pamtuj, že neneseš ty kořen, nýbrž kořen nese tebe. Namítneš snad: Větve byly přece vylámány, abych já byl naroubován. Dobře! Byly vylámány pro nevěru, ale ty stojíš, kde jsi, vírou. Nevynášeš se, ale boj se! Vždyť neušetři-li Bůh přirozených větví, neušetří ani tebe. Hleď na Boží dobrotu i příkrost; příkrost k těm, kteří klesli, k tobě však Boží dobrotu, ovšem jen, setrváš-li v dobrotě; jinak i ty budeš vyřát.*“ (Ř 11,16-22) AA 377.1

Izrael se jako národ zpronevěřil a pohrdl záměrem, který s ním měl Bůh, a tím ztratil spojení s Bohem; avšak větve, které byly odděleny od mateřského kmene, mohl Bůh opět spojit s pravým kmenem Izraele – se zbývajícimi, kteří zůstali věrni Bohu svých otců. „*A oni,*“ prohlašuje apoštol o těchto vylomených větvích, „*nezůstanou-li v nevěře, budou znovu vroubováni. Vždyť Bůh je mocen i je znova vroubovati.*“ „*Tys byl vyřát,*“ píše pohanům, „*z olivy od přírody plané a proti přírodě vroubován do ušlechtilé; tím spíše mohou býti na vlastní olivu znovu naroubovány přirozené větve. Přál bych si, abyste, bratří, pochopili toto tajemství a nespoležali na vlastní myšlenky. Jen částečné zatvrzení Izraelovo nastalo po tu dobu, než veškeré pohanstvo vejde.*“ AA 377.2

Pak bude zachráněn celý Izrael, jak je psáno: *Přijde ze Sióna Vykupitel, odvrátí bezbožnost od Jáкова; to bude má smlouva s nimi, až odejmu jejich hříchy.* – Co se týče evangelia, jsou Židé nepřáteli kvůli vám; ale co se týče výběru, zůstávají milovanými Božími kvůli svým předkům. Boží milostivé dary a jeho povolání jsou neodvolatelné. Vy jste kdysi byli neposlušní Bohu, nyní však se vám dostalo milosrdenství pro jejich nevěru; tak i oni nyní propadli neposlušnosti pro milosrdenství, které se stalo vám, aby se ho dostalo i jim. Bůh totiž všecky uzavřel pod nevěru, aby se nade všemi smiloval. AA 378.1

Ó hlubokosti Božího bohatství, moudrosti a poznání! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a jak nevystopovatelné jeho cesty! Kdo poznal smýšlení Páně? Kdo se stal jeho poradcem? Kdo mu dal

*něco předem, aby mu to musilo být odplaceno? Neboť z něho, skrze něho a pro něho jest všechno. Je-
mu buď sláva na věky!“* (Ř 11,23-36) AA 378.2

Tak Pavel ukazuje, že Bůh může bohatě proměnit srdce Židů i pohanů a dát každému, kdo věří v Krista, požehnání zaslíbená Izraeli. Uvádí, co Izaiáš prohlásil o lidu Božím: „*I kdyby bylo synů Izraelských jako písku mořského, jen zbytek bude zachráněn, neboť Pán dokonale a rychle provede své slovo na zemi. Již i před tím řekl Izaiáš: Kdyby Pán Sabaot nám nebyl zanechal nějakého potomstva, bylo by se nám vedlo jako Sodomě a byli bychom podobni Gomoře.*“ (Ř 9,27-29) AA 379.1

V době, kdy byl Jeruzalém rozvalen a chrám rozbořen, bylo mnoho tisíc Židů prodáno za otrocky do pohanských zemí. Podobní vrakům lodí na pustém břehu byli rozprášeni mezi národy. Po devatenáct století bloudí Židé ze země do země po celém světě a nikde se jim jako národu nepřiznává práva znovu získat svou starou vážnost. Ponižování, nenávidění, pronásledování, takový úděl je provází ze století do století. AA 379.2

Přes hrozný soud, který byl nad Židy jako nad národem vyneseno v době, kdy zavrhl Ježíše Nazaretského, žije v každé době nemálo ušlechtilých, bohabojných židovských mužů a žen, kteří odevzdaně snášejí utrpení. Bůh je potěšuje v jejich strádání a se soucitem patří na jejich hrozné postavení. Slyší úpěnlivé modlitby těch, kdož ho hledají celým srdcem, aby správně pochopili jeho slovo. Někteří z nich poznávají v prostém Nazaretském, kterého jejich předkové zavrhl a ukřižovali, pravého Mesiáše Izraele. Když jejich mysl pochopí význam známých proroctví, tradic a falešných výkladem tak dlouho zatemňovaných, naplní se jejich srdce vděčností k Bohu za nevýslovný dar, kterým obdařuje každou lidskou bytost, jež se rozhodne přijmout Krista za osobního Spasitele. AA 379.3

Právě tyto má na mysli Izaiáš, když praví ve svém proroctví: „*Zbytek bude zachráněn.*“ (Ř 9,27) Od dnů, kdy žil Pavel, až po naši dobu volá Bůh svým Duchem svatým Židy i pohany. „*Běh nehledí na to, čím kdo jest*“ (Ř 2,11), pravil Pavel. O sobě apoštol tvrdil, že je „*dlužníkem Řeků i barbarů*“, právě tak jako Židů; nezapomínal však přitom na rozhodující přednost, kterou mají Židé před ostatními především proto, že skrze ně a na nich „*došly ověření Boží výroky*“ (Ř 3,2). „*Evangelium,*“ pravil, „*jest Boží moc k spáse každému věřícímu, předně Židovi, ale také Řekovi. Projevuje se v něm totiž Boží spravedlnost plynoucí z víry a vedoucí k víře, jak jest psáno: Spravedlivý z víry bude živ.*“ (Ř 1,16. 17) Je to toto evangelium Kristovo, stejně účinné jak pro Židy tak pro pohany, o němž píše Pavel ve svém listě Římanům, že se za ně nestydí. AA 380.1

Kdyby bylo toto evangelium předneseno Židům ve své plnosti, přijali by mnozí z nich Krista za Mesiáše. Mezi křesťanskými kazateli je jen málo takových, kteří se cítí povoláni působit mezi Židy; jim však, jež jsou často opomíjeni, má být přineseno poselství milosti a naděje v Kristu právě tak, jako každému jinému. AA 380.2

Při hlásání evangelia v posledních dnech, až bude třeba zvlášť působit mezi lidmi dosud opomíjenými, očekává Bůh, že jeho poslové se budou zvlášť věnovat židovskému národu, jehož příslušníky najdou ve všech částech světa. Až jim vysvětlí věčný úmysl Jehovův z Písem Starého zákona ve světle Nového zákona, bude to pro mnohé z Židů jako úsvit nového dne, vzkříšením duše. Až poznají, že Kristus Nového zákona je vyličen na stránkách Písem Starého zákona a až pochopí, jak Nový zákon objasňuje Starý, probudí se jejich dřímající schopnosti a uznají Krista za Spasitele světa. Mnozí přijmou Krista vírou za svého Vykupitele. Jim se splní slova: „*Všem těm, kteří ho přijali, dal moc státí se dítkami Božími, těm, kteří věří v jeho jméno.*“ (J 1,12) AA 381.1

Mezi Židy jsou takoví, kteří se jako Saul z Tarsu vyznají v Písmech, a ti budou s podivuhodnou silou hlásat neměnnost zákona Božího. Bůh Izraele způsobí, že se tak stane za našich dnů. Jeho rámeč není krátké, aby nemohlo pomoci. Budou-li jeho služebníci působit ve víře na ty, kteří byli tak dlouho opomíjeni a jimiž bylo tak dlouho opovrhováno, zjeví se jeho spása. AA 381.2

„*Takto dí o domu Jákobovu Hospodin, kterýž vykoupil Abraháma: Nebudeť již zahanben Jákob, aniž více tvář jeho zbledne. Nebo když uzří syny své, dílo rukou mých uprostřed sebe, an posvěcují jména mého, tedy posvěcovati budou Svatého Jákobova, a k bázni Boha Izraelského sloužiti, aby bloudící duchem zabyli rozumnosti, a reptáci naučili se umění.*“ (Iz 29,22-24) AA 382.1

36. Odpadnutí v Galacii

Když pobýval v Korintu, měl Pavel vážné a opodstatněné obavy o některé ze sborů již založených. Vlivem falešných učitelů, kteří povstali mezi věřícími v Jeruzalémě, vzmáhal se mezi věřícími v Galacii rozkol, šířilo se bludné učení a smyslnost. Tito falešní učitelé směšovali židovské tradice s pravdami evangelia. Nedbali rozhodnutí všeobecného shromáždění v Jeruzalémě a naléhali na obrácené pohany, aby zachovávali zákon o obřadech. AA 383.1

Situace byla kritická. Hrozilo nebezpečí, že zanesené zlo zakrátko rozloží galatské sbory. AA 383.2

Pavel byl hluboce zasažen a vzkypěl hněvem, když se dozvěděl o otevřeném odpadnutí těch, jež věrně učil zásadám evangelia. Okamžitě napsal oklamáným věřícím list, v němž odhalil falešné učení, jež přijali, a velmi přísně káral ty, kdož se odchýlili od víry. Pozdravil Galatské slovy: „*Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a Pána Ježíše Krista,*“ a pak je ostře pokáral těmito slovy: AA 383.3

„*Divím se, že se od toho, jenž vás povolal v milosti Kristově, tak rychle uchylujete k jinému evangeliiu. Není ovšem jiného evangelia, jen někteří lidé vás matou a chtějí převrátiti evangelium Kristovo. Ale i kdybychom my sami nebo anděl z nebe hlásal evangelium odchylné od toho, jež jsme vám hlásali, proklet bud!*“ (Ga 1,6-8) Pavlovo učení bylo v souladu s Písmem a Duch svatý potvrdzoval Pavlovo dílo; proto Pavel varoval své bratří, aby neposlouchali nic, co by odporovalo pravdám, jimž je učil. AA 384.1

Apoštol vybídl galatské věřící, aby si dobře vzpomněli na to, jaké byly jejich první pocity, když se stali křesťany. „*Vy pošetili Galatští!*“ napsal jim. „*Kdo vás obloudil? Vždyť vám byl Kristus, jakožto ukřižovaný, dříve zrovna nakreslen před očima! Jen to bych chtěl od vás zvěděti: dostalo se vám Ducha ze skutků zákona, či ze zvěsti o víře? Jak můžete býti tak pošetili? Začali jste Duchem, nyní končíte tělem. Tak veliké věci jste zažili, a všechno nadarmo? Ač zažili-li jste to v skutku nadarmo! Nuže tedy: Bůh, jenž vás opatřuje Duchem a dělá mezi vámi mocné činy, působí to ze skutků zákona či z víry ve zvěst?*“ (Ga 3,1-5) AA 384.2

Tak Pavel pohnal galatské věřící před soud jejich vlastního svědomí a pokusil se zarazit je v jejich počínání. Spolehl se na spásnou moc Boží, odmítl uznat učení odpadlých učitelů a snažil se odpadlíkům vysvětlit, že byli hrubě oklamáni, že však ještě mohou překazit úmysly satanovy, vrátili se ke své dřívější víře v evangelium. Postavil se pevně na stranu pravdy a spravedlnosti a jeho naprostá věrnost a víra v poselství, jež hlásal, pomohly mnohým, kteří odpadli od víry, aby začali znovu věřit ve Spasitele. AA 384.3

Jak pronikavě se lišil list, který poslal galatským, od listu, který před tím napsal sboru v Korintu! Korintské káral ohleduplně a jemně, Galatské však tepal nemilosrdnými slovy. Korintští podlehli pokušení. Oklamáni důmyslnými vývody učitelů, kteří jim pod pláštíkem pravdy předkládali bludy, upadli v bezradnost a do zmatků. Naučit je, aby rozeznali falešné od pravého, vyžadovalo obezřelost a trpělivost. Tvrdostí nebo nerozvážným spěchem by se Pavel mohl připravit o vliv, který měl na mnohé, jimž toužil pomoci. AA 385.1

V galatských sborech však zjevný, nepokrytý blud vytlačoval poselství evangelia. Tyto sbory se pro zastaralé židovské obřady vpravdě zřekly Krista, jenž je pravým základem víry. Apoštol viděl, že musí učinit nejrozhodnější kroky a udělit nejostřejší výstrahy, mají-li být věřící v Galacii spaseni před nebezpečnými vlivy, jež je ohrožují. AA 385.2

Pro každého služebníka Kristova se tu naskýtá poučení, že svou práci musí přizpůsobovat stavu těch, jimž chce prospět. Je k tomu zapotřebí laskavosti a trpělivosti stejně jako rozhodnosti a pevnosti; tvrdosti však možno použít jen po náležité úvaze. Jednat moudře s lidmi různého smýšlení, za různých okolností a poměrů, je činnost, která vyžaduje rozvahu a rozum osvětlený a posvěcený Duchem Božím. AA 385.3

Ve svém listě galatským věřícím uvádí Pavel ve zkratce hlavní události spjaté s jeho obrácením a s jeho prvními křesťanskými zážitky. Snažil se tím ukázat, že to byl zvláštní projev božské moci, který ho přivedl k poznání a přijetí velkých pravd evangelia. A skrze poučení, jehož se mu dostalo od samého Boha, byl Pavel přiveden k tomu, aby varoval a napomenul Galatské způsobem tak

slavným a rozhodným. Nepsal váhavě a s pochybnostmi, nýbrž s jistotou pevného přesvědčení a dokonalé znalosti. Jasně naznačil, jaký je rozdíl mezi tím, učí-li člověk, a tím, pochází-li poučení přímo od Krista. AA 386.1

Apoštol naléhal na Galatské, aby se odvrátili od falešných vůdců, kteří je svedli, a vrátili se k víře, kterou provázely neklamné důkazy božského souhlasu. Mužové, kteří se pokoušeli odvrátit je od víry v evangelium, byli pokrytci, hříšní v srdci a zkažení v životě. Jejich náboženství záleželo v řadě obřadů; mysleli si totiž, že jejich zachováváním získají přízeň Boží. Netoužili po evangeliu, které hlásá požadavek: „*Nikdo nemůže vidět království Boží, leč by se narodil znovu.*“ (J 3,3) Měli pocit, že náboženství založené na takovém učení vyžaduje příliš velkou obět, a proto setrvali ve svých bludech, klamajíce sebe i druhé. AA 386.2

Nahradit vnějšími náboženskými formami čistotu srdce a života vyhovuje i dnes neobrozeným povahám, jako to vyhovovalo oněm židovským učitelům. Dnes jako tehdy působí falešní duchovní vůdcové, jejichž učení mnozí dychtivě naslouchají. Satan velice usiluje o to, aby odvrátil mysl člověka od naděje na spásu skrze víru v Krista a skrze poslušnost zákona Božího. V každé době působuje arcinepřítel svá pokušení předsudkům nebo zálibám těch, jež chce oklamat. V době apoštolů svedl Židy, aby lpěli na zákonech o obřadech a zavrhlí Krista; v současné době svádí mnohé vyznavače křesťanství, aby pod záminkou, že ctí Krista, nedbali mravního zákona a učili, že jeho předpisy lze beztrestně přestupovat. Je povinností každého služebníka Božího, aby se pevně a rozhodně postavil proti takovým, kteří převracejí víru, a nebojácně slovem pravdy odhaloval jejich bludy. AA 387.1

Ve snaze získat opět důvěru svých bratří v Galacii musel Pavel obhájit své postavení Kristova apoštola. Prohlásil o sobě, že je apoštolem „*ne od lidí ani skrze člověka, nýbrž skrze Ježíše Krista a Boha Otce, jenž jej vzkřísil z mrtvých*“ (Ga 1,1). Ne od lidí, nýbrž od nejvyšší Moci na nebesích přijal své poslání. A jeho postavení potvrdilo všeobecné shromáždění v Jeruzalémě, jehož rozhodnutími se Pavel řídil při vši své práci mezi pohany. AA 387.2

Těm, kteří popírali jeho apoštolství, dokázal, že nestojí v ničem za těmi „*veleapoštoly*“ (2 K 11,5), a to ne proto, aby se tím sám vyvýšil, nýbrž aby velebil milost Boží. Ti, kdož se snažili snižovat jeho povolání a jeho dílo, bojovali proti Kristu, jehož milost a moc se projevovala skrze Pavla. Odpor nepřátel apoštola donutil, aby podnikl rozhodný krok a uhájil své postavení a autoritu. AA 388.1

Pavel se dovolával těch, kteří za svého života už jednou poznali moc Boží, a vyzýval je, aby se vrátili ke své první lásce, k pravdě evangelia. Dokládal neotřesitelnými důkazy, jaké výsadě se těší, že se mohou stát svobodnými muži a ženami v Kristu, skrze jehož usmiřující milost budou všichni, kdož se mu plně oddají, oděni rouchem jeho spravedlnosti. Vyslovil přesvědčení, že každá duše, která chce být spasena, musí mít vlastní osobní zážitky ve věcech Božích. AA 388.2

Apoštolova opravdová, naléhavá slova nezůstala bez účinku. Duch svatý mocně zapůsobil a mnozí, jejichž nohy vkročily na cizí stezky, se vrátili ke své bývalé víře v evangelium. Od té doby zůstali stáli v svobodě, již je Kristus vysvobodil. V jejich žití se projevy plody Ducha – „*lásky, radost, pokoj, shovívavost, laskavost, dobrota, věrnost, mírnost, zdrženlivost*“ (Ga 5,22). Jméno Boží bylo oslaveno a k věřícím se připojili mnozí další z celé krajiny. AA 388.3

37. Pavlova poslední cesta do Jeruzaléma

Pavel si velice přál dostat se do Jeruzaléma ještě před velikonocemi, aby se tam mohl setkat s těmi, kdož přijdou ze všech končin světa na slavnost. Stále se kojil nadějí, že by mohl nějakým způsobem odstranit předsudky svých nevěřících krajanů, aby je pak mohl přivést k přijetí vzácného světla evangelia. Chtěl se také setkat se sborem v Jeruzalémě a odevzdat mu dary, které posílaly sbory z pohanských zemí chudým bratřím v Judeji. Doufal, že touto návštěvou upevní spojení mezi Židy obrácenými na víru a obrácenými z pohanů. AA 389.1

Jakmile dokončil své dílo v Korintu, rozhodl se, že odpluje přímo do jednoho z přístavů na pobřeží Palestiny. Vykonal všechny přípravy, a když se chystal vstoupit na loď, dozvěděl se, že Židé ukládají o jeho život. Až dosud se těmto odpůrcům víry přes veškeré jejich úsilí nepodařilo překazit práci apoštolovu. AA 389.2

Úspěch, který provázel kázání evangelia, vzbudil opětovně hněv Židů. Ze všech stran přicházely zprávy o tom, jak se šíří nové učení, jež zbavuje Židy povinnosti zachovávat zvyky předpisované zákonem o obřadech a jež přiznává pohanům tytéž výsady, jimž se těší Židé jako dítky Abrahámovy. Při svých kázáních v Korintu používal Pavel týchž důkazů, jichž použil tak pádně ve svých listech. Jeho důrazné tvrzení, že „*není rozdílu mezi Řekem a Židem, obřezaným a neobřezaným*“ (Ko 3,11), pokládali nepřátelé za opovážlivé rouhání, a proto se rozhodli, že jeho hlas musí být umlčen. AA 390.1

Když byl Pavel upozorněn na chystaný úklad, rozhodl se, že půjde oklikou přes Macedonii. Musel se vzdát svého plánu dorazit do Jeruzaléma tak, aby stihl velikonoční bohoslužby, doufal však, že tam bude o letnicích. AA 390.2

S Pavlem a Lukášem se vydal na cestu „*Sopater, syn Pyrrhův z Bereje, z Tessalonických pak Aristarchus a Sekundus, dále Gaius z Derby, Timoteus a Asiaté Tychikus a Trofimius*“ (Sk 20,4). Pavel měl totiž u sebe velkou částku peněz od pohanských sborů, které chtěl odevzdat bratřím pověřeným prací v Judsku; proto zařídil, aby ho do Jeruzaléma doprovodili tito bratři jako představitelé různých sborů, které poskytly příspěvky. AA 390.3

Ve Filipech se Pavel pozdržel, aby tam strávil velikonoce. Zůstal s ním jen Lukáš, ostatní členové skupiny pokračovali v cestě až do Troady a zde na něho čekali. Ze všech, které apoštol obrátil, byli Filipští nejupřímnější a jeho srdci nejmilejší, a tak s nimi prožil osm dní svátků v klidu a blaženosti. AA 390.4

Pak vypluli z Filip a za pět dní se Pavel a Lukáš sešli se svým doprovodem v Troadě a strávili sedm dní s tamními věřícími. AA 391.1

V poslední den Pavlova pobytu se k večeři sešli bratři „*k lámání chleba*“. Skutečnost, že jejich milovaný učitel se chystá odejít, přivábila větší množství věřících než obvykle. Shromáždili se „*v hodní místnosti*“ (Sk 20,7) ve druhém patře. Tam apoštol s horoucí láskou k nim kázal až do půlnoci. AA 391.2

V jednom z otevřených oken seděl mladý muž, jménem Eutychus. V této nebezpečné pozici usnul a spadl na dvůr. Nastal rozruch a zmatek. Když ho zdvihali, byl mladík mrtev. Přiběhli mnozí a s pláčem a nářkem se shromáždili kolem něho. Pavel však, proraziv si cestu poděšeným zástupem, ho objal a vroucně se pomodlil, aby Bůh vrátil mrtvému život. Jeho prosba byla vyslyšena. Nářek a lkaní přehlušil apoštolův hlas, jenž pravil: „*Nelekejte se; je v něm ještě duše.*“ S radostnými pocity se věřící shromáždili opět v horní místnosti. Zúčastnili se lámání chleba a pak Pavel „*ještě dlouho s nimi hovořil až do svítání*“ (Sk 20,11). AA 391.3

Lod', na které Pavel a jeho průvodci měli pokračovat v cestě, se už chystala k vyplutí, a bratři spěchali na palubu. Apoštol sám však se rozhodl, že půjde kratší cestou po souši mezi Troadou a Assem, kde se pak setká se svými druhy. To mu poskytne chvíli klidu k rozjímání a k modlení. Neznáze a nebezpečí spojené s jeho nastávající návštěvou Jeruzaléma, postoj tamního sboru k němu a jeho dílu, jakož i poměry ve sborech a zájmy hlásání evangelia na jiných úsecích vyvolávaly zne-

pokojení a nutily k vážnému zamyšlení a apoštol využil této zvláštní příležitosti, aby prosil Boha o sílu a vedení. *AA 391.4*

Když se cestující plavili od Assa směrem na jih, pluli kolem města Efezu, kde apoštol tak dlouho působil. Pavel si velice přál navštívit tamní sbor, neboť měl pro něj důležité pokyny a rady. Po zralé úvaze se však rozhodl, že se nebude zdržovat, protože toužil, „*aby, bylo-li by mu možno, přibyl na den letnic do Jeruzaléma*“ (Sk 20,16). Když však připlul do Milétu, vzdáleného asi třicet mil od Efezu, dozvěděl se, že by se mohl setkat se zástupci tamního sboru, dříve než loď vypluje na další cestu. Proto poslal hned poselství starším sboru a žádal je, aby si pospíšili do Milétu, aby se s nimi mohl uvidět, než bude pokračovat v cestě. *AA 392.1*

Uposlechli jeho výzvy a přišli a Pavel k nim pronesl závažná a jímavá slova, jimiž je napomenul a jimiž se s nimi rozloučil. „*Vy víte,*“ pravil, „*jak jsem od prvního dne, kdy jsem vstoupil do Malé Asie, žil s vámi po celý čas, slouže Pánu s veškerou pokorou, se slzami a zkouškami, jež mě potkávaly pro židovské úklady; kterak jsem nic z toho, co prospívalo, nezameškal, abych vám nevypravoval a vás neučil veřejně i soukromě, zapřísahal jsem Židy i Řeky, aby se obrátili pokáním k Bohu a uvěřili v našeho Pána Ježíše Krista.*“ (Sk 20,18-21) *AA 392.2*

Pavel vždy vyvyšoval božský zákon. Ukazoval, že zákon nemá moc zachránit člověka před trestem za neposlušnost. Přestupníci musejí litovat svých hříchů a pokořit se před Bohem, jehož spravedlivý hněv vyvolali přestoupením jeho zákona, a musejí také uvěřit v krev Kristovu jako v jediný prostředek, jímž dosáhnou odpuštění. Syn Boží zemřel jako oběť za ně a vstoupil na nebesa, aby stanul před svým Otcem jako jejich přímluvce. Pokáním a vírou mohou být vysvobozeni z kletby hříchu a milost Kristova jim umožní, aby napříště byli poslušni zákona Božího. *AA 393.1*

„*Není tedy, hle,*“ pravil Pavel dále, „*ubírám se do Jeruzaléma puzen vnitřní nutností; nevím, co se mi tam stane, leda že mě Duch svatý v každém městě ujišťuje, že mě čekají pouta a strasti. Ale život má pro mne jen tu cenu, abych dokončil svůj běh a službu, již jsem přijal od Pána Ježíše, abych vydával svědectví o evangeliu Boží milosti. Hle, já nyní vím, že již nespátříte mou tvář vy všichni, mezi kterými jsem procházel a kázal království Boží.*“ (Sk 20,22-25) *AA 393.2*

Pavel neměl původně v úmyslu vydat toto svědectví; když však mluvil, dostal od Ducha svatého vnuknutí, jež potvrdilo jeho obavy, že toto je jeho poslední setkání s efezskými bratřími. *AA 393.3*

„*Proto se vás dnes dovolávám, že jsem čist od krve všech lidí, neboť jsem nic nezameškal, abych vám nezvěstoval celou vůli Boží.*“ (Sk 20,26.27) Nic, ani strach, že někoho urazí, ani touha získat něčí přátelství nebo z toho, co mu Bůh dal pro jejich poučení, výstrahu nebo polepšení. I dnes požaduje Bůh od svých služebníků, aby byli nebojácní při kázání slova a plnění jeho předpisů. Služebník Kristův nemá lidem předkládat jen ty pravdy, které jsou jim příjemné, a zatajovat jim takové, které by jim mohly způsobit bolest. Měl by s velkou úzkostlivostí sledovat, jak se vyvíjí jejich povaha. Vidí-li, že někdo z jeho stáda podlehl hříchu, musí mu jako věrný pastýř dát ze slova Božího to naučení, jež se hodí pro jeho případ. Připustí-li, aby takový pokračoval ve své cestě bez výstrahy, bude se zodpovídat za jeho duši. Pastýř, který věrně plní svůj vysoký úkol, musí své ovečky věrně poučovat o všech stránkách křesťanské víry a musí jim ukazovat, jakými musejí být a co musejí činit, aby obstály v den Boží. Jen věrný učitel pravdy bude na konci svého působení moci říci s Pavlem: „*Jsem čist od krve všech lidí,*“ což znamená, „*Nejsem odpověden za záhubu žádného člověka.*“ *AA 393.4*

„*Buďte bedliví na sebe,*“ napomínal apoštol své bratří, „*a na celé stádce, v němž vás Duch svatý ustanovil za dozorce, abyste pásli církev našeho Pána, kterou si získal vlastní krví.*“ (Sk 20,28) Kdyby služebníci evangelia měli ustavičně na mysli to, že jsou jim svěřeny duše, jež byly vykoupeny krví Kristovou, více by si uvědomovali význam své práce. Mají pečovat o sebe a své stádo. Svým vlastním příkladem by měli dokládat a posilovat své rady a pokyny. Jako učitelé cesty životem by neměli zavdávat příčinu, aby se o pravdě mohlo mluvit zle. Jako zástupci Kristovi mají udržovat čest Kristova jména. Svou oddaností, čistotou svého života a svým zbožným jednáním mají prokázat, že jsou hodni svého vysokého povolání. *AA 394.1*

Apoštolu byla zjevena nebezpečí, jež ohrozí sbor v Efezu. „*Já vím,*“ pravil, „*že po mém odchodu přijdou na vás násilní vlci a neušetří stádce, ano i z vás samých povstanou muži s převratnými řečmi, aby za sebou strhli učedníky.*“ Pavel se chvěl o osud sboru, když, pohlížeje do bu-

doucnosti, viděl, jaké útoky vnějších i vnitřních nepřátel bude sbor muset snášet. Se vší vážností a opravdovostí vyzval své bratří, aby úzkostlivě střežili svou svatou víru. Za příklad jim uvedl své neúnavné působení mezi nimi: „*Proto buďte bdělí, pamatujte, že jsem každého z vás po tři léta dnem i nocí nepřestal se slzami napomínati.*“ (Sk 20,31) AA 395.1

„*A nyní, bratří,*“ pravil dále, „*vás poroučím Pánu a slovu jeho milosti; on vás může vybudovati a dáti vám dědický podíl mezi všemi posvěcenými. Po ničím stříbře, zlatě ani šatu jsem nezatoužil.*“ Někteří z efezských bratří byli zámožní, avšak Pavel se nesnažil těžit z nich pro svůj osobní prospěch. Nechtěl své poselství slučovat se svými vlastními potřebami. „*Tyto mé ruce,*“ prohlásil, „*posloužily všem mým potřebám i mým druhům.*“ Při vší své svízelné práci a při svých dlouhých cestách pro věc Kristovu byl s to nejen postarat se o své potřeby, ale i něco ušetřit pro obživu svých spolupracovníků a pro zmírnění bídy chudých. Dosáhl toho jen neumdlévající pílí a největší šetrností. Právem mohl poukázat na svůj vlastní příklad, když pravil: „*Ukázal jsem vám, že se tak musíme práci ujímati slabých a pamatovati na slova Pána Ježíše, poněvadž on řekl: Blaženější jest dávatí než bráti.*“ (Sk 20,32-35) AA 395.2

„*Po těch slovech klekl a s nimi se všemi se pomodlil. Všichni se dali do usedavého pláče, objímali Pavla a líbali jej; nejvíc lkali nad tím slovem, které řekl, že již nikdy nespátí jeho tvář. Pak jej vyprovodili k lodi.*“ (Sk 20,36-38) AA 396.1

Z Miléty pluli cestující „*přímým během k ostrovu Kóu, druhého dne k Rhodu a odtud do Patary*“ na jihozápadním pobřeží Malé Asie, kde „*nalezli loď určenou do Fénicie; vstoupili na ni a odpluli.*“ V Tyru, kde se loď měla vykládat, našli několik učedníků a zůstali u nich sedm dní. Duch svatý upozornil tyto učedníky na nebezpečí, jež hrozí Pavlovi v Jeruzalémě, a ti pak prosili Pavla, „*aby nevstupoval do Jeruzaléma*“ (Sk 21,1.2.4). Apoštol však nepřipustil, aby ho strach ze strastí a uvěznění odradil od jeho úmyslu. AA 396.2

Když uplynul týden, který strávil v Tyru, doprovodili Pavla všichni muži se ženami a dětmi k lodi, a než vstoupil na palubu, poklekli na břehu a pomodlili se, on za ně, a oni za něho. AA 396.3

Cestující pokračovali ve své cestě směrem k jihu, až připluli do Cezareje. „*Tam vešli do domu evangelisty Filipa, který byl jedním ze sedmi diákonů, a zůstali u něho.*“ (Sk 21,8.9) Zde prožil Pavel několik klidných, šťastných dní, na dlouhou dobu posledních dní dokonalé svobody, jíž se mohl těšit. AA 397.1

Když Pavel dlel v Cezareji, „*přišel tam z Judeje nějaký prorok jménem Agabus. Přistoupil k nám,*“ vypráví Lukáš, „*vzal Pavlův pás, svázal si nohy a ruce a řekl: Toto praví Duch svatý: Muže, kterému tento pás náleží, takto sváží v Jeruzalémě Židé a vydají v ruce pohanům.*“ (Sk 21,10.11) AA 397.2

„*Jakmile jsme to uslyšeli,*“ vypráví Lukáš dále, „*prosili jsme my i místní lidé Pavla, aby nechodil do Jeruzaléma.*“ Pavel se však nechtěl odchýlit od cesty povinnosti. Chtěl následovat Krista i do vězení a na smrt, bude-li to třeba. „*Proč pláčete a rmoutíte mi srdce?*“ zvolal; „*Já jsem hotov nejen dáti se svázati, ale i zemříti v Jeruzalémě pro jméno Pána Ježíše.*“ Když viděli, že mu působí bolest, aniž mohou změnit jeho záměr, přestali bratří na něho naléhat a řekli jen: „*Staň se vůle Páně!*“ (Sk 21,12-14) AA 397.3

Pak přišel čas, kdy skončil jejich krátký pobyt v Cezareji. Pavel a jeho společníci se v doprovodu několika bratří vydali do Jeruzaléma se srdcem hluboce sklíčeným pocitem nadcházející pohromy. AA 397.4

Ještě nikdy nepřicházel apoštol do Jeruzaléma s takovým smutkem v srdci. Věděl, že tam najde jen málo přátel, zato však mnoho nepřátel. Blížil se k městu, jež zavrhl a ukřižovalo Syna Božího a nad nímž se nyní stahovaly hrozivé mraky božského hněvu. Vzpomněl si, jak sám byl zaujat proti následovníkům Kristovým, a pocítil nejhlubší soucit se svými oklamanými krajany. A přitom jak malou mohl mít naději, že jim bude moci pomoci! Táž zaslepenost a týž hněv, který kdysi planul v jeho srdci, hořel nyní mocně v srdcích celého národa a byl namířen proti němu. AA 397.5

A nemohl počítat s účastenstvím a podporou ani svých bratří ve víře. Neobrácení Židé, kteří po něm ustavičně slídili, rozšiřovali o něm a o jeho díle nejnepříznivější zprávy po Jeruzalémě osobně i listy, a někteří, dokonce i apoštolové a starší, přijímali tyto zprávy jako pravdivé a nepokoušeli se je vyvracet, ani neprojevovali touhu být s Pavlem zajedno. AA 398.1

Avšak uprostřed všeho zastrašování apoštol nezoufal. Věřil, že hlas, který promluvil k jeho srdci, promluví také k srdci jeho krajanů, a že Mistr, jehož spoluúčedníci milovali a jemuž sloužili, spojí jejich srdce s jeho k práci na díle evangelia. *AA 398,2*

38. Pavel uvězněn

„Když jsme dorazili do Jeruzaléma, přivítali nás bratři radostně. Druhého dne šel Pavel s námi k Jakubovi, kde se sešli všichni presbyteři.“ (Sk 21,17.18) AA 399.1

Při té příležitosti odevzdal Pavel a jeho průvodci vedoucím představitelům díla evangelia v Jeruzalémě příspěvky, jež poskytly sbory v pohanských zemích pro podporu chudých židovských bratří. Sbíráni těchto příspěvků stálo apoštola a jeho spolupracovníky mnoho času, přemýšlení a namáhavé práce. Částka, která svou výší daleko přesahovala očekávání starších v Jeruzalémě, představovala mnohé oběti věřících z pohanů a vyžádala si od nich mnohé odpírání. AA 399.2

Tyto dobrovolné oběti byly znamením oddanosti obrácených pohanů organizovanému dílu Božímu na celém světě a všichni je měli přijmout s vděčným uznáním; přesto si Pavel a jeho společníci všimli, že i mezi těmi, s nimiž se nyní setkali, jsou takoví, kteří nedovedou ocenit ducha bratrské lásky, s níž byly dary poslány. AA 399.3

V prvních letech šíření evangelia mezi pohany lpěli někteří vedoucí bratři v Jeruzalémě na starých predsudcích a starém způsobu myšlení a nespolečovali s Pavlem a jeho druhy. Ve snaze zachovat několik nicotných forem a obřadů neviděli požehnání, jež by jim a věci, již milovali, přineslo úsilí o sjednocení všech částí díla Páně. Ačkoli chtěli hájit zájmy křesťanské církve, přestali držet krok s prozíravým řízením Božím a podle svého rozumu se pokoušeli pracovníky v mnohém zbytečně omezovat. Tak vznikla skupina mužů, kteří sice sami osobně nepoznali měnící se podmínky a potřeby pracovníků evangelia na vzdálených místech, přesto si však osobovali právo nařizovat svým bratřím na těchto působištích, jak mají pracovat. Měli pocit, že šíření evangelia by mělo postupovat tak, jak si to oni představují. AA 400.1

Uplynulo již několik let od doby, kdy se bratři z Jeruzaléma sešli se zástupci jiných předních sborů a pečlivě zvažovali složité otázky týkající se způsobu práce těch, kdož působí mezi pohany. Na této poradě se bratři dohodli, že dají sborům určitá doporučení o některých obřadech a obyčejích, a také o obřizce. Na tomto všeobecném shromáždění se bratři také jednomyslně usnesli, že křesťanským sborům doporučí Pavla a Barnabáše jako pracovníky, kteří jsou hodni naprosté důvěry každého věřícího. AA 400.2

Mezi těmi, kdož se tohoto shromáždění zúčastnili, bylo několik takových, kteří ostře kritizovali způsob práce apoštolů, na nichž spočívalo hlavní břímě práce spojené se šířením evangelia v pohanském světě. Během zasedání však lépe pochopili záměr Boží, připojili se ke svým bratřím a souhlasili s moudrým rozhodnutím, jež umožnilo sjednocení všech věřících. AA 401.1

Když se později ukázalo, že počet obrácených z pohanů rychle vzrůstá, vyskytlo se v Jeruzalémě několik vedoucích bratří, kteří znovu začali rozdmýchávat starou zaujatost proti způsobu, jakým pracoval Pavel a jeho společníci. Tato zaujatost se během let ještě zesilovala, až se několik předních mužů usneslo, že hlásání evangelia se napříště musí dít jen podle jejich představ. Přizpůsobí-li Pavel svůj způsob práce jistým směrnicím, budou jeho práci uznávat a podporovat ji; jinak ji nebudou moci schvalovat, ani jí poskytovat podporu. AA 401.2

Tito mužové zapomněli na to, že Bůh je učitelem svého lidu; zapomněli, že každý pracovník v díle Božím získá vlastní zkušenost, když následuje božského Vůdce a nečeká, že mu někdo z lidí dá přímé pokyny; zapomněli na to, že pracovníci Boží se utvářejí a uzpůsobují podle božské podoby a ne podle lidských představ. AA 401.3

Když apoštol Pavel kázal evangelium, učil lid *„ne v líbivých slovech moudrosti, nýbrž v důkazu Ducha a moci“*. Pravdy, jež hlásal, byly mu zjeveny Duchem svatým, *„neboť Duch prozkoumává všechno, i hlubiny Boha. Vždyť u lidí kdo zná nitro lidské, ne-li duch lidský, který je v člověku? Tak ani nitro Boží nezná nikdo, kromě Ducha Božího... O tom také mluvíme,“* pravil Pavel, *„ale ne slovy, kterým učí lidská moudrost, nýbrž slovy, kterým učí Duch; duchovní věci vykládáme duchovní řečí.“* (1 K 2,4.10-13) AA 402.1

Při svém působení vzhlížel Pavel k Bohu a od něho očekával přímé vedení. Současně však pečlivě dbal toho, aby pracoval v souladu s rozhodnutími všeobecné rady v Jeruzalémě; výsledkem

toho bylo, že „*církev se utvrzovaly ve víře a denně se množily počtem*“ (Sk 16,5). A tak nyní, přestože se setkával u některých s neporozuměním, nacházel útěchu ve vědomí, že splnil svou povinnost, když vzbudil v těch, jež obrátil, ducha věrnosti, štědrosti a bratrské lásky, který se projevil ve velkodušné podpoře, již mohl předložit před židovské starší. AA 402.2

Když odevzdal dary, vypravoval Pavel „*všecko dopodrobna, co Bůh vykonal mezi pohany skrze jeho službu*“. Tato zpráva vyvolala v srdcích všech, i těch, kdož pochybovali, přesvědčení, že Pavlovu činnost provázelo požehnání nebes. „*Když to uslyšeli, velebili Boha*.“ (Sk 21,19.20) Cítili, že způsob apoštolské práce má pečeť nebe. Bohaté příspěvky, jež ležely před nimi, dodávaly váhy apoštolskému svědectví o věrnosti nových sborů, založených mezi pohany. Mužové, kteří patřili mezi vedoucí představitele v Jeruzalémě a byli pro zavedení dozorcích opatření, poznali nyní Pavlovu činnost v novém světle, a došli k přesvědčení, že jejich počínání bylo nesprávné, že byli v zajetí židovských zvyků a tradic a že byli na překážku dílu evangelia, když nepoznali, že dělicí zeď mezi Židy a pohany byla stržena smrtí Kristovou. AA 402.3

To byla dobrá příležitost pro všechny vedoucí bratří, aby upřímně vyznali, že Bůh působil skrze Pavla a že chybovali, když připustili, aby zprávy jeho nepřátel vzbudily v nich řevnivost a zaujatost. Avšak místo, aby se společně snažili zjednat spravedlnost tomu, jemuž bylo ukřivděno, dali mu radu, která svědčila o tom, že jsou stále toho názoru, že Pavel je z velké míry odpovědný za nynější zaujatost. Nepostavili se šlechtě na jeho obranu, nesnažili se ukázat nespokojencům, že jsou v nepravu, nýbrž usilovali o kompromisní řešení tím, že mu poradili, aby si počínal tak, aby nezavdával příčinu k nedorozumění. AA 403.1

„*Vidiš, bratře,*“ odpověděli mu na jeho svědectví, „*kolik desetitisíců je mezi Židy těch, kdož uvěřili, a všichni jsou horliví milovníci zákona. A o tobě měli zprávu, že všechny Židy v pohanstvu učíš odpadlictví od Mojžíše; říkáš prý, aby nedávali obřezávati děti a neřídili se dávnými mravy. Co tedy dělat? Musí se shromážditi zástup; jistě uslyší, že jsi tu. Učiň tedy, co ti řekneme. Máme tu čtyři muže, ti na sebe vzali slib. Ty vezmi s sebou, dej se s nimi očistiti, zaplat' za ně, aby si mohli dát ostříhat hlavu – tak všichni poznají, že na zprávách, které o tobě slyšeli, nic není, nýbrž že i sám se chováš jako muž dbalý zákona. Co se pak týče pohanů, kteří se stali věřícími, rozhodli jsme a vzkázali, aby se varovali masa ze zvířat obětovaných modlám, požívání krve, masa zadušených zvířat a necudnosti.*“ (Sk 21,20-25) AA 403.2

Bratři doufali, že bude-li si Pavel počínat tak, jak mu navrhovali, že by tím mohl naprosto vyvrátit falešné zprávy, které se o něm donesly. Ujistili ho, že rozhodnutí předchozího shromáždění o obrácených pohanech a o zákonu o obřadech stále platí. Rada, kterou mu nyní dali, však tomuto rozhodnutí odporovala. Tato rada nevycházela od Ducha Božího, byla plodem zbabělosti. Vedoucí představitelé sboru v Jeruzalémě dobře věděli, že nebudou-li křesťané zachovávat zákon o obřadech, uvalí na sebe nenávisť Židů a vystaví se pronásledování. Velerada činila vše možné, aby zabránila postupu evangelia. Vybrala muže, kteří měli sledovat apoštoly, a zvláště Pavla, a rušit všemožným způsobem jejich dílo. Kdyby věřící v Krista soudila velerada jako přestupníky zákona, potrestala by je rázně a přísně jako odpadlíky od židovské víry. AA 404.1

Mnozí z Židů, kteří přijali evangelium, stále ctili zákon o obřadech a rádi by učinili i nepromyšlené ústupky, jen aby získali důvěru svých krajanů, odstranili jejich zaujatost a získali je pro víru v Krista jako Vykupitele světa. Pavel si uvědomoval, že dokud mnozí vedoucí členové sboru v Jeruzalémě budou proti němu zaujati, nepřestanou mařit jeho vliv. Cítil, že kdyby se mu nějakým rozumným ústupkem podařilo získat je pro pravdu, odstranil by tím velkou překážku, která brání úspěchu evangelia na jiných místech. Neměl však od Boha zmocnění, aby přistoupil na takové ústupky, jaké požadovali. AA 405.1

Vezmeme-li v úvahu, že Pavel si velice přál být s bratřími ve shodě, že byl laskavý a ohleduplný ke slabým ve víře, že měl v úctě apoštoly, kteří bývali s Kristem, a ctil Jakuba, bratra Páně, že se chtěl stát všem lidem vším, pokud jen to bylo možné, aniž by přitom obětoval zásady – bereme-li toto všechno v úvahu, nepřekvapí nás tolik, že se dal pohnout k tomu, aby se odchýlil od pevného a rozhodného směru, jehož se dosud držel. Kýženého cíle však nedosáhl; místo toho jeho snahy o usmíření jen urychlily krizi, uspišily utrpení, jež mu byla předpověděna, a měly za následek, že se

od svých bratří odloučil, čímž církev byla připravena o jeden ze svých nejsilnějších pilířů a křesťanům v celé zemi byl způsoben žal. *AA 405.2*

Příštího dne začal Pavel provádět pokyn, který dostal od starších. Vzal s sebou čtyři muže, kteří učinili nazarejský slib (viz Nu 6), jehož lhůta již téměř vypršela, a vešel do chrámu, „*aby oznámil, kdy se dovrší dny očistění, totiž doba, kdy za každého z nich bude přinesena oběť*“ (Sk 21,26). Ještě měly být obětovány drahé oběti za očistění. *AA 406.1*

Ti, kdož Pavlovi poradili, aby toto učinil, dostatečně nezhodnotili, jak velkému nebezpečí tím bude vystaven. V té době byl Jeruzalém plný vyznavačů z mnoha zemí. Když plnil poslání dané mu od Boha a hlásal evangelium pohanům, navštívil Pavel mnohé z největších měst světa, a byl proto znám tisícům z těch, kteří přišli z cizích zemí, aby se zúčastnili svátků. Mezi nimi byli takoví, kteří Pavla nenáviděli, a tak vstup do chrámu při veřejné příležitosti byl pro Pavla spojen s nebezpečím života. Po několik dní vcházel do chrámu a vycházel z něho, aniž ho věřící poznali; těsně před uplynutím stanovené lhůty, právě když mluvil s knězem o přinesených obětech, poznali ho někteří Židé z Malé Asie. *AA 406.2*

Se zběsilou zuřivostí se na něho vrhli a křičeli: „*Izraelští, pomozte! Tohle je ten člověk, jenž všechny všude učí proti lidu, proti zákonu a tomuto místu.*“ A když se sem na volání o pomoc přihnuli lidé, přidali ještě obvinění: „*A teď si ještě přivedl do svatyně Řeky a poskrvrnil toto svaté místo!*“ (Sk 21,28) *AA 406.3*

Podle židovského zákona bylo zločinem trestaným smrtí, když někdo neobřezaný vstoupil do vnitřního nádvoří posvátné budovy. Lidé viděli Pavla ve městě v doprovodu Řeka Trofima z Efezu a usoudili, že ho zavedl do chrámu. Pavel to však neučinil a tím, že vešel do chrámu, neporušil zákon, protože sám byl Žid. Ačkoli tedy obvinění bylo zcela vymyšleno, posloužilo k tomu, aby vzbudilo zaujatost lidu. Když se strhl pokřik a šířil se chrámovými dvory, zmocnilo se shromážděného davu velké vzrušení. Zpráva se rychle rozšířila po Jeruzalému, „*celé město se pohnulo a nastal sběh lidu*“ (Sk 21,30). *AA 407.1*

Že odpadlík z Izraele se opovážil znesvětit chrám právě v době, kdy tam přišli v tisících lidé ze všech částí světa na bohoslužby, vyvolalo největší zuřivost davu. „*Uchopili Pavla a vlekli jej ven ze svatyně; dveře pak byly hned zavřeny.*“ (Sk 21,30) *AA 407.2*

„*Již jej chtěli zabít, když došla zpráva k veliteli praporu, že se celý Jeruzalém bouří.*“ Klaudius Lysias dobře znal buřičské živly, s nimiž měl co činit, a proto „*bez odkladu vzal vojáky a četaře a běžel k nim. Jak spatřili velitele a vojáky, přestaly Pavla bít.*“ Římský hejtman neznal příčinu sročení, viděl však, že zuřivost davu je namířena proti Pavlovi, a proto usoudil, že to asi bude jistý Egyptan, vzbouřenec, o němž slyšel a jenž dosud unikal zatčení. Proto „*ho uchopil, poručil, aby byl svázán dvěma řetězy, a vyšetřoval, kdo je a co udělal.*“ Hned se ozvaly mnohé hlasy a rozzlobeně žalovaly; „*každý křičel něco jiného. Když nemohl pro hluk zvěděti nic jistého, poručil jej zavest do kasáren. Když se octl na schodech, došlo k tomu, že jej vojáci nesli pro nával zástupu. Neboť množství lidu ho následovalo a křičelo: Pryč s ním!*“ (Sk 21,31-36) *AA 407.3*

Uprostřed vřavy zůstal apoštol klidný a ovládl se. Jeho mysl byla upřena k Bohu; věděl, že jsou s ním nebeští andělé. Nechtělo se mu opustit chrám, aniž by se pokusil říci svým krajanům pravdu. Když měl být odveden do kasáren, řekl hejtmanovi: „*Směl bych ti něco říci?*“ Lysias odpověděl: „*Umiš řecky? Nejsi tedy ten Egyptan, jenž před krátkou dobou pobouřil a na poušť vyvedl čtyři tisíce lotrů?*“ Pavel řekl: „*Já jsem Žid, z Tarsu, občan nebezvýznamného města v Cilicii. Prosím tě, dovol mi promluvit k lidu.*“ (Sk 21,37-39) *AA 408.1*

Prosbě bylo vyhověno a „*Pavel se postavil na schody a pokynul rukou lidu.*“ Tím upoutal jeho pozornost; také jeho chování vzbuzovala úctu. A když nastalo úplné ticho, promluvil jazykem hebrejským: „*Bratři a otcové, slyšte nyní mou obranu před vámi.*“ (Sk 21,40; 22,1) Když lidé uslyšeli známá hebrejská slova, ztichli ještě více a Pavel za naprostého ticha pokračoval: *AA 408.2*

„*Já jsem Žid, narozený v Tarsu v Cilicii, ale vychovaný v tomto městě, vyučený u nohou Gamalielových přesně podle otcovského zákona, a byl jsem horlivým ctitelem Božím, jako jste dnes vy všichni.*“ (Sk 22,3) Nikdo nemohl popřít toto apoštolovo prohlášení, neboť skutečnosti, o nich se zmínil, byly dobře známy mnohým, kteří tehdy žili v Jeruzalémě. Pak promluvil o tom, s jakou horlivostí dříve pronásledoval učedníky Kristovy a vydával je i na smrt; vyprávěl, jak došlo k jeho ob-

rácení a vyličil svým posluchačům, jak byl přiveden k tomu, aby svou pýchu sklonil před ukřižovaným Nazaretským. Kdyby se byl pokusil začít svým protivníkům něco dokazovat, byli by rozhodně odmítli vyslechnout jeho slova; vyprávění o jeho zážitcích však provázela přesvědčující síla, která si podmaňovala jejich srdce. Zdálo se, že všichni zjihli. AA 409.1

Pak se pokusil ukázat, že svou práci mezi pohany nezačal z vlastního rozhodnutí. Chtěl pracovat pro svůj národ, avšak právě v tomto chrámě promluvil k němu hlas Boží ve svatém vidění, který ho poslal „daleko k pohanům“ (Sk 22,21). AA 409.2

Až potud poslouchali lidé s napjatou pozorností, jakmile však Pavel dospěl ve svém vyprávění k líčení, jak by ustanoven Kristovým vyslancem u pohanů, propukla znovu jejich zuřivost. Zvykli si totiž na to, pokládat se za jediný národ, který se těší přízni Boží, a nechtěli si připustit myšlenku, že by se opovrhovaní pohané mohli těšit výsadám, jež přísluší jen jim. Přehlušili proto svými hlasy řečníka a volali: „*Pryč se země s takovým člověkem! Neměl ani být živ!*“ (Sk 22,22) AA 409.3

„*Když hřmotili, rvali si pláště a házeli prach do vzduchu, velitel poručil, aby byl zaveden do kasáren, a nařídil vyslýchati jej pod důtkami, aby vyšetřil, pro kterou příčinu na něj tak křičeli.*“ (Sk 22,23.24) AA 410.1

„*Když jej natáhli na řemeny, řekl Pavel četaři, jenž stál u toho: ‚Což smíte bičovati římského občana, a ještě k tomu bez soudu?‘ Jakmile to četař uslyšel, přistoupil k veliteli a hlásil mu to: ‚Co to hodláš činiti? Ten člověk je římský občan!‘ Přistoupil velitel a řekl: ‚Pověz mi, jsi ty římský občan?‘ Odpověděl: ‚Ano.‘ Velitel řekl: ‚Já jsem si koupil toto občanství za velký kapitál.‘ Pavel odpověděl: ‚Já jsem se v něm již narodil.‘ Tu hned od něho odstoupili ti, kteří jej hodlali vyslýchat, a velitel se lekl, když zvěděl, že je římským občanem, a on jej dal svázati.*“ (Sk 22,25-29) AA 410.2

„*Druhého dne chtěl věděti spolehlivě, z čeho jest od Židů obžalován, proto jej dal rozvázati, poručil, aby se shromáždili velekněží a celá velerada, a dal tam Pavla přivést a postaviti před ně.*“ (Sk 22,30) AA 410.3

Apoštol měl být nyní vyslechnut týměž soudním dvorem, jehož byl členem před svým obrácením. Když stál před židovskými hodnostáři, choval se klidně a v jeho tváři byl pokoj Kristův. Upřeně se zahleděl na veleradu a promluvil: „*Bratří, já jsem žil s naprosto dobrým svědomím Bohu až do dneška.*“ Když uslyšeli tato slova, vzplanula v nich znovu nenávist a velekněz Ananiáš poručil těm, kteří stáli u něho, aby jej udeřili přes ústa. Na tento surový rozkaz Pavel zvolal: „*Tebe udeří Bůh, ty obilená stěno! Ty tu sedíš, abys mě soudil podle zákona, a proti zákonu mě poroučíš udeřiti?*“ Ti, kdo u toho stáli, zvolali: „*Jak se opovažuješ hanobiti Božího velekněze?*“ Se svou obvyklou zdvořilostí Pavel odpověděl: „*Nevěděl jsem, bratří, že je to velekněz. Vždyť jest psáno: Vládce svého lidu nebudeš tupiti.*“ (Sk 23,1-5) AA 410.4

Když však Pavel zjistil, že část velerady tvoří saduceové, druhou pak farizeové, zvolal k shromáždění: „*Bratří, já jsem farizeus a syn farizeův. Jsem pohnán před soud pro naději ve vzkříšení.*“ (Sk 23,6) AA 411.1

„*Po těchto slovech nastal spor mezi farizeji a saduceji, a zástup se rozdvojil. Saduceové totiž tvrdí, že není vzkříšení ani andělů ani ducha, kdežto farizeové to obojí vyznávají.*“ Obě strany se začaly mezi sebou přít, a to zlomilo sílu odporu proti Pavlovi. Povstali zákoníci ze strany farizejské, dali se do hádky a volali: „*Neshledáváme na tom člověku nic zlého. Co když k němu mluvil duch anebo anděl? Nebojujme proti Bohu!*“ (Sk 23,7-9) AA 411.2

V nastalém zmatku se saduceové ze všech sil snažili zmocnit se apoštola, aby ho mohli poslat na smrt; farizeové ho však zase právě tak urputně chránili. „*Velitel se obával, aby Pavla nerozsápali, proto poručil, aby přišlo vojsko, vyrvalo jim ho a zavedlo do kasáren.*“ (Sk 23,10) AA 412.1

Když později Pavel přemýšlel o smutných událostech tohoto dne, začal mít obavy, zda se svým chováním neznalíbil Bohu. Neudělal vůbec chybu tím, že navštívil Jeruzalém? Nezavinila tyto neblahé konce jeho touha dosáhnout jednoty s bratřími? AA 412.2

Postavení, které Židé jako lid Boží zaujímal před nevěřícím světem, působilo apoštolovi velkou úzkost. Jak na ně budou nyní pohlížet pohanští úředníci? Tvrdí, že jsou vyznavači Jehovy, zastávají posvátné úřady, a přitom se dávají strhnout slepým, nesmyslným hněvem, snaží se vyhladit i své bratří, kteří se opovažují mít jiný názor v otázkách víry než oni, a mění své nejslavnostnější

shromáždění v dějiště hádek a divokých zmatků. Pavel měl pocit, že jméno jeho Boha bylo v očích pohanů zneuctěno. *AA 412.3*

A nyní byl ve vězení a věděl, že se jeho nepřátelé ve své šílené zlobě nebudou štítit žádných prostředků, aby ho připravili o život. Znamenalo to snad, že jeho dílo pro sbory je u konce a že nyní nastoupí draví vlci? Věc Kristova ležela Pavlovi velice na srdci a s velkou úzkostí myslel na nebezpečí, jež hrozí rozptýleným sborům, až budou vystaveny pronásledování právě od takových mužů, s jakými se střetl ve veleradě. Ve své stísněnosti a malomyslnosti plakal a modlil se. *AA 412.4*

V této temné hodině nezapomněl Pán na svého služebníka. Chránil ho před krvežíznivým davem na nádvoří chrámu; byl s ním ve vězení; a zjevil se svému věrnému svědku, když se apoštol vroucně modlil, aby se mu dostalo vedení. „*V noci potom přistoupil k němu Pán a řekl mu: Buď statečný! Jako jsi o mně svědčil v Jeruzalémě, tak musíš svědčit i v Římě.*“ (Sk 23,11) *AA 413.1*

Pavel se již dlouho těšit na to, že navštíví Řím; velmi toužil po tom, aby tam podal svědectví o Kristu, cítil však, že nepřátelství Židů maří jeho úmysly. Sotva si kdy pomyslel, že tam sice půjde, avšak jako vězeň. *AA 413.2*

Zatímco Pán povzbuzoval svého služebníka, osnovali Pavlovi nepřátelé horlivě jeho záhubu. „*Jakmile nastal den, srotili se Židé a zavázali se pod klatbou, že nevezmou do úst pokrmu ani nápoje, dokud Pavla nezabijí. Těch, kteří složili takovou společnou přísahu, bylo přes čtyřicet.*“ To byl půst, jaký Pán odsoudil skrze Izaiáše jako půst „*k sváru a různici a k bití pěstí nemilostivě*“ (Iz 58,4). *AA 413.3*

Spiklenci přišli k veleknězi a starším a řekli: „*Zavázali jsme se pod slavnostní klatbou, že nic nepožijeme, dokud Pavla nezabijeme. Proto vy a celá velerada ohlaste veliteli, že jeho věc chcete podrobněji vyšetřiti, ať vám jej zítra předvede. A my jsme připraveni zabít jej, než se přiblíží.*“ (Sk 23,12-15) *AA 413.4*

Místo aby je pokárali za tento nelidský plán, kněží a starší jej schválili. Pavel mluvil pravdu, když přirovnal Ananiáše k obílené hrobce. *AA 414.1*

Bůh však zasáhl, aby zachránil život svého služebníka. Syn Pavlovy sestry zaslechl o úkladech vrahů, šel do kasáren a oznámil to Pavlovi. Pavel si zavolal jednoho z četařů a požádal ho: „*Zaved' tohoto mladého muže k veliteli; má mu co oznámiti.*“ Ten jej tedy vzal, zavedl k veliteli a řekl: „*Vězeň Pavel si mě zavolal a požádal, abych k tobě přivedl tohoto mladého muže, že prý ti má co říci.*“ (Sk 23,17-18) *AA 414.2*

Klaudius Lysias přijal mladíka vlídně, vzal ho stranou a zeptal se ho: „*Co mi chceš oznámiti?*“ Mladík odpověděl: „*Židé se smluvili poprositi tě, abys zítra předvedl Pavla před veleradu, jako bys hodlal přísněji vyšetřovati, co s ním je. Ale nedej nic na ně! Číhá jich na něho více než čtyřicet mužů, kteří se pod klatbou zavázali, že nepožijí pokrmu ani nápoje, dokud ho nezabijí; a nyní jsou připraveni, jen čekají na slib od tebe.*“ (Sk 23,20.21) *AA 414.3*

Velitel pak propustil mladého muže a přikázal mu: „*Nikomu nepovídej, že jsi mi to prozradil!*“ (Sk 23,22) *AA 414.4*

Lysias se hned rozhodl, že odevzdá Pavla do pravomoci místodržitele Felixe. Jako národ se Židé stále bouřili a rebelovali, často docházelo k srocením. Další apoštolova přítomnost v Jeruzalémě by mohla mít nebezpečné následky pro město i pro samého velitele. Proto si Lysias zavolal dva z četařů a řekl jim: „*Připravte dvě stě vojáků, o deváté hodině večer půjdou do Cezareje; k tomu sedmdesát jezdců a dvě stě kopiníků; také přistrojte koně, aby vsadili Pavla do sedla a bezpečně ho dopravili k místodržiteli Felixovi.*“ (Sk 23,23.24) *AA 415.1*

Nebylo možné ztrácet čas, měl-li být Pavel odvezen. „*Vojáci podle rozkazu vzali Pavla a zavedli jej ještě v noci do Antipatridy.*“ (Sk 23,31) Odtud pak pokračovali jezdci s vězněm do Cezareje a čtyři sta vojáků se vrátilo do Jeruzaléma. *AA 415.2*

Velitel oddílu odevzdal svého vězně Felixovi a odevzdal mu také list, který mu světil hejtman a který zněl takto: *AA 415.3*

„*Klaudias Lysias slovutnému místodržiteli Felixovi vzkazuje pozdrav. tohoto muže zatkli Židé a chystali se ho zabít, ale já jsem přišel s vojskem a vytrhl jim ho, když jsem se dověděl, že jest římský občan. chtěl jsem vyšetřiti, z čeho jej obviňují, a předvedl jsem ho do jejich velerady. Shledal jsem, že jej obviňují z nějakých sporů o jejich zákon, ale nebylo proti němu obvinění, pro které by*

zasluhoval smrti nebo vězení. Když mi bylo prozrazeno, že se tomu muži strojí úklady, spěchám poslati jej k tobě a žalobce jsem odkázal, aby svou při proti němu vedli před tebou. Buď zdráv!“ (Sk 23,26-30) AA 415.4

Když si přečetl toto sdělení, zeptal se Felix vězně, z kterého kraje pochází, a když se dozvěděl, že je z Cilicie, pravil: „*Vyslechnu tě, až dojdou také tvoji žalobcové.*“ (Sk 23,35) A poručil, aby Pavla odvedli do Herodesovy soudní budovy. AA 416.1

Pavlův případ nebyl prvním případem, kdy služebník Boží našel mezi pohany útočiště před zlobou národa vyznávajícího Jehovu. Svou nenávistí vůči Pavlovi rozmnožili Židé dalším zločinem černý seznam, jímž se vyznačují dějiny tohoto národ. Ještě více uzavřeli svá srdce pravdě a pevněji zpečetili svůj osud. AA 416.2

Jen nemnozí si uvědomují plný význam slov, jež pronesl Kristus v synagóze v Nazaretu, když se prohlásil za Pomazaného. Oznamoval, že jeho posláním je utěšovat, žehnat a zachraňovat ztrápené a hříšné; když pak viděl, že srdce jeho posluchačů ovládá pýcha a nevěra, připomněl jim, že v minulosti se Bůh odvrátil od svého vyvoleného lidu pro jejich nevěru a vzpouru a zjevil se těm pohanům v pohanských zemích, kteří neodmítali světlo nebeské. Vdova ze Sarepty a Námán syrský žili podle světla, jehož se jim dostalo; proto byli shledáni spravedlivějšími než vyvolený národ Boží, který odpadl od Boha a obětoval zásady pro majetek a světské pocty. AA 416.3

Kristus řekl Židům v Nazaretu strašnou pravdu, když prohlásil, že v odpadlém Izraeli nebude bezpečno pro věrného posla Božího. Izraelští nepoznají jeho cenu, ani neocení jeho práci. Židovští vůdcové projevovali velkou horlivost pro slávu Boží a pro dobro Izraele, avšak vpravdě byli nepřáteli obojího. Svými předpisy a svým příkladem odváděli lid dál a dál od poslušnosti Bohu – až ho zavedli tam, kde Bůh jim nemohl pomoci ve chvíli nouze. AA 417.1

Výtka, kterou Spasitel udělil mužům z Nazareta, platí v Pavlově případě nejen nevěřícím Židům, ale i jeho vlastním bratřím ve víře. Kdyby se vedoucí církve byli zbavili svých pocitů hořkosti vůči Pavlovi a kdyby ho byli uznali za toho, jehož Bůh zvláště povolal, aby přinesl evangelium pohanům, Pán by jim ho býval ponechal. Bůh neusoudil, aby Pavlova činnost skončila tak záhy, avšak neučinil žádný div, aby jím čelil běhu událostí, k nimž dalo popud počínání vůdců sboru v Jeruzalémě. AA 417.2

Týž duch stále vede k týmž následkům. Církev se připravuje o mnohé požehnání, když nedocení a nevyužije opatření božské milosti. Jak často by Pán prodloužil činnost některého věrného služebníka, kdyby jeho práce byla oceňována! Připustí-li však církev, aby nepřítel duší převracel chápání tak, že slova a skutky služebníka Kristova jsou překrucovány a nesprávně vykládány, když se mu staví v cestu a brání mu v působení, pak Pán někdy odnímá od ní požehnání, jímž ji oblažil. AA 417.3

Satan nepřestává působit svými nástroji, aby zkrušil a zdeptal ty, jež Bůh vyvolil, aby vykonali velké a dobré dílo. I když jsou ochotni obětovat i život pro pokrok věci Kristovy, našeptá arcipodvodník jejich bratřím pochybnosti o nich, jež – popřejí-li jim sluchu – podkopají důvěru v jejich poctivost, a tím ochromí jejich užitečnost. Velmi často se satanu podaří, aby jim jejich bratři způsobili takový žal, že Bůh pak milosrdně zasáhne a přinese svým pronásledovaným služebníkům pokoj. Teprve když jejich ruce jsou složeny na nehybné hrudi, když hlas, který varoval a povzbuzoval, zmlkne, tehdy zatvrzelí procitnou a ocení požehnání, jež odmítali. Svou smrtí mohou vykonat to, k čemu jejich život nestačil. AA 418.1

39. Soud v Cezareji

Pět dní od Pavlova příchodu do Cezareje přišli jeho žalobci z Jeruzaléma; provázel je jakýsi Tertullus, řečník, kterého najali za svého poradce. Urychleně bylo zahájeno přelíčení. Pavel byl přiveden před shromáždění a Tertullus „*začal svou obžalovací řeč*“. Usoudil, že na římského vladaře zapůsobí spíše lichocením než pouhé vyličení faktů, a začal jako prohnáný řečník svůj projev tím, že snesl chválu na Felixe: „*Prožíváme plného míru tvou zásluhou, a tvou prozíravostí se dostává to-muto národu pokroku; to vždy a všude uznáváme, slovutný Felixi, s veškerou vděčností.*“ (Sk 24,1-3) AA 419.1

Tertullus se uchýlil k nepokryté lži, neboť Felix měl nízkou a opovržením hodnou povahu. Říkalo se o něm, že „si libuje ve všemožných rozkoších a násilnostech a že královskou moc vykonává s tvrdostí otroka“ (Tacitus, *Dějiny*, kap. 5, odst. 9). Ti, kdož Tertulla slyšeli, věděli, že jeho lichotivá slova jsou lživá, ale jejich přání, aby byl Pavel odsouzen, bylo silnější než jejich láska k pravdě. AA 419.2

Ve své řeči obvinil Tertullus Pavla ze zločinů, za něž – kdyby se prokázaly – by byl odsouzen pro velezradu. „*Shledali jsme, že tento muž je jako mor,*“ prohlásil řečník, „*a že jítří neklid mezi všemi Židy v celém světě a je náčelníkem sekty nazarénů* (tento název byl používán v poněkud opovrhlivém smyslu jako označení pro následovníky Ježíše Nazaretského – Seventh Day Adventist Bible Dictionary). *Pokusil se dokonce znesvětit svatyni.*“ (Sk 24,5.6) Tertullus pak pověděl, že Lysias, velitel vojenské posádky v Jeruzalémě, vyrval Pavla Židům násilím, když se ho právě chystali soudit podle svého církevního zákona, a tím je donutil předložit záležitost před Felixe. Toto prohlášení učinil proto, aby pohnul vladaře k tomu, aby vydal Pavla židovskému soudu. Všechna obvinění mocně podporovali přítomní Židé, kteří se vůbec nesnažili skrýt svou nenávist k vězni. AA 420.1

Felix byl natolik bystrozraký, aby prohlédl povahu a sklony Pavlových žalobců. Pochopil, proč mu lichotili, a poznal také, že svá obvinění proti Pavlovi nedoložili. Obrátil se na obžalovaného a pokynul mu, aby se zodpovídal. Pavel neztrácel čas zdvořilostmi, a hned řekl prostými slovy, že se může klidně obhájit před Felixem, protože ví, že byl dlouhá léta soudcem a dobře zná zákony a zvyklosti Židů. Poukázal na obvinění proti němu vznesená a hladce dokázal, že ani jediné z nich se nezakládá na pravdě. Prohlásil, že nezpůsobil žádnou výtržnost nikde v Jeruzalémě, ani neznesvětil svatyni. „*Nepřistihli mne ani v svatyni, že bych byl s někým rozmlouval,*“ pravil, „*nebo podněcoval zástup, ani v synagógách, ani v městě, a nemohou ti dokázat nic z toho, co nyní na mne žalují.*“ (Sk 24,12. 13) AA 420.2

Přiznal, že vyznává Boha svých otců „*podle toho náboženství, které nazývají sektářstvím*“, a prohlásil, že vždy věřil „*všemu, co je psáno podle zákona a u proroků*“, a že podle jasného učení Písma věří ve vzkříšení mrtvých. Dále prohlásil, že hlavním pravidlem jeho života bylo „*mít vždycky svědomí neporušené před Bohem i před lidmi*“ (Sk 24,14-16) AA 421.1

Upřímně a otevřeně vypovídal o účelu své návštěvy Jeruzaléma a o tom, jak došlo k jeho zatčení a soudu: „*Po mnoha letech jsem se vrátil, abych odevzdal almužny pro svůj národ a vykonal oběti; při tom mě našli, jak jsem se očišťoval ve svatyni, ne se zástupem anebo s hlukem; ten způsobili někteří maloasijské Židé; ti by tu měli býti přítomni před tebou a žalovati, mají-li něco proti mně. Anebo ať tito zde sami řeknou, jakou vinu na mně shledali, když jsem stál před veleradou; je snad pro ten jeden výkřik, který jsem zvolal, když jsem stál mezi nimi: Pro vzkříšení z mrtvých jsem před vámi nyní souzen.*“ (Sk 24,17-21) AA 421.2

Apoštol mluvil vážně a zřejmě podle pravdy, jeho slova působila přesvědčivě. Klaudius Lysias podal ve svém listě Felixovi podobné svědectví o Pavlově chování. Nadto znal Felix židovské náboženství lépe, než se mnozí domnívali. Pavlovo prosté vyličení skutečností případu umožnilo Felixovi, aby lépe porozuměl pohnutkám, jež vedly Židy k tomu, aby se pokusili usvědčit Pavla ze vzpoury a zrady. Místodržící jim nechtěl vyhovět tím, že by nespravedlivě odsoudil římského občana, ani jim ho nechtěl vydat, aby ho připravili o život bez řádného soudu. Neznal však nic než vlastní zájem a toužil jen po slávě a povýšení. Z obavy, aby Židy neurazil, nezjednal spravedlnost mužů,

o němž věděl, že je nevinný. Rozhodl se, že šetření odloží, až mu bude přítomen Lysias. Privil: „*Až sem přijde velitel Lysias, vyšetřím vaši věc.*“ (Sk 24,23) AA 421.3

Apoštol tedy zůstal ve vězení, avšak Felix přikázal setníkovi, který měl za úkol Pavla střežit, aby „*byl shovívavý a nikomu z jeho přátel nebránil sloužiti mu*“ (Sk 24,23). AA 422.1

Nedlouho nato poslal Felix a jeho manželka Druzila pro Pavla, aby se v soukromém rozhovoru s ním dozvěděli něco „*o víře v Krista*“ (Sk 24,24). Chtěli, ba dychtili slyšet tyto nové pravdy – pravdy, jež snad už nikdy neuslyší a jež, zavrhnou-li je, je rychle usvědčí v den Boží. AA 422.2

Pavel to pokládal za příležitost danou mu Bohem a věrně jí využil. Byl si vědom toho, že stojí před někým, kdo má moc poslat ho na smrt, nebo mu dát svobodu; přesto Felixe a Druzilu ani nevělebil, ani jim nepochleboval. Věděl, že jeho slova jim budou vůní života nebo smrti, a snažil se vzbudit v nich pocit, že jsou v nebezpečí, zapomínaje při tom zcela na svou vlastní situaci. AA 422.3

Apoštol si uvědomoval, že evangelium je určeno každému, kdo může vyslechnout jeho slova, že jednoho dne budou jeho posluchači stát buď mezi čistými a svatými kolem velkého bílého trůnu, nebo mezi těmi, jimž Kristus řekne: „*Odejděte ode mne, pachatelé nepravosti!*“ (Mt 7,23) Věděl, že se bude muset setkat s každým ze svých posluchačů před nebeským soudem a že tam bude muset skládat účty nejen za všechno, co hlásal a konal, ale i za pohnutky a ducha svých slov a skutků. AA 423.1

Povaha Felixova byla tak násilnická a krutá, že jen málokdo se odvážil mu i jen naznačit, že jeho povaha a jednání nejsou bez chyby. Pavel se však lidí nebál. Otevřeně hlásal svou víru v Krista a svou víru zdůvodňoval, což ho vedlo k tomu, že mluvil také o těch ctnostech, jimiž se vyznačuje křesťanská povaha a jichž se pyšným manželům, před nimiž stál, zcela nedostávalo. AA 423.2

Vylíčil Felixovi a Druzile povahu Boží – jeho spravedlnost, poctivost a nestrannost, a povahu jeho zákona. Jasné jim ukázal, že povinností člověka je žít střídme a zdrženlivě, podřizovat vášně rozumu v souladu se zákonem Božím a zachovávat ve zdraví své tělesné a duševní síly. Prohlásil, že jistě přijde den soudu, kdy všem se dostane odměny za skutky, jež vykonali na zemi, a kdy se jasně ukáže, že majetek, postavení ani tituly člověku nepomohou naklonit si Boha nebo spasit se před následky hříchu. Ukázal jim, že tento život je pro člověka dobou přípravy pro budoucí život. Nevyužije-li současných možností a příležitostí, utrpí věčnou ztrátu. Nová zkušební lhůta mu už nebude poskytnuta. AA 423.3

Zvláštní pozornost věnoval Pavel dalekosáhlým požadavkům zákona Božího. Ukázal, jak zasahují i nejtajnější stránky lidské mravnosti a vrhají proud světla na to, co je skryto před zraky a věděním lidí. Co ruce konají nebo ústa vyslovují – čím se člověk v životě projevuje – je jen nedokonalým svědectvím o tom, jak je člověk mravný. Zákon prozkoumává i jeho myšlenky, pohnutky a úmysly. Temné vášně, jež jsou ukryty před zraky lidí, žárlivost, nenávisť, chlípnost a ctižádost, zlé skutky, jimiž se člověk obírá v temných zákoutích své duše a jež se neuskuteční pro nedostatek příležitosti – to všechno zákon Boží odsuzuje. AA 424.1

Pavel se snažil přivést mysl svých posluchačů k jediné velké Oběti za hřích. Poukázal na oběti, jež naznačovaly příští dobro, a představil Krista jako naplnění všech těchto obřadů, jako cíl, k němuž poukazovaly jako k jedinému zdroji života a naděje pro padlého člověka. Svatí mužové z dávných dob byli spaseni vírou v krev Kristovu. Když se dívali na smrtelný zápas obětních zvířat, viděli v nich přes propast věků Beránka Božího, který sejme hřích světa. AA 424.2

Bůh právem vyžaduje lásku a poslušnost od všech svých stvoření. Dává jim ve svém zákoně dokonalou směrnicí, co je správné. Mnozí však zapomínají na svého Tvůrce a rozhodují se pro vlastní cestu, jež se přičí vůli Boží. Dávají nepřátelství oplátkou za lásku, jež je vysoká jako nebe a široká jako vesmír. Bůh nemůže nic ubrat z požadavků svého zákona, aby se přiblížil úrovni bezbožných; člověk zase nemůže pouze vlastní silou dostat požadavků zákona. Jen vírou v Krista může být hříšník očištěn od viny, jen víra v Krista mu umožní být poslušným zákona svého Tvůrce. AA 425.1

Tak Pavel i jako vězeň prosazoval požadavky božského zákona u Židovky a pohana a hlásal Ježíše, opovrhovaného Nazarejského, jako Syna Božího, Vykupitele světa. AA 425.2

Felixova manželka Druzila byla židovskou kněžnou a dobře věděla, jak svatý je tento zákon, který tak nestoudně přestupovala, ale její zaujatost proti muži Golgoty zatvrdila její srdce proti slovu života. Felix však dosud ještě neslyšel pravdy a když Duch Boží přesvědčoval jeho duši, byl

tím hluboce vzrušen. Probudilo se v něm svědomí a promluvílo a Felix cítil, že Pavlova slova jsou pravdivá. V paměti se mu vybavila jeho hříšná minulost. Se strašnou zřetelností vytanula mu na mysli tajemství jeho dřívějšího života, naplněného zvrhlostí a krveproléváním, a černá minulost jeho pozdějších let. Poznal, jaký skutečně je, prostopášný, krutý, chtivý. Ještě nikdy nevstoupila pravda do jeho srdce. Ještě nikdy nebylo jeho nitro tak zachváčeno hrůzou. Vědomí, že všechna tajemství jeho života vyplněného zločiny jsou odhalena před zrakem Božím a že musí být souzen podle svých skutků, způsobilo, že se roztřásl zděšením. AA 425.3

Místo však aby se dal svým přesvědčením vést k pokání, snažil se tyto nevítané představy zapudit. Rozmluvu s Pavlem rázně ukončil. „*Pro nyníšek můžeš jíti,*“ řekl mu. „*Jakmile budu mítí volno, zavolám si tě.*“ (Sk 24,25) AA 426.1

Jaký to rozdíl mezi jednáním Felixovým a tím, jak se zachoval žalářík ve Filipech! K žaláříkovi ve Filipech byli přivedeni služebníci Páně v poutech, jako byl přiveden Pavel k Felixovi. Důkazy o tom, že je posiluje božská moc, jejich radost v utrpení a hanbě, jejich srdnatost, kterou projevíli, když se země zachvěla zemětřesením, a jejich duch křesťanského odpouštění, to vše přesvědčilo srdce žaláříkovo. S chvěním vyznal své hříchy a dostalo se mu odpuštění. Felix se také třásl, avšak nekál se. Žalářík s radostí přijal Ducha Božího do svého srdce a do svého domu, Felix však přikázal božskému poslu, aby odešel. Jeden se rozhodl stát se dítkem Božím a dědicem nebe; druhý si zvolil osud těch, kdož páchají nepravosti. AA 426.2

Dva roky nebyly proti Pavlovi podniknuty žádné kroky; drželi ho však stále ve vězení. Felix ho několikrát navštívil a pozorně poslouchal jeho slovům. Pravou příčinou tohoto zdánlivého přátelství byla však touha po zisku; Felix Pavlovi naznačil, že by mohl být propuštěn na svobodu za značnou částku peněz. Apoštol však byl příliš ušlechtilý, než aby si vykoupil svobodu úplatkem. Neprovinil se žádným zločinem a nesníží se ke spáchání žádné nepravosti, aby tím získal volnost. Nadto byl sám příliš chudý, než aby mohl zaplatit takové výkupné, kdyby tak chtěl učinit, a citů a laskavosti svých obrácených se pro sebe nechtěl dovolávat. Cítil, že je v rukou Božích a nechtěl zasahovat do úmyslů, které s ním Bůh měl. AA 426.3

Nakonec byl Felix povolán do Říma, aby se zodpovídal za hrubá bezpráví spáchaná na Židech. Než na toto vyzvání odešel z Cezareje, chtěl se zavděčit Židům a ponechal Pavla ve vězení. Důvěru Židů se mu však nepodařilo získat. Byl v nemilosti propuštěn ze svého úřadu a na jeho místo byl stanoven Porcius Festus se sídlem v Cezareji. AA 427.1

Paprsek nebeského světla zazářil na Felixe, když s ním Pavel mluvil o spravedlnosti, střídmosti a o budoucím soudu. Byla to příležitost, již mu seslalo nebe, aby poznal své hříchy a zanechal jich. Felix však řekl poslu Božímu: „*Pro nyníšek můžeš jíti. Jakmile budu mít volno, zavolám si tě.*“ Pohrdl poslední nabídkou milosti, jež mu byla učiněna. Už nikdy se mu nedostane dalšího pozvání od Boha. AA 427.2

40. Pavel se odvolává k císaři

„Když se Festus ujal vlády provincie, za tři dni se odebral z Cezareje do Jeruzaléma. Velekněží a přední ze Židů učinili proti Pavlovi udání, naléhali na místodržitele a vyprošovali si jako zvláštní milost, aby jej obeslal do Jeruzaléma.“ Podali tuto žádost s úmyslem, že si počíhají na Pavla na cestě do Jeruzaléma a zavraždí ho. Festus však měl velký smysl pro odpovědnost spojenou s jeho postavením a zdvořile odmítl pro Pavla poslat. *„Není římským zvykem,“* pravil, *„vydati někoho na smrt dříve, než by obžalovaný byl postaven tváří v tvář žalobcům a měl možnost hájit se proti obvinění.“* Prohlásil, že se *„odebere co nejdříve“* do Cezareje. *„Ať vaši mocní muži jdou se mnou a žalují na něj, je-li na tom muži něco zvráceného.“* (Sk 25,1-5) AA 428.1

O to ovšem Židé nestáli. Ještě nezapomněli na to, jakou porážku v Cezareji utrpěli. Proti klidnému chování a pádným důkazům apoštolovým se jejich zloba a nepodložené žaloby jeví v nejhorším možném světle. Znovu naléhali, aby Pavel byl přiveden do Jeruzaléma k výslechu, avšak Festus nezměnil svůj úmysl Pavla řádně vyslechnout v Cezareji. Bůh ve své prozřetelnosti vnukl Festovi toto rozhodnutí, aby život apoštolův mohl být prodloužen. AA 429.1

Když jejich záměr nevyšel, začali se židovští vůdcové hned připravovat na to, jak budou svědčit proti Pavlovi před soudním dvorem místodržícího. Festus se vrátil po několikadenním pobytu v Jeruzalémě do Cezareje, *„druhého dne se posadil na soudnou stolicí a poručil, aby Pavel byl předveden.“* *„Obstoupili jej Židé přišlí z Jeruzaléma a pronášeli mnoho těžkých obvinění, která nedovedli dokázati.“* (Sk 25,6.7) Tentokrát neměli s sebou právního zástupce a přednesli své žaloby sami. V průběhu vyšetřování dokázal obžalovaný s klidem a s otevřeností jasně nepravdivost jejich tvrzení. AA 429.2

Festus poznal, že ve sporu jde výhradně o otázku židovské věrouky a že v obžalobě proti Pavlovi, i kdyby se její tvrzení dala dokázat, není nic, pro co by měl být potrestán smrtí nebo i jen uvězněn. Viděl však jasně, jaká bouře hněvu by se rozpoutala, kdyby Pavel nebyl odsouzen nebo vydán do jejich rukou. A tak *„chtěje si Židy zavázati k vděčnosti,“* (Sk 25,9) obrátil se Festus k Pavlovi a zeptal se ho, zdali je ochoten jít do Jeruzaléma pod jeho ochranou a tam být souzen před veleradou. AA 429.3

Apoštol si byl vědom toho, že nemůže očekávat spravedlnost od národa, který svými zločiny přivolal na sebe hněv Boží. Věděl, že jako prorok Eliáš bude ve větším bezpečí mezi pohany než mezi těmi, kdož zavrhl světlo z nebe a zatvrdili svá srdce proti evangeliu. Jeho čilý duch, znavený dlouhým sporem, těžko snášel žalářování a ustavičné průtahy a stále odkládání soudu. Proto se rozhodl použít svého práva, jež mu příslušelo jako římskému občanu, a odvolat se k císaři. AA 430.1

Na místodržitelovu otázku Pavel odpověděl: *„Stojím před soudnou stolicí císařovou; tady musím býti souzen. Židům jsem nijak neublížil, jak i ty sám velmi dobře víš. Jsem-li vinen a dopustil-li jsem se něčeho, zač zasluhuji smrti, neprosím se o život. Není-li však ničím všecko, co tito na mne žalují, nikdo mě jim nesmí vydati. Odvolávám se k císaři.“* (Sk 25,10.11) AA 430.2

Festus nevěděl o tom, že Židé se spikli, aby Pavla zavraždili, a proto byl jeho odvoláním k císaři překvapen. Apoštolova slova však ukončila soudní jednání. Festus promluvil s radou a odpověděl: *„Odvolal ses k císaři, k císaři půjdeš!“* (Sk 25,12) AA 430.3

Tak se znovu stalo, že pro nenávist zrozenou z fanatismu a samolibosti se sluha Boží musel obrátit k pohanům a hledat u nich ochranu. Byla to táž nenávist, která přiměla proroka Eliáše, aby hledal pomoc u vdovy v Sareptě, a která donutila hlasatele evangelia, aby se odvrátili od Židů a hlásali své poselství pohanům. A s takovou nenávistí se setkává i lid Boží, žijící v tomto věku. U mnohých následovníků Kristových se vyskytuje táž pýcha, týž formalismus, totéž sobectví a táž panovačnost, jež zaujímaly tak velké místo v srdcích Židů. I v budoucnu budou mužové, kteří se vydávají za Kristovy zástupce, jednat podobně, jako kněží a starší jednali s Kristem a s apoštoly. Ve velké rozhodné chvíli, která pro ně brzy nadejde, setkají se věrní sluhy Boží s touž tvrdostí srdce, s touž krutou odhodlaností a s touž nepolevující nenávistí. AA 430.4

Všem, kdož v té zlé době budou chtít statečně sloužit Bohu podle hlasu svědomí, bude třeba odvahy, pevnosti a známosti Boha a jeho slova, neboť ti, kdož zůstanou věrni Bohu, budou proná-

sledování, jejich pohnutky budou napadány, jejich snahy překrucovány a jejich jména pranýřována. Satan vynaloží všechnu svou klamnou moc, aby jí působil na srdce lidí a zatemňoval chápání tak, aby zlé se jevílo jako dobré a dobré jako zlé. Čím silnější a čistší bude víra dítek Božích a čím pevnější bude jejich odhodlání poslouchati Boha, tím zběsilejší bude satanovo úsilí, aby proti nim rozpoutal vztek těch, kdož sice tvrdí, že jsou spravedliví, vpravdě však pošlapávají zákon Boží. Bude zapotřebí nejpevnějšího přesvědčení a největšího úsilí, aby se udržela víra, daná jednou svatým.

AA 431.1

Je přáním Božím, aby se jeho lid připravoval na tuto rozhodnou chvíli, jež se rychle blíží. Všichni se s ní musí setkat, ať jsou připraveni nebo ne, a jen ti, kdož žili v souladu s božskými směrnicemi, obstojí v ten čas zkoušky. Až se světští vladaři spojí se služebníky náboženství, aby zasahovali do věcí svědomí, pak se pozná, kdo se opravdu bojí Boha a slouží mu. Až nastane nejhlubší tma, zazáří světlo božské povahy nejskvěleji. Až selže všechno ostatní, v co se dá spoléhat, pak se ukáže, kdo má trvalou víru v Boha. A až nepřátelé pravdy budou na všech stranách strojit služebníkům Páně zlo, bude je Bůh střežit pro dobro. Bude jim stínem velké skály ve vyprahlé zemi. *AA 431.2*

41. „Téměř bys mne k tomu naklonil“

Pavel se odvolal k císaři a Festus nemohl učinit nic jiného než ho poslat do Říma. Trvalo však ještě nějakou dobu, než se k tomu vyskytla vhodná loď; a protože s Pavlem měli být posláni i další vězňové, způsobilo přešetření jejich případů další průtah. To poskytlo Pavlovi možnost vysvětlit základy své víry předním mužům Cezareje a také králi Agrippovi II., poslednímu Herodiánu. *AA 433.1*

*„Po několika dnech zavítali král Agrippa a Bernike do Cezareje pozdravit Festa. Když tam po-
byli několik dní, Festus předložil králi případ Pavlův: Byl mi tu zanechán od Felixe jeden vězeň,
proti kterému mi, když jsem byl v Jeruzalémě, židovští velekněží a starší Židů učinili udání a žádali,
abych jej odsoudil.“* Vylíčil okolnosti, jež vedly k tomu, že vězeň se odvolal k císaři, vyprávěl o tom, jak před časem Pavla vyslýchal, a řekl, že Židé nemohli proti němu vznést taková obvinění, jaká očekával, že vynesou, nýbrž *„jen nějaké sporné otázky o té své pověře ... a o nějakém zemřelém Ježíšovi, o němž Pavel tvrdil, že žije“* (Sk 25,13-15.18.19). *AA 433.2*

Když Festus vylíčil celý případ, projevil Agrippa zájem a pravil: *„Sám bych si chtěl toho člověka poslechnouti.“* Podle jeho přání bylo na příští den uspořádáno shromáždění. *„Druhého dne tedy přišel Agrippa a Bernike s velikou okázalostí a vešli do soudní síně s veliteli a s vynikajícími muži z města. Na rozkaz Festův byl přiveden Pavel.“* (Sk 25,22. 23) *AA 434.1*

Na počest svých hostů udělal Festus z této příležitosti okázalé představení. Bohatý šat místo-
držícího a jeho hostů, meče vojáků a třpytící se zbroj jejich velitelů dodávaly výjevu lesku. *AA 434.2*

A pak před shromážděnou společností stanul Pavel, stále s pouty na ruku. Jaký to protiklad se tu naskytl! Agrippa a Bernike měli moc a postavení, a proto se těšili přízni světa. Nedostávalo se jim však povahových rysů, jichž si cení Bůh. Byli přestupníky zákona Božího, jejich srdce byla zka-
žená, žili zvrhlým životem. Jejich skutky byly nebi odporné. *AA 434.3*

Starý vězeň, připoutaný ke svému strážci, neposkytoval na pohled nic, pro co by ho svět měl ctít. Přesto se o tohoto muže, který zdánlivě neměl přátel, bohatství ani postavení a byl vězněn pro svou víru v Syna Božího, zajímalo celé nebe. Andělé byli jeho průvodci. Kdyby zazářila sláva jednoho z těchto světlých poslů, zbledla by nádhera a pýcha pozemského krále; král a dvořané by se skáceli k zemi jako kdysi římské strážce u Kristova hrobu. *AA 434.4*

Festus sám představil Pavla shromážděným slovy: *„Králi Agrippa a všichni vy s námi zde pří-
tomní muži, vidíte tohoto člověka, kvůli němuž na mne naléhal všechen židovský lid v Jeruzalémě,
tak i zde, a křičeli, že nesmí zůstatí naživu. Ale já jsem nic nevyšetřil, co by byl spáchal hodného
smrti; proto když se sám odvolal k veličenství, rozhodl jsem se poslati jej tam. Věru nevím, co bych
o něm napsal svému pánovi určitého. Proto jsem jej předvedl před vás, a zvláště před tebe, králi
Agrippa, abych výsledkem zjistil, co mám napsati. Zdá se mi totiž proti rozumu poslati vězně a
nenaznačiti výtky, z nichž byl obviněn.“* (Sk 25,24-27) *AA 435.1*

Král Agrippa pak pokynul Pavlovi, aby promluvil. Apoštol nebyl skvělou nádherou a vysokým postavením svých posluchačů vyveden z míry, neboť věděl, jak malou cenu má světské bohatství a světské postavení. Světský přepych a světská moc ho nemohla ani na okamžik zastrašit, ani při-
pravít ho o klid a sebejistotu. *AA 435.2*

„Králi Agrippa,“ pravil, *„pokládám se za šťastného, že se smím dnes před tebou hájiti ze vše-
ho, z čeho mě Židé obviňují, poněvadž ty jsi nejlepší znalec všech zvyků a sporných otázek mezi Ži-
dy. Proto prosím, abys mě trpělivě vyslechl.“* (Sk 26,2.3) *AA 435.3*

Pak Pavel vyprávěl, jak se obrátil od tvrdošíjné nevěry ve víru v Ježíše Nazaretského jako ve Vykupitele světa. Líčil nebeské vidění, jež ho zprvu naplnilo nevýslovnou hrůzou, potom se však ukázalo pramenem největší útěchy – zjevením božské slávy, v jejímž středu seděl na trůně ten, jímž pohrdl a jehož nenáviděl a jehož následovníky se tehdy snažil vyhubit. Od té chvíle byl Pavel novým člověkem, upřímným a horlivým vyznavačem Ježíšovým, jímž ho udělala přetvářející mi-
lost. *AA 436.1*

Jasně a přesvědčivě vyložil Pavel před Agrippou hlavní události spjaté se životem Kristovým na zemi. Dosvědčil, že Mesiáš z proroctví se zjevil v osobě Ježíše Nazaretského. Ukázal, jak Písma

Starého zákona prohlašují, že Mesiáš se zjeví jako člověk mezi lidmi, a jak se v životě Ježíšově splnilo do všech podrobností všechno, co psal Mojžíš a proroci. Aby vykoupil ztracený svět, podstoupil svatý Syn Boží kříž, nedbaje potupy, a vystoupil na nebesa jako vítěz nad smrtí a nad hro-
bem. AA 436.2

Proč, ptal se Pavel, by se mělo zdát neuvěřitelným, že Kristus vstal z mrtvých? Kdysi se to tak zdálo i jemu, jak by však mohl nevěřit tomu, co sám viděl a slyšel? U brány Damašku vskutku spatřil ukřižovaného a zmrtvýchvstalého Krista, téhož Krista, který chodil po ulicích Jeruzaléma, skončil na Golgotě, rozlomil pouta smrti a vystoupil na nebesa. Viděl ho a mluvil s ním právě tak, jak ho viděli a mluvili s ním Kefas, Jakub, Jan a někteří další učedníci. Hlas ho vyzval, aby kázal zvěst o zmrtvýchvstalém Spasiteli. Jak by mohl neuposlechnout? V Damašku, v Jeruzalémě, po celém Judsku i ve vzdálených zemích podával svědectví o ukřižovaném Ježíši a všem lidem hlásal, „*aby se káli, obraceli k Bohu a konali důstojné skutky pokání*“ (Sk 26,20). AA 436.3

„*Proto mě Židé zajali ve svatyni,*“ prohlásil apoštol, „*a usilovali mě zavraždit. Dostalo se mi Boží pomoci až po tento den, takže tu stojím a vydávám svědectví malému i velikému, a neříkám nic mimo to, co i proroci mluvili o budoucích věcech, i Mojžíš: že Kristus bude podroben utrpení, že jako první vstane z mrtvých a zvěstuje světlo národu židovskému i pohanům.*“ (Sk 26,21-23) AA 437.1

Celé shromáždění naslouchalo jako očarované Pavlovu vyprávění o jeho podivuhodném zážitku. Apoštol přednášel o svém oblíbeném námětu. Žádný, kdo mu naslouchal, nemohl pochybovat o jeho pravdomluvnosti. Když se však Pavel dal strhnout svou výmluvností, přerušil ho Festus, jenž zvolal: „*Blázníš, Pavle! Tvá velká učenost tě dohání k bláznovství.*“ (Sk 26,24) AA 437.2

Apoštol odpověděl: „*Neblázním, nejslovutnější Feste, ale mluvím slova pravdivá a rozumná. Král tomu velmi dobře rozumí, proto se také k němu obracím docela směle. Jsem přesvědčen, že jemu z toho nic není tajného, neboť se to nezběhlo někde v koutku.*“ Pak se obrátil k Agrippovi a oslovil ho přímo: „*Králi Agrippa, věříš prorokům? Vím, že věříš.*“ (Sk 26,25-27) AA 437.3

Agrippa, hluboce zaujat Pavlovou řečí, na okamžik zapomněl na své okolí a důstojnost svého postavení. Mysle jen na pravdy, které vyslechl, a máje před očima jen skromného vězně, stojícího před ním jako vyslanec Boží, odpověděl mimovolně: „*Téměř bys mne k tomu naklonil, abych byl křesťanem.*“ (Sk 26,28) AA 438.1

Vážně apoštol odpověděl: „*Přál bych si od Boha, abyste se – ať zakrátko či zadlouho – nejen ty, ale i všichni, kteří mě dnes slyší, stali tím, čím jsem já,*“ a pozdvihna své ruce v poutech, dodal: „*kromě těchto pout.*“ (Sk 16,29) AA 438.2

Pouta, jimiž byl spoután apoštol, měli vlastně nosit Festus, Agrippa a Bernike. Všichni se totiž provinili strašnými zločiny. Tito přestupníci slyšeli toho dne, že se jim nabízí spása skrze jméno Kristovo. Přinejmenším jeden z nich byl téměř přesvědčen, aby přijal nabízenou milost a odpuštění. Agrippa však nepřijal nabízenou milost a odmítl přijmout kříž ukřižovaného Vykupitele. AA 438.3

Král ukojil svou zvědavost, povstal ze své stolice a dal znamení, že slyšení je skončeno. Když se shromáždění rozcházelo, rozmlouvali spolu ještě Agrippa, Festus a Bernike a řekli si: „*Tento člověk se nedopouští ničeho, co by zasluhovalo smrti nebo vězení.*“ (Sk 26,31) AA 438.4

Ačkoli Agrippa byl Žid, nebyl tak fanaticky horlivý a slepě zaujatý jako farizeové. „*Ten člověk,*“ řekl Festovi, „*mohl být propuštěn, kdyby se nebyl odvolal k císaři.*“ (Sk 26,32) Případ však byl postoupen vyššímu soudnímu dvoru a nespadal už do pravomoci Festovy ani Agrippovy. AA 438.5

42. Plavba a ztroskotání lodi

Konečně vypravili Pavla na cestu do Říma. „*Jakmile bylo rozhodnuto,*“ píše Lukáš, „*že vyplujeme do Itálie, odevzdali Pavla a některé jiné vězně četaři jménem Julius od praporu jeho veličenstva. Vstoupili jsme na loď adramytskou, jež měla plouti k maloasijskému pobřeží, a vypluli jsme. Byl s námi Macedonec z Tessaloniky, Aristarchus.*“ (Sk 27,1.2) AA 439.1

V prvním století křesťanského věku bylo cestování po moři provázeno nemalými nesnázemi a bylo spojeno s velkým nebezpečím. Námořníci se při určování směru řídili hlavně postavením slunce a hvězd; a když slunce a hvězdy nebylo vidět a když se ukázaly známky blížící se bouře, neodvažovali se majitelé lodí vyplout na otevřené moře. Po značnou část roku bylo téměř nemožné plavit se po moři bezpečně. AA 439.2

Apoštol Pavel musel nyní podstoupit těžkou zkoušku, jež byla údělem vězně v poutech za dlouhé a namáhavé plavby do Itálie. Jedna věc značně zmírnila tvrdost jeho osudu; bylo mu dovoleno, aby s ním mohli jet Lukáš a Aristarchus. Ve svém listě Kolosským píše o Aristarchovi jako o „*svém spoluvězni*“ (viz Kol 4,10). Aristarchus však sdílel Pavlovo vězení z vlastní vůle, aby mu mohl posloužit v jeho utrpení. AA 439.3

Plavba začala nadějně. Druhého dne zakotvili v přístavu Sidónu. Tam četař Julius, „*který s Pavlem zacházel velmi lidsky,*“ když se dozvěděl, že v tomto městě jsou křesťané, dovolil Pavlovi, „*aby si šel k přátelům a od těch aby se mu dostalo péče*“ (Sk 27,3). Apoštol, jehož zdraví bylo chabé, toto povolení velice uvítal. AA 440.1

Když vypluli ze Sidónu, začal foukat opačný vítr; zaháněl loď z přímého směru, takže se dostávala jen pomalu vpřed. V Myře, v provincii Lycia, vyhledal četař velkou alexandrijskou loď, která měla plout k břehům Itálie, a dal na ni hned převést své vězně. Vanul však stále opačný vítr a loď postupovala jen zvolna. Lukáš píše: „*Po mnoho dní jsme měli zdlouhavou plavbu a stěží jsme se dostali do Knidu, a poněvadž nám vítr nebyl příznivý, podpluli jsme Krétu podle Salmóny, stěží jsme ji minuli a přišli na místo jmenované Krásné přístavy.*“ (Sk 27,7.8) AA 440.2

V místě Krásné přípravy museli nějakou dobu zůstat a čekat na příznivý vítr. Blížila se kvapem zima, „*plavba se již stávala nejistou,*“ (Sk 27,9) a námořníci se museli vzdát naděje, že doplují na místo určené dříve, než v tom roce skončí období, kdy se dá plout po moři. Zbývalo jen rozhodnout, zda zůstat v místě Krásné přípravy nebo se pokusit přeplout na vhodnější místo, kde by přezimovali. AA 440.3

O této otázce se vážně uvažovalo a nakonec ji četař předložil Pavlovi, který si získal vážnost u námořníků a vojáků. Apoštol bez váhání doporučil, aby zůstali tam, kde jsou. „*Vidím,*“ pravil, „*že plavba bude svízelná a s velkým nebezpečstvím nejen pro náklad a pro loď, ale i pro naše životy.*“ Avšak kormidelník a kapitán a většina cestujících a posádky nechtěli tuto radu přijmout. Protože přístav, ve kterém kotvili, „*byl nepříznivě položen pro přezimování, většina se uradila, že odtud odplují, zdali by se jim podařilo dorazit do Fénixu a tam přezimovati. Fénix je krétský přístav, obrácený k jihozápadu a severozápadu*“ (Sk 27,10-12). AA 441.1

Četař se rozhodl, že se bude řídit míněním většiny. Proto když „*zavál jižní vítr,*“ vypluli z místa Krásné přístavy v naději, že vbrzku dorazí do kýženého přístavu. „*Ale zakrátko se... přihnal virný vichr;*“ „*loď byla stržena do víru a nemohla čelit větru.*“ (Sk 27,13-15) AA 441.2

Hnána bouří, přiblížila se loď ostrůvku Klauda a při jeho břehu se námořníci připravovali na nejhorší. Záchranný člun, který byl jejich jedinou nadějí na záchranu, kdyby loď ztroskotala, byl upoután na laně a hrozilo mu nebezpečí, že se každou chvíli roztříští na kusy. Proto jejich prvním činem bylo, že ho vytáhli na palubu lodi. Pak učinili všechna možná opatření, aby loď zpevnili a připravili ji na to, aby obstála v bouři. Slabá ochrana, kterou jim ostrov poskytoval, netrvala dlouho a zase byli vystaveni zuřivým poryvům bouře. AA 441.3

Bouře běsnila celou noc a přes všechna opatření, která podnikli, začalo do lodí téci. „*Druhého dne vyhazovali část nákladu.*“ Přišla druhá noc, a vítr neustával. Loď hnaná bouří, se zlomeným stožárem a rozervanými plachtami, byla vichrem zmítána sem a tam. Každý okamžik se zdálo, že

praskající dřevo povolí, jak se loď zachvívala pod údery vichru. Trhlina v lodi se rychle zvětšovala, cestující a posádka pracovali bez ustání u čerpadel. Žádný na lodi neměl ani okamžik klidu. „*Třetího dne,*“ píše Lukáš, „*jsme vlastníma rukama vyvrhli lodní nářadí. Po mnoho dní se neobjevovalo slunce ani hvězdy, dorážela nemalá bouře, na konec mizela každá naděje, že budeme zachráněni.*“ (Sk 27,19.20) AA 442.1

Po čtrnáct dní byla loď zmítána na moři pod zamračeným a bezhvězdným nebem. Apoštol, ač sám tělesně trpěl, povzbuzoval i v nejtěžší hodině a pomáhal, kde bylo třeba. Vírou se chopil ruky Všemohoucího a srdcem se přimkl k Bohu. Nebál se o sebe; věděl, že Bůh ho zachová, aby mohl svědčit v Římě o pravdě Kristově. Jeho srdce však přetévalo soucitem s ubožáky, kteří byli s ním, s hříšnými a nepřipravenými na smrt. Když úpěnlivě prosil Boha, aby ušetřil jejich životy, dostalo se mu zjevení, že jeho prosba je vyslyšena. AA 442.2

Využívaje chvále, kdy bouře ustala, vystoupil Pavel na palubu a zvýšeným hlasem pravil: „*Muži, měli jste mne poslechnouti a neodplouvatí od Kréty, a mohli jste se uvarovati této svízele a ztráty. Ale i nyní vás napomínám, abyste byli dobré mysli, neboť nenastane ztráta života nikomu z vás, kromě lodi. Zjevil se mi totiž dnes v noci anděl Boží, jemuž náležím a sloužím, a řekl mi: Neboj se, Pavle! Musíš se postavit před císaře, a hle, Bůh ti dává darem všechny, kdo s tebou plují. Proto buďte dobré mysli, mužové! Neboť důvěřuji Bohu, že se stane tak, jak mi bylo řečeno. Ale musíme narazit na nějaký ostrov.*“ (Sk 27,21-26) AA 443.1

Po těchto slovech ožila ve všech naděje. Cestující i členové posádky, kteří již propadli beznaději, se znovu vzchopili. Všechny čekalo ještě hodně práce a museli vynaložit všechno úsilí, aby zabránili zkáze. AA 443.2

Nastala čtrnáctá noc zápolení s mohutnými černými vlnami, když „*kolem půlnoci*“ uslyšeli lodníci zvuk, jako když vlny bijí o břeh, a „*domnívali se, že se blíží k nějaké zemi. Spustili olovnici a shledali hloubku dvaceti sáhů, a když ji o něco dále spustili zas, shledali patnáct sáhů. Poněvadž se obávali,*“ píše Lukáš, „*abychom někde nenarazili na ostrá skaliska, vyhodili ze zádi čtyři kotvy a přáli si, aby nastal den.*“ (Sk 27,27-29) AA 443.3

Za svítání se nejasně ukázaly obrysy pobřeží, o něž se tříštily vlny, avšak žádné známky, podle nichž by se dalo poznat, jaká je to země. Vyhlídky byly tak chmurné, že pohanští námořníci ztratili všechnu odvalu a „*pokoušeli se utéci z lodi*“; předstírali, že „*hodlají roztáhnouti kotvy s přídělí*“ a spustili již člun na moře, když Pavel pochopil jejich mrzký záměr a řekl četaři a vojákům: „*Nezůstanou-li na lodi, nemůžeme býti zachráněni.*“ Vojáci hned „*přesešli provazy u člunu a nechali jej vypadnouti do moře.*“ (Sk 27,30-32) AA 443.4

Nejtěžší chvílky je však ještě čekaly. Apoštol je znovu povzbudil a prosil všechny, námořníky i cestující, aby něco pojedli. Pravil: „*Dnes již čtrnáctý den čekáte, zůstáváte hladoví a nic nejíte. Proto vás vyzývám, abyste se najedli. Je to pro vaši záchranu. Nikomu z nás ani vlas na hlavě nebude zmařen.*“ (Sk 27,34) AA 444.1

„*Po těchto slovech vzal chléb, poděkoval Bohu přede všemi, rozlomil a dal se do jídla.*“ Nato všech dvě stě šestasedmdesát vysílených lidí, kteří by si již byli zoufali nebýt Pavla, následovalo příkladu apoštolova a začalo jíst. „*Když se nasýtí, ulehčili lodi tím, že vyházelo obilí do moře.*“ (Sk 27,35.38) AA 444.2

Pak nastal den, avšak nemohli poznat nic, podle čeho by určili, kde jsou. Zpozorovali však „*nějaký záliv s plochým břehem; tam se chtěli pokusiti, zdali by mohli přistáti s lodí. Odřízli kotvy, nechali je v moři, zároveň uvolnili řemeny, jimiž byla přivázána kormidla, vytáhli příďové plachty proti větru a směřovali k pobřeží. Najeli na vyčnívající ostroh a narazili s lodí; příď se opřela a zůstávala nehnuta příbojem, ale záď se bořila nárazem.*“ (Sk 27,39-41) AA 444.3

Pavlovi a ostatním vězňům hrozil nyní osud strašnější než ztroskotání lodi. Vojáci viděli, že nebudou moci hlídat své vězně, když všechny své síly a svou pozornost vynaloží na to, aby se dostali na zem. Každý z nich bude mít co dělat, aby se sám zachránil. Kdyby pak někteří z vězňů chyběli, stálo by to život těch, kdož jsou za ně zodpovědní. Proto vojáci žádali, aby všichni vězňové byli usmrceni. Římský zákon takovou krutost schvaloval a plán by byl býval hned uskutečněn nebýt toho, jemuž všichni byli stejně hluboce zavázáni. Četař Julius si byl vědom toho, že Pavel zachránil životy všech na palubě, a nadto přesvědčen, že je s ním Bůh, bál se mu ublížit. Proto „*nařídil, aby*

ti, kteří umějí plavati, napřed se vrhli do vody a vyšli na zem, a ostatní pak buď na prknech nebo na troskách lodi. Tak se podařilo, že se všichni zachránili na zemi.“ (Sk 27,43.33) Když pak bylo provedeno sčítání, nescházel ani jediný. AA 445.1

Domorodci ostrova Melity přijali cestující ze ztroskotané lodi přátelsky. „*Rozdělili oheň,*“ píše Lukáš, „*a pozvali nás všechny k němu, ježto nastal déšť a bylo chladno.*“ Pavel patřil k těm, kdož se starali o blaho druhých. Sesbíral „*hromadu klestí*“ a když je „*přikládal na oheň,*“ „*vylezla teplem zmije a zavěsila se mu na ruku*“. Ty, co stáli kolem, jala hrůza; když viděli podle jeho řetězů, že je to vězeň, řekli si mezi sebou: „*Tento člověk jest jistě vrah, poněvadž, ačkoli byl zachráněn z moře, spravedlnost ho nenechá žít.*“ Pavel však setřásl zvíře do ohně a nic se mu nestalo. Lidé věděli, jak je had jedovatý, a očekávali, že se Pavel v nejbližší chvíli zhroutlí v strašné smrtelné křeči. „*Když však dlouho čekali a viděli, že se s ním neděje nic zlého, změnili své mínění a říkali, že je to bůh.*“ (Sk 28,2-6) AA 445.2

Tři měsíce strávili ztroskotanci na Melitě a Pavel a jeho spolupracovníci využili mnohou příležitost k tomu, aby kázali evangelium. Podivuhodným způsobem konal Pán skrze ně. Kvůli Pavlovi jednali domorodci se všemi ztroskotanými velmi laskavě; poskytovali jim vše potřebné, a když opouštěli Melitu, zásobili je štědře vším, co potřebovali na cestu. Hlavní události, které se zběhly za jejich pobytu na ostrově, líčí krátce Lukáš takto: AA 446.1

„*V okolí toho místa měl náčelník toho ostrova, jménem Publius, statek; ten nás přijal a po tři dni velmi laskavě hostil. Otec tohoto Publia zrovna ležel s horečkou a úplavicí; Pavel k němu vešel, pomodlil se, vložil na něj ruce a uzdravil jej. Když se to stalo, přicházeli také ostatní nemocní z ostrova a byli uzdravováni. Ti nás pak poctili mnohými dary, a když jsme odjížděli, ušetřili nám, čeho jsme potřebovali.*“ (Sk 28,7-10) AA 446.2

43. V Římě

Když se opět dalo plout po moři, vydal se četař a jeho věžňové na cestu do Říma. U břehu Melity přezimovala alexandrijská loď „Blíženci“, která plula na západ, a na ni se cestující nalodili. Ačkoli protivné větry ji poněkud zdržely, doplula loď bezpečně a zakotvila v krásném přístavu Puteoli, ležícím na pobřeží Itálie. *AA 447.1*

V tomto městě žilo několik křesťanů a ti prosili apoštola, aby u nich zůstal sedm dní. Četař jejich žádosti ochotně vyhověl. Od té doby, kdy jim došel list, který Pavel napsal Římanům, těšili se křesťané v Itálii na apoštolovu návštěvu. Nemysleli si ovšem, že ho uvidí přicházet jako vězně; jeho utrpení jim ho však učinilo tím dražším. Protože Puteoli bylo od Říma vzdáleno jen asi 220 km a přístav byl ve stálém spojení s Římem, dozvěděli se římsí křesťané o Pavlově příjezdu a někteří se vydali, aby ho pozdravili a uvítali. *AA 447.2*

Osmého dne po přistání vypravil se četař se svými vězni do Říma. Julius ochotně ulehčoval Pavlovi ve všem, co bylo v jeho moci, nemohl však změnit jeho postavení vězně, ani ho zbavit řetězů, jimiž byl připoután ke svému strážci. S těžkým srdcem blížil se Pavel k hlavnímu městu světa, na jehož návštěvu se tak dlouho těšil. Za jak jiných okolností se uskutečňuje, než si v duchu představoval! Jak má hlásat evangelium, spoutaný a pranýřovaný? Zdálo se mu, že je konec jeho nadějí, že získá v Římě mnoho duší pro pravdu. *AA 448.1*

Konečně došli poutníci k Appiovu fóru, asi 60 km od Říma. Když si razili cestu zástupy lidí, kteří se shlukovali na široké silnici, vrhali mnozí opovržlivý pohled na šedivého, starého muže, připoutaného řetězem ke skupině otrlých zločinců a tropili si z něho surové žerty a posměšky. *AA 448.2*

Pojednou bylo slyšet radostné zvolání. Ze zástupu přihlížejících vyrazil muž, padl vězni kolem krku a objal ho se slzami štěstí, jako syn vítá otce po dlouhém odloučení. Pak se takový výjev odehrál znovu a znovu, když mnozí, jejichž zrak se zbystřil toužebným očekáváním, poznali ve spoutaném vězni toho, jenž k nim v Korintu, ve Filipech a v Efezu mluvil slova života. *AA 448.3*

Když se soucitní učedníci nedočkavě seběhnou kolem svého otce v evangeliu, zůstává celý průvod stát. Vojáci by rádi pokračovali v cestě, nemají však srdce přerušit toto šťastné setkání, neboť také oni si začali vážit svého vězně a ctít ho. V oné tváři, znavené a bolestí stažené, vidí učedníci odraz podoby Kristovy. Ujišťují Pavla, že na něho nezapomněli a že ho nepřestali milovat, že jsou mu zavázáni vděčností za blaženou naději, která je povzbuzuje v životě a usmíruje s Bohem. V zápalu své lásky by ho nejraději nesli na svých ramenou celou cestu až do města, kdyby jim to bylo dopřáno. *AA 448.4*

Jen nemnozí si uvědomují význam slov „*poděkoval Bohu a nabyl dobré myslí*“, jichž použil Lukáš, když líčil okamžik, kdy Pavel spatřil své bratří. Obklopen plačícími věřícími, kteří ho milovali a nestyděli se za jeho pouta, velebil apoštol nahlas Boha. Mračno smutku, jež zahalovalo jeho ducha, bylo odváto. Jeho křesťanský život byl jen řadou zkoušek, utrpení a zklamání, v té chvíli se však cítil dostatečně odškodněn. Vykročil na další cestu pevnějším krokem a s radostnou myslí. Nenaříkal nad minulostí, ani se nebál budoucnosti. Věděl, že ho čekají pouta, že ho čeká soužení, věděl však také, že vysvobozuje duše z pout nekonečně strašnějších a radoval se, že může trpět pro Kristovu věc. *AA 449.1*

V Římě odevzdal četař Julius své vězně veliteli císařské stráže. Dobrá zpráva, kterou podal o Pavlovi, a dopis od Festa způsobily, že velitel ho přijal laskavě. Nevsadil ho do vězení, ale dovolil mu, aby žil v domě, který si sám pronajal. I když byl stále připoután ke stráži, bylo mu dovoleno, aby přijímal své přátele a pracoval pro šíření věci Kristovy. *AA 449.2*

Mnohým z Židů, kteří byli v předchozích několika letech z Říma vykázáni, bylo dovoleno se vrátit, takže v té době jich bylo v Římě mnoho. Jim především chtěl Pavel vyprávět o sobě a o svém díle, dříve než je jeho nepřátelé poštvou proti němu. Proto tři dny po svém příchodu do Říma svolal jejich vedoucí a prostě a bez obalu jim řekl, proč přišel do Říma jako vězeň. *AA 450.1*

„*Bratří,*“ pravil, „*já jsem se nedopustil ničeho proti našemu lidu ani proti otcovským zvykům, a přece jsem byl z Jeruzaléma vydán jako vězeň do rukou Římanům; ti mě vyslechli a chtěli mě pro-*

pustiti, poněvadž na mně není žádné viny, která by zasluhovala smrti. Protože však Židé tomu odpovídali, byl jsem nucen odvolati se k císaři, ale ne že bych měl nějakou žalobu proti svému národu. Pro tuto příčinu jsem vás pozval, abych vás uviděl a s vámi promluvil. Pro naději lidu izraelského nosím tento řetěz.“ (Sk 28,17-20) AA 450.2

Neřekl nic o potupě, kterou strpěl od Židů, ani o jejich opětovných úkladech připravit ho o život. Mluvil opatrně a laskavě. Nesnažil se upoutat jejich pozornost na sebe, ani u nich vzbudit soucit k sobě, nýbrž usiloval jen o to, aby hájil pravdu a bránil čest evangelia. AA 450.3

Jeho posluchači mu odpověděli, že k nim nedošly žádné žaloby proti němu ani v listech veřejných ani soukromých a že žádný z Židů, kteří přišli do Říma, ho neobviňoval z žádného zločinu. Vyslovili také toužebné přání vyslechnout z jeho úst důvody, proč věří v Krista. „*Co se týče této sekty,*“ pravili, „*je nám známo, že je proti ní všude odpor.*“ (Sk 28,22) AA 451.1

Protože si to sami přáli, vyzval je Pavel, aby si určili den, kdy by jim mohl vyložit pravdy evangelia. Ve stanovený čas sešli se mnozí a „*on pak jim od rána až do večera vykládal svědectví o království Božím a pokoušel se je přesvědčovati o Ježíšovi ze zákona Mojžíšova a z proroků*“ (Sk 28,23). Vyprávěl jim o svých vlastních zážitcích a prostě, upřímně a přesvědčivě jim podal důkazy z písem Starého zákona. AA 451.2

Apoštol ukázal, že náboženství nesestává z obřadů a zvyklostí, z vyznání víry a pouček. Kdyby tomu tak bylo, mohl by je člověk svým rozumem pochopit, tak jako chápe věci tohoto světa. Pavel učil, že náboženství je působivá, spásná síla, která přichází zcela od Boha, je to osobní zážitek působení obcerstvující síly Boží na duši. AA 451.3

Ukázal, jak Mojžíš připravoval Izrael na Krista jako na proroka, kterého uslyší; ukázal, jak všichni proroci svědčili o Kristu jako o velkém Božím léku proti hříchu, jak svědčili o Bezhříšném, který ponese hříchy viníků. Nevytýkal jim, že zachovávají zvyklosti a obřady, nýbrž ukázal, že zatímco dodržují velmi přesně obřadní službu, zavrhuje toho, k němuž se celý tento systém upírá. AA 451.4

Pavel prohlásil, že před svým obrácením neznal Krista osobně, nýbrž jako ostatní měl pouze představu o povaze a díle Mesiáše, který měl přijít. Zavrhl Ježíše Nazaretského jako podvodníka, protože neodpovídal této jeho představě. Nyní však byly Pavlovy názory na Krista a jeho poslání mnohem duchovnější a povznesenější, neboť se obrátil. Apoštol prohlásil, že jim nevykládá o Kristu jako o člověku. Herodes viděl Krista v době, kdy Kristus vzal na sebe lidskou podobu; Annáš ho viděl, Pilát a kněží a vládci ho viděli, viděli ho i římsí vojáci. Nespatřovali v něm však oslaveného Vykupitele. Poznat Krista vírou, poznat ho duchovně je žádoucnější než znát ho osobně, když žil na zemi. Spojení s Kristem, které nyní Pavel udržoval, bylo těsnější a trvalejší než pouhé pozemské a lidské společenství. AA 452.1

Když Pavel mluvil o tom, co věděl, a svědčil o tom, co viděl o Ježíši Nazaretském jako o naději Izraele, přesvědčil mnohé, kteří upřímně hledali pravdu. Na mysl některých zapůsobila jeho slova dojmem, který nikdy nevymizí. Jiní však tvrdošíjně odmítali přijmout jasné svědectví Písma, i když jim je podal ten, jenž byl zvlášť osvěcen Duchem svatým. Nemohli vyvrátit jeho důkazy, zdráhali se však přijmout jeho závěry. AA 452.2

Mnoho měsíců uplynulo od Pavlova příchodu do Říma, než přišli Židé z Jeruzaléma, aby předložili své žaloby proti vězni. Jejich záměry stále nevycházely a nyní, když Pavel měl být souzen nejvyšším soudním dvorem římské říše, nechtěli podstupovat nebezpečí další porážky. Lysias, Felix, Festus a Agrippa prohlásili, že věří v jeho nevinu. Pavlovi nepřátelé mohli doufat v úspěch jen tehdy, podaří-li se jim intrikami ovlivnit císaře a naklonit si ho. Jejich záměru by prospěl odklad, neboť by jim poskytl čas, aby mohli zdokonalit a provést své plány; a tak vyčkávali, než osobně přednesou své žaloby proti apoštolu. AA 453.1

Tento odklad přispěl prozřetelností Boží k podpoře evangelia. Laskavostí těch, kteří Pavla střežili, směl apoštol bydlit v prostorném domě; kde se mohl se svými přáteli svobodně scházet a každodenně hlásat pravdu těm, kdož si ji přišli vyslechnout. Tak po dva roky pokračoval ve své činnosti, „*kázal jim království Boží a učil o Ježíši Kristu docela směle a bez překážek*“ (Sk 28,31). AA 453.2

V té době nezapomínal na sbory, které založil v mnoha zemích. Apoštol si uvědomoval nebezpečí, jež hrozilo obráceným na novou víru a snažil se ze všech sil pomoci jim listy, v nichž je va-

roval a dával jim praktické rady. A z Říma vysílal posvěcené pracovníky, aby působili nejen v těchto sborech, ale i na místech, která sám ještě nenavštívil. Tito pracovníci jako moudří pastýři pokračovali v díle, které Pavel tak dobře započal; a apoštol, který byl stále zpravován o stavu, v němž se sbory nacházejí, a o nebezpečích, jež jim hrozí, mohl na vše moudře dozírat. AA 453.3

A tak, i když zdánlivě odtržen od činné práce, měl Pavel větší a trvalejší vliv na sbory, než kdyby byl volný a mohl sbory navštěvovat jako v předchozích letech. Jako vězeň Pánův těšil se větší lásce svých bratří a jeho slova, jež psal jako trpící pro věc Kristovu, vzbuzovala větší pozornost a úctu, než jakou vyvolávala, když dlel osobně mezi nimi. Teprve tehdy, když jim byl Pavel odňat, si věřící uvědomili, jak těžké bylo břímě, které za ně nesl. Dosud se převážně vyhýbali odpovědnosti a povinností, protože jim scházela jeho moudrost, ohleduplnost, a nevyčerpatelná činnost; nyní však, když byli jako nezkušení ponecháni a museli si osvojit poučení, jemuž se dosud vyhýbali, oceňovali jeho varování, jeho rady a poučování více než jeho osobní práci. A když se dozvěděli o jeho odvaze a víře, již projevoval za svého dlouhého žalářování, byli tím povzbuzeni k větší věrnosti a horlivosti pro věc Kristovu. AA 454.1

Mezi Pavlovými pomocníky v Římě byli mnozí z jeho bývalých druhů a spolupracovníků. Lukáš, „milovaný lékař“, který ho doprovázel na cestě do Jeruzaléma, který s ním byl po dobu jeho dlouholetého věznění v Cezareji a provázel ho na jeho nebezpečné cestě do Říma, s ním byl stále. Také Timoteus ulehčoval jeho osud. Tychikus, „milovaný bratr, věrný pomocník a spolumužník v Pánu“, stál šlechetně při apoštolovi. Také s ním byli Démas a Marek. Aristarchus a Epafras byli jeho „spoluvězni“ (Ko 4,7-14). AA 454.2

Markova křesťanská zkušenost se prohloubila od raných let jeho vyznání víry. Když přemýšlel o životě a smrti Kristově, nabýval jasnějšího ponětí o Spasitelově poslání, jež bylo spojeno s námahou a boji. Ve stopách po ranách na Kristových rukou a nohou začal vidět známky Kristovy služby pro lidstvo a velikost, k níž vede sebezapření v zájmu spásy ztracených a hynoucích, a stal se ochotným následovat Mistra po cestě sebeobětování. Nyní, když sdílel s Pavlem osud vězně, pochopil lépe než kdy předtím, že je věčným ziskem získat Krista a věčnou ztrátou získat svět a ztratit při tom duši, pro jejíž vykoupení byla prolita krev Kristova. Tváří v tvář těžkým zkouškám a protiivenství zůstal Marek pevným, byl dál moudrým a milovaným pomocníkem apoštola. AA 455.1

Démas, který byl po určitou dobu neochvějný ve víře, opustil později věc Kristovu. Pavel o tom napsal: „Démas si zamiloval nynější svět, opustil mě.“ (2 Tm 4,10) Za světský zisk vyměnil Démas všechno vznešené a ušlechtilé. Jak krátkozraká to výměna! Démas měl sice pozemské bohatství a dostalo se mu světských poct, ve skutečnosti však byl chudý, jakkoli se mohl pyšnit, co všechno mu patří. Naproti tomu Marek, který se rozhodl trpět pro věc Kristovu, měl věčné bohatství, byl v nebi přičten jako dědic Boží a spoludědic se Synem Božím. AA 455.2

Mezi těmi, kdož zasvětili svá srdce Bohu Pavlovým působením v Římě, byl Onezimus, pohanský otrok, který způsobil újmu svému pánu Filemonovi, křesťanskému věřícímu v Kolosách, a pak uprchl do Říma. Ve své laskavosti se Pavel snažil zmírnit bídu a utrpení ubohého uprchlíka a pak se pokusil vlít světlo pravdy do jeho zatemněné mysli. Onezimus naslouchal slovům života, vyznal své hříchy a obrátil se na víru v Krista. AA 456.1

Pavel si Onezima zalíbil pro jeho zbožnost a upřímnost, pro jeho laskavou péči, kterou apoštolovi věnoval, a pro jeho horlivost, kterou projevoval pro věc evangelia. Pavel v něm zjistil povahové rysy, které by z něho mohly učinit užitečného pomocníka v misijní práci, a poradil mu, aby se bez meškání vrátil k Filemonovi, prosil ho za odpuštění a připravoval se na budoucnost. Apoštol slíbil, že se postará o náhradu částky, o níž byl Filemon oloupen. Protože právě hodlal vypravit Tychika s listy k různým sborům v Malé Asii, poslal Onezima s ním. Byla to těžká zkouška pro tohoto služebníka, když se měl sám vydat pánu, kterého oklamal; protože se však skutečně obrátil, necouvl před touto povinností. AA 456.2

Pavel dal Onezimovi list pro Filemona, v němž se svou obvyklou ohleduplností a laskavostí prosil za kajícího otroka a vyslovil přání, aby ho Filemon nechal nadále ve svých službách. List začíná srdečným pozdravem Filemonovi jako příteli a spolupracovníku: AA 456.3

„Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce a Pána Ježíše Krista. Děkuji svému Bohu stále, jakkoli se o tobě zmiňuji, v svých modlitbách, poněvadž slyším o lásce a víře, kterou máš k Pánu

Ježíši a ke všem svatým, aby jejich účast v tvé víře projevovala účinek v poznání všeho dobra, jež jest v nás pro Krista.“ (Fm 4-6) Apoštol připomněl Filemonovi, že za každý svůj dobrý úmysl a za každou svou dobrou vlastnost vděčí milosti Kristově; jediné to ho odlišuje od zvrácených a hříšných. Táž milost může z pustého zlosyna učinit dítko Boží a užitečného pracovníka pro evangelium. AA 457.1

Pavel mohl připomenout Filemonovi jeho povinnost křesťana, zvolil však raději slova prosby: *„Jsem již takový stařec, já, Pavel, a nyní ještě k tomu i vězeň pro Krista Ježíše; a prosím tě za své dítě, které jsem zplodil ve vězení, za Onezima. Byl kdysi bezcenný, ale nyní je tobě i mně velmi cenný.*“ (Fm 9-12) AA 457.2

Apoštol žádal Filemona, aby vzhledem k Onezimovu obrácení přijal kajícího otroka jako své vlastní dítě a aby mu projevoval takovou náklonnost, aby Onezim rád zůstal u svého bývalého pána, a byl ho měl *„již ne jako otroka, nýbrž jako něco víc, jako milovaného bratra“* (Fm 16). Vyslovil přání, že by si rád ponechal Onezima, který by mu mohl posluhovat v jeho vězení, jak by jistě Filemon sám rád učinil, že však nežádá jeho služby, dokud Filemon z vlastního rozhodnutí nedá otroku svobodu. AA 457.3

Apoštolu bylo dobře známo, jak přísně zacházejí páni se svými otroky, a věděl také, jak velice se Filemon rozzlobil na svého sluhu pro jeho čin. Snažil se proto psát mu způsobem, který v něm vzbudí nejhlubší a nejněžnější pocity jako křesťana. Svým obrácením se Onezimus stal jeho bratrem ve víře a každý trest, který by stihl tohoto nově obráceného, by Pavel pokládal za trest, uložený jemu. AA 457.4

Pavel se dobrovolně zavázal, že vezme na sebe dluh Onezimův, aby viník mohl být ušetřen hanby potrestání a mohl se opět těšit výsadám, o něž se připravil. *„Pokládáš-li mě tedy za druhá,“* psal Filemonovi, *„přijmi jej jako mne samého. Poškodil-li tě nebo je-li ti něco dlužen, připiš to na můj účet. Já Pavel píši vlastní rukou: Já ti zaplatím.*“ (Fm 18.19) AA 458.1

Jak výstižná to ukázka lásky Kristovy ke kajícímu hříšníku! Sluha, který zpronevěřil peníze svému pánu, neměl nic, čím by nahradil škodu. Hříšník, který oloupil Boha o léta služby, rovněž nemůže vyrovnat dluh. Ježíš vstupuje mezi hříšníka a Boha a praví: Já zaplatím dluh. Ušetří hříšníka; já chci trpět za něho. AA 458.2

Když se nabídl, že zaplatí dluh za Onezima, připomněl Pavel Filemonovi, kolik on je mu dlužen. Dluží mu sám sebe, neboť Bůh učinil Pavla nástrojem jeho obrácení. Potom skromně a opravdově Filemona požádal, aby tak jak svou štedrostí potěšoval svaté, potěšil ducha apoštolova tím, že mu vyhoví v této věci, jež mu učiní radost. *„Píši ti,“* uzavřel apoštol svou prosbu, *„poněvadž jsem přesvědčen o tvé poslušnosti; vždyť vím, že učiníš víc, než co říkám.*“ (Fm 21) AA 458.3

Pavův list Filemonovi ukazuje, jaký vliv má evangelium na vztahy mezi pánem a sluhou. Otrockví bylo zavedeno v celé římské říši a ve většině sborů, pro něž Pavel pracoval, byli páni i otroci. Ve městech, kde bylo často více otroků než svobodných obyvatel, byly velmi přísné zákony považovány za nezbytné, aby otroci byli udrženi v porobě. Zámožný Říman měl mnohdy stovky otroků různého postavení, různé národnosti a různého povolání. Byl svrchovaným pánem nad dušemi a těly těchto bezmocných bytostí a mohl je trestat po libosti. Kdyby se některý z nich opovážil v obraně nebo v odvetu vztáhnout ruku na svého pána, mohla by celá rodina viníka být nelidsky utracena. I nejmenší nedopatření, nešťastná náhoda nebo nepozornost se často bez milosti trestala. AA 459.1

Někteří páni, kteří cítili lidštěji než druzí, byli ke svým sluhům shovívavější, avšak převážná většina bohatých a vznešených, kteří bezmezně holdovali jen vášním, rozkoším a choutkám, dělali ze svých otroků ubohé oběti svých rozmarů a své krutosti. Celý systém směřoval beznadějně k rozpadu. AA 459.2

Nebylo apoštolovým úkolem svévolně nebo rázem zvrátit zavedený společenský pořádek. Pokusit se o to by znamenalo ohrozit úspěch evangelia. Apoštol však učil zásadám, jež mířily na samý kořen otroctví a jež, kdyby se prosadily, by jistě podkopaly celý systém. *„Kde je Duch Páně, je svoboda,“* (2 K 3,17) prohlašoval. Otrok se po svém obrácení stal údem těla Kristova a jako takový měl být milován a mělo se s ním jednat jako s bratrem, se spoludědicem požehnání Božích a výsad evangelia, jímž je jako jeho pán. Na druhé straně měli otroci vykonávat své povinnosti *„ne na oko*

jako ti, kteří se chtějí zalíbiti lidem, ale jako služebníci Kristovi, plníce vůli Boží z celé duše“ (Ef 6, 6). AA 459.3

Křesťanství vytváří silné pouto, jež spojuje pána a otroka, krále a poddaného, kazatele evangelia a zvrhlého hříšníka, jenž nachází v Kristu očištění od hříchu. Jsou omyti touž krví, oživeni tímž Duchem; a jsou jedno v Kristu Ježíši. AA 460.1

44. Císařův dům

Evangelium vždy dosahuje nejlepších výsledků v nižších vrstvách společnosti. „*Není tu mnoho moudrých v lidských očích, ne mnoho mocných, ne mnoho urozených, kteří jsou povoláni.*“ (1 K 1,26) Nedalo se čekat, že by Pavel, ubohý vězeň bez vlivných přátel, mohl vzbudit pozornost zámožných a vážených vrstev římských občanů. Ti byli dobrovolnými zajatci neřestí, jež jim nabízely všechny své lákavé svody. Mezi udřenými a zbídačenými oběťmi jejich útlaaku i mezi ubohými otroky byli však mnozí, kteří s radostí naslouchali slovům Pavlovým a ve víře v Krista nacházeli naději a pokoj, který je utěšoval v jejich těžkém údělu. AA 461.1

Ačkoli apoštol začal působit mezi prostými a poníženými, vliv jeho díla se šířil, až dospěl k samému paláci císařovu. AA 461.2

Řím byl v té době hlavním městem světa. Pyšní císařové římské říše vydávali zákony téměř pro všechny národy na zemi. Císař a dvořané o skromném Nazaretském buď nic nevěděli, nebo na něho pohlíželi s nenávistí a pohrdáním. A přesto v době kratší dvou let si evangelium našlo cestu z prostého věznova domu do císařských komnat. Pavel trpěl v poutech jako zločinec, ale „*slovo Boží není v poutech*“ (2 Tm 2,9). AA 461.3

V dřívějších letech hlásal apoštol veřejně víru v Krista s přesvědčující silou a znamením a divy podával nevyvratitelné důkazy o její božskosti. Důstojně a pevně vystoupil před řeckými mudrci a svým věděním a výmluvností umlčel námitky pyšných filosofů. S nezkroutnou odvahou stanul před králi a vladaři a mluvil o spravedlnosti, mírnosti a budoucím soudu, že se nadutí panovníci třáslí, jakoby již hleděli na hrůzy dne Páně. AA 462.1

Takovou příležitost nyní apoštol neměl, protože byl uzavřen a hlídán ve svém obydlí a mohl hlásat pravdu jen těm, kteří ho tam vyhledali. Nedostalo se mu jako Mojžíšovi a Aronovi božského příkazu, aby předstoupil před zhýralého císaře a ve jménu velikého JÁ JSEM ho pokáral za jeho krutost a násilí. Přesto právě v této době, kdy hlavní obhájce evangelia byl zdánlivě odříznut od veřejné činnosti, zaznamenalo evangelium velké vítězství, neboť k církvi se přidali příslušníci císařovy rodiny. AA 462.2

Nikde se nemohlo vyskytnout ovzduší nepříznivější pro křesťanství než u římského císařského dvora. Zdálo se, že Nero vymazal ze své duše nejmenší stopu božského, ba i lidského a že za to nesl pečeť satanovu. Jeho pobočníci a dvořané byli vesměs téže povahy, byli prudcí, zvrhlí a zkažení. Podle všeho se zdálo nemožné, aby se křesťanství uchytilo na dvoře a v paláci Neronově. AA 462.3

Jako v tak mnohých jiných případech prokázalo se však i v tomto případě pravdivým Pavlovo ujištění, že zbraně jeho boje jsou „*božsky mocné bořití pevnosti*“ (2 K 10,4). I v Neronově dobytí kříž vítězství. Z neřestné družiny ještě neřestnějšího císaře se někteří obrátili a stali se dítkami Božími. Neskrývali se se svým křesťanstvím, nýbrž hlásili se k němu veřejně. Nestyděli se za svou víru. AA 463.1

A jakými prostředky křesťanství proniklo a uchytilo se tam, kde se zdálo nemožné se o něm jen zmínit? Ve svém listě Filipským Pavel napsal, že svému věznění vděčí za to, že se mu podařilo obrátit na víru mnohé z Neronova domu. Z obavy, aby si snad nemysleli, že jeho věznění brání pokroku evangelia, jim psal: „*Rád bych vám oznámil, bratří, že můj osud spíše přispěl k pokroku evangelia.*“ (Fp 1,12) AA 463.2

Když se křesťanské sbory dozvěděly, že Pavel navštíví Řím, očekávaly, že to bude počátek vítězství evangelia v tomto městě. Pavel přinesl pravdu do mnoha zemí, hlásal ji ve velkých městech. Což by se takovému bojovníku za víru nemohlo podařit získat duše pro Krista v hlavním městě světa? Jejich naděje se však rozplynuly, když došla zpráva, že Pavel přibyl do Říma jako vězeň. Předtím sbory pevně věřily, že se evangelium, zachytí-li se v tomto velkém středisku, bude rychle šířit do všech národů a stane se hlavní silou na zemi. Jak velké bylo jejich zklamání! Lidské naděje byly zmařeny, nebyl však zmařen úmysl Boží. AA 463.3

Nikoli svými kázáními, nýbrž svými pouty upozornil Pavel císařský dvůr na evangelium. Jako vězeň zlomil pouta, jež mnoho duší držela v otroctví hříchu. To však nebylo vše. Pavel o tom na-

psal: „*Většina bratří v Pánu se mými pouty stala sebevědomější a odvážnější mluvit bez bázně slovo Boží.*“ (Fp 1,14) AA 464.1

Pavlova trpělivost a radostná mysl, které projevoval za svého dlouhého a nespravedlivého věznění, jeho odvaha a víra byly nepřetržitým kázáním. Jeho duch, tak odlišný od ducha světa, svědčil o tom, že v něm přebývá síla vyšší než síla pozemská. A jeho příkladem byli křesťané ponoukáni k větší činorodosti v hájení věci, kterou Pavel nemohl veřejně hlásat. Takový vliv měla pouta apoštolova, takže v době, kdy se zdálo, že jeho síla a užitečnost jsou spoutány a že nemůže učinit ani to nejmenší, tehdy vlastně shromažďoval snopy pro Krista s polí, na něž neměl, jak se zdálo, vůbec přístup. AA 464.2

Než skončilo jeho dvouleté věznění, mohl Pavel říci: „*V celém paláci a všem ostatním se stalo známým, že jsem spoután pro Krista*“ a mezi těmi, jejichž pozdravy vyřizoval Filipským, jmenoval hlavně ty, kteří jsou „*z císařova domu*“ (Fp 1,13; 4,22). AA 464.3

Trpělivost přináší svá vítězství právě tak jako odvaha. Pokorou ve zkouškách a v protivenství mohou být získány duše pro Krista právě tak jako srdnatostí v boji. Křesťan, který projevuje trpělivost a radostnou mysl i v strádání a utrpení, který i tváří v tvář smrti zachovává pokoj a klid neochvějné víry, může pro evangelium vykonat více, než by mohl vykonat celoživotní věrnou prací. Často se stává, že když sluhovi Božímu je znemožněno činně pracovat, tu Bůh tajemnou prozřetelností, proti které ve své krátkozrakosti žehráme, hodlá vykonat dílo, které by se jiným způsobem nedalo vykonat. AA 465.1

Nechť si následovník Kristův nemyslí, že když už nemůže veřejně a činně pracovat pro Boha a pro pravdu Boží, že už nemůže být užitečným, že už nemůže sklízet. Věrní svědkové Kristovi nikdy nejsou nepotřební. Ať jsou zdraví nebo nemocní, živí nebo mrtví, Bůh jich stále používá. Jsou-li služebníci Boží satanovou zlobou pronásledováni, je-li jim bráněno v činorodé práci, jsou-li posíláni do vězení nebo vláčeni na popraviště nebo na hranici, tehdy pravda může slavit největší vítězství. Zpečet-li tito věrní své svědectví svou krví, tehdy duše, jež dosud pochybovaly a váhaly, nabývají přesvědčení o víře v Krista a statečně se stavějí na Kristovu stranu. Z popela mučedníků vychází hojná žně pro Boha. AA 465.2

Horlivost a věrnost, kterou projevoval Pavel a jeho spolupracovníci, a také víra a poslušnost těch, kdož byli obráceni na křesťanství za okolností tak nepříznivých, je velkým příkladem pro liknavého a malověrného služebníka Kristova. Pavel a jeho spolupracovníci se mohli vymlouvat, že je marné volat k pokání a k víře v Krista služebníky Neronovy, kteří jsou vystaveni neustálému pokušení, musejí překonávat strašné překážky a bojovat s rozhořčeným odporem. I kdyby se přesvědčili o pravdě, jak by mohli zachovávat poslušnost? Pavel však tak neuvažoval; ve víře hlásal evangelium těmto duším a mezi těmi, kteří ho vyslechli, byli takoví, kdož se rozhodli být poslušnými za každou cenu. Přes překážky a nebezpečí chtěli přijmout světlo a důvěřovat Bohu, že jim pomůže, aby své světlo sdělili druhým. AA 465.3

Ti z císařského domu, kteří byli získáni pro pravdu, zůstali po svém obrácení v domě císařově. Cítili, že nemohou opustit své místo, kam je postavila povinnost jen proto, že prostředí jim už nevyhovuje. Pravda je zastihla tam a tam také zůstali, aby svým změněným životem a změněnou povahou svědčili o přetvářející síle nové víry. AA 466.1

Doléhá na někoho pokušení, aby sváděl na okolnosti, proč přestal svědčit o Kristu? Nechť si jen vzpomene, v jakém postavení byli učedníci v císařově domě, nechť si jen vzpomene na zvrhlost císařovu, na prostopášnost dvora. Stěží si můžeme představit poměry, jež by náboženskému životu byly nepříznivější, než poměry, v jakých žili tito obrácení. A přece uprostřed nebezpečí a těžkostí zachovali věrnost. V překážkách, jež se zdají nepřekonatelné, může křesťan hledat omluvu, že není poslušen pravdy, jež je v Kristu; nemůže však nabídnout žádnou omluvu, která by snesla bližší vyšetření. Kdyby tak mohl učinit, dokázal by tím, že Bůh je nespravedlivý, protože vytváří pro svá díla podmínky spasení, jimž nemohou vyhovět. AA 466.2

Ten, jehož srdce je upřeno k službě Boží, najde možnost, aby svědčil o Bohu. Potíže nemohou překážet tomu, kdo je odhodlán přede vším ostatním hledat království Boží a Boží spravedlnost. V síle, které nabude modlitbou a hledáním v Písmu, bude hledat ctnost a zřekne se neřesti. Vzhlížeje k Ježíši, původci a dokonavateli víry, který snášel odpor hříšníků vůči sobě, bude věřící ochotně sná-

šet pohrdání a posměch. Ten, jehož slovo je pravda, slibuje pomoc a milost, která postačí pro každý případ. Jeho věčné rámě obejmě duši, jež se k němu obrátí o pomoc. V jeho péči můžeme bezpečně spočinout a volat: „*Kteréhokoli dne strach mne obkličuje, v tebe doufám.*“ (Ž 56,4) Všem, kdož v něho skládají svou naději, splní Bůh své zaslíbení. *AA 467.1*

Na svém vlastním příkladě Spasitel ukázal, že jeho následovníci mohou být na světě, a přesto ne ze světa. Nepřišel, aby se účastnil klamných radostí světa, aby podlehl jeho zvykům a řídil se jeho obyčeji, nýbrž aby konal vůli svého Otce, aby hledal a zachraňoval ztracené. S tímto cílem před očima může křesťan zůstat nezkažený v jakémkoli prostředí. Ať je ve vysokém nebo nízkém postavení, ať jsou jeho poměry skvělé nebo skrovné, projeví sílu pravého náboženství ve věrném plnění povinností. *AA 467.2*

Ne v období klidu a pokoje, nýbrž uprostřed zkoušek se vyvíjí křesťanská povaha. Nutnost čelit překážkám a odporu vede následovníka Kristova k větší bdělosti a k opravdovější modlitbě k mocnému Panovníku. Přísná zkouška, snášená s milostí Boží, vychovává k trpělivosti, bdělosti, odvaze a k hluboké a trvalé víře v Boha. Je vítězstvím křesťanské víry, že umožňuje jejímu vyznavači, aby trpěl a přitom byl silný, aby se poddal a tím zvítězil, aby byl po celý den ubíjen a přesto žil, aby nesl kříž a tím získal korunu slávy. *AA 467.3*

45. Listy z Říma

Apoštolu Pavlovi se záhy po jeho obrácení dostalo zvláštních příležitostí poznat, jaká je vůle Boží s následovníky Ježíšovými. „*Byl uchvácen až do třetího nebe, „do ráje, a vyslechl nevyslovitelná slova, jež člověk nesmí pronésti.*“ Sám potvrdil, že mnohá „*vidění a zjevení*“ mu byla dána od Pána. Jeho poznání zásad pravdy evangelia se rovnalo poznání „*těch veleapoštolů*“ (2 K 12,2.4.1.11). Jasně a plně pochopil, co je to „*šíře i délka, výše i hloubka*“ „*lásky Kristovy, převyšující všechno poznání*“ (Ef 3,18.19). AA 469.1

Pavel nemohl vypovědět všechno, co spatřil ve vidění, neboť mezi jeho posluchači byli takoví, kteří by jeho slov zneužili. Avšak to, co mu bylo zjeveno, ho nadalo schopností, aby mohl působit jako vůdce a moudrý učitel, a také se projevilo v poselstvích, jež v dalších letech posílal sborům. Dojmu z vidění, jehož se mu dostalo a jenž ho nikdy neopustil, vděčil za to, že mohl ukazovat, jaká je pravá povaha křesťanství. Ve svých projevech i ve svých listech přinášel poselství, jež od té doby stále poskytuje církvi Boží pomoc a sílu. K dnešním věřícím promlouvá toto poselství jasně o nebezpečích, jež hrozí církvi, a o falešném učení, s nímž se bude musit střetnout. AA 469.2

Apoštol si přál, aby ti, jimž posílal své listy obsahující rady a napomenutí, „*nezůstali lidmi nedospělými, kteří bývají strhováni a zmítáni každým větrem učení,*“ nýbrž aby se všichni setkali „*v jednotě víry a poznání Syna Božího, v dokonalé mužnosti, v míře vzrůstu Kristovy plnosti*“. Prosil následovníky Ježíšovy, kteří žili mezi pohany, aby „*již nežili, jako žijí pohané, jejichž myšlení jest prázdné, jsou zatemněni v rozumu, odcizeni od Božího života ... pro zatvrzelost jejich srdcí,*“ nýbrž aby přesně dbali na to, jak žijí, „*ne jako nemoudří, nýbrž jako moudří, využívající času*“. Povzbuzoval věřící, aby se těšili na dobu, kdy Kristus, který si „*zamiloval církev a vydal se za ni*“, sám sobě postaví církev „*slavnou, bez poskvrny, vrásky a čehokoli takového*“ – církev „*svatou a bezúhonnou*“ (Ef 4,14.13.17.18; 5,15.16.25.27). AA 470.1

Tato poselství psaná ne silou člověka, ale silou Boží, obsahují poučení, jež by si měl vštípit každý a jež by si měl každý pro svůj prospěch často opakovat. Je v nich popsána zbožnost, jak se má projevovat v životě, jsou v nich podány zásady, jimiž by se měl řídit každý sbor, je v nich objasněna cesta, jež vede k životu věčnému. AA 470.2

Ve svém listě „*svatým v Kolosách a věřícím bratřím v Kristu*“, který napsal, když byl vězněn v Římě, zmiňuje se Pavel o své radosti z jejich pevnosti ve víře, o níž mu přinesl zprávu Epafras, který – jak apoštol napsal – „*nám také vypravoval o vaší duchovní lásce. Proto,*“ psal apoštol dále, „*i my od toho dne, kdy jsme o tom slyšeli, nepřestáváme se za vás modlití a žádati, abyste byli naplněni poznáním jeho vůle ve veškeré moudrosti a v duchovním pochopení a dovedli žít, jak je důstojného Pána k jeho úplné libosti. Neste ovoce v každém dobrém činu a rostete v poznání Boha. Buďte zmocňováni veškerou mocí podle síly jeho slávy k veškeré trpělivosti a radostné vytrvalosti.*“ (Ko 1,1.8-11) AA 471.1

Tak Pavel vyjádřil slovy své přání, jak mají žít věřící v Kolosách. Jak vysoký ideál stavějí tato slova před následovníka Kristova! Ukazují podivuhodné možnosti křesťanského života a říkají jasně, že jsou bez hranic požehnání, jichž se může dostat dítkám Božím. Zdokonalují-li se v poznání Boha, mohou nabývat stále větší síly a dosahovat stále větších výšin v křesťanských zážitcích; až síla slávy Boží je učiní „*způsobilými k účasti v údělu svatých ve světle*“ (Ko 1,12). AA 471.2

Apoštol povyšoval Krista před svými bratři jako toho, skrze něhož Bůh stvořil všechny věci a jímž způsobil, že byli vykoupeni. Prohlásil, že ruka, která drží světy v prostoru a udržuje v správném uspořádání a neúnavném pohybu všechny věci v Božím vesmíru, je táž ruka, jež byla za ně přibita na kříž. „*V něm bylo stvořeno veškerenstvo,*“ napsal Pavel, „*v nebi i na zemi, všechno viditelné i neviditelné, ať jsou to andělské trůny či panstva, vlády a vrchnosti. Veškerenstvo bylo stvořeno skrze něj a pro něho. On jest přede vším. V něm má veškerenstvo své bytí.*“ „*I vás, kteří jste kdysi byli odcizeni a zneprátení v svém myšlení svými zlými činy, nyní smířil smrtí v svém hmotném těle, aby vás učinil svatými, neposkvrněnými a nezávadnými před sebou.*“ (Ko 1,16-18.21.22) AA 471.3

Syn Boží se snížil, aby pozvedl padlé. Proto opustil bezhříšné světy na výsostech, opustil devadesát devět těch, jež ho milují, a přišel na tuto zemi, aby byl „*raněn pro přestoupení naše*“ a „*potřín pro nepravosti naše*“ (Iz 53,5). Ve všem byl učiněn rovným svým bratřím. Stal se tělem, jako jsme my. Poznal, co znamená mít hlad a žízeň, být unaven. Sytil se potravou a posiloval spánkem. Byl cizincem a hostem na zemi, na tomto světě, ale nebyl ze světa; byl pokoušen a zkoušen tak, jako jsou dnes pokoušeni a zkoušeni muži a ženy, přitom žil životem bez hříchu. Vždy laskavý, soucitný, účastný, myslící na druhé, byl představitelem povahy Boží. „*Slovo se stalo tělem a ubytovalo se mezi námi, ... Syn od Otce, plný milosti a pravdy.*“ (J 1,14) AA 472.1

Obklopeni zvyky a vlivy pohanství, byli věřící v Kolosách v nebezpečí, že se odvrátí od prostoty evangelia. Pavel je před tím varoval a ukázal jim na Krista jako na jediného spolehlivého vůdce. „*Chci, abyste věděli,*“ napsal jim, „*jak těžce zápasím o vás a o Laodicejské, ano i o všechny, kteří nikdy neviděli mou tělesnou tvář. Kéž se potěší jejich srdce! Kéž se utvrdí ve společné lásce! Kéž se jim dostane plného bohatství, které záleží v jistotě přesvědčení a plyne z pochopení, k vystižení tajemství Božího, totiž Krista, v němž jsou obsaženy všechny tajemné poklady moudrosti a poznání!*“ (Ko 2,1-3) AA 473.1

„*To pravím proto, aby vás nikdo neobluzoval chytrými vývody... Poněvadž jste tedy od nás přijali Krista Ježíše za Pána, žijte v něm; buďte zakořenění a vybudováni na něm, utvrzení ve víře, jak jste byli vyučeni, a vzdávejte Bohu hojné díky. Varujte se, aby vás nikdo za sebou nestrhoval filosofií, která jest jen prázdným klamem podle lidských tradic, podle žvlů světa, a ne podle Krista. Jenom v něm přebývá celá plnost božskosti tělesně. V něm jste i vy dosáhli plnosti. On je hlavou všech andělských vlád a vrchností.*“ (Ko 1,4.6.7) AA 473.2

Kristus předpověděl, že vyvstanou svůdci, jejichž vlivem „*nepravost vyvrcholí*“ a „*láska mnohých ustydne*“ (Mt 24,12). Upozornil učedníky na to, že toto zlo ohrozí církve více než pronásledování ze strany jejich nepřátel. Znovu a znovu varoval Pavel věřící před těmito falešnými učiteli. Především před tímto nebezpečím musejí být na stráži, neboť uznají-li falešné učitele, otevrou tím dveře bludům, jimiž nepřítel zakalí duchovní vnímavost a oťrese důvěrou těch, kdož teprve nedávno přijali víru v evangelium. Kristus je měřítkem, jímž mají prověřovat předkládané učení. Všechno, co není v souladu s učením Kristovým, mají zavrhnout. Kristus, ukřižovaný za hřích, zmrtvýchvstalý Kristus, Kristus, jenž vstoupil na nebesa – to je věda spasení, již si měli osvojit a již měli učit. AA 473.3

Výstrahy slova Božího před nebezpečím hrožícím křesťanské církvi ze všech stran, jsou určeny i nám. Jako za dnů apoštolů se lidé pokoušeli lpěním na tradicích a mudrováním zničit víru v Písmo svaté, tak dnes se nepřítel spravedlnosti snaží svěst duše na zakázané stezky lákavými vývody vyšší kritiky, nauky o vývoji, spiritualismu (směr, podle kterého má veškeré skutečno duchovní podstatu), teosofie (mystické učení o Bohu nebo vůbec o božství) a panteismu (učení ztotožňující Boha s přírodou). Mnohým je Bible jako lampa bez oleje, protože jejich mysl se vrací ve spekulativní víru, která přináší nepochopení a zmatek. Vyšší criticismus, který podrobuje věci rozboru, dohaduje se a domýšlí, maří víru v Bibli jako v božské zjevení. Olupuje slovo Boží o moc řídit, povznášet a podněcovat lidské životy. Spiritualismus učí lidi víře, že nejvyšším zákonem je chtít, že člověk může svobodně ukájet své choutky a že je odpovědný jen sám sobě. AA 474.1

Následovník Kristův se setká s „*chytrými vývody*“ (Ko 2,4), před nimiž apoštol varoval věřící v Kolosách. Setká se se spiritualistickými výklady Písma, nesmí je však uznat. Jeho hlas musí být slyšen, jak jasně přitakává věčným pravdám Písma. S očima upřenými na Krista musí pevně kráčet vpřed po vyznačené cestě, odmítaje všechno učení, jež není v souladu s učením Kristovým. Předmětem jeho rozjímání a hloubání má být pravda Boží. Na Bibli má pohlížet jako na hlas Boží, jenž promlouvá přímo k němu. Tak dojde k poznání, jež je božské. AA 474.2

Poznání Boha, jak se zjevil v Kristu, je poznání, jehož musí nabýt všichni, kdož jsou spaseni. Je to poznání, jež působí změnu povahy. Projeví-li se v životě, přetvoří duši k obrazu Krista. Je to poznání, k jehož přijetí vyzývá Bůh své dítky, je to poznání, vedle něhož je všechno ostatní marnost a nicotnost. AA 475.1

Pravý základ pro vytváření povahy je v každém pokolení a v každé zemi týž – zásady, obsažené ve slově Božím. Jediným spolehlivým a bezpečným pravidlem je konat to, co praví Bůh.

„Rozkazové Hospodinovi jsou přímí“ a „kdož tyto věci činí, nepohneť se na věky.“ (Ž 19,8; 15,5) Právě se slovem Božím vystupovali apoštolové proti falešným učením své doby, tvrdíce: „*Nikdo nemůže položit základ jiný, než ten, který jest položen.*“ (1 K 3,11) AA 475.2

V době, kdy byli obráceni a pokřtěni, se věřící v Kolosách zavázali, že odloží své pověry a zvyklosti, jež byly do té doby součástí jejich života, a že zachovají věrnost Kristu. Ve svém listě jim to Pavel připomněl a prosil je, aby nezapomínali, že chtějí-li dostat svému slibu, musejí neustále bojovat proti zlům, jež je budou chtít ovládnout. „*Byli-li jste tedy spolu s Kristem vzkříšeni,*“ napsal jim, „*usilujte o to, co je shůry, kde jest usazen Kristus po pravici Boží. Myslete na to, co je shůry, ne na to, co je na zemi. Vždyť jste zemřeli; váš život je skryt s Kristem v Bohu.*“ (Ko 3,1-3) AA 475.3

„*Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Všechno staré pominulo, hle, stalo se novým.*“ (2 K 5,17) Mocí Kristovou lávou muži a ženy okovy hříšných návyků. Zřikají se sobectví. Světáci stávají se zbožnými, opilci střizlivými, neřestní čistými. Duše, které nesou podobu satanovu, mění se v obraz Boží. Tato změna je sama o sobě div nad divy. Změna způsobená Slovem je jedním z nehlubších tajemství Slova. Nemůžeme ji pochopit, můžeme jen věřit, že – jak praví Písmo – je to „*Kristus ve vás, ta naděje slávy*“ AA 476.1

Ovládá-li Duch Boží mysl a srdce, zpívá obrácený člověk novou píseň, neboť si uvědomuje, že zaslíbení Boží se na něm vyplňuje, že jsou mu odpuštěna jeho přestoupení, že je přikryt jeho hříchy. Projevuje lítost před Bohem, že přestoupil božský zákon, a vyznává víru v Krista, jenž zemřel, aby ospravedlnil člověka. Ospravedlněn z víry, má „*pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista*“ (Ř 5,1). AA 476.2

Protože to však sám zažil, nesmí křesťan složit ruce v klín a spokojit se tím, co pro něho bylo učiněno. Ten, kdo chce vstoupit do duchovního království, pozná, že všechny síly a vášně nepřerouzené povahy, posílené silami říše tmy, jsou proti němu nachystány. Každý den musí obnovovat své posvěcení, každý den musí bojovat se zlem. Staré návyky a vrozené náklonnosti k zlému ho budou chtít přemoci, a proto se musí mít před nimi stále na pozoru a bojovat o vítězství v síle Kristově. AA 476.3

„*Umrtvete tedy ty údy, které jsou na zemi,*“ napsal Pavel Kolosským, „*kterým jste se kdysi i vy oddávali, když jste v tom žili. Ale nyní odložte i vy to všecko: hněv, vášnivost, zlobu, urážky, pomluvy ze svých úst... Oblecte se tedy, jakožto svatí a milovaní Boží vyvolení, v milosrdenství srdce, dobrotu, pokoru, mírnost, shovívavost; snásejte jeden druhého, odpouštějte si, máte-li proti komu nějakou výtku. Jako Pán odpustil vám, tak číňte i vy! K tomu ke všemu pak jen lásku, jež je pojátkem dokonalosti. Pokoj Kristův ať jest rozhodčím ve vašich srdcích; vždyť k němu jste byli povoláni jako údové jednoho těla. A buďte vděční.*“ (Ko 3,5.7.8.12-15) AA 477.1

List Kolosským je pln nejvýznamnějších poučení pro všechny, kdož jsou ve službách Kristových. Je pln poučení, jež ukazují, jaká shoda a jednomyslnost v cíli a ušlechtilost ve snaze se projeví v životě toho, kdo je pravým představitelem Spasitele. Zřekne-li se všeho, co by mu mohlo překážet v cestě vzhůru nebo odvrátit ho od správné cesty, pak bude věřící projevovat ve svém každodenním životě milosrdenství, laskavost, pokoru, mírnost, shovívavost a lásku Kristovu. AA 477.2

Síla vyššího, čistšího, ušlechtlejšího života je právě to, čeho je nám velmi zapotřebí. Příliš velkou část svého myšlení věnujeme světu, příliš malou pak království nebeskému. AA 478.1

Usiluje-li křesťan, aby dosáhl Božího ideálu, nesmí se zaleknout ničeho. Mravní a duchovní dokonalost skrze milost a moc Kristovu je zaslíbena všem. Ježíš je zdroj síly, studnice života. Přivádí nás ke svému slovu a ze stromu života nám nabízí listí k uzdravení duší chorých hříchem. Vede nás k trůnu Božímu a vkládá nám do úst modlitbu, která nás přivádí do těsného styku s ním. Pro nás nasazuje všemocné síly nebeské. Na každém kroku cítíme jeho živou moc. AA 478.2

Bůh neklade žádné meze pokroku těch, kteří touží být „*naplnění poznáním jeho vůle ve veškeré moudrosti a v duchovním pochopení*“. Modlitbou, bdělostí, dalším poznáním a pochopením budou „*zmocňováni veškerou mocí podle síly jeho slávy*“. Tak budou připraveni pracovat pro druhé. Je vůlí Spasitelovou, aby lidské bytosti, očištěné a posvěcené, byly jeho pomocníky. Pro tuto velkou výsadu poděkujeme tomu, jenž nás „*učinil způsobilými k účasti v údělu svatých ve světle, vysvobodil nás z moci tmy a přenesl do království Syna své lásky*“ (Ko 1,9.11.12.13). AA 478.3

Pavlův list Filipským byl stejně jako list Kolosským psán v době, kdy Pavel byl ve vězení v Římě. Sbor ve Filipech poslal Pavlovi dary po Epafroditovi, kterého Pavel označil za „*svého brat-*

ra, spolupracovníka a spolubojovníka, vašeho apoštola a obstaravatele mých potřeb“. V Římě Epafras ochotně; „onemocněl opravdu smrtelně, ale Bůh se nad ním slitoval,“ psal Pavel, „a nejenom nad ním, nýbrž i nade mnou, abych neměl zármutek na zármutek“. Když uslyšeli o nemoci Epafrasovi, měli o něj věřící ve Filipech velkou starost a Epafras se rozhodl, že se k nim vrátí. „Toužil po vás po všech,“ psal Pavel, „a byl znepokojen, že jste se doslechli, že je nemocen... Tím spěšněji ho tedy posílám, abyste ho zas uviděli a měli radost, a já abych se trochu zbavil zármutku. Přijměte jej tedy v Pánu s veškerou radostí – a vůbec mějte v úctě takové lidi –, poněvadž on se v svém díle pro Krista přiblížil až k smrti a dal svůj život v sázku, aby doplnil, co chybělo ve vaší službě pro mne.“ (Fp 2,25-30) AA 479.1

Po Epafrasovi poslal Pavel věřícím ve Filipech list, v němž jim děkoval za dary, jež mu posílali. Ze všech sborů byl sbor ve Filipech nejštedřejší v zasílání darů Pavlovi. „Vy, Filipští, víte,“ napsal apoštol ve svém listě, „že na počátku práce pro evangelium, když jsem odešel z Macedonie, žádná církev, kromě vás jediných, neměla se mnou společenství v účtu o příjmech a vydáních. I když jsem byl v Tessalonice, víc než jednou jste mi poslali, čeho jsem potřeboval. Já ovšem netoužím po darech, ale toužím po ovoci, jež se hromadí na váš účet. Mám dostatek všeho a ještě mi přebývá. Jsem plně opatřen, když jsem od Epafrasy dostal vaši zásilku; je mi to vzácnou vůní, vítanou obětí, která je milá Bohu.“ (Fp 4,15-18) AA 479.2

„Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce a Pána Ježíše Krista! Děkuji svému Bohu při každé vzpomínce na vás a vždycky se v každé své modlitbě za všechny vás s radostí modlím pro vaše účastenství v evangeliu od prvního dne až podnes. Jsem také přesvědčen, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dokoná je až ke dni Krista Ježíše. Vždyť je spravedlivý, abych takto o všech vás smýšlel, poněvadž vás mám v srdci jak v poutech, tak i při své obraně a při utvrzování evangelia, vás všechny, jako své spoluúčastníky v milosti. Neboť Bůh je můj svědek, jak po vás všech toužím... A za to se modlím, aby se vaše láska ještě více a více rozhojňovala v důkladnějším poznání a ve všem cítění; to vás uzpůsobí, abyste se mohli přesvědčiti o tom, na čem záleží, a byli čistí a bezúhonní ke dni Kristovu, naplnění ovocem spravedlnosti, jež Kristus dává k slávě a chvále Boží.“ (Fp 1,2-11) AA 480.1

Milost Boží posilovala Pavla za jeho žalářování, jí vděčil za to, že se radoval ve strastech. S vírou a v přesvědčení psal bratřím ve Filipech, že jeho věznění mělo za následek další šíření evangelia. „Rád bych vám oznámil, bratři,“ psal, „že můj osud spíše přispěl k pokroku evangelia; v celém paláci a na všech ostatních místech se stalo známým, že jsem spoután pro Krista, a většina bratří v Pánu se mými pouty stala sebevědomější a odvážnější mluvit bez bázně slovo Boží.“ (Fp 1,12-14) AA 480.2

V tomto Pavlově zážitku je poučení pro nás, neboť zjevuje způsob Božího působení. Pán může obrátit ve vítězství to, co se nám může zdát marným úsilím nebo porážkou. Jsme v nebezpečí, že zapomeneme na Boha, díváme-li se na věci, jež jsou viditelné, místo abychom okem víry patřili na věci, jež jsou neviditelné. Přijde-li neštěstí nebo pohroma, jsme hned hotovi obviňovat Boha z toho, že na nás zapomíná, nebo že je k nám krutý. Když Bůh pokládá za vhodné zastavit naši činnost na některém úseku, želíme toho a nepřipouštíme si myšlenku, že by tím Bůh mohl působit k našemu dobru. Je třeba, abychom viděli, že trest je součástí velkého plánu Božího a že pod úderem ran může křesťan učinit pro Krista více, než když činně pracuje. AA 481.1

Jako příklad křesťanského života poukázal Pavel Filipským na Krista, jenž, „ačkoli měl podobu Boha, nepokládal rovnost s Bohem za žádoucí kořist, nýbrž zřekl se podoby Boha, přijal podobu služebníka, narodil se v podobnosti s lidmi, zjevem se ukázal jako člověk, ponížil se, stal se poslušným až po smrt, ano až po smrt na kříži“ (Fp 2,6-8). AA 481.2

„Proto moji milovaní,“ psal Pavel dále, „jako jste vždycky poslechli, nejen když jsem přítomen, nýbrž mnohem více nyní, když jsem nepřítomen, pracujte o své spáse s bázní a strachem. Vždyť Bůh sám působí ve vás i vůli i čin pro dobré rozhodnutí. Všecko číňte bez reptání a bez pochyb, abyste byli bez úhony a upřímní, Boží děti bez vady uprostřed pokolení zkřiveného a zmateného, v němž záříte jako hvězdy ve světě; držte se pevně slova života, abych se vámi mohl pochlubit v den Kristův, že jsem neběžel na prázdno ani na prázdno nelopotil.“ (Fp 2,12-17) AA 481.3

Tato slova byla zapsána, aby byla posilou pro každou bojující duši. Pavel vytyčuje vzor dokonalosti a ukazuje, jak ho lze dosáhnout. „*Pracujte o své spáse,*“ praví, „*vždyť Bůh sám působí ve vás.*“ AA 482.1

K dosažení spásy nestačí jen naše práce. Je k němu zapotřebí spolupráce mezi Bohem a kajícím hříšníkem. Ta je nezbytná, aby se vštípily správné zásady v povaze. Člověk musí opravdově usilovat o to, aby přemohl vše, co mu stojí v cestě k dosažení dokonalosti. Závisí však zcela na Bohu, bude-li mít v tom úspěch. Samotné lidské úsilí k tomu nestačí. Bez pomoci božské síly se úspěch nedostaví. Bůh koná a člověk koná. Odpor vůči pokušení musí vycházet z člověka, jenž musí čerpat svou sílu od Boha. Na jedné straně je nekonečná moudrost, láska a moc, na druhé pak slabost, hříšnost, úplná bezmocnost. AA 482.2

Bůh si přeje, abychom ovládli sami sebe. Nemůže nám však pomoci, když s tím nesouhlasíme a když přitom nespolupracujeme. Božský Duch působí skrze síly a schopnosti propůjčené člověku. Sami od sebe nejsme schopni přivést cíle, tužby a sklony do souladu s vůlí Boží; jsme-li však ochotni stát se poslušnými, Spasitel to pro nás vykoná, „*zboří rozumové úvahy, každou povýšenost, která se zdvihá proti poznání Boha, všechny myšlenky učiní zajatci, aby se daly v poslušnost Kristu*“ (2 K 10,5). AA 482.3

Kdo si chce vytvořit pevnou, vyrovnanou povahu, kdo chce být správným křesťanem, musí odevzdat všechno Kristu, musí učinit pro Krista vše, neboť Spasitel se nespokojí polovičatou službou. Denně se musí učit, co znamená odevzdanost. Musí rozjímat o slově Božím, poznávat jeho význam a zachovávat jeho předpisy. Tak může dosáhnout ideálu křesťanské dokonalosti. Bůh působí neustále s ním a zdokonaluje jeho povahu, aby obstála ve chvíli konečné zkoušky. A věřící zas neustále předvádí před lidmi a anděly vrcholný důkaz, který osvědčuje, co může evangelium vykonat pro padlé lidské bytosti. AA 483.1

„*Já si nemyslím,*“ psal Pavel, „*že bych to již byl plně uchvátil; ale o jedno mi jde; na to, co je za mnou, zapomínám, a k tomu, co je přede mnou, se upínám, spěchám k cíli, k ceně, jež záleží v Božím povolání shůry v Kristu Ježíši.*“ (Fp 3,13.14) AA 483.2

Pavel vykonal mnoho věcí. Od chvíle, kdy se oddal Kristu, byl jeho život vyplněn neúnavnou službou. Putoval od města k městu, ze země do země, kázal o kříži, získával duše pro evangelium a zakládal sbory. O tyto sbory pak bez ustání pečoval a psal jim četné listy obsahující poučení. Někdy pracoval ve svém řemesle, aby si vydělal na živobytí. Avšak ačkoli byl po celý život neustále činný, nezapomínal Pavel na jediný velký cíl – jít za svým vysokým posláním. Jediný cíl měl stále před sebou – být věrný tomu, jenž se mu dal poznat u brány Damašku. Od tohoto cíle ho žádná moc nemohla odvrátit. Povyšovat kříž z Golgoty – to byla jediná pohnutka, která mu vnukala slova a činy. AA 483.3

Velký cíl, který nutil Pavla kráčet vpřed přes těžkosti a nesnáze, by měl vést každého křesťanského pracovníka, aby se cele zasvětil službě Bohu. Budou se mu nabízet světská lákadla, aby strhla jeho pozornost od Spasitele; musí však kráčet stále za svým cílem a ukazovat světu, andělům a lidem, že naděje, aby spatřil tvář Boží, stojí za všechnu snahu a za všechny oběti, jež splnění této naděje vyžaduje. AA 484.1

Ačkoli byl vězněn, neztrácel Pavel odvalu a nepozbýval mysli. Naopak v listech, jež psal z Říma sborům, zaznívá vítězný tón. „*Radujte se stále v Pánu,*“ psal Filipským, „*opakuji, radujte se! ... O nic nemějte starosti, ale ve všem oznamujte Bohu svá přání modlitbou a prosbou s díky. Tak pokoj Boží, který převyšuje všechno myšlení, uchrání vaše srdce a vaše myšlenky v Kristu Ježíši. Na konec, bratří, uvažujte o všem, co je pravdivé, co čestné, co spravedlivé, co čisté, co milé, co slyne dobrou pověstí, o všem, co se jmenuje ctnost anebo zásluha.*“ (Fp 4,4-8) AA 484.2

„*Můj Bůh uspokojí všechnu vaši potřebu podle svého bohatství v slávě Krista Ježíše... Milost Pána Ježíše Krista s vaším duchem.*“ (Fp 4,19.23) AA 484.3

46. Na svobodě

Zatímco Pavlova práce v Římě byla provázena úspěchem a vedla k obrácení mnoha duší a k posílení a povzbuzení věřících, stahovala se již mračna, jež ohrožovala nejen jeho bezpečnost, nýbrž i rozkvět církve. Když byl přiveden do Říma, dali ho strážit hejtmanovi císařské strážě, muži spravedlivému a poctivému, jehož mírnosti vděčil za to, že byl poměrně svobodný a mohl pokračovat v evangelijní práci. Když se však druhý rok jeho věznění chýlil ke konci, byl tento muž vystřídán úředníkem, od něhož nemohl apoštol očekávat žádné zvláštní výhody. *AA 485.1*

Židé nyní znásobili své úsilí, jež vyvíjeli proti Pavlovi; našli totiž vydatnou pomoc v prostopášné ženě, kterou Nero učinil svou druhou manželkou. Tato žena byla pohankou obrácenou na židovskou víru a propůjčila všechen svůj vliv k tomu, aby podpořila vražedné záměry, jež Židé chovali proti bojovníku za křesťanství. *AA 485.2*

Pavel se stěží mohl nadít spravedlnosti od císaře, k němuž se odvolával. Nero byl mravně zvrhlejší, povahově zpustlejší a přitom schopný strašnějších krutostí než kterýkoli z panovníků, kteří vládli před ním. Otěže vlády nemohl třímát krutější panovník. V prvním roce své vlády otrávil svého nevlastního bratra, oprávněného dědice trůnu. Od jednoho zločinu k druhému, od neřesti k neřesti klesal Nero stále hlouběji, až zavraždil svou vlastní matku a pak i svou ženu. Nebylo zločinu, kterého by se nebyl dopustil, nebylo zvrhlosti, k níž by se nebyl snížil. V každém ušlechtilém člověku vzbuzoval jen hnus a opovržení. *AA 485.3*

Nepravosti, páchané na jeho dvoře, byly tak zvrhlé a tak děsné, že se vymykají popisu. Jeho nemravnost a zpustlost vzbuzovala ošklivost a odpor i v mnohých, kteří se museli účastnit jeho zločinů. Žili ve stálých obavách, jaké výstřednosti ho příště napadnou. Avšak ani tyto zločiny, jež Nero páchal, neotřásly věrností jeho poddaných. Nero byl uznáván za neomezeného vládce celého civilizovaného světa. Nadto mu prokazovali božské pocty a uctívali ho jako boha. *AA 486.1*

Podle lidského soudu bylo Pavlovo odsouzení před takovým soudcem naprosto jisté. Apoštol však cítil, že pokud bude věrným Bohu, nemusí se ničeho obávat. Ten, jenž byl dosud jeho ochráncem, bude ho moci ochránit i před zlobou Židů a před mocí císaře. *AA 486.2*

A Bůh ochránil svého služebníka. Když byl Pavel postaven před soud, nebyla obvinění vznesená proti němu dokázána a proti všeobecnému očekávání prohlásil Nero vězně za nevinného, projevil tak smysl pro spravedlnost, jenž naprosto neodpovídal jeho povaze. Pavel byl zbaven pout a stal se opět svobodným člověkem. *AA 486.3*

Kdyby byl soud nad ním ještě odložen nebo kdyby byl z nějaké jiné příčiny zdržen v Římě do příštího roku, byl by nepochybně přišel o život za pronásledování, jež pak vypuklo. V době Pavlova věznění se počet obrácených na křesťanství tak zvýšil, že to vzbudilo pozornost úřadů a vyvolalo jejich nepřátelský postoj. Císař se rozzlobil hlavně proto, že se obrátili členové jeho vlastní domácnosti, a brzy si našel záminku, jak na křesťanech vybit svou nelítostnou krutostí. *AA 487.1*

V té době došlo v Římě ke strašnému požáru, při němž lehla popelem téměř polovina města. Nero sám, jak se proslýchalo, dal oheň založit a aby od sebe odvrátil podezření, projevoval okázale velkou dobročinnost při pomoci lidem bez přístřeší, kteří přišli o všechno. Nicméně byl ze zločinu obviňován. Lidé byli popuzeni a pobouřeni a aby se očistil z podezření a přitom zbavil město lidí, jichž se bál a jež nenáviděl, svalil Nero vinu na křesťany. Jeho záměr se podařil a tisíce následovníků Kristových – muži, ženy i děti – přišly krutým způsobem o život. *AA 487.2*

Tohoto strašného pronásledování zůstal Pavel ušetřen, neboť krátce po svém propuštění z vězení odešel z Říma. Posledního období svobody využil k pilné práci ve sborech. Snažil se dosáhnout jednoty mezi sbory v Řecku a sbory na Východě a upevnit mysl věřících proti falešnému učení, jež pronikalo do víry a kazilo ji. *AA 487.3*

Zkoušky a napětí, jež Pavel vytrpěl, vyčerpaly jeho tělesné síly. Objevily se u něho choroby stáří. Cítil, že jeho dílo se dovršuje, a jak se blížil konec jeho působení, stupňoval své úsilí. Zdálo se, že jeho horlivost nezná mezí. Cílevědomý, rozhodný, silný ve víře, putoval od sboru ke sboru, po mnoha zemích a snažil se všemi prostředky, jež byly v jeho silách, posilovat ruce věřících, aby

mohli věrně získávat duše pro Ježíše a aby v dobách zkoušky, jež jim právě začínaly, neupustili od evangelia a zůstali věrnými svědky pro Krista. *AA 488,1*

47. Naposled ve vězení

Pavlova činnost pro sbory, kterou vyvíjel po svém propuštění z vězení v Římě, neušla pozornosti jeho nepřátel. Od chvíle, kdy Nero začal pronásledovat křesťany, byli následovníci Kristovi pokládáni za sektu postavenou mimo zákon. Po nějaké době přišli nevěřící Židé na nápad nařknout Pavla ze zločinu, že založil požár Říma. Žádný z nich ani na okamžik nevěřil, že je vinen; věděli však, že takové obvinění, učiní-li se trochu věrohodným, zpečetí jeho osud. Na jejich naléhání byl Pavel opět zatčen a spěšně dopraven do vězení, jež bylo jeho posledním žalářem. AA 489.1

Na jeho druhé cestě do Říma doprovázelo Pavla několik jeho bývalých druhů. Také jiní jeho druzi s ním chtěli sdílet jeho osud, Pavel jim však nedovolil, aby tak vydávali své životy v nebezpečí. Jeho vyhlídky byly tentokrát daleko méně příznivé, než když byl vězněn poprvé. Pronásledováním, které bylo za Nerona rozpoutáno, zmenšil se počet křesťanů v Římě. Tisíce jich bylo pro svou víru umučeno, mnozí opustili město a ti, kdož v něm zůstali, byli velmi zkrúšeni a zastrašeni. AA 489.2

Po svém příchodu do Říma byl Pavel uvržen do temné kobky, kde měl být držen až do konce svého života. Obviněn z toho, že se dopustil jednoho z nejpodlejších a nejstrašnějších zločinů proti městu a národu, byl všemi zatracován. AA 490.1

Ti z jeho nemnohých přátel, kteří sdíleli útrapy apoštolovy, začali ho nyní opouštět, někteří z nich zběhli, jiní se vydali s poselstvím k různým sborům. Fygelus a Hermogenes byli první, kteří odešli. Potom Démas, poděšen stahujícím se mračnem potíží a nebezpečí, opustil pronásledovaného apoštola. Krescens byl Pavlem poslán ke sborům v Galacii, Titus do Dalmácie, Tychikus do Efezu. V listě Timoteovi o tom Pavel napsal: „*Jediný Lukáš je se mnou.*“ (2 Tm 4,11) Ještě nikdy nepotřeboval apoštol pomoc svých bratří jako nyní, kdy byl již zesláblý stářím, prodělanými strastmi i chorobami a uzavřen ve vlhkém, tmavém sklepení římské věznice. Služby Lukáše, milovaného učedníka a věrného přítele, byly Pavlovi velkou útěchou a umožňovaly mu spojení s bratřími a vnějším světem. AA 490.2

V této těžké zkoušce přinášely Pavlovu srdci radost časté návštěvy Oneziforovy. Tento dobrosrdečný Efezan dělal vše, co bylo v jeho silách, aby zmírnil strasti apoštolova žalářování. Jeho milovaný učitel byl v poutech pro pravdu, kdežto on sám byl svobodný, a proto nešetřil úsilím, aby Pavlův osud učinil snesitelnějším. AA 490.3

V posledním listě, který apoštol napsal, píše Pavel o tomto věrném učedníku toto: „*Kéž Bůh prokáže milosrdenství domu Oneziforovu, poněvadž mě často povzbudil a nestyděl se za mé okovy, ale, když přibyl do Říma, hned se mě jal hledat a také našel. Kéž mu Pán dá, aby došel milosrdenství u Pána v onen den.*“ (2 Tm 1,16-18) AA 491.1

Touhou po lásce a účasti vstěpuje do srdce sám Bůh. Kristus toužil ve chvíli svého duševního zápasu v Getsemane po účasti svých učedníků. A Pavel, i když zdánlivě lhostejný k utrpením a nesnázím, toužil po účasti a společnosti přátel. Návštěva Onezifora, která svědčila o tom, že zůstal Pavlovi věrný v jeho osamělosti a opuštěnosti, přinesla radost a štěstí tomu, který strávil svůj život ve službě druhým. AA 491.2

48. Pavel před Neronem

Když byl Pavel předvolán k soudu před císařem Neronem, bylo téměř jisté, že ho čeká smrt. Závažnost zločinu, z něhož byl nařčen, jakož i všeobecná nevraživost proti křesťanům dávaly malou naději, že soud dopadne dobře. AA 492.1

U Řeků a Římanů bylo zvykem, že obviněný si mohl zvolit obhájce, který ho hájil před soudním dvorem. Silou důkazů, strhující výmluvností, zapřísaháním, prosbami i slzami dokázal často takový obhájce, že byl vynesena rozsudek příznivý pro souzeného, nebo alespoň trest méně přísný. Když však byl před Neronem předvolán Pavel, neodvážil se nikdo ujmout se jeho obhajoby; nebyl tu jediný přítel, který by alespoň sepsal žaloby proti němu vznesené a důkazy, které bylo možno uvést na jeho obranu. Mezi křesťany v Římě nebylo jediného, který by vystoupil po jeho boku v této těžké hodině. AA 492.2

Jedinou spolehlivou zprávu o soudu podává Pavel sám ve svém druhém listě Timoteovi. „*Při mém prvním obhajování,*“ napsal apoštol, „*mi nikdo nepřispěl na pomoc, ale všichni mě opustili. Nebudiž jim proto dávana vina! Ale Pán mi přispěl a dal mi sílu, aby bylo přesvědčivé mé kázání a aby je slyšeli všichni pohané. Byl jsem vysvobozen z tlamy lví.*“ (2 Tm 4,16.17) AA 493.1

Pavel před Neronem – jak příkrý to protiklad! Nadutý vladař, před nímž se měl muž Boží odpovídat za svou víru, dosáhl vrcholu světské moci, svrchovanosti a bohatství, jakož i největší propasti zločinu a nepravosti. V moci a velikosti neměl sobě rovna. Nebylo nikoho, kdo by pochyboval o jeho moci, nebylo nikoho, kdo by se postavil jeho vůli. Králové skládali své koruny k jeho nohám. Mocná vojska se dávala na pochod na jeho rozkaz a vlajky na jeho lodích byly znamením vítězství. Jeho sochy byly v soudních síních a výnosy senátorů a rozsudky soudců byly pouhou ozvěnou jeho vůle. Milióny lidí se poslušně skláněly před jeho příkazy. Před jménem Neronovým se svět trásl. Vzbudit jeho nelibost znamenalo ztratit jmění, svobodu, život; jeho zamračení se lidé děsili víc než moru. AA 493.2

Bez peněz, bez přátel, bez obhájce stanul staříčkový vězeň před Neronem. Na tváři císařově byly patrné hanebné známky zloby, která v něm hárala; tvář obžalovaného vypovídala o srdci smířeném s Bohem. Pavel prožil život plný chudoby, odpírání a utrpení. Přes neustálé pomlouvání, urážky a hanobení, jímž se ho jeho nepřátelé pokoušeli zdeptat, třímal neochvějně korouhev kříže. Jako jeho Pán byl poutníkem bez domova a jako on žil, aby byl požehnáním lidstvu. Jak pak mohl Nero, rozmarný, vznětlivý, prostopášný tyran, pochopit povahu a pohnutky tohoto syna Božího, jak je mohl ocenit? AA 493.3

Prostorná soudní síň se naplnila zvědavým, rušným zástupem, který se vzdouval a tlačil kupředu, aby viděl a slyšel všechno, co se bude dít. Byli tu bohatí i chudí, vysoce postavení i prostí, vzdělání i nevědomí, pyšní i pokorní, žádný z nich však neměl pravou vědomost o cestě života a o spáse. AA 494.1

Židé vznesli proti Pavlovi stará obvinění, že svádí lid a že je kacír a společně s Římany ho obvinili ze založení požáru města. Když přednášeli tyto žaloby proti němu, zachoval Pavel nezlomný klid. Lidé i soudci hleděli na něj s překvapením. Zúčastnili se již mnoha soudních přelíčení a viděli mnoho zlosynů, nikdy však neviděli muže, projevujícího tak svatý klid, jaký projevoval tento vězeň. Bystré oči soudců, zvyklé číst v tváři obžalovaných, pátraly v Pavlově tváři marně po důkazech viny. Když mu bylo dovoleno, aby promluvil na svou obhajobu, všichni poslouchali s velkým napětím. AA 494.2

Ještě jednou má Pavel příležitost pozdvihnout před udiveným davem prapor kříže. Když se dívá na zástup lidí před sebou – na Židy, Řeky, Římany a cizince z mnoha zemí – pocítí v srdci silnou touhu, aby se jim dostalo spásy. Zapomíná na to, kde je, na nebezpečí, jež ho obklopuje, na strašný osud, který se zdá tak blízký. Vidí jen Ježíše, Prostředníka, prosícího před Bohem za hříšného člověka. S nadlidskou výřečností a silou vykládá Pavel pravdy evangelia. Ukazuje svým posluchačům, jaká oběť byla přinesena pro padlé lidstvo. Prohlašuje, že za vykoupení člověka byla zaplacená nekonečná cena a že bylo učiněno opatření, aby se člověk mohl dostat k trůnu Božímu. Anděl-

skými posly je země spojena s nebem a všechny skutky lidí, ať dobré či zlé, jsou zjevné oku Věčné spravedlnosti. *AA 494.3*

Tak mluví obhájce pravdy. Věřící mezi nevěřícími, věrný mezi nevěrnými, stojí tu Pavel jako zástupce Boží a jeho hlas je jako hlas z nebe. Není strachu, smutku, ani malomyslnosti v jeho slovech, ani v jeho tváři. Silný u vědomí své neviny, vyzbrojen pravdou, raduje se, že je dítkem Božím. Jeho slova jsou jako vítězné volání v bitevní vřavě. Prohlašuje, že věc, již zasvětil svůj život, je jedinou věcí, která nepomine. On může zahynout, evangelium však nezanikne. Bůh žije a jeho pravda zvítězí. *AA 495.1*

Mnozí z těch, kdož se na něho toho dne dívali, „*viděli, že jeho tvář je jako tvář anděla*“ (Sk 6,15). *AA 495.2*

Ještě nikdy neslyšeli shromáždění lidé taková slova. Udeřila na strunu, jež se rozezvučela v srdcích i nejzatvrzejších. Pravda, jasná a přesvědčující, přemohla blud. Světlo vniklo do mysli mnohých, kteří pak blaženě následovali jeho paprsky. Pravdy, pronesené toho dne, otřesou národy a přetrvají do konce času, budou působit na lidské mysli, i když ústa toho, jenž je pronesl, budou už němá v mučednickém hrobě. *AA 495.3*

Ještě nikdy neslyšel Nero pravdu tak, jak ji slyšel nyní. Ještě nikdy mu nebyly zjeveny strašné hříchy jeho života. Nebeské světlo proniklo do hříchem poskvřených komnat jeho duše a Nero se zachvěl hrůzou při pomýšlení na soud, před nímž on, vládce světa, nakonec stane a bude za své skutky spravedlivě odměněn. Báł se Boha apoštolova a neodvažoval se vynést rozsudek nad Pavlem, proti němuž nebylo žádné podložené obvinění. Pocit posvátné hrůzy potlačil na chvíli jeho krvežíznivost. *AA 496.1*

Na okamžik se hříšnému a zatvrzelému Neronovi otevřelo nebe a jeho pokoj a čistota se mu jevily žádoucími. V té chvíli bylo pozvání milosti nabízeno i jemu. Jen okamžik se však obíral myšlenkou, že by mu mohlo být odpuštěno. Pak vydal rozkaz, aby Pavla odvedli do vězení; a když se za poslem Božím zavřely dveře, zavřely se také navždy dveře k pokání před římským císařem. Jediný paprsek z nebe nepronikl už nikdy tmu, která ho zahalovala. Brzy ho postihnou odvetné rány Boží. *AA 496.2*

Nedlouho nato zahájil Nero svou neslavnou výpravu do Řecka, kde zneuctil sebe a své království opovržením a nízkou nevázaností. Vrátil se do Říma s velkou okázalostí, obklopil se svými dvořany a oddal se bezuzdnému hýření. Za hostiny zaslechli z ulice hluk vřavy. Byl vyslán posel, aby zvěděl, co se děje. Vrátil se s úděsnou zprávou, že Galba pochoduje rychle v čele vojska na Řím, že v městě již vypuklo povstání a ulice se plní vzbouřeným lidem, který se rychle stahuje k paláci a hrozí, že zabije císaře a všechny jeho přívržence. *AA 496.3*

V této chvíli nebezpečí neměl Nero mocného a milovaného Boha, na něhož by mohl spoléhat, jako měl Pavel. Ze strachu, že by ho dav mohl mučit a týrat, chtěl bídny tyran ukončit svůj život vlastní rukou, ale v rozhodném okamžiku pozbyl odvahy. Ztratil úplně hlavu, potupně uprchl z města a našel útočiště na venkovském sídle nedaleko Říma. Nic mu to však nepomohlo. Jeho úkryt byl záhy objeven a když se pronásledovatelé na koních přiblížili, zavolal si otroka, aby mu pomohl, a zasadil si smrtelnou ránu. Tak skončil tyran Nero v mladém věku dvaatřiceti let. *AA 497.1*

49. Pavlův poslední list

Z císařovy soudní síně se Pavel vrátil do své vězeňské kobky, uvědomuje si, že tím pro sebe získal jen krátký oddech. Věděl, že jeho nepřátelé si nedopřejí klidu, dokud ho nepřipraví o život. Věděl však také, že pravda načas zvítězila. Již to bylo vítězství, že mohl hlásat ukřižovaného a zmrtvýchvstalého Spasitele před velkým zástupem lidí, kteří ho vyslechli. Toho dne bylo započato dílo, jež bude růst a sílit a jež se Nero a všichni ostatní nepřátelé Kristovi budou marně pokoušet rušit nebo mařit. AA 498.1

Když seděl den za dnem ve své ponuré cele a uvědomoval si, že pouhé slovo nebo pokyn Nero-nův může ukončit jeho život, myslel Pavel na Timotea a rozhodl se, že pro něho pošle. Timoteovi byla svěřena péče o sbor v Efezu, a proto tam Timoteus zůstal, když se Pavel vydal na svou poslední cestu do Říma. Pavla a Timotea poutala k sobě vzájemná náklonnost, nezvykle hluboká a silná. Po svém obrácení sdílel Timoteus s Pavlem jeho práci i utrpení a jejich přátelství se upevňovalo a prohlubovalo, až se Timoteus stal staříčkému a upracovanému apoštolovi vším, čím se syn může stát milovanému a ctěnému otci. Není divu, že ve své opuštěnosti a samotě ho Pavel zatoužil uvidět. AA 498.2

I za nejpříznivějších podmínek by trvalo několik měsíců, než by Timoteus dorazil do Říma z Malé Asie. Pavel věděl, že dny jeho života jsou sečteny, a obával se, že Timoteus by mohl přijít příliš pozdě a nezastihnout ho už naživu. Měl důležité rady a pokyny pro mladého muže, jemuž byla svěřena tak velká odpovědnost, proto ho naléhavě žádal, aby přišel bez prodlení, a zároveň připsal svou poslední vůli pro případ, že by ji již nestačil říci ústně. Srdcem plným lásky a něžnosti k svému synu v evangeliu a ke sboru, svěřenému jeho péči, snažil se Pavel vštípit Timoteovi, jak je důležité, aby zachoval věrnost svému svatému poslání. AA 499.1

Pavel začal svůj list pozdravením: „*Milovanému synu Timoteovi: Milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce a Krista Ježíše, našeho Pána. Jsem vděčen Bohu, kterého již od svých praotců v čistém svědomí uctívám; neustále na tebe pamatuji v svých modlitbách.*“ (2 Tm 1,2.3) AA 499.2

Apoštol pak připomněl Timoteovi, jak je nutné být pevný ve víře. „*Rád bych ti připomněl,*“ psal, „*abys v sobě stále živil plamen Božího daru, jehož se ti dostalo vložením mých rukou. Vždyť Bůh nám nedal ducha zbabělosti, ale ducha moci, lásky a rozvahy. Nestyď se tedy vydávati svědectví pro našeho Pána i pro mne, jeho vězně, ale se mnou se podrob utrpení pro evangelium z moci Boží.*“ Pavel prosil Timotea, aby pamatoval na to, že byl povolán „*svatým povoláním*“, aby hlásal moc toho, jenž „*světlem svého evangelia způsobil život a nesmrtelnost; k tomu,*“ napsal, „*jsem já byl ustanoven za hlasatele, apoštola a učitele pohanů. Pro tu příčinu jsem také v tomto utrpení, ale nestydím se za to; vždyť vím, komu jsem uvěřil, a jsem přesvědčen, že jest mocen zachovat až do onoho dne toto mé svěřenství.*“ (2 Tm 1,6-12) AA 499.3

Za dlouhá léta své služby Pavel nezakolísal ve své věrnosti k svému Spasiteli. Ať byl kdekoli – před zachmuřenými farizeji nebo před římskými úřady, před rozzuřeným davem v Lystře nebo před přesvědčenými hříšníky v macedonském vězení, ať mluvil k vyděšeným námořníkům na ztroskotané lodi nebo k Neronovi, kdy všemi opuštěn bojoval za svůj život – nikdy se nestyděl za věc, kterou hájil. Jediným velkým cílem jeho křesťanského života bylo sloužit tomu, jehož jméno ho kdysi naplňovalo odporem; a od toho cíle ho nemohl odvrátit žádný odpor ani žádné pronásledování. Jeho víra, utvrzená úsilím a očištěná obětmi, ho udržovala a posilovala. AA 500.1

„*Můj synu,*“ psal Pavel dále, „*bud' silný milostí, jež je v Kristu Ježíši. Co jsi ode mne slyšel před mnohými svědky, svěřuj věrným lidem, kteří budou schopni také vyučiti jiné. Staň se mým spolutrpitelem jako pravý voják Krista Ježíše.*“ (2 Tm 2,1-3) AA 500.2

Pravý služebník Boží se nezalekne těžkosti ani odpovědnosti. Ze zdroje, jenž nikdy nevyschne těm, kdož upřímně touží po božské moci, čerpá sílu, jež mu umožní čelit a přemáhat pokušení a plnit povinnosti, jež mu Bůh ukládá. Milost, kterou přijímá a rozšiřuje jeho schopnost poznat Boha a jeho Syna. Jeho duše plane toužebným přáním konat užitečnou službu pro Mistra. A jak kráčí vpřed po křesťanské stezce, stává se „*silný milostí, jež je v Kristu Ježíši*“. Tato milost mu umožňuje

být věrným svědkem toho, co slyší. Nepohrdá moudrostí, již se mu dostává od Boha, ani na ni nezapomíná, nýbrž sděluje tuto moudrost věrným lidem, kteří jí opět učí druhé. AA 501.1

V tomto svém posledním listu Timoteovi postavil Pavel před mladšího pracovníka vysoký vzor a vyložil mu, jaké povinnosti mu připadají jako služebníku Kristovu. „*Snaž se,*“ psal apoštol, „*aby ses osvědčil před Bohem jako dělník, za něž není proč se stydět, ale který správně rozděluje slovo pravdy.*“ „*Vystříhej se žádostivosti mládí, usiluj o spravedlnost, víru, lásku, o pokoj s těmi, kteří vzývají Pána z čistého srdce. Odmítej pošetilé a neukázněné spory; vždyť víš, že plodí jen boje. Služebník Páně si nesmí libovati v boji, ale má být vlídný ke všem, přístupný poučení, snášenlivý ke křivdám, ve výchově odpůrců mírný; vždyť jim přece Bůh může ještě dát příležitost k lítosti, aby poznali pravdu.*“ (2 Tm 2,15.22-25) AA 501.2

Apoštol varoval Timotea před falešnými učiteli, kteří se budou snažit získat přístup do církve. „*Věz také,*“ psal, „*že v posledních dnech nastanou obtížné časy. Lidé budou sobečtí, chtějí peněz, chlubní, pyšní, rouhaví, neposlušní rodičů, nevděční, nepobožní...; budou sic zachovávat tvářnost zbožnosti, ale nebude na nich znáti její moc. Od těch se odvracej!*“ (2 Tm 3,1-5) AA 502.1

„*Zlí lidé a kejklíři budou postupovat stále k horšímu. Jsou to svádění svědkové. Ale ty trvej v tom, čemu ses naučil a co ti bylo ověřeno; vždyť víš, od koho ses tomu naučil. Od dětství znáš svatá Písma; ta tě mohou učiniti moudrým k spáse... Veškeré Písmo je vdechnuté Bohem a užitečné k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby člověk byl hotový Boží člověk a pohotový ke každému dobrému dílu.*“ (2 Tm 3,13-17) Bůh poskytuje hojnost prostředků pro úspěšný boj se zlem, jež je na světě. Bible je zbrojnicí, v níž se můžeme pro boj vyzbrojit. Svá bedra musíme opásat pravdou. Naším pancířem musí být spravedlnost. Se štítem víry v ruce, s přilbou spasení na hlavě a s mečem Ducha, jímž je slovo Boží, proklestíme si cestu překážkami a léčkami hříchu. AA 502.2

Pavel věděl, že církvi nadchází doba velkého nebezpečí. Věděl, že ty, kteří budou vést sbory, čeká vážná a odpovědná práce. Proto napsal Timoteovi: „*Zapřísahám tě před Bohem a Kristem Ježíšem, jenž má souditi živé i mrtvé, při jeho zjevení a kralování: kaž slovo, naléhej; ať je to vhod či nevhod, přesvědčuj, hroz, napomínej, s veškerou shovívavostí a s učením.*“ (2 Tm 4,1-2) AA 502.3

Tento posvátný úkol uložený člověku tak horlivému a věrnému, jako byl Timoteus, je pádným důkazem toho, jak významná a odpovědná je práce kazatele evangelia. Pavel vyzval Timotea před soudnou stolicí Boží a přikázal mu, aby kázal slovo, ne výmysly a ustanovení lidí, aby byl hotov svědčit o Bohu, kdekoli se mu k tomu naskytne příležitost, ať je to před velkým shromážděním nebo v malém kruhu, na cestách nebo u domácího krbu, přátelům nebo nepřátelům, v době, kdy mu nic nehrozí i v dobách nebezpečí a nesnází, v ponížení i za cenu újmy. AA 503.1

Protože se obával, že by měkká, poddajná povaha mohla Timotea svést k tomu, aby se vyhnul podstatné části své práce, napomenul ho Pavel, aby byl věrný ve vytýkání hříchu a aby ostře káral ty, kdož se proviní hrubými přestupky. Má však tak činit „*s veškerou shovívavostí a s učením*“. Má projevovat trpělivost a lásku Kristovu a vysvětlovat a domlouvat pravdami slova. AA 503.2

Nenávidět hřích a stíhat ho a přitom projevovat soucit a lásku k hříšníku je nesnadná úloha. Čím opravdovější je naše úsilí o dosažení svatosti srdce a života, tím pronikavější bude naše poznání hříchu a tím rozhodnější bude náš odpor vůči každému uchýlení od pravdy. Musíme se zříci nemístné přísnosti vůči přestupníku, nesmíme však přitom ztratit ze zřetele velkou zhoubnost hříchu. Je třeba projevovat křesťanskou trpělivost a lásku k bloudícímu; projevíme-li však velkou shovívavost k bludu, je v tom nebezpečí, že hříšník si bude myslet, že si pokárání nezaslouží a odmítne je jako nemístné a nespravedlivé. AA 503.3

Kazatelé evangelia způsobují někdy velkou škodu tím, když připouštějí, aby se jejich shovívavost k bloudícím zvrhla v snášenlivost a v trpění hříchu, ba k účasti na něm. To je vede k tomu, že omlouvají a promíjejí to, co Bůh odsuzuje, a za čas se stanou tak zaslepenými, že budou chválit ty, jež by měli podle Božího příkazu kárat. Ten, kdo otupil svou duchovní vnímavost hříšnou mírností k těm, jež Bůh odsuzuje, se zakrátko dopustí většího hříchu tím, že vystoupí přísně a tvrdě proti těm, kdož se Bohu líbí. AA 504.1

Samolibost, již plodí lidské vědění, přezírání vlivu Ducha svatého, nechť k pravdám slova Božího povede mnohé, kdož se vydávají za křesťany a cítí se povolány učit druhé, k tomu, že se

odvrátí od požadavků Božích. Pavel o tom napsal Timoteovi: „*Nastane čas, kdy lidé nesnesou zdravého učení, ale podle vlastních libůstek si budou sháněti učitele, aby byly jejich uši polechtávány, odvrátí sluch od pravdy a vrhnou se na báje.*“ (2 Tm 4,3.4) AA 504.2

Apoštol tu nemá na mysli naprosté bezvěrce, nýbrž vyznavače křesťanství, kteří se podřizují svým sklonům a tak se stávají otroky vlastních názorů. Takoví jsou ochotni naslouchat jen tomu učení, jež jim nevytýká jejich hříchy, ani neodsuzuje jejich způsob života. Urážejí je přímá slova věrných služebníků Božích, a proto si vybírají učitele, kteří je chválí a lichotí jim. A mezi kazateli jsou takoví, kteří hlásají názory lidí namísto slova Božího. Zpronevěřují se svému poslání a svádějí na scestí ty, kdož u nich hledají duchovní vedení. AA 504.3

V přikázáních svého svatého zákona dává nám Bůh dokonalé pravidlo pro život; a praví, že tento zákon, z něhož nepomine ani písmenko ani háček, je závazný pro lidské bytosti až do konce času. Kristus přišel na svět, aby zákon zvelebil a oslavil. Ukázal, že zákon vychází z velkého zákla-du, jímž je láska k Bohu a láska k člověku, a že poslušnost ustanovení zákona zahrnuje veškeré povinnosti člověka. Kristus dal svým vlastním životem příklad poslušnosti zákona Božího. V kázání na hoře Kristus ukázal, že se požadavky zákona týkají nejen jednání, ale že se vztahují i na myšlení a na vnitřní hnutí. AA 505.1

Zákon vede člověka, je-li ho poslušen, k tomu, že se odřiká „*bezbožnosti a světské žádostivosti*“ a že žije „*rozvážně, spravedlivě a zbožně v tomto nynějším světě*“ (Tt 2,12). Avšak nepřítel vši spravedlnosti učinil svět svou kořistí a svádí muže i ženy, aby zákon neposlouchali. Jak Pavel předpovídal, odvracejí se tisíce lidí od jasných, pronikavých pravd slova Božího a vybírají si učitele, kteří jim předkládají bajky, jež chtějí slyšet. Mnozí z kazatelů a laiků pošlapávají svýma nohama přikázání Boží. Tím tupí Stvořitele světa a satan se vítězně směje, že jeho klam měl úspěch. AA 505.2

S rostoucím pohrdáním zákona Božího vzrůstá nechut' k náboženství, roste pýcha, záliba v radovánkách, neposlušnost rodičů a požitkářství; a soudní lidé se všude začínají znepokojeně ptát: Co se dá dělat, aby se napravila tato zla, jež vzbuzují obavy? Odpověď možno nalézt v Pavlově radě Timoteovi: „*Kaž slovo!*“ V Bibli lze najít jediné správné zásady pro jednání. Bible je prepisem vůle Boží, vyjádřením božské moudrosti. Otvírá lidskému chápání velké problémy života a všem, kdož dbají jejich předpisů, se osvědčí jako neomylný vůdce, který je uchrání, aby nepromrhali své životy marným úsilím. AA 506.1

Bůh dává ve známost svou vůli a je pošetilostí, když člověk pochybuje o tom, co vyšlo z úst Božích. Když promlouvá Věčná moudrost, nezbyvá už pro člověka žádná pochybnost, aby ji vyřešil, žádné možnosti, z nichž by si mohl vybrat. Vše, co se od něho žádá, je upřímný, opravdový souhlas s vyslovenou vůlí Boží. Poslušnost je nejvyšší příkaz rozumu i svědomí. AA 506.2

Pavel pak uložil Timoteovi další úkol: „*Zůstaň při všem strážliv, buď ochoten trpěti, pracuj jako evangelista, plně konej službu.*“ (2 Tm 4,5) Pavel byl před koncem své životní dráhy a chtěl, aby Timoteus zaujal jeho místo a chránil sbory před bludy a kacířstvím, jímž se nepřítel rozmanitými způsoby pokusí svést je od jasného znění evangelia. Nabádal ho, aby se vyhýbal všem překážkám a zápletkám, jež by mu mohly bránit v tom, aby se věnoval cele dílu Božímu, aby snášel s radostí odpor, hanu a pronásledování, kterému bude vystaven pro svou věrnost, aby se plně osvědčil ve své službě tím, že použije všech možných prostředků pro konání dobra pro ty, pro něž Kristus zemřel. AA 506.3

Pavův život byl názornou ukázkou pravd, jímž učil, a v tom byla jeho síla. Měl hluboký, stálý pocit odpovědnosti a pracoval v těsném spojení s tím, jenž je studnicí spravedlnosti, milosrdenství a pravdy. Přimkl se ke kříži Kristovu jako ke své jediné záruce úspěchu. Láska Spasitelova byla neuhasínající pohnutkou, která ho udržovala v jeho zápasech se sebou samým a v jeho bojích se zlem, když ve službě Kristově krácel vpřed proti nepřátelství světa a proti odporu svých nepřátel. AA 507.1

V současné nebezpečné době potřebuje církve řady pracovníků, kteří právě jako Pavel se vychovali k užitečné práci, kteří mají hluboké zážitky ve věcech Božích a kteří jsou naplněni opravdovostí a horlivostí. Je zapotřebí mužů posvěcených a obětavých, mužů, kteří se nelekají potíží a odpovědnosti, mužů statečných a věrných, mužů, v jejichž srdcích je Kristus „*nadějí na slávu*“ (Ko 1,27) a kteří ústy, jichž se dotkl svatý oheň, budou „*kázat slovo*“. Pro nedostatek takových pra-

covníků věc Boží upadá a zhoubné bludy jako smrtelný jed rozleptávají mravy a maří naděje velké části lidstva. *AA 507.2*

Když věrní vysloužili praporečníci obětují své životy pro věc pravdy, kdo nastoupí na jejich místo? Převzmou naši mladí svatý odkaz z rukou svých otců? Připravují se na to, aby obsadili prázdná místa, uvolněná smrtí věrných? Bude dbáno apoštolova příkazu, bude vyslyšeno jeho volání k povinnosti, když kolem vše podněcuje k sobectví a žádostivosti, jež mladé lidi láká a vábí? *AA 507.3*

Pavel uzavřel svůj list osobním poselstvím některým jedincům a znovu opakoval naléhavou prosbu, aby Timoteus přišel co nejdříve, pokud možno ještě před příchodem zimy. Psal o své opuštěnosti, způsobené tím, že někteří z jeho přátel od něho zběhli, jiní museli odejít; a kdyby snad Timoteus se svým odjezdem otálel z obavy, že sbor v Efezu nebude moci postrádat jeho služeb, Pavel mu sdělil, že již vyslal Tychika, aby zaujal jeho místo. *AA 508.1*

Pak Pavel psal o tom, jak dopadl jeho výslech před Neronem, o tom, že ho opustili jeho bratři a o tom, jak mu Bůh přispěl svou milostí, a uzavřel svůj list tím, že poručil svého milovaného Timotea ochraně Vrchního Pastýře, jenž bude stále pečovat o své stádo, i kdyby pastýři byli zabiti. *AA 508.2*

50. Odsouzen na smrt

Při posledním Pavlově soudu před Neronem zapůsobila apoštolova slova na císaře tak mocně, že své rozhodnutí o případu odložil; obžalovaného sluhu Božího ani neosvobodil, ani neodsoudil. Záhy však císařův hněv na Pavla opět vzplanul. Popuzen svou neschopností zastavit šíření křesťanského náboženství, a to i ve své domácnosti, rozhodl se, že jakmile se najde přijatelná záminka, musí být apoštol odsouzen k smrti. Nedlouho nato oznámil Nero své rozhodnutí, že odsuzuje Pavla k mučednické smrti. Protože však jako římský občan nemůže být podroben mučení, byl odsouzen k popravě stětím. *AA 509.1*

V tichosti byl Pavel odveden na místo poprav. Popravě smělo přihlížet jen několik diváků, neboť jeho pronásledovatelé, znepokojeni jeho rozsáhlým vlivem, se obávali, že svědkové jeho smrti by se mohli obrátit na křesťanství. Vždyť i otrlí vojáci, kteří ho střežili, naslouchali jeho slovům a s údivem viděli, že má radost, by dokonce potěšení z toho, že ho čeká smrt. Mnohým, kdož byli svědky jeho mučednické smrti, byla jeho shovívavost k těm, kteří ho hodlají zavraždit, a jeho neochvějná víra v Krista vůní života k životu. Nejedna z nich přijal Spasitele, kterého Pavel kázal, a zakrátko pak beze strachu zpečetil svou víru svou krví. *AA 509.2*

Pavlov život byl až do poslední hodiny svědectvím pravdivosti slov, která Pavel zaslal Korintským: „*Bůh, který řekl: Ze tmy zazáří světlo, zazářil v našich srdcích, aby osvětlil lidi poznáním Boží slávy na tváři Kristově. Tento poklad máme ovšem jenom v hliněných nádobách, aby bylo patrné, že nesmírná moc je původu Božího a ne z nás. Všim jsme tísněni, ale ne vháněni do úzkých; nevíme si rady, ale nejsme bezradní; jsme pronásledováni, ale nebýváme opuštěni; jsme sráženi, ale ne ničení; vždycky nosíme s sebou na svém těle pečeť smrti Ježíšovy, aby i život Ježíšův byl patrný na našem těle.*“ (2 K 4,6-10) Jeho schopnost a výkonnost nebyla v něm, nýbrž v přítomnosti a působnosti božského Ducha, který naplňoval jeho nitro a podřizoval každou myšlenku vůli Kristově. Prorok praví: „*Člověka spoléhajícího na tě ostříháš v pokoji; v pokoji, nebo v tebe doufá.*“ (Iz 26,3) Nebeský pokoj, který vyzařoval z Pavlovy tváře, získal mnohé duše pro evangelium. *AA 510.1*

Pavla provázelo ovzduší nebes. Všichni, kdož se s ním stýkali, pociťovali vliv jeho jednoty s Kristem. To, že jeho vlastní život byl příkladem pravdy, již hlásal, dodávalo jeho kázání přesvědčivost. V tom je síla pravdy. Nestrojený, neúmyslný vliv svatého života je nejpřesvědčivějším kázáním, jež může křesťanství prospět víc než co jiného. Důkaz, i když je nevyvratitelný, může vzbudit jen odpor, avšak dobrý příklad má moc, již je zcela nemožné vzdorovat. *AA 510.2*

Apoštol vůbec nemyslel na vlastní utrpení, jež ho čekalo, a měl starost jen o ty, které tu brzy zanechá, aby se potýkali se zaujatostí, nenávistí a aby čelili pronásledování. Několika křesťanům, kteří ho provázeli na popraviště, chtěl dodat sílu a odvahu tím, že jim připomenul zaslíbení, jež byla dána těm, kdož jsou pronásledováni pro spravedlnost. Ujistil je, že se stane všechno, co Pán pravil o svých zkroušených věrných dítkách. Na krátký čas se mohou pro různá pokušení octnout v těžkostech, mohou být připraveni o všechn majetek a o svobodu, mohou však čerpat odvahu z ujištění o věrnosti Boží a říkat si: „*Vím, komu jsem uvěřil, a jsem přesvědčen, že Bůh jest mocen zachovat až do onoho dne toto své svěřenství.*“ (2 Tm 1,12) Brzy skončí noc zkoušek a utrpení a pak nastane šťastné jitro pokoje a dokonalého dne. *AA 511.1*

Apoštol očekává to veliké, co přijde potom, ne s nejistotou a se strachem, nýbrž s radostnou nadějí a s toužebnými pocity. Když stane na místě, kde skončí mučednickou smrtí, nevidí meč popravičního ani zemi, jež brzy vsákne jeho krev, nýbrž vzhledne ke klidnému modrému nebi letního dne, k trůnu Věčného. *AA 511.2*

Tento muž víry vidí před sebou žebřík z Jákovova vidění, který představuje Krista, jenž spojuje zemi s nebesy a smrtelného člověka s věčným Bohem. Jeho víra se posiluje, když si připomíná, jak patriarchové a proroci spoléhali na toho, jenž je jeho oporou a útěchou a pro něhož nyní dává svůj život. Od těchto svatých mužů, kteří po staletí vydávali svědectví o své víře, slyší ujištění, že Bůh je věrný. Od svých spoluapoštolů, kteří vyšli hlásat evangelium Kristovo, nelekajíce se náboženského fanatismu a pohanské pověrčivosti, pronásledování a pohrdání, kteří nelitovali životů, aby mohli

vyzvednout světlo kříže v temných zmatcích nevěry – od nich slyší svědectví, že Ježíš je Syn Boží a Spasitel světa. Z mučidel, z hranic, z žalářních kobek, z temnic a hladomoren doléhá k jeho sluchu vítězné volání mučedníků. Slyší svědectví nezlomených, kteří, ač připraveni o vše, týráni a mučeni, neohroženě a slavně svědčí o své víře, říkajíce: „Vím, komu jsem uvěřil.“ Ti, kdož pro víru dávají své životy, říkají světu, že ten, v něhož věří, je mocen spasení. AA 512.1

Vykoupen obětí Kristovou, očištěn od hříchu Kristovou krví a oděn Kristovou spravedlností, má Pavel svědectví v sobě, že jeho duše je vzácná v očích Vykupitele. Jeho život je skryt s Kristem v Bohu a Pavel je přesvědčen, že ten, jenž přemohl smrt, může uchránit to, co je svěřeno jeho péči. Jeho mysl se chápe Spasitelova zaslíbení: „*Já jej vzkřísím v poslední den.*“ (J 6,40) Jeho myšlenky a naděje se soustřeďují na druhý příchod Pána. A když meč popravčího dopadne a stíny smrti zahalí mučedníka, jeho poslední myšlenka platí – stejně jako bude platit jeho první myšlenka po velkém probuzení – setkání s Dárcem života, který ho pozve, aby vešel do radosti blažených. AA 512.2

Téměř dvacet století uplynulo od chvíle, kdy stařík Pavel prolil svou krev pro slovo Boží a pro svědectví o Ježíši Kristu. Žádný věrný sice nezaznamenal pro další pokolení poslední okamžiky života tohoto svatého muže, vnuknutí Ducha svatého, avšak pro nás zachovalo jeho poslední svědectví. Jako hlahol polnice zaznívá od té doby jeho hlas pro všechny věky a posiluje svou odvahou tisíce svědků Kristových a vyvolává v tisících zkormoučených srdcích ozvěnu své vítězné radosti: „*Doba mého odchodu je tu. Dobrý zápas jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem zachoval. Na konec mne čeká věnec spravedlnosti, ježž mi v onen den odevzdá Pán, spravedlivý soudce, a nejenom mně, nýbrž i všem, kdož milovali jeho zjevení.*“ (2 Tm 4,6-8) AA 513.1

51. Věrný pastýř

Jen málo se v knize Skutky mluví o pozdějším působení apoštola Petra. Když se po vylití Duha o letnicích rozvinula horlivá misijní činnost, byl v těch letech Petr mezi těmi, kteří vyvíjeli neúnavné úsilí a navazovali styky se Židy přicházejícími do Jeruzaléma, aby se tam zúčastnili náboženských obřadů o výročních slavnostech. AA 514.1

Když se pak znásobil počet věřících v Jeruzalémě a na dalších místech, jež navštívili poslové kříže, bylo Petrovo nadání pro ranou křesťanskou církev neocenitelné. Vliv jeho svědectví o Ježíši Nazaretském se projevoval široko daleko. Byl na něj vložen dvojitý úkol. Vydával očitě svědectví o Mesiáši před nevěřícími a usilovně je obracel na víru, současně však konal zvláštní dílo pro věřící, posiluje je ve víře v Krista. AA 514.2

Teprve tehdy, když byl přiveden k tomu, aby přestal spoléhat na sebe a zcela spoléhal na božskou moc, byl Petr povolán, aby působil jako pastýř. Kristus pravil Petrovi, dříve než ho Petr zapřel: „*Až se obrátíš, utvrzuj své bratři.*“ (L 22,32) Tato slova naznačovala velké a účinné dílo, které apoštol v budoucnu vykoná pro ty, kdož budou přivedeni na víru. K tomuto dílu připravil Petra jeho vlastní prožitek hříchu, utrpení a pokání. Dokud nepoznal svou slabost, nemohl vědět, jak je věřícímu třeba být závislým na Kristu. V bouři pokušení dospěl k poznání, že člověk může kráčet bezpečně jen tehdy, když přestane věřit sobě a spolehne na Spasitele. AA 515.1

Při posledním setkání Krista s jeho učedníky u Genezaretského jezera byl Petr třikrát zkoušen otázkou: „Máš mě rád?“ a pak byl znovu dosazen na své místo mezi dvanácti učedníky. Byl mu určen úkol; bude pást stádo Páně. A tak, když se obrátil a byl přijat, měl nejen zachraňovat ty, kteří jsou mimo stádo, ale být také pastýřem ovcí. AA 515.2

Kristus řekl Petrovi jen o jedné podmínce služby – „Máš mě rád?“ To je hlavní podmínka. I kdyby měl Petr všechno ostatní, bez lásky Kristovy by nemohl být věrným pastýřem stáda Božího. Znalosti, dobročinnost, výřečnost, horlivost – to všechno má velký význam pro zdárnou činnost, avšak bez lásky Kristovy v srdci nebude dílo křesťanského služebníka úspěšné. AA 515.3

Láska ke Kristu není chvilkový pocit, nýbrž živá zásada, která se musí projevovat jako trvalá síla v srdci. Projevuje-li se v povaze a v chování pastýře pravda, již hájí, vtiskne Pán jeho dílu pečeť svého souhlasu. Pastýř a stádo stanou se pak jedno, spojení společnou nadějí v Krista. AA 516.1

Způsob, jakým Spasitel jednal s Petrem, byl poučením pro Petra i jeho bratří. Ačkoli Petr zapřel svého Pána, nepřestal ho Ježíš milovat. A až se apoštol ujme díla sdělovat slovo druhým, bude muset s přestupníky jednat trpělivě, soucitně a s odpouštějící láskou. Bude mít na paměti svou vlastní slabost a svůj poklesek a bude s ovcemi a beránky, svěřenými jeho péči, jednat právě tak laskavě, jako Kristus jednal s ním. AA 516.2

Lidské bytosti, podléhající zlu, jsou náchylné jednat s pokoušenými a bloudícími nešetrně a příkře. Nedovedou číst v srdcích, nevědí nic o jejich boji a trápení. Musejí se učit, jak kárat s láskou, jak udeřit, aby rána léčila, jak varovat, aby ve varování byla naděje. AA 516.3

Po celou dobu své služby evangeliu bděl Petr věrně nad stádem svěřeným jeho péči, a tím prokázal, že byl hoden úkolu a odpovědnosti, jež mu Spasitel uložil. Vždy vyvyšoval Ježíše Nazaretského jako naději Izraele, Spasitele lidstva. Svůj vlastní život podřídil Mistru. Všemi prostředky, jež byly v jeho silách, snažil se vychovat věřící k činné službě. Jeho příklad zbožnosti a neúnavné činnosti strhl mnohé mladé nadějně muže k tomu, že se cele oddali dílu evangelia. Postupem času apoštolův vliv jako vychovatele a vůdce stále rostl; nezapomínal na svůj úkol pracovat hlavně pro Židy, a přitom vydával ještě své svědectví v mnoha zemích a posiloval víru mnohých v evangelium. AA 516.4

V pozdějších letech svého působení psal Petr pod vnuknutím věřícím rozptýleným „*v Pontu, Galacii, Kapadocii, v Malé Asii a Bitynii*“ (1 Pt 1,1). Jeho listy měly dodat novou odvahu a posílit víru těch, kdož žili ve zkouškách a v utrpení, měly znovu přivést ke konání dobrých skutků ty, kdož se pro různá pokušení octli v nebezpečí, že se přestanou opírat o Boha. Tyto listy budí dojem, že je psal ten, v němž byla hojnost utrpení Kristova a také útěchy Kristovy, ten, jehož celá bytost se změnila milostí a jehož naděje na věčný život byla jistá a pevná. AA 517.1

Svůj první list začíná staříčkový sluha Boží chválou a díkuvzdáním svému Pánu. „*Veleben budiž Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista,*“ napsal, „*jenž nás ze svého mnohého milosrdenství znovu zrodil k živé naději vzkříšením Ježíše Krista z mrtvých, k dědictví nezničitelnému, neposkrvněnému a nevadnoucímu, jež jest uchováno v nebi pro vás, kteří jste z moci Boží hlídáni vírou k spáse, jež jest připravena, aby se zjevila v konečném času.*“ (1 Pt 1,3-5) AA 517.2

V této naději na jisté dědictví na obnovené zemi se první křesťané radovali i v dobách přísných zkoušek a utrpení. „*Nad tím jásejte,*“ psal Petr, „*i když jste teď ještě na krátko byli zarmoucení rozmanitými zkouškami, aby vaše víra, tříbením osvědčená jako cennější nad pomíjející zlato, jež bývá ohněm zkoumáno, byla shledána k vaší chvále, slávě a cti při zjevení Ježíše Krista. Toho milujte, ač jste ho neviděli; ... a ač ho ještě nevidíte, radujte se nevýslovnou a slavnou radostí, poněvadž se vám dostane cíle víry, totiž spásy duší.*“ (1 Pt 1,6-9) AA 517.3

Apoštol napsal tato slova pro poučení věřících všech dob; zvláštní význam pak mají pro ty, kdož žijí v době, kdy se blíží konec všech věcí. Jeho napomínání a varování a jeho slov víry a povzbuzení je zapotřebí všem, kdož si chtějí svou víru zachovat „*pevně až do konce*“ (Žd 3,14). AA 518.1

Apoštol se snažil poučit věřící, jak je důležité chránit mysl, aby se nezabývala nedovolenými náměty nebo nemarnila svou sílu hloubáním o nicotnostech. Ti, kdož nechťejí padnout za oběť satanovým nástrahám, musejí dobře střežit vchod do své duše, musejí se vyhýbat všemu, co vyvolává nečisté myšlenky, ať je to čtení, dívání nebo poslouchání. Mysl nesmí být ponechána, aby se nahodile zabývala každou věcí, kterou jí vnukne nepřítel duší. Srdce musí být věrně na stráži, nebo vnější zla probudí zlo v duši a duše upadne do tmy. „*Přepásejte bedra své mysli,*“ psal Petr, „*bud'te strážliví, dokonale upněte svou naději k milosti, jež jest vám přinášena ve zjevení Ježíše Krista; ... nepřizpůsobujte se svým dřívějším chťicům z doby nevědomosti, ale jako je ten, jenž vás povolal, svatý, i vy bud'te svatí v celém chování. Jest přece psáno: Bud'te svatí, neboť já jsem svatý.*“ (1 Pt 1,13-16) AA 518.2

„*Žijte v bázni po čas svého dočasného pobytu zde; vždyť víte, že jste byli vykoupeni ze svého marného chování, předky vám odkázaného, ne pomíjejícími statky, stříbrem nebo zlatem, ale vzácnou krví Krista jako čistého a neposkrvněného Beránka; on byl předzvěděn před stvořením světa, zjeven pak na konci časů pro vás, kteří skrze něj věříte v Boha, jenž jej vzkřísil z mrtvých a dal mu slávu, takže vaše víra jest i naději v Boha.*“ (1 Pt 1,17. 21) AA 519.1

Kdyby bylo stříbro a zlato postačilo, aby se jím dala vykoupit spása lidstva, jak snadno by jí byl dosáhl ten, jenž praví: „*Měť jest stříbro a mé jest zlato.*“ (Ag 2,9) Avšak toliko vzácnou krví Syna Božího mohl být přestupník vykoupen. Plán spasení byl založen na oběti. Apoštol Pavel napsal: „*Znáte milost našeho Pána Ježíše Krista, že, ač byl bohatý, pro vás se stal chudým, abyste vy zbohatli jeho chudobou.*“ (2 K 8,9) Kristus vydal sám sebe za nás, aby nás mohl vykoupit od vší nepravosti. A hlavním požehnáním spásy, „*darem Boží milosti, je věčný život v Kristu Ježíši, našem Pánu*“ (Ř 6,23). AA 519.2

„*Mějte duše očistěné poslušností pravdy skrze Ducha pro upřímnou bratrskou lásku,*“ psal Petr dále, „*milujte se vespolek srdečně a vytrvale.*“ (1 Pt 1,22) Slovo Boží – pravda – je prostředek, jímž nám Pán zjevuje svého Ducha a svou moc. Poslušnost slova plodí ovoce žádoucí jakosti – „*upřímnou bratrskou lásku*“. Tato láska se rodí v nebi a plodí ušlechtilé pohnutky a nesobecké skutky. AA 519.3

Stane-li se pravda trvalou zásadou v životě, duše se zrodí znovu, „*ne z pomíjejícího semene, nýbrž z nepomíjejícího, živým a trvalým slovem Božím*“ (1 Pt 1,23). Toto nové zrození je výsledkem přijetí Krista jako Slova Božího. Vstípi-li Duch svatý božské pravdy do srdce, probudí se v něm schopnost nového vnímání a dosud dřímající síly začnou spolupracovat s Bohem. AA 520.1

Tak tomu bylo s Petrem a jeho spoluúčedníky. Kristus zjevil pravdu světu. Skrze něho bylo nepomíjející semě – slovo Boží – zaseto do srdcí lidí. Mnohé z nejvzácnějších poučení Velikého Učitele slyšeli ti, kdož jim tehdy neporozuměli. Když pak po Kristově nanebevstoupení připomněl Duch svatý tato poučení učedníkům, jejich dřímající smysly se probudily. Smysl těchto pravd vystal v jejich myslích jako nové zjevení a pravda, ryzí a nefalšovaná, v nich zakotvila. Podivuhodné věci, které Kristus zažil, se pak staly jejich. Skrze ně, muže, jež Kristus ustanovil, svědčilo Slovo a

oni pak hlásali mocnou pravdu: „Slovo se stalo tělem a ubytovalo se mezi námi, ... plné milosti a pravdy.“ „Z jeho milosti jsme my všichni přijali, a to milost za milostí.“ (J 1,14,16) AA 520.2

Apoštol nabádal věřící, aby hloubali v Písmu, protože jeho správným porozuměním si zajišťují věčnost. Petr si uvědomoval, že každá duše, než nakonec zvítězí, prožije zmatky a prodělá zkoušky; věděl však také, že pochopení Písem umožní pokoušenému, aby si připomněl zaslíbení, jež utěší srdce a posílí víru ve Všemohoucího. AA 521.1

„Všechno tělo je jako tráva,“ psal, „a všecka jeho sláva jako květ trávy. Tráva uschne a její květ opadá; ale slovo Páně trvá navěky. To je slovo, které vám bylo zvěstováno jako evangelium. Odložte tedy každou zlobu, každou lest, pokrytectví, závist a všechny pomluvy; jako novorozené děti mějte touhu po rozumném čistém mléku, abyste jím rostli k spáse, jestliže jste okusili, že je Pán dobrý.“ (1 Pt 1,24,25; 2,1-3) AA 521.2

Mnozí z věřících, kterým Petr posílal své listy, žili mezi pohany a mnoho záleželo na tom, aby zůstali věrni vysokému povolání svého vyznání. Apoštol proto vyzdvihoval, jaké výsady mají jako následovníci Krista Ježíše. „Vy jste vyvolený rod,“ psal, „královské kněžstvo, svatý národ, získaný lid, abyste zvěstovali mocné činy toho, jenž vás povolal ze tmy v podivuhodné své světlo. Kdysi jste vůbec nebyli lidem, nyní však jste lid Boží, nedostávalo se vám slitování, nyní však jste došli slitování.“ (1 Pt 2,9,10) AA 521.3

„Milování, jako přistěhovalec bez občanství vás napomínám: zdržujte se tělesných chťiců, jež podnikají válku proti duším; žijte mezi pohany řádně, aby ačkoli vás pomlouvají jako pachatele zlých věcí, z vašich dobrých činů, jež budou pozorovati, vzdali Bohu slávu v den, kdy na ně shlédne.“ (1 Pt 2,11,12) AA 522.1

Apoštol jasně stanovil, jak se věřící mají chovat k světským úřadům: „Podřídte se pro Pána každému lidskému řádu: králi, poněvadž je svrchovaný vládce, místodržitelům, poněvadž jsou od něho vysíláni trestat zločince a chválit ty, kdož činí dobře, neboť jest vůle Boží, abyste dobrými činy umlčovali neznalost nerozumných lidí. Jste svobodní, ale nečiňte ze své svobody zástěru zloby, nýbrž buďte Božími služebníky. Všecky ctěte, milujte bratrstvo, bojte se Boha, ctěte krále.“ (1 Pt 2,13-17) AA 522.2

Těm, kteří byli sloužícími, se dostalo rady, aby se podřizovali „s veškerou úctou pánům, nejen dobrým a vlídným, nýbrž i tvrdým; neboť milost,“ vysvětloval apoštol, „záleží v tom, snášeli-li kdo bolesti ve vědomí Boha, trpě nespravedlivě. Jaká to bude sláva, budete-li snášeti rány pro hříchy? Budete-li však snášeti utrpení pro dobré činy, to nalezne milost u Boha. K tomu jste zajisté povoláni, poněvadž i Kristus trpěl za vás a zanechal vám příklad, abyste následovali jeho šlépějí. On se nedopustil hříchu, v jeho ústech nebyla shledána lež; snášel urážky, ale neurážel zas, trpěl a nehrozil, nýbrž ponechával vše tomu, jenž spravedlivě soudí; on sám vynesl naše hříchy v svém těle na kříž, abychom se zhostili hříchu a žili pro spravedlnost; jeho krvavými ranami jste byli vyléčeni. Vždyť jste bývali jako bludné ovce, ale nyní jste byli obráceni k pastýři a dozorcí svých duší.“ (1 Pt 2,18-25) AA 522.3

Apoštol napomenul věřící ženy, aby byly cudné v řeči a nevyzývavé v odívání a chování. „Nechť nemají,“ radil, „zevnější okrasy záležející v pletencích vlasů, v navlékání zlatých šperků, v oblékání šatů, ale jejich okrasou buď něco skrytého v srdci, povaha s nesmrtelným darem ducha mírnosti a skromnosti, jež je vzácná před Bohem.“ (1 Pt 2,3,4) AA 523.1

Toto poučení platí věřícím všech dob. „Poznáte je po jejich ovoci.“ (Mt 7,20) Vnitřní ozdoba skromného a tichého ducha má nezměrnou cenu. V životě pravého křesťana je vnější ozdoba vždy v souladu s vnitřním pokojem a svatostí. „Chce-li kdo přijíti za mnou,“ pravil Kristus, „zapři se, vezmi na sebe svůj kříž a následuj mne.“ (Mt 16,24) Křesťanský život se vyznačuje sebezapřením a obětí. Na oděvu všech, kdož kráčejí cestou stanovenou pro vykoupené Páně, je možno vidět důkaz, že se obrátili v zálibách. AA 523.2

Je správné milovat krásu a přát si ji; Bůh však na nás chce, abychom především milovali a hledali nejvyšší krásu, jež je nepomíjející. Žádná vnější ozdoba se nemůže v ceně a půvabu vyrovnat „duchu mírnosti a skromnosti“, „čistému bílému kmentu“ (Zj 19,14), v němž budou oděni všichni svatí této země. Tento oděv je nyní učiní na zemi krásnými a milováníhodnými a pak jim bude pro-

pustkou do paláce Krále. Jeho zaslíbení zní: „*Budou se mnou choditi v bílém šatě, poněvadž jsou toho hodni.*“ (Zj 3,4) AA 523.3

Apoštol se pak v prorockém vidění zahleděl do časů plných nebezpečí, jež nastanou církvi Kristově, a nabádal věřící, aby zůstali pevní ve zkouškách a v utrpení. „*Milovaní,*“ napsal, „*nepozastavujte se nad výhni, jež vám nastává pro vaše vyzkoušení.*“ (1 Pt 4,12) AA 524.1

Zkouška je částí výchovy ve škole Kristově, jež má očistit dítky Boží od přízemní nečistoty. Dítky Boží jsou navštěvovány zkouškami, protože je řídí Bůh. Zkoušky a překážky jsou jím zvolené výchovné prostředky a jím ustanovené podmínky úspěchu. Ten, jenž čte v srdcích lidí, zná jejich slabosti lépe, než je mohou poznat sami. Ví, že někteří mají schopnosti, kterých by při správném usměrnění bylo možno užít k pokroku jeho díla. Ve své prozřetelnosti přivádí tyto duše do různých situací a okolností, aby mohly najít skryté vady, o nichž samy nevěděly. Dává jim příležitost, aby tyto vady překonaly a zdokonalily se pro službu. Často dopustí, aby vzplanul oheň soužení, aby se mohly přechistit. AA 524.2

Bůh pečuje o své dědictví neustále. Dopouští na svá dítky jen takové rány, jež jsou nutné pro jejich časné i věčné dobro. Vyčistí svou církev, jako Kristus vyčistil chrám za svého působení na zemi. Všechny zkoušky a utrpení, jež dopouští na svůj lid, dopouští proto, aby dosáhli hlubší zbožnosti a nabyli větší síly k tomu, aby mohli nést kříž k dalším vítězstvím. AA 524.3

V jednom období svého života nechtěl Petr spojovat kříž s dílem Kristovým. Když Spasitel oznámil učedníkům, jaké mu nastane utrpení a jaká ho čeká smrt, Petr zvolal: „*Bůh ochraň, Pane! To se ti nesmí stát!*“ (Mt 16,22) Petrův nesouhlas byl vyvolán sebelítostí, která se zalekla toho, že jako druh Kristův bude muset trpět s ním. Bylo to pro učedníka trpké poučení, jež dlouho nemohl pochopit, že Kristova cesta na zemi vede utrpením a pokořením. Avšak v žáru výhně to pochopí. Nyní, když se jeho kdysi statná postava sklonila k zemi pod tíhou prožitých let a vykonané práce, mohl napsat: „*Milovaní, nepozastavujte se nad výhni, jež vám nastává pro vaše vyzkoušení, jako by se vám dalo něco naprosto divného. Vždyť se tím stáváte účastnými utrpení Kristových. Proto se radujte, abyste se radovali a plesali také při zjevení jeho slávy.*“ (1 Pt 4,12.13) AA 525.1

Pak se apoštol obrátil k starším církve a připomíná jim jejich odpovědnost pastýřů stáda Kristova, napsal: „*Paste stádce Boží mezi vámi, ne z donucení, ale dobrovolně, ne pro mrzký zisk, ale ochotně, ne jako dědiční páni, ale buďte vzorem stádcí. Až se zjeví vrchní pastýř, sklídíte nevednoucí věnec slávy.*“ (1 Pt 5,2-4) AA 525.2

Ti, kdož zaujímají místa pastýřů, mají pilně bdít nad stádem Páně. Nemají však na ně dozírat diktátorsky, nýbrž spíše způsobem, který dodává odvahy, posiluje a povznáší. Kazatelský úřad znamená více než kázání, znamená opravdovou práci s lidmi. Církev na zemi sestává z bloudících mužů a žen a je zapotřebí trpělivého, namáhavého úsilí, aby se vychovali a ukázali tak, aby jejich práce na zemi byla bohu libá a aby v příštím životě byli ověnčeni slávou a nesmrtelností. Je zapotřebí duchovních správců – věrných pastýřů – kteří nebudou dítkám Božím ani lichotit, ani s nimi jednat tvrdě, nýbrž je budou krmit chlebem života; je zapotřebí mužů, kteří na sobě denně pocítují obracející moc Ducha svatého a kteří chovají silnou, nesobeckou lásku k těm, pro něž pracují. AA 526.1

Pastýř musí jednat ohleduplně, když je povolán k tomu, aby urovnával spory, hořkosti, závisti a žárlivosti v církvi, a musí pracovat v Duchu Kristově, aby uváděl věci do pořádku. Musí věrně varovat, kárat hříchy, napravovat křivdy, a to nejen svým slovem z kazatelny, ale prací s jednotlivci. Svěhlaví a neústupní mohou mít námitky proti kázání a sluha Boží může být špatně pochopen a kritizován. Necht' si pak uvědomí, že „*moudrost shora je především čistá, dále mírumilovná, povolná, smířlivá, plná milosrdenství a dobrého ovoce, nepochybující, nepokrytecká. Ovoce spravedlnosti pak se rozsívá v pokoji těm, kdož působí pokoj.*“ (Jk 3,17.18) AA 526.2

Prací kazatele evangelia je „*přinést všem světlo o tom, jaká je nová správa tajemství skrytého od věků v Bohu*“ (Ef 3,9). Bohu není libá taková práce kazatele, který si vybere tu její část, jež vyžaduje nejméně obětavosti, spokojuje se kázáním a přenechává práci s jednotlivci někomu jinému. Duše, pro něž Kristus zemřel, zmirají nedostatkem dobře vedené práce s nimi; a neplní své poslání ten, kdo nastoupí kazatelský úřad a není ochoten vykonávat práci s jednotlivci, jak to žádá péče o stádo. AA 527.1

Duchem pravého pastýře je duch nesobeckosti. Pravý pastýř přestává myslet na sebe, aby mohl konat dílo Boží. Hlásáním slova a působením na lidi v jejich domovech poznává jejich potřeby, jejich starosti a zkoušky; a spolu s velikým Nosičem břemen sdílí jejich utrpení, utěšuje je v zármutku, ukájí jejich duchovní hlad a získává jejich srdce pro Boha. Při této práci jsou kazateli po boku nebeští andělé a on sám je poučován a osvěcován v pravdě, jež činí moudrým ke spáse. *AA 527.2*

V souvislosti se svými radami, jež dal vedoucím sborů, uvedl apoštol několik všeobecných zásad, jichž musejí dbát všichni, kdož náležejí k církvi. Mladší členy stáda vyzval, aby následovali příkladu svých starších, jak být křesťansky pokornými: *„Stejně vy mladší, podřídte se starším. Všichni vespolek se opásejte pokorou, neboť Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost. Pokořte se pod mocnou ruku Boží, aby vás časem povýšil. Uvrhněte všecku starost na něj, vždyť jemu na vás záleží. Staňte se střizlivými a bdělými. Váš protivník ďábel jako řvoucí lev obchází a hledá, koho by pohltil. Vzepřete se mu pevně vírou.“* (1 Pt 5,5-9) *AA 527.3*

Tak psal Petr věřícím v době zvláštních zkoušek pro církve. Mnozí se již stali účastnými utrpení Kristových a brzy nastalo církvi období strašného pronásledování. V několika málo letech položí mnozí z těch, kdož působili v církvi jako učitelé a vedoucí, své životy za evangelium. Brzy přijdou mezi ně vlci hltaví a nebudou šetřit stáda. Nic z toho však nesmí odradit ty, jejich naděje se upírají ke Kristu. Slovy povzbuzení a dobré víry odvracel Petr mysl věřících od současných zkoušek a nastávajícího utrpení *„k dědictví nezničitelnému, neposkvrněnému a nevadnoucímu“*. *„Bůh veškeré milosti,“* prosil vroucně, *„jenž vás povolal k své věčné slávě v Kristu, vás, když na krátko snesete utrpení, sám utvrdí, upevní, posilní, založí. Jemu náleží moc na věky věků. Amen.“* (1 Pt 1,4; 5,10.11) *AA 528.1*

52. Pevně až do konce

Ve druhém listě, který Petr poslal těm, jimž se dostalo „stejně vzácné víry“ jako jemu, vyložil apoštol božský plán k vypěstování křesťanské povahy. Píše v něm: *AA 529.1*

„Milost vám a pokoj necht' se rozhojní poznáním Boha a našeho Pána Ježíše! Jeho božská moc darovala nám všechno, čeho je potřeba k životu a k zbožnosti; poznáním toho, jenž nás povolal vlastní slávou a mocným činem, jimiž nám jsou darovány vzácné a největší sliby, směřuje k tomu, abyste se tím stali účastníky božské přirozenosti a unikli ve světě zhoubné žádostivosti.“ (2 Pt 1,2-4) *AA 529.2*

„Proto také vnešte do toho všechnu horlivost, dospějte svou vírou k síle, silou k poznání, poznáním k zdržlivosti, zdržlivostí k trpělivosti, trpělivostí k zbožnosti, zbožností k bratrství, bratrstvím k lásce. Jsou-li tyto vlastnosti ve vás a množí se, nenechají vás nečinnými a neplodnými k poznání našeho Pána Ježíše Krista.“ (2 Pt 1,5-8) *AA 529.3*

Tato slova jsou nesmírně poučná a vyjadřují základní předpoklad vítězství. Apoštol předkládá věřícím žebříček křesťanského pokroku, jehož každý jednotlivý stupeň znamená postup v poznání Boha a v jehož zlézání nesmí být zastávky. Víra, ctnost, poznání, zdrženlivost, trpělivost, zbožnost, bratrství a láska jsou příčky žebříčku. Dosahujeme spáry, stoupáme-li příčku za příčkou, vystupujeme-li krok za krokem až k nejvyššímu vzoru, jímž je pro nás Kristus. Tak Kristus nám byl učiněn *„moudrostí, totiž spravedlností, posvěcením a vykoupením“* (1 K 1,30). *AA 530.1*

Bůh povolává svůj lid k slávě a k ctnosti a tyto vlastnosti se projeví v životě všech, kdož jsou s ním věrně ve spojení. Když se stali účastnými nebeského daru, budou stále dokonalejšími jsouce *„z moci Boží hlídání vírou k spáse“* (1 Pt 1,5). Patří k slávě Boží, že dává svým dítkám své ctnosti. Bůh chce, aby muži a ženy dosahovali nejvyššího stupně. A když se ve víře uchopí moci Kristovy, když prosí o jeho neselhávající zaslíbení a přivlastňují si je, když s neodbytností, již nelze odmítnout, hledají pomoc Ducha svatého, budou učiněni dokonalými v Kristu. *AA 530.2*

Kdo přijal víru v evangelium, musí se nejprve povahově obohatit ctností a tak očistit srdce a připravit mysl, aby mohl přijmout poznání Boha. toto poznání je základem všeho pravého vzdělání a vší pravé služby. Je jedinou skutečnou záštitou proti pokušení a jenom jím se může člověk povahou připodobnit Bohu. Poznáním Boha a jeho Syna Ježíše Krista je věřícímu dáno *„všecko, čeho je potřeba k životu a k zbožnosti“* (2 Pt 1,3). Žádný dar nebude odepřen tomu, kdo upřímně touží dosáhnout spravedlnosti Boží. *AA 530.3*

„Život věčný,“ pravil Kristus, *„jest, aby poznali tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista.“* (J 17,3) A prorok Jeremiáš pravil: *„Nechlub se moudrý v moudrosti své, ani se chlub silný v síle své, aniž se chlub bohatý v bohatství svém; ale v tom necht' se chlubit, že rozumí a zná mne, že já jsem Hospodin, kterýž činím milosrdenství, soud i spravedlnost na zemi, nebo v těch věcech libost mám, dí Hospodin.“* (Jr 9,23.24) Stěží může lidský rozum pochopit šířku, hloubku a výšku duchovního poznání toho, kdo nabyt této známosti. *AA 531.1*

Každý může dosáhnout dokonalosti křesťanské povahy. Obětí Kristovou bylo věřícímu umožněno, aby získal všechno, co patří k životu a zbožnosti. Bůh nás vyzývá, abychom se snažili o dosažení dokonalosti a dává nám za příklad Kristovu povahu. Když na sebe vzal lidskou podobu, zdokonalil ji Spasitel životem stálého odpírání zlu a ukázal, že spoluprací s Bohem mohou lidské bytosti již v tomto životě dosáhnout dokonalé povahy. To je ujištění, jež nám Bůh dává, že také my můžeme dosáhnout úplného vítězství. *AA 531.2*

Před věřícím se otevírá podivuhodná možnost být podoben Kristu, poslušnému všech zásad zákona. Sám od sebe je však člověk naprosto neschopen dosíci tohoto stavu. Svatost, o níž slovo Boží praví, že ji musí mít, dříve než může být spasen, je výsledkem působení božské milosti, již se mu dostává, když se podrobí kázni a omezením pod vlivem Ducha pravdy. Člověk může být dokonale poslušný jen kadidlem Kristovy spravedlnosti, která dodává božskou vůni každému skutku poslušnosti. Úlohou křesťana je vytrvat v přemáhání každého nedostatku. Má neustále prosit Spasitele, aby léčil poruchy jeho hříšné duše. Nemá moudrost ani sílu, aby je přemohl; moudrost a sílu má Pán a udělí je těm, kdož v pokoře a v pokání hledají u něho pomoc. *AA 532.1*

Dílo přeměny z nesvatosti k svatosti je nepřetržitě. Den za dnem působí Bůh pro posvěcení člověka a člověk má s Bohem spolupracovat a vytrvale usilovat o vypěstování správných návyků. Má nabývat ctnost za ctností; a když takto přidává jednu ctnost k druhé, Bůh způsobí, že se mu znásobí. Náš Spasitel je vždy ochoten vyslechnout a vyslyšet modlitbu kajícího srdce a znásobit svým věrným milost a pokoj. S radostí jim poskytne požehnání, jichž potřebují ve svém boji proti zlům, jež na ně dotírají. AA 532.2

Jsou takoví, kteří se pokoušejí zlést žebřík křesťanského pokroku; když však postoupí, začnou věřit v sílu člověka a zapomínají na Ježíše, Tvůrce a Dokonavatele jejich víry. Následkem pak je nezdar, ztráta všeho, co získali. Vpravdě smutný je stav těch, kdož se cestou znavili a dovolují nepříteli duší, aby je oloupil o křesťanské ctnosti, jež si již vypěstovali ve svých srdcích a jež projevovali v životě. „*Kdo jich nemá,*“ praví apoštol, „*je slepý, krátkozraký; zapomněl, že byl očištěn od svých dřívějších hříchů.*“ (2 Pt 1,9) AA 532.3

Apoštol Petr měl dlouhé zkušenosti ve věcech Božích. Jeho víra ve spásnou moc Boží léty síli-la, až dokázal beze vší pochyby, že nemůže neuspět ten, kdo postupuje s vírou, stoupá příčku po příčce, stále výš a vpřed k nejhořejší příčce žebříku, jež dosahuje k branám nebes. AA 533.1

Mnoho let vštěpoval Petr věřícím nutnost stálého zdokonalování v ctnostech a v poznávání pravdy; a nyní, když si uvědomoval, že zakrátko bude povolán, aby vytrpěl mučednickou smrt pro svou víru, upozornil ještě jednou na vzácné výsady, jež může získat každý věřící. Jist si svou vírou, napomenul staříčky učedníky své bratří, aby byli pevní a neupouštěli od křesťanského způsobu života. „*Usilujte,*“ prosil, „*upevňovati své povolání a vyvolení. Učiníte-li to, nikdy neklopýtnete. Pak zajisté bohatě vám bude dopřáno vstupu do věčného království našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista.*“ (2 Pt 1,10.11) Jak vzácné ujištění! Slavná je naděje, která čeká věřícího, když vírou spěje k výšinám křesťanské dokonalosti! AA 533.2

„*Mám v úmyslu,*“ psal apoštol dále, „*připomínati vám vždycky tyto věci, ačkoli je znáte a jste utvrzeni v přítomné pravdě. Pokládám však za spravedlivé – pokud jsem v tomto stanu –, probouze-ti vás připomínkou; vždyť vím, že brzy musím složit svůj stan, jak mi také náš Pán Ježíš Kristus zjevil. Usiluji však o to, abyste si také po mém odchodu tyto věci po každé připomínali.*“ (2 Pt 1,12-15) AA 534.1

Apoštol byl plně oprávněn mluvit o úmyslech, jaké má Bůh s lidským pokolením, neboť za Kristova působení na zemi viděl a slyšel mnohé, co se týkalo království Božího. „*Uvedli jsme vám ve známost moc a příchod našeho Pána Ježíše Krista,*“ připomněl věřícím, „*ne tím, že bychom byli následovali smyšlených bájí, ale proto, že jsme se stali očitými svědky jeho svrchovanosti, když přijal od Boha Otce čest a slávu a když se k němu pod vznešenou slávou ozval takový hlas: Tj. můj milovaný Syn, jehož jsem si oblíbil. Tento hlas z nebe se ozvavší jsme uslyšeli my, kteří jsme byli s ním na svatě hoře.*“ (2 Pt 1,16-18) AA 534.2

Jakkoli přesvědčující byl tento důkaz o jistotě naděje věřících, byl tu další, ještě přesvědčivější důkaz v tvrzení proroctví, jež může utvrdit a bezpečně zakotvit víru všech. „*Máme,*“ psal Petr, „*tím pevnější proročké slovo; dobře činíte, dáváte-li na to pozor, jako na světlo svítící v temném místě, až se zaskví den a jako jitřenka vzejde ve vašich srdcích. Poznávejte především, že žádné proroctví Písma nezáleží na osobním výkladu; vždyť proroctví nikdy nebylo proneseno z vůle lidské, ale Duchem svatým jsouce unášeni mluvili lidé z Boha.*“ (2 Pt 1,19-21) AA 534.3

Apoštol velebil „*pevné proročké slovo*“ jako bezpečné vodítko v dobách nebezpečí, a přitom vážně varoval církve před pochodní falešného proroctví, jež budou hlásat „*lživí učitelé*“, kteří budou skrytě „*zaváděti zhoubná sektářství a zapíratí dokonce Panovníka*“. Tyto falešní učitele, kteří povstanou v církvi a jež mnozí z jejich bratří ve víře budou pokládat za pravé učitele, označil apoštol za „*prameny bez vody, mlhy poháněné bouří; pro takové se chystá mrákota tmy*“. „*U takových je konec horší,*“ napsal, „*než počátek. Bylo by pro ně lépe nepoznati cestu spravedlnosti, než, když ji poznali, odvrátiti se od svatého příkazu, jenž jim byl dán.*“ (2 Pt 2,1.17.21) AA 535.1

Pohlížeje skrze věky až na konec času, popsal Petr pod vnuknutím Ducha svatého poměry, jaké budou panovat na zemi v době před druhým příchodem Kristovým. „*Na konci dnů přijdou se svým posměchem posměvači,*“ napsal, „*žijící podle vlastních chťů, a budou říkati: Kde jest jeho slíbený příchod? Od té doby, co naši otcové zesnuli, všechno zůstává tak, jak bylo od počátku stvoření.*“ (2

Pt 3,3.4) Avšak „až budou lidé říkati: ‚Je pokoj‘ a ‚Je bezpečno‘, znenadání na ně přikvapí záhuba“ (1 Te 5,3). Ne všichni se však dají polapit do nepřítelových osidel. Až se přiblíží konec všech pozemských věcí, budou věrní umět poznat znamení časů. Velký počet věřících bude sice zapírat svou víru svými skutky, budou však takoví, kteří obstojí do konce. AA 535.2

Petr zachoval ve svém srdci naději na Kristův návrat a ujistil církev, že Spasitelovo zaslíbení: „Jdu-li vám připravit místo, vrátím se a vezmu vás k sobě“ (J 14,3) se jistě vyplní. Zkoušeným a věrným se mohlo zdát, že Pán otálí se svým příchodem, avšak apoštol je ujistil: „Pán není zdoluhavý se svými sliby, jak to někteří pokládají za zdoluhavost, ale je k vám shovívavý, poněvadž nechce, aby někdo zahynul, nýbrž chce, aby všichni dospěli k pokání. Ale den Páně přijde jako zloděj, kdy nebesa s rachotem pominou, živly v požáru se rozplynou a země i všechna díla na ní zmizí.“ (2 Pt 3,9-10) AA 536.1

„Když se takto všechno rozplyne, jací musíte býti vy v svatém životě a zbožnosti, když očekáváte příchod dne Páně, ano toužíte po něm, dne, jímž nebe v ohni se rozplyne a živly v požáru se roztaví! Čekáme podle jeho slibu nové nebe a novou zemi, v nichž přebývá spravedlnost.“ (2 Pt 3,11-13) AA 536.2

„Proto, milovaní, očekáváte-li to, usilujte, abyste od něho byli shledáni bez poskvrny a hany v pokoji! Pokládejte Boží shovívavost za svou spásu, jak vám také náš milovaný bratr Pavel napsal podle moudrosti, která mu byla dána... Vy, milovaní, jste předem zpraveni; proto se mějte na pozoru, abyste nebyli na scestí spolu svedeni bludem lidí neukázněných a neodpadli od svého pevného základu. Rozhovořte se v milosti a v poznání našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista.“ (2 Pt 3,14.15.17.18) AA 536.3

Z prozřetelnosti Boží bylo Petrovi dopřáno dovršit své působení v Římě, kde císař Nero nařídil, aby byl zatčen. Stalo se tak přibližně v době, kdy byl podruhé uvězněn Pavel. Tak dva starí apoštolové, kteří po mnoho let působili na místech od sebe vzdálených, podali naposled svá svědectví o Kristu v hlavním městě světa a na jeho půdě prolili svou krev jako símě pro hojnou žně svatých a mučedníků. AA 537.1

Od chvíle, kdy po svém zapření Krista byl znovu dosazen na svůj úřad, čelil Petr neohroženě nebezpečí a prokazoval velkou odvahu při hlásání ukřižovaného, zmrtvýchvstalého a na nebe vstoupivšího Spasitele. Když ležel ve své žalářní kobce, vzpomněl si na slova, jež mu řekl Kristus: „Vpravdě, vpravdě ti pravím: Dokud jsi byl mladší, opásával ses sám a chodil, kam jsi chtěl. Až však zestárneš, vztáhneš ruce, a jiný tě opásá a povede tě, kam nechceš.“ (J 21,18) Tím Ježíš oznámil učedníku způsob jeho smrti a předpověděl i to, že mu budou roztaženy ruce na kříži. AA 537.2

Jako Žid a cizinec byl Petr odsouzen k zbičování a ukřižování. Očekáváje tuto strašnou smrt, vzpomněl apoštol svého velkého hříchu, kdy zapřel Ježíše v hodině jeho zkoušky. Kdysi tak neochotný hlásit se ke kříži, pokládal nyní za potěšení položit svůj život za evangelium. Cítil jen, že zemřít stejným způsobem, jako zemřel jeho Mistr, by pro něho, jenž zapřel svého Pána, bylo příliš velkou ctí. Petr upřímně litoval tohoto hříchu a Kristus mu odpustil, jak dokazuje vysoký úkol, který mu byl dán, aby pásal ovce a beránky stáda. Sám sobě si však nemohl odpustit. Ani pomyšlení na muka posledního smrtelného zápasu nemohlo zmírnit hořkost jeho bolesti a pokání. Jako poslední přání si od svých katů vyprosil, aby mohl být přibit na kříž hlavou dolů. Žádosti bylo vyhověno. A tak zemřel velký apoštol Petr. AA 537.3

53. Milovaný Jan

Jan vyniká nad ostatními apoštoly jako „učedník, kterého Ježíš miloval“ (J 21,20). Zdá se, že se těšil Kristovu přátelství v obzvláštní míře a dostalo se mu mnoha znamení Spasitelovy důvěry a lásky. Byl jedním ze tří, kterým bylo dovoleno spatřit Kristovu slávu na hoře proměnění a přihlížet Kristovu smrtelnému zápasu v Getsemane. Jeho péči svěřil náš Pán svou matku v posledních hodinách úzkosti na kříži. *AA 539.1*

Náklonnost, kterou Spasitel projevoval milovanému učedníkovi, oplácel Jan veškerou silou vřelé oddanosti. Jan lnul ke Kristu jako vinná réva lne k opěrnému sloupu. Pro svého mistra se nezalekl nebezpečí, jež mu hrozilo v soudní síni, prodléval u nohou kříže a když slyšel zprávu, že Kristus vstal, spěchal k hrobu tak, že ve své horlivosti předstihl i hbitého Petra. *AA 539.2*

Vřelá láska a nesobecká oddanost, jež se projeví v životě a v povaze Janově, jsou pro křesťanskou církev poučením nesmírné ceny. Jan neměl od narození v povaze takovou laskavost, jakou později v životě projevoval. Měl vážné povahové nedostatky. Byl nejen pyšný, samolibý a ctižádostivý, ale i unáhlený a nedůtklivý. On a jeho bratr byli proto nazýváni „synové hromu“. Náladovost, pomstychtivost a hnidopišství – takové vlastnosti měl kdysi milovaný učedník. Pod tím vším však božský Učitel poznal vřelé, upřímné, milující srdce. Ježíš káral jeho sobectví, mařil jeho ctižádost, zkoušel jeho víru. Zjevoval mu však to, po čem toužila jeho duše – krásu svatosti, přeměňující moc lásky. *AA 539.3*

Nedostatky v Janově povaze se silně projeví při několika příležitostech, když chodíval se Spasitelem. Jednou poslal Kristus do vesnice Samaritánů posly, kteří měli požádat místní lidi, aby připravili občerstvení pro něho a jeho učedníky. Když však Spasitel přicházel k vesnici, dělal, jako by chtěl jen projít a jít dál do Jeruzaléma. To vzbudilo u Samaritánů řevnivost a místo, aby ho pozvali a požádali ho, aby u nich zůstal, neprokázali mu ani takovou laskavost, jakou by prokázali každému prostému pocestnému. Ježíš nevnučuje svou přítomnost nikomu, a tak Samaritáni přišli o požehnání, jehož by se jim bylo dostalo, kdyby ho byli poprosili, aby byl jejich hostem. *AA 540.1*

Učedníci věděli, že Ježíš má v úmyslu přinést Samaritánům požehnání svou přítomností; a chladnost, řevnivost a neúcta, kterou projeví vůči jejich Mistru, je překvapila a rozezabila. Zvlášť pobouření byli Jakub a Jan. Takové jednání s tím, jehož tak vysoce ctili, se jim zdálo příliš velkou křivdou, než aby se dala přejít bez okamžitého potrestání. Ve své horlivosti pravili: „*Pane, chceš, abychom řekli, aby oheň sestoupil s nebe a zhubil je, jako učinil Eliáš?*“ Naráželi přitom na to, jak byli zahubeni samaritánští hejtmani se svým vojskem, kteří byli vysláni, aby zajali proroka Eliáše. Byli překvapeni, když viděli, že svými slovy způsobili Ježíši bolest, a ještě více byli překvapeni, když slyšeli, jak je kárá: „*Nevíte, jakého ducha jste? Syn člověka nepřišel zahubiti lidské duše, nýbrž zachrániti.*“ (L 9,54-56) *AA 540.2*

Nebylo součástí Kristova poslání, aby nutil lidi k tomu, aby ho přijali. To satan a lidé, ovládaní jeho duchem, se snaží znásilňovat svědomí. Pod rouškou horlivosti pro spravedlnost způsobují někdy lidé, kteří jsou ve spolku se zlými anděly, utrpení svým spolublížním, aby je získali pro své náboženské názory; Kristus však vždy projevuje slitování, vždy se snaží získat lidská srdce zjevením své lásky. Nemůže strpět v duši žádného protivníka, ani nemůže přijmout částečnou službu; žádá si jen dobrovolné služby, ochotné odevzdání srdce pod nátlakem lásky. *AA 541.1*

Jindy předložili Jakub a Jan prostřednictvím své matky žádost, aby jim bylo dovoleno zaujmout nejvyšší čestná místa v Kristově království. Přesto, že Kristus je několikrát poučoval o povaze svého království, kojili se tito mladí učedníci stále nadějí, že Mesiáš se zmocní trůnu a uchopí královskou moc podle přání lidí. Matka, bažící po čestných místech v tomto království pro své syny, žádala: „*Poruč, aby tito dva moji synové usedli jeden po tvé pravici a druhý po levici v tvém království.*“ (Mt 20,21) *AA 541.2*

Spasitel však odpověděl: „*Nevíte, oč žádáte! Můžete pít kalich, který já mám pít, a býti pokřtěni křtem, kterým já jsem křtěn?*“ Vzpomněli si na jeho tajemná slova, která poukazovala na zkoušku a utrpení, přesto sebejistě odpověděli: „*Můžeme.*“ (Mk 10,38.39) Budou pokládat za nej-

vyšší čest, budou-li moci prokázat svou oddanost tím, že budou sdílet se svým Pánem vše, co ho potká. AA 542.1

„Kalich, který já piji, budete pít, a křtem, kterým já jsem křtěn, budete pokřtěni,“ (Mk 10,39) pravil Kristus, máje před sebou kříž místo trůnu a dva zlosyny za společníky po své pravici a po své levici. Jakub a Jan budou sdílet se svým Mistrem utrpení – jednoho čeká rychlá smrt mečem, druhý bude nejdéle ze všech učedníků následovat svého Mistra a sdílet s ním pohanu a pronásledování. *„Ale není mou věcí,“* pravil Kristus dále, *„abyste seděli po mé pravici a levici, nýbrž to náleží těm, kterým je to připraveno od mého Otce.“* (Mt 20,23) AA 542.2

Ježíš znal pohnutky, jež vedly k této žádosti a pokáral oba učedníky za projev jejich pýchy a ctižádosti takto: *„Vladaři pohanů nad nimi panují a mocní mužové je znásilňují. Mezi vámi tomu tak nemá být; nýbrž, kdo by se chtěl mezi vámi stát velkým, buď vaším služebníkem, a kdo by chtěl mezi vámi být prvním, buď vaším otrokem – jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužiti, nýbrž aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“* (Mt 20,25-28) AA 542.3

V království Božím se postavení nezískává přízní. Nedá se zasloužit, ani je nelze nabýt tak, že by bylo z něčí vůle uděleno. Je výsledkem povahy. Koruna a trůn jsou znamením dosaženého stavu – znamením vítězství nad sebou milostí našeho Pána Ježíše Krista. AA 543.1

Až dlouho potom, když se Jan stal svou účastí na Kristově utrpení jedno s Kristem, zjevil mu Pán Ježíš, za jaké podmínky se lze přiblížit k jeho království. *„Vítězi,“* pravil Kristus, *„dám usednouti se mnou na mém trůně, jako jsem sám zvítězil a usedl se svým Otcem na jeho trůně.“* (Zj 3,21) Ten, kdo bude stát Kristu nejbližší, bude ten, kdo se nejvíce napil z jeho ducha obětavé lásky, lásky, která *„se nehonosí, nenadýmá, ... nehledá svého prospěchu, nerozčiluje se, nepočítá zlo“* (1 K 13,4.5) – lásky, která pudí učedníka, jako pudila našeho Pána, aby se vzdal všeho, aby žil a pracoval a obětoval se až po smrt pro spásu lidstva. AA 543.2

Jindy pak, v době svého raného působení, potkali jednou Jakub a Jan muže, který vymítal ďábly ve jménu Kristově, ač nebyl uznaným následovníkem Kristovým. Učedníci zakázali muži, aby tak činil, a mysleli si, že si počínali správně. Když však předložili věc Kristu, pokáral je slovy: *„Nebraňte mu; neboť nikdo není takový, aby konal mocný čin v mém jménu a mohl snadno o mne zle mluvit.“* (Mk 9,39) Nikdo neměl být zapuzován, kdo se zachoval nějakým způsobem ke Kristu přátelsky. Učedníci neměli být úzkoprsí, nesměli pěstovat ducha výlučnosti, nýbrž museli projevovat též hluboký soucit, jaký viděli u svého Mistra. Jakub a Jan si mysleli, že hájí čest Pána, když tomu muži prikazovali, aby přestal; pak však nahlédli, že byli vedeni vlastní žárlivostí. Uznali svou chybu a přijali výtku. AA 543.3

Kristovo poučení, že mírnost, pokora a láska jsou to hlavní, čeho je člověku třeba, aby rostl v milosti a připravil se pro službu Boží, mělo pro Jana nejvyšší cenu. Vštěpoval si každé poučení a stále usiloval o to, aby žil podle božského vzoru. Jan začal poznávat slávu Kristovu – ne světskou okázalost a moc, v níž byl naučen doufat, ale *„slávu, jakou má jenom jediný Syn od Otce, plný milosti a pravdy“* (J 1,14). AA 544.1

Hloubka a vřelost Janovy lásky k Mistru nebyly důvodem, že ho Kristus miloval, ale byly výsledkem této lásky. Jan toužil po tom, aby se stal podobným Ježíši a proměňujícím vlivem lásky Kristovy se stal mírným a pokorným. Skryl se v Ježíši. Ze všech svých druhů se Jan nejvíce poddal moci onoho podivuhodného života. Práví: *„Život byl zjeven, a my jsme jej viděli.“ „Z jeho plnosti jsme my všichni přijali, a to milost za milostí.“* (1 J 1,2; J 1,16) Jan znal Spasitele z vlastního poznání. Učení jeho Mistra bylo vyryto na jeho duši. Když svědčil o Spasitelově milosti, byl jeho prostý jazyk výřečný láskou, jež prostupovala celou jeho bytost. AA 544.2

Hluboká láska ke Kristu vedla Jana vždy k tomu, že chtěl být po Kristově boku. Spasitel miloval všech dvanáct učedníků, Jan však měl ze všech nejvnímavějšího ducha. Byl nejmladší ze všech a otevřel své srdce Ježíši s důvěřivostí a upřímností dítěte. Tím se dostal do těsnějšího společenství s Kristem a Spasitelovo nejhlubší duchovní učení pak mohlo být skrze něho sděleno lidem. AA 545.1

Ježíš miluje ty, kdož ukazují Otce, a Jan uměl mluvit o Otcově lásce tak, jak to neuměl žádný druhý z učedníků. Zjevoval svým bližním to, co cítil ve svém nitru, a na své povaze ukazoval vlastnosti Boží. Sláva Páně se zračila v jeho tváři. Krása svatosti, která ho proměnila, vyzařovala z

něho jako záře Kristova. V obdivu a lásce patřil na Spasitele, až se stalo jeho jediným přáním podobat se Kristu a pobývat s ním a až se v jeho povaze ohrážela povaha jeho Mistra. AA 545.2

„Hleďte,“ pravil, „jak velikou lásku nám Otec dal, že se smíme nazývati dětmi Božími... Milování, nyní jsme dětmi Božími; čím budeme, není ještě zjeveno. Ale víme, že mu, až se zjeví, budeme podobni, poněvadž jej budeme viděti, tak jak jest.“ (1 J 3,1.2) AA 545.3

54. Věrný svědek

Po Kristově nanebevstoupení vystoupil Jan jako věrný, opravdový pracovník pro Mistra. Spolu s ostatními učedníky byl přítomen vylití Ducha o letnicích a pak s novou horlivostí a silou mluvil dál lidem slova života a snažil se přivést jejich myšlení k Neviditelnému. Byl mocným kazatelem, vřelým a hluboce opravdovým. Krásným jazykem a lahodným hlasem vyprávěl o tom, co mluvil a konal Kristus, a jeho slova zapůsobila na srdce těch, kdož mu naslouchali. Prostota jeho slov, svrchovaná moc pravdy, již hlásal, a vroucnost, s níž přednášel své učení, zjednaly mu přístup do každé společnosti. AA 546.1

Apoštol žil v souladu se svým učením. Láska ke Kristu, jež planula v jeho srdci, ho vedla k tomu, aby se opravdově a neúnavně věnoval práci pro své bližní, zvláště pro své bratří v křesťanské církvi. AA 546.2

Kristus přikázal prvním učedníkům, aby milovali jeden druhého tak, jak on miloval je. Tak měli svědčit světu, že v nich je Kristus, naděje slávy. „*Dávám vám nový příkaz,*“ pravil tehdy Ježíš, „*abyste se milovali vespolek; jako jsem já vás miloval, abyste se i vy milovali vespolek.*“ (J 13,34) V době, kdy slyšeli tato slova, nemohli jim učedníci porozumět; když však zažili Kristovo utrpení, jeho ukřižování, zmrtvýchvstání a nanebevstoupení, a když na ně vstoupil Duch svatý o letnicích, pochopili lépe lásku Boží a povahu té lásky, kterou se musí navzájem milovat. Pak mohl Jan říci svým spolupracovníkům: AA 547.1

„*Podle toho jsme poznali, co je láska, že on za nás položil svůj život; tak jsme i my povinni položit své životy za bratří.*“ (1 J 3,16) AA 547.2

Když po vylití Ducha svatého vyšli učedníci hlásat živého Spasitele, bylo jejich jediným přáním zachraňovat duše. Radovali se ze sladkého pocitu, že smějí obcovat se svatými. Byli laskaví, pozorní, nesobečtí, ochotní ke každé oběti v zájmu pravdy. Ve vzájemném styku jednoho s druhým projevovali lásku, jak jim to uložil Kristus. Nesobeckým jednáním, slovy i skutky, snažili se vzbudit takovou lásku v srdcích druhých. AA 547.3

Takovou lásku měli věřící projevovali stále. Měli ochotně uposlechnout nového příkazu. Měli dosáhnout těsného spojení s Kristem, aby mohli plnit všechny jeho požadavky. Svými životy měli oslavit moc Spasitele, který je mohl ospravedlnit svou spravedlností. AA 547.4

Postupně však docházelo ke změně. Věřící začali hledat u druhých nedostatky a slabosti. Zabývali se chybami, nelítostně se kritizovali a zapomínali na Spasitele a jeho lásku. Začali věnovat větší pozornost vnějším obřadům, začali se důkladněji zabývat teorií a zapomínali na živou víru. Horlivě odsuzovali druhé, a své vlastní bludy přehlíželi. Pozbyli bratrské lásky, jejíž zachovávání jim Kristus uložil, a – což je nejsmutnější – ani si tuto újmu neuvědomovali. Neuvědomovali si, že z jejich života se vytrácí štěstí a radost a že zakrátko budou kráčet ve tmě, když ze svých srdcí vypudili lásku Boží. AA 548.1

Jan, který pozoroval, že ve sboru ubývá bratrské lásky, přesvědčoval věřící o tom, jak je taková láska stále potřebná. Jeho listy církvi se tím zabývají. „*Milování, milujte se vespolek,*“ píše, „*protože láska je z Boha, a každý, kdo miluje, je zrozen z Boha a poznává Boha. Kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože Bůh je láska. V tom se zjevila Boží láska k nám, že svého Syna jediného poslal Bůh do světa, abychom byli živi skrze něj. V tom jest láska, ne že jsme my milovali Boha, nýbrž že si on zamiloval nás a poslal svého Syna jako smíření za naše hříchy. Milování, miloval-li nás Bůh tak, i my jsme povinni milovat se vespolek.*“ (1 J 4,7-11) AA 548.2

O tom, jak tuto lásku mají věřící projevovali, apoštol píše: „*Piši vám nový příkaz, jenž je pravdivý v něm i ve vás, protože tma přechází a pravé světlo již svítí. Kdo říká, že je v světle, ale nenávidí svého bratra, je dosud ve tmě. Kdo miluje svého bratra, zůstává v světle, a v světle není možnost svodu. Kdo však nenávidí svého bratra, je ve tmě a žije ve tmě, ani neví, kam jde, protože tma mu oslepila oči.*“ „*To je zvěst, kterou jste od počátku slyšeli, že se máme vespolek milovati.*“ „*Kdo nemiluje svého bratra, zůstává ve smrti. Každý, kdo nenávidí svého bratra, je vrah, a víte, že žádný*

vrah nemá v sobě věčného života trvalého. Podle toho jsme poznali, co je láska, že on za nás položil svůj život; tak jsme i my povinni položit své životy za bratří.“ (1 J 2,8-11; 3,11.14-16) AA 548.3

To, co Kristovu církev nejvíce ohrožuje, není odpor světa, ale zlo, jež věřící mají ve svých srdcích. To jí zasazuje nejtěžší rány a zpomaluje pokrok věci Boží. Nic neoslabuje duchovní život tak, jako když se zahnízdí závist, podezírání, hnidopišství a pomlouvačnost. Naproti tomu je svornost a jednota lidí rozličných povah, kteří tvoří církev Boží, nejsilnějším svědectvím, že Bůh poslal svého syna na svět. Vydávat takové svědectví je výsadou následovníků Kristových. Aby tak mohli činit, musejí se podříditi Kristovu vedení. Jejich povaha se musí připodobnit povaze Kristově, jejich vůle jeho vůli. AA 549.1

„Dávám vám nový příkaz,“ pravil Kristus, *„abyste se milovali vespolek; jako jsem já vás miloval, abyste se i vy milovali vespolek.“* (J 13,34) Jak podivuhodný výrok, avšak – běda – jak málo se ho dbá! V církvi Boží se dnes žalostně nedostává bratrské lásky. Mnozí z těch, kteří tvrdí, že milují Spasitele, nemilují jeden druhého. Nevěřící sledují, zda víra vyznavačů křesťanství má posvěcující vliv na jejich život, a brzy poznají povahové nedostatky a nedůslednosti v jednání. Křesťané by neměli připustit možnost, aby nepřítel na ně ukazoval a říkal: Hleďte, jak se títo lidé, kteří jsou pod korouhví Kristovou, navzájem nenávidí. Všichni křesťané jsou členy jedné rodiny, všichni jsou dětmi téhož nebeského Otce, všichni se kojí touž blaženou nadějí na nesmrtelnost. Pevné a něžné by mělo být pouto, jež je váže k sobě. AA 550.1

Božská láska se nejvíce dotkne srdce, když nás vyzývá, abychom projevovali touž něžnou lásku, jakou projevoval Kristus. Jen ten, kdo chová nesobeckou lásku ke svému bratru, chová pravou lásku k Bohu. Pravý křesťan nenechá vědomě bez výstrahy a bez pomoci duši, která je v nebezpečí a potřebuje pomoc. Neodtáhne se od bloudícího, nenechá ho, aby hlouběji zapadal do neštěstí a strachu anebo padl za oběť satanovi. AA 550.2

Ti, kdož na sobě nepoznali něžnou, neodolatelnou lásku Kristovu, nemohou vést druhé ke studnici života. Kristova láska v srdci je podmaňující síla, která vede člověka k tomu, aby zjevoval Krista v rozhovorech, v projevovaných laskavostech a soucitných skutcích, v zušlechťování životů těch, s nimiž se stýká. Křesťanští pracovníci, kteří chtějí mít úspěch ve svém snažení, musejí znát Krista; a aby ho poznali, musejí znát jeho lásku. V nebi se jejich vhodnost jako pracovníků evangelia měří jejich schopností milovat tak, jak miloval Kristus, a pracovat tak, jak on pracoval. AA 550.3

„Nemilujme jen slovem ani jazykem,“ píše apoštol, *„ale činem, a tak pravdivě.“* (1 J 3,18) Plnosti křesťanské povahy je dosaženo, když z nitra neustále tryská potřeba pomáhat druhým a oblažovat je. Ovzduší této lásky, jež obklopuje duši věřícího, činí z něho vůni života k životu a Bůh pak může požehnat jeho dílu. AA 551.1

Nejvyšší láska k Bohu a nesobecká láska jednoho k druhému – to je nejlepší dar, který může náš nebeský Otec poskytnout. Tato láska není náhlým pocitem, je božskou zásadou, stálou silou. Neposvěcené srdce ji nemůže zplodit, ani ji vzbudit. Nachází se jen v srdci, kde vládne Ježíš. *„Milujeme Boha, protože on napřed miloval nás.“* (1 J 4,19) V srdci obnoveném božskou milostí je láska vůdčí pohnutkou jednání. Utváří povahu, řídí vnitřní hnutí, ovládá vášně a zušlechťuje city. Usadí-li se tato láska v srdci, osladí život a poznamená zušlechťujícím vlivem všecko kolem. AA 551.2

Jan se snažil věřícím vysvětlit, jak vysoké výsady se jim dostane, budou-li mít ducha lásky. Naplní-li tato spásná moc jejich srdce, ovládne všechny jejich pohnutky a pozvedne je nad zhoubné vlivy světa. A až se dají ovládnout touto láskou a až se stane tato láska hlavní silou v jejich životě, pak jejich víra v Boha bude úplná a úplné bude i jednání Boží s nimi. Pak budou moci přicházet k Bohu v plné víře a důvěře, že od něho dostanou vše, co je jim třeba k časnému i věčnému blahu. *„V tom je k dokonalosti přivedena láska s námi,“* napsal, *„že máme důvěru v den soudu, poněvadž, jaký jest on, i my jsme v tomto světě. Strachu není v lásce, ale dokonalá láska vypuzuje strach.“* *„K němu pak máme důvěru, že nás slyší, kdykoli o něco prosíme podle jeho vůle. A víme-li, že nás slyší..., víme také, že máme splnění proseb, jimiž ho prosíme.“* (1 J 4,17.18; 5,14.15) AA 551.3

„Hřešil-li by kdo, máme přímlovce u Otce, Ježíše Krista spravedlivého. Ten je smíření za naše hříchy, ale nejenom za naše, nýbrž i za hříchy celého světa.“ *„Vyznáváme-li své hříchy, on jest věrný a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy a očistil nás od každé nepravosti.“* (1 J 2,1.2; 1,9) Podmínky, za kterých dosáhneme milosti u Boha, jsou prosté a rozumné. Pán od nás nežadá,

abychom vykonali něco těžkého k získání odpuštění. Nemusíme konat dlouhé, únavné poutě, nemusíme se týrat za pokání, abychom poroučeli své duše nebeskému Bohu nebo pykali za své přestoupení. Ten, kdo „*vyznává a opouští*“ svůj hřích, „*milosrdenství dojde*“ (Př 28,13). AA 552.1

V nebeských dvorech prosí Kristus za svou církev, prosí za ty, za něž zaplatil výkupné svou krví. Staletí, ba věky nemohou snížit účinnost jeho usmířující oběti. Ani život ani smrt, ani výška ani hloubka nemohou nás odloučit od lásky Boží, jež je v Kristu Ježíši; ne proto, že bychom se ho drželi tak pevně, ale proto, že on nás tak pevně drží. Kdyby naše spasení záviselo na našem úsilí, nemohli bychom být spaseni; záleží však na něm, jenž stojí za všemi svými zaslíbeními. Může se zdát, že se nedržíme dost silně, avšak jeho láska je láskou staršího bratra; pokud jsme s ním ve styku, nikdo nás nemůže vyrvat z jeho ruky. AA 552.2

Jak léta ubíhala a počet věřících rostl, pracoval Jan stále s větší věrností a opravdovostí pro své bratří. Pro církev nastaly časy plné nebezpečí. Všude se objevovaly satanské klamy. Poslové satanovi se překrucováním a lži snažili vzbudit odpor proti Kristovu učení; v důsledku toho začal církev ohrožovat rozkol a kacířství. Někteří Kristovi vyznavači tvrdili, že Kristova láska je zprošťuje poslušnosti zákona Božího. Mnozí zase učili, že je třeba zachovávat židovské zvyky a obřady, že ke spáse stačí pouhé dodržování zákona bez víry v krev Kristovu. Jiní opět soudili, že Kristus byl dobrý člověk, ale jeho božství popírali. Někteří sice tvrdili, že jsou věrni věci Boží, ale byli to podvodníci a vpravdě popírali Krista a jeho evangelium. Sami žili v hříších a do církve zanášeli kacířství. Tak se mnozí dostali do zmatku klamu a pochybností. AA 553.1

Jan se velice rmoutil, když viděl, jak se tyto jedovaté bludy vkrádají do církve. Viděl, jakému nebezpečí je církev vystavena, a proto vystoupil rychle a rozhodně proti tomuto stavu. Janovy listy dýchají duchem lásky. Zdá se, jakoby je psal perem, namáčeným v lásce. Když však narazil na ty, kdož překračovali zákon Boží a přitom tvrdili, že žijí bez hříchu, varoval je bez váhání před jejich strašným omylem. AA 554.1

V listě, který zaslal ženě dobré pověsti a velkého vlivu, pracovníci v díle evangelia, napsal: „*Mnoho bludařů vešlo do světa, kteří nevyznávají Ježíše Krista přicházejícího v těle; takový člověk je bludař a antikrist. Mějte se na pozoru, abyste nepozbyli toho, oč jsme pracovali, nýbrž abyste přijali plnou mzdu. Žádný, kdo se dopouští přestupku a nezůstává v učení Kristovu, nemá Boha. Kdo zůstává v učení, ten má jak Otce, tak i Syna. Přichází-li kdo k vám a nepřináší toto učení, nepřijímejte ho do domu ani ho nepozdravujte; neboť, kdo jej pozdravuje, činí se účastníkem jeho zlých činů.*“ (2 J 7-11) AA 554.2

Ty, kdož tvrdí, že přebývají v Kristu a přitom přestupují zákon Boží, máme hodnotit stejně, jako je hodnotil milovaný učeník. V těchto posledních dnech panují zla podobná těm, jež ohrožovala zdar rané církve, a měli bychom svědomitě dbát poučení, jež k tomu dal apoštol Jan. Volání „Musíte milovat“ je slyšet všude, zvláště od těch, kteří tvrdí, že jsou posvěcení. Avšak pravá láska je příliš čistá, než aby se jí dal zakrýt nevyznaný hřích. Máme milovat duše, pro něž Kristus zemřel, avšak nesmírujeme se se zlem. Nesmíme se spojovat s odbojníky a nazývat to láskou. Bůh žádá, aby jeho lid v této době stál za právem tak neochvějně, jako Jan čelil bludům ničícím duše. AA 554.3

Apoštol učí, že máme projevovat křesťanskou laskavost, že však jsme přitom povinni zřetelně a jasně jednat s hříchem a hříšníky, protože to není neslučitelné s pravou láskou. „*Každý, kdo se dopouští hříchu,*“ píše, „*činí něco nezákonného; hřích je nezákonnost. Víte přec, že se on zjevil, aby sňal hříchy; v něm není hříchu. Žádný, kdo v něm zůstává, nehřeší; každý, kdo hřeší, neviděl ho, ani ho nepoznal.*“ (1 J 3,4-6) AA 555.1

Jako svědek pro Krista se Jan nepouštěl do rozprav a do neplodných sporů. Hlásal, co věděl, co viděl a slyšel. Pobýval s Kristem v těsném společenství, poslouchal jeho učení, byl svědkem jeho mocných činů. Jen nemnozí mohli poznat krásu Kristovy povahy tak, jak ji poznal Jan. Pro Jana zmizela tma, na něho svítilo pravé světlo. Jeho svědectví o životě a smrti Spasitelově bylo jasné a pádné. Mluvil z hojnosti srdce, překypujícího láskou ke Spasiteli; a žádná síla ho nemohla umlčet. AA 555.2

„*Co bylo od počátku,*“ pravil, „*co jsme slyšeli, co jsme vlastníma očima viděli, nač jsme popatřili a čeho se naše ruce dotkly, o Slovu života..., co jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste i vy měli společenství s námi. Naše obecenství je s Otcem i s jeho Synem, Ježíšem Kristem.*“ (1 J 1,1-3) AA 555.3

Tak může každý pravý věřící z vlastní zkušenosti „*zpečetit, že Bůh jest pravdivý*“ (J 3,33). Může vydávat svědectví o tom, co sám viděl a slyšel a cítil o síle Kristově. *AA 556.1*

55. Proměněn milostí

V životě učedníka Jana se příkladně projevilo pravé posvěcení. V letech, kdy byl v úzkém společenství s Kristem, byl Spasitelem často varován a napomínán a tyto výtky přijímal a uznával. Jak se mu zjevovala povaha božského Krista, Jan poznával své vlastní nedostatky a pokorně se skláněl před tímto zjevením. Sám jsa prudké povahy, patřil denně na laskavost a shovívavost Ježíšovu a poslouchal jeho učení o pokoře a trpělivosti. Denně bylo jeho srdce přitahováno ke Kristu, až v lásce ke svému Mistru zapomínal na sebe. Moc a laskavost, vznešenost a skromnost, síla a trpělivost, jež pozoroval v každodenním životě Syna Božího, plnily jeho duši obdivem. Podřídil svou nedůtklivou a ctižádostivou povahu moci Kristově a božská láska jeho povahu změnila. AA 557.1

V ostrém protikladu k Janovu životu, v němž se projevilo posvěcení, je život jeho spoluúčedníka Jidáše. Jako Jan i Jidáš vyznával, že je učedníkem Kristovým, byl však zbožným jen na povrchu. Vnímал sice krásu Kristovy povahy a často, když naslouchal slovům Spasitelovým, byl jimi přesvědčen, avšak nechtěl se v srdci pokořit a vyznat své hříchy. Tím, že odolával božskému vlivu, zneuctíval Mistra, o němž tvrdil, že ho miluje. Jan se svými chybami opravdově bojoval, Jidáš však znásilňoval své svědomí, poddával se pokušení a stále hlouběji zabředal do svých zlovyků. Žít podle pravd, jimž Kristus učil, odporovalo jeho tužbám a cílům a nemohl se přimět k tomu, aby se vzdal svých plánů, aby pak mohl přijmout moudrost z nebes. Místo, aby kráčet ve světle, rozhodl se kráčet ve tmě. Tak dlouho holdoval zlům, lakomství a pomstychtivosti, tak dlouho se obíral nekalými a buřičskými záměry, až ho ovládl satan. AA 557.2

Jan a Jidáš jsou představiteli těch, kdož vyznávají, že jsou Kristovými následovníky. Oba tito učedníci měli stejnou možnost vidět a následovat božský vzor. Oba žili v těsné blízkosti s Ježíšem a oba se těšili výsadě, že mohli naslouchat jeho učení. Každý z nich měl vážné povahové nedostatky a každý měl přístup k božské milosti, jež přetváří povahu. Avšak zatím co první se v pokoře učil od Ježíše, druhý prokázal, že se neřídí slovem, nýbrž že je jen vyslechne. První, každodenně odumíraje světu a přemáhaje hřích, byl posvěcován pravdou, druhý, odolávaje proměňující síle milosti a hově sobeckým choutkám, upadal do satanova područí. AA 558.1

Taková změna povahy, jaká se projevovala v Janově životě, je vždy výsledkem spojení s Kristem. Člověk může mít v povaze výrazné nedostatky, stane-li se však věrným učedníkem Kristovým, moc božské milosti ho přetvoří a posvětí. Patře jako v zrcadle na slávu Páně, mění se od slávy k slávě, až je podoben tomu, jehož zbožňuje. AA 559.1

Jan byl učitelem svatosti a ve svých listech církvi stanovil neomylná pravidla, jak se mají křesťané chovat. „*Každý, kdo má tuto naději v něho,*“ napsal, „*očisťuje se, jako on je čistý.*“ „*Kdo říká, že v něm zůstává, jest povinen žítí také, jak on žil.*“ (1 J 3,3; 2,6) Učil, že křesťan musí být čistý v srdci a v životě. Nikdy se nesmí uspokojit prázdňným vyznáním. Jako je Bůh svatý na nebesích, tak padlý člověk má být vírou v Krista svatý ve svém prostředí. AA 559.2

„*To je vůle Boží: vaše posvěcení.*“ (1 Te 4,3), napsal apoštol Pavel. Posvěcení církve je cílem všeho, co Bůh koná pro své dítky. Od věčnosti si je vyvolil, aby byli svatí. Dal svého Syna, aby pro ně zemřel, aby mohli být posvěcení poslušností pravdy, aby se mohli zbavit všech osobních malicherností. Vyžaduje od nich osobní službu, osobní odevzdanost. Bůh může být ctěn svými vyznavači, jen když se připodobňují jeho obrazu a dávají se ovládat jeho Duchem. Tehdy mohou jako svědkové pro Spasitele zvěstovat, co pro ně božská milost učinila. AA 559.3

Pravé posvěcení přichází působením zásady lásky. „*Bůh jest láska; kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm.*“ (1 J 4,16) Život toho, v jehož srdci přebývá Kristus, zjevuje účinnou zbožnost. Jeho povaha se očisťuje, povznáší, zušlechťuje a zvelebuje. Čisté učení se v něm spojuje se skutky spravedlnosti, božské předpisy se svatými činy. AA 560.1

Ti, kdož chtějí získat požehnání posvěcení, se musejí nejprve naučit porozumět významu sebeobětování. Kristův kříž je ústředním sloupem, který nese „*nad každou míru závažnou tíhu slávy pro věky*“ (2 K 4,17). „*Chce-li kdo přijít za mnou,*“ praví Kristus, „*zapři se, vezmi na sebe svůj kříž a následuj mne!*“ (Mt 16,24) Právě vůně naší lásky k našim bližním zjevuje naši lásku k Bohu. Právě

pokornou, pilnou, věrnou prací se pomáhá blahu Izraele. Bůh podpoří a posílí toho, kdo chce kráčet Kristovou cestou. AA 560.2

Posvěcení nepřijde v okamžiku, v hodině nebo za den, nýbrž vyžaduje celý lidský život. Nezíská se zanicením, nýbrž je výsledkem neustálého odumírání vůči hříchu, je výsledkem žití pro Krista. Povahové vady nemůže napravit nebo upravit chabé, občasné úsilí. Můžeme je překonat jen dlouhým, vytrvalým úsilím, přísnou kázní a tuhým přemáháním. Nevíme ani jediný den, jak těžký boj nás čeká příštího dne. Pokud bude vládnout satan, musíme potlačovat sobectví a přemáhat hříchy, k nimž jsme sváděni; pokud trvá život, není zastávky, není chvíle, které bychom se dožili a mohli říci: Dosáhl jsem posvěcení. Posvěcení je výsledkem celoživotní poslušnosti. AA 560.3

Žádný z apoštolů a proroků nikdy netvrdil, že je bez hříchu. Muži, kteří žili tak blízko Boha, kteří by byli raději obětovali sám život, než by se vědomě dopustili nepravosti, muži, jež Bůh poctil božským světlem a mocí, vyznali se z toho, že jejich povaha je hříšná. Nevěřili v sebe, netvrdili, že jsou spravedliví, nýbrž spoléhali plně na spravedlnost Kristovu. AA 561.1

Tak tomu bude s každým, kdo patří na Krista. Čím více se blížíme Ježíši a čím lépe poznáváme čistotu jeho povahy, tím jasněji vidíme, jak prevelice odporný je hřích, a tím méně budeme vyvyšovat sebe. Duše se bude ustavičně vztahovat po Bohu, budeme stále, opravdově a upřímně vyznávat své hříchy a pokořovat se před Bohem. S každým krokem vpřed, který učiníme ve svém křesťanském životě, bude se naše lítost prohlubovat. Poznáme, že náš dostatek je jen v Kristu, a přijmeme za své apoštolovo vyznání: „*Jsem si vědom, že ve mně, tj. v mém těle, nesídlí dobro.*“ „*Mně naprosto nejde o to, abych se mohl chlubit – leda křížem našeho Pána Ježíše Krista, jímž pro mne byl ukřižován svět a já světu.*“ (Ř 7,18; Ga 6,14) AA 561.2

Nechť andělé zaznamenávají dějiny svatých zápasů a bojů dítek Božích; nechť zaznamenávají jejich modlitby a slzy; nechť však Bůh není zneuctíván prohlášením vycházejícím z lidských úst: „Jsem bez hříchu; jsem svatý.“ Posvěcená ústa taková opovážlivá slova nikdy nevysloví. AA 561.3

Apoštol Pavel byl uchvácen do třetího nebe a viděl a slyšel věci, jež nelze ani vyličit; přesto jeho výpověď je skromná: „*Ne že bych to již byl uchvátil nebo že bych již byl dokonalý, ale spěchám za ním.*“ (Fp 3,12) Nechť nebeští andělé píší o vítězstvích, jichž Pavel dosáhl v dobrém boji za víru. Nechť se nebe raduje z jeho vytrvalého směřování k nebi, nechť se raduje z toho, že hleděl jen k tomuto cíli a všechno ostatní pokládal za podružné. Andělé s radostí vyprávějí o jeho vítězstvích, avšak Pavel se svými úspěchy nevychloubá. Takový postoj jako Pavel by měl zaujímat každý následovník Kristův, když kráčí vpřed v boji o nepomíjející korunu. AA 562.1

Nechť se ti, kdož by chtěli vysoko vyzvedat svou svatost, podívají do zrcadla zákona Božího. Až poznají jeho pronikavé požadavky a až pochopí, že zákon zkoumá i nejniternější myšlenky a zámyšly, nebudou se vychloubat svou nevinností. „*Říkáme-li,*“ praví Jan, *nedělaje rozdíl mezi sebou a svými bratřími, že nemáme hříchu, klameme sami sebe a není v nás pravdy.*“ „*Říkáme-li, že jsme nehřešili, činíme z Pána lháře a není v nás jeho slova.*“ „*Vyznáváme-li své hříchy, on jest věrný a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy a očistil nás od každé nepravosti.*“ (1 J 1,8.10.9) AA 562.2

Jsou takoví, kteří říkají, že jsou svatí a že patří cele Pánu, kteří si činí nárok na zaslíbení Boží, a přitom odmítají poslušnost jeho přikázání. Tito přestupníci zákona si činí nárok na všechno, co je zaslíbeno dítkám Božím. Je to však od nich opovážlivost, neboť Jan nám říká, že pravá láska k Bohu se projeví poslušností všech přikázání Božích. Nestačí věřit učení o pravdě, vyznávat víru v Krista, věřit, že Ježíš není podvodník a že náboženství Bible není vymyšlená bajka. „*Kdo říká: Znáám jej, ale nezachovává jeho přikazů,*“ napsal Jan, „*je lhář a není v něm pravdy. Kdo však zachovává jeho slovo, v tom jest opravdu Boží láska přivedena k dokonalosti. Podle toho poznáváme, že jsme v něm.*“ „*Kdo zachovává jeho přikazy, zůstává v Bohu a Bůh zase v něm.*“ (1 J 2,4.5; 3,24) AA 562.3

Jan neučil, že spásy lze dosáhnout poslušností, nýbrž že poslušnost je plodem víry a lásky. „*Víte, že se on zjevil, aby sňal hříchy,*“ pravil, „*a v něm není hříchu. Žádný, kdo v něm zůstává, nehřeší; každý, kdo hřeší, neviděl ho, ani ho nepoznal.*“ (1 J 3,5.6) Přebýváme-li v Kristu, přebývá-li láska Boží v srdci, budou naše city, naše myšlenky a skutky v souladu s vůlí Boží. Posvěcené srdce je v souladu s předpisy zákona Božího. AA 563.1

Jsou mnozí, kteří se snaží zachovávat poslušnost Božích přikázání, nacházejí však v tom jen málo pokoje a radosti. Tento nedostatek je výsledkem nedostatečného cvičení ve víře. Kráčejí, jako

kdyby kráčeli po slané zemi, po vyprahlé poušti. Žádají málo a mohli by žádat mnoho, neboť zaslíbení Boží neznají mezí. Takoví nejsou správným obrazem posvěcení, jež přichází skrze poslušnost pravdy. Pán chce, aby všichni jeho synové a dcery byli šťastní, pokojní a poslušní. Cvičením ve víře dosahuje věřící těchto požehnání. Vírou může být odstraněna každá povahová vada, vyčištěna každá skvrna, opravena každá chyba a rozvinuta každá dobrá vlastnost. AA 563.2

Modlitba je nebem nařízený prostředek, jak vést úspěšný boj s hříchem a rozvíjet křesťanskou povahu. Božské vlivy, které se dostávají po modlitbě víry, splní v duši prosícího vše, oč se modlí. Smíme prosit o odpuštění hříchu, o Ducha svatého, o Kristovu pokoru, o moudrost a sílu ke konání díla Božího, o každý dar, který nám Bůh zaslíbil; a zaslíbení zní: „*Bude vám dáno.*“ AA 564.1

Bylo to na hoře u Boha, kde Mojžíš viděl vzor oné podivuhodné stavby, jež měla být příbytkem slávy Boží. Na hoře u Boha – v ústraní, kde se obrácíme k Bohu – máme hloubat o tom, jaký je slavný Boží vzor pro lidstvo. Ve všech dobách uskutečňuje Bůh svůj úmysl se svými dětmi tím, že jim postupně odhaluje učení milosti, udržují-li spojení s nebesy. Způsob, jakým Bůh sděluje pravdu, je obrazně vyjádřen slovy: „*Jako jitřní svítání jest vycházení jeho.*“ (Oz 6,3) Ten, kdo se dostane tam, kde ho Bůh může osvětit, postupuje z šera ranního úsvitu do plné polední záře. AA 564.2

Pravé posvěcení znamená dokonalou lásku, dokonalou poslušnost, dokonalou shodu s vůlí Boží. Máme se posvěcovat Bohu poslušností pravdy. Naše svědomí musí být vyčištěno od mrtvých skutků, aby sloužilo živému Bohu. Nejsme ještě dokonalí, ale můžeme se vyprostit z pout svého sobectví a hříchu a kráčet k dokonalosti. Velké možnosti, vysoký a svatý cíl je v dosahu všech. AA 565.1

Důvod, proč mnozí v současné době nedosahují větších pokroků v božském životě, je v tom, že si Boží vůli vykládají tak, že Bůh chce právě to, co chtějí oni. Řídí se svými vlastními žádostmi a namlouvají si, že se řídí vůlí Boží. Takoví nebojují sami se sebou. Jiní opět bojují nějakou dobu s úspěchem proti sobecké touze po radovánkách a snadném životě. Bojují upřímně a opravdově, avšak ustavičné úsilí, každodenní odpírání a neustálý nepokoj je znaví. Začne je lákat zahálka, odříkání je přestane těšit. Zavírají ospale oči a podléhají pokušení, místo aby mu odolávali. AA 565.2

Příkazy, které jsou obsaženy v slově Božím, neposkytují možnost smířování se zlem. Syn Boží se zjevil, aby všechny lidi přitáhl k sobě. Nepřišel, aby ukolébal svět k spánku, nýbrž aby vyznačil úzkou stezku, po níž musejí kráčet všichni, kdož nakonec dospějí k branám města Božího. Jeho děti ho musejí následovat po cestě, kterou kráčí, a musejí svádět neustálý boj se sebou samými, i kdyby přitom měly obětovat všechno pohodlí nebo sobecké požitky, nebo i kdyby je to stálo sebevíce námahy a utrpení. AA 565.3

Největší chválu může člověk vzdát Bohu tím, že se stane posvěceným nástrojem, jímž může Bůh konat. Čas rychle uplývá do věčnosti. Neodpírejme Bohu, co je jeho. Nezdráhejme se dát mu to, co mu nelze odepřít, aniž bychom přitom doznali újmy, a za co se nám odmění. Bůh žádá celé srdce; dejme mu je, je jeho, patří mu, protože je stvořil i vykoupil. Bůh žádá váš rozum; dejte mu jej, je jeho. Bůh žádá vaše peníze, dejte mu je, jsou jeho. „*Nejste svým vlastnictvím, byli jste drazé vykoupeni.*“ (1 K 6,19.20) Bůh vyžaduje, aby ho posvěcená duše, která se připravuje cvičením ve víře projevující se láskou, ctíla a sloužila mu. Klade před nás nejvyšší ideál, totiž dokonalost. Žádá od nás, abychom na tomto světě žili plně jen pro něho, jako Kristus žije pro nás v přítomnosti Boží. AA 566.1

„*To je vůle Boží*“ s vámi, „*vaše posvěcení.*“ (1 Te 4,3) Je to také vaše vůle? Vaše hříchy se mohou před vámi kupit jako hory; pokoříte-li se však v srdci a vyznáte-li své hříchy, věříce v zásluhy ukřižovaného a zmrtvýchvstalého Spasitele, Bůh vám odpustí a očistí vás od vší nespravedlnosti. Bůh žádá od vás naprostou poslušnost svého zákona. Tento zákon je ozvěnou jeho hlasu, který vám říká. Světěji, ano, ještě světěji. Žádejte hojnost milosti Kristovy. Naplňte svá srdce vroucí touhou po jeho spravedlnosti, jež podle slova Božího působí pokoj a jejímž ovocem je klid a bezpečí navěky. AA 566.2

Zatouží-li vaše duše po Bohu, budete nacházet více a stále více z nevyzpytatelného bohatství jeho milosti. Zahloubáte-li se nad tímto bohatstvím, stanete se jeho vlastníky a budete zjevovat zásluhy Spasitelovy oběti, záštitu jeho spravedlnosti, plnost jeho moudrosti a jeho moc představit vás Otcí „*bez poskvrny a hany*“ (2 Pt 3,14). AA 567.1

56. Patmos

Více než půl století uplynulo od založení křesťanské církve. Po celou tu dobu bylo poselství evangelia vystaveno stálému protivenství. Jeho nepřátelé neochabovali ve svém úsilí, až se jim nakonec podařilo získat na svou stranu proti křesťanům moc římského císaře. *AA 568.1*

Za strašného pronásledování, k němuž pak došlo, vykonal apoštol Jan mnoho pro utvrzení a posílení víry věřících. Vydával svědectví, které jeho protivníci nemohli popřít a které pomáhalo jeho bratřím statečně a věrně odolávat zkouškám, jež jim nastaly. Když se už zdálo, že křesťané kolísají ve víře za litého pronásledování, jemuž museli čelit, vyprávěl starý, osvědčený služebník Ježíšův znovu a znovu přesvědčivě a výmluvně o ukřižovaném a zmrtvýchvstalém Spasiteli. Byl pevný ve své víře a z jeho úst vycházela stále tatáž radostná zvěst: „*Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme vlastněma očima viděli, nač jsme popatřili a čeho se naše ruce dotkly, o Slovu života..., co jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám.*“ (1 J 1,1-3) *AA 568.2*

Jan se dožil velmi vysokého věku. Zažil zkázu Jeruzaléma a zničení nádherného chrámu. Jeho poselství, jako posledního žijícího z učedníků, kteří se se Spasitelem stále stýkali, působilo jako mocné svědectví o tom, že Ježíš je Mesiáš, Vykupitel světa. Nikdo nemohl pochybovat o jeho pravdomluvnosti a jeho učením se mnozí odvrátili od nevěry. *AA 569.1*

Vládcové Židů chovali k Janovi smrtelnou nenávist pro jeho neochvějnou věrnost věci Kristově. Prohlásili, že jejich tažení proti křesťanům bude bezvýsledné, dokud Janovo svědectví bude znít lidem v uších. Aby se na divy a učení Ježíšovo mohlo zapomenout, bude muset být hlas smělého svědka umlčen. *AA 569.2*

Proto byl Jan vyzván, aby přišel do Říma, aby tam byl pro svou víru vyslechnut. Zde bylo apoštolovo učení před soudem překrouceno. Falešní svědkové ho obvinili, že svým učením svádí ke kacířství. Jeho nepřátelé doufali, že těmito žalobami připraví učedníka o život. *AA 569.3*

Jan se hájil jasným a přesvědčivým způsobem, zodpovídal se tak prostě a upřímně, že jeho slova mocně zapůsobila. Jeho posluchači žasli nad jeho moudrostí a výřečností. Čím přesvědčivější však bylo jeho svědectví, tím hlubší byla nenávist jeho odpůrců. Císař Domicián zuřil. Nemohl vyvrátit důkazy věrného obhájce Kristova, ani bránit moci, jež provázela jeho vyznání pravdy; přesto se rozhodl, že jeho hlas umlčí. *AA 569.4*

Jan byl hozen do kotle s vřícím olejem; Pán však zachoval život svého věrného služebníka, jako kdysi ušetřil tři Židy v ohnivě peci. Na slova: Tak zahynou všichni, kdož uvěří v toho podvodníka, Ježíše Krista Nazaretského, Jan pravil: Můj Mistr trpělivě podstoupil všechno, co si satan a jeho andělé dovedli vymyslet, aby ho pokořili a mučili. Dal svůj život, aby zachránil svět. Dostalo se mi cti, že mohu trpět pro něho. Jsem slabý, hříšný člověk. Kristus byl svatý, nevinný, neposkvrněný. Nespáchal jediný hřích, aniž lež byla nalezena v jeho ústech. *AA 570.1*

Tato slova zapůsobila a Jan byl vytažen z kotle týmiž muži, kteří ho do něho uvrhli. *AA 570.2*

Pak na apoštola znovu dolehla tíže pronásledování. Na císařův rozkaz byl Jan vypovězen na ostrov Patmos, a tak odsouzen „*pro slovo Boží a pro svědectví Ježíšovo*“ (Zj 1,9). Jeho nepřátelé doufali, že odtamtud se nebude šířit jeho vliv a že tam Jan bude muset nakonec zahynout nedostatkem a strádáním. *AA 570.3*

Patmos, pustý, skalnatý ostrov v Egejském moři, byl římskou vládou zvolen za místo, kam byli vypovídaní zločinci; pro služebníka Božího se však toto trudné místo stalo branou do nebes. Zde; odloučen od ruchu života, a od činorodé práce předchozích let, těšil se společnosti Boha a Krista a nebeských andělů a od nich dostával pokyny pro církev pro všechny budoucí časy. Zde mu byly ukázány události, které se odehrají v posledních dnech dějin této země, zde popsal vidění, jehož se mu dostalo od Boha. Když už jeho hlas nemohl svědčit o tom, jehož miloval a jemuž sloužil, bude jeho poselství, jež mu bylo dáno na tomto pustém pobřeží, zářit jako pochoděň, která hoří, aby zvěstovala jasný úmysl Boží s každým národem na zemi. *AA 570.4*

Mezi útesy a skalami ostrova Patmos stýkal se Jan se svým Stvořitelem. Přehlížel svůj minulý život, a když myslel na požehnání, jichž se mu dostalo, naplnilo se jeho srdce pokojem. Žil životem

křesťana a mohl říci ve víře: „*Víme, že jsme přešli ze smrti do života.*“ (1 J 3,14) Jinak tomu bylo s císařem, který ho vypověděl. Mohl pohlížet zpět jen na válečné pole a krvavé lázně, na zpusťované domy, na plačící vdovy a sirotky – plody své ctižádostivé touhy po vyniknutí. AA 571.1

Ve svém odloučeném domově mohl Jan lépe než kdy předtím hloubat o projevech božské moci zaznamenaných v knize přírody a na stránkách Písma svatého. Bylo mu požitkem rozjímat o díle stvoření a klanět se božskému Staviteli. V dřívějších letech se jeho oči kochaly pohledem na zelené pahorky, zelená údolí a úrodné roviny a v krásách přírody nacházel vždy s potěšením moudrost a umění Stvořitele. Nyní byl obklopen krajinou, která by se mnohým zdála ponurá a nevábná; ne však Janovi. Jeho okolí mohlo být pusté a neutěšené, jen když modré nebe, jež se nad ním klenulo, bylo tak skvělé a krásné jako obloha nad jeho milovaným Jeruzalémem. V divokých, rozeklaných skalách, v tajemstvích propastí, v nádheře oblohy se dovídal důležitá poučení. Všechno neslo poselství o moci a slávě Boží. AA 571.2

Všude kolem sebe viděl apoštol stopy po potopě, která zaplavila zemi, protože se její obyvatelé opovážili přestupovat zákon Boží. Skály, vyvržené z velkých hloubek a ze země, když vyrazily vody, vybavily mu živě v mysli hrůzy tohoto strašného vylití hněvu Božího. V hlase mnoha vod – kdy propast ozývá se propastí – slyšel prorok hlas Stvořitele. Moře, rozbourané nelítostnými větry, připomínalo mu hněv uraženého Boha. Mohutné vlny ve strašném dmutí, držené neviditelnou rukou v ustanovených mezích, mluvily o vládě věčné moci. A naproti tomu si Jan uvědomoval slabost a pošetilost smrtelníků, kteří ač jsou jen červy v prachu, chlubí se svou domnělou moudrostí a silou a troufají si proti Vládci vesmíru, jako kdyby Bůh byl jen jedním z nich. Skály mu připomínaly Krista, Skálu jeho síly, v jejímž stínu se mohl ukrýt bez obav. Z apoštola vypovězeného na skalnatý Patmos vyšla nejvroucnější touha duše po Bohu, nejvělejší modlitba. AA 572.1

Janův případ je vynikajícím příkladem toho, jak Bůh může použít zestárlých pracovníků. Když byl Jan vypovězen na ostrov Patmos, mysleli si mnozí, že už je vysloužilý, že je jako stará, naložená třtina, jež může každou chvíli padnout. Pán však uznal, že ho může ještě použít. Ačkoli byl vypuzen ze svých bývalých působišť, neustal svědčit o pravdě. I na Patmosu si získal přátele a obrácel na víru. Jeho zvěst byla poselstvím radosti, hlásajícím Spasitele, který vstal z mrtvých a přimlouvá se na výsostech za svůj lid, dokud nepřijde, aby ho vzal k sobě. Teprve když Jan zestárl ve službě svému Pánu, dostalo se mu více sdělení z nebe, než se mu dostalo za všechna léta jeho dosavadního života. AA 572.2

Měli bychom se chovat co nejlaskavěji a mít co největší ohled k těm, kdož svázali svůj život s dílem Božím. Tito staří pracovníci stáli věrně v bouřích a zkouškách. Jsou možná už slabí, mají však stále vlohy, které jim dávají právo, aby zastávali svá místa ve věci Boží. Ačkoli jsou už vyčerpaní a neschopní nést těžší břemena, jež mohou a mají nést mladší, mohou dávat neocenitelné rady. AA 573.1

Dělali snad chyby, avšak ze svých nezdarů se neučili vyhýbat se omylům a nebezpečím, a právě proto mohou udílet moudré rady. Zažili zkoušky a protivenství, a ačkoli pozbyli přitom část své síly, Pán je neodkládá. Uděluje jim zvláštní milost a moudrost. AA 573.2

Ti, kdož sloužili svému Mistru, kdy dílo postupovalo obtížně vpřed, kdož snášeli chudobu a zůstali věrni, kdy jen nemnozí stáli za pravdou, by měli být ctěni a chováni ve vážnosti. Pán si přeje, aby mladší pracovníci nabývali moudrost, sílu a zralost stykem s těmito věrnými. Nechť si mladší uvědomí, že je pro ně velkou poctou, mají-li mezi sebou takové pracovníky. Nechť jim vyhradí čestná místa ve svých radách. AA 573.3

Když se ti, kdož strávili celý svůj život ve službě Kristově, blíží konci svého působení na zemi, bývají podníceni Duchem svatým, aby vyprávěli o svých zážitcích a zkušenostech, kterých nabyli v díle Božím. O tom, jak podivuhodně jedná Bůh se svým lidem, o jeho velké dobrotnosti, s níž ho vysvobozuje ze zkoušek, by měli slyšet ti, kteří právě nabyli víry. Bůh si přeje, aby staří a osvědčení pracovníci setrvali na svých místech a přispívali svým dílem ke spáse mužů a žen, aby nebyli strháváni mocným proudem zla; přeje si, aby si ponechali zbroj, dokud jim nepřikáže, aby ji odložili. AA 574.1

Zážitky apoštola Pavla za pronásledování jsou pro křesťana poučením podivuhodné síly a účechy. Bůh nebrání bezbožníkům v úkladech, působí však tak, aby se jejich klamy obrátily k dobru

těch, kdož ve zkouškách a bojích zachovávají svou víru a oddanost. Pracovník evangelia vykonává často svou práci, jsa vystaven krutému pronásledování, ostrému protivenství a nespravedlivému osočování. V takových dobách necht' si připomene, že zkušenosti, jež získá v ohnivé peci zkoušek a utrpení, stojí za všechnu bolest, kterou zažije. Tak Bůh přitahuje své dítky k sobě, aby jim mohl ukázat jejich slabost a svou sílu. Učí je, aby se o něho opřeli. Tak je připravuje k tomu, aby uměli čelit nesnázím, aby dokázali zastávat odpovědná místa a dostáli velkému úkolu, k jehož splnění jim propůjčil sílu. AA 574.2

Ve všech věcích se vyvolení svědkové Boží vydávali potupě a pronásledování pro věc pravdy. Josef byl vystaven zlobě a stíhání, protože zachoval ctnost a poctivost. David, vyvolený posel Boží, byl svými nepřáteli stíhán jako dravá zvěř. Daniel byl uvržen do lví jámy, protože zůstal věren a oddán nebi. Job byl připraven o svůj pozemský majetek a byl tělesně tak postižen, že se hnusil i svým příbuzným a přátelům; přesto zůstal poctivým. Jeremiáš se nedal odstrašit a hlásal to, co mu do úst vložil Bůh; a jeho svědectví tak rozběsnilo krále a knížata, že ho dali svrhnout do hnusné jámy. Štěpán byl ukamenován, protože kázal ukřižovaného Krista. Pavel byl uvězněn, bičován, kamenován a nakonec popraven, protože byl věrným svědkem Božím mezi pohany. A Jan byl vypo- vězen na ostrov Patmos pro „*slovo Boží a svědectví Ježíše Krista*“ (Zj 1,2). AA 575.1

Tyto příklady lidské pevnosti jsou svědectvím, jak pravdivá jsou zaslíbení Boží, jak věrné je zaslíbení jeho stálé přítomnosti a milosti, která pomáhá. Jsou svědectví o síle víry, která odolá mocnostem světa. Je to dílo víry, že spočíváme v Bohu v nejčernější hodině, že cítíme i ve chvíli nejtěžší zkoušky a největší bouře, že u kormidla je Otec. Jen oko víry může patřit za věci časné a správně ocenit hodnotu bohatství věčného. AA 575.2

Ježíš nedává svým následovníkům naději na to, že dosáhnou slávy a bohatství na zemi, že jejich život bude prost zkoušek. Místo toho od nich žádá, aby ho následovali po cestě odpírání a potupy. Proti tomu, jenž přišel, aby vykoupil svět, stály spojené síly zla. Zlí lidé a zlí andělé v nelítostném spolku se postavili proti Knížeti pokoje. Každé jeho slovo a každý jeho skutek zjevovaly božskou lásku a jeho odlišnost od světa vzbuzovala nejlítější nepřátelství. AA 576.1

Tak tomu bude se všemi, když budou žít zbožně v Kristu Ježíši. Pronásledování a potupa čeká každého, kdo je prodchnut Duchem Kristovým. Způsob pronásledování se časem mění, avšak zásada – duch, z něhož vychází – se nemění. Je to stále táž zásada, již padaly za oběť životy vyvolených Páně od dnů Ábelových. AA 576.2

Ve všech věcích pronásleduje satan dítky Boží. Mučí je a zabíjí, avšak v umírání jsou vítězi. Svědčí o síle toho, jenž je mocnější než satan. Bezbožníci mohou mučit a usmrтит tělo, nemohou se však dotknout života, který je skryt s Kristem v Bohu. Mohou věznit muže a ženy ve zdech žalářů, nemohou však spoutat ducha. AA 576.3

V protivenství a za pronásledování se zjevuje sláva – povaha –Boží v jeho vyvolených. Věřící v Krista, jež svět nenávidí a pronásleduje, se vychovávají a ukázňují ve škole Kristově. Na zemi krácejí po úzkých stezkách, jsou čištěni v ohnivé peci utrpení. Následují Krista, procházejíce těžkými boji, odpírají si a prožívají hořká zklamání, poznávají tím však tíži a muka hříchu a učí se dívat se na něj s ošklivostí. Jako účastníci Kristových utrpení mohou patřit na slávu, která přijde po tmě, a říkat: „*Mám za to, že utrpení přítomného času nejsou ničím proti budoucí slávě, jež se má zjevit na nás.*“ (Ř 8,18) AA 576.4

57. Zjevení

Za dnů apoštolů byli křesťanští věřící naplněni opravdovostí a nadšením. Pracovali pro svého Mistra tak neúnavně, že v poměrně krátké době bylo evangelium o království Božím rozšířeno do všech obydlených částí země. Horlivost, kterou v té době projevovali následovníci Ježíšovi, je znamenána pro povzbuzení věřících ve všech dobách perem, jež psalo pod vnuknutím Ducha. O církevním sboru v Efezu, jehož Pán Ježíš užil za symbol celé křesťanské církve v apoštolském věku, říká pravý a věrný svědek. *AA 578.1*

„Znám tvé skutky, tvou práci a trpělivost; vím, že nemůžeš snést zlých lidí; vyzkoušel jsi lidi, kteří si říkají apoštolé, ale nejsou, a shledal jsi, že jsou lháři. Máš trpělivost, snesl jsi mnoho pro mé jméno a neochabl.“ (Zj 2,2.3) AA 578.2

Ve svých počátcích se sbor v Efezu vyznačoval dětskou prostotou a horlivostí. Věřící opravdově usilovali o to, aby byli poslušni každého slova Božího a jejich život zjevoval opravdovou, upřímnou lásku ke Kristu. S radostí konali vůli Boží, protože v jejich srdcích dlel trvale Spasitel. Naplnění láskou k svému Vykupiteli, viděli svůj nejvyšší cíl v získávání duší pro něho. Nemysleli na hromadění vzácných pokladů milosti Kristovy. Uvědomovali si význam svého povolání, pociťovali závažnost poselství: *„Na zemi pokoj, lidem dobrá vůle“*, a planuli touhou zanést radostnou zvěst o spáse do nejvzdálenějších končin země. A svět je poznal, že bývali s Ježíšem. Hříšní lidé, kteří se káli a bylo jim odpuštěno, kteří byli očištěni a posvěceni, byli přivedeni k Bohu skrze jeho Syna. *AA 578.3*

Členové sboru byli jednotní v myšlení i v jednání. Lásky ke Kristu byla zlatým řetězem, který je poutal k sobě navzájem. Poznávali Pána stále lépe a dokonaleji a v jejich životě se projevovala radost a pokoj Kristův. Navštěvovali vdovy a sirotky v jejich neštěstí a střežili se, aby je svět poskvrnil, protože věděli, že kdyby tak nečinili, byli by v rozporu se svým vyznáním a zapírali by tím svého Vykupitele. *AA 579.1*

V každém městě postupovalo dílo vpřed. Lidé byli obráceni na víru a obrácení pak ctili, že musejí vypravovat o neocenitelném pokladu, jehož se jim dostalo. Nemohli si dopřát klidu, dokud světlo, jež osvítilo jejich mysl, nezasvitne druhým. Zástupy nevěřících byly seznamovány s důvody křesťanovy naděje. Bloudícím, vyvrženým a těm, kdož sice tvrdili, že znají pravdu, ale milovali více rozkoše než Boha, se dostávalo vřelých osobních výzev, vnukávaných Duchem svatým. *AA 579.2*

Po čase však horlivost věřících začala ochabovat a jejich láska k Bohu a jednoho k druhému začala mizet. Do sboru se vloudilo ochlazení. Někteří zapomněli, jakým podivuhodným způsobem přijali pravdu. Jeden po druhém odpadali starí praporečníci ze svých míst. Někteří z mladších pracovníků, kteří měli pomáhat nést břímě těchto průkopníků a tak se připravovat, aby se stali moudrými vůdci, se přestali zajímat o pravdy často opakované. V touze po něčem novém a překvapujícím se pokusili zavést do učení něco nového, co bylo pro mnohé myslí radostnější, avšak nebylo to v souladu se základními zásadami evangelia. Ve své samolibosti a duchovní slepotě nepoznali, že tyto výmysly způsobí, že mnozí začnou pochybovat o minulých zážitcích, upadnou v bezradnost a budou svedeni k nevěře. *AA 580.1*

Když začala být hlášána tato falešná učení, vznikaly různice a zraky mnohých se začaly odvracet od Ježíše jako Začátku a Dokonavatele jejich víry. Spory o nevýznamných otázkách učení, hloubání o potěšujících věcech, jež k nim přimyslel člověk, zabíraly čas, jehož mělo být využíváno k hlásání evangelia. Zástupy lidí, kteří mohli být přesvědčeni a obráceni na víru věrným podáním pravdy, zůstávaly bez výstrahy. zbožnosti rychle ubývalo a zdálo se, že satan nabývá vrchu nad těmi, kdož se pokládali za následovníky Kristovy. *AA 580.2*

Právě v tomto těžkém období dějin církve byl Jan odsouzen do vyhnanství. Nikdy nebyl jeho hlas církvi tak potřebný jako nyní. Téměř všichni jeho dřívější druhové ve službě Kristově vytrpěli mučednickou smrt. Zbytek věřících byl vystaven zuřivým útokům. Vše nasvědčovalo tomu, že není daleko den, kdy nepřátelé církve Kristovy budou slavit vítězství. *AA 581.1*

Ruka Páně však konala neviděna v temnotě. Prozřetelnost Boží poslala Jana tam, kde mu Kristus mohl dát podivuhodné zjevení o sobě a o božské pravdě k osvětlení sborů. *AA 581.2*

Nepřátelé pravdy doufali, že vypovězením Jana navždy umlčí hlas věrného svědka Božího; avšak na ostrově Patmos se učedníku dostalo poselství, jehož vliv bude posilovat církev až do konce času. Ač to nezmenšovalo jejich odpovědnost za zločin, jehož se dopustili, stali se ti, kdož vypověděli Jana, nástrojem v rukou Božích k provedení záměru nebes; tak úsilí, které chtělo zhasnout světlo, vedlo k tomu, že se pravda projevila ve smělé víře. *AA 581.3*

Bylo to v sobotu, kdy se apoštolu ve vyhnanství zjevil Pán slávy. Jan zachovával sobotu i na ostrově Patmos a světil ji tam právě tak, jako když kázal lidu v městech a místech v Judsku. Vzal za své vzácná zaslíbení, jež se týkají toho dne. „*V den Páně,*“ píše Jan, „*jsem upadl do vytržení ducha a uslyšel za sebou hlas mocný jako polnice, jenž pravil: Já jsem Alfa i Omega, první i poslední ... Obrátil jsem se, abych viděl, jaký hlas se mnou mluví. Když jsem se obrátil, uviděl jsem sedm zlatých svícňů a uprostřed svícňů podobného Synu člověka.*“ (Zj 1,10-13) *AA 581.4*

Hojnou přízní byl obdařen tento milovaný učedník. Viděl svého Mistra v Getsemane, jak je jeho tvář zalita krvavým potem smrtelných muk, „*zohavena... nad jiné osoba jeho, způsob jeho nad syny lidské*“ (Iz 52,14). Pak ho viděl v rukou římských vojáků, oděného v starém purpurovém rouchu a korunovaného trním. Viděl ho, jak visí na kříži na Golgotě, vydán krutému posměchu a tupení. Nyní bylo Janovi dopřáno spatřit ještě jednou svého Pána. Jak změněný je však jeho zjev! Už není Mužem bolesti, posmívaným a ponižovaným lidmi. Je oděn v roucho nebeské záře. „*Jeho hlava a vlasy*“ jsou „*bílé jako vlna, jako sníh; a jeho oči jako plamen ohně; a jeho nohy podobné kovu rozžhavenému v peci.*“ (Zj 1,14.15) Jeho hlas je jako hudba mnoha vod. Jeho tvář září jako slunce. V ruce má sedm hvězd a z jeho úst vychází ostrý, dvojsečný meč, symbol moci jeho slova. Patmos se rozžářil slávou zmrtvýchvstalého Pána. *AA 582.1*

„*Když jsem jej uviděl,*“ píše Jan, „*padl jsem mu k nohám jako mrtvý. I položil na mne pravici a řekl: Neboj se!*“ (Zj 1,17) *AA 582.2*

Jan byl posílen, aby mohl snést přítomnost svého oslaveného Pána. Pak se jeho užaslým zrakům otevřela sláva nebes. Směl patřit na trůn Boží, bylo mu dopřáno pohlédnout za boje zde na zemi a spatřit bíle oděný zástup vykoupených. Slyšel hudbu nebeských andělů a vítězný zpěv těch, kdož zvítězili skrze krev Beránkovu a skrze slovo svého svědectví. Ve zjevení, jehož se mu dostalo, se výjev za výjevem odehrály otřásající události, jež prožije lid Boží, a předpověděly se mu dějiny církve až do konce času. V obrazech a symbolech byly Janovi ukázány věci velkého významu, jež měl zaznamenat, aby lid Boží žijící v jeho době i v budoucích věcích mohl správně porozumět nebezpečím a bojům, jež ho očekávají. *AA 582.3*

Toto zjevení bylo dáno církvi celého křesťanského věku, aby se jím řídila a utěšovala se jím. Náboženští učitelé však tvrdí, že je to zapečetěná kniha, jejíž tajemství nelze vysvětlit. Proto se mnozí odvracejí od této knihy proroctví a odmítají věnovat čas k hloubání o jeho tajemstvích. Bůh však nechce, aby se jeho lid takto díval na tuto knihu. Je to „*zjevení Ježíše Krista, jež mu dal Bůh, aby svým služebníkům ukázal, co se brzy musí státi*“. „*Blažen, kdo čte,*“ praví Pán, „*a ti, kdo slyší slova proroctví a zachovávají, co je v něm psáno. Neboť doba je blízká.*“ (Zj 1,1.3) „*Já osvědčuji každému, kdo slyší prorocká slova této knihy: Přidá-li kdo k nim něco, přidá mu Bůh ran popsaných v této knize. Ubere-li kdo slov této prorocké knihy, ubere mu Bůh jeho podíl ze stromu života a ze svatého města, o nichž je psáno v této knize. Ten, jenž o tom svědčí, praví: Ano, přijdu brzy.*“ (Zj 22,18-20) *AA 583.1*

Ve Zjevení jsou vyličený hlubiny Boží. Sám název „Zjevení“, jenž byl dán stránkám knihy vnuknuté Duchem svatým, odporuje tvrzení, že je to zapečetěná kniha. Zjevení je něco, co je zjevováno. Sám Pán zjevil svému služebníkovi tajemství, jež jsou obsažena v této knize, a chce, aby byla přístupna všem, kdo o nich rozjímají. Jejich pravdy jsou určeny právě tak těm, kdož žijí v posledních dnech bytí této země, jako těm, kdož žili ve dnech Janových. Některé z výjevů vyličených v proroctví se odehrály v minulosti, některé se právě odehrávají, některé ukazují závěr velkého boje mezi mocnostmi temna a Knížetem nebes, některé pak zjevují vítězství a radost vykoupených na obnovené zemi. *AA 584.1*

Necht' si nemyslí ti, kteří si neumějí vysvětlit každý symbol ve Zjevení, že pro ně nemá význam zkoumat tuto knihu a snažit se zvědět, jaký je smysl pravdy, kterou obsahuje. Ten, jenž odhalil tato tajemství Janovi, dá pilnému hledateli pravdy tušení nebeských věcí. Ti, kdož mají srdce otevřená pro přijetí pravdy, budou moci porozumět jejímu učení a bude jim dáno požehnání, jež je zaslíbené těm, „*kdo slyší slova proroctví a zachovávají, co je v něm psáno*“ (Zj 1,3). AA 584.2

Ve Zjevení se sbíhají všechny knihy Bible a vyúsťují v něm. Je v něm doplněk knihy Danielovy. Jedno je proroctvím, druhé zjevením. Kniha, jež byla zapečetěna, není Zjevení, nýbrž ta část Danielova proroctví, která se týká posledních dnů. Anděl přikázal: „*Ty pak, Danieli, zavři slova tato, a zapečeť knihu tuto až do času jistého.*“ (Da 12,4) AA 585.1

Byl to Kristus, jenž přikázal apoštolu, aby zaznamenal, co mu bylo zjeveno. „*Co vidíš, napiš do knihy,*“ nařídil, „*a pošli to sedmi církvím, které jsou v Malé Asii: do Efezu, do Smyrny, do Pergama, do Tyatir, do Sard, do Filadelfie a do Laodiceje.*“ „*Já jsem... živý; byl jsem mrtev, a hle, jsem živ na věky věků... Napiš tedy, co jsi uviděl, co jest a co se má dít potom. Tajemný význam těchto sedmi hvězd, které jsi uviděl po mé pravici, a těch sedmi zlatých svícňů jest: sedm hvězd jsou andělé sedmi církví, sedm svícňů jest sedm církví.*“ (Zj 1,11.18-20) AA 585.2

Jména sedmi sborů jsou symbolem církve v různých dobách křesťanského věku. Číslo sedm znamená úplnost a je symbolem toho, že poselství se vztahuje až na konec času a že užité symboly zjevují stav církve v různých obdobích dějin světa. AA 585.3

O Kristu se ve Zjevení praví, že kráčí uprostřed zlatých svícňů. Tím je znázorněn jeho vztah ke sborům. Kristus je ve stálém spojení se svým lidem. Zná jeho skutečný stav. Sleduje jeho pořádek, jeho zbožnost, jeho oddanost. Ačkoli je veleknězem a prostředníkem v nebeské svatyni, je Kristus vyličen, jak navštěvuje své sbory na zemi. S neúnavnou bdělostí a s nepolevující pozorností sleduje, zda světlo některého z jeho strážců neochabuje nebo nezhasíná. Kdyby svícny byly ponechány jen v lidské péči, jejich mihotavý plamének by ztratil na síle nebo uhasl; Kristus je však věrný strážce domu Páně, věrný hlídač chrámových dvorů. Jeho neustálá péče a milost, která pomáhá, jsou zdrojem života a světla. AA 586.1

Kristus je vyličen, jak třímá ve své pravici sedm hvězd. To je pro nás zárukou, že žádný sbor, jenž věrně dostojí svým povinnostem, se nemusí obávat, že bude zničen, neboť ani jediná hvězda, kterou chrání Všemohoucí, nemůže být vyrvána z ruky Kristovy. AA 586.2

„*Takto mluví ten, který drží sedm hvězd ve své pravici.*“ (Zj 2,1) Tato slova jsou určena učitelům v církvi, jsou určena těm, jimž Bůh svěřil velkou odpovědnost. Blahodárné vlivy, jimiž má církev oplývat, jsou spjaty se služebníky Božími, kteří mají zjevovat lásku Kristovu. I hvězdy nebeské jsou pod Kristovou mocí, Kristus jim dává světlo. Řídí a usměrňuje jejich pohyby. Kdyby tak nečinil, staly by se z nich padlé hvězdy. Tak je tomu i se služebníky Kristovými. Jsou jen nástroji v rukou Kristových a všechno dobré, co konají, konají jeho mocí. Skrze ně má svítit jeho světlo. Spasitel má být jejich schopnost a jejich výkon. Budou-li k němu vzhlížet tak, jako on vzhlíží k Otci, dostane se jim schopnosti konat jeho dílo. Stanou-li se závislými na Bohu, dá jim svou záři, aby ji obdrželi světu. AA 586.3

Již v raných dějinách církve začala se osudně projevovat nepravost, kterou předpověděl apoštol Pavel; a když falešní učitelé, před nimiž Petr varoval věřící, vystoupili se svým kacířstvím, byli mnozí svedeni falešným učením. Mnozí ve zkouškách zakolísali a byli v pokušení vzdát se víry. V době, kdy se Janovi dostalo zjevení, ztratili již mnozí svou první lásku k pravdě evangelia. Ve svém milosrdenství však Bůh nenechal církev, aby dále upadala. V poselství nekonečně laskavém zjevil jí svou lásku a své přání, aby se starala o věčnost. „*Pamatuj,*“ napomenul ji, „*s jaké výše jsi spadla. Kaj se a číň dřívější skutky.*“ (Zj 2,5) AA 587.1

Církev měla nedostatky, bylo jí třeba přísné důtky a pokárání, a Janovi se dostalo vnuknutí, aby zaznamenal poselství, obsahující výstrahu, napomenutí a prosbu, jež byly určeny těm, kdož zapomínali na základní zásady evangelia a ohrožovali svou naději na spásu. Slova pokárání, která Bůh pokládá za nutné seslat, jsou však vždy pronášena v něžné lásce a se zaslíbením pokoje pro každého věřícího, jenž se kaje. „*Hle, stojím u dveří a tluku,*“ praví Pán; „*kdo uslyší můj hlas a otevře dveře, k tomu vejdu a budu s ním večeřeti a on se mnou.*“ (Zj 3,20) AA 587.2

A pro ty, kdož v protivenství zachovají svou víru v Boha, dostal prorok slova chvály a zaslíbení: „*Znám tvé skutky. Hle, dal jsem před tebe otevřené dveře, kterých nikdo nemůže zavřít. Ačkoliv máš malou moc, přece jsi zachoval mé slovo a nezapřel mé jméno.*“ „*Poněvadž jsi zachoval slovo mé trpělivosti, i já tebe zachován v hodině zkoušky, která má přijít na celou zemi, aby vyzkoušela obyvatele země.*“ Věřícím se dostalo napomenutí: „*Probud' se a utvrd' zbytek, který byl na vymření.*“ „*Hle, přijdu brzy. Drž, co máš, aby ti nikdo nevzal věnec.*“ (Zj 3,8.10.2.11) AA 587.3

Skrze toho, jenž se prohlásil za „*bratra a účastníka v soužení*“ (Zj 1,9), zjevil Kristus své církvi věci, které bude muset pro něho vytrpět. Staříčský vyhnanec viděl před sebou dlouhá staletí tmy a pověry a viděl, jak mnozí pro svou lásku k pravdě trpí mučednickou smrtí. Viděl však také, že ten, jenž pomohl svým prvním svědkům, neopustí své věrné následovníky ani ve staletích pronásledování, jež budou muset zakusit před koncem času. „*Neboj se toho, co máš vytrpět,*“ pravil Pán; „*hle, ďábel hodlá vrhati některé z vás do vězení, abyste byli vyzkoušeni; budete mít tíseň ...: Bud' věrný, až do smrti, a dám ti věnec života.*“ (Zj 2,10) AA 588.1

A pro všechny věrné, kteří bojují proti zlu, slyšel Jan tato zaslíbení: „*Vítězi dám jísti ze stromu života, který je v Božím ráji.*“ „*Vítěz bude takto oblečen v bílý šat; nevymaže jeho jméno z knihy života, ale přiznám se k jeho jménu před Otcem a před jeho anděly.*“ „*Vítězi dám usednouti se mnou na mém trůně, jako jsem sám zvítězil a usedl se svým Otcem na jeho trůně.*“ (Zj 2,7; 3,5.21) AA 588.2

Jan viděl milosrdenství, laskavost a lásku Boží a viděl také jeho svatost, spravedlnost a moc. Viděl hříšníky, kteří v něm našli Otce, jehož se báli pro své hříchy. A pohlížeje za vrchol velkého boje, spatřil na Siónu ty, „*kdož zvítězili*“. „*Stáli u skleněného moře, ... měli Boží kytary a zpívali píseň Mojžiše... a píseň Beránkovu.*“ (Zj 15,2.3) AA 589.1

Spasitel byl Janovi znázorněn jako „*Lev z kmene Judova*“ a jako „*Beránek, jak stojí jako zabíjený*“ (Zj 5,5.6). Tyto symboly představují spojení všemohoucí moci a obětavé lásky. Lev z pokolení Judova, tak strašný k těm, kdož odmítli jeho milost, bude Beránkem Božím pro poslušné a věrné. Ohnivý sloup, který věstil hrůzu a hněv přestupníkům zákona Božího, je znamením světla, milosrdenství a vysvobození pro ty, kdož zachovávají jeho přikázání. Rámě, jež je dost silné, aby rozdrtilo odbojné, je také dost silné, aby osvobodilo věrné. Každý, kdo je věrný, bude spasen. „*Vyšle své anděly s hlučným troubením, aby shromáždili jeho vyvolené ze čtyř končin větrů, od jednoho konce nebes k druhému.*“ (Mt 24,31) AA 589.2

V porovnání s milióny lidí celého světa bude lidu Božího malé stádo, jako tomu vždy tak bylo; budou-li však stát za pravdou, jak je zjevena v slově Božím, bude Bůh jejich záštitou. Jsou pod ochranným štítem Všemohoucího. Bůh tvoří vždy většinu. Až hlas poslední polnice pronikne do žaláře mrtvých a spravedliví vyjdou s vítězoslávou, volajíce: „*Smrti, kde je tvé vítězství? Smrti, kde je tvůj osten?*“ (1 K 15,55), pak budou dítky Boží stát s Bohem, s Kristem, s anděly, s věrnými všech věků a budou ve velké většině. AA 590.1

Praví učedníci Kristovi následují Krista, snášejíce těžké boje, nedbajíce odpírání a zakoušejíce trpká zklamání; to však je učí poznávat, jak odporný a bídný je hřích, a vede je to k tomu, že hledí na hřích s ošklivostí. Jsou účastníky Kristových utrpení a jako takoví budou účastníky jeho slávy. Ve svatém vidění spatřil prorok konečné vítězství, kterého se dožije zbytek církve. Píše: AA 590.2

„*Uviděl jsem cosi jako skleněné moře smíšené s ohněm. U toho skleněného moře stáli všichni, kdož zvítězili...; měli Boží kytary. A zpívali píseň Mojžiše, služebníka Božího, a píseň Beránkovu: Veliké a podivuhodné jsou tvé skutky, Pane vševládny; spravedlivé a pravdivé jsou tvé cesty, králi národů.*“ (Zj 15,2.3) AA 590.3

„*Pohleděl jsem, a hle, Beránek stál na hoře Siónu a s ním sto čtyřiačtyřicet tisíc těch, kteří mají na čelech napsané jméno jeho Otce.*“ (Zj 14,1) Na tomto světě byla jejich mysl zasvěcena Bohu; sloužili mu rozumem a srdcem; a nyní může Bůh dát své jméno na jejich čela. „*A budou kralovati na věky věků.*“ (Zj 22,5) Nebudou obcházet jako ti, kdož žebrají o místo. Patří k těm, jimž Kristus říká: „*Pojďte vy, kterým můj Otec požehnal; přijměte jako dědičný úděl království připravené pro vás od založení světa.*“ Vítá je jako své děti a praví: „*Vejdí v radost svého Pána!*“ (Mt 25,34.21) AA 590.4

„*To jsou lidé, kteří ... následují Beránka, kamkoli se ubírá. Byli vykoupeni z lidí jako první sklizeň Bohu a Beránkovi.*“ (Zj 14,4) Ve vidění je prorok vidí, jak stojí na hoře Siónu, přepásáni k

svaté službě a oděni bílým rouchem, jež je spravedlností svatých. Avšak všichni, kteří následují Beránka na nebesích, museli ho následovat již dříve na zemi, ne z donucení nebo rozmaru, nýbrž ochotně a poslušně, s vírou a láskou, jako stádo následuje pastýře. *AA 591.1*

„Hlas, který jsem uslyšel, byl jako zvuk kytaristů, hrajících na kytary. Zpívali novou píseň před trůnem..., ale nikdo se nemohl té písni naučiti, kromě těch sto čtyři a čtyřiceti tisíc vykoupených ze země... V jejich ústech nebyla shledána lež. Jsou bez vady před trůnem Božím.“ (Zj 14,2-5) AA 591.2

„Uviděl jsem svaté město, nový Jeruzalém, sestupovati z nebe od Boha, připravené jako nevěsta ozdobená pro svého muže.“ „Jeho jas byl podoben nejvzácnějšímu kameni, jako kameni jaspisu, čistému jako křišťál; mělo silnou a vysokou hradbu o dvanácti branách, u bran dvanáct andělů, a jména nadepsaná na nich jsou jména dvanácti izraelských kmenů.“ „Dvanáct bran, dvanáct perel, každá z bran byla z jediné perly. Ulice města zlato čisté jako průhledné sklo. Ale chrám jsem v něm nespatriil, neboť jeho chrámem jest Pán Bůh vševládny a Beránek.“ (Zj 21,2.11.12.21.22) AA 591.3

„Prokletého tam již nebude nic. Bude v něm trůn Boží a Beránkův; jeho služebníci mu budou sloužiti, budou spatřovati jeho tvář, jeho jméno bude na jejich čelech. Noci tam již nebude; nepotřebují světla lampy ani světla slunce, protože Pán Bůh bude na ně svítiti.“ (Zj 22,3-5) AA 592.1

„Ukázal mi také řeku živé vody, jasnou jako křišťál; vytéká z trůnu Božího a Beránkova; uprostřed ulice města s té i s oné strany řeky strom života rodící dvanáctero ovoce; každého měsíce dává zvláštní své ovoce; listí stromu jest léčivé pro národy.“ „Blahoslavení, kteří zachovávají přikázání jeho, aby měli právo k dřevu života, a aby branami vešli do města.“ (Zj 22,1.2.14) AA 592.2

„Uslyšel jsem mocný hlas z trůnu: Hle, stan Boží s lidmi; bude s nimi přebývati a oni budou jeho lidem; on sám, Bůh, bude s nimi a bude jejich Bohem.“ (Zj 21,3) AA 592.3

58. Církev vítězná

Více než devatenáct století uplynulo od doby, kdy apoštolové dovršili svou práci, ale záznam o jejich plahočení a obětech, které přinesli pro věc Kristovu, patří mezi nejvzácnější poklady církve. Tento záznam, zapsaný pod vedením Ducha svatého, byl učiněn, aby následovníci Kristovi ve všech dobách byli podněcováni k větší horlivosti a opravdovosti v díle Spasitelově. AA 593.1

Příkaz, který dal Kristus učedníkům, byl splněn. Když tito poslové kříže vyšli, aby hlásali evangelium, zjevila se taková sláva Boží, jakou předtím žádný smrtelník nespátřil. Za spolupůsobení božského Ducha vykonali apoštolové dílo, jež otřásl světem. V jednom pokolení bylo evangelium přineseno všem národům. AA 593.2

Slavné byly výsledky, jež provázely působení vyvolených apoštolů Kristových. Když začali působit, byli někteří z nich nevzdělaní, ale zasvětili se cele věci svého Mistra a jeho pokyny je připravily pro velký úkol, který jim byl svěřen. V jejich srdcích byla milost a pravda; ty řídily jejich pohnutky a činy. Jejich život byl skryt s Kristem v Bohu, a nemysleli na sebe, ponoření v hloubkách nekonečné lásky. AA 593.3

Učedníci byli mužové, kteří uměli mluvit a upřímně se modlit, byli to mužové, kteří se mohli chopit moci Síly Izraele. Jak blízko stáli při Bohu a svázali svou osobní čest s jeho trůnem! Hospodin byl jejich Bůh. Jeho čest byla jejich ctí. Jeho pravda byla jejich pravdou. Každý útok proti evangeliu jakoby se zařezával hluboko do jejich duší a se všemi svými silami bojovali za věc Kristovu. Dovedli vyložit slovo života, protože se jim dostalo pomazání shůry. Očekávali mnoho, a proto mnoho konali. Zjevil se jim Kristus a k němu vzhlíželi, aby je vedl. Jejich pochopení pravdy a jejich síla, s jakou odolávali odporu, odpovídaly jejich poslušnosti vůli Boží. Ježíš Kristus, moudrost a síla Boží, byl obsahem každého rozhovoru. Jeho jméno – jediné jméno pod nebem, jímž lidé mohou být spaseni – bylo jimi vyvyšováno. Když hlásali, jak je Kristus, zmrtvýchvstalý Spasitel, dokonalý, jejich slova dojímalá srdce lidí, a muži i ženy se obraceli k evangeliu. Mnozí z těch, kdož před tím tupili jméno Spasitelovo a pohrdali jeho mocí, hlásali se nyní za učedníky Ukřižovaného. AA 594.1

Nebyla to jejich síla, kterou učedníci plnili své poslání, nýbrž síla živého Boha. Jejich úkol nebyl snadný. Počátky křesťanské církve a její právní působení bylo provázáno těžkostmi a trpkým žalem. Ve své práci učedníci neustále strádali, zakoušeli osočování a pronásledování; nelpěli však na svých životech a radovali se, že byli povoláni trpět pro Krista. Nerozhodnost, váhavost, nedostatek cílevědomosti neměly místa v jejich usilování. Byli ochotni vynaložit vše, i sebe sama. Vědomí odpovědnosti, jež na nich ležela, očišťovalo a obohacovalo jejich život a milost nebeská se projevila ve vítězstvích, jichž dobyli pro Krista. Svou všemohoucí silou konal skrze ně Bůh, aby evangelium zvítězilo. AA 595.1

Na základech, jež položil sám Kristus, vybudovali apoštolové církve Boží. V Písmě se často používá obrazu o stavbě chrámu, aby se jim znázornilo budování církve. Zachariáš mluví o Kristu jako o Výstřelku, který vystaví chrám Hospodinův. Mluví o pohanech jako o pomocnících v tomto díle: „*Dalecí přijdou a budou stavěti chrám Hospodinův;*“ a Izaiáš praví: „*Vystavějí cizozemci zdi tvé.*“ (Za 6,15; Iz 60,10) AA 595.2

Když píše o stavbě tohoto chrámu, Petr praví: „*K němu přistupujte, k živému kameni, jímž lidé pohrdli, jenž však je u Boha vyvolený a vzácný; vy sami se pak budujte, jako živé kameny, duchovní dům, v svaté kněžstvo, abyste přinášeli duchovní oběti milé Bohu pro Ježíše Krista.*“ (1 Pt 2,4.5) AA 595.3

Apoštolové působili v lomech židovského i pohanského světa a vynášeli kameny, které by položili do základů. Ve svém listě věřícím v Efezu Pavel napsal: „*Proto již nejste cizinci a přistěhovaanci, nýbrž jste spoluobčané svatých a členové Boží domácnosti, jste vybudováni na základě apoštolů a proroků, při čemž jest Kristus Ježíš úhelným Kamenem; v něm je celá budova dohromady spojena a roste ve svatý chrám v Pánu; v něj i vy jste spolu vbudováni, abyste byli Božím příbytkem v Duchu.*“ (Ef 2,19-22) AA 596.1

A Korintským napsal: „*Podle míry Boží milosti, jaká mi byla propůjčena, já jsem jako moudrý stavitel položil základ, jiný na něm staví; každý ať si dá pozor, jak staví. Nikdo sice nemůže položit základ jiný, než ten, který jest položen, to jest Ježíš Kristus, ale staví-li kdo na něm zlato, stříbro, drahé kameny, dříví, seno, slámu, dílo každého se stane zřejmým, ukáže je soudný den, neboť tento den se zjevuje v ohni, a oheň přezkoumá dílo každého člověka, jaké je.*“ (1 K 3,10-13) AA 596.2

Apoštolové stavěli na bezpečném základě, totiž na Věčné Skále. Na tento základ snášeli kameny, které vylámali ze světa. práce stavitelů nebyla bez překážek. Jejich dílo neobyčejně ztěžoval odpor nepřátel Kristových. Museli bojovat proti fanatismu, zaujatosti a nenávisti těch, kdož stavěli na falešném základě. Mnozí z těch, kdož pracovali jako budovatelé církve, mohou být přirovnáni ke stavitelům zdi za času Nehemiáše, o nichž je psáno: „*Ti, kteříž dělali na zdi, i nosiči břemen, i nakladači, každý jednou rukou dělal, a v druhé držel zbraň.*“ (Neh 4,17) AA 596.3

Králové a místodržící, kněží a přední mužové se pokoušeli zbořit chrám Boží. Avšak přes nebezpečí uvěznění, mučení a smrti pokračovali věrní mužové v díle a stavba rostla, krásná a souměrná. Někdy byli pracovníci téměř oslepeni smetím pověr, jež kolem nich létalo; někdy byli téměř zdoláni násilím svých odpůrců. Avšak s nezlomnou vírou a s neochvějnou odvahou pokračovali v díle. AA 597.1

Jeden za druhým padali nejpřednější ze stavitelů rukou nepřítele. Štěpán byl ukamenován, Jakub zabit mečem, Pavel sťat, Petr byl ukřižován, Jan poslán do vyhnanství. Přesto církev rostla. Noví pracovníci zaujali místa těch, kdož padli, a kámen po kameni byl přidáván k stavbě. Tak pomalu rostl chrám církve Boží. AA 597.2

Po založení křesťanské církve přišla staletí zuřivého pronásledování, nikdy však nechybělo mužů, jimž práce na stavbě chrámu Božího byla dražší než vlastní život. O takových je psáno: „*Jiní se podrobili zkoušce výsměchu a bičování, ano i pout a žalářů, byli ukamenováni, útrpným právem vyslýcháni, rozřezáni, zemřeli rozsekáni mečem, toulali se oděni ovčími rouny a kozími kůžemi, strádali, zakoušeli útisk a násilí; lidé, jakých svět nebyl hoden, bloudili po pouštích, horách, jeskyních a doupatech země.*“ (Žd 11,36-38) AA 597.3

Nepřítel spravedlnosti neopomenul ničeho ve svém úsilí zastavit dílo, jež bylo svěřeno stavitelům Páně. Avšak Bůh „*se nenechal bez osvědčení*“ (Sk 14,7). Vyvstali pracovníci, kteří se zdarem bránili víru, jež byla kdysi dána svatým. Dějiny zaznamenávají pevnost a hrdinství těchto mužů. Podobně jako apoštolové padli mnozí z nich na svých místech, ale stavba chrámu šla stále vpřed. Dělníci byli zabíjeni, ale dílo pokračovalo. Valdenští, Jan Viklef, Hus a Jeroným, Martin Luther a Zwingli, Cranmer, Latimer a Knox, hugenoti, John a Charles Wesleyové a řada dalších snesli na základ materiál, který přetrvá navěky. A v pozdějších letech pak ti, kdož tak ušlechtilě usilovali o šíření slova Božího, i ti, kdož svou činností v pohanských zemích připravovali cestu k hlásání poselství velkého poselství, také přispěli k vztyčení stavby. AA 598.1

Za celou dobu, jež uplynula od dnů apoštolů, nebyla stavba chrámu Páně přerušena. Pohlédneme-li staletími zpět, můžeme vidět živé kameny, z nichž je složen, jež září jako proud světla tmou bludů a pověr. Až po věčnost budou tyto vzácné drahokamy zářit stále větším leskem a budou svědčit o moci pravdy Boží. Oslňující světlo těchto broušených kamenů odhaluje příkrý rozdíl mezi světlem a tmou, mezi zlatem pravdy a smetím bludu. AA 598.2

Pavel a další apoštolové a všichni spravedliví, kteří od té doby žili, se činně účastnili stavby chrámu. Stavba však není ještě skončena. My, kteří žijeme v současné době, máme ještě co dělat, máme svou úlohu. Máme snášet k základům materiál, který ob stojí ve zkoušce ohněm, – zlato, stříbro a drahé kameny, „*tesané ku podobnosti chrámu*“ (Ž 144,12). Těm, kdož takto stavějí pro Boha, říká Pavel slova povzbuzení a napomenutí: „*Přetrvá-li něčí dílo, které vystavěl, dostane se mu mzdy. Bude-li něčí dílo spáleno, utrpí škodu; sám pak sice může býti zachráněn, ale jen tak, jako ohněm.*“ (1 K 3,14.15) Křesťan, který věrně hlásá slovo života a vede muže a ženy na cestu svatosti a pokoje, snáší k základům materiál, který vydrží, a v království Božím bude ctěn jako moudrý stavitel. AA 599.1

O apoštolech je psáno: „*Vyšli a všudy kázali, a Pán jim pomáhal a potvrzoval jejich slova znameními, která je doprovázela.*“ (Mk 16,20) Jako vyslal své učedníky, tak dnes vysílá Kristus členy své církve. Táž moc, která provázela učedníky, je připravena i pro ně. Učiní-li Boha svou silou, bu-

de Bůh působit s nimi a nebudou pracovat nadarmo. Necht' si přitom uvědomí, že dílu, jež konají, vtiskl svou pečeť Pán. Bůh pravil Jeremiášovi: „*Neříkej, dítě jsem, nýbrž k čemuž tě koli pošlu, jdi, a vše, cožť přikáži, mluv. Neboj se jich, neboť jsem s tebou, abych tě vysvobodil.*“ Pak Hospodin vztáhl svou ruku, dotkl se úst svého služebníka a pravil: „*Aj, vložil jsem slova svá v ústa tvá.*“ (Jr 1,7-9) A nás vybízí, abychom vyšli a hlásali slova, jež nám dává, a pociťovali na svých rtech jeho svatý dotyk. AA 599.2

Kristus ukládá církvi svatý úkol. Každý její člen by měl být nástrojem, jímž by Bůh mohl sdělovat světu poklady své milosti, nevyzpytatelné bohatství Kristovo. Nic si Spasitel nepřije víc než mít pomocníky, kteří ukáží světu jeho Ducha a jeho povahu. A není nic, čeho by svět tak potřeboval jako projevů Spasitelovy lásky v lidech. Celé nebe čeká na muže a ženy, skrze něž by Bůh mohl zjevovat sílu křesťanství. AA 600.1

Církev je nástroj Boží k hlásání pravdy; Bůh ji zmocnil, aby konala zvláštní dílo. Bude-li věrná Bohu a bude-li poslušná všech jeho přikázání, bude v ní přebývat hojnost božské milosti. Neupustí-li od své oddanosti, bude-li ctít Pána Boha Izraele, není moci, která by se mohla postavit proti ní. AA 600.2

Horlivost pro Boha a pro jeho věc podněcovala učedníky, aby svědčili o evangeliu s velkou přesvědčivostí. Neměla by táž horlivost rozněcovat v našich srdcích odhodlání vypravovat o spásné lásce, o Kristu, o Ukřižovaném? Je výsadou každého křesťana, aby se na příchod Spasitele nejen těšil, nýbrž jej uspišoval. AA 600.3

Kdyby se církev oděla rouchem Kristovy spravedlnosti a kdyby se odřekla všeho, co ji poutá k světu, nastal by pro ni úsvit skvělého a slavného dne. Zaslíbení, jichž se jí dostalo od Boha, budou platit vždy. Bůh chce z církve učinit věčnou znamenitost, potěšení mnoha pokolení. Pravda, která obchází ty, kdož jí opovrhují a odmítají ji, zvítězí. I když se zdá, že její postup je někdy pomalý, nikdy se její pokrok nezastaví. Sřetne-li se poselství Boží s odporem, propůjčí Bůh církvi novou sílu, aby mohla působit větším vlivem. Obdařena božskou silou, prorazí si cestu nejsilnějšími přehradami a zvítězí nad každou překážkou. AA 601.1

Co udržovalo Syna Božího za jeho života plného strastí a obětí? Viděl výsledky práce své duše a to ho uspokojovalo. Pohlédl do věčnosti a spatřil štěstí těch, kdož skrze jeho pokoru a ponížení získali odpuštění a věčný život. Jeho ucho slyšelo jásání vykoupených. Slyšel ty, za něž dal sebe jako výkupné, jak zpívají píseň Mojžíšovu a píseň Beránkovu. AA 601.2

Také my smíme nahlédnout do budoucnosti, do blaženosti nebes. V Bibli jsou zjevena vidění budoucí slávy, výjevy vykreslené rukou Boží. Jsou drahé církvi Boží. Vírou smíme stanout na prahu věčného města a slyšet líbezné uvítání určené těm, kdož v tomto životě spolupracují s Kristem a pokládají si za čest trpět pro něho. Na slova „*Pojďte vy, kterým můj Otec požehnal*“ pokládají své koruny k nohám Vykupitelovým a volají: „*Hoden jest Beránek zabítý vzíti moc i bohatství, moudrost i sílu, čest, slávu a požehnání... Tomu, který sedí na trůně, a Beránkovi požehnání, čest a sláva i síla na věky věků!*“ (Mt 25,34; Zj 5,12.13) AA 601.3

Tam se vykoupení pozdraví s těmi, kdož je přivedli ke Spasiteli, a všichni se spojí v chvále toho, jenž zemřel, aby lidské bytosti mohly mít život, který se měří životem Božím. Boj je skončen. Skončilo soužení, skončil zápas. Vítězný zpěv naplní nebesa, když vykoupení zapějí radostnou píseň: Hoden, hoden jest Beránek, který byl zabit a opět žije jako vítězný Přemožitel. AA 602.1

„*Potom jsem pohleděl, a hle, četný zástup, jehož nikdo nemohl sečísti, ze všech národů, kmenů, lidu a jazyků stál před trůnem a před Beránkem; byli oděni bílými rouchy, v rukou palmy a volali mohutným hlasem: Spása našemu Bohu, který sedí na trůně, a Beránkovi!*“ (Zj 7,9.10) AA 602.2

„*Jsou to ti, kteří přicházejí z velké tísně, vyprali svá roucha a vybilili je krví Beránkovou. Proto jsou před Božím trůnem a slouží mu dnem i nocí v jeho chrámě. Ten pak, který sedí na trůnu, bude jejich stanem. Již nikdy nebudou hladověti ani žízniti, nepadne na ně sluneční ani jiný úžeh, poněvadž Beránek, který jest uprostřed trůnu, bude jejich pastýřem a vůdcem ke zdrojům živých vod. Bůh sám jim setře každou slzu s očí.*“ „*Nebude již smrti ani nářku, ani lkání ani bolesti již nebude, neboť všecko dřívější pomínulo.*“ (Zj 7,14-17; 21,4) AA 602.3